

ព្រះ
ច្បាប់
សេចក្តីប្រជុំសភាសាខ្មែរ

និង

សេចក្តីប្រជុំសភាសាខ្មែរ

វិន័យប័ណ្ណ

មហាវគ្គ តតិយភាគ

៨

កបិនកូន្តកៈ ចីវរកូន្តកៈ

ចម្បេយ្យកូន្តកៈ និង កោសម្ពីកូន្តកៈ

ចោះទុក្ខលើទី ២

ការដ្ឋានរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

៣០៧ ២៥១៣

richi Ito
Shigeta

វិទ្យាប័ណ្ណ មហាវិទ្យាល័យ

តំបន់ភាគ

៨

កម្មវិធីសិក្សា បរិស្ថានស្រុក

សិក្សាស្រាវជ្រាវ: ០៨ កោសល្យសិក្សាស្រាវជ្រាវ

ព. ៧. ៦០០

កប៊ីនក្ខត្តកំ

[១] គេន សមយេន តុត្រោ កកក សាវត្ថុយំ
 វិហាតិ ជេតវេន អនាថបំណុំតស្ស អារមេ ។ គេន ខោ
 បន សមយេន តិសមត្តា ពារវយ្យកា^(១) កំត្តុ សុត្រោ
 អារត្តកា សុត្រោ បំណុំចាតំកា សុត្រោ បំណុំក្សលំកា
 សុត្រោ តេជំវិកា សាវត្ថុ កត្តត្តា កកវត្ថំ ធម្មបាយ
 ឧបកត្តាយ វស្សបាយិកាយ ពាសត្ថិសុ សាវត្ថុយំ
 វស្សបាយិកំ សត្តាវត្ថុ អន្តរាគ្រេ សាគោតេ វស្សំ
 ឧបកត្ថិសុ ។ គេ ឧត្តន្តិក្សតា វស្សំ វសិសុ អាសន្នេ ។
 គេ កកក វិហាតិ កំកោ ធម្ម យោជនេសុ ន ធម មយំ
 លកាម កកវត្ថំ ធម្មបាយាតិ ។ អថខោ តេ កំត្តុ
 វស្សំ វុត្តា តេមាសត្ថយេន កតាយ បរាណាយ គេវ
 វស្សន្តេ ឧទកសត្ត្ថយោ ឧទកធិត្តល្មេ ឧកម្មណ្ណោហិ

១ ពារវយ្យកាវិ ពាយ ។

កប៊ីនក្ខត្តកៈ

[១] សម័យនោះ ព្រះគុដ្ឋានព្រះភាគកង្កែបដេកវិហារម របស់
 អនាថបំណុំតសេដ្ឋី ទៀបត្រង់សាវត្ថុ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុ
 នៅក្នុងជនបាល^(១) ប្រមាណ ៣០ រួច សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 វិជ្រា ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំណុល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តប្រើសំពត់ចង្ក្រូក្ស ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តប្រើតែបិវេ ពេ គ្រប់ប្រទាំងអស់ ទាំងទៅកាន់ត្រង់សាវត្ថុ ដើម្បី
 ការងារព្រះមាតាព្រះភាគ កាលបើគំរើវេលចូលវស្សដ៏គណសម្ភាយ
 ក៏មិនអាចនឹងទៅទ្វេដាន់ចូលវស្ស ក្នុងត្រង់សាវត្ថុបានឡើយ ហើយទាំង
 គ្នាចូលទៅចាំវស្សក្នុងត្រង់សាគោតាពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 នៅចាំវស្ស ទាំងមានសេចក្តីផ្សេង ព្រោះគិតថា ព្រះមាតាព្រះភាគ
 ព្រះអង្គនឹងនៅក្នុងទីជម្រកយើងទាំងឡាយ ចង្វាយ ៦ យោជន៍អំពីទីនេះទៅ
 យើងទាំងឡាយមិនសមបើមិនបានទៅកាលព្រះអង្គសោះ ។ គ្រាមាន
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះនៅចាំវស្សអស់វិច្ឆ័យសាស^(២) រួចហើយក៏ទាំងគ្នាប្តូរក-
 ណា (រថវេនា) នៅមានទឹកភ្លៀងប្តូរកំពែក មានទឹកកករំលាយទៅ
 ឡើយ (ភិក្ខុទាំងនោះ) ក៏មានបិវេទាំងឡាយ ទទឹកកំពែក បានសេចក្តី

១ យោជន៍ថា ទៅក្នុងជនបាលដូច្នោះមាន ។ ២ បិវេ ។

ចំរើយ កំលង្គតា យេន សាវត្តិ ជេតវនំ អនាថ-
 បំណុំ កេស្យ អណមោ យេន ភគវំ កេស្យសង្កម្ពីសុ
 ឧបសង្កម្ពីត្វា ភគវនំ អភិវនេត្វា ឯកេសនំ វិសិទ្ធិសុ ។
 អាចិណ្ណំ ទោ ចនេតំ តុត្តានំ ភក្កវន្តានំ អាគន្ធកេហិ
 កិក្ខុហិ សន្និ ថដិសន្នានិកុំ ។ អថទោ ភគវំ តេ កិក្ខុ
 ឯតនេវេន កេតិ កិក្ខុវេ ឧមនិយំ កេតិ យាមនិយំ កេតិ
 សមត្តា សន្នោនមាថា អវិទមាថា ជាសុកំ វស្សុ វសិត្ត
 ន ច ចំណូកេន កំលមិត្តានំ ។ ឧមនិយំ ភគវំ
 យាមនិយំ ភគវំ សមត្តា ច មយំ កេតិ សន្នោនមាថា
 អវិទមាថា វស្សុ វសិត្ត ន ច ចំណូកេន កំលមិត្ត
 ន មយំ កេតិ សមត្តា ទាវេយ្យតា កិក្ខុ សាវត្តិ
 អាគន្ធត្តា ភគវនំ ឧស្សនាយ ឧបកេដ្ឋាយ វស្សុថយ-
 យំកាយ ទាសក្ខិត្តា សាវត្តិយំ វស្សុថយយំកំ សម្ពា-
 វេតិ អន្តរាមត្ត សាគេតេ វស្សុ ឧបកេដ្ឋិត្តា ភ

លំបាកតាយ ឆាំឆារដើរសំដៅទៅកាន់គ្រងសាវត្តិហើយចូលទៅវត្តជេតវន
 របស់អនាថបំណុំកេស្យដ៏ឆ្ងល់ព្រះដំរោនព្រះភាគគង់ទៅ លុះចូលទៅដល់
 ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដំរោនព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងចំសមត្ត ។ ករ
 ស្រសស្រលទទួលជាមួយនឹងពួកកិក្ខុភាគទុក្ខនេះ ជាទំនៀមរបស់ព្រះ
 តុដំរោនព្រះភាគគ្រប់ព្រះអង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដំរោនព្រះភាគទ្រង់
 មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងកិក្ខុទាំងនោះថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា
 ល្មមអត់ត្រាំបាទទេឬ អ្នករាល់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបាទស្រួលទេឬ ក្នុ
 ទាំងឡាយបានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះស្រមៃនវិវេទទាស់ទែនគ្នា ទៅបរិស្សា
 ស្រួលបួលមិនលំបាកដោយអាហារបំណុលទេឬ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាប
 បង្គំទូលថា បតិគ្រព្រះដំរោនព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមអត់ត្រាំ
 បាទ បតិគ្រព្រះដំរោនព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបាទ
 បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាសាមគ្គីស្មោះស្រ ឥតមានវិវេ
 ទាស់ទែនគ្នាទេ ទៅបរិស្សាក៏ស្រួលបួលមិនលំបាកដោយអាហារបំណុ-
 លទេ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយទៅក្នុងវេទបាថា
 ប្រមាណ ព្យាប្រមកកាន់គ្រងសាវត្តិនេះ ដើម្បីគាល់ព្រះអង្គ កាលបើ
 ក៏បីចូលវស្សុជេតវនា សំហើយ ក៏មិនអាចនឹងមកទាន់ពេលចូលវស្សុក្នុង
 គ្រងសាវត្តិបានឡើយ ក៏ទៅបរិស្សាក្នុងគ្រងសាគេតនាពាក់សណ្តាលផ្លូវ

មយំ កន្លៃ ឧត្តរាណុត្តរោ វស្សំ វសិញ្ញា អាសន្តោ វិបា
 ភក្ខវិ វិហារិនិ វិគោ ធម្មុ យោជានុសុ ធម្ម មយំ លកាម
 ភក្ខវិ ធម្មុ ធម្មុ ធម្មុ មយំ កន្លៃ វស្សំ វត្តា
 តេមាសច្ចុយេន កតាយ ចរាណាយ ទេវ វស្សុន្ត
 ឧត្តរាណុត្តរោ ឧត្តរាណុត្តរោ ឧត្តរាណុត្តរោ ចិវេយំ
 តិលទ្ធករោ អន្ទានំ អាគតានិ ។

[២] មយំ កន្លៃ ឧត្តរាណុត្តរោ វស្សំ វសិញ្ញា អាសន្តោ វិបា
 ភក្ខវិ វិហារិនិ វិគោ ធម្មុ យោជានុសុ ធម្ម មយំ លកាម
 ភក្ខវិ ធម្មុ ធម្មុ ធម្មុ មយំ កន្លៃ វស្សំ វត្តា
 តេមាសច្ចុយេន កតាយ ចរាណាយ ទេវ វស្សុន្ត
 ឧត្តរាណុត្តរោ ឧត្តរាណុត្តរោ ឧត្តរាណុត្តរោ ចិវេយំ
 តិលទ្ធករោ អន្ទានំ អាគតានិ ។

១ ចក្ខុវិស័យសាស្ត្រ វស្សុតិ ។

(ខោរោ) ចក្ខុវិស័យសាស្ត្រ វស្សុតិ វសិញ្ញា អាសន្តោ វិបា
 ភក្ខវិ វិហារិនិ វិគោ ធម្មុ យោជានុសុ ធម្ម មយំ លកាម
 ភក្ខវិ ធម្មុ ធម្មុ ធម្មុ មយំ កន្លៃ វស្សំ វត្តា
 តេមាសច្ចុយេន កតាយ ចរាណាយ ទេវ វស្សុន្ត
 ឧត្តរាណុត្តរោ ឧត្តរាណុត្តរោ ឧត្តរាណុត្តរោ ចិវេយំ
 តិលទ្ធករោ អន្ទានំ អាគតានិ ។

[២] កប៊ីឡូតូរោ ចក្ខុវិស័យសាស្ត្រ វស្សុតិ វសិញ្ញា អាសន្តោ វិបា
 ភក្ខវិ វិហារិនិ វិគោ ធម្មុ យោជានុសុ ធម្ម មយំ លកាម
 ភក្ខវិ ធម្មុ ធម្មុ ធម្មុ មយំ កន្លៃ វស្សំ វត្តា
 តេមាសច្ចុយេន កតាយ ចរាណាយ ទេវ វស្សុន្ត
 ឧត្តរាណុត្តរោ ឧត្តរាណុត្តរោ ឧត្តរាណុត្តរោ ចិវេយំ
 តិលទ្ធករោ អន្ទានំ អាគតានិ ។

អត្តតកម្មិយោ វោ កិក្ខុវេ ឥមាធិ ចញ្ចិ^(១) កកប្បិស្សន្តិ ។
 វិវេញ ចធិ កិក្ខុវេ កកប្បិ អត្តិវត្ថុ ។ ក្សត្តេន កិក្ខុវេ
 ចដិពាលេន សង្កេ ញាបេតញោ សុណាតុ មេ កន្តេ
 សង្កេ ឥនំ សង្កេស្ស កកប្បិទទុស្សំ ទុប្បន្តំ ។ យធំ
 សង្កេស្ស ចត្តកល្យំ សង្កេ ឥមំ កកប្បិទទុស្សំ ឥត្តន្ទា-
 មស្ស កិក្ខុវេ ធនេយ្យ កកប្បិ អត្តិវត្ថុ ។ វិសា
 ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្កេ ឥនំ សង្កេស្ស
 កកប្បិទទុស្សំ ទុប្បន្តំ ។ សង្កេ ឥមំ កកប្បិទទុស្សំ
 ឥត្តន្ទាមស្ស កិក្ខុវេ ធនេ កកប្បិ អត្តិវត្ថុ ។ យស្សា-
 យស្សតោ ទមតិ ឥមស្ស កកប្បិទទុស្សស្ស ឥត្តន្ទាមស្ស
 កិក្ខុវេ ធនេ កកប្បិ អត្តិវត្ថុ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស
 ធនេមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ធិន្តំ ឥនំ សង្កេន
 កកប្បិទទុស្សំ ឥត្តន្ទាមស្ស កិក្ខុវេ កកប្បិ អត្តិវត្ថុ ។
 ទមតិ សង្កេស្ស តស្ស តុណ្ណិ ។ វិវេតំ ទាវយាមិតិ ។
 វិវេ ទោ កិក្ខុវេ អត្តិវត្ថុ យោតិ កកប្បិ វិវេ អនត្តតំ ។

១ ចញ្ចិសំហានិធំ ទិស្សតិ ។

ហាលភិក្ខុវត្ថុវិទ្យាយ អាទិសង្កេវតំ ៥ នេះនឹងសម្រេចដល់ក្នុងវត្ថុវិទ្យាយ
 ដែលបានក្រាបកម្ម ។ ហាលភិក្ខុវត្ថុវិទ្យាយ គឺឯកបិទ(នោះ)ក្រិក្ខុ
 វត្ថុវិទ្យាយក្រាបយ៉ាងនេះ ។ គឺត្រូវត្រូវកុម្មតតាមប្រតិបត្តិសង្កេ
 ជីវិត ចតិក្រិក្ខុវត្ថុវិទ្យាយ សម្រេចសង្កេស្សប្បន្តិ (ផ្សិត) សំពត់កម្ម
 នេះគឺត្រូវដល់សង្កេហើយ ។ បើក្នុងមានកាលក្នុងសង្កេហើយ គួរ
 សង្កេសំពត់កម្មនេះដល់កិក្ខុវេនោះ ដើម្បីនឹងក្រាបកម្ម ។ នេះ
 ជាញត្តិ ។ ចតិក្រិក្ខុវត្ថុវិទ្យាយ សម្រេចសង្កេស្សប្បន្តិ (ផ្សិត) សំ-
 ពត់កម្មនេះគឺត្រូវដល់សង្កេហើយ ។ (ផ្សិត) សង្កេសំពត់កម្ម
 នេះដល់កិក្ខុវេនោះ ដើម្បីនឹងក្រាបកម្ម ។ ការទ្រសំពត់កម្មនេះ
 ដល់កិក្ខុវេនោះ ដើម្បីនឹងក្រាបកម្ម (បើ) គួរដល់លោកដ៏មាន
 ភាយុអន្តិណា ក្រិក្ខុវេលោកដ៏មានភាយុអន្តិនោះស្រៀម (បើ) មិនគួរដល់
 លោកដ៏មានភាយុអន្តិណាទេ ក្រិក្ខុវេលោកដ៏មានភាយុអន្តិនោះនិយាយ
 ទៀត ។ សំពត់កម្មនេះសង្កេស្សប្បន្តិដល់កិក្ខុវេនោះ ដើម្បីនឹងក្រាបកម្ម
 ហើយ ។ ការទ្រសំពត់កម្មនេះដល់កិក្ខុវេនោះ ចំនងជាគួរដល់សង្កេ
 ហើយ ក្រាបយ៉ាងនោះបានជាសង្កេស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវការនេះ
 ដោយពាក្យស្រៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ ហាលភិក្ខុវត្ថុវិទ្យាយ ឯកបិទដែល
 ភិក្ខុក្រាប ទៀតវិបហនៈ ក្រាបទិទ្ធភ័យវិបហនៈ ។

ឈ្មោះរូប ឥន្ទ្រករវិសេស

- (៣) ក្រដាស ក្រដាស អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។
- ១ ឧប្បត្តិកម្មត្រៃធាន អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។ ២ ហោតិ
- ១ ឧប្បត្តិកម្មត្រៃធាន អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។ ៣ ចិវិវិសេសត្រៃធាន
- អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។ ៤ ធានត្រៃធាន អន្ទត់ ហោតិ
- ក្រដាស ។ ៥ ធានត្រៃធាន អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។
- ៦ ឧប្បត្តិកម្មត្រៃធាន អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។ ៧
- កណ្តាលក្រដាសត្រៃធាន អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។ ៨
- ឧប្បត្តិកម្មត្រៃធាន អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។ ៩
- អន្ទត់ក្រដាសត្រៃធាន អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។ ១០
- បរិកណ្តាលក្រដាសត្រៃធាន អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។ ១១
- ឧប្បត្តិកម្មត្រៃធាន អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។ ១២
- កម្មវិធីធានត្រៃធាន អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។ ១៣ ចិវិក្រដាស
- ក្រដាស អន្ទត់ ហោតិ ក្រដាស ។ ១៤ បរិកណ្តាលក្រដាស អន្ទត់

កថាសុត្តន្ត ពោលសំគាល់ប្រែនៃលក្ខណៈប្រាសាទ

(៣) ឆ្មារក្តីកុំភ័យខ្លាច ចំណែកកថាដែលក្តីក្រាលមិនឡើង
 កើតដូចម្តេច ។ (ឯកថាដែលក្តីក្រាលមិនឡើងនោះគឺ) សំពត់ដែលគ្រាន់
 តែកស់តូសគ្រឿងចំណាំហើយក្រាល មិនឡើងជាកថា ។ សំពត់ដែល
 គ្រាន់តែបោកគក់លាងហើយក្រាល មិនឡើងជាកថា ។ សំពត់ដែល
 តែលាងចែងលែងលក់បិរ (ជាវល្លមានបញ្ជូនល្អជាដើម) ហើយក្រាល
 មិនឡើងជាកថា ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែកាត់ហើយក្រាល មិនឡើងជា
 កថា ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដាច់ភ្ជាប់គ្នាហើយក្រាល មិនឡើងជា
 កថា ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរ (មានដេរ ឆ្មារ យកដើម) ហើយក្រាល
 មិនឡើងជាកថា ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែភ្ជាប់កណ្តុរហើយក្រាល មិន
 ឡើងជាកថា ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរសំពត់ឲ្យមាំហើយក្រាល មិន
 ឡើងជាកថា ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែប្រក់អន្ទកតខាងខ្នងហើយក្រាល
 មិនឡើងជាកថា ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែប្រក់អន្ទកតខាងពោះ ហើយ
 ក្រាល មិនឡើងជាកថា ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរតូចគ្នាហើយក្រាល
 មិនឡើងជាកថា ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែជ្រលក់ម្តងខាងពណ៌ដូចក្នុងដី
 ឬដូចស្លឹកឈើខ្លះហើយក្រាល មិនឡើងជាកថា ។ សំពត់ដែលបាចមក
 គ្រោលមុនមិត្តហើយក្រាល មិនឡើងជាកថា ។ សំពត់ដែលបាចមក

ហោតិ កម្រិតំ ។ ១ ឧ ឡាត្តក្កតោ ឧ អត្តតំ ហោតិ កម្រិតំ ។
 ១ ឧ សន្និទ្ធិកោ ឧ អត្តតំ ហោតិ កម្រិតំ ។ ១ ឧ ធិស្សន្តិ-
 យេ ឧ អត្តតំ ហោតិ កម្រិតំ ។ ១ ឧ អកប្បតោ ឧ អត្តតំ
 ហោតិ កម្រិតំ ។ ១ ឧ អញ្ញត្រិ សន្និទ្ធិយា អត្តតំ
 ហោតិ កម្រិតំ ។ ១ ឧ អញ្ញត្រិ ឧត្តកសន្តេ ឧ អត្តតំ
 ហោតិ កម្រិតំ ។ ១ ឧ អញ្ញត្រិ អន្តរាសកេ ឧ អត្តតំ
 ហោតិ កម្រិតំ ។ ១ ឧ អញ្ញត្រិ បញ្ចកេ ឧ វា អតិ-
 តបញ្ចកេ ឧ វា តទហោ សញ្ញេ ឧ សមណ្ឌលីកា-
 តេ ឧ អត្តតំ ហោតិ កម្រិតំ ។ ១ ឧ អញ្ញត្រិ ឫត្តលស្ស
 អត្តតំ អត្តតំ ហោតិ កម្រិតំ ។ ១ ឧ សឱ លេ ឧ អត្តតំ
 ហោតិ កម្រិតំ ។ ១ តតោ ធិស្សន្តិ ឧ អនុមោធនិ វរិយិ
 អនុត្តតំ ហោតិ កម្រិតំ ។ ១ វរិ ទោ ភិក្ខុវេ អនុត្តតំ
 ហោតិ កម្រិតំ ។

[២] តថត្ថា ភិក្ខុវេ អត្តតំ ហោតិ កម្រិតំ ។
 អហតេ ឧ អត្តតំ ហោតិ កម្រិតំ ។ អហតតោ ឧ
 អត្តតំ ហោតិ កម្រិតំ ។ យាលាតិកាយ អត្តតំ

ព្រោះនិយាយបញ្ជាក់បញ្ចូលគ្នាហើយក្រាល មិនឡើងដាក់បិទ ។ សំពត់
 ដែលធ្វើគេបកក្រាល មិនឡើងដាក់បិទ ។ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើឲ្យស្រួល
 ក្នុងវិថូនោះហើយក្រាល មិនឡើងដាក់បិទ ។ សំពត់ដែលធ្វើឲ្យកន្ទួត
 ក្រិតិ ឥឡូវអណ្តោះឡើងវាខ្លះហើយក្រាល មិនឡើងដាក់បិទ ។ សំពត់
 ដែលមិនបានធ្វើវិស្វកប្បហើយក្រាល មិនឡើងដាក់បិទ ។ វៀរចាក
 សន្ធិដិហើយក្រាល មិនឡើងដាក់បិទ ។ វៀរចាកឧត្តកសន្តិហើយ
 ក្រាល មិនឡើងដាក់បិទ ។ វៀរចាកអន្តរាសកហើយក្រាល មិនឡើងដាក់
 បិទ ។ វៀរចាកច័រមានមណ្ឌល គ្រប់គ្រាន់ដែលកាត់ដាច់ជាបញ្ចប់ល្អក្តី
 លើសពីបញ្ចប់ល្អក្តី ក្នុងវិថូនោះឯងហើយក្រាល ក៏មិនឡើងដាក់បិទ ។
 មិនឱបុគ្គលក្រាល (ទៅឱ្យសន្ធិបុគ្គលៈក្រាលវិញ) មិនឡើងដាក់បិទ ។
 ការក្រាលមិនត្រឹមត្រូវ ក៏មិនឡើងដាក់បិទ ។ បើភិក្ខុនៅក្រៅសីមាហើយ
 អនុមោទនាភិក្ខុនោះ ការក្រាលបែបនេះមិនឡើងដាក់បិទឡើយ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ការក្រាលក្រាលដូចន័យដែលគោរពគោរពមកនេះឯង
 មិនឡើងដាក់បិទទេ ។

[២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកក្រាលដែលក្រាលឡើង
 (នោះ) តើដូចម្តេច ។ (ឯកបិទដែលក្រាលឡើងនោះ) សំពត់ប្តី
 ក្រាលឡើងដាក់បិទ ។ សំពត់ដំនីក្រាលឡើងដាក់បិទ ។ សំពត់ចាស់

កថាខុទ្ទក អនុកថាសិកា

ហោតិ កកមិទំ ។ ចំសុក្កលេន អន្តតំ ហោតិ កកមិទំ ។
 ចាចណិកេន អន្តតំ ហោតិ កកមិទំ ។ អចិមិភ្នក្កកេន
 អន្តតំ ហោតិ កកមិទំ ។ អបរិកថាសកេន អន្តតំ
 ហោតិ កកមិទំ ។ អត្តត្តកេន អន្តតំ ហោតិ
 កកមិទំ ។ អសង្ខិទិកេន អន្តតំ ហោតិ កកមិទំ ។
 អចិស្មត្តិយេន អន្តតំ ហោតិ កកមិទំ ។ កច្ចកេន
 អន្តតំ ហោតិ កកមិទំ ។ សង្ខារិយា អន្តតំ ហោតិ
 កកមិទំ ។ ឧត្តរាសង្កេន អន្តតំ ហោតិ កកមិទំ ។
 អន្តរាសកេន អន្តតំ ហោតិ កកមិទំ ។ បញ្ចកេន
 វា អតិរកេបញ្ចកេន វា ននាហវ សញ្ញាខ្នេន សមណ្ឌ-
 លិកេន អន្តតំ ហោតិ កកមិទំ ។ ធុត្តលស្ស អន្តតំ
 អន្តតំ ហោតិ កកមិទំ ។ សង្ហា ចៅ អន្តតំ ហោតិ កកមិទំ ។
 តត្តោ សិវាដ្ឋោ អនុនោនតំ វិវិចិ អន្តតំ ហោតិ
 កកមិទំ ។ វិវិ ទោ កិក្ករោ អន្តតំ ហោតិ កកមិទំ ។

កថាខុទ្ទកៈ ពោលអំពីកថាខុទ្ទក្យកាលប្បើន

ក្រាលទ្រើនជាកថាខុទ្ទក ។ សំពត់បង្កក្រាលទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។ សំពត់
 ដែលគ្រាប់ទៀបកន្លែងក្រាលទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។ សំពត់ដែលបានមកដោយ
 មិនបានធ្វើដំបូងក្រាលទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាន
 ដំបូងបញ្ចុះបញ្ចូលក្រាលទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។ សំពត់ដែលមិនបានក្រាល
 ទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។ សំពត់ដែលបានធ្វើឲ្យស្របក្នុងវិញ្ញាណក្រាលទ្រើនជា
 កថាខុទ្ធា ។ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើឲ្យកម្រិត គឺមិនឲ្យអណ្តូងទ្រើនគាត់
 ក្រាលទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។ សំពត់ដែលបានធ្វើឲ្យកម្រិតហើយក្រាលទ្រើន
 ជាកថាខុទ្ធា ។ សិក្ខាដ៏ក្រាលទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។ ក្រាលទ្រើនជា
 កថាខុទ្ធា ។ អន្តរាសកក្រាលទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។ សំពត់ដែលបានមកដោយគ្រប់
 គ្រាន់គាត់ដាច់គ្រឹមត្រូវជាបញ្ចុះបញ្ចូល លើសពីបញ្ចុះបញ្ចូល ក្នុងវិញ្ញាណ
 ឯង ហើយក្រាលទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។ ឧប្បត្តក្រាល ទើបទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។
 ការក្រាលដោយគ្រឹមត្រូវ ទើបបានទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។ ចេតិក្កុះទៅក្នុងសីមា
 ហើយអន្តរាសកថាខុទ្ធានោះ ការក្រាលបែបនេះ ទើបទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការក្រាលកថាខុទ្ធា ដូចន័យដែលគេដាក់កាលមក
 នេះឯង ទើបទ្រើនជាកថាខុទ្ធា ។

[៨] ក្រដាញ កំភ្លុក ឧត្តតំ ហោតិ កម្រិចំ ។ អង្គិ-
 មា កំភ្លុក មាតិកា កម្រិចស្ស ឧត្តតាយ ចក្កមន្តិ-
 កា ជិដ្ឋាន្តិកា សុដ្ឋាន្តិកា វាសន្តិកា សុវន្តិ-
 កា អាសាវន្តិកា សីមាតិក្កន្តិកា សហ្មញ្ញាតិ ។

[២] កំភ្លុ អត្តតកម្រិចោ កតតិវំ អាធាយ ចក្ក-
 មតិ ន ចក្កស្សន្តិ ។ តស្ស កំភ្លុចោ ចក្កមន្តិកោ
 កម្រិចុត្តារោ ។ កំភ្លុ អត្តតកម្រិចោ ចិវំ អាធាយ ចក្កម-
 តិ ។ តស្ស តហិសីមតតស្ស ឯវំ ហោតិ នដេវិមំ ចិវំ
 កាវស្សំ ន ចក្កស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវំ កាវតិ ។
 តស្ស កំភ្លុចោ ជិដ្ឋាន្តិកា កម្រិចុត្តារោ ។ កំភ្លុ
 អត្តតកម្រិចោ ចិវំ អាធាយ ចក្កមតិ ។ តស្ស តហិ-
 សីមតតស្ស ឯវំ ហោតិ ទេវិមំ ចិវំ កាវស្សំ ន ចក្ក-
 ស្សន្តិ ។ តស្ស កំភ្លុចោ សុដ្ឋាន្តិកោ កម្រិចុត្តារោ ។

[៨] ខ្លាសក្កុចាំវិទ្យាយ ឯកបិមនីវេជៈ (នោះ) កើតចេញ ។
 ខ្លាសក្កុចាំវិទ្យាយ មាតិកាចាំវិ ៨ ប្រការនេះនាំឲ្យកម្រិចនោះគឺ មានការ
 ចៀសចេញទៅជាកំណត់ ១ មានការធ្វើចិវិសេចក្តីដាក់កំណត់ ១ មាន
 សេចក្តីសុដ្ឋានដាក់កំណត់ ១ មានចិវិវិទ្យាសេចក្តីដាក់កំណត់ ១ មានការ
 ពូជំណើជាកំណត់ ១ អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ១ មានការក្រខ្លឹមខ្លួនកម្រិច
 ជាកំណត់ ១ សង្ឃឹមត្រិមាត្រិវិទ្យានោះកម្រិច ១ ។

[៦] កំភ្លុចនក្រាលកម្រិចចេញហើយនាំយកចិវិវេជ្ជនុម្ពិស្រេច
 ចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កម្រិច
 របស់កំភ្លុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ការវេជ្ជចៀសចេញទៅជាកំណត់ ។
 កំភ្លុចនក្រាលកម្រិចចេញហើយនាំយកចិវិវេជ្ជចៀសចេញទៅ ។ កាលកំភ្លុនោះ
 ទៅដល់ក្រែសីមាតិមានសេចក្តីត្រិវិយោជន៍នេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចិវិ
 នេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កំភ្លុនោះក៏បានធ្វើចិវិ
 នោះឲ្យស្រេច ។ កម្រិចរបស់កំភ្លុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់ធ្វើចិវិឲ្យស្រេច
 ជាកំណត់ ។ កំភ្លុចនក្រាលកម្រិចចេញហើយ នាំយកចិវិវេជ្ជចៀសចេញ
 ទៅ ។ កាលកំភ្លុនោះទៅដល់ក្រែសីមាតិមានសេចក្តីត្រិវិយោជន៍នេះថា
 អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចិវិនេះ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
 កម្រិចរបស់កំភ្លុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសុដ្ឋានដាក់កំណត់ ។

ភិក្ខុ អន្តរកម្មវិជោ ចិវំ អាណាយ បក្កមតិ ។ ឧស្ស័
 តហិសីធកតស្ស បរិ មោតតិ ឥធម៌មំ ចិវំ កាមស្សំ ប
 មទ្ធស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវំ កាមតិ ។ ឧស្ស តំ ចិ
 វំ កាយិវោ ច ឧស្សតិ ។ ឧស្ស ភិក្ខុនោ ធាសមន្តិ
 កោ កម៌ទុទ្ធារេ ។ ភិក្ខុ អន្តរកម្មវិ ជោ ចិវំ អាណា
 យ បក្កមតិ មទ្ធស្សន្តិ ។ សោ តហិសីធកតោ តំ ចិវំ
 កាមតិ ។ សោ តនចិវំ មទ្ធស្សំ មទ្ធស្សន្តិ តហិទ្ធា
 កម៌ទុទ្ធារំ វិទិត្តោ ។ ឧស្ស ភិក្ខុនោ សីមាភិក្កន្តិ
 កោ កម៌ទុទ្ធារេ ។ ភិក្ខុ អន្តរកម្មវិជោ ចិវំ អាណាយ
 បក្កមតិ មទ្ធស្សន្តិ ។ សោ តហិសីធកតោ តំ ចិវំ

ភិក្ខុនោ កាលកបិមត្តប្តេហ្មនាយកម៌វេច្ឆិយោច្ឆេត ។ កាលភិក្ខុនោ
 ទៅដល់ក្រែសីមាភិក្ខុនោសេចក្តីត្រូវដោះដោយដោះ កាលកម្មនឹងធ្វើចិវំ
 មេក្តីវិដេនន៍ កាលកម្មនឹងមិនត្រូវបរិញ្ញា ។ ភិក្ខុនោភិក្ខុនោធ្វើចិវំ
 មោះ ។ កាលភិក្ខុនោភិក្ខុនោធ្វើ ចិវំទោកិរិទោសោ ។ កបិមត្តប្តេហ្មនាយ
 ឆ្លាយដោះ ត្រង់ចិវំវិទោសដំណាក់ ។ ភិក្ខុនោ កាលកបិមត្តប្តេហ្មនាយ
 នាយកម៌វេច្ឆិយោច្ឆេតដោយគិតថា កាលកម្មនឹងត្រូវបរិញ្ញា ។ ភិក្ខុ
 នោទៅដល់ក្រែសីមាភិក្ខុនោធ្វើចិវំមោះ ។ លុះភិក្ខុនោធ្វើចិវំស្រេច
 ហើយគួរដំណឹងថា សន្និបាតកបិមត្តភូតាយដោះហើយ ។ កបិមត្តប្តេហ្មនាយ
 ភិក្ខុនោឆ្លាយដោះ ត្រង់បាតដំណឹងដំណាក់ ។ ភិក្ខុនោ កាល
 កបិមត្តប្តេហ្មនាយកម៌វេច្ឆិយោច្ឆេតដោយគិតថា កាលកម្មនឹងត្រូវ
 បរិញ្ញា ។ ភិក្ខុនោទៅដល់ក្រែសីមាភិក្ខុនោធ្វើចិវំមោះ ។ លុះភិក្ខុនោ
 ធ្វើចិវំស្រេចហើយក៏ទៅគិតថា កាលកម្មនឹងត្រូវបរិញ្ញា កាលកម្ម
 នឹងត្រូវបរិញ្ញាដោះ (តែមិនបានត្រូវដោះទើយ) កបិមត្តដោះទោ
 ក្រែ (មោះ) ទៅ ។ កបិមត្តប្តេហ្មនាយឆ្លាយដោះ ត្រង់កម្មនៃ
 កបិមត្តដំណាក់ ។ ភិក្ខុនោ កាលកបិមត្តប្តេហ្មនាយកម៌វេច្ឆិយោច្ឆេត
 ទៅដោយគិតថា កាលកម្មនឹងត្រូវបរិញ្ញា ។ ភិក្ខុនោទៅដល់ក្រែសីមា

ការងារ ។ សោ កតតិវិហ បទ្ទេស្សំ បទ្ទេស្សន្តិ សន្ត-
ណាតិ កបិទុដ្ឋារ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សមា ភិក្ខុហិ
កបិទុដ្ឋារោ ។

ពាក្យសន្តតំ ទិដ្ឋិកំ ចបមំ ។

[៧] ភិក្ខុ អត្តតកបិទោ កតតិវិហំ សមាទាយ
បក្កមតិ ឧ បទ្ទេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ បក្កមទន្តិ-
កោ កបិទុដ្ឋារោ ។ ភិក្ខុ អត្តតកបិទោ ចិវំ សមា-
ទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិសីមតតស្ស វិវំ ហោតិ
និទេវិមំ ចិវំ ការេស្សំ ឧ បទ្ទេស្សន្តិ ។ សោ ទំ ចិវំ
ការេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ទិដ្ឋាទន្តិកោ កបិទុដ្ឋារោ ។
ភិក្ខុ អត្តតកបិទោ ចិវំ សមាទាយ បក្កមតិ ។
តស្ស ពហិសីមតតស្ស វិវំ ហោតិ និទេវិមំ ចិវំ ការ-
េស្សំ ឧ បទ្ទេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិដ្ឋាទន្តិកោ

កិបាទធ្វើចិវិហនា ។ លុះភិក្ខុនោបាទៈធ្វើចិវិហចេហើយភិក្ខុ ភាតា
អញ្ជូននិទ្រព្យចិវិញ អាត្មាអញ្ជូននិទ្រព្យចិវិញ ហើយកិបាទមកទាម្ង
ពេលដោះកបិទមែន ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនិងភិក្ខុ
ទាំងទុក្ខយ ។

ចប់ ពាក្យសន្តតំ ជាចប់ ។

[៧] ភិក្ខុបានក្រាលកបិទចេហើយប្រមូលយកចិវិវេលវេលាចេហើយ
ចៀសចេញទៅដោយភិក្ខុ ភាតាអញ្ជូននិទ្រព្យចិវិញទេ ។ កបិទ
របស់ភិក្ខុនោឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ការវេលាចៀសចេញទៅជាកំណត់ ។
ភិក្ខុបានក្រាលកបិទចេហើយប្រមូលយកចិវិចៀសចេញទៅ ។ ការ
ភិក្ខុនោទៅដល់គ្រឹសីមាគំទានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ្ជូននិ
ធ្វើចិវិហនាគុណនឹងនឹង អាត្មាអញ្ជូននិទ្រព្យចិវិញទេ ។ ភិក្ខុនោភិ
បាទធ្វើចិវិហនាទ្រុស្រច ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើ
ចិវិហនាទ្រុស្រចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិទចេហើយប្រមូលយកចិវិ
ចៀសចេញទៅ ។ ការភិក្ខុនោទៅដល់គ្រឹសីមាគំទានសេចក្តីត្រិះ-
រិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ្ជូននិទ្រព្យចិវិហនាទេ អាត្មាអញ្ជូននិទ្រព្យចិ
វិញទេ ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្តិដ្ឋាន

តហិសីមគតោ នំ ចិវំ កាវេនិ ។ សោ កុតចិវំវេ
បទ្ទេស្សំ បទ្ទេស្សន្តំ សម្ពុណានិ កម្មិទុទ្ធាវំ ។ តស្ស
កិក្កុទោ សហ កិក្កុយំ កម្មិទុទ្ធាវេ ។

ឈមកាយសន្តវំ ឱទ្ធិតំ ទុកិយំ ។

[៥] កិក្កុ អន្តតកម្មិទោ វិប្បតតចិវំ អាទាយ
បក្កមតិ ។ តស្ស តហិសីមគតស្ស វិវំ ហោតិ វេទិម
ចិវំ ចិវំ កាវេស្សំ ន បទ្ទេស្សន្តំ ។ សោ នំ ចិវំ
កាវេនិ ។ តស្ស កិក្កុទោ ធិដ្ឋានធិដ្ឋោ កម្មិទុទ្ធាវេ ។
កិក្កុ អន្តតកម្មិទោ វិប្បតតចិវំ អាទាយ បក្កមតិ ។
តស្ស តហិសីមគតស្ស វិវំ ហោតិ វេទិម ចិវំ កាវេស្សំ
ន បទ្ទេស្សន្តំ ។ តស្ស កិក្កុទោ សម្ពុណានិ
កម្មិទុទ្ធាវេ ។ កិក្កុ អន្តតកម្មិទោ វិប្បតតចិវំ អាទាយ
បក្កមតិ ។ តស្ស តហិសីមគតស្ស វិវំ ហោតិ វេទិម

ទៅដល់ក្រសីមាតិបានធ្វើចិវំនោះ ។ លុះកិក្កុនោះបានធ្វើចិវំរួចហើយ
គិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បាន
មកទាន់ពេលរង្វះកម្រិតមែន ។ កម្រិតរបស់កិក្កុនោះឈ្មោះថា វេទិម ជាមួយ
នឹងកិក្កុនិទ្ធាវេ ។

ចប់ សមាគមសន្តវៈ ។ ២ ។

[៥] កិក្កុបានក្រាលកម្រិតរួចហើយនាំយកចិវំដែលធ្វើមិនទាន់
ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្កុនោះទៅដល់ក្រសីមាតិមានសេចក្តី
ត្រិះរិះយោងទេថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចិវំរួចអតិច្ឆេនឯង អាត្មាអញនឹង
មិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្កុនោះក៏បានធ្វើចិវំនោះឱ្យស្រប ។ កម្រិត
របស់កិក្កុនោះឈ្មោះថា វេទិម ត្រង់ធ្វើចិវំស្របជាតំណត់ ។ កិក្កុបាន
ក្រាលកម្រិតរួចហើយនាំយកចិវំដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។
កាលកិក្កុនោះទៅដល់ក្រសីមាតិមានសេចក្តីត្រិះរិះយោងទេថា អាត្មាអញ
នឹងមិនធ្វើចិវំរួចទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កម្រិតរបស់
កិក្កុនោះឈ្មោះថា វេទិម ត្រង់សេចក្តីសន្តិដ្ឋានជាតំណត់ ។ កិក្កុបាន
ក្រាលកម្រិតរួចហើយនាំយកចិវំដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។
កាលកិក្កុនោះទៅដល់ក្រសីមាតិមានសេចក្តីត្រិះរិះយោងទេថា អាត្មា

កបិទត្ថក្កៈ ខន្តបំណាយ អាទាយច្បុំ

ចិវំ កាវស្យំ ១ បាទ្ធស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវំ កាវតិ ។
 ឧស្ស តំ ចិវំ កាយិណំ ឧស្សតិ ។ ឧស្ស កិក្កុលោ
 បាសន្តិកោ កបិទត្ថក្កៈ ។ កិក្កុ អន្តុតកបិលោ
 វិញ្ញកតចិវំ អាទាយ បក្កមតិ បាទ្ធស្សន្តិ ។ សោ
 ពហំសិមគតោ តំ ចិវំ កាវតិ ។ សោ កតចិវំ
 សុណាតិ ឧត្តតំ កិវ ឧស្សំ អាសិសោ កបិទត្ថិ ។ ឧស្ស
 កិក្កុលោ សាវន្តិកោ កបិទត្ថក្កៈ ។ កិក្កុ អន្តុតក-
 បិលោ វិញ្ញកតចិវំ អាទាយ បក្កមតិ បាទ្ធស្សន្តិ ។
 សោ ពហំសិមគតោ តំ ចិវំ កាវតិ ។ សោ កតចិវំ
 បាទ្ធស្យំ បាទ្ធស្សន្តិ ពហំន្ទៈ កបិទត្ថក្កៈ វិតិលាមតិ ។
 ឧស្ស កិក្កុលោ សិមគតិក្កុលោ កបិទត្ថក្កៈ ។ កិក្កុ
 អន្តុតកបិលោ វិញ្ញកតចិវំ អាទាយ បក្កមតិ បាទ្ធស្ស-
 ន្តិ ។ សោ ពហំសិមគតោ តំ ចិវំ កាវតិ ។

កបិទត្ថក្កៈ ខិយាយពិកបិទត្ថិ អាទាយច្បុំ

អញ្ញនិធ្វើចិវំនោះក្នុងចិវំនោះឯង អាត្មាអញ្ញនិធ្វើចិវំនោះ ។ កិក្កុ
 នោះក៏បានធ្វើចិវំនោះ ។ កាលកិក្កុនោះក៏បានធ្វើ ចិវំនោះក៏បានទៅ ។
 កបិទរបស់កិក្កុនោះឈ្មោះថាដោះ គ្រងចិវំវិទាសជាតំណត់ ។ កិក្កុ
 បានគ្រាលកបិទច្រើនហើយនាំយកចិវំដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចច្រៀសចេញ
 ទៅដោយគិតថា អាត្មាអញ្ញនិធ្វើចិវំនោះ ។ កិក្កុនោះទៅដល់ស្រែ
 សីមាគ៏បានធ្វើចិវំនោះ ។ លុះកិក្កុនោះបានធ្វើចិវំរួចហើយក៏ស្រាប់តែ
 ឮដំណឹងថា កបិទក្នុងអាស៊ាននោះសង្ស័យព្រមគ្នាដកហើយ ។ កបិទរបស់
 កិក្កុនោះឈ្មោះថាដោះ គ្រងបានឮដំណឹងដាក់ណត់ ។ កិក្កុបានគ្រាល
 កបិទច្រើនហើយនាំយកចិវំដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចច្រៀសចេញទៅដោយគិត
 ថា អាត្មាអញ្ញនិធ្វើចិវំនោះ ។ កិក្កុនោះទៅដល់ស្រែសីមាគ៏បានធ្វើ
 ចិវំនោះ ។ លុះកិក្កុនោះបានធ្វើចិវំរួចហើយគិតថា អាត្មាអញ្ញនិធ្វើចិវំ
 វិញ អាត្មាអញ្ញនិធ្វើចិវំនោះ (គែមិនទាន់បានគ្រប់ទៅឡើយ) ។
 កបិទគឺដោះទាតិក្រៃ(នោះ)ទៅ ។ កបិទរបស់កិក្កុនោះឈ្មោះថាដោះ
 គ្រងកម្មនិទ្ទតកបិទជាតំណត់ ។ កិក្កុបានគ្រាលកបិទច្រើនហើយនាំយក
 ចិវំដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចច្រៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញ្ញនិធ្វើ
 ចិវំនោះ ។ កិក្កុនោះទៅដល់ស្រែសីមាគ៏បានធ្វើចិវំនោះ ។

សោ កតចិវិណ បទ្ទេស្សំ បទ្ទេស្សន្តិ សម្ពុណាតិ កតិ-
ទុត្តារំ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សមា ភិក្ខុហិ កតិទុត្តារោ ។

អាពាធជន្តំ ទិដ្ឋិកំ ភតិយំ ។

(៧) ភិក្ខុ អត្តតកតិវិណោ វិប្បកតចិវិណំ សមាទាយ
បក្កមតិ ។ តស្ស តហិសិមតតស្ស ឃិវំ ហោតិ ឥនេវិមំ
ចិវិណំ កាវេស្សំ ឧ បទ្ទេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវិណំ កាវេតិ ។
តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋាននិកោ កតិទុត្តារោ ។ ភិក្ខុ
អត្តតកតិវិណោ វិប្បកតចិវិណំ សមាទាយ បក្កមតិ ។
តស្ស តហិសិមតតស្ស ឃិវំ ហោតិ ឥនេវិមំ ចិវិណំ កាវេស្សំ
ឧ បទ្ទេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិដ្ឋាននិកោ កតិ-
ទុត្តារោ ។ ភិក្ខុ អត្តតកតិវិណោ វិប្បកតចិវិណំ សមាទាយ
បក្កមតិ ។ តស្ស តហិសិមតតស្ស ឃិវំ ហោតិ ឥនេវិមំ

លុភិតុនោបោទេធ្វើចិវិណោហើយក៏គិតថា អាត្មាអញទ័និទ្រឡប់វិញ អាត្មា
អញទ័និទ្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកចាន់ពលដោះកប់ទមែន ។ កប់
របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយទ័និទ្រឡប់វិញ ។

ចង់ អាពាធជន្តៈ រឿង ១

(៧) ភិក្ខុបានក្រាលកប់ខ្លួនហើយប្រមូលយកចិវិណំដែលធ្វើមិនទាន់
ស្រេចទៀសទេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាគំមានសេចក្តី
តាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញទ័និទ្រឡប់វិញនេះឯង អាត្មាអញ
ទ័និទ្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចិវិណោឲ្យសម្រេច ។ កប់
របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ គ្រឿងធ្វើចិវិណោស្រេចជាតំហត់ ។ ភិក្ខុបាន
ក្រាលកប់ខ្លួនហើយប្រមូលយកចិវិណំដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចទៀសទេញ
ទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាគំមានសេចក្តីតាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា
អាត្មាអញទ័និទ្រឡប់វិញនេះ អាត្មាអញទ័និទ្រឡប់វិញទេ ។ កប់
របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ គ្រឿងសេចក្តីសន្តិដ្ឋានជាតំហត់ ។ ភិក្ខុបាន
ក្រាលកប់ខ្លួនហើយប្រមូលយកចិវិណំដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចទៀសទេញ
ទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាគំមានគិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា

ចិវំ កាយស្សំ ទ បទ្ទេស្សន្តំ ។ សោ តំ ចិវំ កាយតិ ។
 តស្ស តំ ចិវំ កាយិមាធិ ទស្សតិ ។ តស្ស កិក្កុខោ
 ធាសទន្តិកោ កកបិទុន្ទារោ ។ កិក្កុ អន្តុតកបិទោ វិប្ប-
 កតិចិវំ សមាទាយ បញ្ញាមតិ បទ្ទេស្សន្តំ ។ សោ
 តហិសិមតតោ តំ ចិវំ កាយតិ ។ សោ កតចិវំរា
 សុណាតិ ទុត្តតំ កិក តស្សិ អាវាសេ កកបិទន្តំ ។ តស្ស
 កិក្កុខោ សវទន្តិកោ កកបិទុន្ទារោ ។ កិក្កុ អន្តុតក-
 បិទោ វិប្បកតចិវំ សមាទាយ បញ្ញាមតិ បទ្ទេស្សន្តំ ។
 សោ តហិសិមតតោ តំ ចិវំ កាយតិ ។ សោ កតចិវំរា
 បទ្ទេស្សំ បទ្ទេស្សន្តំ តហិទ្ធា កកបិទុន្ទារំ វិវិទាយេតិ ។
 តស្ស កិក្កុខោ សិមាតិក្កន្តិកោ កកបិទុន្ទារោ ។ កិក្កុ
 អន្តុតកបិទោ វិប្បកតចិវំ សមាទាយ បញ្ញាមតិ
 បទ្ទេស្សន្តំ ។ សោ តហិសិមតតោ តំ ចិវំ កាយតិ ។

អញ្ញនិវិប្បិវារេនេកុវិវិទេនេនិ អាត្មអញ្ញនិវិមិនទ្រព្យបិញ្ញាទ ។ កិក្កុ
 ខោតិទានេធ្វើចិវំរោនោះ ។ កាលកិក្កុខោតំពុនិធ្វើ ចិវំរបេសកិក្កុខោ
 កិវិទាសទៅ ។ កបិទរបេសកិក្កុខោរឈ្មោះថាដោះ គ្រងចិវំរិទាសជា
 កំណត់ ។ កិក្កុបានក្រាលកបិទ្រព្យហើយប្រមូលយកចិវំដែលធ្វើមិនទាន់
 ស្រេចចៀសចេញទៅដោយតំគា អាត្មអញ្ញនិវិមិនទ្រព្យបិញ្ញា ។ កិក្កុខោ
 ទៅដល់ក្រសីមាតិទានេធ្វើចិវំរោនោះ ។ លុះកិក្កុខោធ្វើចិវំហើយព្រងដំណឹង
 ថា កបិទក្នុងអាវាសនោរសន្សំព្រមគ្នាដកហើយ ។ កបិទរបេសកិក្កុខោ
 រឈ្មោះថាដោះ គ្រងព្រងដំណឹងថាកំណត់ ។ កិក្កុបានក្រាលកបិទ្រព្យ
 ហើយនាំយកចិវំដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយតំវិចិត្ត
 ថា អាត្មអញ្ញនិវិមិនទ្រព្យបិញ្ញា ។ កិក្កុខោទៅដល់ក្រសីមាតិទានេធ្វើ
 ចិវំរោនោះ ។ លុះកិក្កុខោធ្វើចិវំហើយតំនៅតំគា អាត្មអញ្ញនិវិមិនទ្រព្យ
 វិញ អាត្មអញ្ញនិវិមិនទ្រព្យបិញ្ញាដៅ (តែមិនទាន់ទាន់ទ្រព្យចំនៅទៀយ)
 កបិទកំដោះទាន់ក្រ (នោះ) ទៅ ។ កបិទរបេសកិក្កុខោរឈ្មោះថាដោះ
 គ្រងកន្លងទន្តកបិទជាតំណត់ ។ កិក្កុបានក្រាលកបិទ្រព្យហើយប្រមូលយក
 ចិវំដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយតំវិចិត្តថា អាត្មអញ
 និវិមិនទ្រព្យបិញ្ញា ។ កិក្កុខោទៅដល់ក្រសីមាតិទានេធ្វើចិវំរោនោះ ។

សោ កាតចិវិវេ បាទេស្សំ បាទេស្សន្តិ សម្មណាតិ កាបិ-
 ទុន្តារំ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សហ ភិក្ខុហិ កាបិទុន្តារោ ។
 សមទាយច្កំ ខិដ្ឋំ ចត្តំ ។

[១០] ភិក្ខុ អន្តតកាបិទោ ចិវិវេ អាទាយ បក្ក-
 មតិ ។ តស្ស តហិសីមតតស្ស ឃំ ហោតិ នទេវិមំ
 ចិវិវេ កាវស្សំ ឧ បាទេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវិវេ កាវតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ ធិដ្ឋានន្តិកោ កាបិទុន្តារោ ។ ភិក្ខុ
 អន្តតកាបិទោ ចិវិវេ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស តហិ-
 សីមតតស្ស ឃំ ហោតិ នទេវិមំ ចិវិវេ កាវស្សំ ឧ បាទេ-
 ស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សធិដ្ឋានន្តិកោ កាបិទុន្តារោ ។
 ភិក្ខុ អន្តតកាបិទោ ចិវិវេ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស
 តហិសីមតតស្ស ឃំ ហោតិ នទេវិមំ ចិវិវេ កាវស្សំ ឧ
 បាទេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវិវេ កាវតិ ។ តស្ស តំ ចិវិវេ
 កាយិវាណំ ឧស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ធាសនន្តិកោ
 កាបិទុន្តារោ ។

ភិក្ខុនោធ្វើចិវិវេហើយកាំងចិត្តថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹង
 ត្រឡប់វិញ ហើយគំបាតមកទាន់ពេលដោះកបិទមែន ។ កបិទរបស់ភិក្ខុ
 នោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ។
 ចប់ សមទាយច្កុះ ទី ៤ ។

[១០] ភិក្ខុបានត្រាលកបិទចូលហើយនាំយកចិវិវេទៀសចេញទៅ ។
 កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹង
 ធ្វើចិវិវេនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏
 បានធ្វើចិវិវេនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់
 ធ្វើចិវិវេសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកបិទចូលហើយនាំយកចិវិវេ
 ទៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាង
 នេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចិវិវេនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ
 ទេ ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជា
 កំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកបិទចូលហើយនាំយកចិវិវេទៀសចេញទៅ ។
 កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ
 ចិវិវេនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើ
 ចិវិវេនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចិវិវេនោះក៏មានទៅ ។ កបិទរបស់ភិក្ខុ
 នោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចិវិវេនាសជាកំណត់ ។

[១១] ភិក្ខុ អត្តតតបិទោ ចិវំ អាណាយ បក្កមតិ
 ១ បទ្ទេស្សន្តំ ។ តស្ស តហិសិមតតស្ស ឃិវំ ហោតិ
 ៧ ខេវិមំ ចិវំ កាមស្សន្តំ ។ សោ តំ ចិវំ កាមតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុទោ ខិដ្ឋាខន្តិកោ កបិទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ
 អត្តតតបិទោ ចិវំ អាណាយ បក្កមតិ ១ បទ្ទេស្សន្តំ ។
 តស្ស តហិសិមតតស្ស ឃិវំ ហោតិ ខេវិមំ ចិវំ កាម-
 ស្សន្តំ ។ តស្ស ភិក្ខុទោ សន្និដ្ឋាខន្តិកោ កបិទុទ្ធា-
 រោ ។ ភិក្ខុ អត្តតតបិទោ ចិវំ អាណាយ បក្កមតិ ១
 បទ្ទេស្សន្តំ ។ តស្ស តហិសិមតតស្ស ឃិវំ ហោតិ ៧ ខេវិមំ
 ចិវំ កាមស្សន្តំ ។ សោ តំ ចិវំ កាមតិ ។ តស្ស តំ
 ចិវំ កយិវោនំ ១ ស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុទោ ឆាន់ខ្ពង់-
 ខ្ពស់ កបិទុទ្ធារោ ។

[១២] ភិក្ខុ អត្តតតបិទោ ចិវំ អាណាយ បក្ក-
 មតិ អខន្តិកេន ខេវិស្ស ហោតិ បទ្ទេស្សន្តំ ១ បទស្ស

[១១] ភិក្ខុបុទ្ធគ្រាលកបិទព្រះហើយ តំយកចិវំចៀសចេញទៅ
 ដោយតំនិចិត្ត កាណិកបិទព្រះចិវំវិទាសណិកំណត់ដោយ ។ កាលភិក្ខុទោទៅ
 ដល់ក្រៅសីមាភិមានតំនិចិត្តយ៉ាងនេះ កាណិកបិទព្រះចិវំវិទាសណិកំណត់ដោយ
 ១ ។ ភិក្ខុទោកំណត់ដោយចិវំវិទាសណិកំណត់ដោយ ។ កាលបេសភិក្ខុទោ
 ឈ្មោះដោះ ត្រង់ធ្វើចិវំវិទាសណិកំណត់ ។ ភិក្ខុបុទ្ធគ្រាលកបិទព្រះ
 ហើយ តំយកចិវំចៀសចេញទៅដោយតំនិចិត្ត កាណិកបិទព្រះចិវំវិទាសណិកំណត់ដោយ
 ។ កាលភិក្ខុទោទៅដល់ក្រៅសីមា ភិមានតំនិចិត្តយ៉ាងនេះ
 កាណិកបិទព្រះចិវំវិទាសណិកំណត់ដោយ ។ កាលបេសភិក្ខុទោឈ្មោះដោះ
 ដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានដាក់ណត់ ។ ភិក្ខុបុទ្ធគ្រាលកបិទព្រះហើយ
 តំយកចិវំចៀសចេញទៅដោយតំនិចិត្ត កាណិកបិទព្រះចិវំវិទាសណិកំណត់ដោយ
 ។ កាលភិក្ខុទោទៅដល់ក្រៅសីមាភិមានតំនិចិត្តយ៉ាងនេះ កាណិក
 បិទព្រះចិវំវិទាសណិកំណត់ដោយ ។ ភិក្ខុទោកំណត់ដោយចិវំវិទាសណិកំណត់ដោយ ។ កាល
 ភិក្ខុទោកំណត់ដោយចិវំវិទាសណិកំណត់ដោយ ។ កាលបេសភិក្ខុទោឈ្មោះដោះ
 ដោះ ត្រង់ចិវំវិទាសណិកំណត់ ។

[១២] ភិក្ខុបុទ្ធគ្រាលកបិទព្រះហើយ តំយកចិវំចៀសចេញទៅ
 ដោយមិនបានតំនិចិត្ត ភិក្ខុទោទៅតំនិចិត្ត កាណិកបិទព្រះចិវំវិទាសណិកំណត់ដោយ

ហោតិ ន បទ្ទេស្សន្តិ ។ តស្ស តហសីមតតស្ស ឃី
 ហោតិ ឥទេវីមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បទ្ទេស្សន្តិ ។
 សោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ខិដ្ឋានន្តិកោ
 តបិទុន្តារោ ។ ភិក្ខុ អត្តតតបិថោ ចីវំ អាធាយ
 បត្តមតិ អនធិដ្ឋិតន ទេស្ស ហោតិ បទ្ទេស្សន្តិ ន
 បទស្ស ហោតិ ន បទ្ទេស្សន្តិ ។ តស្ស តហសីមត
 តស្ស ឃី ហោតិ ទេវីមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បទ្ទេស្សន្តិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិដ្ឋានន្តិកោ តបិទុន្តារោ ។ ភិក្ខុ
 អត្តតតបិថោ ចីវំ អាធាយ បត្តមតិ អនធិដ្ឋិតន ទេស្ស
 ហោតិ បទ្ទេស្សន្តិ ន បទស្ស ហោតិ ន បទ្ទេស្សន្តិ ។
 តស្ស តហសីមតតស្ស ឃី ហោតិ ឥទេវីមំ ចីវំ កា
 វេស្សំ ន បទ្ទេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ
 ចីវំ កយិវោធនំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ធាសនន្តិ
 កោ តបិទុន្តារោ ។

តំនិគំមិករបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ^(១) ។
 កាលភិក្ខុនោះទៅដល់គ្រែស៊ីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ
 បិវារនោះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បាន
 ធ្វើបិវារនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិវាររបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ គ្រង់បិវា
 សម្រេចជាតំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិវារហើយ ទាំយកបិវារចៀស
 ចេញទៅដោយមិនបានកំនិតក្នុង ភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រ
 ឡប់វិញ តំនិគំមិករបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មាន
 ដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់គ្រែស៊ីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្ម
 ាអញនឹងមិនធ្វើបិវារទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិវាររបស់
 ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ គ្រង់សេចក្តីសន្តិដ្ឋានជាតំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាល
 កបិវារហើយ ទាំយកបិវារចៀសចេញទៅដោយមិនបានកំនិតក្នុង ភិក្ខុ
 នោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ តំនិគំមិករបស់ភិក្ខុនោះថា
 អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់
 គ្រែស៊ីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើបិវារនោះក្នុងទីនេះឯង
 អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើបិវារនោះ ។ កាល
 ភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ បិវារនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិវាររបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា
 ដោះ គ្រង់បិវារវិនាសជាតំណត់ ។

១ ភិក្ខុឈ្មោះមានគំនិតជាពុទ្ធភាស គឺគំនិតច្រឡប់វិញនិងច្រឡប់វិញជាពាក្យពិតទេ ។

[១៣] ភិក្ខុ អន្តរាគមន៍លោ ចិវំ អាណាយ បត្តិ-
 មតិ បរេស្សន្តិ ។ ឧស្ស តបិសិមគតស្ស ឃំ ហោតិ
 ភាវិមំ ចិវំ កាមស្សំ ឧ បរេស្សន្តិ ។ សោ តិ
 ចិវំ កាមតិ ។ ឧស្ស ភិក្ខុលោ ចិដ្ឋៈឧត្តិកោ កមិ-
 ទុទ្ធារេ ។ ភិក្ខុ អន្តរាគមន៍លោ ចិវំ អាណាយ បត្តិ-
 មតិ បរេស្សន្តិ ។ ឧស្ស តបិសិមគតស្ស ឃំ ហោតិ
 ភាវិមំ ចិវំ កាមស្សំ ។ បរេស្សន្តិ ។ ឧស្ស ភិក្ខុលោ
 សន្តិដ្ឋានន្តិកោ កមិទុទ្ធារេ ។ ភិក្ខុ អន្តរាគមន៍លោ
 ចិវំ អាណាយ បត្តិមតិ បរេស្សន្តិ ។ ឧស្ស តបិសិម-
 គតស្ស ឃំ ហោតិ ភាវិមំ ចិវំ កាមស្សំ ឧ បរេស្ស-
 ន្តិ ។ សោ តិ ចិវំ កាមតិ ។ ឧស្ស តិ ចិវំ
 កមិមាមាចំ ឧស្សតិ ។ ឧស្ស ភិក្ខុលោ ធាសន្តិកោ
 កមិទុទ្ធារេ ។ ភិក្ខុ អន្តរាគមន៍លោ ចិវំ អាណាយ
 បត្តិមតិ បរេស្សន្តិ ។ សោ តបិសិមគតោ តំ ចិវំ
 កាមតិ ។ សោ កតចិវំ កេ សុណាតិ ឧត្តតំ កិរ

[១៣] ភិក្ខុបានក្រាលកបិលត្ថបទហើយនាំយកចិវំវិទ្យាសចេញទៅ
 ដោយបំណងថា ភាគអញ្ជូននិក្ខេបវិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់
 ក្រសីមា ក៏មានគំនិតយំនិទេថា ភាគអញ្ជូននិក្ខេបវិទ្យានេះក្នុងទីនេះឯង
 ភាគអញ្ជូននិក្ខេបវិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចិវំវិទ្យានេះសម្រេច ។
 កបិលត្ថបទភិក្ខុនោះឈ្លោះថាដោះ គ្រងចិវំវិទ្យាសម្រេចជាតំណតំ ។ ភិក្ខុ
 បានក្រាលកបិលត្ថបទហើយនាំយកចិវំវិទ្យាសចេញទៅ ដោយបំណងថា
 ភាគអញ្ជូននិក្ខេបវិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រសីមាក៏មានគំនិត
 យំនិទេថា ភាគអញ្ជូននិក្ខេបវិទ្យានេះ ភាគអញ្ជូននិក្ខេបវិញទេ ។
 កបិលត្ថបទភិក្ខុនោះឈ្លោះថាដោះ គ្រងសេចក្តីសន្តិដ្ឋានជា
 តំណតំ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិលត្ថបទហើយនាំយកចិវំវិទ្យាសចេញទៅដោយ
 បំណងថា ភាគអញ្ជូននិក្ខេបវិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រសីមា
 ក៏មានគំនិតយំនិទេថា ភាគអញ្ជូននិក្ខេបវិទ្យានេះក្នុងទីនេះឯង ភាគ
 អញ្ជូននិក្ខេបវិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចិវំវិទ្យានេះ ។ កាលភិក្ខុនោះ
 កំពុងធ្វើ ចិវំវិទ្យានេះក៏វិទាសទៅ ។ កបិលត្ថបទភិក្ខុនោះឈ្លោះថាដោះ គ្រង
 ចិវំវិទ្យាសជាតំណតំ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិលត្ថបទហើយនាំយកចិវំវិទ្យាស
 ចេញទៅដោយបំណងថា ភាគអញ្ជូននិក្ខេបវិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់
 ក្រសីមា ក៏បានធ្វើចិវំវិទ្យានេះ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើចិវំវិទ្យាហើយ ពូជំណង់ថា

តស្សី អាវាសេ កបិទុន្តិ ។ ឧស្ស ភិក្ខុនោ សវទន្តិ-
 កោ កបិទុន្តារោ ។ ភិក្ខុ អត្តតកបិទោ ចិវំ អាណា-
 យ បក្កមតិ បទ្ទេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមគតោ
 តំ ចិវំ កាវេតិ ។ សោ កតចិវារោ បទ្ទេស្សំ បទ្ទេ-
 ស្សន្តិ ពហិទ្ធា កបិទុន្តារំ វិភិទាមេតិ ។ ឧស្ស ភិក្ខុនោ
 សីមាតិក្កន្តិកោ កបិទុន្តារោ ។ ភិក្ខុ អត្តតកបិទោ
 ចិវំ អាណាយ បក្កមតិ បទ្ទេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីម-
 គតោ និ ចិវំ កាវេតិ ។ សោ កតចិវារោ បទ្ទេស្សំ
 បទ្ទេស្សន្តិ សម្ពុណាតិ កបិទុន្តារំ ។ ឧស្ស ភិក្ខុនោ
 សហ ភិក្ខុហិ កបិទុន្តារោ ។

[១២] ភិក្ខុ អត្តតកបិទោ ចិវំ សមាធាយ
 បក្កមតិ ។ (អាណាយវាសនិសំ ឯវំ វិញ្ញាបេតតំ) ។ ភិក្ខុ
 អត្តតកបិទោ វិប្បកតចិវំ អាណាយ បក្កមតិ ។
 ឧស្ស ពហិសីមគតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥវេវមំ ចិវំ

កបិទុន្តិកាសាទារេ សន្សិក្រមគ្នាដកហើយ ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចុងណាវិញជាគំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិទរួច
 ហើយនាំយកចិវារៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា កាតាអញ្ជូននឹងត្រឡប់
 វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាតិកាបានធ្វើចិវារោះ ។ លុះភិក្ខុនោះ
 ធ្វើចិវារស្រេចហើយគិតថា កាតាអញ្ជូននឹងត្រឡប់វិញ កាតាអញ្ជូននឹងត្រិ-
 ល្យប់វិញដែរ (តែបើខាងបានត្រឡប់ទៅឡើយ) កបិទគឺដោះខាងក្រៅ
 (នោះ) ទៅ ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លែងខ្ពស់កបិទ
 ជាគំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិទរួចហើយនាំយកចិវារៀសចេញទៅ
 ដោយបំណងថា កាតាអញ្ជូននឹងត្រឡប់វិញ ។ លុះភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅ
 សីមាតិកាបានធ្វើចិវារោះ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើចិវារោះស្រេចហើយគិតថា កាតា
 អញ្ជូននឹងត្រឡប់វិញ កាតាអញ្ជូននឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកដាន់ពល
 ដោះកបិទមែន ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុ
 ហ៊ុន្ស្រាយ ។

[១២] ភិក្ខុបានក្រាលកបិទរួចហើយប្រមូលយកចិវារៀសចេញ
 ទៅ ។ (ធាត្យយាវិននេះ ប្រហែលនឹងអាចាយវារៈ បណ្ឌិតអប្សិសំវេនិទ្យ
 ពិស្តារចុះ) ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិទរួចហើយនាំយកចិវារៀសមិនខាន
 សារៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាតិកានគិត

កថិន្ទ្រភ័ក្ត្រ ខន្ធតាមិណយ សន្និដ្ឋាននិកម្មវិទ្យា

ការស្សំ ឧ បទ្ទេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវំ ការាតិ ។
តស្ស ភិក្ខុនោ ចិដ្ឋាននិកោ កថិន្ទ្រភ័ក្ត្រោ ។ (សមា-
នាយវិសទិសំ ឃី វិគ្គារេន្ទំ) ។

[១៨] ភិក្ខុ អន្តរកថិណោ វិប្បកតចិវំ សមា-
នាយ បក្កមតំ ។ តស្ស តហិសិមតតស្ស ឃី ហោតិ
និទេវមំ ចិវំ ការាស្សំ ឧ បទ្ទេស្សន្តិ ។ សោ តំ
ចិវំ ការាតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ចិដ្ឋាននិកោ កថិ-
ន្ទ្រភ័ក្ត្រោ ។ ភិក្ខុ អន្តរកថិណោ វិប្បកតចិវំ សមា-
នាយ បក្កមតំ ។ តស្ស តហិសិមតតស្ស ឃី ហោតិ
និទេវមំ ចិវំ ការាស្សំ ឧ បទ្ទេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុ-
នោ សន្និដ្ឋាននិកោ កថិន្ទ្រភ័ក្ត្រោ ។ ភិក្ខុ អន្តរក-
ថិណោ វិប្បកតចិវំ សមាសនាយ បក្កមតំ ។ តស្ស
តហិសិមតតស្ស ឃី ហោតិ និទេវមំ ចិវំ ការាស្សំ

កថិន្ទ្រភ័ក្ត្រ ចិណយតំកថិណោ ករាមិវា កថិន្ទ្រភ័ក្ត្រសន្និដ្ឋាននិកម្មវិទ្យា

យានិទេវេ កត្តាអញ្ញនិទេវេវេនេកុនិទេវេនេ កត្តាអញ្ញនិទេវេ
ត្រូវបរិញ្ញាទេ ។ ភិក្ខុនោភិក្ខុនោទេវេវេនេនិទេវេនេ ។ កថិន្ទ្រភ័ក្ត្រ
ភិក្ខុនោឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចិវេសម្រេចជាក់លាក់ ។ (នាក្យយានិទេ-
ប្រិយាលនិសមាភាយកិល ចក្កាភិក្ខុសិវេនិទ្ធិភិក្ខុនោ) ។

[១៩] ភិក្ខុនោក្រាលកថិន្ទ្រភ័ក្ត្រោ ប្រមូលយកចិវេវេនេ ចិវេនេ
ភាន់សម្រេចច្រើនចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោទៅដល់ក្រៅសិមាភិក្ខុ
និទេវេនេ កត្តាអញ្ញនិទេវេវេនេកុនិទេវេនេ កត្តាអញ្ញនិទេវេ
ត្រូវបរិញ្ញាទេ ។ ភិក្ខុនោភិក្ខុនោទេវេវេនេនិទេវេនេ ។ កថិន្ទ្រភ័ក្ត្រ
ភិក្ខុនោឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចិវេសម្រេចជាក់លាក់ ។ ភិក្ខុនោក្រាលកថិ-
ន្ទ្រភ័ក្ត្រោ ប្រមូលយកចិវេវេនេ ចិវេនេ ភាន់សម្រេចច្រើនចេញទៅ ។ កាល
ភិក្ខុនោទៅដល់ក្រៅសិមាភិក្ខុនិទេវេនេ កត្តាអញ្ញនិទេវេវេនេ
នេនេ កត្តាអញ្ញនិទេវេវេនេ ។ កថិន្ទ្រភ័ក្ត្រភិក្ខុនោឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាក់លាក់ ។ ភិក្ខុនោក្រាលកថិន្ទ្រភ័ក្ត្រោ ប្រមូល
យកចិវេវេនេ ចិវេនេ ភាន់សម្រេចច្រើនចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោទៅដល់
ក្រៅសិមាភិក្ខុនិទេវេនេ កត្តាអញ្ញនិទេវេវេនេកុនិទេវេនេ

ន បទ្ទេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវំ កាវេតិ ។ តស្ស
តំ ចិវំ កយំវាទាមំ ទស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
នាសទន្តិកោ កមិទុទ្ធារោ ។

[១៦] ភិក្ខុ អន្តតកមិទោ វិប្បកតចិវំ សមាទាយ

បក្កមតិ ន បទ្ទេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមតតស្ស ឃំ
យោតិ នេវិមំ ចិវំ កាវេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវំ កា-
វេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ទិដ្ឋាទន្តិកោ កមិទុទ្ធារោ ។
ភិក្ខុ អន្តតកមិទោ វិប្បកតចិវំ សមាទាយ បក្ក-
មតិ ន បទ្ទេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមតតស្ស
ឃំ យោតិ នេវិមំ ចិវំ កាវេស្សន្តិ ។ តស្ស
ភិក្ខុនោ សទ្ធិដ្ឋាទន្តិកោ កមិទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ
អន្តតកមិទោ វិប្បកតចិវំ សមាទាយ បក្កមតិ ន
បទ្ទេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមតតស្ស ឃំ យោតិ

កត្តាអញ្ញនិមិទត្រូវបរិញ្ញាទ ។ ភិក្ខុនោះកំបុនាធ្វើចិវំនោះ ។ កាល
ភិក្ខុនោះកំបុនាធ្វើ ចិវំនោះគឺវិទាសាវេ ។ កមិទរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា
ដោះ គ្រងចិវំវិទាសាវេកំណត់ ។

[១៦] ភិក្ខុបានគ្រាលកមិទុទ្ធជាហើយប្រមូលយកចិវំដែលធ្វើមុន
ទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា កត្តាអញ្ញនិមិទត្រូវបរិ
ញ្ញាទ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រសីមាគំមានគំនិតយំទេដោ កត្តា
អញ្ញនិមិទធ្វើចិវំនោះក្នុងទីនោះឯង ។ ភិក្ខុនោះកំបុនាធ្វើចិវំនោះទ្រុសម្រេច ។
កមិទរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ គ្រងចិវំសម្រេចកំណត់ ។ ភិក្ខុ
បានគ្រាលកមិទុទ្ធជាហើយប្រមូលយកចិវំដែលធ្វើមុនទាន់សម្រេចចៀស
ចេញទៅដោយបំណងថា កត្តាអញ្ញនិមិទត្រូវបរិញ្ញាទ ។ កាល
ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រសីមាគំមានគំនិតយំទេដោ កត្តាអញ្ញនិមិទធ្វើ
ចិវំនោះទេ ។ កមិទរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ គ្រងសចក្តីសន្និដ្ឋានថា
កំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលកមិទុទ្ធជាហើយប្រមូលយកចិវំដែលធ្វើមុន
ទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា កត្តាអញ្ញនិមិទត្រូវបរិ
ញ្ញាទ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រសីមាគំមានគំនិតយំទេដោ

អនត្តមតិ បច្ចេស្សន្តិ ឬ បច្ចេស្សន្តិ ឬ បច្ចេស្សន្តិ
 យោគី ឬ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមតតស្ស ឃី
 យោគី ឥនេវិមំ ធិវំ កាលេស្សំ ឬ បច្ចេស្សន្តិ ។ លោ តំ
 ធិវំ កាលេតិ ។ តស្ស តំ ធិវំ កាលេវោ ធិស្សន្តិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ សង្កាមន្តិកោ កម្មនុត្តារោ ។

[១៨] ភិក្ខុ អត្តតកម្មវេទា វិញ្ញាណប្បវេណី សមាធាយ
 បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមតតស្ស ឃី
 យោគី ឥនេវិមំ ធិវំ កាលេស្សំ ឬ បច្ចេស្សន្តិ ។ លោ
 តំ ធិវំ កាលេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សង្កាមន្តិកោ
 កម្មនុត្តារោ ។ ភិក្ខុ អត្តតកម្មវេទា វិញ្ញាណប្បវេណី
 សមាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមត
 តតស្ស ឃី យោគី ឥនេវិមំ ធិវំ កាលេស្សំ ឬ បច្ចេស្សន្តិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ សង្កាមន្តិកោ កម្មនុត្តារោ ។
 ភិក្ខុ អត្តតកម្មវេទា វិញ្ញាណប្បវេណី សមាធាយ បក្កមតិ

វេយមិមុត្តាភានំចក្កំ ភិក្ខុនោភានំចក្កំ ភាគុអញ្ញនិក្ខត្រប្បវិញ្ញ
 ចំនំចំនំតវចសំភិក្ខុនោថា ភាគុអញ្ញនិមិទ្ធិត្រប្បវិញ្ញនិក្ខត្រវេ ។
 កាលភិក្ខុនោទៅដល់ក្រសីមាភិមានំចំនំយោនីនេថា ភាគុអញ្ញនិធ្វើ
 ចិវារនេកុនិទ្ធិនេឯនិ ភាគុអញ្ញនិមិទ្ធិត្រប្បវិញ្ញេ ។ ភិក្ខុនោភិក្ខុនោ
 ចិវារនោ ។ កាលភិក្ខុនោភិក្ខុនោធ្វើ ចិវារនោភិវិទាសទៅ ។ កមិទ្ធិវេចស
 ភិក្ខុនោឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចិវារិទាសជាតំណត់ ។

[១៩] ភិក្ខុនោក្រាលកម្មនុត្តារោវេយមិមុត្តាភានំចក្កំ
 ចានំសាម្រេចច្រៀសទេញទៅដោយបំណងថា ភាគុអញ្ញនិក្ខត្រប្បវិញ្ញ ។
 កាលភិក្ខុនោទៅដល់ក្រសីមាភិមានំចំនំយោនីនេថា ភាគុអញ្ញនិធ្វើ
 ចិវារនេកុនិទ្ធិនេឯនិ ភាគុអញ្ញនិមិទ្ធិត្រប្បវិញ្ញេ ។ ភិក្ខុនោភិក្ខុនោ
 ធ្វើចិវារនោទិវសាម្រេច ។ កមិទ្ធិវេចសភិក្ខុនោឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចិវារ
 សាម្រេចជាតំណត់ ។ ភិក្ខុនោក្រាលកម្មនុត្តារោវេយមិមុត្តាភានំចក្កំ
 ធ្វើមិទ្ធិចានំសាម្រេចច្រៀសទេញទៅដោយបំណងថា ភាគុអញ្ញនិក្ខត្រប្ប
 វិញ្ញ ។ កាលភិក្ខុនោទៅដល់ក្រសីមាភិមានំចំនំយោនីនេថា ភាគុ
 អញ្ញនិមិទ្ធិធ្វើចិវារនេ ។ ភាគុអញ្ញនិមិទ្ធិត្រប្បវិញ្ញេ ។ កមិទ្ធិវេចស
 ភិក្ខុនោឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សចក្កសង្កាមន្តិកោជាតំណត់ ។ ភិក្ខុនោក្រាល
 កមិទ្ធិវេចវេយមិមុត្តាភានំចក្កំធ្វើមិទ្ធិចានំសាម្រេចច្រៀសទេញទៅ

បាទេស្យន្តិ ។ ភស្ស ពហ៍សិមគភស្ស ឃីវ ។ ចារតិ ។ ឆេវិម
 ចិវ កាវស្យ ១ បាទេស្យន្តិ ។ សោ តំ ចិវ កាវតិ ។
 ភស្ស តំ ចិវ កាយិវាទំ ១ ស្យនិ ។ ភស្ស ភិក្ខុទោ
 ពាសន្តិកោ កម្រិត្យា ។ ភិក្ខុ អន្តកកមិវោ
 វិប្បកកចិវ សមាធាយ ចក្កមតិ បាទេស្យន្តិ ។ សោ
 ពហ៍សិមគភោ តំ ចិវ កាវតិ ។ សោ កាតចិវក
 សុណាតិ ឡតំ តិវ ភស្ស អាណិសេ កម្រិត្យា ។ ភស្ស
 ភិក្ខុទោ សវន្តិកោ កម្រិត្យា ។ ភិក្ខុ អន្តកកមិ-
 វោ វិប្បកកចិវ សមាធាយ ចក្កមតិ បាទេស្យន្តិ ។
 សោ ពហ៍សិមគភោ តំ ចិវ កាវតិ ។ សោ កាត-
 ចិវក បាទេស្យ បាទេស្យន្តិ ពហ៍ត្វា កម្រិត្យា វិភិទា-
 មតិ ។ ភស្ស ភិក្ខុទោ សំខាតិក្កន្តិកោ កម្រិត្យា ។
 ភិក្ខុ អន្តកកមិវោ វិប្បកកចិវ សមាធាយ ចក្កមតិ

ដោយចំណងថា កាត្មកញ្ជន្តិគ្រូប្រិញ ។ កាលភិក្ខុនាមទៅដល់
 ក្រៅសំណាក់ទាន់ដំណើរនោះ កាត្មកញ្ជន្តិធ្វើចិវវេទន្តិទាន់ដំ
 កាត្មកញ្ជន្តិមិនគ្រូប្រិញទេ ។ ភិក្ខុនាមទៅធ្វើចិវវេទន្តិ ។ កាលភិក្ខុ
 នាមទៅធ្វើ ចិវវេទន្តិភិក្ខុនាមទៅ ។ កម្រិត្យាភិក្ខុនាមទៅដោះ
 គ្រងចិវវេទន្តិដាក់ណា ។ ភិក្ខុនាមក្រាលកម្រិត្យាហើយប្រមូលយកចិវ
 ដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេច ចៀសចេញទៅដោយចំណងថា កាត្មកញ្ជន្តិ
 គ្រូប្រិញ ។ ភិក្ខុនាមទៅដល់ក្រៅសំណាក់ទាន់ដំណើរនោះ ។ លុះភិក្ខុ
 នាមធ្វើចិវវេទន្តិហើយក៏ព្យាបាលដាក់កម្រិត្យាភិក្ខុនាម សង្ឃប្រម
 ណាដកហើយ ។ កម្រិត្យាភិក្ខុនាមទៅដោះ គ្រងបានព្រះដំណឹង
 ដាក់ណា ។ ភិក្ខុនាមក្រាលកម្រិត្យាហើយ ប្រមូលយកចិវដែលធ្វើមិន
 ទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយចំណងថា កាត្មកញ្ជន្តិគ្រូប្រិញ ។
 ភិក្ខុនាមទៅដល់ក្រៅសំណាក់ទាន់ដំណើរនោះ ។ ភិក្ខុនាមធ្វើចិវវេទន្តិ
 ហើយគិតថា កាត្មកញ្ជន្តិគ្រូប្រិញ កាត្មកញ្ជន្តិគ្រូប្រិញដែរ (គេ
 មិនទាន់បានគ្រូប្រិញទេឡើយ) កម្រិត្យាភិក្ខុនាមទៅ (នោះ)ទៅ ។ កម្រិត្យា
 ភិក្ខុនាមទៅដោះគ្រងបានព្រះដំណឹងដាក់ណា ។ ភិក្ខុនាមក្រាល
 កម្រិត្យាហើយប្រមូលយកចិវដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ

បាទុស្សន្តិ ។ សោ តហិសីមគតោ តំ ចីវំ កាមតិ ។
 សោ កាតចិវារោ បាទុស្សំ បាទុស្សន្តិ សម្ពុណាតិ កាមិទុ-
 ត្តារំ ។ ភស្ស ភិក្ខុនោ សហ ភិក្ខុហិ កាមិទុត្តារោ ។
 សមាគយកាលារំ ឧទ្ទិសំ ។

(១៧) ភិក្ខុ អត្តកកមិទោ ចិវារសាយ បក្កមតិ ។

សោ តហិសីមគតោ តំ ចិវារសំ បយ្យុទាសតំ អនា-
 សាយ លកតិ អាសាយ ន លកតិ ។ ភស្ស ឃីវ ហោតិ
 ឥរេវិមំ ចីវំ កាមស្សំ ន បាទុស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវំ
 កាមតិ ។ ភស្ស ភិក្ខុនោ ឧទ្ទានុទ្ទិកោ កាមិទុត្តារោ ។
 ភិក្ខុ អត្តកកមិទោ ចិវារសាយ បក្កមតិ ។ សោ
 តហិសីមគតោ តំ ចិវារសំ បយ្យុទាសតំ អនាសាយ
 លកតិ អាសាយ ន លកតិ ។ ភស្ស ឃីវ ហោតិ

ដោយបំណងថា ភាគាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រសីមា
 ក៏បានធ្វើចិវារនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះធ្វើចិវារសម្រេចហើយនិគថា ភាគាអញ
 នឹងត្រឡប់វិញ ភាគាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន់ពេល
 ដោះកម្រិតមែន ។ កម្រិតរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ។

បថំ សមាគយកាលារំ ។

(១៧) ភិក្ខុបានក្រាលកម្រិតចេញហើយចៀសចេញទៅត្រែចង់បាន
 ចិវារ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រសីមាក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចិវារ
 នោះ ក៏បាន (ចិវារ) ទុសបំណង នឹងបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះ
 មានគំនិតយ៉ាងនេះថា ភាគាអញនឹងធ្វើចិវារនេះឡើយនេះឯង ភាគាអញ
 នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចិវារនោះសម្រេច ។ កម្រិត
 របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រឡប់វិញដាក់ណាស់ ។ ភិក្ខុបាន
 ក្រាលកម្រិតចេញហើយចៀសចេញទៅត្រែចង់បានចិវារ ។ ភិក្ខុនោះទៅ
 ដល់ក្រសីមាក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចិវារនោះ ក៏បាន (ចិវារ)
 ទុសបំណង នឹងបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា

រឿងព្រេង ទន្តករឿងកាយ ជាសន្តិកម្មបិទ្បារា

ទេវីមំ ចិវិ កាយស្ប៍ ឧ បទ្បេស្ប៍ ៗ តស្ប៍ កំត្តុនោ
 សន្តិកម្ម ឧបិកោ កម្មិទ្បារា ។ កិក្ខុ អត្តតតបិយោ
 ចិវិសាយ បត្តមតិ ។ សោ តហិសិមតតោ តំ ចិវិសំ
 បយិរុចាសតិ អនាសាយ លកតិ អាសាយ ឧ លកតិ ។
 តស្ប៍ ឃិ ហោតិ ឥទេវីមំ ចិវិ កាយស្ប៍ ឧ បទ្បេស្ប៍ ៗ
 សោ តំ ចិវិ កាយស្ប៍ ។ តស្ប៍ តំ ចិវិ កាយស្ប៍
 ឧស្ប៍ ៗ តស្ប៍ កំត្តុនោ ជាសន្តិកម្ម កម្មិទ្បារា
 ។ កិក្ខុ អត្តតតបិយោ ចិវិសាយ បត្តមតិ ។
 តស្ប៍ តហិសិមតតស្ប៍ ឃិ ហោតិ ឥទេវីមំ ចិវិសំ
 បយិរុចាសិស្ប៍ ឧ បទ្បេស្ប៍ ៗ សោ តំ ចិវិសំ
 បយិរុចាសតិ ។ តស្ប៍ សា ចិវិសា ឧបិទ្បារា ។
 តស្ប៍ កំត្តុនោ អាសាវិទ្បេនិកោ កម្មិទ្បារា ។

[២០] កិក្ខុ អត្តតតបិយោ ចិវិសាយ បត្តមតិ ឧ
 បទ្បេស្ប៍ ។ សោ តហិសិមតតោ តំ ចិវិសំ បយិរុចាសតិ

រឿងព្រេង ទិវយតិកនិយោ កាយសិរិយបិទ្បារា ចិវិសាយ ជាសន្តិកម្ម

អាត្មាអញ្ជនិមិទ្បិចិវិវារោ ។ អាត្មាអញ្ជនិមិទ្បិចិវិវារោ ។ កមិទ្ប
 យេសំកិក្ខុនោ ឈ្មោះថាដោះ ត្រីនិសេចក្តីសន្តិកម្ម ដោះកំណត់ ។ កិក្ខុនោ
 ក្រាលកមិទ្បចេហិយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បានចិវិ ។ កុះកិក្ខុនោ
 ទៅដល់ក្រែសិមា កិក្ខុនោ កាយសិរិយ បិទ្បារា ចិវិសាយ ជាសន្តិកម្ម (ចិវិ)
 កុះកិក្ខុនោ តំមិទ្បាន កាយសិរិយ ។ កិក្ខុនោ ទានតំមិទ្បាន ទេវី
 អាត្មាអញ្ជនិមិទ្បិចិវិវារោ ក្នុងទិវយតិ អាត្មាអញ្ជនិមិទ្បិចិវិវារោ ។
 កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ
 ។ កមិទ្ប យេសំកិក្ខុនោ ឈ្មោះថាដោះ ត្រីនិសេចក្តីសន្តិកម្ម ដោះកំណត់ ។
 កិក្ខុនោ ក្រាលកមិទ្បចេហិយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បានចិវិ ។ កាយ
 កិក្ខុនោ ទៅដល់ក្រែសិមា កិក្ខុនោ កាយសិរិយ បិទ្បារា ចិវិសាយ ជាសន្តិកម្ម
 កាយសិរិយ អាត្មាអញ្ជនិមិទ្បិចិវិវារោ ក្នុងទិវយតិ អាត្មាអញ្ជនិមិទ្បិចិវិវារោ
 ក្រែសិមា ។ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ កិក្ខុនោ
 ។ ឯសេចក្តីនិមិទ្បិចិវិវារោ យេសំកិក្ខុនោ កិក្ខុនោ ។ កមិទ្ប យេសំកិក្ខុនោ
 ឈ្មោះថាដោះ ត្រីនិសេចក្តីសន្តិកម្ម ។

[២០] កិក្ខុនោ ក្រាលកមិទ្បចេហិយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់
 បានចិវិ ដោយចំណិត អាត្មាអញ្ជនិមិទ្បិចិវិវារោ ។
 កិក្ខុនោ ទៅដល់ក្រែសិមា កិក្ខុនោ កាយសិរិយ បិទ្បារា ចិវិសាយ ជាសន្តិកម្ម

អនាសាយ លកតិ អាសាយ ឧ លកតិ ។ ឧស្ស
 ឃី ហោតិ និទេវិមំ ចិវំ កាវេស្សន្តិ ។ សោ តំ
 ចិវំ កាវេតិ ។ ឧស្ស ភិក្ខុនោ ធិដ្ឋានន្តិកោ កាបិទុទ្ធា
 រោ ។ ភិក្ខុ អន្តកកមិទោ ចិវំអាសាយ បន្តមតិ ឧ
 បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ តហិសិមគតោ តំ ចិវំសំ បយិវុចា-
 សតិ អនាសាយ លកតិ អាសាយ ឧ លកតិ ។ ឧស្ស
 ឃី ហោតិ ទេវិមំ ចិវំ កាវេស្សន្តិ ។ ឧស្ស ភិក្ខុនោ
 សន្តិដ្ឋានន្តិកោ កាបិទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អន្តកកមិទោ
 ចិវំអាសាយ បន្តមតិ ឧ បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ តហិសិ-
 មគតោ តំ ចិវំសំ បយិវុចាសតិ អនាសាយ លកតិ
 អាសាយ ឧ លកតិ ។ ឧស្ស ឃី ហោតិ និទេវិមំ ចិវំ
 កាវេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវំ កាវេតិ ។ ឧស្ស តំ ចិវំ
 កយំវោធិ ឧស្សតិ ។ ឧស្ស ភិក្ខុនោ ធាសន្តិកោ
 កាបិទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អន្តកកមិទោ ចិវំអាសាយ
 បន្តមតិ ឧ បច្ឆេស្សន្តិ ។ ឧស្ស តហិសិមគតស្ស

កំបុទ (ចិវ) ទុសបំណនិ ភិមិទបានតាមបំណនិ ។ ភិក្ខុនោះមានគំ
 មិតយ៉ាងនេះថា ភាគអញនឹងធ្វើចិវនេះ ក្នុងចិវនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏បាទ
 ធ្វើចិវនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិមរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ដោះ (គ្រង
 ចិវសម្រេចជាតំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិមច្រហើយចៀសចេញទៅ
 ព្រៃចង់បាទចិវ ដោយបំណងថា ភាគអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុ
 នោះទៅដល់ក្រៅសីមាហើយចូលទៅកាន់ចិវដល់ខ្លួនចង់បាទចិវ កំបុទ
 (ចិវ) ទុសបំណនិ ភិមិទបានតាមបំណនិ ។ ភិក្ខុនោះមានគំមិតយ៉ាង
 នេះថា ភាគអញនឹងមិនធ្វើចិវនេះទេ ។ កបិមរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ដោះ
 (គ្រងសេចក្តីសន្តិដ្ឋានជាតំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិមច្រហើយចៀស
 ចេញទៅព្រៃចង់បាទចិវ ដោយបំណងថា ភាគអញនឹងមិនត្រឡប់
 វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏ចូលទៅកាន់ចិវដល់ខ្លួនចង់បាទ
 ចិវនោះ កំបុទ (ចិវ) ទុសបំណនិ ភិមិទបានតាមបំណនិ ។ ភិក្ខុនោះ
 មានគំមិតយ៉ាងនេះថា ភាគអញនឹងធ្វើចិវនេះ ក្នុងចិវនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏បាទធ្វើចិវនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះត្រូវធ្វើ ចិវនោះក៏វិនាសទៅ ។
 កបិមរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ដោះ (គ្រងចិវវិនាសជាតំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
 ក្រាលកបិមច្រហើយចៀសចេញទៅព្រៃចង់បាទចិវ ដោយបំណងថា
 ភាគអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា

ឃុំ យោគី ឥន្ទ្រវរ្ម័ន ចីវរាសី បយ័រ្យោសិស្សន្តិ ។ សោ
តំ ចីវរាសី បយ័រ្យោសិស្សន្តិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា
តុបទ្ធិន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ អាសារាច្ឆន្តិកោ
តបិទ្ធារោ ។

[២១] ភិក្ខុ អន្តតតបិទោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ
អនិច្ឆិតេន ទេវស្ស យោគី បទ្ធិស្សន្តិ ន បទស្ស យោគី
ន បទ្ធិស្សន្តិ ។ សោ តហិសិមតតោ តំ ចីវរាសី បយ័រ្យ-
ោសិស្សន្តិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតំ ។ តស្ស
ឃុំ យោគី ឥន្ទ្រវរ្ម័ន ចីវរាសាយ ន បទ្ធិស្សន្តិ ។ សោ តំ
ចីវរាសិស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ធម្មតាធម្មតា តបិទ្ធារ-
ោ ។ ភិក្ខុ អន្តតតបិទោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ អន-
ិច្ឆិតេន ទេវស្ស យោគី បទ្ធិស្សន្តិ ន បទស្ស យោគី ន
បទ្ធិស្សន្តិ ។ សោ តហិសិមតតោ តំ ចីវរាសី បយ័រ្យោ-
សិស្សន្តិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតំ ។ តស្ស

ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់
បានចីវរោ គ្នីទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បាន
ចីវរោ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចីវរោរបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ គប្បីរបស់
ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ស្រស់សេចក្តីសន្សំ ។

[២២] ភិក្ខុបានក្រាលគប្បីចូលហើយទៀសចេញទៅព្រៃចង់
បានចីវរោដោយមិនបានកាន់ចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រ-
ឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មាន
ដែរ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវ-
រោ ក៏បាន (ចីវរ) ទុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុ
នោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរោ គ្នីទីនេះឯង អាត្មា
អញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរោទ្យសម្រេច ។
គប្បីរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
ក្រាលគប្បីចូលហើយទៀសចេញទៅព្រៃចង់បានចីវរោ ដោយមិនបាន
កាន់ចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិត
របស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ ភិក្ខុនោះ
ទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរោ ក៏បាន(ចីវរ)
ទុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា

ឃុំ ហោតិ ឆេវីមី ចីវ៉ា កាវស្ស្នំ ឧ បទ្ទេស្ស្នំ ។ តស្ស
 កិក្កុលោ សុទ្ធិដ្ឋានធូតោ កមិទ្ធានោ ។ កិក្កុ អត្តតក-
 មិទោ ចីវ៉ាសាយ បក្កមតិ អនិទ្ធិតេន ឆេវស្ស ហោតិ
 បទ្ទេស្ស្នំ ឧ បទស្ស ហោតិ ឧ បទ្ទេស្ស្នំ ។ សោ តហិ-
 សិមតតោ តំ ចីវ៉ាសំ បយ្យុទាសតិ អនាសាយ លកតិ
 អាសាយ ឧ លកតិ ។ តស្ស ឃុំ ហោតិ ឆេវីមី ចីវ៉ា
 កាវស្ស្នំ ឧ បទ្ទេស្ស្នំ ។ សោ តំ ចីវ៉ា កាវស្ស្នំ ។ តស្ស
 តំ ចីវ៉ា កាយវោធា ឧស្សតិ ។ តស្ស កិក្កុលោ ឧស-
 ធូតោ កមិទ្ធានោ ។ កិក្កុ អត្តតកមិទោ ចីវ៉ាសាយ
 បក្កមតិ អនិទ្ធិតេន ឆេវស្ស ហោតិ បទ្ទេស្ស្នំ ឧ
 បទស្ស ហោតិ ឧ បទ្ទេស្ស្នំ ។ តស្ស តហិសិមត-
 តស្ស ឃុំ ហោតិ ឆេវីមី ចីវ៉ាសំ បយ្យុទាសិស្ស្នំ ឧ

កាត្តាអញ្ញនិទ្ធិមិទ្ធិវិទេនេ កាត្តាអញ្ញនិទ្ធិមិទ្ធិត្រឡប់វិញ ។ កបិម
 របស់កិក្កុលោឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សចក្កសុទ្ធិដ្ឋានជាតំណក់ ។ កិក្កុបាន
 ក្រាលកបិមរូបហើយចៀសចេញទៅព្រះចន័ប្រាមបិរ ដោយមិទ្ធិបាន
 តាំងចិត្ត ឆឹកិក្កុលោឈ្មោះថា កាត្តាអញ្ញនិទ្ធិត្រឡប់វិញ តាំងមិទ្ធិរបស់
 កិក្កុលោថា កាត្តាអញ្ញនិទ្ធិមិទ្ធិត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កិក្កុលោទៅដល់
 ត្រាសីមាតំចូលទៅកាន់ចីវ៉ាសុទ្ធិចន័ប្រាមបិរនោះ ក៏បាន (ចីវ៉ា) ទុស
 បំណង ឆឹមិទ្ធិបានតាមបំណង ។ កិក្កុលោបានតាំងមិទ្ធិនេះថា កាត្តា
 អញ្ញនិទ្ធិមិទ្ធិវិទេនេ ក្នុងចីវ៉ានេះឯង កាត្តាអញ្ញនិទ្ធិមិទ្ធិត្រឡប់វិញ ។ កិក្កុ
 លោក៏បានធ្វើចីវ៉ានោះ ។ កាលកិក្កុលោក៏បានធ្វើ ចីវ៉ានោះក៏វិទាសទៅ ។
 កបិមរបស់កិក្កុលោឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវ៉ាវិទាសជាតំណក់ ។ កិក្កុបាន
 ក្រាលកបិមរូបហើយចៀសចេញទៅព្រះចន័ប្រាមបិរ ដោយមិទ្ធិបាន
 តាំងចិត្ត ឆឹកិក្កុលោឈ្មោះថា កាត្តាអញ្ញនិទ្ធិត្រឡប់វិញ តាំងមិទ្ធិ
 របស់កិក្កុលោថា កាត្តាអញ្ញនិទ្ធិមិទ្ធិត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កាលកិក្កុ
 លោទៅដល់ត្រាសីមា ក៏មានតាំងមិទ្ធិនេះថា កាត្តាអញ្ញនិទ្ធិចូលទៅ
 កាន់ចីវ៉ាសុទ្ធិកាត្តាអញ្ញនិទ្ធិមិទ្ធិវិទេនេ ក្នុងចីវ៉ានេះឯង កាត្តាអញ្ញនិទ្ធិមិទ្ធិ

កបិទពុទ្ធករ ឧត្តរកបិទកថាយ ឆ្នាំទី១៧៧៧

បរិច្ឆេទស្រ្តី ។ សោ តំ ចិវរសំ បយ័រុចាសតំ ។
តស្ស សា ចិវរសា ឧបច្ច័ដ្ឋតំ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
អាសាវច្ឆេទិកោ កបិទុទ្ធារោ ។

អនាណកេឡយំ វិជិតំ ។

[២២] ភិក្ខុ អត្តតកបិទោ ចិវរសាយ បក្កមតិ
បរិច្ឆេទស្រ្តី ។ សោ តហិសំមគតោ តំ ចិវរសំ ប-
យ័រុចាសតំ អាសាយ លកតិ អនាសាយ ន លកតិ ។
តស្ស ឃិវំ យោតិ ន យេវំ ចិវំ កាវស្សំ ន បរិច្ឆេទស្រ្តី ។
សោ តំ ចិវំ កាវតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ វិជិតំ ឆ្នាំទី១៧៧៧
កបិទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្តតកបិទោ ចិវរសាយ បក្កមតិ
បរិច្ឆេទស្រ្តី ។ សោ តហិសំមគតោ តំ ចិវរសំ បយ័រុចា-
សតិ អាសាយ លកតិ អនាសាយ ន លកតិ ។
តស្ស ឃិវំ យោតិ យេវំ ចិវំ កាវស្សំ ន បរិច្ឆេទស្រ្តី ។
តស្ស ភិក្ខុនោ សច្ចិដ្ឋាទិកោ កបិទុទ្ធារោ ។

កបិទពុទ្ធករ ឆ្នាំទី១៧៧៧ កាវស្សិយកបិទពុទ្ធករ ឆ្នាំទី១៧៧៧

ត្រឡប់វិញ្ញៈ ។ ភិក្ខុនោចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចិវរនោះ ។
សេចក្តីចង់បានចិវរនោះរបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោះ
ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

ចប់ (ករណីទី១) រូបចំណង ១២ ច្រកា ។

[២២] ភិក្ខុបានត្រាលកបិទរួចហើយចៀសចេញទៅព្រៃចង់បាន
ចិវរដោយចំណង់ថា ភាគអញទាំងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅ
សីតាចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចិវរនោះ ក៏បាន (ចិវរ) ត្រូវតាមបំណង
នឹងមិនបានទុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា ភាគអញ
ទាំងត្រឡប់វិញនេះក៏ដាច់ទៅ ភាគអញទាំងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើ
ចិវរនោះឱ្យសម្រេច ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចិវរសម្រេច
ចាត់ណាស់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកបិទរួចហើយចៀសចេញទៅព្រៃចង់បាន
ចិវរដោយចំណង់ថា ភាគអញទាំងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់
ក្រៅសីតាហើយ ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចិវរ ក៏បាន (ចិវរ)
ត្រូវតាមបំណង នឹងមិនបានទុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះ
ថា ភាគអញទាំងមិនធ្វើចិវរនេះទេ ភាគអញទាំងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
កបិទរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសង្ឃឹមដាច់កំណត់ ។

កិច្ច អត្ថតកម្មវិធី ចិវកសាយ បញ្ញមតិ បច្ចុស្សន្តិ ។
 សោ ពហិសីមតតោ តំ ចិវកសំ បយ័រុចាសតិ អាសាយ
 លកតិ អចាសាយ ធន លកតិ ។ តស្ស ឃី ហោតិ
 ឥដេវិមំ ចិវំ កាវស្សំ ធន បច្ចុស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវំ
 កាវតិ ។ តស្ស តំ ចិវំ កយិវោធនំ ធន្សតិ ។
 តស្ស កិច្ចវោ ធាសធន្តិកោ កមិទ្ធារោ ។ កិច្ច
 អត្ថតកម្មវិធី ចិវកសាយ បញ្ញមតិ បច្ចុស្សន្តិ ។
 តស្ស ពហិសីមតតស្ស ឃី ហោតិ ឥដេវិមំ ចិវកសំ
 បយ័រុចាសស្ស ធន បច្ចុស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវកសំ
 បយ័រុចាសតិ ។ តស្ស សា ចិវកសា ឧបច្ឆិដ្ឋតិ ។
 តស្ស កិច្ចវោ អាសាវច្ឆនិកោ កមិទ្ធារោ ។

(២៣) កិច្ច អត្ថតកម្មវិធី ចិវកសាយ បញ្ញមតិ
 បច្ចុស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមតតោ សុណាតិ ឧត្តតំ
 តិវ តស្ស អារាសេ កមិទ្ធន្តិ ។ តស្ស ឃី ហោតិ
 យតោ តស្ស អារាសេ ឧត្តតំ កមិទំ ឥដេវិមំ ចិវកសំ

កិច្ចបានត្រាលកមិទ្ធប្រយោជន៍សាចញ្ចៅព្រះចន្ទបានចិវដោយចំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិច្ចនោះទៅដល់ក្រៅសីមាហើយ ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចិវនោះ ក៏បាន (ចិវ) ត្រូវតាមបំណង គឺ មិនបានខុសបំណង ។ កិច្ចនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចិវ នេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិច្ចនោះក៏បានធ្វើចិវ នោះ ។ កាលកិច្ចនោះកំពុងធ្វើ ចិវនោះក៏វិនាសទៅ ។ កមិទរបស់កិច្ចនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចិវវិនាសថាភ័ណតំ ។ កិច្ចបានត្រាលកមិទ្ធប្រយោជន៍សាចញ្ចៅព្រះចន្ទបានចិវដោយចំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិច្ចនោះទៅដល់ក្រៅសីមាហើយមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា អញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចិវនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មា អញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិច្ចនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចិវ នោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចិវនោះរបស់កិច្ចនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កមិទ របស់កិច្ចនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសង្ស័យ ។

(២៣) កិច្ចបានត្រាលកមិទ្ធប្រយោជន៍សាចញ្ចៅព្រះចន្ទ បានចិវដោយចំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិច្ចនោះទៅដល់ ក្រៅសីមាក៏ពុំដល់ថា កមិទក្នុងគាត់សន្លោះសង្ស័យត្រឡប់វិញ ។ កិច្ចនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កមិទក្នុងគាត់សន្លោះសង្ស័យ ឃើសឡើយ

កបិទត្ថុត្ថា ឧបទកបិទកាយ សុខិភ្នំឧត្តិកាទិកបិទត្ថា

ចយ័រុចាសិស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវរាសំ ចយ័រុចាសតិ
 អាសាយ លកតិ មចាសាយ ទ លកតិ ។ ឧស្ស ឃិ
 ហោតិ ឥទេវិមំ ចិវរំ កាវេស្សំ ទ ចាទ្ធស្សន្តិ ។ សោ តំ
 ចិវរំ កាវតិ ។ ឧស្ស ភិក្កុយោ ធិដ្ឋាធិដ្ឋិកោ កាបិ
 ទុទ្ធារោ ។ ភិក្កុ អត្ថុតកាបិចោ ចិវរាសាយ ចក្កមតិ
 ចាទ្ធស្សន្តិ ។ សោ តហិសិមតោ សុណាតិ ទុត្តតំ
 កិវ ឧស្សិ អាវសេ កាបិទុត្តិ ។ ឧស្ស ឃិ ហោតិ
 យតោ ឧស្សិ អាវសេ ទុត្តតំ កាបិទំ ឥទេវិមំ ចិវរាសំ
 ចយ័រុចាសិស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវរាសំ ចយ័រុចាសតិ
 អាសាយ លកតិ មចាសាយ ទ លកតិ ។ ឧស្ស ឃិ
 ហោតិ ទេវិមំ ចិវរំ កាវេស្សំ ទ ចាទ្ធស្សន្តិ ។ ឧស្ស
 ភិក្កុយោ សុខិដ្ឋាធិដ្ឋិកោ កាបិទុទ្ធារោ ។ ភិក្កុ អត្ថុ
 តកាបិចោ ចិវរាសាយ ចក្កមតិ ចាទ្ធស្សន្តិ ។ សោ
 តហិសិមតោ សុណាតិ ទុត្តតំ កិវ ឧស្សិ អាវសេ

កបិទត្ថុត្ថា ឧបាយតិកបិទត្ថា កាវេសិកបិទត្ថុត្ថាសេចក្តីសុខិភ្នំឧត្តិកាទិកបិទត្ថា

ព្រមគ្នាផកហើយ ភាគៗត្រូវនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលភាគៗត្រូវបានដាក់
 នេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្កុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនបានដាក់ទៅនោះ គឺ
 បាន(បិវ) (ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំណង ។ ភិក្កុនោះមានគំនិត
 យ៉ាងនេះថា ភាគៗត្រូវនឹងធ្វើបិវនេះក្នុងទីនេះឯង ភាគៗត្រូវនឹងមិនត្រឡប់
 វិញទេ ។ ភិក្កុនោះក៏បានធ្វើបិវនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិទរបស់ភិក្កុនោះ
 ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចិវសេម្រេចជាតំណត់ ។ ភិក្កុបានក្រាលកបិទរួច
 ហើយទៀសចេញទៅក្រៅបានដាក់យប់ណាស់ថា ភាគៗត្រូវនឹង
 ត្រឡប់វិញ ។ ភិក្កុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ដឹងណាស់ថា កបិទ
 ក្នុងអាវសនោះសង្ឃឹព្រមគ្នាផកហើយ ។ ភិក្កុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា
 កបិទក្នុងអាវសនោះ កាលណារបិសង្ឃឹព្រមគ្នាផកហើយ ភាគៗត្រូវនឹង
 ចូលទៅកាន់ទីដែលភាគៗត្រូវ បានដាក់ទីនេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្កុនោះ
 ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនបានដាក់ទៅនោះ គឺបាន(បិវ) (ត្រូវតាមបំណង គឺ
 មិនបានខុសបំណង ។ ភិក្កុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា ភាគៗត្រូវនឹងមិនធ្វើ
 បិវនេះទេ ភាគៗត្រូវនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិទរបស់ភិក្កុនោះឈ្មោះ
 ថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសុខិភ្នំជាតំណត់ ។ ភិក្កុបានក្រាលកបិទរួចហើយ
 ទៀសចេញទៅក្រៅបានដាក់យប់ណាស់ថា ភាគៗត្រូវនឹងត្រឡប់
 វិញ ។ ភិក្កុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏ដឹងណាស់ថា កបិទក្នុងអាវសនោះ

វិទយចិនិត មហាវគ្គ

កម្រិតខ្ពស់ ។ តស្ស ឃ្រំ ហោតិ យតោ តស្ស អាវាស
 ឧត្តតំ កម្រិតំ ឥដេវមំ ចីវរាសំ មយ្យុចាសិស្សន្តំ ។
 សោ តំ ចីវរាសំ មយ្យុចាសតិ អាសាយ លកតិ អធា-
 សាយ ធម លកតិ ។ តស្ស ឃ្រំ ហោតិ ឥដេវមំ ចីវ-
 កាមស្សំ ធម បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ តំ ចីវំ កាមតិ ។
 តស្ស តំ ចីវំ កាយិមាធមំ ធមស្សតំ ។ តស្ស ភិក្ខុលោ-
 ចាសទន្តំតោ កម្រិតុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្តតកម្រិតោ
 ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ ធម៌ាសីមគតា
 សុណាតិ ឧត្តតំ កាម តស្ស អាវាសេ កម្រិតុទ្ធា ។ តស្ស
 ឃ្រំ ហោតិ យតោ តស្ស អាវាសេ ឧត្តតំ កម្រិតំ ឥដេវមំ
 ចីវរាសំ មយ្យុចាសិស្សំ ធម បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ តំ
 ចីវរាសំ មយ្យុចាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា ឧបច្ឆិដ្ឋិ-
 តិ ។ តស្ស ភិក្ខុលោ អាសាវច្ឆេតោ កម្រិតុទ្ធារោ ។

វិទយចិនិត មហាវគ្គ

សន្ស័យត្រមគ្គាដកហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កម្រិតុទ្ធា-
 វាសនានាកាលណាបើសន្ស័យត្រមគ្គាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់
 ចីវដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរនេះក្នុងចីវរនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ចី-
 វដែលខ្លួនចង់បានចីវរ ក៏បាន (ចីវរ) ត្រូវតាមចំណង គឺមិនបានខុសបំ-
 ណាន ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងចីវរនេះ
 ឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុ-
 នោះកំពុងធ្វើ ចីវរក៏វាសទៅ ។ កម្រិតុទ្ធារាសីភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់
 ចីវរវិមាសជាតំណាង ។ ភិក្ខុបានក្រាលកម្រិតុទ្ធាហើយទៀសរេញទៅប្រោះ
 ចង់បានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់
 ក្រែស៊ីមាភិក្ខុដំណឹងថា កម្រិតុទ្ធាវាសនា សន្ស័យត្រមគ្គាដកហើយ ។
 ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កម្រិតុទ្ធាវាសនា កាលណា បើសន្ស័យ
 ត្រមគ្គាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ចីវដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរ
 នេះក្នុងចីវរនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ចី-
 វដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចីវរនោះរបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់
 ទៅ ។ កម្រិតុទ្ធារាសីភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ដល់សេចក្តីសន្ស័យ ។

កថាបិដក ភិក្ខុសម្មាសម្ពុទ្ធិ ភិក្ខុសម្មាសម្ពុទ្ធិ

[២២] ភិក្ខុ អត្តតត្ថម្ភំ ចិវ្រសាយ បញ្ញមតំ
 បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ តហិសីមគតោ តំ ចិវ្រសំ បយ្យ-
 រុតាសតិ អាសាយ លកតិ អតាសាយ ទ លកតិ ។
 សោ តំ ចិវ្រំ កាវេតិ ។ សោ តតចិវ្រេ សុណាតិ
 ឧត្តតំ តំវ តស្សំ អាវសេ កមិទ្ធិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 សវន្តំ កោ កមិទ្ធិ ។ ភិក្ខុ អត្តតត្ថម្ភំ ចិវ្រ-
 សាយ បញ្ញមតំ បច្ចេស្សន្តំ ។ តស្ស តហិសីមគតស្ស
 ឯវំ ហោតិ ឥធម៌ ចិវ្រសំ បយ្យរុតាសិស្សំ ទ បច្ចេ-
 ស្សន្តំ ។ សោ តំ ចិវ្រសំ បយ្យរុតាសតិ ។ តស្ស
 សា ចិវ្រសា ឧបច្ឆិដ្ឋតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ អាសា-
 វន្តំ កោ កមិទ្ធិ ។ ភិក្ខុ អត្តតត្ថម្ភំ ចិវ្រ-
 សាយ បញ្ញមតំ បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ តហិសីមគតោ
 តំ ចិវ្រសំ បយ្យរុតាសតិ អាសាយ លកតិ អតាសាយ
 ទ លកតិ ។ សោ តំ ចិវ្រំ កាវេតិ ។ សោ តតចិវ្រេ

កថាបិដក ភិក្ខុសម្មាសម្ពុទ្ធិ ភិក្ខុសម្មាសម្ពុទ្ធិ

[២៣] ភិក្ខុនោ កាលកមិទ្ធិ បច្ចេស្សន្តំ ។ ព្រះចន្ទវារ្យ
 ចិវ្រ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅ
 សីមា កិច្ចលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចិវ្រនោះ ក៏បាន (ចិវ្រ) ត្រូវតាម
 បំណង នឹងបានខុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចិវ្រនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះ
 ធ្វើចិវ្រហើយ ក៏ដឹងថា កមិទ្ធិអាវស្មនោះ សន្សំព្រមគ្នាដក
 ហើយ ។ កមិទ្ធិរបស់ភិក្ខុនោះឈ្នះថាចោះ ត្រង់ព្រំដីដីកំណត់ ។ ភិក្ខុ
 នោ កាលកមិទ្ធិ បច្ចេស្សន្តំ ។ ព្រះចន្ទវារ្យ ដោយបំណង
 ថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិត
 យំនឹកថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចិវ្រនោះ
 ក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទី
 ដែលខ្លួនចង់បានចិវ្រនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចិវ្ររបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ ។
 កមិទ្ធិរបស់ភិក្ខុនោះឈ្នះថាចោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសន្សំ ។ ភិក្ខុនោ
 កាលកមិទ្ធិ បច្ចេស្សន្តំ ។ ព្រះចន្ទវារ្យ ដោយបំណងថា
 អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា កិច្ចល
 ទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចិវ្រនោះ ក៏បាន (ចិវ្រ) ត្រូវតាមបំណងនឹងបាន
 ខុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចិវ្រនោះ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើចិវ្រហើយ

បាទុស្ស័ បាទុស្ស័ ពហំនា កម្មំនុន្ទារំ វិគីណាមេតំ ។
 ភស្ស កិក្កុលោ សីមាតំក្កុន្ទិកោ កម្មំនុន្ទារោ ។
 កិក្កុ អន្តតកម្មំលោ ចីវរសាយ បក្កមតិ បាទុស្ស័ ។
 សោ ពហំសីមកតោ តំ ចីវរសំ បយ័រុចាសតិ អាសា-
 យ លកតិ អនាសាយ ន លកតិ ។ សោ តំ ចិវំ
 ការេតិ ។ សោ កតចីវរោ បាទុស្ស័ បាទុស្ស័ សម្ព-
 ណាតិ កម្មំនុន្ទារំ ។ ភស្ស កិក្កុលោ សមា កិក្កុហំ
 កម្មំនុន្ទារោ ។

ណេតេយ្យសំ ទំដ្ឋិ ។

[២៥] កិក្កុ អន្តតកម្មំលោ កេនចិលេវ ការណ៍-
 យេន បក្កមតិ ។ ភស្ស ពហំសីមកតស្ស ចីវរសា
 ទុប្បដ្ឋតិ ។ សោ តំ ចីវរសំ បយ័រុចាសតិ អនាសាយ
 លកតិ អាសាយ ន លកតិ ។ ភស្ស ឯវំ ហោតិ
 ឥលេវេមំ ចិវំ ការេស្សំ ន បាទុស្ស័ ។ សោ តំ ចិវំ
 ការេតិ ។ ភស្ស កិក្កុលោ ទិដ្ឋានិកោ កម្មំ-

កំចិត្តា ភក្កាអញ្ញនិក្ខត្រៃបិញ្ញា ភក្កាអញ្ញនិក្ខត្រៃបិញ្ញាវេរ(តែមិន
 ខាន់បានត្រៃបិញ្ញាវេរ) កម្មំនុន្ទារំ វិគីណាមេតំ (នោះ) ទេវ ។ កម្មំ
 របស់កិក្កុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ក្នុងខេត្តកម្មំជាតំណក់ ។ កិក្កុបាន
 ក្រាលកម្មំចេញហើយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បានចិវ ដោយចំណង់ថា
 ភក្កាអញ្ញនិក្ខត្រៃបិញ្ញា ។ កិក្កុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា កិច្ចលទៅកាន់ទំ
 ដែលខ្លួនចង់បានចិវនោះ កំបាន (ចិវ) ត្រូវតាមចំណង់ គឺមិនបានខុសបំ
 ណង់ ។ កិក្កុនោះកំបានធ្វើចិវនោះ ។ កិក្កុនោះធ្វើចិវរដូចហើយនិគថា ភក្កា
 អញ្ញនិក្ខត្រៃបិញ្ញា ភក្កាអញ្ញនិក្ខត្រៃបិញ្ញា ហើយក៏មកខាន់គេលដោះ
 កម្មំនុន្ទារំ ។ កម្មំរបស់កិក្កុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងកិក្កុហំនុន្ទារយ ។

ចំ (ពរពន្ធបិណ្ឌ) ត្រូវតែបិណ្ឌ ១២ ច្រកា ។

[២៥] កិក្កុបានក្រាលកម្មំចេញហើយ ចៀសចេញទៅដោយមាន
 កិច្ចចំណង់មួយ ។ កាលកិក្កុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បាន
 ចិវក៏កើតឡើង ។ កិក្កុនោះចូលទៅកាន់ទំដែលខ្លួនចង់បានចិវ កំបាន
 (ចិវ) ខុសបំណង់ គឺមិនបានតាមចំណង់ ។ កិក្កុនោះមានគំនិតយ៉ាង
 ទេះថា ភក្កាអញ្ញនិក្ខត្រៃបិញ្ញានេះក៏ទំនេះឯង ភក្កាអញ្ញនិក្ខត្រៃបិញ្ញា
 ទេ ។ កិក្កុនោះកំធ្វើចិវនោះទ្រុសម្រេច ។ កម្មំរបស់កិក្កុនោះឈ្មោះ

ទុក្ខារោ ។ ភិក្ខុ អត្តតកម្មំ គោ ធម៌ គោណី-
 យេន បក្កមតិ ។ តស្ស តហិ សីមតតស្ស ចីវរសា
 ឧប្បដ្ឋតិ ។ សោ តំ ចីវរសំ បយ័រុចាសតិ អនាសាយ
 លកតិ អាសាយ ន លកតិ ។ តស្ស ឃិ ហោតិ
 ឥវេម ចិវំ កាវេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុចោ
 សន្និដ្ឋានន្តិ កម្មំ ទុក្ខារោ ។ ភិក្ខុ អត្តតកម្មំ គោ
 ធម៌ គោណីយេន បក្កមតិ ។ តស្ស តហិ-
 សីមតតស្ស ចីវរសា ឧប្បដ្ឋតិ ។ សោ តំ ចីវរសំ
 បយ័រុចាសតិ អនាសាយ លកតិ អាសាយ ន ល-
 កតិ ។ តស្ស ឃិ ហោតិ ឥវេម ចិវំ កាវេស្សំ ន
 បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ
 ចិវំ កយិរោនំ ធស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុចោ ធាស-
 នន្តិ កោ កម្មំ ទុក្ខារោ ។ ភិក្ខុ អត្តតកម្មំ គោ
 ធម៌ គោណីយេន បក្កមតិ ។ តស្ស តហិ សីម-
 តតស្ស ចីវរសា ឧប្បដ្ឋតិ ។ តស្ស ឃិ ហោតិ
 ឥវេម ចិវរសំ បយ័រុចាសិស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។

ថា ដោះ គ្រង់ចិវរសា ច្រើនជាតំណត់ ។ ភិក្ខុ បាន ក្រាលកបិទត្ថក្កៈហើយ
 ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណាមួយ ។ ភិក្ខុ ខានទៅដល់ក្រែសីមា
 សេចក្តីចង់បានចិវរកំភេត្យឿន ។ ភិក្ខុ ខានចូលទៅកាន់ចិវរស្នូលចង់បាន
 ចិវរខាន ក៏បាន (ចិវរ) ទុសបំណង ឆឹមបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុ ខាន
 មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អត្តាអញនឹងមិនធ្វើចិវរខានទេ អត្តាអញនឹងមិន
 ត្រឡប់វិញទេ ។ កបិទរបស់ភិក្ខុខានឈ្មោះថាដោះ គ្រង់សេចក្តី
 សន្និដ្ឋានជាតំណត់ ។ ភិក្ខុ បាន ក្រាលកបិទត្ថក្កៈហើយចៀសចេញទៅដោយ
 មានកិច្ចឯណាមួយ ។ ភិក្ខុ ខានទៅដល់ក្រែសីមាហើយ សេចក្តីចង់បាន
 ចិវរកំភេត្យឿន ។ ភិក្ខុ ខានចូលទៅកាន់ចិវរស្នូលចង់បានចិវរខាន ក៏បាន
 (ចិវរ) ទុសបំណង ឆឹមបានក្រែតាមបំណង ។ ភិក្ខុ ខានមានគំនិតយ៉ាង
 នេះថា អត្តាអញនឹងធ្វើចិវរខានក្នុងចំនោមនេះ អត្តាអញនឹងមិនត្រឡប់
 វិញទេ ។ ភិក្ខុ ខានក៏បានធ្វើចិវរខាន ។ កាលភិក្ខុ ខានកំណត់ធ្វើ ចិវរខាន
 ភិវាសនាទៅ ។ កបិទរបស់ភិក្ខុខានឈ្មោះថាដោះ គ្រង់ចិវរវិវាទសជា
 តំណត់ ។ ភិក្ខុ បាន ក្រាលកបិទត្ថក្កៈហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ច
 ឯណាមួយ ។ ភិក្ខុ ខានទៅដល់ក្រែសីមា សេចក្តីចង់បានចិវរកំភេត្យ
 ឿន ។ ភិក្ខុ ខានមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អត្តាអញនឹងចូលទៅកាន់ចិវរស្នូល
 អត្តាអញចង់បានចិវរខានក្នុងចំនោមនេះ អត្តាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។

សោ តំ ចីវរសំ បយ័រុចាសតិ ។ តស្ស សា
ចីវរសា ឧបច្ច័ដ្ឋតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ អាសារច្ចេនិកា
កម៌ុទុដ្ឋារោ ។

(២៦) ភិក្ខុ អន្តតកម៌ុយោ កេនចិទេវ ករណិ-
យេន បក្កមតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស តហិសិ-
មតតស្ស ចីវរសា ឧប្បដ្ឋតិ ។ សោ តំ ចីវរសំ
បយ័រុចាសតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន
លភតិ ។ តស្ស ឃី ហោតិ នេវិមំ ចីវំ កាវេ-
ស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ចិដ្ឋា-
នដ្ឋិកា កម៌ុទុដ្ឋារោ ។ ភិក្ខុ អន្តតកម៌ុយោ កេន-
ចិទេវ ករណិយេន បក្កមតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស
តហិសិមតតស្ស ចីវរសា ឧប្បដ្ឋតិ ។ សោ តំ ចីវរ-
សំ បយ័រុចាសតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន
លភតិ ។ តស្ស ឃី ហោតិ នេវិមំ ចីវំ កាវេស្សន្តិ ។
តស្ស ភិក្ខុនោ សដ្ឋិដ្ឋានដ្ឋិកា កម៌ុទុដ្ឋារោ ។
ភិក្ខុ អន្តតកម៌ុយោ កេនចិទេវ ករណិយេន បក្កមតិ

ភិក្ខុនោចូលទៅកាន់ចិវរសំ ដែលខ្លួនចង់បានចិវរនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បាន
ចិវរនោះរបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កម៌ុទុដ្ឋារោនោះឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

(២៦) ភិក្ខុបានត្រាលកម៌ុទុដ្ឋារោហើយ ចៀសចេញទៅដោយមាន
កិច្ចឯណាមួយ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បានចិវរក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុ
នោះចូលទៅកាន់ចិវរសំ ដែលខ្លួនចង់បានចិវរនោះ ក៏បាន (ចិវរ) ទុសបំណង
នឹងមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានន័យនេះថា អាត្មាអញ
នឹងធ្វើចិវរនេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចិវរនោះឱ្យសម្រេច ។
កម៌ុទុដ្ឋារោនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចិវរសម្រេចជាគំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
ត្រាលកម៌ុទុដ្ឋារោហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណាមួយ ដោយ
បំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់
ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បានចិវរក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ចិ
វរសំ ដែលខ្លួនចង់បានចិវរនោះ ក៏បាន (ចិវរ) ទុសបំណង នឹងមិនបានត្រូវតាមបំ-
ណង ។ ភិក្ខុនោះមានន័យនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចិវរនេះទេ ។
កម៌ុទុដ្ឋារោនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសង្ឃឹមជាគំណត់ ។
ភិក្ខុបានត្រាលកម៌ុទុដ្ឋារោហើយចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណាមួយ

លិង្គប្បវេណី ឧបាសម្ពុទ្ធិ ព្រះបាទសុទ្ធិវរ្ម័នទី៧

១ បច្ចេស្សន្តិ ។ ឧស្ស ពហិសិមគតស្ស ចិវកសា
 ១ ប្បដ្ឋតិ ។ សោ តំ ចិវកសំ បយ្យុចាសតិ អនា-
 សាយ លកតំ អាសាយ ១ លកតិ ។ ឧស្ស ឃិ យោតិ
 វាចិវិមំ ចិវំ កាវស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវំ កាវតិ ។
 ឧស្ស តំ ចិវំ កយិវាចំ ១ ឧស្ស តិ កុរោ
 ចាស ១ ឧត្តិកោ កបិទុត្តារោ ។ តិ កុរ អត្តតកបិចា
 កេ ១ ចិ ឆេវ កវណិយេ ១ បត្តមតិ ១ បច្ចេស្សន្តិ ។
 ឧស្ស ពហិសិមគតស្ស ចិវកសា ១ ប្បដ្ឋតិ ។ ឧស្ស ឃិ
 យោតិ វាចិវិមំ ចិវកសំ បយ្យុចាសិស្សន្តិ ។ សោ តំ
 ចិវកសំ បយ្យុចាសតិ ។ ឧស្ស សា ចិវកសា ១ ប្បដ្ឋតិ ។
 ឧស្ស តិ កុរោ អាសាវិច្ឆិកោ កបិទុត្តារោ ។

(២៧) តិ កុរ អត្តតកបិចា កេ ១ ចិ ឆេវ កវណិយេ ១
 បត្តមតិ អនិច្ឆិកេ ១ ឆេវស្ស យោតិ បច្ចេស្សន្តិ ១

កងប្បវេណី ៖ ឯយេយ្យិកបិចេវ ការងារបិទ្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹមជាដំណាច់ជាដើម
 ដោយចំណងថា កត្តាអញ្ជើងមិនត្រូវបិទ្រង់ ។ កាលភ័ក្ត្រនោះ
 ទៅដល់ក្រសីមា សេចក្តីចង់បានចិវកសិក្ខា ។ ភិក្ខុនោះ
 ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចិវកនោះ ក៏បាន (ចិវ) ខុសចំណង
 គឺមិនបានត្រូវតាមចំណង ។ ភិក្ខុនោះទានគំនិតយ៉ាងនេះថា កត្តា
 អញ្ជើងធ្វើចិវកនេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចិវកនោះ ។ កាល
 ភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចិវកវិធានទៅ ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា
 ដោះ ត្រង់ចិវកវិធានជាដំណាច់ ។ ភិក្ខុបានក្រាបកបិទរួចហើយ
 ច្រៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណាមួយ ដោយចំណងថា កត្តាអញ
 មិនមែនត្រូវបិទ្រង់ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រសីមាសេចក្តីចង់បាន
 ចិវកសិក្ខា ។ ភិក្ខុនោះទានគំនិតយ៉ាងនេះថា កត្តាអញមិនចូលទៅ
 កាន់ទីដែលកត្តាអញចង់បានចិវកនេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់
 ទីដែលខ្លួនចង់បានចិវកនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចិវករបស់ភិក្ខុនោះក៏ជាដំ
 ទៅ ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

(២៨) ភិក្ខុបានក្រាបកបិទរួចហើយច្រៀសចេញទៅដោយមាន
 កិច្ចឯណាមួយ ដោយមិនបានកាន់ចិត្ត គឺភិក្ខុនោះទានគំនិតថា កត្តាអញ
 មិនត្រូវបិទ្រង់ ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា កត្តាអញមិនមែនត្រូវបិទ្រង់

បទស្ស ហោតំ ន បទ្ទេស្សន្តំ ។ តស្ស តហិសិម-
 តតស្ស ចិវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចិវរាសំ បយ័រុទា-
 សតិ អនាសាយ លកតិ អាសាយ ន លកតិ ។ តស្ស
 ឃី ហោតំ ន ទេវិមំ ចិវំ កាវេស្សំ ន បទ្ទេស្សន្តំ ។ សោ
 តំ ចិវំ កាវេតិ ។ តស្ស កិក្កុបោ ធិដ្ឋាន្តិកោ កម្ម-
 ធុទ្ធារោ ។ កិក្កុ អត្ថតកម្មិលោ កេនចិទេវ កាណិយេន
 បក្កមតិ អនធិដ្ឋិកេន ទេវស្ស ហោតិ បទ្ទេស្សន្តំ ន
 បទស្ស ហោតំ ន បទ្ទេស្សន្តំ ។ តស្ស តហិសិមតតស្ស
 ចិវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចិវរាសំ បយ័រុទាសតិ
 អនាសាយ លកតិ អាសាយ ន លកតិ ។ តស្ស
 ឃី ហោតំ ទេវិមំ ចិវំ កាវេស្សំ ន បទ្ទេស្សន្តំ ។
 តស្ស កិក្កុបោ សន្តិដ្ឋាន្តិកោ កម្មធុទ្ធារោ ។ កិក្កុ
 អត្ថតកម្មិលោ កេនចិទេវ កាណិយេន បក្កមតិ អន-
 ធិដ្ឋិកេន ទេវស្ស ហោតិ បទ្ទេស្សន្តំ ន បទស្ស ហោតិ
 ន បទ្ទេស្សន្តំ ។ តស្ស តហិសិមតតស្ស ចិវរាសា

កិក្កុបោ ។ កាលភិក្កុបោពេជលំក្រសីមា សេចក្តីចង់បានចិវ
 កិក្កុបោ ។ ភិក្កុបោចូលទៅកាន់ចិវដែលខ្លួនចង់បានចិវនោះ ក៏បាន
 (ចិវ) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ ភិក្កុបោពោធិតិយាន្តិកេន
 ថា ភាគាអញមិនធ្វើចិវនេះក្នុងចិវនេះនឹង ភាគាអញមិនមែនត្រូវបរិញ្ញាទេ ។
 ភិក្កុបោក៏បានធ្វើចិវនោះឲ្យសម្រេច ។ កម្មរបស់ភិក្កុបោឈ្មោះថាដោះ
 ត្រង់ចិវសម្រេចថាកំណត់ ។ ភិក្កុបោត្រាលកម្មរបស់យើងចៀសទេញ
 ទៅដោយមានកិច្ចឯណាមួយ ដោយមិនបានកាន់ចិវ គឺភិក្កុបោគ្មាន
 គំនិតថា ភាគាអញមិនត្រូវបរិញ្ញា ចំនឹងនិររបស់ភិក្កុបោថាភាគាអញ
 មិនមែនត្រូវបរិញ្ញា កិក្កុបោ ។ កាលភិក្កុបោពេជលំក្រសីមា
 សេចក្តីចង់បានចិវកិក្កុបោ ។ ភិក្កុបោចូលទៅកាន់ចិវដែលខ្លួនចង់
 បានចិវនោះ ក៏បាន (ចិវ) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។
 ភិក្កុបោពោធិតិយាន្តិកេនថា ភាគាអញមិនធ្វើចិវនេះទេ ភាគាអញ
 មិនមែនត្រូវបរិញ្ញាទេ ។ កម្មរបស់ភិក្កុបោឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តី
 សន្តិដ្ឋានថាកំណត់ ។ ភិក្កុបោត្រាលកម្មរបស់យើងចៀសទេញទៅដោយ
 មានកិច្ចឯណាមួយ ដោយមិនបានកាន់ចិវ គឺភិក្កុបោគ្មានគំនិតថា
 ភាគាអញមិនត្រូវបរិញ្ញា ចំនឹងនិររបស់ភិក្កុបោថា ភាគាអញមិនមែន
 ត្រូវបរិញ្ញា កិក្កុបោ ។ ភិក្កុបោពេជលំក្រសីមា សេចក្តីចង់បានចិវ

ឈុំពុទ្ធករ ខ្ពង់កម្រិតខ្ពស់ គាសន្តិកាទំកបទុក្ខា

ឧប្បជ្ឈតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយ័រុចាសតិ អនា-
 សាយ លកតិ អាសាយ ឲ លកតិ ។ តស្ស ឃិ
 ហោតិ ឥដេវមំ ចីវំ កាវេស្សំ ឲ បទ្ទេស្សន្តំ ។
 សោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ ចីវំ កាយំ ឆានំ
 ឲស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ យាសន្តិដ្ឋានោ កកម៌-
 ទុក្ខារោ ។ ភិក្ខុ អន្តរកកម៌នោ កេនចិដេវ កាវណ៌-
 យេន បក្កមតិ អននិដ្ឋិតេន ដេវស្ស ហោតិ បទ្ទេស្សន្តំ
 ឲ បទស្ស ហោតិ ឲ បទ្ទេស្សន្តំ ។ តស្ស តហិសំ-
 មតតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ឈតិ ។ តស្ស ឃិ ហោតិ
 ឥដេវមំ ចីវរាសំ បយ័រុចាសិស្សំ ឲ បទ្ទេស្សន្តំ ។
 សោ តំ ចីវរាសំ បយ័រុចាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា
 ឧបជ្ឈិតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ អាសាវទ្ទេនិកោ
 កកម៌ទុក្ខារោ ។

ឈុំពុទ្ធករ ចិយាយតំកបិទេនា ករោនោកេបិទ្រង់ចិវំវិចារាសាតំណតំជាដើម

ភិកិតិរឡិទ្ធិ ។ កាលភិក្ខុនោចូលទៅកាន់ចិវំដែលខ្លួនចង់បានចិវំនោះ ក៏
 បាន(ចិវំ)ទុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានតំមិតយ៉ាង
 នេះថា ភាគ្នាអញនឹងធ្វើចិវំនេះក្នុងចិវំនេះឯង ភាគ្នាអញនឹងមិនត្រឡប់
 វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើចិវំនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចិវំកេវិទាន
 ទៅ ។ កបិទេរបស់ភិក្ខុនោះឈ្នោះថាដោះ ត្រង់ចិវំវិចារាសាជាតំណតំ ។
 ភិក្ខុបានត្រាលកបិទេចេហើយទៀសទេញទៅ ដោយមានកិច្ចឯណាមីមួយ
 ដោយមិនបានកាន់ចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគាត់មិនថា ភាគ្នាអញនឹងត្រឡប់វិញ
 ទាំងតំមិតរបស់ភិក្ខុនោះទេ ភាគ្នាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គាត់ដេរ ។
 កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បានចិវំក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុ
 នោះមានតំមិតយ៉ាងនេះថា ភាគ្នាអញនឹងចូលទៅកាន់ចិវំដែលភាគ្នាអញ
 ចង់បានចិវំនេះក្នុងចិវំនេះឯង ភាគ្នាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះ
 ចូលទៅកាន់ចិវំដែលខ្លួនចង់បានចិវំនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចិវំរបស់
 ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កបិទេរបស់ភិក្ខុនោះឈ្នោះថាដោះ ត្រង់សំសេចក្តី
 សន្សឹម ។

(២៨) ភិក្ខុ អន្តកកមិយោ ជិសង្កមិកោ បញ្ញមតិ
 ចិវប្បជិវិសំ អបវណាយោ(១) កថេនំ ជិសង្កតំ ភិក្ខុ
 ចុច្ឆន្តិ កមហំ ភំ អារុសោ វស្សំ វុត្តោ កក្ក ច កេ
 ចិវប្បជិវិសោតិ ។ សោ ឃីវ វនេតិ អមុកស្មំ អារុសេ
 វស្សំ វុត្តោម្ហំ កក្ក ច មេ ចិវប្បជិវិសោតិ ។ កេ ឃីវ
 វនេន្តំ កត្តារុសោ តំ ចិវំ អហា មយន្តេ ឥន ចិវំ
 កវិស្សមាតិ ។ សោ តំ អារុសំ កត្តា ភិក្ខុ ចុច្ឆតិ
 កមហំ មេ អារុសោ ចិវប្បជិវិសោតិ ។ កេ ឃីវ វនេន្តំ
 អយន្តេ អារុសោ ចិវប្បជិវិសោ កមហំ កមិស្សតិ ។
 សោ ឃីវ វនេតិ អមុកំ ធាម អារុសំ កមិស្សមិ
 កក្ក មេ ភិក្ខុ ចិវំ កវិស្សន្តិ ។ កេ ឃីវ វនេន្តំ អលំ
 អារុសោ មា អគមាសំ មយន្តេ ឥន ចិវំ កវិស្ស
 មាតិ ។ កស្ស ឃីវ ហោតិ ឥដេវិម ចិវំ កាហស្សំ ឧ
 បាទ្ធស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវំ កាហតិ ។ កស្ស ភិក្ខុ មោ

១ ៤. អបចិយមោ ។

(២៨) ភិក្ខុបានក្រាលកបិទ្ធច្របើយមានដំណើរកាត់ចំសតិចៀស
 ចេញទៅ ឥតមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកចិវិវ (រូសវុទ្ធ) ភិក្ខុទាំង
 ឡាយស្មុគ្រស្ម័យទៅកាន់ចំសោះនោះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានកាយ លោក
 នៅចាំស្សក្នុងភាវសារា ម្យ៉ាងទៀត ចំណែកចិវិវរបស់លោក(មាននៅ)
 ក្នុងភាវសារា ។ ភិក្ខុនោះរោលរយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំស្សក្នុងភាវស
 វណោះ ឯចំណែកចិវិវរបស់ខ្ញុំ (ក៏មាននៅ) ក្នុងលោកសោះវិវ ។ ចើប
 ភិក្ខុទាំងនោះរោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានកាយ ចូរលោកទៅយក
 ចិវិវនោះមក យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចិវិវទ្រូលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះភិក្ខុនោះ
 ទៅកាន់ភាវសោះហើយ ក៏ស្ម័គ្រភិក្ខុទាំងឡាយថា ខ្មែរលោកដ៏មានកាយ
 ទាំងឡាយ ចំណែកចិវិវរបស់ខ្ញុំទុកក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុទាំងនោះរោលរយ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានកាយ ចិវិវនេះជាចំណែករបស់លោកហើយ
 គេលោកនឹងទៅក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុនោះធ្វើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនឹងទៅកាន់
 ភាវសវណោះ ឃ្លឹកត្នកភិក្ខុក្នុងភាវសោះប្រុងនឹងធ្វើចិវិវទ្រូ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ភ្លើយលោកដ៏មានកាយ លោកកុំទៅឡើយ
 យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចិវិវទ្រូលោកក្នុងទីនេះ ។ ឯភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាង
 នេះថា គាតាអញនឹងធ្វើចិវិវនេះក្នុងទីនេះឯង គាតាអញនឹងមិនត្រឡប់
 វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចិវិវនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោះ

កិក្ខុ បុច្ឆន្តិ អាវុសា កាយំ គមិស្សសិគំ ។
 សោ ឯវំ វេទនំ អមុតំ ឆាម អាវសំ គមិស្សមិ
 តត្ថ មេ កិក្ខុ ចិវំ កាវិស្សន្តិគំ ។ តេ ឯវំ វេទន្តិ
 អសំ អាវុសោ មា អគមាសំ មយោន្ត ឥធម ចិវំ
 កាវិស្សមាតិ ។ តស្ស ឯវំ យោតិ វេទវិមំ ចិវំ
 កាវស្សំ ធម ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវំ កាយតិ ។
 តស្ស កិក្ខុនោ ចិដ្ឋានន្តិកោ កបិទុត្តារោ ។ កិក្ខុ
 អត្តកកបិលោ មិសន្តមិកោ បក្កមតិ ចិវយ្យដិវិសំ
 អបវិណាយមារោ ។ តាមធមំ មិសន្តតំ កិក្ខុ បុច្ឆន្តិ
 កាយំ ត្វំ អាវុសោ វស្សំ វុត្តោ តាត្ថ ច តេ ចិវ-
 យ្យដិវិសោតិ ។ សោ ឯវំ វេទនំ អមុតស្សំ អាវសេ
 វស្សំ វុត្តោន្តិ តត្ថ ច មេ ចិវយ្យដិវិសោតិ ។ តេ
 ឯវំ វេទន្តិ តត្តាវុសា តំ ចិវំ អាហារ មយោន្ត ឥធម
 ចិវំ កាវិស្សមាតិ ។ សោ តំ អាវសំ តត្តា កិក្ខុ បុច្ឆន្តិ

កណ្តាលផ្លូវ កិក្ខុជាងច្បាយកិស្សកិក្ខុនោះជា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ
 លោកនៅឯណា ។ កិក្ខុនោះប្រាប់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំមិនទោសភាពសង្ខារ
 (ប្រឹក្ស) ពួកកិក្ខុក្នុងភាពសោភ័ណដ៏ធំធេងធ្វើចិវយ្យ ។ កិក្ខុជាងនោះនិយាយ
 យ៉ាងនេះថា ល្ហើយលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំទៅឲ្យយេ យើងជាង
 ច្បាយនឹងធ្វើចិវយ្យលោកក្នុងចំនេះ ។ កិក្ខុនោះនាំខំដឹងយ៉ាងនេះថា កាត្តា
 អញនឹងធ្វើចិវយ្យក្នុងចំនេះឯង កាត្តាអញនឹងមិនត្រឡប់មកវិញទេ ។ កិក្ខុ
 នោះក៏បានធ្វើចិវយ្យនាពេលសម្រេច ។ កបិទុបេសកិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
 ត្រង់ចិវយ្យសម្រេចជាតំណក់ ។ កិក្ខុបានត្រាលកវិទូចេហើយ មានដំណើរ
 ទៅកាន់ចិស កំច្រៀសចេញទៅ គួរសេចក្តីគួរលំទូយនឹងចិវណកចិវ
 (របស់ខ្លួនទេ) ។ កិក្ខុជាងច្បាយស្នូកិក្ខុដែលទៅកាន់ចិសនោះជា ម្ចាស់
 លោកដ៏មានអាយុ លោកនៅចាំវិស្សក្នុងភាពសណ្ត មួយទៀត ចិវណក
 ចិវយ្យសេសលោក (មានទៅ) ក្នុងភាពសណ្ត ។ កិក្ខុនោះឆ្ងាយកបយ៉ាងនេះ
 ថា ខ្ញុំទៅចាំវិស្សក្នុងភាពសង្ខារ ឯចិវណកចិវយ្យរបស់ខ្ញុំ (មានទៅ)
 ក្នុងភាពសោភ័ណដ៏ធំ ។ កិក្ខុជាងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មាន
 អាយុ លោកចូលទៅយកចិវយ្យនោះមក យើងជាងច្បាយនឹងធ្វើចិវយ្យលោក
 ក្នុងចំនេះ ។ លុះកិក្ខុនោះទៅកាន់ភាពសោភ័ណហើយកិស្សកិក្ខុជាងច្បាយថា

ក្នុង មេ អាវុសោ ចិវច្យុដិវសោតិ ។ គេ ឃុំ
 រដ្ឋ អយុធ្មេ អាវុសោ ចិវច្យុដិវសោតិ ។ សោ
 តំ ចិវំ អាធាយ តំ អាវុសំ ឧត្តតិ ។ តមេធំ
 អន្តរមត្តេ កិក្ខុ បុច្ឆធំ អាវុសោ ក្នុង តមិស្ស-
 សិកិ ។ សោ ឃុំ រដ្ឋ អយុធ្មេ ធាម អាវុសំ
 តមិស្សមិ តត្ថ មេ កិក្ខុ ចិវំ កាវិស្សធំតិ ។ គេ
 ឃុំ រដ្ឋ អយុធ្មេ អាវុសោ មា អតមាសិ មយុធ្មេ
 ឧធ ចិវំ កាវិស្សមាតិ ។ តស្ស ឃុំ យោតិ លេវិមិ
 ចិវំ កាវិស្សំ ឧ មយុស្សធំ ។ តស្ស កិក្ខុ
 សធំដ្ឋាធំតោ កមិទុត្តារោ ។ កិក្ខុ អត្តតកមិយោ
 ធិសធំតោ បត្តតតំ ចិវច្យុដិវសំ អបវិលាយមាធា ។
 តមេធំ ធិសធំតំ កិក្ខុ បុច្ឆធំ ក្នុង ថ្ងៃ អាវុសោ
 ស្សំ វុត្តា កត្ត ០ គេ ចិវច្យុដិវសោតិ ។ សោ
 ឃុំ រដ្ឋ អយុធ្មេ អាវុសោ ស្សំ វុត្តាធំ តត្ថ
 ០ មេ ចិវច្យុដិវសោតិ ។ គេ ឃុំ រដ្ឋ ឧត្តវុសោ

វិសោកដំបាចកាយុតំវិទ្យុយ ចិវលោកចិវច្យុដិវសំ (ឧត្ត) ក្នុងវិវណា ។
 ភិក្ខុតំវិទ្យានិយាយយំវិទ្យានិយាយ មូលរលោកដំបាចកាយុ ចិវច្យុដិវសំ
 វិលោកច្រវិលោក ។ ភិក្ខុនោះគឺជាយកចិវច្យុដិវសំ ចិវច្យុដិវសំ ចិវច្យុដិវសំ
 នោះ ។ ដល់ពាក់កណ្តាល ភិក្ខុតំវិទ្យានិយាយយំវិទ្យានិយាយ មូល
 រលោកដំបាចកាយុ លោកចិវច្យុដិវសំ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើយុត្តិធម៌
 ថា ថ្ងៃវេលាដំបាចកាយុ (ជ្រូក) ក្នុងភិក្ខុក្នុងអាវុសោ ចិវច្យុដិវសំ ធ្វើ
 ចិវច្យុដិវសំ ។ ភិក្ខុតំវិទ្យានិយាយយំវិទ្យានិយាយ លោកដំបាចកាយុ
 លោកច្រវិលោក យើងចំវិទ្យុយ យើងធ្វើចិវច្យុដិវសំ លោកក្នុងវិទ្យានិយាយ ។ ភិក្ខុនោះ
 មានតំវិទ្យានិយាយយំវិទ្យានិយាយ មូលរលោកដំបាចកាយុ មូលរលោកដំបាចកាយុ
 ត្រូវបិទបិទ ។ ភិក្ខុច្រវិលោក យើងធ្វើយុត្តិធម៌ ត្រូវសេចក្តីសុខិដ្ឋាន
 ចំវិលោក ។ ភិក្ខុមានគ្រាន់ភិក្ខុច្រវិលោក យើងធ្វើយុត្តិធម៌ លោកច្រវិលោក គឺ
 ចៀសចេញទៅក្នុងសេចក្តីច្រវិលោក យើងធ្វើយុត្តិធម៌ (យើងធ្វើយុត្តិធម៌) ។ ភិក្ខុតំវិ
 ទ្យុយស្តុក្តីច្រវិលោកច្រវិលោក មូលរលោកដំបាចកាយុ លោក
 ច្រវិលោក ក្នុងភិក្ខុក្នុងអាវុសោ មូលរលោកដំបាចកាយុ (មាននៅ)
 ក្នុងភិក្ខុក្នុងអាវុសោ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើយុត្តិធម៌ ថ្ងៃវេលាដំបាចកាយុ ក្នុងភិក្ខុក្នុង
 អាវុសោ ចិវច្យុដិវសំ (មាននៅ) ក្នុងភិក្ខុក្នុងអាវុសោ ។ ភិក្ខុតំវិ
 ទ្យានិយាយយំវិទ្យានិយាយ មូលរលោកដំបាចកាយុ ច្រវិលោកច្រវិលោក

តំ ចីវរំ អាណាម មយន្តេ ឥធន ចីវរំ ករិស្សានាតិ ។
 សោ តំ អាណសំ តត្វា ភិក្ខុ វុច្ឆនិ កេហំ មេ
 អាវុសោ ចីវរិយ្យដិវសោតិ ។ តេ ឃីវ វនេន្តំ មយន្តេ
 អាវុសោ ចីវរិយ្យដិវសោតិ ។ សោ តំ ចីវរំ អាណាយ
 តំ អាណសំ តត្វនិ ។ ឥមេនំ មន្ត្រមន្តេ ភិក្ខុ
 បុច្ឆន្តំ អាវុសោ កេហំ តមិស្សសំតិ ។ សោ ឃីវ
 វនេនំ មនុកំ បាម អាណសំ តមិស្សានិ តត្វ មេ ភិក្ខុ
 ចីវរំ ករិស្សន្តិ ។ តេ ឃីវ វនេន្តំ មលំ អាវុសោ មា
 មគមាសំ មយន្តេ ឥធន ចីវរំ ករិស្សានាតិ ។ តស្ស
 ឃីវ យោតិ ឥដេវិមំ ចីវរំ កាមស្សំ ម បទេស្សន្តិ ។
 សោ តំ ចីវរំ កាមតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ កមេរមាធិ
 ធនស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុលោ ធាសធន្តំកោ កេហិមុត្តារោ ។

[៣០] ភិក្ខុ មន្ត្រកកេហិលោ មិស្សន្តិកោ មន្ត្រិមតិ
 ចីវរិយ្យដិវសំ មថវិលាយមនោ ។ ឥមេនំ មិស្សន្តិកំ
 ភិក្ខុ បុច្ឆន្តំ កេហំ វុំ អាវុសោ វស្សំ វុត្តោ

ចោរមក យើងចាំឱ្យយន្តិវិធីចិវរិយ្យលាភក្នុងចិវរិយ្យនេះ ។ លុះភិក្ខុនោះទៅ
 កាន់អាណសនោះហើយភិក្ខុភិក្ខុចាំឱ្យយថា វិលោកដីមានអាយុចាំឱ្យ-
 ឱ្យយ ចិវរិយ្យចិវរិយ្យ(ខុស) ក្នុងចំណា ។ ភិក្ខុចាំឱ្យនោះនិយាយយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់លោកដីមានអាយុ ចិវរិយ្យនេះចាំវិលោករបស់លោក ។ ភិក្ខុ
 នោះក៏ចាំយកចិវរិយ្យនោះហើយទៅកាន់អាណសនោះ ។ ដល់ពាក់កណ្តាលថ្ងៃ
 ភិក្ខុចាំឱ្យយស្នូភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់លោកដីមានអាយុ លោកទៅវិលោក ។
 ភិក្ខុនោះក៏យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនឹងទៅកាន់អាណសនោះ ឱ្យភិក្ខុចាំឱ្យយ
 ក្នុងអាណសនោះចាំឱ្យនិវត្តិចិវរិយ្យ ។ ភិក្ខុចាំឱ្យនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា
 រក្សាយលោកដីមានអាយុ លោកកុំទៅឱ្យយ យើងចាំឱ្យយន្តិវិធីចិវរិយ្យ
 ឱ្យលាភក្នុងចិវរិយ្យនេះ ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ
 ចិវរិយ្យនេះក្នុងចិវរិយ្យនេះ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើចិវរិយ្យ
 នោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចិវរិយ្យនោះក៏វិលាសទៅ ។ កបិមរបស់ភិក្ខុ
 ទោរល្មោះថាដោះ ត្រង់ចិវរិយ្យនោះជាតំណាត់ ។

[៣១] ភិក្ខុបានក្រាលកបិមរួចហើយ មានដំណើរទៅកាន់
 ចិស កិះច្រៀសទេព្យាទៅ ម្ចាស់សចក្ខុវង់ឱ្យយន្តិវិធីវិលោកចិវរិយ្យ
 (របស់ខ្លួន) ។ ភិក្ខុចាំឱ្យយស្នូភិក្ខុវិលាសទៅកាន់ចិសនោះ
 ថា ម្ចាស់លោកដីមានអាយុ លោកទៅចាំវិស្សក្នុងអាណសនោះ

រឿងប្តីប្រពន្ធដែល ប្តីជាប់ទុក្ខដោយ ឯងទុក្ខណាមួយ

កត្ត ០ តេ ចិវរប្បដិវិសោតិ ។ សោ ឃរំ វនេតិ អម្ពសាស្តិ
 អាវសេ វស្សុ វុត្តាម្ពិ ឥត្ត ០ មេ ចិវរប្បដិវិសោតិ ។
 តេ ឃរំ វនេតិ កត្តាសោ តំ ចិវរំ វេហា មយន្ត
 សន ចិវរំ កវិស្សមាតិ ។ សោ តំ អាវសំ កត្តា
 កិក្ខុ ឫត្តតិ កតិ មេ អាវសោ ចិវរប្បដិវិសោតិ ។
 តេ ឃរំ វនេតិ អយន្ត អាវសោ ចិវរប្បដិវិសោតិ ។
 សោ តំ ចិវរំ វេហាយ តំ អាវសំ ឥត្តតិ ។ ឥស្ស
 តំ អាវសំ ឥត្តស្ស ឃរំ យោតិ សនេវិមំ ចិវរំ កាវស្សុ ០
 បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចិវរំ កាវសិ ។ ឥស្ស
 កិក្ខុវេ ធិដ្ឋានន្តំ កោ ករិបិទុក្ខារោ ។ កិក្ខុ អត្ត
 តករិបិវេ ធិសន្តំ មិកោ បក្កមតិ ។ ថេ ។ នេវិមំ ចិវរំ
 កាវស្សុ ០ បច្ចេស្សន្តិ ។ ឥស្ស កិក្ខុវេ សន្តិ
 ដ្ឋានន្តំ កោ ករិបិទុក្ខារោ ។ កិក្ខុ អត្តតករិបិវេ
 ធិសន្តំ មិកោ បក្កមតិ ។ ថេ ។ នេវិមំ ចិវរំ កាវស្សុ

រឿងប្តីប្រពន្ធដែល ប្តីជាប់ទុក្ខដោយ ឯងទុក្ខណាមួយ

មួយទៀត ចំណែកទី១របស់លោក(ខានខៅ)ក្នុងភាវសណា ។ កិក្ខុ
 នោះ(ប្រាប់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅទីស្រុកក្នុងភាវសណា ។ ចំណែកទី១
 របស់ខ្ញុំ(ខានខៅ)ក្នុងភាវសនោះវេទ ។ កិក្ខុតាំងខាងខ្លះយាយយ៉ាងនេះថា
 ខ្លួនលោកគឺខាងអាយុ លោកចូររាយកថារបស់ខ្លួន យើងទាំងឡាយ
 គំនិតដូចគ្នា លោកក្នុងខ្លះនេះ ។ លុះកិក្ខុបានទៅកាន់ភាវសនោះហើយ
 កិស្សកិក្ខុតាំងឡាយថា ខែលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចំណែកទី១របស់
 ខ្ញុំ(ខ្ញុំ)ក្នុងវិណា ។ កិក្ខុតាំងខាងខ្លះយាយយ៉ាងនេះថា ខ្លួនលោកដ៏
 មានអាយុ ចិវរនេះចំណែករបស់លោក ។ កិក្ខុនោះក៏នាំយកចិវរនោះ
 ហើយទៅកាន់អាណាមរនេះ ។ លុះកិក្ខុបានទៅវេលាភាវសនោះហើយ មាន
 គំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចិវរនេះក្នុងខែលោក កាតាអញនឹងមិន
 ត្រូវទៅឱ្យទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចិវរនោះទ្វេសម្រេច ។ កមិមរបស់កិក្ខុ
 នោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចិវសម្រេចថាភ័យភ័យ ។ កិក្ខុបានត្រាលកបិមរូប
 ហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសកំចៀសចេញទៅ ។ ថេ ។ កិក្ខុនោះមាន
 គំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចិវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រូវទៅ
 ទៀតទេ ។ កមិមរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្ធិដ៏មាន
 ភ័យភ័យ ។ កិក្ខុបានត្រាលកបិមរូបហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសកំចៀស
 ចេញទៅ ។ ថេ ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចិវរនេះ

១ បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ តំ ចំរំ កាមតំ ។ តស្ស
តំ ចំរំ កាយំខានំ ទស្សតិ ។ តស្ស វិក្កុយោ
ធាសទន្តិកោ កាមំទុក្ខារោ ។

អចរិយយទមំ ធិប្បិកំ ។

(៣១) កិក្កុ អត្ថុតតមំយោ ជាសុវិហារិកោ ចំរំ
អាធាយ បត្តមតិ អមុកំ នាម អាវាសំ តមិស្សនិ
តត្ថ ទេ មេ^(១) ជាសុ ករិស្សតិ វសិស្សនិ យោ ទេ
មេ ជាសុ ករិស្សតិ អមុកំ នាម អាវាសំ តមិស្សនិ
តត្ថ ទេ មេ ជាសុ ករិស្សតិ វសិស្សនិ យោ ទេ
មេ ជាសុ ករិស្សតិ អមុកំ នាម អាវាសំ តមិស្សនិ
តត្ថ ទេ មេ ជាសុ ករិស្សតិ វសិស្សនិ យោ ទេ
មេ ជាសុ ករិស្សតិ បច្ចេស្សន្តំ ។ តស្ស ធម៌ាសិ-
មតតស្ស ឃំរំ ហោតិ ឥនេវំមំ ចំរំ កាមស្សំ ទ
បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ តំ ចំរំ កាមតំ ។ តស្ស
កិក្កុយោ ទិដ្ឋាទន្តិកោ កាមំទុក្ខារោ ។ កិក្កុ អត្ថុ-
តតមំយោ ជាសុវិហារិកោ ចំរំ អាធាយ បត្តមតិ

១ ឧ. ១៧ មេ ។

កុដិចិខេងនិ អាត្មអញ្ញនិមិទត្រឡចិញ្ចេ ។ ភិក្កុនារេកំបុនេត្ថិចិវ
នោរ ។ កាលភិក្កុនារេកំបុនិធ្វើ ចិវនោរេកិវាសនោ ។ កបិទរបស់ភិក្កុ
នោរឈ្មោះថា ដោះ ត្រងចិវវិទាសជាកំណត់ ។

០៨ យេន្តិមិទលុក្ខាយ(ក្នុងចំរំ) ។ ទ្រិកៈ ។

(៣១) កិក្កុយោ(កាលកបិទចូលទៅជាសុខសប្បាយ ហើយចាំ
យកចិវចៀសចេញទៅ ដោយនឹកថា អាត្មអញនឹងទៅកាន់ភាវសង
ណោះ បើក្នុងភាវសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មអញ ។ ទំនំនៅ
បើគ្មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មអញទេ អាត្មអញនឹងទៅកាន់ភាវសង
ណោះ (ទៀត) បើក្នុងភាវសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មអញ ។
ទំនំនៅ បើគ្មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មអញទេ អាត្មអញនឹងទៅកាន់
ភាវសងណោះ (ទៀត) បើក្នុងភាវសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់
អាត្មអញ ។ ទំនំនៅ បើគ្មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មអញទេ អាត្ម
អញនឹងត្រឡចិញ្ចេ ។ ភិក្កុនារេកំបុនេត្ថិចិវនោរេកិវាសនោ ។ កបិទរបស់ភិក្កុ
នោរឈ្មោះថា ដោះ ត្រងចិវវិទាសជាកំណត់ ។ កិក្កុយោ(កាលកបិទចូលទៅជាសុខ
សប្បាយ ហើយចាំយកចិវចៀសចេញទៅ ដោយនឹកថា អាត្មអញ

ឈប់បង្ហាញ ឧបទ្វេបដិសេធដោយ សន្និដ្ឋានសន្តិភាពបដិសេធដោយ

អម្បត់ ជាម អាវាស កម្មស្ស្រមី តត្ថ ចេ មេ ជាសុ
 កវិស្សតិ វសិស្ស្រមី លោ ចេ មេ ជាសុ កវិស្សតិ
 អម្បត់ ជាម អាវាស កម្មស្ស្រមី តត្ថ ចេ មេ ជា
 សុ កវិស្សតិ វសិស្ស្រមី លោ ចេ មេ ជាសុ កវិស្សតិ
 អម្បត់ ជាម អាវាស កម្មស្ស្រមី តត្ថ ចេ មេ ជាសុ
 កវិស្សតិ វសិស្ស្រមី លោ ចេ មេ ជាសុ កវិស្សតិ បាទ្ធ-
 ស្ស្រមី ។ តស្ស ពហិសិទ្ធកកស្ស ឃី ហោតិ លេខិម
 ចិវំ កាបស្សំ ន មធ្មេស្ស្រមី ។ តស្ស កិក្ខុលោ សន្តិដ្ឋា-
 នន្តិលោ គបដិសេធដោយ ។ កិក្ខុ អត្ថកកមិលោ ជា-
 សុវិហារិកា ចិវំ អាទាយ បក្កកតិ អម្បត់ ជាម
 អាវាស កម្មស្ស្រមី តត្ថ ចេ មេ ជាសុ កវិស្សតិ
 វសិស្ស្រមី លោ ចេ មេ ជាសុ កវិស្សតិ អម្បត់
 ជាម អាវាស កម្មស្ស្រមី តត្ថ ចេ មេ ជាសុ កវិស្សតិ
 វសិស្ស្រមី លោ ចេ មេ ជាសុ កវិស្សតិ អម្បត់
 ជាម អាវាស កម្មស្ស្រមី តត្ថ ចេ មេ ជាសុ កវិស្ស-
 តិ វសិស្ស្រមី លោ ចេ មេ ជាសុ កវិស្សតិ

ឈប់បង្ហាញ ឧបទ្វេបដិសេធដោយ សន្តិដ្ឋានសន្តិភាពបដិសេធដោយ

នឹងទៅកាន់កាប់សង្ខារណា៖ បើក្នុងភាពសន្តោសសេចក្តីសប្បាយដល់
 ភាគាអញ ។ នឹងទៅ បើក្នុងភាពសន្តោសសេចក្តីសប្បាយដល់ភាគាអញទេ ភាគា
 អញនឹងទៅកាន់កាប់សង្ខារណា៖ (ទៀត) បើក្នុងភាពសន្តោសសេចក្តី
 សប្បាយដល់ភាគាអញ។ នឹងទៅ បើក្នុងភាពសន្តោសសេចក្តីសប្បាយដល់ភាគា
 អញទេ ភាគាអញនឹងទៅកាន់កាប់សង្ខារណា៖ (ទៀត) បើក្នុងភាពសន្តោ
 សន្តោសសេចក្តីសប្បាយដល់ភាគាអញ ។ នឹងទៅ បើក្នុងភាពសន្តោសសេចក្តីសប្បាយ
 ដល់ភាគាអញទេ ភាគាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រសិ-
 មាភីមានតំណែងយើងមេដោ ភាគាអញនឹងមិនធ្វើចិវំទេទេភាគាអញនឹង
 មិនត្រឡប់វិញទេ។ ឈប់របស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្តិដ្ឋាន
 ជាតំណាង ។ កិក្ខុបានក្រាលឈប់ទ្រូបនៅជាសុខសប្បាយ ហើយនាំយកចិវំ
 ដែលមិនបានធ្វើទៀសចេញទៅ ដោយគិតថា ភាគាអញនឹងទៅកាន់កា-
 ប់សង្ខារណា៖ បើក្នុងភាពសន្តោសសេចក្តីសប្បាយដល់ភាគាអញ ។ នឹង
 ទៅ បើក្នុងភាពសន្តោសសេចក្តីសប្បាយដល់ភាគាអញទេ ភាគាអញនឹងទៅកាន់
 កាប់សង្ខារណា៖ (ទៀត) បើក្នុងភាពសន្តោសសេចក្តីសប្បាយដល់ភាគា
 អញ។ នឹងទៅ បើក្នុងភាពសន្តោសសេចក្តីសប្បាយដល់ភាគាអញទេ ភាគាអញនឹង
 ទៅកាន់កាប់សង្ខារណា៖ (ទៀត) បើក្នុងភាពសន្តោសសេចក្តីសប្បាយ
 ដល់ភាគាអញ ។ នឹងទៅ បើក្នុងភាពសន្តោសសេចក្តីសប្បាយដល់ភាគាអញទេ

បទ្ទេស្សន្តិ ។ តស្ស តហិសិមតតស្ស ឯវំ ហោតិ
 ឥនេវិមំ ចិវំ កាវេស្សំ ឧ បទ្ទេស្សន្តិ ។ សោ តំ
 ចិវំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ ចិវំ កាយំរោតំ ឧស្សតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ ធាសទន្តិកោ កមិទ្ធានោ ។ ភិក្ខុ
 អត្តកកមិទោ ជាសុវិហារិកោ ចិវំ អនាយ បក្កមតំ
 អមុតំ ធាម អារាសំ តមិស្សនិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ
 កវិស្សតិ វសិស្សនិ ធា ចេ មេ ជាសុ កវិស្សតិ
 អមុតំ ធាម អារាសំ តមិស្សនិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ
 កវិស្សតិ វសិស្សនិ ធា ចេ មេ ជាសុ កវិស្សតិ អមុតំ
 ធាម អារាសំ តមិស្សនិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ កវិស្សតិ
 វសិស្សនិ ធា ចេ មេ ជាសុ កវិស្សតិ បទ្ទេស្សន្តិ ។
 សោ តហិសិមតតោ តំ ចិវំ កាវេតិ ។ សោ កត
 ចិវំរោ បទ្ទេស្សំ បទ្ទេស្សន្តិ តហិទ្ធា កមិទ្ធានំ វិត្តា
 មេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សំរោតិក្កន្តិកោ កមិទ្ធា
 រោ ។ ភិក្ខុ អត្តកកមិទោ ជាសុវិហារិកោ ចិវំ

កាត្តាអញ្ញនិវត្តិទ្រព្យបរិញ្ញ ។ ភិក្ខុនោរោជវលំក្រិសិមាភិទានំមិចយោឯ
 នេថា កាត្តាអញ្ញនិវត្តិទ្រព្យបរិញ្ញនេះក្នុងចំនោមកាត្តាអញ្ញនិវត្តិទ្រព្យបរិញ្ញ
 ទេ ។ ភិក្ខុនោភិក្ខុនាមិទ្ធានំរោជោរោសម្រេច ។ កាលភិក្ខុនោភិក្ខុនាមិទ្ធានំ ចិវំ
 នោតិវិទានទេ ។ កមិទបេសុភិក្ខុនោរោឈ្មោះថាដោះ ត្រីវិទិវិទាន
 ជាតំលាតំ ។ ភិក្ខុនាមិទ្ធានំរោជាសុទ្ធសប្បាយ ហើយនាំយក
 ចិវំរោជមិទទានំផ្ញើទ្រព្យទៅ ដោយគិតថា កាត្តាអញ្ញនិវត្តិទ្រព្យ
 កាន់សង់លោះ បើក្នុងកាលសំរោទានសេចក្តីសប្បាយដល់កាត្តាអញ្ញ ។
 និវត្តិទៅ បើក្នុងកាលសេចក្តីសប្បាយដល់កាត្តាអញ្ញទេ កាត្តាអញ្ញនិវត្តិទៅ
 កាន់កាលសង់លោះ (ទៀត) បើក្នុងកាលសំរោទានសេចក្តីសប្បាយដល់
 កាត្តាអញ្ញ ។ និវត្តិទៅ បើក្នុងកាលសេចក្តីសប្បាយដល់កាត្តាអញ្ញទេ កាត្តា
 អញ្ញនិវត្តិទៅកាន់កាលសង់លោះ (ទៀត) បើក្នុងកាលសំរោទានសេចក្តី
 សប្បាយដល់កាត្តាអញ្ញ ។ និវត្តិទៅ បើក្នុងកាលសេចក្តីសប្បាយដល់កាត្តា
 អញ្ញទេ កាត្តាអញ្ញនិវត្តិទ្រព្យបរិញ្ញ ។ ភិក្ខុនោរោជវលំក្រិសិមា កិមិទ្ធា
 ចិវំរោ ។ ភិក្ខុនោមិទ្ធានំរោហើយគិតថា កាត្តាអញ្ញនិវត្តិទ្រព្យបរិញ្ញ
 កាត្តាអញ្ញនិវត្តិទ្រព្យបរិញ្ញដែរ (តែមិនទាន់ទុកទៅឡើយ) កមិទកំដោះ
 ទានក្រិ (ទោ) ទៅ ។ កមិទបេសុភិក្ខុនោរោឈ្មោះថាដោះ ត្រីវិ
 ទន្តិវត្តកមិទជាតំលាតំ ។ ភិក្ខុនាមិទ្ធានំរោជាសុទ្ធសប្បាយ

អាណាយ បញ្ញតិ អម្ពតំ ធាម អាវាសំ តមិស្សនិ
 តត្ថ ៤ មេ ជាសុ កវិស្សតិ វសិស្សនិ ៤ ២ ៤ មេ
 ជាសុ កវិស្សតិ អម្ពតំ ធាម អាវាសំ តមិស្សនិ
 តត្ថ ៤ មេ ជាសុ កវិស្សតិ វសិស្សនិ ៤ ២ ៤ មេ
 ជាសុ កវិស្សតិ អម្ពតំ ធាម អាវាសំ តមិស្សនិ តត្ថ
 ៤ មេ ជាសុ កវិស្សតិ វសិស្សនិ ៤ ២ ៤ មេ ជាសុ
 កវិស្សតិ បរទ្ធស្សនិ ។ សោ ធម៌សិមតោ តំ យិ
 កាវតំ ។ សោ កតថិវេ បរទ្ធស្សនិ បរទ្ធស្សនិ
 សម្ពុណាតំ កបិដុទ្ធា ។ តស្ស ភិក្ខុវោ សហ
 ភិក្ខុយិ កបិដុទ្ធាវោ ។

កាសិវារបញ្ជី ខ្លីតំ ។

[៣២] ទ្រមេ ភិក្ខុវេ កបិដុស្ស បលិតោតា ទ្រ
 អបលិតោតា ។ តតមេ ៦ ភិក្ខុវេ ទ្រ កបិដុស្ស

សុវសច្ចយ ហើយនាយកចិវវេលមិទទាន់ភិហើយាច) សេចន្ទាវេ
 ដោយនិគថា អាត្មាអញខ្ញុំទៅកាន់កាប់សង្ខារោ បើក្នុងពេល
 នោះមានសេចក្តីសច្ចយដល់អាត្មាអញ ។ ខ្ញុំទៅ បើឥតមានសេចក្តី
 សច្ចយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញខ្ញុំទៅកាន់កាប់សង្ខារោ (ខៀត)
 បើក្នុងពេលនោះមានសេចក្តីសច្ចយដល់អាត្មាអញ ។ ខ្ញុំទៅ បើឥត
 មានសេចក្តីសច្ចយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញខ្ញុំទៅកាន់កាប់សង
 ខារោ (ខៀត) បើក្នុងពេលនោះមានសេចក្តីសច្ចយដល់អាត្មាអញ ។
 ខ្ញុំទៅ បើឥតមានសេចក្តីសច្ចយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញខ្ញុំទៅ
 ក្រុមបិក្ខុ ។ ភិក្ខុ ពារទាន់ស្រីសិមា ក៏ទាន់ភិក្ខុវេនោះស្រីសិមា ។
 ភិក្ខុ ពារភិក្ខុវេហើយនិគថា អាត្មាអញខ្ញុំទៅក្រុមបិក្ខុ អាត្មាអញខ្ញុំ
 ក្រុមបិក្ខុ ហើយក៏មកទាន់ពេលដោះបិទនោះមែន ។ កបិដុស្សភិក្ខុ
 នោះឈ្មោះថា ដោះដាមួយខ្ញុំភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ចប់ ពិវាយនៃសុវសច្ចយ ៥ ប្រការ ។

[៣២] ខ្នាបភិក្ខុទាំងឡាយ បលិតោត (កសិល) របស់កបិទនោះ
 មាន ២ យ៉ាង អបលិតោត (គ្មានកសិល) របស់កបិទនោះមាន ២ យ៉ាង ។
 ខ្នាបភិក្ខុទាំងឡាយ បលិតោតរបស់កបិទទាំង ៦ យ៉ាង (នោះ)

មលីកោណា ។ អាភិសាមលីកោណោ ច បិវមលីកោណោ
 ច ។ កតត្ថា ភិក្ខុវេ អាភិសាមលីកោណោ យោតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ វសនំ វា តស្មី អាភិសា សាវេវត្តា
 វា មគ្គមនិ មទ្ធស្សន្តិ ។ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ អាភិសាម-
 លីកោណោ យោតិ ។ កតត្ថា ភិក្ខុវេ បិវមលីកោណោ
 យោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ បិវ អកតំ វា យោតិ
 វិម្ពុកតំវា បិវសា វា អនុបត្តិធា ។ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ
 បិវមលីកោណោ យោតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
 កម្មិទស្ស មលីកោណា ។ កតតមេ ច ភិក្ខុវេ ទ្វេ កម្មិ-
 ទស្ស អមលីកោណា ។ អាភិសាមលីកោណោ ច បិវម-
 លីកោណោ ច ។ កតត្ថា ភិក្ខុវេ អាភិសាមលីកោណោ
 យោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ បក្កមនិ តម្កា អាភិសា
 វត្តន វត្តន មុត្តន អនុបត្តន ច មទ្ធស្សន្តិ ។

ដូចម្តេច ។ (ឯមលីកោណាមសំកម្មិទតំ ២ យ៉ាងនោះ) គឺ អាភិសាមលីកោណា
 (កន្លែងក្នុងអាភិសា) ១ បិវមលីកោណា (កន្លែងក្នុងបិវ) ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាំង
 ខ្យាយ ឯអាភិសាមលីកោណា (នោះ) ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាំង ខ្យាយ ភិក្ខុភាំង
 សាសនានេះ នៅក្នុងអាភិសានោះក្តី មានសេចក្តីកាល័យចំពោះអាភិសានោះ
 ហើយទៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា ភាគាញនឹងត្រឡប់វិញក្តី ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុភាំង ខ្យាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា អាភិសាមលីកោណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាំង
 ខ្យាយ ឯបិវមលីកោណា (នោះ) គឺដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាំង ខ្យាយ បិវ
 ដែលភិក្ខុភាំងសាសនានេះមិនទាន់បានធ្វើ ដូចបានធ្វើហើយ គេមិនទាន់
 ស្រេច ទាំងសេចក្តីប្រាថ្នាបិវក៏មិនទាន់ដាច់ទៅខ្យាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាំង
 ខ្យាយ យ៉ាងនេះហើយ ដែលហៅថា បិវមលីកោណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាំង
 ខ្យាយ មលីកោណាមសំកម្មិទតំ ២ យ៉ាងដូច្នោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាំង
 ខ្យាយ ចំណែកមលីកោណាមសំកម្មិទតំ ២ យ៉ាង (នោះ) ដូចម្តេចខ្លះ ។
 (ឯមលីកោណាភាំង ២ យ៉ាងនោះ) គឺ អាភិសាមលីកោណា (គ្មានកន្លែងក្នុង
 អាភិសា) ១ បិវមលីកោណា (គ្មានកន្លែងក្នុងបិវ) ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាំង
 ខ្យាយ អាភិសាមលីកោណា (នោះ) គឺដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាំង
 ខ្យាយ ភិក្ខុភាំងសាសនានេះទៀសចេញទៅចាកអាភិសានោះ ដោយ
 លះលង់ចោលស្រឡះដាច់កាល័យថា ភាគាញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។

កប៊ីនតូខ្មែរ ទ្វេភាសាខ្មែរ

ឃុំ ទោ ភិក្ខុវេ អាណាថលីពោធិនា ហោតិ ។
 កថញ ភិក្ខុវេ វិវាបលីពោធិនា ហោតិ ។ ឥន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ភតិ វា ហោតិ ចង្គំ វា
 វិនិច្ឆ័ វា មន្ទ្រំ វា ចិវាសា វា ឧបច្ឆិញ្ញា ។ ឃុំ ទោ
 ភិក្ខុវេ វិវាបលីពោធិនា ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទ្វេ កប៊ីនតូខ្មែរ អបលីពោធិនា ។

កប៊ីនតូខ្មែរ ធីដ្ឋិត សត្វមំ ។

ឥនធី ទុកោ វត្ត ពេស្ម យេស្ម ធម្មានុវាទំ ធីតំ លតំ អដ្ឋាយ ។

តស្សធានំ

(៣៣) ភីស ខាមេយ្យកា ភិក្ខុ
 សាគេតុក្កណ្ណំ ភា វស្សំ
 វស្សំ វុត្តា កុបុណ្ណេហំ
 អាគម្មំ ជិននស្សនំ
 ឥនំ វត្ត កប៊ីនតូខ្មែរ
 កប៊ីនតូខ្មែរ ច បញ្ចកា
 អបាមត្តា អសមាបា

កប៊ីនតូខ្មែរ ទ្វេភាសា

ខ្មែរភិក្ខុភិក្ខុវេ យោនីនេធិនេហាវេ ភាសាបលីពោធិ ។ ខ្មែរភិក្ខុ
 ភិក្ខុវេ ធីចិវាបលីពោធិ (ទោ) តេដ្ឋូចម្ពេច ។ ខ្មែរភិក្ខុភិក្ខុវេ
 ចិវាវេលភិក្ខុវេ ភាសាខេប្រាខេ ធ្វើហើយក្តី បាត់ទៅក្តី វិទាសាទៅក្តី ក្រើន
 ទេះទៅក្តី សេចក្តី ធ្វើថ្នាំចិវាវេទៅក្តី ។ ខ្មែរភិក្ខុភិក្ខុវេ យោនីនេធិនេ
 ហោតិចិវាបលីពោធិ ។ ខ្មែរភិក្ខុភិក្ខុវេ អបលីពោធិរបស់កប៊ីនតូខ្មែរ
 ៦ យ៉ាងដូច្នោះឯង ។

ចប់ កប៊ីនតូខ្មែរ ៤ ៧ ។

ក្នុងកប៊ីនតូខ្មែរនេះ មានរៀង ១១៥ មានបេយ្យាល ១២ ជាប្រធាន ។

ទព្វនវៃកប៊ីនតូខ្មែរ នោះគឺ

[២៣៣] រឿងប្រយុទ្ធកិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីអង្វរទៅ
 ក្នុងស្រុកសារកេត លុះទៅចាំស្រូវចុះហើយ ក៏មានចិវា
 ទទឹកជ្រៅមកគាល់ព្រះដ៏ទស្រី ទេះដាំរឿង (ខាងដើម)
 វៃកប៊ីនតូខ្មែរ រឿងអាទិសិទ្ធិទាំង៥ សម្រេចដល់ភិក្ខុវេល
 បាទក្រាលកប៊ីនតូខ្មែរ គឺ ភិក្ខុវេចេញទៅណាម៉ែងចាប់លាភិក្ខុ
 ឥនត្តា ត្រាច់ទៅណា ម៉ែងចាប់យកវិគ្រចិវាគ្រប់ប្រដាប់បាទ

តន្ត្រី កណ្តាលដំ
 យោធាត្តក្ស ឧប្បនោ
 អត្តកាដំ ភវិស្សតិ ។
 ញត្តិ វរត្តតន្ត្រី
 វរត្តត អនត្តត
 ឧប្បិទិ លោវនា លោ
 វិលាវណត្ត លេនដំ
 តន្ត្រីលោវដ្ឋិតតន្ត្រីស
 ឧប្បិកត្តាធុរតិកា
 បរិកត្តា ឧប្បយ្យ
 មន្ត្រី ចិមិត្តតាដា
 កុក្ក ករដ្ឋិដំ ចិស្សតិ
 ឧកត្តញ្ញត្រិ តេ តយោ
 អញ្ញត្រិ មត្តាតិកេត

តាវតណាភាវដបាឌ ទុកដាក់អតិបតិវិបាឌតាមត្រូវការ
 ទំនិចិវិវិលកើតវ្យង្គិដល់សង្ឃក្រុមបាឌដល់ពួកភិក្ខុវិលបាឌ
 ក្រាលកបិមាហ័យ ១ ។ រឿងស្មិតញត្តិ ១ រឿងក្រាលកបិម
 រឿងវិបបយ៉ាងនេះ ទំនិក្រាលកបិមមិទ្យង្គិវិបបយ៉ាងនេះ
 (ឯការក្រាលកបិមមិទ្យង្គិវិបបយ៉ាងនេះ)គឺ(ក្រាលដោយសំពត់ត្រាង
 តែ)ក្នុងក្រិកចំណា ១ ត្រាងតែទោកតក់លាដិ ១ ត្រាងតែ
 លាក់ចងវិលលក ១ ត្រាងតែកាត់ ១ ត្រាងតែដាមក្រប្បត្តា ១
 ត្រាងតែដេ ១ ត្រាងតែក្រប្បប្រាណ្ឌ ១ ត្រាងតែវិបសំពត់
 ឡង់ ១ ត្រាងតែប្រក់អនុរត (ខាងខ្នង) ១ ត្រាងតែប្រក់
 អនុរត (ខាងលោះ) ១ ត្រាងតែដេត្រប្បត្តាជាតិ ១ ត្រាង
 តែវិលក់ឱ្យមានពណ៌ដូចក្នុងដំបូដូចស្លឹកលើដុំ ១ សំពត់
 វិលបាឌមេត្រាវដ្ឋិចិមិត្រ ១ សំពត់វិលបាឌមេត្រា
 ទិយាយបត្តុបត្តុលាត ១ សំពត់វិលប្បិទេ ១ សំពត់វិល
 មិទ្យនាធុឱ្យសម្រេចវិទ្យុធាន ១ សំពត់វិលប្បិទេឱ្យកន្លងត្រិ
 ធុឱ្យអរុណ រឿងវិបាឌ ១ សំពត់វិលមិទ្យនាធុឱ្យកន្លង
 រឿងលាភវិវាទិមិ ១ រឿងលាភវិវាទិមេត្រាវដ្ឋិចិមិត្រ

សង្ខារធម៌ សមណ្ឌលី
 ជាត្រិ ឫក្ខណ សម្មា
 និស្សន្ទា មនុស្សាធម៌
 កម្រិត អនត្តតំ យោតិ
 ឃី តុរ្យធម៌ ទេសិតំ
 វេយ្យាករណ៍ ប្រយោគី
 ចំសុទ្ធាចណ៍ កាយ ច
 អនិមិត្ត ចរិតតា
 អនុស្សាវរីយ៍ ច
 អនិស្សន្ទី កាយ្យកាត
 វេយ្យាករណ៍ ច
 ចន្ទ្រាត វិនិរោត វ
 ចំនួន សមណ្ឌលី កត
 ឫក្ខណ ឫក្ខណ សម្មា
 សីនាត្រា អនុមាធម៌
 ឃី កម្រិតត្រាណំ
 ធម្មាស្មុប្បនាតិ កា

ដែល កាត់ដាច់ជាបញ្ចប់ លើសពីបញ្ចប់ ឬក្នុង ១ ទិវាឱ្យ
 បុគ្គលក្រាល (រោទ៍ស្រូវបុគ្គលក្រាល) ១ ការក្រាល
 មិនត្រឹមត្រូវ ឬក៏ក្នុងក្រៅសីមាអនុមាធម៌ ១ កម្រិតដែល
 ក្រាលមិនឡើង ត្រូវតែដាក់ឱ្យស្រស់ទ្រង់សំបែងហើយយ៉ាងនេះ
 ឯង (ឯការក្រាលកម្រិតឡើងនោះគឺ) ក្រាលដោយសំពត់បី១
 សំពត់ធំ១ សំពត់ចាស់១ សំពត់បំបែក១ សំពត់
 បាក់ចុះទៀបរាងស្រូវ ១ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាន
 ធ្វើមិត្ត ១ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបានទិយាយបញ្ជូន
 បញ្ជូន ១ សំពត់ដែលមិនខ្លីគេ ១ សំពត់ដែលបានធ្វើសម្រេច
 ក្នុងវិប្បនាទ ១ សំពត់ដែលមិនធ្វើក្នុងក្រិតិ គឺមិនឱ្យអ្នកណា
 ឡើងទាន់ ១ សំពត់ដែលបានធ្វើក្នុងក្រិតិ ក្រាលដោយបិរ
 វាំង ៣ (បិរណាមួយក៏បាន) ១ សំពត់ដែលធ្វើឱ្យមាន
 មណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់ កាត់ដាច់ក្រឹមត្រូវជាបញ្ចប់ លើស
 ពីបញ្ចប់ ឬក្នុង ១ ឱ្យបុគ្គលក្រាល ១ ការក្រាលដោយត្រឹម
 ត្រូវ ឬក៏ក្នុងក្រៅសីមាអនុមាធម៌ ១ ការក្រាលឡើងដាក់បិម
 ដោយ ៣ ការយ៉ាងនេះឯង មាតិកាទាំងឡាយនេះ មាន ៨

វិទ្យាបិដក មហាវិទ្យា

មគ្គុត្តន្តិ ធិដ្ឋានំ
 សន្តិដ្ឋានំ ធានាសំ
 សវំ អាសាវច្ឆេតិ
 សិមាសន្តរដ្ឋមី
 កតិវិវាណាយ
 ឧ បច្ចុស្សន្តិ កត្តនំ
 តស្ស តំ កម៌ុទ្ធារា
 ហោតិ មគ្គុត្តន្តិ កា
 អាចារេ បិវំ ហោតិ
 ធិស្សន្តេ ឥត ចិទ្ធិយំ
 កាមស្សំ ឧ បច្ចុស្សន្តិ
 ធិដ្ឋានំ កម៌ុទ្ធារា ។
 អាតាយ ធិស្សន្តំ នេវ
 ឧ បច្ចុស្សន្តិ មាធសោ
 តស្ស តំ កម៌ុទ្ធារា
 សន្តិដ្ឋានំ កា កវ

វិទ្យាបិដក មហាវិទ្យា

យាទី គិមានការចៀសចេញទៅជាតំណត់ ១ មានការធ្វើ
 ចិវសេស្រៀមជាតំណត់ ១ មានសេចក្តីសន្តិដ្ឋានជាតំណត់ ១
 មានវិវាណាយជាតំណត់ ១ មានការក្នុងដំណើរជាតំណត់ ១
 អស់សេចក្តីសន្សឹម ១ មានការកន្លងរក្ខត្តក៏ដូចជាតំណត់ ១
 សន្សឹមព្រមព្រៀងគ្នាដោះកម៌ុទ្ធជាចៀកជាតំបើព្រាម្យ ១
 អតិប្បយាមំ) កំកុនាំយកចិវសេស្រៀមចេញទៅ
 ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កម៌ុទ្ធនោះ
 របស់កំកុនោះ ឈ្មោះជាដោះ ត្រង់ចៀសចេញទៅជាតំណត់
 កំកុនាំយកចិវសេស្រៀមចេញទៅ លុះទៅដល់ក្រៅសិមាគិមាន
 គំនិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចិវសេស្រៀមនេះ អាត្មាអញនឹងមិន
 ត្រឡប់វិញទេ កម៌ុទ្ធនោះ (របស់កំកុនោះ) ឈ្មោះជាដោះ
 ត្រង់ចិវសេស្រៀមជាតំណត់ ១ កំកុនាំយកចិវសេស្រៀមចេញទៅ
 លុះទៅដល់ក្រៅសិមាគិមានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើ
 (ចិវសេស្រៀមនោះ) អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កម៌ុទ្ធរបស់កំកុ
 នោះ ឈ្មោះជា ដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្តិដ្ឋានជាតំណត់ កំកុ

ឈប់ស្ងួតពេ ទ្រុះភាគរយ

អាទាយ ចំរំ យោតិ
 ងំស្ងួតមេ ឥន ងំស្ងួតយំ
 តាមស្ងួត ង ច្រូតស្ងួត
 កយំរង្គស្ងួត ងស្ងួត
 តស្ងួត កបំធុត្តារោ
 កវតិ ឆាសង្គ្រោះ
 អាទាយ យោតិ ច្រូតស្ងួត
 ពហំ តាមតិ ចំរំ
 កតចំរំ ឥន ឆាសង្គ្រោះ
 ធុត្តតំ កបំធុ តហំ
 តស្ងួត កបំធុត្តារោ
 កវតិ សវង្គ្រោះ
 អាទាយ យោតិ ច្រូតស្ងួត
 ពហំ តាមតិ ចំរំ
 កតចំរំ ពហំ ឆា
 ឆាមេតិ កបំធុត្តារោ
 តស្ងួត កបំធុត្តារោ

កថាស្ងួតពេ ទ្រុះភាគរយ

ហើយកថាស្ងួតពេ លុះចប់ស្ងួត (ក្រសីតាមភាគរយ)
 ខឹងពេ ពេញភាគរយនឹងធ្វើបីក្រុមខ្លះ ពេញភាគរយនឹងធ្វើបីក្រុម
 ច្រូតស្ងួត ពេញភាគរយនឹងធ្វើបីក្រុមខ្លះ ចំរំក្រសីតាមភាគរយ កបំធុ
 តាមស្ងួតភាគរយនឹងធ្វើបីក្រុមខ្លះ ដោះ (ត្រង់ចំរំវិញយោងភាគរយ)
 ក្រុមនាយកថាស្ងួតពេញពេ ដោយបំណងថា ពេញភាគរយ
 នឹងធ្វើបីក្រុម ក៏ធ្វើបីក្រុម (ដោះ) ភាគរយ (ក្រសីតាម លុះធ្វើបីក្រុម
 ស្រេច ស្រាវភាគរយនឹងធ្វើបីក្រុមខ្លះ កបំធុត្តារោ ភាគរយស្ងួតស្រេច
 ភាគរយហើយ កបំធុតាមស្ងួតភាគរយ (ដោះ) ដោះ (ត្រង់
 ច្រូតស្ងួតភាគរយនឹងធ្វើបីក្រុមខ្លះ ក្រុមនាយកថាស្ងួតពេញពេ ដោយ
 បំណងថា ពេញភាគរយនឹងធ្វើបីក្រុមខ្លះ ក៏ធ្វើបីក្រុម (ដោះ) ភាគរយ (ក្រសីតាម
 សីតាម លុះធ្វើបីក្រុមហើយក៏ធ្វើបីក្រុមខ្លះតាមភាគរយ (ដោះ) កបំធុ
 តាមស្ងួតភាគរយ (ក្រសីតាម កបំធុតាមស្ងួតភាគរយដោះ

វិទ្យាបិដក បទវង្ស

សំណត់ត្រូ ឆ្នាំកា គាវ
 អាធាយ យាតិ បទ្វេស្ស័
 តហិ កាវតិ ចិវិ
 កតចិវេ បទ្វេស្ស័
 សម្ពោតិ កបិទុត្តរំ
 តស្ស តំ កបិទុត្តារេ
 សហ កិក្ខុហិ ជាយតិ
 អាធាយ ច សវាធាយ
 សត្ត សត្ត វិចិ ភវេ
 បត្តមទត្តិកា ទត្តិ
 ធម្មោ វិប្បកតេវិ តតិ
 អាធាយ ជិស្ស័មតតំ
 កាវស្ស័ តតិ ជាយតិ
 ជំត្តានំ សម្ពិទ្ធាចត្ត
 ទាសទត្ត តិវេ ទាយេ

១ ៖ ញា វិប្បកត ។

វិទ្យាបិដក បទវង្ស

ត្រង់កន្លងទេក្ខតបិដកំណត់ កិក្ខុនាំយកចិវេច្រៀសចេញ
 ១៧ យោយវំណនជា កត្តាអញ្ជូនទិវត្រឡប់វិញ កំផ្លើចិវេ
 (នោះ) ខ្លួនក្រសីមា យុវេច្រៀមស្រចហើយក៏មានទំនិត
 ជា កត្តាអញ្ជូនទិវត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន់ពេលវេលា
 កបិមវិមេ កបិមេសកិក្ខុនោរណ្ណោះជា វេលា ជាច្រើនទិវ
 កិក្ខុវាងឡាយ ក្នុងរឿងអាទាយទិវសមាទាយ (ទំនង២នេះ)
 បានប្រកាសប្រាប់គ្នា ១ ដំណើរក្នុងរឿងវិវេលកិក្ខុវិវិមេខាន
 ប្រេច ៦ ប្រការ គ្មានការងារកបិដកត្រង់ច្រៀសចេញទៅជា
 កំណត់ទេ ពេលវេលាកបិដកត្រង់ច្រៀមស្រច ១ ត្រង់សេចក្តី
 សន្និដ្ឋានថា កំណត់ ១ ត្រង់ចិវេវិទាសជា កំណត់ ១
 ទំនង ៣ នេះក៏គេដោយកិក្ខុនាំយក (ចិវេច្រៀសចេញទៅ)
 ភាវិក្រសីមាហើយមានទំនិតជា កត្តាអញ្ជូនទិវេច្រៀម (ចិវេ)

លិង្គទូត្តរ ឧទ្ទេស្សន្តិ

អាធាយ ន បទ្ទេស្សន្តិ

តាហំសីមេ តកោមិទិ

ធិដ្ឋានំ សន្និដ្ឋានម្យំ

ធាសនម្យំ នន្តយោ

អននិដ្ឋិតេន មេស្ស

មោដ្ឋា ភិណំ នយា វិធិ

អាធាយ យាតិ បទ្ទេស្ស

តាហំសីមេ តកោមិទិ

ន បទ្ទេស្សន្តិ កាវរិទិ

ធិដ្ឋានេ តេមិទូត្តរេ

សន្និដ្ឋានំ ធាសនត្ថ

សារំ សិមតិក្កមា

សហ ភិក្កុហំ ជាយេថ

លិង្គទូត្តរ ឧទ្ទេស្សន្តិ

ក្នុងទីនេះ ធិដ្ឋានន្តិកាត្តំ សន្និដ្ឋានន្តិកាត្តំ ធាសនន្តិកាត្តំ

តាំងត្បទេយោ ភិក្កុនាំយក (ចិវរៀសាចញ្ញទេ) ដោយ

បំណងថា អាត្មាអញ្ញនិមិទិត្យបរិញ្ញា អាត្មាអញ្ញនិមិទិត

វេរេដ្ឋានិក្រាសិមា រឿនិទិយវិទិចំនិ ល វេសមាទ

កៈវេវាទិក្រាយថា (ភិក្កុនាំយកចិវរៀសាចញ្ញទេ)

ដោយមិនបាទតាំងចិត្ត ធិកិក្កុនាំយកនិមិទិតថា (អាត្មាអញ

និទិត្យបរិញ្ញា ឬមិទិត្យបរិញ្ញាទេ) ការងារនៃបិទត្រង់

ដ្ឋានិក្រាសម្រេចជាតំណាង ១ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាតំ-

ណាង ១ ត្រង់ចិវរវិទានជាតំណាង ១ ត្រង់ក្នុងដំណឹងជាន់

ណាង ១ ត្រង់កន្លងទេត្តកបិទជាតំណាង ១ ដោះជាមួយ

និងភិក្កុនាំយកទូត្តរ ១ (ភិក្កុ ៦ ទេ) ថា ភិក្កុនាំយក(ចិវរ)

រៀសាចញ្ញទេដោយបំណងថា អាត្មាអញ្ញនិមិទិត្យបរិញ្ញា

អាត្មាអញ្ញនិមិទិត្យបរិញ្ញា (លុះតែពុទ្ធិធ្វើ) ក៏គិតថា

អាត្មាអញ្ញនិមិទិត្យបរិញ្ញា ដោយកិរិដ្ឋានិទិវិទ្យសម្រេច

វិទេយចំណីត មហានិទ្ទា

ឯវំ មណ្ឌាសា^១ ភតិ
 សមាគាយ វិញ្ញកតា
 សមាគាយ ឬតា ភតា
 វាម តេ ចតុរោ វារា
 សត្វេ មណ្ឌាសា វិទិ
 អនាសាយ ច អរហាយ
 តារណិយោ ច តេ តយោ
 ឈយតោ តំ វិជានេយ្យ
 តាយោ គ្វានស គ្វានស
 អបរិលាយមា(នេស)^២
 តាសុ មត្តាវិទិ តហិ
 មលិកោ តា មលិកោ តា
 ឧប្បាជំ ឈយតោ តតត្ថិ ឫ

វិទេយចំណីត មហានិទ្ទា

យ៉ាងនេះជាគតិទាន ១៥ ប្រការ រឿងក្នុងច្រមុលយកចិវរ
 ដែលធ្វើមិនតាន់ស្រេច នឹងច្រមុលយកចិវរ ដែលធ្វើស្រេច
 ដូចគ្នា វាដោយ ៤ នេះរួមទាំងអស់ក្រៅពី ១៥ ប្រការ រឿង
 តាំង ៣ នោះ គឺបាមចិវរទុស្តចំណង ១ បាមចិវរក្រិចំណង ១
 ក៏ដូច្នោះក្រិច្ចិ ១ បណ្ឌិតប្បវិទិរឿងនោះ ដោយន័យថា
 មានដប់ពីរ ៣ ដង រឿងសេចក្តីមិនខ្ពស់ខ្ពាយ (កុនិចិវរ)
 មាន ៨ ប្រការ រឿងក្នុងនៅជាសុខសប្បាយមាន ៥ ប្រការ
 រឿងចលិភោជន៍អបលិភោជ ក្នុងអាពាស នឹងចិវរនោះ ១
 ៦ គ្វាន (នៃកប៊ុនក្នុងក្រុះនេះ) យើងបាទរដ្ឋិហើយ ដោយ
 ន័យ (ដូចគោលមកយ៉ាងនេះឯង) ។

១ ១. មហានិទ្ទា មហានិទ្ទា ។

បីវិវត្តន៍

[៣២] ទេន សមយេន តុទ្ធា កកកំ កដកយោ
វិហារនំ វេយ្យាទេ កកលទ្ធកតំវាមេ ។ ទេន ។ ទេ ។ ទេ ។ ទេ
សមយេន វេសាលី វិទ្ធា វេវ វោតិ ធីតា ច កហ្ម-
ជេតា អាតិណ្ណមនុស្សា សុភិក្ខា ច សត្ត ច ចាសា-
នសហស្សនិ សត្ត ច ចាសានសតានិ សត្ត ច ចា-
សាពា សត្ត ច ត្ថុជាតាសហស្សនិ សត្ត ច ត្ថុជា
តាសតានិ សត្ត ច ត្ថុជាតាភិ សត្ត ច អាណមស-
ហស្សនិ សត្ត ច អាណមសតានិ សត្ត ច អាណា
សត្ត ច ចោត្តរណីសហស្សនិ សត្ត ច ចោត្តរណី-
សតានិ សត្ត ច ចោត្តរណិយោ អប្បទាលី ច តណិ-
តា អភិក្ខុតា ចោតិ ធីស្សនីយោ ចាសានិកា វារោយ
វណ្ណុរោត្តរតាយ សមន្តានតា មនត្តា ធន្ទ ច តីតេ
ច កដិគេ ច អភិសាជា អត្ថិកាតំ អត្ថិកាតំ អនុស្សាតំ
ចត្តាសាយ ច ត្ថិ កត្តតិ ។ តាយ ច វេសាលី តិយ្យា-
សោ ចត្តាយ ឧបសោកតិ ។ អទេន កដកយោតេ

បីវិវត្តន៍:

[៣២] សមយោនា ព្រះតុទ្ធាចោតេ កកំវេវិហារេយ្យាទេ
កកលទ្ធកតំវាមេ វេយ្យាទេ កកលទ្ធកតិ ។ សមយោនាធី ក្រិវេសាលី
កំស្តកស្តមនុស្សាយានដទ្ធីច្រឹន មានមនុស្សមិវាដេវាស មានអាហារ
ផ្ទះកំពូល ចំណីកំសម្បូណី មានប្រាសាទ វេ ពានំ វេ វេយ វេ ប្រាសាទ
មានផ្ទះកំពូល វេ ពានំ វេ វេយ វេ វេ វេ មានស្នូធម្មា វេ ពានំ
វេ វេយ វេ ស្នូធម្មា មានស្រះបោក្ករណី វេ ពានំ វេ វេយ វេ ស្រ
វាំងមានស្រដ្ឋានស (ខ្វាក់) ឈ្មោះនាមិអម្ពបាលី រូបប្បក្កដាចំ
ចិកភិលមិលមើល ដាច់ខ្សែកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ប្រកថាដោយសម្បូរ
និងដាច់ភាគចិត្តរបស់ដទៃទៀត ហើយជាស្រប្រសប់ ក្នុងករណីល្អ
ក៏ជ្រៀននឹងការជេញដំប្រក ជាស្រីដែលក្នុងមនុស្ស ត្រូវការវាំងប៉ុន្មាន
តែនិច្ចលាទារកច្រើន ឯនាម (នោះ) ទៅក្នុងមួយវេ ។ (ឯនិយកថ្ម)
វេ កហមណៈ ។ វេ ក្រិវេសាលីសោត សិទ្ធិផ្ទះផ្ទះនិសលុបប្រមាណ
វេ ពានានិអម្ពបាលីនោះ ។ គ្រានោះ មានពួកកុដ្ឋិទៅក្រិវេសាលី

ខេត្តខោ វេសាលី អកាសិ កោនិដេវ ករណីយេ ។
 អន្តសា វោ រាជគហាកោ ខេត្តខោ វេសាលី ឥន្ទញ្ច
 ដ៏តញ្ច តហ្មដំ អាគិណ្ណវេទុស្សំ សុភិក្ខុញ្ច សន្ត
 ច ចាសាធិសហស្សាដិ សន្ត ច ចាសាធិសតាដិ
 សន្ត ច ចាសាធិ សន្ត ច ក្យដាតារសហស្សាដិ
 សន្ត ច ក្យដាតារសតាដិ សន្ត ច ក្យដាតារាដិ
 សន្ត ច អាណមសហស្សាដិ សន្ត ច អាណមសតាដិ
 សន្ត ច អាណម សន្ត ច ចោត្តរណីសហស្សាដិ
 សន្ត ច ចោត្តរណីសតាដិ សន្ត ច ចោត្តរណីយោ
 អម្ពចាលីញ្ច តណិកំ អភិរូចំ ធិស្សដិយំ ចាសាធិកំ
 យវាយ វណ្ណចោត្តរាយ សមន្តាកតំ បទត្តំ ធាត្វ
 ច តិភេ ច វាទិភេ ច អភិសាដំ អន្តិកាដំ អន្តិកាដំ
 វេទុស្សាដំ មញ្ញាសាយ ច វន្តិ កច្ចន្តិ តាយ ច វេ
 សាលី កិយ្យាសោ វត្តាយ ធិសោកន្តិ^(១) ។ អន្តខោ
 រាជគហាកោ ខេត្តខោ វេសាលីយំ តំ ករណីយំ តិវេត្តា

១ ធិសោកន្តិ ។

បុនខោត្រិវៈវេសាលីវាយមានភិច្ចណាមួយ ។ ពួកគុដ្ឋម្លៃនៅគ្រិវភវគ្រិវ
 កំបុនឃើញគ្រិវវេសាលីសុកស្តម្ភទូលាយ មានដទៃច្រើន មានមនុស្ស
 បរិវេជស មានតាហារ៉េណិកំសម្បូណិ មានប្រាសាទ ៧ តាន់ ៧ យេ
 ៧ ប្រាសាទ មានផ្ទះកំពូល ៧ តាន់ ៧ យេ ៧ ផ្ទះ មានស្នូធុរា ៧ តាន់
 ៧ យេ ៧ ស្នូធុរា មានស្រះបោក្ករណិ ៧ តាន់ ៧ យេ ៧ ស្រះ កំដីមាន
 ស្រែដុំមានសម្លាក់ឈ្មោះអម្ពចាលី រូបល្អគួរជាទីចំណង់ល មើលមើល ចំ
 ឲ្យគំនាសចក្តិជ្រះដុំ ប្រកបដោយសម្បូរល្អ ខឹងជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជន
 រាជានុក ហើយប្រសប់ក្នុងការល្បួង កំច្រៀងវេញដំច្រត់ ជាស្រីវេល
 ពួកមនុស្សនាំដំបូងនៃគិវទៅកេច្រើន ឯនាទីនោះទៅក្នុង ១ យប់ៗ (យក
 ២៥) ៥០ កហាមណៈ ឯគ្រិវវេសាលី កំប៉ូដ្ឋិវេលីសប្រមាណ គ្រោះ
 នាវអម្ពចាលីនោះ ។ វេលានោះ ពួកគុដ្ឋម្លៃនៅគ្រិវភវគ្រិវ បុន
 ភិច្ចណា ខ្ញុំកិច្ចវេលគួរផ្ញើនោះ ក្នុងគ្រិវវេសាលីចុះហើយ កំច្រៀមមក

ចុះនេះ រាជកថា បច្ចាគប្បិ យេន រាជា មាគនោ សេ-
 ដិយោ វិច្ឆិសារោ តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិ រាជា
 មាគនំ សេដិយំ វិច្ឆិសារំ ឯកនរាច វេសាលី នេវ ឥត្តា
 នេវ ជីតា ច ធម្មាជនា អាគិណ្ណមនុស្សា សុភិក្ខា ច
 សត្ត ច ចាសានសហស្សនំ សត្ត ច ចាសានសតានំ
 សត្ត ច ចាសាន សត្ត ច ក្សត្រាសហស្សនំ សត្ត
 ច ក្សត្រាសតានំ សត្ត ច ក្សត្រាសតានំ សត្ត ច អាវម-
 សហស្សនំ សត្ត ច អាវមសតានំ សត្ត ច អាវម
 សត្ត ច ចោត្តរណីសហស្សនំ សត្ត ច ចោត្តរណីស-
 តានំ សត្ត ច ចោត្តរណីយោ ឥម្ពធាលី ច តណិកា
 អភិរូជា នស្សនំយា ចាសានិកា ចាមាយ វណ្ណចោត្ត-
 រតាយ សមន្តាគតា ធម្មត្តា ចន្ទ ច តិរេត ច រាជេត ច
 អភិសជា អន្តិគានំ អន្តិគានំ មនុស្សនំ ធម្មត្តាសា-
 យ ច រត្តិ កដ្ឋតិ តាយ ច វេសាលី ភិយ្យសោ
 មត្តាយ ឧបសោកតិ សាទុ នេវ មយំវិ កណិកំ
 វុដ្ឋាវេយ្យមាតិ ។ តេនេហិ កណា នាជិសំ កុមារី
 ជាតា^(១)យំ តុត្ថេ កណិកំ វុដ្ឋាវេយ្យមាតិ ។

១ ១. វិសេស ។

ត្រីវិភង្គត្រីវិញ បុនចូលវេសាលីព្រះបាទមាគនសេដិយំវិច្ឆិសារ សុ-
 ចូលវេសាលីហើយ គំក្រាយបន្តិចូល ព្រះបាទមាគនសេដិយំវិច្ឆិសារដូច្នេះ
 ចាំ បតិគ្រិព្រះសម្មតិទេព ត្រីវិសាលីកំសុកស្តម្ភចូលាយ មានជនច្រើន
 មានគូអនុស្សម្រើដេរាស មានភាហាចំណីកំសម្បណី មានប្រាសាទ ព័-
 តានំវាយេ វិប្រាសាទ មានចូរកំពូល វិពានំវាយេ វិដុះ មានស្នូច្យវេ-
 តានំវាយេ វិស្នូច្យវេ មានស្រប្រាសាទ វិពានំវាយេ វិស្រ ពានំវាយេ
 ស្រីដ្ឋាមាស(ខ្នាត) រយ្យានានិអម្ពបាលីបល្ល គូនិដិពិតិលមើលមើល ចាំ
 ច្យុក្រសេសចក្ខុវិដិដ្ឋា ហើយប្រគេរដោយសម្បុរល្អ នឹងជាទីគាប់ចិត្តរបស់
 ជនគន់ពត ហើយដាំស្រែប្រសប់កុំភាវល្យផឹកច្រើននឹងដេញដំប្រគំ
 ពាំស្រែដែលគូអនុស្សស្រែការពារពុំខ្លាច កែងចូលវេសាលីច្រើន ឯនាង
 (ទោះ) ទៅក្នុង ១ យប់ ១ យកវិដុដ្ឋ ១ កហបណៈ ឯក្រីវេសាលីល្អដោយ
 ក្រែលែងជាងប្រមាណ ព្រោះមានអម្ពបាលីនោះ បតិគ្រិព្រះសម្មតិទេព
 គូវតាយនិច្ចំតាំងស្រីដ្ឋាមាសទៀងខ្លះ ទើបជាភារល្អ ។ ស្តេចនោះទ្រង់
 ត្រាស់អបថា នៃនាយ បើដូច្នោះអត់នឹងច្យុយច្យុវិសេសវិសេសកុមារី
 ណាដែលមានបល្លច្រវែលនាងនោះ តាំងច្យុកស្រីដ្ឋាមាសទៀង ។

តេជ ទោ មជ សមយេន ពជិតហោ សាលវតី ធាន
 កុមារី អភិវុទា ហោតិ ធិស្សនីយា ធាសាធិតា បរមាយ
 វណ្ណានោកុរោយ សមត្ថានុតា ។ អដិទោ ពជិតហោតោ
 ទេតហោ សាលវតី កុមារី គណិកំ វុដ្ឋាមេសិ ។ អដ-
 ទោ សាលវតី គណិកា ធិបិស្សា បទត្តា អរោសិ
 ធិធ្វេ ច តីតេ ច វិទិតេ ច អភិសជា អត្ថិកាចំ
 អត្ថិកាចំ បទុស្សាចំ មនិសតេន ច វត្ថិ កច្ចតិ ។
 អដិទោ សាលវតី គណិកា ធិបិស្សា កត្តិចំ អ-
 ហោសិ ។ អដិទោ សាលវតីយា គណិកាយ ឯតទ-
 ហោសិ វត្ថិ ទោ កត្តិចំ បុរិសាចំ អមនាទា សរេ មំ
 តោចំ ជាចិស្សតិ សាលវតី គណិកា កត្តិចំតំ សព្វោ
 មេ សត្តារោ បរិហាយិស្សតិ^(១) យទ្ធាហំ គិណាចំ^(២)
 បដិវទេយ្យត្ថំ ។ អដិទោ សាលវតី គណិកា ទោវិកំ
 អាណាមេសិ ហា កាលា ទោវិកា តោចំ បុរិសា ចាវិសិ
 យោ ច មំ បុច្ចតិ គិណាទាតិ មនិវេមហិតិ ។ ឯវិ
 អយ្យតិ ទោ សោ ទោវិកោ សាលវតីយា គណិកាយ

១ កិច្ចស្សនីយំ យោ ។ ២ វិ. គិណាទាតិ ។

សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងកងគ្រិះមាននាងកុមារីម្នាក់ឈ្មោះសាលវតី ចូល
 គូរជាទិព្វគតិលរមែលរមែល ចាំឲ្យរកសេចក្តីជ្រះថ្លា ហើយប្រកបដោយ
 សម្បុរស្នូ ឆឹងជាទីគាប់ចិត្តរបស់បទពន់រោគ ។ វេលានោះ ពួកកុម្មុយ៉ែន
 ក្រុងកងគ្រិះ ក៏ប៉ាន់កំទេចសាលវតីកុមារីឲ្យធ្វើជាស្រីផ្តាមាស ។ គ្រា
 នោះមិនយូរប៉ុន្មាននាងសាលវតីស្រីផ្តាមាសក៏ជាស្រីប្រសប់ក្នុងការវល្ល
 ក៏ប្រៀននឹងមេញដំប្រគំ ជាស្រីវ័សលក្ខណ៍មនុស្សត្រូវការទាំងប៉ុន្មានរោគ
 ចូលគេរកច្រើន ឯនាងនោះទៅក្នុង ១ យប់(យកថ្ងៃ) ១០០ កហាបរណៈ។
 លំដាប់នោះ នាងសាលវតីស្រីផ្តាមាសមិនយូរប៉ុន្មានក៏មានភក្តីរឿង ។
 វេលានោះ នាងសាលវតីស្រីផ្តាមាសមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា (ធម្មតា)
 ស្រីតែមានភក្តីហើយវែមនឹងជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពួកបុរសឡើយ ប្រសិន
 បើបុរសណាមួយនឹងដឹងគ្នាអញថា នាងសាលវតីស្រីផ្តាមាសមានភក្តី
 ហើយ ត្រៀមសត្តារៈ ទាំងអស់របស់វាញមុខទាំងនឹងសាបសូន្យ (មិនទាន់)
 បើដូច្នោះ គួរតែអញប្រាប់គេទាន់ដំបូ ។ គ្រានោះ នាងសាលវតីស្រី
 ផ្តាមាសក៏បានបង្ហាត់នាយភ្នំរាប់ នៃខាយខ្លា កុំឲ្យបុរសណាមួយចូល
 ចករឡើយ ខុសជាទណ្ឌមកសួររកខ្ញុំ អ្នកឯងត្រូវប្រាប់ថា នាងសាលវតី
 មានជម្ងឺ ។ នាយភ្នំនោះក៏បានទទួលពាក្យនាងសាលវតីស្រីផ្តាមាស

បច្ចុប្បន្នសិ ។ អដថោ សាលវតី កណ៌តា កស្ស
 កត្តស្ស បរិចារកមត្ថាយ^(១) បុត្តំ វិជាយ ។ អដថោ
 សាលវតី កណ៌តា ទាសិ អាណាមេសិ ហន្ត ដេ កំម
 ណាតំ កត្តស្សប្បេ បក្ខិបំត្វា ដិហរិត្វា សង្ការក្កដ
 ធន្នេហំតំ ។ ឃិ អយ្យតិ ទោ សា មេសិ សាលវតិយា
 កណ៌តាយ បដិស្សុណិត្វា តំ ណាតំ កត្តស្សប្បេ បក្ខិ-
 បំត្វា ដិហរិត្វា សង្ការក្កដ ធន្នេសិ ។ ទេធម ខោ បទ
 សមយេន អនយោ ធាម រាជកុហារោ កាលាប្ប
 រាជ្ជបដ្ឋានំ កត្តត្ថោ អន្តប តំ ណាតំ កាលេហិ
 សម្មវិក្កិណ្ណំ ទិស្វាន មនុស្ស បុត្តិ តិមេតំ កាល
 កាលេហិ សម្មវិក្កិណ្ណន្តិ ។ ណាតោ មេវតិ ។ ដិវតិ
 កណេតិ ។ ដិវតិ ទេវតិ ។ ទេធមហិ កណេ តំ ណាតំ
 អន្តតំ អន្តបុរំ ទេត្វា ធាតិធំ ទេថ ទោសេត្តន្តិ ។
 ឃិ ទេវតិ ទោ ទេ មនុស្ស អនយស្ស រាជកុហារស្ស
 បដិស្សុណិត្វា តំ ណាតំ អនយស្ស រាជកុហារស្ស
 អន្តបុរំ ទេត្វា ធាតិធំ កទិសុ ទោសេតាតំ ។

១ ១. បរិចារ កត្ថាយ ។

ដោយពាក្យថា អីនាទិ ។ លំដាប់នោះ នាងសាលវតីស្រីក្នុងនាស លុះ
 ដល់គតិនោះចាស់ហើយ ក៏សម្រាលកូនប្រុសមក ។ វេលានោះ នាង
 សាលវតីស្រីក្នុងនាសបានបង្ហាបង្ហំស្រីថា ទៃនាទិ ហ៊ី នាទិឯងចូរដាក់ពាក
 រទៅក្នុងចង្ហើរចាស់ហើយនាំយកទៅពេលសេចក្តីសម្រាមចុះ ។ ឯខ្ញុំស្រី
 នោះបានទទួលស្តាប់ពាក្យនាងសាលវតីស្រីក្នុងនាសដោយពាក្យថា ចាស
 អ្នកម្ចាស់ ហើយដាក់ពាក្យទៅក្នុងចង្ហើរចាស់ហើយនាំយកទៅពេល
 សេចក្តីសម្រាម ។ សម័យនោះឯង ព្រះរាជកុហារឈ្មោះអកយៈពេញរា
 តាស់បម្រើស្តេចក្នុងវេលាព្រឹក គឺបុរោយិញពាក្យនោះបានពួកសត្វវ្រូក
 ចោមរាម លុះឃើញហើយក៏ស្តាប់ទៅមនុស្សទាំងឡាយថា ទៃនាយ អ្វីនេះ
 ដែលពួកវ្រូកចោមរាម មនុស្សទាំងនោះក្រាបបង្គំខ្លួនថា សូមទ្រង់មេត្តា
 ព្រៀស ទារក ។ រាជកុហារត្រាស់សួរថា ទៃនាយ ទារកទេនៅនៅស
 ះទេ ។ មនុស្សទាំងនោះក្រាបខ្លួនថា សូមទ្រង់មេត្តាព្រៀសទៅសេវ ។
 រាជកុហារក៏ត្រាស់ថាទៃនាយ បើដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយចូរនាំយកទារកនោះ
 ទៅក្នុងព្រះរាជវាំងយើង ហើយប្រគល់ឲ្យពួកស្រីមេដោះចិញ្ចឹម ។ មនុស្ស
 ទាំងនោះបានទទួលពាក្យអកយរាជកុហារដោយពាក្យថា បដិទ្រព្រះសម្មតិ
 ទេធម ករុណាវិសេស គឺនាំយកទារកនោះទៅក្នុងព្រះរាជវាំងបស់អកយរាជ
 កុហារហើយប្រគល់ឲ្យទៅពួកស្រីមេដោះចិញ្ចឹមចុះ ។

តស្ស ដីវតីតិ ដីវតោតិ ឆាមំ អតំសុ តុហរោ
 ចោសាមិសោតិ កោមារកញ្ចោតិ ឆាមំ អតំសុ ។
 អដទោ ដីវតោ កោមារកញ្ចោ ធិរសេដ្ឋ វិញ្ញាតិ
 ចាធុណំ ។ អដទោ ដីវតោ កោមារកញ្ចោ យេន
 អកយោ រាជតុមារា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា
 អកយំ រាជតុមារំ ឯននរោន កា មេ ទេវ មាតា
 កោ ចិតាតិ ។ អមាំមិ ចោ តេ កលោ ដីវតោ
 មាតរំ ន ជាឆាមិ អមិចាហំ តេ ចិតា ភ្នំ^(១) មយាមិ
 ចោសាមិសោតិ ។ អដទោ ដីវតស្ស កោមារកញ្ច ឃ្យ
 ឯននយោសិ ឥមាមិ ចោ រាជតុណាមិ ន សុតារាមិ
 អសិច្ឆេន ឧបដីវតុ យេន្ណចាហំ សិឃ្យ សិក្ខេយ្យន្តិ ។

[៣៥] តេន ចោ មន សមយេន តត្តសិលាយិ
 ធិសាមាមោត្តោ វេត្តោ ចដីវសតិ ។ អដទោ ដីវតោ
 កោមារកញ្ចោ អកយំ រាជតុមារំ អនាធុត្តា យេន
 តត្តសិលា តេន មត្តាមិ អនុបុត្តេន យេម តត្តសិ-
 លា យេន សោ វេត្តោ តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា តិ

១ ឧបសន្តិមិត្តោ អយំ ជាតិ ន ទិស្សតិ ។

ជនទាំងឡាយបានឱ្យឈ្មោះទារកនោះថា ដីវតៈ ហើយហៅកូនចៅទារកនោះ
 នៅរស់ ឱ្យឈ្មោះទារកនោះ (ភាគីក្រោយទៀត) ថា កោមារកញ្ច
 ព្រោះថាទារកនោះអកយកដកុមារបានឱ្យករើសយកមកចំភ្លើង ។ ក្រ
 នោះ ដីវតៈកោមារកញ្ចមិនយូរប៉ុន្មានក៏បានជាអ្នកជំនីក្តីឡើង ។ វេលា
 នោះ ដីវតៈកោមារកញ្ចបានចូលទៅគាល់អកយកដកុមារ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយបានក្រាបបង្គំខ្លួនអកយកដកុមារដូច្នោះថា ចតិក្រិត្រសេដ្ឋកិ
 រេន អ្នកលាជាមាតារបស់ខ្ញុំ អ្នកលាជាចិតារបស់ខ្ញុំ ។ អកយកដ
 កុមារតបថា វៃហ្នាដីវតៈ ខ្ញុំក៏ជាអញក៏មិនបានស្គាល់មាតារបស់អ្នកដែរ
 ប៉ុន្តែខ្ញុំអញខ្ញុំក៏ដូចជាចិតារបស់អ្នក (ព្រោះ) អ្នកឯងយើងបានឱ្យក
 យកមកចំភ្លើង ។ លំដាប់នោះ ដីវតៈកោមារកញ្ចទៅសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា
 កុករាជិត្រកូលនេះ តែបុគ្គលគ្មានសិល្បសាស្ត្រហើយមិនងាយនឹងចំភ្លើប
 ដីវតបានទេ បើដូច្នោះមានតែអត្តាអញរករៀនសិល្បសាស្ត្រ ។

[៣៦] សម័យនោះឯង មានពេទ្យម្នាក់ជាទិសាទារមាតុ នៅ
 ភាស្រីយក្នុងក្រុងតត្តសិលា ។ វេលានោះ ដីវតៈកោមារកញ្ចមិនបានលា
 អកយកដកុមារឡើយ ហើយចេញដើរស៊ើវវេទកាន់ក្រុងតត្តសិលា ក៏បាន
 ចូលទៅកេតេទូរនោះឯក្រុងតត្តសិលាដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់

វេទ្ឋ ឯតន្តរិក ឥន្ទ្រាសហំ អាចរិយ សិប្បំ សិក្ខន្តុន្តំ ។
 តេជហំ ភណ្ឌា ជីវិត សិក្ខស្សន្តំ ។ អថទោ ជីវិតោ
 តោហារកថា តហុត្ត តណ្ហានិ លហុត្ត តណ្ហានិ
 សុដ្ឋុ^(១) ច ឧបទាវេនិ តហិតត្តស្ស ឧ បុស្សន្តំ ។
 អថទោ ជីវិតស្ស តោហារកថាស្ស សុដ្ឋុ វស្សានំ
 អថាយធម ឯតន្តរិកសិ អហំ ទោ តហុត្ត តណ្ហា-
 មិ លហុត្ត តណ្ហានិ សុដ្ឋុ ច ឧបទាវេនិ តហិតត្ត
 មេ ឧ បុស្សន្តំ សុដ្ឋុ ច មេ វស្សានំ អនិយទ្ឋស្ស
 ធមេមស្ស សិប្បស្ស អន្តោ បញ្ញាយនិ តទា ឥមស្ស
 សិប្បស្ស អន្តោ បញ្ញាយស្សនិ ។ អថទោ ជីវិតោ
 តោហារកថា យេន សោ វេដ្ឋា តេនុបសុដ្ឋនិ ឧបសុដ្ឋ-
 ចន្ទា នំ វេទ្ឋ ឯតន្តរិក អហំ ទោ អាចរិយ តហុត្ត
 តណ្ហានិ លហុត្ត តណ្ហានិ សុដ្ឋុ ច ឧបទាវេនិ តហិត-
 តត្ត មេ ឧ បុស្សន្តំ សុដ្ឋុ ច មេ វស្សានំ អ-
 និយទ្ឋស្ស ធមេមស្ស សិប្បស្ស អន្តោ បញ្ញាយនិ

១ ៤. សុដ្ឋុ ។

ហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពេទ្យនោះថា ចតិគ្រិលោកអាចារ្យ ខ្ញុំ
 ប្រាថ្នាចំនង់សិក្សាសិល្បសាស្ត្រ ។ ឯអាចារ្យខ្ញុំសាប្តាមាត្រនោះក៏ឯបិដ្ឋ
 ថា វិនាយជីវិត . បើដូច្នោះអ្នកឯងចូររៀនចុះ ។ វេលានោះ ជីវិត-
 កោហារកថារៀនសិល្បសាស្ត្របានច្រើនផង រៀនបានឆាប់ផង ចាំ
 ទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រដែលជីវិតកោហារកថានោះបានរៀនហើយ
 ក៏ទិទេក្នុងទៅផង ។ លុះកន្លង ពី ឆ្នាំទៅហើយទើបជីវិតកោហារកថា
 បានសេចក្តីនឹកម្តងចេះថា អាត្មាអញរៀនសិល្បសាស្ត្របានច្រើនផង
 រៀនបានឆាប់ផង ចាំទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រដែលអញបានរៀន
 ហើយក៏ទិទេក្នុងទៅផង ម្យ៉ាងទៀត កាលអាត្មាអញរៀនអស់ ពី ឆ្នាំ
 ហើយ ក៏រកចំបំផុតសិល្បសាស្ត្រនេះមិនប្រាកដឡើយ ទើបទុកសិល្ប
 សាស្ត្រនេះក៏ទិទេបានប្រាកដក្នុងវេលាលា ។ ដំបូងនោះ ជីវិត-
 កោហារកថាបានចូលទៅក្នុងពេទ្យនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយ
 ពាក្យនេះនឹងពេទ្យនោះថា ចតិគ្រិលោកអាចារ្យ ខ្ញុំរៀនសិល្បសាស្ត្រ
 បានច្រើនផង រៀនបានឆាប់ផង ចាំទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រ
 ដែលខ្ញុំបានរៀនហើយទិទេក្នុងទៅវិញផង ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំរៀនអស់
 ពី ឆ្នាំហើយ ក៏រកចំបំផុតសិល្បសាស្ត្រនេះមិនប្រាកដសោះ ទើបទុក

តាណា ឥតស្ស សិប្បស្ស អាត្មា បញ្ញាយស្សនីតិ ។
 តេជហំ កាលោ ជីវិត ទមន្តិ អាណាយ តត្តសិលាយ
 សមត្តា យោជនំ អាហិណ្ឌិត្តា^(១) យន្តិក្ខិ អាភេសន្តិ
 បស្សយ្យសំ តំ អាហារតិ ។ ឯវំ អាចរិយាតិ ទោ
 ជីវិតោ តោមារកថោ តស្ស វេទ្ធស្ស បដិស្សនាត្ថា
 ទមន្តិ អាណាយ តត្តសិលាយ សមត្តា យោជនំ
 អាហិណ្ឌិត្តា ធន កំត្តិ អាភេសន្តិ អន្តស ។ អថទោ
 ជីវិតោ តោមារកថោ យេន សោ វេជ្ជា តេទុប-
 សន្តិមំ ទុបសន្តិមំត្ថា តំ វេជ្ជំ ឯតទលោច អាហិណ្ឌិត្តា-
 ត្ថិ អាចរិយ តត្តសិលាយ សមត្តា យោជនំ ធន កំត្តិ
 អាភេសន្តិ អន្តសន្តិ ។ សិក្ខិតោសំ កាលោ ជីវិត
 អលទ្គេ ឯត្តកំ ជីវិតាយាតិ ជីវិតស្ស តោមារកថ្នស្ស
 បរិក្ខំ ចាថេយ្យំ ចាណសំ ។ អថទោ ជីវិតោ តោមា-
 រកថោ តំ បរិក្ខំ ចាថេយ្យំ អាណាយ យេន រាជតហំ
 តេន បញ្ញាមំ ។ អថទោ ជីវិតស្ស តោមារកថ្នស្ស
 តំ បរិក្ខំ ចាថេយ្យំ អន្តរាមត្តំ សាតេតេ បរិក្ខេយំ
 អកខាសិ ។ អថទោ ជីវិតស្ស តោមារកថ្នស្ស

១. អាហិណ្ឌិត្តា ។

សិល្បសាស្ត្រនេះគឺទីបំផុតប្រាកដក្នុងវេទនា ។ ឯអាចារ្យនោះក៏
 ប្រាប់ថា វិទ្យាយោជនៈ មើលចុះអ្នកឯងត្រូវកាន់យកចបដឹកដើរទៅ
 ចំខ្លួន ១ យោជនំជុំវិញក្រុងតត្តសិលា ហើយគន់មើលវត្ថុឯណា ឥម្បយ
 ដែលមិនមែនជាថ្នាំចូរអ្នកនាំវត្ថុនោះទេ ។ ឯជីវិតកោមារកថ្នទទួល
 ស្តាប់ភាគ្យពន្យល់នោះដោយភាគ្យថា បាទរាល់ភាគ្យ ហើយក៏កាន់
 ចបដឹកដើរទៅចំខ្លួន ១ យោជនំជុំវិញក្រុងតត្តសិលា ក៏មិនឃើញមាន
 វត្ថុអ្វីមួយដែលមិនមែនជាថ្នាំឡើយ ។ ត្រាចោះ ជីវិតកោមារកថ្ន
 ក៏បានចូលទៅរកពន្យល់វិញ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាននិយាយ
 ពាក្យនេះទីបំផុតនោះថា ចត់ត្រិលកភាគ្យ ខ្ញុំបាទដើរទៅ
 ចំខ្លួន ១ យោជនំជុំវិញក្រុងតត្តសិលា ក៏មិនឃើញមានវត្ថុអ្វីមួយដែល
 មិនមែនជាថ្នាំនោះ ។ ឯអាចារ្យនោះក៏និយាយថា វិទ្យាយោជនៈ
 អ្នកឯងយើងបានប្រើទៅហើយ សិល្បសាស្ត្រប៉ុណ្ណោះល្មមចំគូម
 ជីវិតាចសំអ្នកឯងបានហើយ ។ គឺប្រគល់ស្បៀងចម្អិនចម្អុចម្សីជីវិតកោ-
 មារកថ្ន ។ លំដាប់នោះ ជីវិតកោមារកថ្នក៏បាននិយាយស្បៀង
 ចម្អិនចម្អុចនោះទេឮដើរសំដៅទៅក្រុងរាជវិញ ។ វេទនានោះ
 ស្បៀងចម្អុចចម្អុចរបស់ជីវិតកោមារកថ្ននោះ ក៏អស់រលីតិទៅទៀបក្រុង
 សាតេតេ ដោយភ័ក្ត្រល្អល្អ ។ ត្រាចោះ ជីវិតកោមារកថ្នក៏មាន

ករិយា គេទុបសង្កម ទុបសង្កមត្វា សេដ្ឋិករិយំ វិគទ-
 រោច វេជ្ជា អយ្យេ រាគតោ សោ តំ ធម្មតាខោតំ ។
 កំដិសោ កលោ ធារិក វេជ្ជាតំ ។ ធម្មតោ
 អយ្យេតំ ។ អសំ កលោ ធារិក កំ មេ ធម្មតោ
 វេជ្ជា ករិស្សតំ ពហុ មហត្ថា មហត្ថា ធិសាទាមោត្តា
 វេជ្ជា អាគត្តា តិក្កត្តា ធាសត្តិសុ អរោតំ តាតុំ ពហុ
 ហិរញ្ញំ អាធាយ អគម្មតិ ។ អថេនា សោ ធារិកតោ
 យេ ធម្ម ធិរិកតោ កោមារតោ គេទុបសង្កម ទុបសង្ក-
 ម័ត្វា ធិរិកំ កោមារតោ វិគទរោច សេដ្ឋិករិយា អា-
 ចរិយ វិវាហា អសំ កលោ ធារិក កំ មេ ធម្ម-
 តោ វេជ្ជា ករិស្សតំ ពហុ មហត្ថា មហត្ថា ធិសាទា-
 មោត្តា វេជ្ជា អាគត្តា តិក្កត្តា ធាសត្តិសុ អរោតំ
 តាតុំ ពហុ ហិរញ្ញំ អាធាយ អគម្មតិ ។ កត្ត កលោ
 ធារិក សេដ្ឋិករិយាយ ចារម វេជ្ជា អយ្យេ វិវាហា
 មា កំ អយ្យេ ពុវ កំត្តំ មហសិ យទា អរោតា
 អយោសំ តតា យំ វិញ្ញយ្យសិ តំ ធម្មយ្យសិ ។
 វិវំ អាចរិយាតិ ទោ សោ ធារិកតោ ធិរិកស្ស

លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងករិយាសេដ្ឋីថា មតិក្រ
 អ្នកម្ចាស់ ឥឡូវបានគ្រូពេទ្យអញ្ជើញមក ភាគច្រើនឃើញអ្នកម្ចាស់ ។ ឯ
 ករិយាសេដ្ឋីក៏សួរថា វិនាយទ្វារ គ្រូពេទ្យនោះតើបែបយ៉ាងណា ។ នាយ
 ទ្វារឯករាជ មតិក្រអ្នកម្ចាស់ គ្រូពេទ្យនោះនៅក្នុងទេ ។ ឯករិយាសេដ្ឋី
 ក៏រាជថា កុំឡើយនាយទ្វារ គ្រូពេទ្យនៅក្នុងផ្ទះនឹងធ្វើរោគអញ្ជូនជាម្តេច
 បាន គ្រូពេទ្យដែលជាទំសាបាមកក្នុងនេះ ច្រើននាក់ក៏បានមកព្យា-
 បាលហើយ ក៏គង់មិនអាចនឹងធ្វើរោគឲ្យសះជាបាន នាំយកប្រាក់ជាច្រើន
 ទៅហើយ ។ ឧទាហរណ៍ នាយទ្វារក៏បានចូលទៅក្នុងវិកោមារក្ស
 វិញ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងវិកោមារក្សថា
 មតិក្រលោកអាចារ្យ ករិយាសេដ្ឋីបាននិយាយយ៉ាងនេះថា កុំឡើយនាយ
 ទ្វារគ្រូពេទ្យនៅក្នុងផ្ទះនឹងព្យាបាលរោគអញ្ជូនសោះម្តេចបាន គ្រូពេទ្យ
 ដែលជាទំសាបាមកក្នុងនេះ ច្រើននាក់បានមកព្យាបាលក៏គង់មិនអាចនឹងធ្វើ
 រោគឲ្យសះជាបាន នាំយកប្រាក់ជាច្រើនទៅហើយ ។ ឯវិកោមារក្សក៏
 និយាយវិញថា វិនាយទ្វារ ចូរអ្នកឯងទៅឯករិយាសេដ្ឋីថា មតិក្រអ្នក
 ម្ចាស់ គ្រូពេទ្យបាននិយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា មតិក្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកម្ចាស់
 កុំរាល់ឲ្យវត្តអ្នក ។ មុនឡើយ ចាំអ្នកម្ចាស់ជំរោគរោគលោក អ្នកម្ចាស់ចង់ឲ្យ
 គ្រូលោកនឹងឲ្យគ្រូនោះ ក្នុងពេលនោះចុះ ។ នាយទ្វារនោះចូលស្តាប់

ឧត្តរោ អនាសិ ។ អដទោ តំ សម្បំ ឧត្តរោ ធិដ្ឋំ
 មុខតោ ឧត្តដ្ឋំ ។ អដទោ សេដ្ឋិកំយា តំ បដិក្កហោ
 ធិដ្ឋំវាគ្គា ធាសិ អាណាមេសិ ហន្ត ដេ ឥមំ សម្បំ
 មិច្ឆុនា កន្ធាហិទិ ។ អដទោ ជីវិតស្ស កោមារកច្ចស្ស
 ឯតនហោសិ អច្ឆិយំ វិត កោ^(១) យាវ លូទាយំ យេវាណិ
 យត្រ ហិ ធាម ឥមំ ធន្តនិយមន្តំ សម្បំ មិច្ឆុនា
 តាហាមេស្សតិ តហុកាណិ ច មេ មហាគ្សានិ មហាគ្សានិ
 កេសន្តានិ ឧបកតានិ តិម្បនាយំ តក្ខំ^(២) ទេយ្យនម្បំ
 ធិស្សតិទិ ។ អដទោ សេដ្ឋិកំយា ជីវិតស្ស កោមារ-
 កច្ចស្សវិកាវំ សស្សកេត្តា ជីវិតំ កោមារកច្ចំ ឯតនកេច
 តិស្ស តំ អាចិយ វិបាធាសិទិ ។ ឥន មេ ឯតនហោសិ
 អច្ឆិយំ វិត កោ យាវ លូទាយំ យេវាណិ យត្រ ហិ
 ធាម ឥមំ ធន្តនិយមន្តំ សម្បំ មិច្ឆុនា តាហាមេស្សតិ
 តហុកាណិ ច មេ មហាគ្សានិ មហាគ្សានិ កេសន្តានិ
 ឧបកតានិ តិម្បនាយំ តក្ខំ ទេយ្យនម្បំ ធិស្សតិទិ ។
 មយំ ទោ អាចិយ អាតិវិកា ធាម ឧបដាធាមេតស្ស

១ ឥតិ បរមុយំ ឃោបិយពោធិក ១ ធិស្សតិ ។ ២ ១ កិច្ចំ ។

បញ្ញាកថា្នំនោះ ។ ខណៈនោះ សម្បំដែលដីកោកោមារកច្ចបាទប្រករៅ
 ហើយនាគំរុរេត្យតិទាតំ ។ ត្រានោះ ភិយាសេដ្ឋិកំក្នុងសម្បំនោះទៅ
 គុណនាហើយបដ្ឋិកំវាសិវំ ចូរោនិយកសំរុមកផ្គុកសម្បំនេះទេត្យ ។
 ហោនោះ ដីកោកោមារកច្ចបាទសេចក្តីនិគម្បច្នោះ អើអស្សាវុទ្ធិម្លៃ
 ស្រីអម្ពុនេះជាស្រីអន់ណាសំរើ ព្រោះនាទិឲ្យភាសិយកសំរុមកផ្គុក
 សម្បំនេះ ដែលជាចេសំគូរៃតោល ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងដែលមានដំរុទ្ធរិទ្ធា
 អញបាទប្រិប្រាសំអស់ច្រើនទៅហើយ ស្រីជាម្ចាស់ចុះនេះ ខ្លឹមឲ្យទេយ្យ-
 ធម៌ (ឆ្នាំទំ) គិតតូចផលអញដូចម្តេចបាទ ។ សំដាប់នោះ ភិយាសេដ្ឋិ
 សន្តិកស្តសិការដីកោកោមារកច្ច ហើយកំបាទនិយាយភាគ្យនេះខ្លឹមដីក
 កោមារកច្ច វៃលោកភាពារ្យ ហេតុអ្វីបាទជាអ្នកមានចិត្តវៃកម្លោះ ។
 ឯដីកោកោមារកច្ចបរិក្ខា ទំបាទទោនសេចក្តីនិគម្បទំនេះយ៉ាងនេះជា
 អស្សាវុទ្ធិម្លៃ ស្រីអម្ពុនេះជាស្រីអន់ណាសំរើ ព្រោះនាទិឲ្យភាសិយក
 សំរុមកផ្គុកសម្បំនេះ ដែលជាចេសំគូរៃតោល ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងដែល
 មានដំរុទ្ធរិទ្ធាអញបាទប្រិប្រាសំអស់ច្រើនទៅហើយ ស្រីជាម្ចាស់ចុះ
 នេះខ្លឹមឲ្យទេយ្យធម៌តូចផលអញដូចម្តេចបាទ ។ ឯភិយាសេដ្ឋិកម
 រិក្ខា វៃលោកភាពារ្យ យើងជាស្រីគ្រប់គ្រងម្តេចនេះសំរេចសម្បំនេះ

បរិក្ខេបនៃ វិវាហកម្មស្រ្តីសិលា

សញ្ញាសញ្ញា រាមេតំ សប្បំ ធានាតំ វា កម្មតាវាតំ
 វា ធានត្តត្តំ វា បទិបត្តរាមា វា កាសិកំ មា តំ
 អាចារិយ វិចារោ អហោសិ ធន ធម្មេយ្យោ ហាយ-
 ស្សតិ ។ អថោ ជីវិតា កោមារក្ខោ សេដ្ឋិកិ-
 យាយ សត្តវស្ម័កំ សីសាតាតំ ឯកោយ ធម្មតាម្ពេន
 រាជកន្សំ ។ អថោ សេដ្ឋិកិយា អរោតា សមាជា
 ជីវិតស្ស កោមារក្ខស្ស ចត្តាវិ សហស្សាធិ ចាតា-
 សិ ។ ចុត្តោ មាតា មេ អរោតា មីតាតិ ចត្តាវិ សហ-
 ស្សាធិ ចាតាសិ ។ សុភិលា សស្ស មេ អរោតា
 មីតាតិ ចត្តាវិ សហស្សាធិ ចាតាសិ ។ សេដ្ឋិ កថាមតិ
 កិយា មេ អរោតា មីតាតិ ចត្តាវិ សហស្សាធិ ចាតាសិ
 ធាសត្ត ធាសិក្ខ អស្សាមត្ត អធាសិ ។ អថោ
 ជីវិតា កោមារក្ខោ តាតំ សោឡសសហស្សាធិ
 អាតាយ ធាសត្ត ធាសិក្ខ អស្សាមត្ត យេន វាជ-
 កហំ តេន បត្តាមិ អទុប្បុត្ត យេន វាជកហំ យេន
 អកយោ វាជកហំ តេន ធម្មស្ត្រីនិ ធម្មស្ត្រីមិត្តា
 អកយំ វាជកហំ ឯតទកេន ឥតំ មេ តេវ បឋមកន្សំ

បរិក្ខេបនៃ វិវាហកម្មស្រ្តីសិលា

សប្បំនេះនឹងធ្វើជាថ្នាំលាបដើម្បីព្យាបាលជំងឺស្រាវជ្រាវ
 កិច្ចសេចក្តីប្រចប់ ក៏នឹងត្រូវប្រើប្រាស់ នៃលាមកកាតាម្យ លោកកុំភ្លេចបង្អង់
 រឿយ ធម្មេយ្យសំលាតមុខជាមិនសាច់ស្តេចទេ ។ ទណៈនោះ
 ជីវិតកោមារក្ខតំពុនច្បះដើម្បីឲ្យល្អ ៧ ថ្ងៃរបស់កិយាសេដ្ឋិដោយការ
 ច្រកតែម្តងប៉ុណ្ណោះ ។ វេលានោះ កិយាសេដ្ឋិក៏បានស្រពះក្រហមទៅ
 ហើយបានឱ្យ (ភ្លេង) ចំនួន ៤ កាន់កហមណៈទៅជីវិតកោមារក្ខ ។
 ឯកូនប្រសាទិកថា មាតារបស់មាតាអញបានស្រពះដើម្បីហើយ ក៏បានឱ្យ
 (ភ្លេង) ចំនួន ៤ កាន់កហមណៈទៀត ។ ឯស្រីជាកូនប្រសាទិកថា
 មាតារបស់មាតាអញបានស្រពះដើម្បីហើយ ក៏បានឱ្យ (ភ្លេង) ចំនួន ៤
 កាន់កហមណៈទៀត ។ ឯសេដ្ឋិកិយាបក្តីនិកថា កិយារបស់មាតាអញ
 បានស្រពះដើម្បីហើយ ក៏ឱ្យ (ភ្លេង) ចំនួន ៤ កាន់កហមណៈ ហើយ
 ឱ្យលាមកសំនិវរវិមសេ (ថែមទៀត) ។ គ្រានោះ ជីវិតកោមារក្ខ
 បានទំយក (ភ្លេង) ទាំង ១៦ កាន់កហមណៈនោះ នឹងពាសាភាសិ
 ព័ន្ធរទិមសេរហើយចេញទៅក្រីក្រដីក្រីក្រ ក៏បានចូលទៅរកអកយ-
 កថក្ការាច្រកក្រីក្រដីក្រីក្រដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាន
 និយាយភាសានេះនឹងអកយកថក្ការាថា សូមច្រើនបញ្ជាប្រោស ភ្លេង

ខ្ញុំស្រឡា ទេវតា វិជ្ជាសិស្សតិច វិជ្ជា កាលា អកយ
 តាមសំ វេជ្ជ ជាជាតិ យោ មំ តិកិច្ចយ្យាតិ ។ អយំ
 ទេវ អន្តតំ ជីវិតោ វេជ្ជោ តុកុណា ពន្រ្ទិកា សោ ទេវ
 តិកិច្ចស្សតិកិ ។ តេធម៌ កាលា អកយ ជីវិតំ វេជ្ជ
 អាណាមេហិ សោ មំ តិកិច្ចស្សតិកិ ។ អថោ អក-
 យោ កថតុមារោ ជីវិតំ កោមារកថុំ អាណាមេហិ
 កថ កាលា ជីវិត កថាមំ តិកិច្ចាហិតិ ។ ឯវំ ទេវតិ
 ទោ ជីវិតោ កោមារកថោ វកយស្ស កថតុមារស្ស
 បដិស្សណំត្វា ទទេធិ កេសដ្ឋំ អាណាយ យេធិ កថា
 មាគោ កេសិយោ តិកិច្ចសារោ តេចុបស្កតិ ឧបស្កតិ-
 មិត្វា កថាមំ មាគតំ កេសិយំ តិកិច្ចសារំ ឯតទកេច
 អាណតំ តេ ទេវ បស្សមិតិ^(១) ។ អថោ ជីវិតោ
 កោមារកថោ កថា មាគតស្ស កេសិយស្ស តិកិច្ចសា-
 ស្ស អកទុណាតាមំ ឯកោទេវ អាណាមេធិ អបស្កតិ ។
 អថោ កថា មាគតោ កេសិយោ តិកិច្ចសារោ

១ ១. អាណតំ ទេវ បស្សមិតិ ។

មលំត្រិសេម្មតិទេវហើយ មិទយ្យុប្បន្តនៈ ព្រះសម្មតិទេវមុជាទិវ
 ច្រស្គិ (បុត្រ) មិទភា វិនាយកភ័យ យេនិស្សមន្ទិអ្នក ចូ
 អ្នកស្រាវជ្រាវ ដែលគាត់ព្យាបាលយេនិទាន ។ អកយក-
 កុមារកេហិក្ខុថា បតិក្រិព្រះបម្មតិទេវ ទោរ្យបេសំវុំព្រះកន្តិយ្យោជីវិត
 ទៅក្នុងវាមនុស្សកំពុងចំរើន ទោរ្យនាទិវព្យាបាលព្រះសម្មតិទេវ
 ទាន ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារត្រាស់ថា វិនាយកភ័យ បើដូច្នោះចូរអ្នក
 បង្កប់ទោរ្យជីវិតឱ្យគេមកព្យាបាលអញចុះ ។ ឯវាវំនោះ អកយក-
 កុមារកំបានបង្កប់ជីវិតកោមារកថុថា វិនាយកភ័យ ចូរអ្នកដំរើទៅព្យា-
 បាលរកថាយព្រះមហាក្សត្រ ។ ជីវិតកោមារកថុទទុលបង្កប់
 អកយកកុមារដោយពាក្យថា កុណាវិសេស ហើយក៏នាំយកថ្នាំដ៏ខ្ព
 មួយត្រចកចូលទៅតាមព្រះបាទមាគតសេនិយពិម្ពិសារ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយក៏ត្រាចចូលព្រះបាទមាគតសេនិយពិម្ពិសារដូច្នោះថា សូមទ្រង់
 ព្រះមគ្គាទ្រាស វុំព្រះកន្តិសូមមើលដំបូព្រះកន្តិ ។ វេលានោះ ជីវិតកោ-
 មារកថុក៏បានឱ្យរកធម្មសម្មតិទានរបស់ព្រះបាទមាគតសេនិយពិម្ពិសារ
 ដោយលាចថ្នាំតែម្តង ។ ត្រាោះ ព្រះបាទមាគតសេនិយពិម្ពិសារ

វិទ្យាបិដក បញ្ចវគ្គ

អារាគោ សមាគោ បញ្ច សន្តិសនាធំ សញ្ញាលង្ការ
 វិទ្យាសមេត្តា^(១) ធុមុត្តារមេត្តា បុញ្ញំ កោរមេត្តា ជីវិតំ
 គោមារកត្តំ ឯននរោច ឯតំ កលោ ជីវិតំ បញ្ចង្គ
 សន្តិសនាធំ សញ្ញាលង្ការ តុយ្យំ ហោត្តតិ ។ អលំ
 ទេវ អជំការំ មេ ទេវេ សុត្តតិ ។ ទេវេហិ កលោ
 ជីវិតំ មំ ធុមដ្ឋហ សន្តាសារញ្ច តុត្តប្បមុទំ កិក្កុ-
 សន្តិសន្តាតិ ។ ឯវំ ទេវតិ ទោ ជីវិតោ គោមារកត្តោ
 កញ្ញា មាគនស្ស រសច័យស្ស តំម្ហិសារស្ស បច្ចុស្សសំ ។

(៣៨) ទេវ ទោ បទ សមយោធម ភជិតបាកស្ស
 សេដ្ឋិស្ស សន្តវស្សតោ សំសាតារោ ហោតិ ។ ធាតុ
 មហន្តា បហន្តា ទិសាទារាត្តា វេជ្ជា អាត្តា ទិ-
 តំច្ឆន្តា នាសន្តិសុ អនេតំ កានុំ ធាហំ ហិរញ្ញំ អា-
 នាយ អតមំសុ ។ អនិច វេជ្ជេហិ បទ្ធក្ការោ ហោតិ ។
 ឯកាច្ឆ វេជ្ជា ឯវមាហំសុ បញ្ចមំ ជីវសំ សេដ្ឋិ កហមតិ
 កាលំ កាវិស្សតិ ។ ឯកាច្ឆ វេជ្ជា ឯវមាហំសុ
 សន្តតំ ជីវសំ សេដ្ឋិ កហមតិ កាលំ កាវិស្សតិ ។

១ ឧ. រុវមេត្តា ។

វិទ្យាបិដក បញ្ចវគ្គ

ទ្រង់បានសះដាវកេតំហើយ ទើបទ្រង់ឲ្យពួកស្រីទាំងប្រាំយកស្និតស្នាក់
 គ្រឿងអលង្ការទាំងពួងហើយឲ្យរាមទេវតា ទ្រង់ឲ្យគេដាក់ឲ្យប្រទ្រង់
 ត្រាស់ទៅទំនងជីវិតកាមារកត្តាដូច្នោះ ខែនាយជីវិតៈ គ្រឿងអលង្ការទាំង
 ពួងរបស់ស្រីទាំងប្រាំយកស្រីប្រាំបួនអង្គហើយ ។ ដីកោះកាមារកត្តា
 ត្រាច្បូលថា សូមទ្រង់ព្រមមគ្គាប្រាស កុំព្រួយព្រះរាជហឫទ័យឡើយ
 សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់ត្រាន់តែរលឹកទុកការរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គចុះ ។ ព្រះ
 បាទតំម្ហិសារត្រាស់ថា ខែនាយជីវិតៈ បើដូច្នោះចូរអ្នកឯងបម្រើយើងផង
 ស្រីស្និតស្នាក់ កិក្កុសន្តិសន្តាតិព្រះពុទ្ធជាប្រធានផង ។ ដីកោះកាមារកត្តា
 ទទួលស្តាប់ព្រះរាជមគ្គាព្រះបាទមាគនសេនិយតំម្ហិសារដោយតាមដូច
 បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះករុណាវិសេស ។

(៣៩) សម័យទោះឯងសេដ្ឋិទៅក្រីក្រក្រីក្រក្រីក្រក្រីក្រក្រីក្រក្រីក្រក្រីក្រក្រីក្រ
 ហើយ ។ ពួកគេឲ្យផែលដាច់សាបាមេត្តាចុះ ។ ច្រើនទាក់មកព្យាបាលកំទី
 ភាទទំនងតែរកឲ្យសះដាវបាន ទំនាយក៏ប្រាកដជាច្រើនទៅ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 សេដ្ឋិទោះពួកគេឲ្យកំប្រាមេត្តាចោលហើយ ។ មានពួកគេឲ្យទូទិយាយ
 យ៉ាងទេវតា សេដ្ឋិហប់មុខដាច់ទិវិទ្ធិមរណកាលក្នុងវ័យ១៧ ។ ពួកគេឲ្យ
 ទូទិយាយយ៉ាងទេវតា សេដ្ឋិហប់មុខដាច់ទិវិទ្ធិមរណកាលក្នុងវ័យ១៨ ។

អដថោ វាជគហកស្ស ទេតមស្ស ឯតទយោសិ អយំ
 ថោ សេដ្ឋី គហបតិ តព្វមតារោ អត្តោ ថេវ ទេតមស្ស
 ច អធិធ វេដ្ឋីហំ បទុត្តារោ ឯតទេ វេដ្ឋា ឯវហាហំ-
 សុ បញ្ចប់ំ ទិវសំ សេដ្ឋី គហបតិ កាលំ ករិស្សតិទិ
 ឯតទេ វេដ្ឋា ឯវហាហំសុ សត្តប់ំ ទិវសំ សេដ្ឋី គហ-
 បតិ កាលំ ករិស្សតិទិ អយំ ច អត្តោ ទិវតោ
 វេដ្ឋា តុណោ កទ្រិកោ យទ្ធក មយំ វាជានំ ទិវតំ
 វេដ្ឋី យោធយ្យាម សេដ្ឋី គហបតិ តតិច្ឆិត្តិ ។
 អដថោ វាជគហកោ ទេតោ យេន វាជោ មាតោ
 សេទិយោ តិម្ហិសារោ ទេតុបស្សន្តិ ទុបស្សន្តិទ្វា
 វាជានំ មាតនំ សេទិយំ តិម្ហិសារំ ឯតទេភិច អយំ
 ថេវ សេដ្ឋី គហបតិ តព្វមតារោ ថេវស្ស ថេវ
 ទេតមស្ស ច អធិធ វេដ្ឋីហំ បទុត្តារោ ឯតទេ
 វេដ្ឋា ឯវហាហំសុ បញ្ចប់ំ ទិវសំ សេដ្ឋី គហបតិ កាលំ
 ករិស្សតិទិ ឯតទេ វេដ្ឋា ឯវហាហំសុ សត្តប់ំ ទិវសំ
 សេដ្ឋី គហបតិ កាលំ ករិស្សតិទិ សាទុ ទេភិ
 ទិវតំ វេដ្ឋី កាលាយេន សេដ្ឋី គហបតិ តតិច្ឆិត្តិ ។

លំដាប់នោះក្នុងក្រុមនោះទៅក្នុងគ្រឹះក្រុងក្រុងនេះ មានសេដ្ឋីនិងគម្ពីរច្រើនជា
 សេដ្ឋីគហបតិទេវតាមាណសៈច្រើនដល់ស្តេចផង ដល់ក្នុងក្រុមនោះ
 ផង ម្យ៉ាងទៀត សេដ្ឋីនោះក្នុងពេលនោះហើយ ក្នុងពេលនោះ
 ចំយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុនជាទីនិរ្មេមរណកាលក្នុងវិថ្វិ ៥
 ក្នុងពេលនោះចំយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុនជាទីនិរ្មេមរណកាល
 ក្នុងវិថ្វិ ៧ ម្យ៉ាងទៀត ពេលនោះរបស់ព្រះមហាក្សត្រទេវតាសេដ្ឋី
 ជាមនុស្សកំពុងចំរើន បើដូច្នោះ គួរតែយើងរួមសូមពេលនោះអំពី
 ព្រះមហាក្សត្រ ដើម្បីព្យាបាលរោគសេដ្ឋីគហបតិ ។ ត្រាចោះ
 ក្នុងក្រុមនោះក្នុងគ្រឹះក្រុងនោះបានចូលទៅ គាល់ព្រះបាទមានជាសេដ្ឋី
 តិម្ហិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បានត្រាចូលព្រះបាទមានជាសេដ្ឋី
 តិម្ហិសារថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រោស សេដ្ឋីគហបតិទេវតាមាណសៈ
 ច្រើនដល់ព្រះសម្មតិទេពផង ដល់ក្នុងក្រុមនោះផង ម្យ៉ាងទៀត ក្នុង
 ពេលនោះហើយ ក្នុងពេលនោះចំយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិ
 មុនជាទីនិរ្មេមរណកាលក្នុងវិថ្វិ ៥ ក្នុងពេលនោះចំយាយយ៉ាងនេះថា
 សេដ្ឋីគហបតិមុនជាទីនិរ្មេមរណកាលក្នុងវិថ្វិ ៧ យើងរួមសូមអន្តរ
 សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់បង្គាប់ពេលនោះព្រះព្យាបាលរោគសេដ្ឋីគហបតិ ។

អដទោ វាជិ មាគដោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ ជីវកំ
 តោមារកច្ចំ អាណារមសិ តច្ច កណោ ជីវក សេដ្ឋិ
 គហមតិ តិកិទ្ធាហិតិ ។ ឃិ ទេវតិ ទោ ជីវតោ
 តោមារកច្ចោ រក្ខា មាគនស្ស រសេនិយស្ស តិម្ពិសា-
 រស្ស ថដិស្សណំត្វា យេន សេដ្ឋិ គហមតិ តេទុប-
 សន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា សេដ្ឋិស្ស គហមតិស្ស វិការិ
 សល្យត្តេត្វា សេដ្ឋិ គហមតិ ឯតនកោច សថាហត្ថំ
 គហមតិ អរោតំ តារយ្យំ^(១) តើ មេ អស្ស ទេយ្យទម្មោ-
 តិ ។ សត្វំ សាមតេយ្យត្វា តេ អាចរិយ ហោតុ អហត្វ
 តេ នាសាតិ ។ សត្វសិ^(២) បន ត្វំ គហមតិ ឯតេន
 បស្សន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិត្តំ ។ សត្តោមហំ អាចរិយ
 ឯតេន បស្សន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិត្តំ ។ សត្វសិ បន
 ត្វំ គហមតិ ទុតិយេន បស្សន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិត្តំ ។
 សត្តោមហំ អាចរិយ ទុតិយេន បស្សន សត្ត មាសេ
 និបដ្ឋិត្តំ ។ សត្វសិ បន ត្វំ គហមតិ ទុតិយោ សត្ត
 មាសេ និបដ្ឋិត្តំ ។ សត្តោមហំ អាចរិយ ទុតិយោ

១ ១. អរោតេយ្យំ ។ ២ ១. សត្វិស្សំ ។

១ ៧ ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ៣៣ ៣៤ ៣៥ ៣៦ ៣៧ ៣៨ ៣៩ ៤០ ៤១ ៤២ ៤៣ ៤៤ ៤៥ ៤៦ ៤៧ ៤៨ ៤៩ ៥០ ៥១ ៥២ ៥៣ ៥៤ ៥៥ ៥៦ ៥៧ ៥៨ ៥៩ ៦០ ៦១ ៦២ ៦៣ ៦៤ ៦៥ ៦៦ ៦៧ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ ៧២ ៧៣ ៧៤ ៧៥ ៧៦ ៧៧ ៧៨ ៧៩ ៨០ ៨១ ៨២ ៨៣ ៨៤ ៨៥ ៨៦ ៨៧ ៨៨ ៨៩ ៩០ ៩១ ៩២ ៩៣ ៩៤ ៩៥ ៩៦ ៩៧ ៩៨ ៩៩ ១០០

១ ៧ ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ៣៣ ៣៤ ៣៥ ៣៦ ៣៧ ៣៨ ៣៩ ៤០ ៤១ ៤២ ៤៣ ៤៤ ៤៥ ៤៦ ៤៧ ៤៨ ៤៩ ៥០ ៥១ ៥២ ៥៣ ៥៤ ៥៥ ៥៦ ៥៧ ៥៨ ៥៩ ៦០ ៦១ ៦២ ៦៣ ៦៤ ៦៥ ៦៦ ៦៧ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ ៧២ ៧៣ ៧៤ ៧៥ ៧៦ ៧៧ ៧៨ ៧៩ ៨០ ៨១ ៨២ ៨៣ ៨៤ ៨៥ ៨៦ ៨៧ ៨៨ ៨៩ ៩០ ៩១ ៩២ ៩៣ ៩៤ ៩៥ ៩៦ ៩៧ ៩៨ ៩៩ ១០០

សន្ត ចារសេ ចិបដ្ឋិកុដ្ឋិ ។ អដាចា ដីកោត កោតាវ
 កាត្យា សេដ្ឋី តហាចតិ មត្តាកេត ចិបដ្ឋិចេត្វា^(១) មត្តា-
 កេត សម្ពុដ្ឋិកា សិស្សាវិ ឧប្បា(ដេត្វា)^(២) សិក្ខិដិ វិណាម-
 ត្វា ទ្វេ ចានាភេត ចិហាវិក្វា ដនស្ស ធសេស្សសិ មស្ស-
 ធម៌^(៣) កមេ ទ្វេ ចានាភេត វតតំ ទុត្តតំ ដតតំ មហាល្អ-
 តំ យេ តេ អាចារិយា វិវាហាវិសុ មត្តមំ ធិវសំ សេ-
 ដ្ឋី តហាចតិ កាលំ កកិស្សតិ តេហាយំ មហាល្អកោ
 ចានាភេត ធិដ្ឋា មត្តមំ ធិវសំ សេដ្ឋិស្ស តហាចតិស្ស
 មត្តលុដ្ឋិ បរិយាធយិស្សតិ មត្តលុដ្ឋិស្ស បរិយាធាយ
 សេដ្ឋី តហាចតិ កាលំ កកិស្សតិ សុធិដ្ឋា តេហា
 អាចារិយេហិ យេថ តេ អាចារិយា វិវាហាវិសុ សន្តមំ
 ធិវសំ សេដ្ឋី តហាចតិ កាលំ កកិស្សតិ តេហាយំ
 ទុត្តកោ ចានាភេត ធិដ្ឋា សន្តមំ ធិវសំ សេដ្ឋិស្ស
 តហាចតិស្ស មត្តលុដ្ឋិ បរិយាធយិស្សតិ មត្តលុដ្ឋិស្ស
 បរិយាធាយ សេដ្ឋី តហាចតិ កាលំ កកិស្សតិ
 សុធិដ្ឋា តេហាថ អាចារិយេហិសិ សិក្ខិដិ សម្ពុដ្ឋិកា(ទេត្វា

១ ខ្ញុំបាតុតិបិ បាថេ ។ ២ ឧ. ឧប្បាលត្វា ។ ៣ ឧ. មស្សចយ្យោ ។

អសំ វិវេបាម ។ ឧណ្ណុនោះ ដីកោតាភេតក្នុងសេដ្ឋីហាបតិដក
 លើគ្រូចនិសេដ្ឋិកាប់លើគ្រូហើយវិស្សកក្នុងវិកេច្ឆា(វេលាក្នុង)
 ចេញក៏ចាំយកបាណកជាតិ^(១) បាមនិហើយបន្តិញដល់ដនថាច្បូកចាំ
 ច្បូយមើលបាណកជាតិចាំតិវនេចុះ បាណកជាតិទុត្តបាណកជាតិទុត្ត
 ក្នុងអាចារ្យណាឧបាយយវិនេចេថ សេដ្ឋីហាបតិធិវិម្ពិមណ កាលក្នុង
 ថ្ងៃទី ៩ (ព្រោះ) ក្នុងអាចារ្យចាំនោះបាមយើញបាណកជាតិវនេ ដល់ថ្ងៃ
 ទី ៩ វិនិដិដញ្ចក់យកខ្លួនក្នុងវេលាក្នុងរបស់សេដ្ឋីហាបតិ ។ ធិវិម្ពិមណ-
 កាលព្រោះវិនិដិញ្ចក់យកខ្លួនក្នុងវេលាក្នុង អាចារ្យចាំនោះគេយើញគ្រូ
 (របស់គេមិនខុសទេ) ចំណែកទាំងក្នុងអាចារ្យណាឧបាយយវិនេ
 ថា សេដ្ឋីហាបតិធិវិម្ពិមណ កាលក្នុងថ្ងៃទី ៧ (ព្រោះ) អាចារ្យចាំនោះ
 បាមយើញបាណកជាតិក្នុងនោះ ដល់ថ្ងៃទី ៧ វិនិដិដញ្ចក់ខ្លួនក្នុងវេលាក្នុង
 សេដ្ឋីហាបតិ ។ ធិវិម្ពិមណ កាលព្រោះវិនិដិញ្ចក់ខ្លួនក្នុងវេលាក្នុង អាចារ្យ
 ចាំនោះគេយើញគ្រូ (របស់គេមិនខុសទេ) រួចហើយចើបបំបាម

១ ជាតិសក្កតិ ។ (មេហេត) ។

សីសច្ចី សិទ្ធិត្រា កាលេចិ អនាសិ ។ អថទោ សេដ្ឋី
 កហាបតិ សត្តាហស្ស អច្ចយេន ជីវតំ កោមារកថ្កំ
 ឯតនភេត ជាហំ អាចរិយ សក្កោមិ ឯកេន បស្សេន
 សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ ននុ មេ ត្ថំ កហាបតិ ប-
 ដិស្សណំ សក្កោមហំ អាចរិយ ឯកេន បស្សេន
 សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ សច្ចាហំ អាចរិយ បដិស្ស-
 ណំ អហាហំ បរិស្សាមិ ជាហំ សក្កោមិ ឯកេន
 បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ តេនហំ ត្ថំ កហា-
 បតិ ទុតិយេន បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋាហិតំ ។
 អថទោ សេដ្ឋី កហាបតិ សត្តាហស្ស អច្ចយេន ជីវតំ
 កោមារកថ្កំ ឯតនភេត ជាហំ អាចរិយ សក្កោមិ ទុតិ-
 យេន បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ ននុ មេ ត្ថំ
 កហាបតិ បដិស្សណំ សក្កោមហំ អាចរិយ ទុតិយេន
 បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ សច្ចាហំ អាចរិ-
 យ បដិស្សណំ អហាហំ បរិស្សាមិ ជាហំ សក្កោមិ
 ទុតិយេន បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ តេនហំ
 ត្ថំ កហាបតិ ទុត្តាថោ សត្ត មាសេ និបដ្ឋាហិតំ ។

(លោក្យល) ហើយដេវស្សកត្តាល្យប្បណាចត្ថំ ។ វេលានោះ លុះ
 កន្លងពីថ្ងៃទៅ សេដ្ឋីនាហេតិកំណាយទៅទិវជីវកោមារកត្សយំនិរនេថា
 វេលាកអាចារ្យ- ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្លៀងផ្លាត់អស់ពីទែបុនទេ ។
 ជីវកោមារកត្សសហថា ខែតហាបតិ ក្រែងលោកបានទទួលប្តេជ្ញានឹង
 ខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្លៀងផ្លាត់អស់ពីទែបុន មិន
 ដូច្នោះឬ ។ សេដ្ឋីសហថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពិតមែនហើយ
 ប៉ុន្តែខ្ញុំមុខជាមិនស្ងប់ (មិនទាន់ព្រោះ) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្លៀងផ្លាត់
 គ្នាទេអស់ពីទែបុន ។ ជីវកោមារកត្សនិយាយថា ខែតហាបតិ
 បើដូច្នោះ ចូរលោកដេកផ្លៀងផ្លាត់ទៅម្ខាងទៀតអស់ពីទែបុន ។ វេលានោះ
 លុះកន្លងពីថ្ងៃទៅសេដ្ឋីនាហេតិកំណាយទិវជីវកោមារកត្សយំនិរនេថា
 លោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្លៀងផ្លាត់ទៅអស់ពីទែបុន
 ឡើយ ។ ជីវកោមារកត្សសហថា ខែតហាបតិ ក្រែងលោកបានទទួល
 ប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្លៀងផ្លាត់ទៅអស់ពី
 ទែបុន មិនដូច្នោះឬ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួល
 ប្តេជ្ញាពិតមែនហើយ ប៉ុន្តែខ្ញុំមុខជាមិនស្ងប់ (មិនទាន់ព្រោះ) ខ្ញុំមិន
 អាចនឹងដេកផ្លៀងផ្លាត់ទៅអស់ពីទែបុនទេ ។ ជីវកោមារកត្ស
 សហថា ខែតហាបតិ បើដូច្នោះចូរលោកដេកផ្លាត់ទៅអស់ពីទែវិញចុះ ។

អថោ សេដ្ឋី តហមតិ សន្តាហស្ស អក្កយេន ជីវតិ
 កោមារក្ខំ ឯតទរោច ធាមំ អាចរិយ សន្តោមិ
 ឧត្តានោ សន្ត ហសេ ធិបដ្ឋិកុត្តំ ។ មនុ មេ ត្វ តហ-
 មតិ បដិស្សុណំ សន្តោមតំ អាចរិយ ឧត្តានោ សន្ត
 ហសេ ធិបដ្ឋិកុត្តំ ។ សត្វាហំ អាចរិយ បដិស្សុណំ អ-
 ចាមំ មរិស្សាមិ ធាមំ សន្តោមិ ឧត្តានោ សន្ត ហ-
 សេ ធិបដ្ឋិកុត្តំ ។ អហាត្វ តិ តហមតិ ន វិនយ្យ
 ឯត្តកំថ ត្វំ ន ធិបដ្ឋេយ្យាសិ អមិច បដិករោកសិ^(១)
 មយា ត្វានោ តិហំ សន្តាហេហំ សេដ្ឋី តហមតិ អពេ-
 កោ ករិស្សតិ ឧដ្ឋេហំ តហមតិ អពេកោសិ ជាធាហំ
 តិ មេ ធម្មេយ្យធម្មាតិ ។ សត្វំ សាបតេយ្យត្វ តេ អា-
 ចរិយ ហោតុ អហាត្វ តេ ធាសោតិ ។ អលំ តហមតិ
 មេ ត្វ សត្វំ សាបតេយ្យំ អនាសិ មា ច មេ ធាសោ
 កន្តា សតសហស្សំ ធាហំ មយ្ហំ សតសហស្សុត្តំ ។

១ ១, ធិបដ្ឋិកុត្តំ ។

លំដាប់នោះ លុះកន្លងពីថ្ងៃទៅ សេដ្ឋីក៏ហាមឱ្យនិយាយទៅនឹងជីវក
 កោមារក្សយ៉ាងនេះថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកដូរអស់ពី
 ថ្ងៃបានទេ ។ ជីវកកោមារក្សតបថា ខែនហាមតិ ត្រែលោកបាន
 ទទួលប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកដូរអស់ពីថ្ងៃបាន មិន
 ដូច្នោះទេ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពីតវែន
 ហើយ ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនអាចនឹងស្តាប់ (មិនទាន់ត្រោះ) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកដូរ
 អស់ពីថ្ងៃបានទេ ។ ជីវកកោមារក្សតបវិញថា ខែនហាមតិ បើខ្ញុំមិន
 បាននិយាយនឹងលោក (យ៉ាងនេះទេ) អ្នកមុនជាមិនដេកអស់កាលទាន់ប្រ-
 មាណប៉ុណ្ណោះឡើយ ម្យ៉ាងទៀត យើងបានជំនិតមុនហើយថាដល់គ្រប់ពី
 ថ្ងៃ ៣ ជើ សេដ្ឋីក៏ហាមឱ្យនិយាយសរស្សយរកដំប្រាកដ (មិនទាន់)
 ខែនហាមតិ ចូរអ្នកត្រាការឡើង ឥឡូវលោកបានសង្ខារកោមារហើយ ចូរ
 លោកជំនិះលោកត្រូវឱ្យធ្វើខ្ញុំដូចម្តេចខ្លះ ។ សេដ្ឋីក៏ហាមឱ្យនិយាយថា
 លោកអាចារ្យសម្បត្តិខ្ញុំចាំនឹងអសក្តិ ក៏ត្រូវបានលោក ខ្លួនខ្ញុំក្តី ក៏សូមធ្វើជាខ្ញុំ
 លោក ។ ជីវកកោមារក្សតបថា ខែនហាមតិ ល្បីយបុរេលោកកុំឱ្យសម្បត្តិ
 ចាំនឹងអស់មកខ្ញុំឡើយ ម្យ៉ាងទៀត លោកកុំធ្វើជាបាវរបស់ លោកចូរផ្តោយ
 ទ្រព្យទុរិសនកហាមធានាស្តេច ច្បងទ្រព្យទុរិសនកហាមធានាមកខ្ញុំចុះ ។

អថទា សេដ្ឋី គហថតិ អរោគា សមណោ អញ្ញា
សតសមាស្សំ អនាសិ ដីវកស្ស កោមារកត្ថស្ស
សតសមាស្សំ ។

[៣៧] តេន ទោ បទ សមយេន ពារណសេយ្យ-
កាស្ស សេដ្ឋីធុត្ថស្ស មោក្ខចិត្តាយ តិធុត្ថស្ស អត្ត-
កល្យាណោ ហោតិ ។ តេន យាតុមិ មីតា ន សម្មា-
បរិណាមំ កត្ថតិ កត្ថំមិ កុត្តំ ន សម្មាបរិណាមំ កត្ថតិ
ឧត្តារោមិ បស្សារោមិ ន បតុណោ ។ សោ តេន តិ-
សោ ហោតិ លូទា ធុត្ថលោកា ធុត្ថលោកា ធុត្ថលោកា ធុត្ថលោកា
ធុត្ថលោកា ។ អថទា ពារណសេយ្យកាស្ស
សេដ្ឋីស្ស ឯតទយោសិ មយ្ហំ ទោ ធុត្ថស្ស តានិសោ
អាតាលោ យាតុមិ មីតា ន សម្មាបរិណាមំ កត្ថតិ កត្ថំមិ
កុត្តំ ន សម្មាបរិណាមំ កត្ថតិ ឧត្តារោមិ បស្សារោមិ
ន បតុណោ សោ តេន តិសោ លូទា ធុត្ថលោកា
ធុត្ថលោកា ធុត្ថលោកា ធុត្ថលោកា ធុត្ថលោកា
ហំ ពនេហំ កត្តា ពនេហំ ដីវកំ វេដ្ឋិ យោចេយ្យំ ធុត្ថំ
មេ តិកត្ថិត្តិត្តិ ។ អថទា ពារណសេយ្យកោ សេដ្ឋី

ត្រាតោ សេដ្ឋីគហថតិបទសមយោកាយ កំបាទថាយទ្រព្យ ទ សេន
កហាបណៈទៅស្តេច ផ្ទៃទ្រព្យ ទ សេនកហាបណៈទៅដីវកោមារកត្ថ ។

[៣៨] សម័យនោះឯង មានសេដ្ឋីត្រូវទៅក្នុងគ្រឹះពារណសិ
លេខវិល្យនិងផ្ទះ កំរើកំរើដុំក្នុងពារណសិ ។ បច្ចុប្បន្នសេដ្ឋី
បានចុះក្នុង កំរើបានល្មើស្រួល បាយដែលសេដ្ឋីបានបរិភោគក្នុង កំ
រើបានល្មើស្រួល ទ្រព្យក្នុង បស្សារក្នុង កំរើបានស្រួលសោះ ។ ព្រោះ
ពេលនោះ សេដ្ឋីបុគ្គលនោះកំរើជាស្នូមសៅហ្មងមានសម្បទាព្រឹកកំរើនាពេល
ល្ងាចស្រែកស្នំនិងមានខ្លះរកមាយសរសៃ ។ វេលានោះ សេដ្ឋីទៅក្នុង
គ្រឹះពារណសិមានសេចក្តីរំពឹងផ្ទះច្រើន ដើម្បីអញ្ជើញប្រាកដផ្ទះច្រើន ទំក
បមរ (ដែលកូនអញ) ហុកទៅក្នុង កំរើបានល្មើស្រួល បាយដែលបរិ-
ភោគក្នុង កំរើបានល្មើស្រួល ទ្រព្យក្នុង បស្សារក្នុង កំរើបានស្រួលសោះ
ព្រោះពេលនោះ បានជាកូនអញទៅជាស្នូមសៅហ្មងមានសម្បទាព្រឹក
កំរើនាពេលល្ងាចស្រែកស្នំនិងមានខ្លះរកមាយសរសៃ បើដូច្នោះគេអាច
អញ្ជើញទៅកាន់គ្រឹះពារណសិយកម្មយកពេទ្យដ៏វិក័រស្តេចមក ដើម្បីរៀ
មកល្បាចលក្ខណៈអញ ។ លំដាប់នោះ សេដ្ឋីទៅក្នុងគ្រឹះពារណសិ

កងកង កង្កា យេន កង មាតតោ សេដ្ឋិយោ តិដ្ឋិ-
 សារោ តេនុបសន្តិមំ ទុបសន្តិមិត្តា កងកំ មាតតំ សេ-
 ដិយំ តិដ្ឋិសារំ ឯតនាភិច មយ្ហំ ទោ ទេវំ បុត្តស្ស តានិ-
 សោ នាពារោ យាកុបំ បីតា ន សម្មាបរិណាមំ កច្ចតិ
 កត្តំបំ កត្តំ ន សម្មាបរិណាមំ កច្ចតិ ទុព្វារោមិ បស្សា-
 ភេមិ ន បតុណោ សោ តេន តិសោ ស្មទោ ទុព្វល្លោក
 ទុប្បណុប្បណុកាជាតោ ធម៌ិសទ្ធិតតត្តា សាធុ ទេវំ
 ដីវតំ វេដ្ឋំ ណាណាបេតុ បុត្តំ មេ តិកិច្ចិត្តិ ។ អថទោ
 កង មាតតោ សេដ្ឋិយោ តិដ្ឋិសារោ ដីវតំ កោមារ-
 កត្តំ ណាណាបេមិ កច្ច កណា ដីវត ពាកណសី កត្តា
 ពាកណសេយ្យតំ សេដ្ឋិបុត្តំ តិកិច្ចាហិតំ ។ ឯវំ ទេវតិ
 ទោ ដីវតោ កោមារកត្តោ វញ្ញោ មាតតស្ស សេដ្ឋិយស្ស
 តិដ្ឋិសារស្ស បដិស្សុណិត្តា ពាកណសី កត្តា យេន
 ពាកណសេយ្យតោ សេដ្ឋិបុត្តោ តេនុបសន្តិមំ ទុប-
 សន្តិមិត្តា ពាកណសេយ្យតស្ស សេដ្ឋិបុត្តស្ស វិការំ
 សលុកេត្តា ផនំ ទស្សនេត្តា ទិវារករណិ បរិកុចិត្តា

បាទទៅឯគ្រឿងគ្រិវហើយចូលទៅគាប់ព្រៃបាទមាតតសេដិយ តិដ្ឋិសារ
 លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបទូលព្រៃបាទមាតតសេដិយ តិដ្ឋិសារ ដូច្នោះ
 ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដើម្បីកូនខ្ញុំព្រះអង្គប្រាកដដូច្នោះ ទំកមហា
 ដែលកូនខ្ញុំព្រះអង្គហុតទៅក្តី ក៏មិនបាទលុយស្រួល បាយដែលបរិភោគ
 ទៅហើយក្តី ក៏មិនបាទលុយស្រួល ទូរាភ័ក្តី បស្សាភ័ក្តី ក៏មិនដែលបាទ
 ស្រួលសោះ ព្រោះពេទ្យនោះ កូនខ្ញុំព្រះអង្គទៅជាស្តម្ភសាវហ្មធិមាសសម្ប
 ពាគ្រកំតីតាពតល្បឿនស្តុកហ្មធិ មានខ្លួនរាមរោយសារស ខ្ញុំព្រះអង្គ
 សូមអង្វរ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់បន្តិបំពេទ្យជីវិតទ្យព្យបាលពេកកូនខ្ញុំ
 ព្រះអង្គ ។ ទណៈនោះ ព្រៃបាទមាតតសេដិយ តិដ្ឋិសារ ទ្រង់ចង្អាបដីកាតា-
 មារកត្តថា ខែនាយដីវតៈ ចូរអ្នកឯងទៅគ្រឿងពាកណសីហើយព្យបាល
 ពេកកូនសេដ្ឋិនៅក្នុងគ្រឿងពាកណសីផង ។ ដីវតាកាមារកត្តទទួលព្រះរាជ-
 ទង្គិក្រៃបាទមាតតសេដិយ តិដ្ឋិសារ ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិ-
 ទេពកុណារិសេសហើយទៅលាន់គ្រឿងពាកណសីចូលទៅកូនសេដ្ឋិនៅ
 គ្រឿងពាកណសី លុះចូលទៅដល់ហើយក៏សម្តែងដឹងវិលកូនសេដ្ឋិនៅគ្រឿង
 ពាកណសី រួចបណ្តេញដៃចេញ ហើយបិទបំពាក់ក៏និទន់វាទិព្រៃ

បីត្រូវ ទប់ដិតធ្មេញ^(១) ករិយំ បុរាតា មហេត្វា ទុណ្ណវិ
 ទុប្បារដ្ឋត្វា^(២) អន្តកណ្ណំ ជីហរិត្វា ករិយាយ ធរស្សសិ
 បស្ស តេ សាមិកស្ស អាពាធំ សមិទា យាភុបំ បិតា
 ឧ សម្មាបរិណាមំ កច្ឆតិ កត្តំបិ កុត្តំ ឧ សម្មាបរិណាមំ
 កច្ឆតិ ទុត្តារោមិ បស្សារោមិ ឧ បុគ្គលោ សមិទាយំ
 កំសោ លូទោ ទុត្តារោ ទុប្បណ្ណប្បណ្ណុកនារោ ឧ-
 ទិសន្តកត្តាតិ អន្តកណ្ណំ វិជិហរិត្វា អត្តាធំ បដិច្ច-
 វេសត្វា ទុណ្ណវិ សិរុត្វា អាសេដំ អនាសំ ។ អថទោ
 តាកណ្ណាសយ្យតោ សេដ្ឋិធុត្តា ឧចិសស្សវិ អរោតោ
 អមោសំ ។ អថទោ តាកណ្ណាសយ្យតោ សេដ្ឋិ បុត្តា
 ថេ អរោតោ បំទោតំ ជីវិតស្ស តោមារក្ខត្វស្ស សោឡុ-
 ស សហស្សាធំ ធានាសំ ។ អថទោ ជីវិតោ តោមា-
 រក្ខត្វា តាធំ សោឡុស សហស្សាធំ អាទាយ បុគ្គលេដំ
 កតិកមំ បុត្តាភិធ្មេញ ។

១ ១. រត្តិញ ។ ២ ១. រត្តារេញ ។

ហើយចងកូសេដ្ឋិភ្ជាប់នឹងសស្ត្រ រួចឱ្យអាយា (វិនិសេដ្ឋិបុគ្គ) ឈរ
 នៅពីរាងមុខច្រវែវស្សករោទាំងយកដុំក្នុងពោះរៀនដំបង្ហិញដល់កំយា
 (សេដ្ឋិបុគ្គោះ) ថា នាងចូរមើលរោគរបស់ស្វាមីនាង បបរវែល
 ហុតទៅហើយក្តី ក៏មិនបារម្ភយស្រួល បារម្ភដែលបំពោតទៅហើយ
 ក្តី ក៏មិនបារម្ភយស្រួល ទ្វារក្តី បស្សារក្តី ក៏មិនដែលបារម្ភ
 ព្រោះវេរោគនេះហើយ បានជាស្វាមីរបស់នាងនេះទៅជាស្លុបសៅហ្មង
 ហានសម្បុរក្រែក កើតរោគល្បិធិស្លុកស្លាំង មានទុក្ខរមែងយសា-
 វៃល (ថាហើយកំ) ស្រាយកដុំក្នុងពោះរៀនធំ ហើយបញ្ជូលពោះរៀន
 ទៅវិញច្រវែវស្សករោហើយលាបថ្នាំឱ្យ ។ វេលានោះមិនយូរប៉ុន្មានកូស
 សេដ្ឋិទៅក្នុងក្រីកាណសីក៏បានសារជាភេតនោះទៅ ។ (គ្រានោះ សេដ្ឋិ
 ទៅក្នុងក្រីកាណសីក៏ដឹងថា កូសរបស់អាត្មាអញបានសារជាភេតហើយ
 ក៏បានប្រគល់ឱ្យខ្ញុំទ្រព្យ ទ្រង់ ពាន់កហាបណៈដល់ជីវិតគោមារក្ស ។
 (គ្រានោះ ជីវិតគោមារក្សបានទទួលទ្រព្យទាំងឡាយ ពាន់កហាបណៈនោះ
 ហើយក៏ត្រឡប់មកក្រីកាដីវិតវិញ ។

[២០] តេជោ បទ សមយេន ទេវតិយ៍^(១) រក្សា
 បដ្ឋានស្ស បណ្ឌិត្យសាស្ត្រា ហោតិ ។ តឃ្ម មហន្តា
 មហន្តា ធិសានាមោក្ខា វេដ្ឋា អាត្មា តិក្ខុត្តន្តា យស-
 ក្ខីស្ស អាណតំ កាតុំ ធម្មំ ហិរញ្ញំ អាទាយ អភម័ស្ស ។
 អថទោ ភវា បដ្ឋានោ រក្សា មាននស្ស សេនិយស្ស
 តិម្ពិសារស្ស សន្តិកោ ទ្ធាតំ ធាហសិ មយ្ហំ ទោ ទេវតិ^(២)
 តាទិសោ អាណាដោ សាទុ ទេវា ដីវតំ វេដ្ឋំ អាណាមេតុ
 សោ មំ តិក្ខុត្តស្សតិ ។ អថទោ ភវា មាននា
 សេនិយោ តិម្ពិសារោ ដីវតំ កោធារក្ខំ អាណាមសិ
 កត្ត កលោ ដីវតោ ទេវតិយ៍ កត្តា ភវាមំ បដ្ឋានំ តិ-
 ក្ខុត្តាហិតិ ។ ឃិ ទេវតិ ទោ ដីវតោ កោធារក្ខា
 រក្សា មាននស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស បដិស្សាណំ-
 ត្វា ទេវតិយ៍ កត្តា យេន ភវា បដ្ឋានោ តេជុបស្ត្រមិ
 ធមស្ត្រមិ រក្សា បដ្ឋានស្ស វិកាវំ សល្យត្តោ
 ភវាមំ បដ្ឋានំ ឯនទេវតេន សម្បំ ទេវ ធម្មតិស្សាមិ

១ ពេទ័យវោត្តោ អរិយំ វាហិ ២ ហោតិ ។ ៣ គយត្តិក្ខុ ៤ វិស្សតិ ។

[២០] សមីយាខាវេន ព្រះបាទបដ្ឋានក្នុងក្រុងវេដ្ឋនិទ្រង់កា-
 តាបាយហេតុស្សីន ។ ក្នុងពេលដែលជាធិសានាមោក្ខំ ។ ច្រើននាក់
 មហន្តាបាល តិម្ពិសារមិទិក្ខត្រិយោបណ្ឌិត្យសាស្ត្រ តំយកវិប្រាក
 ទៅជាច្រើន ។ គ្រាខាង ព្រះបាទបដ្ឋានកំបុនបដ្ឋានព្រះកងបដ្ឋាន
 ឲ្យទៅកាន់សំណាក់ស្តេចអាគនសេនិយតិម្ពិសារដោយព្រះបណ្ឌិត ។ សូម
 ទ្រង់ព្រះមហាក្សត្រសា ជម្ងឺប្រាកដដូច្នោះ ខ្ញុំសូមអន្តរ សូមព្រះសេនិ-
 យេនទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ទៅដីវតោឲ្យ ឲ្យគាត់ទៅព្យាបាលពេទ្យ ។ ខណៈ
 ខាង ព្រះបាទអាគនសេនិយតិម្ពិសារទ្រង់បង្គាប់ទៅដីវតោមានក្សត្រ
 នៃនាយដីវតោ ចូរអ្នកទៅក្រុងវេដ្ឋនិ ហើយព្យាបាលព្រះបាទបដ្ឋានក្នុង ។
 ដីវតោមានក្សត្រទទួលស្តាប់ព្រះរាជក្រឹត្យព្រះបាទអាគនសេនិយតិម្ពិសារ
 រោយពាក្យថា បតិទ្រព្រះសេនិយេន ព្រះករុណាវិសេស ហើយទៅ
 កាន់ក្រុងវេដ្ឋនិ កំបូលទៅគាល់ព្រះបាទបដ្ឋាន លុះចូលទៅគាល់ហើយ
 ក៏សន្តិស្តារសិការរបស់ព្រះបាទបដ្ឋាន ហើយក៏ប្រាប់បង្គំទូលព្រះបាទ
 បដ្ឋានយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមហាក្សត្រសា ខ្ញុំព្រះអង្គខឹងស្មសប្បវត្តយ

តំ ទេវេ បិស្សុតិភិ ។ អលំ កលេ ជីវក យន្ត មន្តា
 វិហា សម្បជំ អលេតំ កាតុំ តំ កកោហំ ជេតុន្តំ មេ
 សម្បិ បដិក្កលន្តំ ។ អថទោ ជីវកស្ស កោហារកច្ចស្ស
 ឯតយោសិ ឥមស្ស ទោ រញ្ញា តានិសា អាកោ
 ទ សន្តា មយា^(១) វិហា សម្បជំ អលេតំ កាតុំ យន្តហំ
 សម្បិ ធិប្បចេយ្យំ កសារន្តំ កសារកន្តំ កសារសំ
 សន្តំ ។ អថទោ ជីវកោ កោហារកច្ចោ បាណាសយោ
 សម្បិ ធិប្បចំ កសារន្តំ កសារកន្តំ កសារសំ ។
 អថទោ ជីវកស្ស កោហារកច្ចស្ស ឯតយោសិ ឥមស្ស
 ទោ រញ្ញា សម្បិ បិតំ បរិណាមេន្តំ ឧទ្ទេតំ ទស្សតំ
 ចណ្ណាយំ កតំ មាតាមយ្យមិ មំ យន្តហំ បដិ-
 កេត្តេ អបុន្តយ្យន្តំ ។ អថទោ ជីវកោ កោហារកច្ចោ
 យេន កតំ បដ្ឋោតោ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិ តោ
 កតំ បដ្ឋោតំ ឯតយោសិ មយំ ទោ ទេវ វេត្តា
 តាអ តានិសេន ឧបុត្តេន ធូលាចំ ឧទ្ធកម កេសន្តាចំ

១ ទុរិយោធនុកា អយំ បាហិ ១ បញ្ចាយតិ ។

ព្រះសម្មតិទេពនិសាយសច្ចៈនាបានវេទម្ម ។ ព្រះមហាក្សត្រ
 ក្រាស់ជា វិនាយជីវិកៈ មិនបានទេ អ្នកឯងអាចនឹងរក្សាពេកឱ្យបាន
 សេចក្តីដោយថ្នាំណាមួយវិញ រៀនលើសសច្ចៈចេញ ចូរអ្នករៀន
 នោះចុះ ដូចសច្ចៈជាច្រើនមកអ្នកបស់ខ្ញុំ ។ លំដាប់នោះ ជីវិកោ
 កោហារកច្ចោសេចក្តីគិតដូច្នោះថា អាតានរបស់ស្តេចនេះប្រាកដដូច្នោះ
 តែរៀនលើសសច្ចៈចេញហើយ អាត្មាអញមិនអាចនឹងធ្វើឱ្យសេដ្ឋីបាន
 ឡើយ ។ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញនឹងសូសប្បិ (នោះ) ឱ្យមានពលិដូច
 ទឹកចក់ ឱ្យមានភ្នំដូចភ្នំទឹកចក់ ឱ្យមានសេដ្ឋីសេដ្ឋីចក់វិញ ។ លំដាប់
 នោះ ជីវិកោកោហារកច្ចោសូសប្បិឱ្យមានពលិដូចជាពលិទឹកចក់ មានភ្នំដូច
 ជាភ្នំទឹកចក់ មានសេដ្ឋីសេដ្ឋីចក់ ជាមួយនឹងថ្នាំវិនិច្ឆ័យផ្សេងៗ ។
 លំដាប់នោះ ជីវិកោកោហារកច្ចោសេចក្តីគិតដូច្នោះថា សប្បិដែល
 ស្តេចនេះនាយហើយដល់ជ្រកដ្រាបទៅមុនជាមិនចាត់ចេញ ហើយ
 ស្តេចកំណត់នេះនឹងបង្កើតបុណ្យស្រាប់អាត្មាអញមិនខានឡើយ បើ
 ដូច្នោះគួរអាត្មាអញសូមលាជាមុនឱ្យហើយ ។ វេលានោះ ជីវិកោកោហារកច្ចោ
 បានចូលទៅគាល់ប្រែប្រួលយ៉ាង លុះចូលទៅជិតហើយក៏បានក្រាបបង្គំ
 ចូលសេចក្តីនេះនឹងព្រះបាទយោជ្ជាកថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ធម្មតាព្រះ
 ខ្ញុំជាពល្យនៃនិសាយសច្ចៈនាបានវេទម្មដោយការហើសយ៉ាងនោះ

សំបាកម សាទុ ទេវេវំ វិហារោតាវេសុ ច ប្បាវេសុ ច
 អាណាបេតុ យេន វិហារេន ដីវតោ ឥច្ឆតិ ទេន
 វិហារេន ឥច្ឆតុ យេន ប្បាវេស ឥច្ឆតិ ទេន ប្បាវេន ឥច្ឆតុ
 យំ កាលំ ឥច្ឆតិ តំ កាលំ ឥច្ឆតុ យំ កាលំ ឥច្ឆតិ
 តំ កាលំ បរិសុត្តិ ។ អថទោ វិហារោ បដ្ឋោតោ វិហា-
 រោតាវេសុ ច ប្បាវេសុ ច អាណាបេសិ យេន វិហារេន
 ដីវតោ ឥច្ឆតិ ទេន វិហារេន ឥច្ឆតុ យេន ប្បាវេន ឥច្ឆតិ
 ទេន ប្បាវេន ឥច្ឆតុ យំ កាលំ ឥច្ឆតិ តំ កាលំ ឥច្ឆតុ
 យំ កាលំ ឥច្ឆតិ តំ កាលំ បរិសុត្តិ ។ ទេន ទោ
 បន សមយេន រត្នោ បដ្ឋោតស្ស កន្តវតីតា បាប ហត្ថិ-
 ជីតា បញ្ញាសយោជិជីតា ហោតិ ។ អថទោ ដីវតោ
 កោតាវេសុ រត្នោ បដ្ឋោតស្ស តំ សប្បី ឧបទាវេសិ
 កសាវំ ទេវេវំ បរិសុត្តិ ។ អថទោ ដីវតោ កោតា-
 វេសុ វិហារំ បដ្ឋោតំ សប្បី ចាយេត្តា ហត្ថិសាលំ
 កន្តា កន្តវតីតាយ ហត្ថិជីតាយ ធម្មត្ថា ជិប្បតិ ។

សុមមទ្ធិ សុមត្រិសម្មតិទេតទ្រង់ត្រាស់បង្គំបំពួកអ្នកវេលានៅចាំរោង
 សម្រាប់ដាក់វារៈហើយទិញពួកអ្នកក្សត្រាថា (បើ) ដីវតៈប្រាថ្នាទៅ
 ដោយវារៈណា ចូរឱ្យទៅដោយវារៈនោះ ដីវតៈប្រាថ្នាទៅតាម
 ទ្វារណា ចូរឱ្យទៅតាមទ្វារនោះ ដីវតៈប្រាថ្នាចង់ទៅក្នុងកាលណា ត្រូវ
 ឱ្យទៅក្នុងកាលនោះ ដីវតៈប្រាថ្នាចង់ចូលមកក្នុងក្រុងកាលណា ត្រូវ
 ឱ្យចូលមកក្នុងកាលនោះចុះ ។ វេលានោះ ព្រះបាទបដ្ឋេតវតីបុត្រ
 ត្រាស់បង្គំបំពួកអ្នកនៅចាំរោងសម្រាប់ដាក់វារៈទិញពួកអ្នកក្សត្រា
 ថា (បើ) ដីវតៈប្រាថ្នាទៅដោយវារៈណា ចូរឱ្យទៅដោយវារៈ
 នោះ ដីវតៈប្រាថ្នាទៅតាមទ្វារណា ចូរឱ្យទៅតាមទ្វារនោះ ដីវតៈ
 ប្រាថ្នាទៅក្នុងកាលណា ចូរឱ្យទៅក្នុងកាលនោះ ដីវតៈប្រាថ្នាចូល
 មកក្នុងក្រុងកាលណា ចូរឱ្យចូលមកក្នុងកាលនោះចុះ ។ សម័យ
 នោះ ព្រះបាទបដ្ឋេតវតីបុត្រ ឈ្មោះកន្តវតីតា អាចដើរទៅបុទ
 ៥០ យោជន៍ (ក្នុង ១ ថ្ងៃ) ។ វេលានោះ ដីវតៈកោតាវេសុក៏បុទ
 បដ្ឋេតវតីបុត្រនោះទៅព្រះបាទបដ្ឋេតវតី សុមត្រិសម្មតិទេត
 ទ្រង់សោយទឹកចត់ (នេះ) ។ លំដាប់នោះ ដីវតៈកោតាវេសុ
 បុទព្រះបាទបដ្ឋេតវតី សោយសប្បីច្រើនហើយ ក៏ទៅកាន់រោងដី
 (ទ្រង់ដី) លើមេប៉ៃឈ្មោះកន្តវតីតា ហើយក៏យោធាត្រង់ទៅ ។

អថទោ វត្តា បដ្ឋោតស្ស តំ សម្បំ បីតំ បរិណាមេន្តំ
 ឧទ្ទេតំ អនាសិ ។ អថទោ វត្តា បដ្ឋោតោ មនុស្ស
 ឯតទរោច ឧទ្ទេត ករណ ជីវកេត ឯ សម្បំ មាយិកោត្តិ
 តេនហំ ករណ ជីវកំ វេជ្ជំ វិចិត្តាថាតិ ។ កត្តតិកាយ
 វេទ ហត្ថិចិកាយ ធនាត្តា ធិប្បរោតិ ។ តេន ទោ បទ
 សមយេន វត្តា បដ្ឋោតស្ស កាតោ ធាម ធាសោ
 សម្ពិយេនធិតោ ហោតិ អមនុស្សេន បដិច្ច ជាតោ ។
 អថទោ វត្តា បដ្ឋោតោ កាតំ ធាសំ អណ្ណាបេសិ
 កច្ច ករណ កាត ជីវកំ វេជ្ជំ ធិវត្តេហំ វត្តា តំ
 អចរិយ ធិវត្តាបេតិតិ ឯតេ ទោ ករណ កាត វេជ្ជា
 ធាម តហុមាយា មា ចស្ស តំស្វំ បដិច្ចហេសិតិ ។
 អថទោ កាតោ ធាសោ ជីវកំ កោមារកច្ចំ អន្តរមត្ត
 កោសម្ពិយំ សត្តាវេសិ ធាតវាសំ តេហេន្តំ ។ អថទោ
 កាតោ ធាសោ ជីវកំ កោមារកច្ចំ ឯតទរោច វត្តា
 តំ អចរិយ ធិវត្តាបេតិតិ ។ អាតមេហំ ករណ កាត

រណនោះ សម្បវ័យព្រះបាទបដ្ឋេតបាទសោយហើយជ្រុះត្រាបទៅក៏
 បដ្ឋេតបញ្ចមក ។ វេលានោះ ព្រះបាទបដ្ឋេតទ្រង់មានចន្ទលទៅនឹង
 មនុស្សទាំងឡាយដូច្នោះថា ខែនាយ (ឥឡូវនេះ) ដីកៈកំណាចបានឱ្យអញ
 ជីកសម្បទៅហើយ ខែនាយ បើចុះព្រះច្បាប់អ្នកទាំងឡាយទៅគង់កម្រើល
 រោងជីវកៈ ។ មនុស្សទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស
 (ឯកោយជីវកៈនោះ) ភាគដីដំរីឈ្នោះកត្តតិកាយចេញអំពីគ្រឹះបាត់ទៅ
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានខ្ញុំខ្មាត់បេសិព្រះបាទបដ្ឋេតនោះភាគ
 អាចរើទៅបាត់ចំនួន ៦៦ យោជន៍ (ក្នុង ១ វ័យ) ព្រោះអាស្រ័យដោយ
 កមនុស្ស ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបដ្ឋេតទ្រង់ចង្អុលបង្គាប់ទៅខ្ញុំឈ្នោះភាគៈថា
 ខែនាយភាគៈ ចូរឯងទៅ ឱ្យរោងជីវកៈត្រឡប់មកវិញថា រលាក
 អាចារ្យ ព្រះមហាក្សត្រឱ្យរលាកត្រឡប់ទៅវិញ (កុំឱ្យខាន) ខែនាយ
 ភាគៈ ធម្មភាគកុះកេរ្តិ៍នៃនីមាននាយាច្រើន ម្យ៉ាងទៀត ឯងកុំទទួល
 យកបេសិបង្គំចម្រើនបេសិកេរ្តិ៍នោះឡើយ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំឈ្នោះ
 ភាគៈក៏បាននាមទៅទានដីកេរ្តិ៍នៃភាគកុះកេរ្តិ៍បរិភោគបាយព្រឹក ក្នុងរោង
 ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ជីកគ្រឹះកោសម្ពិ ។ វេលានោះ ខ្ញុំឈ្នោះភាគៈបាន
 និយាយទៅនឹងដីកេរ្តិ៍នៃភាគកុះកេរ្តិ៍ដូច្នោះថា រលាកអាចារ្យ ព្រះមហាក្សត្រ
 ឱ្យរលាកត្រឡប់ទៅវិញ ។ ឯដីកេរ្តិ៍នៃភាគកុះកេរ្តិ៍របស់ ខែនាយភាគៈ

យាវ កុញ្ញាមិ^(១)ហន្ត កណោ កាតត កុញ្ញស្សតិ ។
 អលំ អាចរិយ រញ្ញាម្ហំ អាណាត្តា វិវេត ទោ កណោ
 កាតត វេជ្ជា ជាម តហុមាយា ទា ចស្ស តិក្ខុ បដិក្ខ-
 ហេសិទិ ។ តេជ ទោ ចជ សមយេន ជីវតោ កោមារ-
 កៈច្ឆា នទេន កេសដ្ឋំ ឥលុម្បត្តា អាមលតត្ថ ទានតិ
 ចាជិយត្ថ មិវតិ ។ អថទោ ជីវតោ កោមារកប្បោ កាតត
 ជាសំ វតនកេច ហន្ត កណោ កាតត អាមលតត្ថ
 ទាន ចាជិយត្ថ មិវស្សតិ ។ អថទោ កាតោ ជាសោ
 អយំ ទោ វេជ្ជា អាមលតត្ថ ទានតិ ចាជិយត្ថ
 មិវតិ ន អាហតិ តិក្ខុ ចាមតំ យោគុដ្ឋំ ទមន្ត្រាមល-
 តត្ថ ទានិ ចាជិយត្ថ អនាយិ ។ តស្ស តំ ទមន្ត្រា-
 មលតំ ទានិ តត្ថោ ជិច្ឆាវសំ ។ អថទោ កា-
 តោ ជាសោ ជីវតំ កោមារកដ្ឋំ វតនកេច អត្ថំ មេ
 រោចរិយ ជីវិតដ្ឋំ ។ មា កណោ កាតត កាយំ ច្ឆៈត្តា
 អរោតោ តវិស្សសំ កជា ច ចរណ្ហា សោ កជា
 យាតាមេយ្យមិ មំ តេនាយំ ន ជីវត្តាមិទិ កន្តវតតំ

១ ១. កុញ្ញាមិ ។

ច្បាអ្នកឯងបង្កើតជាយើងហិរោកត្ថសិន ខែនាយកាតៈ បើដូច្នោះច្បាអ្នក
 ហិរោកត្ថសិន ។ កាតុកថា លោកអាចារ្យ កុំប្រើយ ដូចខ្ញុំប្រើ
 មហាក្សត្រទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ថា ខែនាយកាតៈ ធម្មតាគួរតែទ្រង់
 នេះតែតែមានមាយាច្រើន ម្យ៉ាងទៀត អ្នកឯងកុំទទួលរបស់បង្គំចបខ្ទួច
 របស់គេទ្រង់ទៀត ។ សម័យទោះឯង ជីវិតកោមារកត្ថបង្គំថ្មី
 ដោយក្រចកហើយទំពាស៊ីផ្នែកខ្លួនក៏ត្រង់ ឆឹកទឹកផង ។ វេលានោះ
 ជីវិតកោមារកត្ថក៏និយាយទៅនឹងខ្ញុំឈ្មោះកាតៈដូច្នោះថា ខែនាយកាតៈ
 បើដូច្នោះ អ្នកចូរទំពាស៊ីផ្នែកខ្លួនក៏ត្រង់ ឆឹកទឹកផងចុះ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំ
 ឈ្មោះកាតៈតិកថា គេទ្រង់និយាយទំពាស៊ីផ្នែកខ្លួនក៏ត្រង់ ឆឹកទឹកផង
 គេទ្រង់និយាយទំពាស៊ីផ្នែកខ្លួនក៏ត្រង់ ឆឹកទឹកផង ហើយក៏ទំពាស៊ីផ្នែក
 ខ្លួនក៏ត្រង់ច្រើនផង ឆឹកទឹកផង ។ ផ្នែកខ្លួនក៏ត្រង់ច្រើនផង
 ខ្ញុំឈ្មោះកាតៈទំពាស៊ីហើយនោះ ក៏ចុះរកក្នុងទីនោះឯង ។ ទណៈនោះ
 ខ្ញុំឈ្មោះកាតៈបាននិយាយទៅនឹងជីវិតកោមារកត្ថដូច្នោះថា លោកអាចារ្យ
 ខ្ញុំទៅមានជីវិត (គេទៅទៀតមុន) ។ ជីវិតកោមារកត្ថប្រាប់ថា ខែនាយ
 កាតៈ អ្នកឯងកុំភ័យទៀត ខ្លួនអ្នកឯងក៏ ស្តេចកំណាចក្តី ទើបបានសះ
 ជាភេតហើយ ស្តេចនោះនឹងទ្រង់ស្តេចខ្ញុំមិនខាន ក្រែងហេតុនោះ
 បានជាខ្ញុំមិនត្រឡប់ទៅវិញថាដូច្នោះហើយក៏ប្រគល់ដល់ឈ្មោះកត្ថតិក

ហត្ថិច័ត្តំ កាតកស្ស ចិយ្យានេត្វា យេន រាជគហំ តេន
 បត្តាមិ អនុបុត្រេន យេន រាជគហំ យេន រាជ មា-
 តនោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា
 រត្តា ហតកស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស ឯតមត្តំ អា-
 រោចសិ ។ សុដ្ឋ កណោ ដីវក អតាសិ យិមិ ន ឯវត្តោ
 ធលោក សោ រាជ យាតាមយ្យាមិ ឆន្តិ ។ អថទោ
 រាជ បដ្ឋោតោ អរោតោ សមារោ ដីវកស្ស កោមារ-
 កត្តស្ស សន្តិក ទ្ធពំ ចារោសិ អាតទ្ធពុ ដីវកោ
 វំ ធស្សមិ ។ អលំ ធរេ^(១) អនិកាវំ មេ ធរេវ សាត្វ-
 តំ ។ តេន ទោ បន សមយេន រត្តោ បដ្ឋោតស្ស
 សិវយ្យតំ ធុស្សយ្យតំ ធុយ្យន្តំ ហោតិ តហ្មន្តំ ធុស្សានំ
 តហ្មន្តំ ធុស្សយ្យតានំ តហ្មន្តំ ធុស្សយ្យកសតានំ តហ្មន្តំ
 ធុស្សយ្យកសហស្សានំ តហ្មន្តំ ធុស្សយ្យកសតសហស្សា-
 នំ អត្តញ្ច សេដ្ឋញ្ច ចារោត្តញ្ច ឧត្តមញ្ច បនញ្ច ។
 អថទោ រាជ បដ្ឋោតោ តំ សិវយ្យតំ ធុស្សយ្យតំ

១ ឧ. គយ្យ ។

ទេវ្យុល្លាសោកវិញ ហើយទៀសចេញទៅកាន់គ្រងរាជគ្រឹះ ចូលទៅ
 គាល់ព្រះបាទមាននសេនិយតិម្ពិសារេគ្រងរាជគ្រឹះដោយលំដាប់ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះបាទមាននសេនិយ-
 តិម្ពិសារ ។ ស្តេចទ្រង់ត្រាស់គបថា ខែនាយដីវកក្នុងឯមិទបាទ
 វិលត្រឡប់ទៅវិញដោយហេតុណា ឃ្លោងបាទទ្រង់ទូលហេតុនោះដោយ
 ល្អហើយ ស្តេចកំណត់នោះមុនជាទីនិទ្ទិះសំរាប់អ្នកឯឯមិទបាទ ។
 ត្រាថាៈ ព្រះបាទបដ្ឋោតបាទសុជាតោហើយក៏បញ្ជូនរាជប្រើទៅ
 ក្នុងសំណាក់ដីវកាមារត្សរថា សូមទ្រង់ដីវកមក (កុំខាន) យើងទីនិ-
 ទ្ធពុត ។ ឯដីវកាមារត្សរគបថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាទ្រាស កុំ
 ព្រួយព្រាច័យ សូមព្រះសម្មតិទេពត្រាន់គ្រឿងលើកនូវទេពការៈរបស់ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គខ្លះ ។ សមីយនោះ សំពត់សិវយ្យក. ១ គូ កំភិតភ្ញើដល់
 ព្រះបាទបដ្ឋោត ជាសំពត់ដំរើសល្អប្រើសំរាប់ប្រធានក្នុងក្រុង
 វិគ្រលេនីជាសំពត់ដំរើច្រើន ជាសំពត់ដំរើច្រើន ជាដំរើនៃកូសំពត់
 ដំរើច្រើន ជាសំពត់នៃកូសំពត់ដំរើច្រើន ជាសំរើនៃកូសំពត់ដំរើច្រើន ។
 វេលានោះ ព្រះបាទបដ្ឋោតបាទបញ្ជូនសំពត់សិវយ្យក. ១ គូនោះ

ដីកាស្ស កោមារកុស្ត្ស ទាហោសិ ។ អថទោ ដីកា-
 កស្ស កោមារកុស្ត្ស ឯនទយោសិ វង្គិ ទោ មេ-
 សិវយ្យតំ ទុស្សយ្យតំ រក្ខា មន្ទោតេជ មហិតំ តហ្មង្គំ
 ទុស្សានំ តហ្មង្គំ ទុស្សយ្យតានំ តហ្មង្គំ ទុស្សយ្យតសាតានំ
 តហ្មង្គំ ទុស្សយ្យតសហស្សានំ តហ្មង្គំ ទុស្សយ្យតសត-
 សហស្សានំ អត្តក្ខ មេដ្ឋក្ខ ចាទោក្ខក្ខ កុត្តមក្ខ
 មនិក្ខ ធម្មិមំ អត្តក្ខ កោចិ មន្ទារហតិ មនិក្ខត្ថិត្ថ
 អត្តត្រិ តេជ កតវតា អហិតា សម្មាសញ្ញុទ្ធក រក្ខា
 វា ឋានទេជ មេចិយេជ តិដ្ឋិសារហាតិ ។

[៤០] តេជ ទោ មជ សមយេជ កតវតា កាយោ
 នោសាភិសន្នោ ហោតិ ។ អថទោ កតវា កាយស្មង្គំ
 អាជ្ជំ អាមន្តេសិ នោសាភិសន្នោ ទោ អាជ្ជំ ធម្មា-
 កតស្ស កាយោ វង្គិតំ ធម្មាគរោ វិរាជំ ចាត្ថង្គំ ។
 អថទោ កាយស្ម អាជ្ជន្នោ យេជ ដីកោ កោមារ-
 កស្ត្រា តេជមសន្តិមិ កុមសន្តិមិក្ខា ដីកា កោមារកុ-
 ឯនទកេជ នោសាភិសន្នោ ទោ អាវសោ ដីកា ធម្មា-
 កតស្ស កាយោ វង្គិតំ ធម្មាគរោ វិរាជំ ចាត្ថង្គំ ។

ទៅដីកាកោមារក្ស ។ លំដាប់នោះ ដីកាកោមារក្សមានសេចក្តីរិះគិត
 ដូច្នោះថា ជាសំពត់សិរយ្យកៈ ១ គូវល្រព្រះបាទចរដ្ឋៈកុបាធមញ្ញមក្ស
 កត្តាកញ្ញៈនេះ ជាសំពត់សិរសយុបប្រសើរជាប្រធានខ្ពង់ខ្ពស់ក្រៃលែង
 ជាសំពត់ដីច្រើន ជាសំពត់ដីច្រើន ជាសំពត់ដីច្រើន ជាសំពត់ដីច្រើន
 ជាសំពត់ដីច្រើន ជាសំពត់ដីច្រើន ជាសំពត់ដីច្រើន ជាសំពត់ដីច្រើន អ្នកដទៃណា
 ប្រយមិទ្ធក្នុងនិប្រិប្រាសសំពត់សិរយ្យកៈនេះឡើយ រៀរលើក្រព្រះ
 មានព្រះភាគអាយុសម្មាសម្ពុទ្ធនោះចេញ ឬរៀរលើក្រព្រះបាទមាគរ-
 សេនិយតិម្ពិសារចេញ ។

[៤១] សម័យនោះឯង ព្រះកាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
 ដោយទោស (ពេកទល់) ។ វេណនោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
 ហៅព្រះភាគខ្ពង់ខ្ពស់នាយុមកថា ខែកខ្ព កាយរបស់កថាគត្រាស់
 ដោយទោសហើយ កថាគតត្រាថ្នុងនិព្វានផ្កាបញ្ចុះ ។ វេណនោះ ព្រះ
 ភាគខ្ពង់ខ្ពស់នាយុកុំចូលទៅកេដីកាកោមារក្ស លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏មិយាយនឹងដីកាកោមារក្សដូច្នោះថា ខ្ញុំដីកាដ៏មាននាយុ កាយរបស់ព្រះ
 កថាគតត្រាស់ដោយទោសហើយ ព្រះកថាគតត្រាគោត់ផ្កាបញ្ចុះ ។

ចំណុចទី ៣ កតវត្តា វិរោចន៍

កតវត្តា ទុតិយ៍ ទុប្បាលហត្ថំ ទុបស័ដ្ឋ្យតុ ឥនំ កតវត្តំ
 ធនសត្តុត្តំ វិរោចស្សតិច្ឆិ តតិយំ ទុប្បាលហត្ថំ កតវត្តោ
 ទុបទារមសំ ឥនំ កត្តេ កតវត្តំ តតិយំ ទុប្បាលហត្ថំ ទុប-
 ស័ដ្ឋ្យតុ ឥនំ កតវត្តំ ធនសត្តុត្តំ វិរោចស្សតិ ឯវំ កតវត្តោ
 សមត្ថីសាយ វិរោចនំ កវិស្សតិច្ឆិ ។ អថទោ ធីវកោ
 កោហារកច្ឆោ កតវត្តោ សមត្ថីសាយ វិរោចនំ ធាតុ
 កតវត្តំ អភិវទេត្តា មនត្តាណំ តត្វា បត្តាមិ ។
 អថទោ ធីវកស្ស កោហារកច្ឆស្ស តហិឆារកោដ្ឋកា
 ធីត្តុត្តស្ស ឯវកលោសំ មយា ទោ កតវត្តោ សម-
 ត្ថីសាយ វិរោចនំ ធិត្តំ ធាសាពិស្សោ តតាតតស្ស
 កាយោ ធប កតវត្តំ សមត្ថីសត្តុត្តំ វិរោចស្សតិ ឯក្ស-
 ធនសត្តុត្តំ កតវត្តំ វិរោចស្សតិ អរិច កតវត្តំ វិរោច-
 ធបាយស្សតិ ធយាតំ កតវត្តំ សតិ វិរោចស្សតិ ឯវំ
 កតវត្តោ សមត្ថីសាយ វិរោចនំ កវិស្សតិច្ឆិ ។ យជា(១)
 ទោ កតវត្តំ ធីវកស្ស កោហារកច្ឆស្ស ធធនសា ចេ-
 តោ បរិវិតក្ខា មញ្ញាយ កាយស្សត្តំ អាទត្តំ អាធិត្តុសិ

១ អថភេទិ វិស្សតិ ។

ចំណុចទី ៤ ចំណាយអំពីព្រះមហានិព្វាន (ប្រវត្តិ) ថ្កាចក្កៈ

សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហិតថ្កាចក្កៈ ចូលក្នុងបទី ២ នេះ ថ្កាចក្កៈ ចូលទៅនឹង
 បញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទាន ១០០ ដង រួចបញ្ជូនថ្កាចក្កៈ ចូលក្នុងបទី ៣
 ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សូមព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហិតថ្កាចក្កៈ ចូលទៅនឹងបញ្ចុះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទាន ១០០ ដង រួចក៏ចូលដល់បញ្ចុះថ្កាចក្កៈ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រូវបាន ១០០ ដង ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះ ធីវកោហារកត្វ
 បានថ្កាចក្កៈ ១០០ ដង ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចថ្កាចក្កៈ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទេស្សណាហើយ ដោយចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ធីវកោ-
 ហារកត្វ កាលាចេញទៅដល់ក្រៅខ្លាងខ្លាចហើយ ក៏មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះ
 ថា ថ្កាចក្កៈ ១០០ ដង គឺពាក្យអញ្ជាចក្កៈ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយ ព្រះភាគរបស់ព្រះគេជាអ្នកដែលត្រាស់ដោយទោស ថ្កាចក្កៈ ទាំង
 បញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ ១០០ ដង គឺក៏ខ្លី មុនជាទីនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ត្រឹមតែ ២៤៧ ដង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានបញ្ចុះថ្កាចក្កៈ
 មុនជាទីនឹងស្រង់ទឹក ថ្កាចក្កៈ ទាំងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដែលបានស្រង់
 ទឹកហើយ ម្យ៉ាងទៀត មុនជាទីនឹងបញ្ចុះថ្កាចក្កៈ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ១០០ ដង គឺ
 ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានប្រាប់សេចក្តីរិះគិតនេះ ចំពោះ
 មេស្តីធីវកោហារកត្វ ដោយព្រះទ័យហើយ ទ្រង់ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះពេទ្យ

ភវនំ ធម្មតិកស្ស កោមារកត្តស្ស តណ្ហានុកោដ្ឋ-
 តា ធម្មតិកស្ស ឯតិកយោសិ មយោ ចោ កតវត្ថា
 សមត្តិសាយ វិរេចនំ ធម្មតិកស្ស តណ្ហានុកោដ្ឋ-
 តាយោ ធម្មតិកស្ស សមត្តិសត្តត្ថំ វិរេចស្សតិ ឯតិក-
 តិកសត្តត្ថំ កតវត្ថំ វិរេចស្សតិ អបិច កតវត្ថំ វិរេច-
 ធម្មតិកស្សតិ ធម្មតិកស្សតិ កតវត្ថំ សតិ វិរេចស្សតិ ឯតិ-
 កតវត្ថា សមត្តិសាយ វិរេចនំ កតិស្សតិ តណ្ហានុកោដ្ឋ-
 តាយោ ធម្មតិកស្ស ឯតិកយោសិ ។ ឯតិកយោសិ ចោ អាយស្សា
 អានន្ទោ កតវត្ថា ឯតិស្សតិ តណ្ហានុកោដ្ឋ-
 តាយោសិ ។ អថចោ ធម្មតិកស្ស កោមារកត្តោ យេច
 កតវត្ថំ តណ្ហានុកោដ្ឋតិ ឧបសម្ព័ន្ធិត្ថា កតវត្ថំ អតិកនេត្តា
 ឯតិកយោសិ ។ ឯតិកយោសិ ឯតិកយោសិ ចោ ធម្មតិកស្ស
 កោមារកត្តោ កតវត្ថំ ឯតិកយោសិ វិរេចស្សតិ កតវត្ថំ ។

ដំបូងគេមកក្នុងនិទាននោះថា វិទានន្ត កាលដំបូងគេមកក្នុងនិទាន
 នៅដល់ក្រៅទ្វារហើយក៏មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា ថ្មីបញ្ចុះ ញុះ
 ដងគត់ អាត្មាអញបានចូលដល់ព្រះដំបូងព្រះភាគច្រើនហើយ កាលរបស់
 ព្រះគត់គត់ក្រាស់ដោយទោស ថ្មីនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដំបូងព្រះភាគ
 គត់ ញុះ ដងគត់ក៏ច មុខដំបូងបញ្ចុះព្រះដំបូងព្រះភាគបានត្រឹម
 តែ ៤៧ ដង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះដំបូងព្រះភាគបានបញ្ចុះហើយមុខដំ
 នឹងស្រីទឹក ថ្មីនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដំបូងព្រះភាគដែលបានស្រីទឹក
 ហើយម្យ៉ាងទៀត រួចមកបញ្ចុះថ្មីរបស់ព្រះដំបូងព្រះភាគ ញុះ ដងគត់
 ដោយពេលវេលានេះ វិទានន្ត ចេះដូច្នោះអ្នកចូលទៅចង់ទិកក្តៅច្រើន ។
 ព្រះភាគន្តដំបូងគេមកក្នុងនិទាននេះចូលស្តាប់ព្រះតុច្ឆដិកាព្រះដំបូងព្រះភាគ
 ដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រមមត្តាប្រោស ព្រះតុច្ឆដិកា ម្ចាស់ ហើយក៏បាន
 ចាត់ចែងទិកក្តៅ ។ វេលានោះ ដំបូងគេមកក្នុងនិទាននេះចូលទៅដល់ព្រះ
 ដំបូងព្រះភាគ សុទ្ធចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបចូលបង្គំព្រះដំបូងព្រះ
 ភាគ ចូរហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដំបូងសម្បូរ ។ ដំបូងគេមកក្នុងនិទាននេះចូល
 ចង់ដំបូងសម្បូរហើយក៏ក្រាបចូលព្រះដំបូងព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នោះថា សូម
 ទ្រង់ព្រមមត្តាប្រោស ព្រះដំបូងព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ចុះថ្មីហើយចូលទៅ ។

កតវត្តា កាយោ ធនិវេស្សនំ បកតតត្តោ អរហាសិ ។
 អដទោ ដីវតោ កោមារកោ តំ សិវេយ្យកំ ធុស្សយុកំ
 អាណាយ យេន កតវំ តេនុបសន្តិមិ ធុបសន្តិមិត្តា
 កតវន្តំ អភិវិទេត្តា ឯកមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯកមន្តំ
 ចំសំឡោ ទោ ដីវតោ កោមារកោ កតវន្តំ ឯកនិរោធ
 ឯកាហំ កន្ត កតវន្តំ វំ យាមាមិទិ ។ អតិក្កន្តវិក
 ទោ ដីវតោ តថាតតាតិ ។ យក្ស កន្ត តច្បតិ យក្ស
 អទវន្តន្តិ ។ វិទេហំ ដីវតាតិ ។ កតវំ កន្ត ចំសុក្ក-
 លិកោ ភិក្ខុសម្មោ ច ឥនំ មេ កន្ត សិវេយ្យកំ
 ធុស្សយុកំ រត្តា ចន្ទ្រោតេន បហំតំ តហ្មន្តំ ធុស្សន្តំ

មិនយូរពុំខ្លាចកាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគកំប៉ានជាច្រើនវិញ ។ ទេវៈ
 ទោះ ដីវតោមារកត្យបាននាំយកសំពត់សិវេយ្យកៈ(១) ១ គូខោចូល
 ទៅតាមព្រះមាតុព្រះភាគ សុខចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្កុយចង្អុំ
 ព្រះមានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងវិសមគូ ។ ដីវតោមារកត្យ
 អង្គុយទៅ ក្នុងវិសមគូហើយ ក៏ក្រាបចូលព្រះមានព្រះភាគដោយ
 ភាស្យថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាទ្រ្តាស ខ្ញុំព្រះអង្គសូមពរ ១ ចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខែដីវតៈ ព្រះកថាគតវំន
 ខ្លាចមានពារខ្លួនហើយ ។ ដីវតោមារកត្យចូលថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មគ្គាទ្រ្តាស អំពើលាភ្នំដង មិនមានពាសផង (ខ្ញុំព្រះអង្គសូម
 ចំពោះអំពើទោះ) ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ខែដីវតៈ អ្នក
 ចូរខំយាយមកចុះ ។ ដីវតោមារកត្យចូលថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាទ្រ្តាស
 ព្រះមានព្រះភាគក្តី ភិក្ខុសត្យក្តី តែវិភទ្រទ្រង់សំពត់បង្ហូរ
 សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាទ្រ្តាស សំពត់សិវេយ្យកៈ ១ គូខេហើយដែលព្រះបាន
 បង្ហូរក្នុងមកន្សំព្រះអង្គ ជាសំពត់លើសលុបច្រើនស៊ីវេយ្យកៈ

• អង្គជាថា ព្រះដល់សំពត់ដែលគេចោលនៅព្រៃព្រួច ក្នុងព្រៃឡើយ ។ ពេលនោះថា
 ព្រះធុស្សយុក្នុងព្រៃឡើយតែស្រែកសរសើរដោយសំពត់នោះដងហើយយកទៅចោល ។ មានសុត
 បន្តិទានប្រយោជន៍ដល់វិសាលសុវត្ថិសំពត់នោះជាដុំលាច់ ហើយជាប់យកសេដិកសំពត់
 លើកិច្ចល្អប្រសើរព្រះសុតសំពត់នោះចោលចេញស៊ីសាច់សរសោះ ។ វិសាលនោះ ចូរអ្នកដើរ
 ព្រៃឆ្ងាយឃើញសំពត់នោះហើយក៏តំយកមកថ្វាយស្តេច ។ សំពត់នេះហើយស៊ីសាច់ យកមក
 យកមកថ្វាយស្តេចហើយនោះថា ។

តហ្មង្គំ ទុស្សយុតានំ តហ្មង្គំ ទុស្សយុកសតានំ តហ្មង្គំ
 ទុស្សយុកសហស្សានំ តហ្មង្គំ ទុស្សយុកសតសហស្សា-
 នំ អត្តញ្ច សេដ្ឋញ្ច បាមោក្ខញ្ច ទុក្ខមញ្ច បវរញ្ច
 បដិក្កណាតុ មេ កន្តេ កកវំ សិវេយ្យកំ ទុស្សយុតំ
 កិក្ខុសង្ឃស្ស ច កហាបតិមិវំ អនុជាបាតុតិ ។ បដិក្ក-
 ហោសំ កកវំ សិវេយ្យកំ ទុស្សយុតំ ។ អថទោ កកវំ
 ជីវកំ កោមារកង្កំ ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សសិ សមា-
 នបេសំ សមុត្តដេសិ សម្មហំសេសិ ។ អថទោ ជីវកា
 កោមារកញ្ច កកវតា ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សតា
 សមាទមិតោ សមុត្តដិវេនា សម្មហំសិវេនា ទុដ្ឋាយាសថា
 កកវង្គំ អភិវាទេនា បទត្តិណំ កត្វា បញ្ញាមិ ។ អថទោ
 កកវំ ឯតស្មី ធិនាទេ ឯតស្មី បទេវេណ ធម្មិ កថំ កត្វា
 កិក្ខុ អមន្តេសិ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ កហាបតិមិវំ យោ
 ឥច្ឆតិ បំសុត្តលំកោ ហោតុ យោ ឥច្ឆតិ កហាបតិមិវំ
 សាទិយតុ ឥតវិវេនេ បាហំ កិក្ខុវេ សន្តស្មី វណ្ណមិតិ ។

ន្តិទ្ធីសំត្រៃលនិជាតិសំពតំដំច្រើន ជាតិក្កុនសំពតំដំច្រើន ជាតិវេយ
 ខៃក្កុសំពតំដំច្រើន ជាតិកោនៃក្កុសំពតំដំច្រើន ជាតិសេនៃក្កុសំពតំ
 ដំច្រើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះមោឃព្រះភាគទ្រង់ទទួល
 យកសំពតំសិវេយ្យកៈ ១ ក្នុងបេសំខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទ្រង់អនុញ្ញាតតបតិ
 មិវ ផល់កិក្ខុសង្ឃផល ។ ព្រះមោឃព្រះភាគ ព្រមទទួលយកសំពតំ
 សិវេយ្យកៈ ១ ក្នុង ។ វេណនោះ ព្រះមោឃព្រះភាគទ្រង់ធម្មសំដីក-
 រោមារកញ្ច ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហោន ឲ្យរឹករយដោយ
 ធម្មិកថា ។ សំដាប់នោះ ជីវកាកោមារកញ្ចកាលដែលព្រះមោឃព្រះ
 ភាគទ្រង់ធម្មសំដីក ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហោន ឲ្យរឹករយ
 ដោយធម្មិកថាហើយក៏ត្រាតចាកសេនៈ ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមោឃព្រះ
 ភាគ ធ្វើប្រទេស្យណៈហើយថយចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ
 នេះ ព្រះមោឃព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាក្នុងវេណនោះ រួចទ្រង់ត្រាស់
 ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
 ខ្ញុំតបតិមិវ ភិក្ខុណាប្រាថ្នា (ចន្ទិកូល) ភិក្ខុនោះចូរទ្រង់សំពតំ
 បន្ទិកូលចុះ ភិក្ខុណាប្រាថ្នា (គហេតិមិវ) ភិក្ខុនោះចូរក្រគរ
 ទ្រង់តបតិមិវចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត តថាគតកាល
 សរសើរសេចក្តីសម្តោសដោយបច្ច័យណាមួយ (តាមមានភាមបាទ) ។

[២២] អស្សេត្តសុំ ទោ ពនេតយោ មនុស្សា ភក្កវតា
 ភិក្ខុនំ គហបតិច័រំ អនុញ្ញាតន្តិ ។ តេ ច មនុស្សា
 ហត្ថា អហោសុំ ឧទត្តា វនាជំ ទោ មយំ នាចាជំ
 ធម្មាម បុញ្ញាជំ ភវិស្សាម យនោ ភក្កវតា ភិក្ខុនំ
 គហបតិច័រំ អនុញ្ញាតន្តិ ។ ឯកោហោលេវ ពនេតយោ
 កហ្វុជំ ចិវសហស្សាជំ ឧប្បន្និសុ ។ អស្សេត្តសុំ ទោ
 ពាណបនា មនុស្សា ភក្កវតា ភិក្ខុនំ គហបតិច័រំ
 អនុញ្ញាតន្តិ ។ តេ ច មនុស្សា ហត្ថា អហោសុំ ឧទត្តា
 វនាជំ ទោ មយំ នាចាជំ ធម្មាម បុញ្ញាជំ ភវិស្សាម
 យនោ ភក្កវតា ភិក្ខុនំ គហបតិច័រំ អនុញ្ញាតន្តិ ។
 ឯកោហោលេវ ពនេតយោ កហ្វុជំ ចិវសហស្សាជំ
 ឧប្បន្និសុ ។

[២៣] តេន ទោ មន សមយេន សម្មិស្ស មាណវោ
 ឧប្បវត្តា ហោតិ ។ ភក្កវតា ឯតមត្តំ អាណេសុំ ។

[២២] ពួកមនុស្ស ក្នុងក្រុងក្រុងនេះ បានក្នុងលំដាប់ ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតិច័រដែលភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ មនុស្ស
 ទាំងនោះក៏មានចិត្តរីករាយស្រស់ស្រាយឡើងថា យើងមុខជាទីនិទានឲ្យ
 ពាន មុខជាទីនិទានឲ្យបុណ្យក្នុងកាលនេះឯង ចាប់ដើមកំណើតព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតិច័រដែលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ក្នុងក្រុងក្រុង
 នេះមានចិវច្រើនពាន់កើតឡើងតែក្នុង ១ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។ ពួកមនុស្សដែល
 នៅក្នុងជនបទបានក្នុងលំដាប់ គហបតិច័រព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុ
 ញ្ញាតដែលភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏មានចិត្តរីករាយ
 ស្រស់ស្រាយឡើងថា យើងមុខជាទីនិទានឲ្យពាន មុខជាទីនិទានឲ្យ
 បុណ្យក្នុងកាលនេះឯង ចាប់ដើមកំណើតព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុ
 ញ្ញាតគហបតិច័រដែលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ សូម្បីតែក្នុងជនបទក៏មានចិវ
 ច្រើនពាន់កើតឡើងតែក្នុង ១ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។

[២៣] សម័យនោះឯង សំពត់បាក់វា^(១)ក៏ឡើងដល់សិរិរ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីទូរចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

១ សំពត់វែបយ៉ាងល្អដែលទ្រង់មានលាយគោយមាមសត្វដ៏រឹង ។

អនុជាតាម ភិក្ខុវេ តាវាវុទ្ធ ។ កោសយយុតាវាវេ
ឧប្បន្នា ហោតិ ។ អនុជាតាម ភិក្ខុវេ កោសយយុតា-
វាវុទ្ធ ។ កោសវិ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ អនុជាតាម ភិក្ខុវេ
កោសវិទ្ធំ ។

ឃប់កាលវិ ច្រើន ។

(៤៤) តេជ ទោ ចទ សមយេន កាសិវជា ជីវ-

កស្ស កោហារកច្ចុស្ស អន្តរកាលសិយំ^(១) កម្ពុលំ តា-
ហោសំ ឧបន្ត្រកាសិយំ ឧបនាមំ^(២) ។ អដ្ឋតោ ជីវកោ
កោហារកច្ចោ តំ អន្តរកាលសិយំ កម្ពុលំ អាហាយ
យេន កកវំ កេធមសុត្តនិ ឧបសុត្តនិក្ខា កកវុទ្ធំ អភិ-
កេនត្វា ឯកមន្តំ ជិសិយំ ។ ឯកមន្តំ ជិសិទ្ធា ទោ
ជីវកោ កោហារកច្ចោ កកវុទ្ធំ ឯកកេនត្វ អយំ ថេ កកវុ
អន្តរកាលសិយោ កម្ពុលោ កាសិវត្តោ ធម៌វិទោ ឧបន្ត្រ-
កាសិយំ ឧបនាមោ ធម៌កុណាតុ ថេ កកវុ កកវំ ។

១ ១. អន្តរកាលវិ ។ ២ រមនាមំ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគកអនុញ្ញាតសំគត់
បារា ។ សំគត់បារាធ្វើពីស្បៀតបារាភើតឡើង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគកអនុញ្ញាតសំគត់បារាដែលធ្វើ
ពីស្បៀត ។ សំគត់កាដវៈ^(១) បារាភើតឡើង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគកអនុញ្ញាតសំគត់កាដវៈ ។

ធម៌ តាណវិវ ជាធម្មតា ។

(៤៥) សមីយេនាវេនិ ស្តេចកុសិវេនកាសិ បាទបញ្ជូនសំគត់
កម្មលមានវិញ្ញកន្លះកាន់(៥១០៧ ហេតុណៈ) ត្រូវប្រើហេតុវិនិក្ខុទាំងឡាយ
ដែលមានវិញ្ញកន្លះកាន់ដែរ ទៅឱ្យជីវកោហារកក្ស ។ រលោះនោះ
ជីវកោហារកក្សក៏បារាខ្លាំងកម្មលមានវិញ្ញកន្លះកាន់នោះ ចូល
ទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីជម្រកសមស្រប ។ ជីវកោហារកក្សលុះ
អង្គុយនៅក្នុងទីជម្រកសមស្របហើយ ក៏ត្រាបបង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
សូមទ្រង់មេត្តាព្រៀស សំគត់កម្មលមានវិញ្ញកន្លះកាន់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គខ្លះ
ប្រើហេតុវិនិក្ខុទាំងឡាយដែលមានវិញ្ញកន្លះកាន់ដែរ ស្តេចកាសិបាទ
បញ្ជូនមកប្រទាន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាព្រៀស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ

១ (ឧទ្ធចាថា) សំគត់ធ្វើប្រើហេតុវិនិក្ខុទាំងឡាយ សំគត់នោះធ្វើពីហេតុសត្វ ។

កម្ពុល យំ មម អស្ស ធីយាត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។
 ចធិត្តុរោសំ ភគវា កម្ពុលំ ។ អថទោ ភគវា ធីរតំ
 កោមារាត្ថំ ធម្មិយោ កតាយ សន្តុស្សសិ សមាធមេសិ
 សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថទោ ធីរកោ កោ-
 មារកោ ភគវតា ធម្មិយោ កតាយ សន្តុស្សិតា ស-
 មាធមិតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ ឧត្តាយាសថា
 ភគវត្ថំ អភំវិនេត្វា ចធិត្តុរោ កតា ចក្កាមិ ។ អថ-
 ទោ ភគវា ឯតស្មី ធិណិទេ ឯតស្មី ចក្ការាណ ធម្មិ កាថំ
 កត្វា ភិក្ខុ អាមរេសំ អនុជាយាមិ ភិក្ខុវេ កម្ពុលត្ថំ ។

(២៥) តេន ទោ ចទ សមយេន សច្ចស្ស ឧត្តា-
 រោធិ ធីរវាធិ ឧច្ចុដ្ឋន្តិ ។ អថទោ ភិក្ខុតំ ឯតនៈហា-
 សិ កី ទុ ទោ ភគវតា ធីរំ អនុញ្ញាតំ ទី អនុត្តា-
 តត្ថំ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាណិទេសុំ ។ អនុជាយាមិ

ទ្រង់ទទួលយកសំពត់កម្ពុលរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខផលខ្ញុំព្រះអង្គសំពាលជាអង្គ (ភាព) ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់
 ទទួលយកសំពត់កម្ពុល ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តម្រល់
 ដីគោកមារកត្យ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យកាចហាន ឲ្យរឹកយះដោយ
 ធម្មិកថាហើយ ។ លំដាប់នោះ ដីគោកមារកត្យកាលដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់តម្រល់ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យកាចហាន ឲ្យរឹកយះ
 ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ព្រះកោតកាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
 ភាគធ្វើប្រទាន្យាហោយថយចេញទៅ ។ ព្រោះនិហាននេះ ដំណើរ
 នេះ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាដ៏ល្អលាទាមហើយ ទ្រង់ត្រាស់
 ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាភកអនុញ្ញាតត្តុ
 សំពត់កម្ពុល ។

(២៥) សម័យនោះឯង មានចិវរក្សនិវិនិច្ឆ័យ ភើតឡើងផល
 សន្សំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា ចិវរដូចម្តេចដែល
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតចិវរដូចម្តេច ដែលព្រះមានព្រះភាគមិន
 អនុញ្ញាត ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាភកអនុញ្ញាត

ភិក្ខុវេ ១ បិរុក្កុត ទោ មំ កម្មសំកំ តោសេយ្យំ កម្មសំ
 សាលំ កម្មសំ ។ តេ ទោ មំ ១ សមយេ ១ យេ តេ
 ភិក្ខុ កម្មសំ បិរុក្កុត សាលិយន្តិ តេ កុក្កុត្តាយន្តិ បំសុ-
 ក្កុលំ ១ សាលិយន្តិ ឯកំយេវ កតវតា បិរុ មនុស្សានំ
 ១ ធ្វេតិ ។ កតវតា ឯកមន្តំ អាណេសុំ ។ មនុស្សា-
 លាមិ ភិក្ខុវេ កម្មសំ បិរុក្កុត សាលិយន្តិ បំសុក្កុលំ បិ
 សាលិកុំ តទុកាយេ ១ បាលំ ភិក្ខុវេ សុទ្ធិដ្ឋំ វិណ្ឌមីតំ ។

[៤៦] តេ ទោ មំ ១ សមយេ ១ សម្មហុលា ភិក្ខុ

តោសាលសុ វេ មនេសុ មន្ទានមក្កុប្បដំបញ្ច ហោន្តិ ។
 ឯកំយេវ ភិក្ខុ សុសាលំ វិក្កុមីសុ បំសុក្កុលាយ ឯកំយេ
 ភិក្ខុ លាតមេសុំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ សុសាលំ វិក្កុមីសុ
 បំសុក្កុលាយ តេ បំសុក្កុលាជិ លតីសុ ។ យេ តេ
 ភិក្ខុ លាតមេសុំ តេ បិរុមាហំសុ មន្ទានតំ មិ អាវុសោ

បិរុ ៦ យ៉ាង គឺ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១
 កម្មស ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១
 (ប្រើវេ ១ តែសក្កុលមេមនុស្សចន្ទ) ១ សំពត់វេ ១ បិរុវេ ១
 សំពត់វេ ១ បិរុវេ ១ យ៉ាង ១ ។ សម័យនោះ ១
 ពួកភិក្កុលា ត្រកអានិទិកមាបតិបិរុ ភិក្កុតាំងនោះ ក៏ធ្វើសមិទ្ធិ ត្រកអានិទិ
 សំពត់បន្ទិក្កុលឡើយ ព្រោះតែថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតតែ
 បិរុ ១ មិនបានអនុញ្ញាតបិរុវេ ១ ។ ភិក្កុតាំងនោះ ក៏ប្រមាណ ១ យេ ១
 ទុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្កុតាំង
 ១ យេ ១ តថា តកអនុញ្ញាតឱ្យភិក្កុតាំងនោះ ត្រកអានិទិកមាបតិបិរុវេ ១ យេ ១
 អានិទិសំពត់បន្ទិក្កុលឡើយ ម្ចាស់ភិក្កុតាំង ១ យេ ១ ម្យ៉ាងទៀត តថា តក
 សមសិរសេចក្តីសន្តោសដោយបិរុវេ ១ យ៉ាងនោះ ។

[៤៦] សម័យនោះ ១ មានភិក្កុតៈ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១
 សាលជនបទ ។ ភិក្កុតៈ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១ បិរុវេ ១
 ពួកនេះមិនបានដំបៅឡើយ ។ ពួកភិក្កុលា ដើរទៅកាន់ព្រៃសុសាន
 ដើម្បីនឹងបន្ទិក្កុល ភិក្កុតាំងនោះ ក៏បានសំពត់បន្ទិក្កុល ១ យេ ១ ។ ពួក
 ភិក្កុលា ដែលមិនបានដំបៅ ភិក្កុតាំងនោះ ក៏និយាយ យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំអាវុសោ

ភាគំ នេថាភិ ។ តេ វិវាហាហំសុ ន មយំ អាវុសោ
 តុម្ពាតំ ភាគំ នស្សាម តំស្ស តុម្ពេ ធាតមំគ្នាតិ ។
 ភតវតោ វតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ
 ធាតមេដ្ឋានំ ធាតាមា ភាគំ ធាតុដ្ឋំ ។ តេន ចោ បន
 សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ កោសលេសុ និទមទេសុ
 អន្ទានមត្តប្បជំបត្តា ហោត្តិ ។ ឯកាវេ ភិក្ខុ សុសានំ
 ធិក្កមីសុ បំសុក្ខណាយ ឯកាវេ ភិក្ខុ អាតមេសុំ ។
 យេ តេ ភិក្ខុ សុសានំ ធិក្កមីសុ បំសុក្ខណាយ តេ
 បំសុក្ខណានិ លកីសុ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អាតមេសុំ
 តេ វិវាហាហំសុ អត្តានំមិ អាវុសោ ភាគំ នេថាភិ ។ តេ
 វិវាហាហំសុ ន មយំ អាវុសោ តុម្ពាតំ ភាគំ នស្សាម
 តំស្ស តុម្ពេ ន ធិក្កមីគ្នាតិ ។ ភតវតោ វតមត្តំ អា-
 ពោចេសុំ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ អាតមេដ្ឋានំ ធាតាមា
 ភាគំ ធាតុដ្ឋំ ។ តេន ចោ បន សមយេន សម្ពហុលា

ចូរលោកទាំងឡាយច្បាប់ណែនាំយើងនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយ
 យ៉ាងនេះវិញថា នៃការសោ យើងមិនច្បាប់ណែនាំលោកទាំងឡាយ
 ទេ (បើលោកទាំងឡាយមិនបានសំរាប់បដិវត្ត) ហេតុម្តេចម្តេចម្តេច
 លោកទាំងឡាយមិននាំយើង ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលមិនប្រាថ្នានឹងឱ្យភិក្ខុច្បាប់ណែនាំភិក្ខុ
 ទាំងឡាយដែលមិននាំបាន ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនប្រយោជ
 ការផ្លូវឆ្ងាយក្នុងកោសលវេន ។ ភិក្ខុពួកនេះដើរទៅកាន់ព្រៃស្នសាន
 ដើម្បីនឹងបដិវត្ត ភិក្ខុពួកនេះបាននាំ ។ ពួកភិក្ខុណាចូលទៅកាន់
 ព្រៃស្នសានដើម្បីនឹងបដិវត្ត ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានសំរាប់បដិវត្ត ។ ពួក
 ភិក្ខុណាដែលនាំ ភិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នៃការសោ ចូរ
 លោកទាំងឡាយច្បាប់ណែនាំយើងនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពាលគប្បិញ
 យ៉ាងនេះថា នៃការសោ យើងមិនច្បាប់ណែនាំលោកទាំងឡាយទេ
 ហេតុម្តេចបានជាលោកទាំងឡាយមិនចូលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាបបន្តិ
 ទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិននាំឱ្យភិក្ខុច្បាប់
 ណែនាំភិក្ខុទាំងឡាយដែលនាំ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនប្រ

កិក្ខុ កោសលេសុ ជនបទេសុ អន្តានមក្ខប្បដំបត្តា
 ហោត្តិ ។ ឯតទ្វេ កិក្ខុ បឋមំ សុសានំ ឱក្ខមីសុ
 បំសុក្ខលាយ ឯតទ្វេ កិក្ខុ បច្ឆា ឱក្ខមីសុ ។ យេ
 តេ កិក្ខុ បឋមំ សុសានំ ឱក្ខមីសុ បំសុក្ខលាយ តេ
 បំសុក្ខលាជំ លភីសុ ។ យេ តេ កិក្ខុ បច្ឆា ឱក្ខ-
 មីសុ តេ ន លភីសុ ។ តេ ឯវមាហំសុ អន្តាតំបិ
 អាវុសា ភាតំ ទេពាតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ន មយំ អាវុសា
 តុម្ហាតំ ភាតំ នស្សាម តិស្សុ តុម្ហា បច្ឆា ឱក្ខមីសុ-
 តិ ។ តតវតោ ឯតមន្តំ អាវោចេសុ ។ អនុជាបាមិ
 កិក្ខុវេ បច្ឆា ឱក្ខមន្តានំ បាតាបា ភាតំ បាតុត្តិ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន សម្ពុហុលា កិក្ខុ កោ-
 សលេសុ ជនបទេសុ អន្តានមក្ខប្បដំបត្តា ហោត្តិ ។
 តេ សទិសា សុសានំ ឱក្ខមីសុ បំសុក្ខលាយ ។ ឯ-
 តទ្វេ កិក្ខុ បំសុក្ខលាជំ លភីសុ ឯតទ្វេ កិក្ខុ ន
 លភីសុ ។ យេ តេ កិក្ខុ ន លភីសុ តេ ឯវមាហំសុ
 អន្តាតំបិ អាវុសា ភាតំ ទេពាតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ
 ន មយំ អាវុសា តុម្ហាតំ ភាតំ នស្សាម តិស្សុ

ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ ។ កិក្ខុក្នុងខ្លះ ដើរចូលទៅ
 កាន់ព្រៃស្នាមជាមុន ដើម្បីបង្កើតូល កិក្ខុក្នុងខ្លះដើរចូលទៅជាខាង
 ក្រោយ ។ ពួកកិក្ខុណាដែលដើរចូលទៅព្រៃស្នាមមុន ដើម្បីបង្កើតូល
 កិក្ខុទាំងនោះក៏បានសំពត់បង្កើតូល ។ ពួកកិក្ខុណាចូលទៅក្រោយ កិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏វាបានឡើយ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នៃអា-
 វុសា លោកទាំងឡាយចូរឲ្យបំណែកដល់យើងខ្លះ ។ កិក្ខុទាំងនោះនិ-
 យាយយ៉ាងនេះវិញថា នៃអាវុសា យើងមិនបានឲ្យបំណែកដល់លោកទេ
 ហេតុអ្វីបានជាលោកទាំងឡាយដើរចូលទៅក្រោយគេ ។ កិក្ខុទាំងនោះ
 ក្រាបបង្គំខ្លួនសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះអង្គនោះព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត
 ថា ឆ្ងល់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលមិនចង់ឲ្យ កិក្ខុទាំង
 ឲ្យឲ្យបំណែកដល់កិក្ខុទាំងឡាយដែលដើរចូលទៅក្រោយគេ ។ សម័យ
 នោះឯង មានពួកកិក្ខុច្រើនច្រើនដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ ។
 កិក្ខុទាំងនោះបានដើរចូលទៅកាន់ព្រៃស្នាម ដើម្បីបង្កើតូលព្រមគ្នា ។
 កិក្ខុក្នុងខ្លះបានសំពត់បង្កើតូល កិក្ខុក្នុងខ្លះមិនបាន ។ ពួកកិក្ខុណា
 ដែលមិនបាន កិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នៃអាវុសា លោកទាំង
 ឡាយចូរឲ្យបំណែកមកយើងខ្លះ ។ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះវិញថា
 នៃអាវុសា យើងមិនឲ្យបំណែកដល់លោកទាំងឡាយទេ ហេតុអ្វីបានជា

តុម្ក ធន លក្ខណ៍ ។ កតវតោ ឯកមត្តំ អាហារេស្សំ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សនិសាទំ ធិត្តមម្ពានំ អត្តា-
 មា កាតំ ធាតុន្តំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 សម្ពហុលា ភិក្ខុ កោសលេសុ ជនបទេសុ អន្ធាន-
 មត្តប្បដិបត្តា ហោន្តំ ។ តេ កតិកំ កត្តា សុសាទំ
 ធិត្តមីសុ បំសុត្តលាយ ។ ឯកវេ ភិក្ខុ បំសុត្តលាទំ
 លក្ខណ៍ ឯកវេ ភិក្ខុ ធន លក្ខណ៍ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 ធន លក្ខណ៍ តេ ឯកវេ ភិក្ខុ អត្តាតំ បិ អាវុសា កាតំ
 ទេដាតំ ។ តេ ឯកវេ ភិក្ខុ ធន មយំ អាវុសា តុម្ក កំ
 កាតំ មស្សប កិស្ស តុម្ក ធន លក្ខណ៍ ។ កតវតោ
 ឯកមត្តំ អាហារេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កតិកំ
 កត្តា ធិត្តមម្ពានំ អត្តាមា កាតំ ធាតុន្តំ ។

[៤៧] តេជ ទោ បទ សមយេន មនុស្ស បិវ
 អាធាយ អាភមំ អាត្មន្តំ ។ តេ បដិក្កាមាតំ អល-
 កមាធា បដិហាន្តំ ។ បិវ បរិវត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ កតវតោ

លោកមិនបាននឹងរក ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះ
 ព្រះធម៌ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កថាធម៌អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិនចង់ឱ្យក៏ត្រូវឱ្យចំណែកដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយដែលចូលទៅកាន់ព្រៃស្នេហាព្រមគ្នា ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
 ច្រើនប្រមើរទៅកាន់ផ្លូវត្រូវយកកិកាសលជនបទ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានធ្វើ
 កតិកា(ប្លេត្យ)និងគ្នាទៅហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រៃស្នេហាដើម្បីបញ្ជូន ។
 ភិក្ខុទាំងនោះបានសំពត់បញ្ជូន ភិក្ខុទាំងនោះមិនបាន ។ ពួកភិក្ខុណាដែល
 មិនបាន ភិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ខែអាវុសា លោកទាំង
 ឡាយចូរឱ្យចំណែកមកយើងខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះវិញថា
 ខែអាវុសា យើងមិនឱ្យចំណែកដល់លោកទាំងឡាយទេ លោកអ្វីបាន
 ជាលោកមិនបាននឹងរក ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះចំពោះ
 ព្រះធម៌ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កថាធម៌អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិនចង់ឱ្យ ក៏ត្រូវឱ្យចំណែកដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយដែលធ្វើកតិកា(ប្លេត្យ)គ្នាហើយចូលទៅកាន់ព្រៃស្នេហា ។

[៤៧] សម័យនោះឯង ពួកមនុស្សបាននាំយកចិវិមកកាន់ភាពម ។
 មនុស្សទាំងនោះកាលមិនបានភិក្ខុណាមួយទទួលចិវិ ក៏ត្រូវបនាំយកចិវិ
 ទៅវិញ ។ ឯចិវិក៏កើតតិច ។ ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ

[២៨] តេជោ មេ មន សមាយេ ចិវច្ចុដ្ឋិតាហកេ
 ភិក្ខុ ចិវ មដ្ឋិតាហកេ តត្ថេវ ឧដ្ឋិតា មន្តេន្តិ ។ ចិ
 វ មស្សតិ ។ កតវតោ ឯតមន្តិ អាណេសេសុ ។ អនុជា
 យមិ ភិក្ខុវេ មត្តាហាន្តេហិ សមញ្ញកតំ ភិក្ខុំ ចិវចិណា
 ហកំ សម្មន្តិ យោ ន ជញ្ញកតិ កច្ឆេយ្យ ន គោ
 សាតតិ កច្ឆេយ្យ ន មោហាតតិ កច្ឆេយ្យ ន កយាកតិ
 កច្ឆេយ្យ និទហិតានិទហិតត្ថេ^(១) ជាធម្ម ។ ឯវត្ត
 មន ភិក្ខុវេ សម្មន្តិកត្តា ។ មវេមំ ភិក្ខុ យាចិតតា
 យាចិត្តា ព្យុត្តន ភិក្ខុតា មដិពៈលន សង្ខេ ញា
 មេតត្តោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ខេ យនិ សង្ខេស្ស
 មត្តតល្លំ សង្ខេ ឥត្តញ្ញមំ ភិក្ខុំ ចិវចិណាហកំ
 សម្មន្តេយ្យ ។ ឯសា ត្រតិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ
 សង្ខេ សង្ខេ ឥត្តញ្ញមំ ភិក្ខុំ ចិវចិណាហកំ សម្មន្តតិ ។
 យស្សយស្សតោ មតិ ឥត្តញ្ញមស្ស ភិក្ខុតា ចិវចិ
 ណាហកស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ណស្ស យស្ស នត្តមតិ

១ ១. និហិតានិហិតត្ថេ ។

[២៨] សម័យនាឯង ពួកភិក្ខុអនុម្បយចិវ បាទទទ្បលចិវចុក
 ពោលក្នុងទីនោះឯង ហើយចៀសចេញទៅ ។ ចិវកិវតាសាទៅ ។ ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្បយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្បយ គថាគមអនុញ្ញាតទ្បសង្ឃសម្មតភិក្ខុ
 ដែលប្រកបដោយអង្គ៨ ទ្បជាអ្នកទុកដាក់ចិវ ភិក្ខុដែលមិនលុះឆ្មោតភិក្ខុ
 មិនលុះទោសាភិក្ខុ មិនលុះមហាភិក្ខុ មិនលុះកាយភិក្ខុ ដឹងទ្បចិវ
 ដែលខ្លួនបានទុកដាក់ហើយនឹងមិនបានទុកដាក់ហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្បយ ត្រូវសង្ឃសម្មតយ៉ាងនេះ ត្រូវសង្ឃអង្គកេភិក្ខុជាមុន លុះ
 អង្គកេច្បហើយ ភិក្ខុអ្នកទ្បាសប្រតិបត្តិត្រូវញ៉ាំងសង្ឃទ្បដឹងថា បពិត្រ
 ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់
 សង្ឃហើយ គួរសង្ឃសម្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ទ្បជាអ្នកទុកដាក់ចិវ ។ នេះជា
 ពាក្យផ្ញើសង្ឃទ្បដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
 សង្ឃសម្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ទ្បជាអ្នកទុកដាក់ចិវ ។ ការសម្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ
 ទ្បជាអ្នកទុកដាក់ចិវសមគួរដល់លោកដ៏មានកាយអង្គណា លោកដ៏មាន
 កាយអង្គនោះត្រូវស្រៀម(បើ)មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានកាយអង្គណាទេ

សោ កាសយ្យ ។ សម្មតោ សង្ខេបន ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ
ចំវេនិណាហិតោ ។ ទមតិ សង្ខស្ស តស្មា ត្បណី ។
ឯវមេតំ ធារយោមីតំ ។

(៤៧) តេជ ទោ បទ សមយេន ចំវេនិណាហិតោ
ភិក្ខុ មណ្ឌបេមិ វុត្តប្បលេមិ និម្មតោសេមិ អន្លោកា
សេមិ ចំវេ និណាហិតំ ។ ទុទ្ធកេហិមិ ទុបនិកាហិមិ ទុច្ឆន្តិ ។
ភតវិតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសុំ ។ អទុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
កល្យាណាវ សម្មន្តិកុ យំ សង្ខេប នាតត្ថនិ វិហារំ វា
អឡុយោតំ វា ចាសាទំ វា ហម្មិយំ វា តុហំ វា ។ ឯវត្ស
មន ភិក្ខុវេ សម្មន្តិតោ ។ ត្សត្តេន ភិក្ខុនា បដិពាលេន
សង្ខេប ញាបេតោ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ខេប យនិ
សង្ខស្ស មត្តតលុំ សង្ខេប ឥត្តន្ទាមំ វិហារំ កល្យាណាវ
សម្មន្តេយ្យ ។ ឯសា ត្រតិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ
សង្ខេប សង្ខេប ឥត្តន្ទាមំ វិហារំ កល្យាណាវ សម្មន្តិ
តិ ។ យស្សាយស្សតោ ទមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស វិហារស្ស

លោកនីមានកាយុអន្តិភារេប្បិពោលច្បើនី ។ ភិក្ខុល្មារនេសង្ខបាម
សន្តត្សជាអ្នកទុកជាកំចើវហើយ ។ ការសន្តតិខេសមគ្គវេលំសង្ខ
ព្រៃនេហតុនាធានជាសង្ខស្សិមាមេ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកឲ្យរឿនិខេនេដោយ
អាការស្សិមាមេយ៉ាងខេ ។

(៤៧) សម័យនោឯនី ពួកភិក្ខុអ្នកទុកជាកំចើវ ទុកចំវេកុនី
មណ្ឌប (បារ៉ា) ខ្លា គ្រាមម្លប់លើខ្លះ ទៀបយុស្សខ្លះ កុនិចំកក្កាល
វលខ្លះ ។ ពួកសត្វកណ្តុខ្លះ ពួកសត្វកណ្តុខ្លះ កំតាតំចើវចំវិទានេ ។
ភិក្ខុចំវិទានេគ្រាបចំទិទ្ធសេចត្តិទិវចំពោះព្រៃនិមានព្រៃកាត ។ ព្រៃអន្ត
ទ្រនីអទុញ្ញាតជា ម្ចាស់ភិក្ខុចំវិទាយ (បើ) សង្ខេបប្រាណាខ្លះចំណា ភិ
វិហារក្តី ប្រាសាទមានសណ្ឋានដូចស្លាបគ្រែក្តី ប្រាសាទវែងក្តី
ប្រាសាទមានដំបូលគ្រឿងក្តី កូហក្តី កំតថាគតអទុញ្ញាតឲ្យសង្ខសន្ត
ខ្លះចំវិទានេឲ្យជាឃ្នាំងទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំវិទាយ គួរសង្ខសន្តយ៉ាង
ខេ ។ ត្រវែកអ្នកត្រូវប្រតិពលញ៉ាំងសង្ខឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ខ
ដំបំរើន សូមព្រះសង្ខស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគ្គវេលំសង្ខហើយ
សង្ខត្រូវសន្តវិហារល្មារខេ ឲ្យជាឃ្នាំងទាន ។ ខេពោតាស្សន្ស្រី
សង្ខឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ខដំបំរើន សូមព្រះសង្ខស្តាប់ខ្ញុំ សង្ខ
សន្តវិហារល្មារខេ ឲ្យជាឃ្នាំងហើយ ។ ការសន្តវិហារល្មារខេ

កណ្តាលការស្ស សម្មតិ សោ កុណ្ណាស្ស យស្ស ធន្ត-
 មតិ សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ខេប ឥត្តញ្ញាមោ
 វិហារោ កណ្តាលការី ។ មមតិ សង្ខេបស្ស តស្មា កុណ្ណិ ។
 ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

[២០] តេជ ទោ បទ សមយេជ សង្ខេបស្ស កណ្តាល-
 ការី ចិវំ អត្តតិ ហោតិ ។ អតវតោ វិតមត្តំ អាណេ-
 សំ ។ អទុជាបាបិ ភិក្ខុវេ បត្តិហាវន្តិមា សមញ្ញាគតំ
 ភិក្ខុំ កណ្តាលការីតំ សម្មតិ យោ ធន ធន្តាគតិ កធម្មយ្យ
 ធនោសាគតិ កធម្មយ្យ ធនោមាគតិ កធម្មយ្យ ធន-
 យាគតិ កធម្មយ្យ កុត្តាគុត្តញ្ច ជាធម្មយ្យ ។ ឯវត្ថុ បទ
 ភិក្ខុវេ សម្មតិទត្ថោ ។ បឋមំ ភិក្ខុ យាតិទត្ថោ យាតិគុ
 ត្ថេន ភិក្ខុទា បដិទេសន សង្ខេប ញ្ញាបេតត្ថោ
 សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ខេប យនិ សង្ខេបស្ស បត្តិកាស្ស
 សង្ខេប ឥត្តញ្ញាមំ ភិក្ខុំ កណ្តាលការីតំ សម្មតិធម្មយ្យ ។

ឱវជាយ្យិកំ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គុណា លោកដ៏មានអាយុអង្គុនោះ
 គួរស្ងៀម(ឃើ)មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គុណាទេ លោកដ៏មានអាយុ
 អង្គុនោះគប្បីពោលឡើង ។ វិហារណ្ណោះនេះសន្សំបាទសន្សំឱវជាយ្យិកំ
 ហើយ ។ ការសន្សំគួរដល់សន្សំហើយ ព្រោះហេតុនោះបាទជាសន្សំ
 ស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្ញុំរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[២០] សម័យនោះឯង ចិវកុច្ឆិយ្យិកំរបស់សន្សំគឺមានលោក
 ណា គ្រប់គ្រងក្បែរឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំចូលសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យសន្សំភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឱ្យ
 ជាអ្នកក្បែរយ្យិកំ គឺភិក្ខុដែលមិនលុះធម្មាគតិ ១ មិនលុះបាសាគតិ ១
 មិនលុះមាហាគតិ ១ មិនលុះយោគតិ ១ ដឹងខ្លះរបស់ដែលខ្លួនបាទ
 គ្រប់គ្រងក្បែរហើយនឹងមិនបាទគ្រប់គ្រងក្បែរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សន្សំត្រូវសន្សំយ៉ាងនេះ ។ សន្សំត្រូវអង្គុករភិក្ខុជា
 មុន លុះអង្គុករហើយ ភិក្ខុក្នុងក្រុមប្រតិពលត្រូវញ៉ាំងសន្សំឱ្យដឹងថា
 បពិត្រព្រះសន្សំដ៏ចំរើន សូមព្រះសន្សំស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលសមគួរ
 ដល់សន្សំហើយ សន្សំអ្នកសន្សំភិក្ខុឃ្មោះនេះ ឱវជាអ្នកក្បែរយ្យិកំ ។

ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្កេ សង្កេ
 ឥត្តិយមំ កំត្តំ កណ្តាតារិកំ សម្មាញតិ ។ យស្សាយស្ស-
 នោ ឧបតិ ឥត្តិយមស្ស កិក្ខុនោ កណ្តាតារិកស្ស
 សម្មតិ សោ តុញ្ញាស្ស យស្ស ឧត្តមតិ សោ ភា-
 សេយ្យ ។ សម្មតោ សង្កេន ឥត្តិយមោ កំត្តុ កណ្តា-
 តារិកោ ។ ឧបតិ សម្មស្ស តស្មា តុញ្ញា ។ ឯវេបតិ
 យារយេបតិ ។

[៥០] ៖ តន ទោ ចន សមយេន ចត្តត្តិយា កិក្ខុ
 កណ្តាតារិកំ វុជ្ជាបេជ្ជិ ។ ឥតវតោ ឯតមត្តំ អាទោច-
 នំ ។ ន កំត្តុវេ កណ្តាតារិកោ វុជ្ជាបេនោ យោ
 វុជ្ជាបេយ្យ អាបត្តិ ធម្មស្សតិ ។

នេះជាពាក្យផ្លូវសិស្សឱ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃបិរក្ខន្ធសូមព្រះសង្ឃ
 ក្នុងប្រទេសសិស្សសុតកិក្ខុឈ្មោះនេះ ឱ្យជាអ្នកក្សយ្យំ ។ កាសេនិកិ
 កិក្ខុឈ្មោះនេះឱ្យជាអ្នកក្សយ្យំ គួរដល់លោកជំទាវអាយុអង្គណា
 លោកជំទាវអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកជំទាវអាយុ
 អង្គណាទេ លោកជំទាវអាយុអង្គនោះគប្បីពោលរឿង ។ កិក្ខុឈ្មោះនេះ
 សិស្សបានសន្មតឱ្យជាអ្នកក្សយ្យំហើយ ។ កាសេនិកនេះគួរដល់សិស្ស
 ហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសិស្សស្ងៀមនៅ ។ ភ្នំសូមចាំខុសខ្លះប្រើ
 នេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៥១] សម័យនោះឯង ពួកក្សត្រិយកិក្ខុបរណេ ញកិក្ខុអ្នកក្សយ្យំឱ្យ
 ចៀសចេញ ។ កិក្ខុទាំងឡាយត្រាបបង្ខំខ្លួនសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវបរណេ ញ^(៤)
 កិក្ខុអ្នកក្សយ្យំចេញទេ កិក្ខុណាបរណេ ញ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិក្នុង ។

* បុគ្គលដែលមិនត្រូវបរណេ ញចេញចាកទីកន្លែងមាន ៤ ពួក គឺកិក្ខុចាស់ជាង ១ កិក្ខុជា
 គ្មានក្សយ្យំ ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុដែលបានសេសសន់ដំពីសង្ឃ ១ ។ កិក្ខុក្នុងមិនត្រូវ
 បរណេ ញកិក្ខុចាស់ចេញ ព្រោះលោកចាស់ជាងខ្លួន ។ កិក្ខុជាអ្នកក្សយ្យំ កិក្ខុមិនត្រូវបរណេ ញ
 ចេញ ព្រោះសង្ឃបានសន្មតឱ្យជាអ្នកក្សយ្យំ ។ កិក្ខុមានជម្ងឺ កិក្ខុមិនត្រូវបរណេ ញចេញ
 ព្រោះលោកជំទាវ ។ កិក្ខុដែលបានសេសសន់ដំពីសង្ឃ កិក្ខុមិនត្រូវបរណេ ញចេញ ព្រោះសង្ឃ
 បានឱ្យទិកន្លែងជាទីស្ស្សយដល់លោកដែលជាពហុស្ស្ស មានបញ្ចវេទនាសង្ឃដោយកិក្ខុ
 មានវត្តិ្តចេញពីដំបូងជាដំបូង (កណ្តាតារិក) ។

[៥២] តេជ ទោ បទ សមយេន សធុស្ស កណ្តា-
 ការ បិវំ ឧស្សន្តំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេ-
 សុំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ សម្មុទ្ធិតុតេន សធុន្ត កា-
 ដេតុន្តំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន សទ្ធា សធុន្ត
 បិវំ កាដេន្តា តោលាហលំ អតាសិ ។ កកវតោ ឯត-
 មត្តំ អាណេសុំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ បត្តហៈធុរិ
 សម្មុទ្ធាតតំ កិក្ខុវេ បិវំកាដេតំ សម្មុទ្ធិតុំ យោ ម ធម្មា-
 កតិ កធួយ្យ ន គោសាគតិ កធួយ្យ ន មោហាគតិ
 កធួយ្យ ន ភយាគតិ កធួយ្យ កាដិកាដិសត្វ ជា-
 នេយ្យ ។ វិវត្ត បទ កិក្ខុវេ សម្មុទ្ធិតត្វា ។ បវមំ
 កិក្ខុ យាចិតត្វោ យាចិត្វា ឲ្យត្តេន កិក្ខុតា បដិសលេន
 សធុន្ត ញាបេតត្វោ សុលាភុ មេ កន្តេ សធុន្ត យនិ
 សធុស្ស បត្តកលំ សធុន្ត កត្តត្តាមំ កិក្ខុវេ បិវំកាដេតំ
 សម្មុទ្ធួយ្យ ។ វិសា ញត្តិ ។ សុលាភុ មេ កន្តេ

[៥២] សម័យនោះឯង បិវំក្នុងឃ្នាំវិញ្ញាបស័សធុកិសម្បុរវិញ្ញា ។
 កិក្ខុចាំនិទ្ធាយក្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ អថាគអនុញ្ញាតឲ្យសធុ
 ដែលនៅដូចជុំគ្នា^(១) ចែកចិវិបាទ ។ ត្រាពោះឯង សធុចាំនិទ្ធាយ
 ចែកចិវិបាទអនុញ្ញាតសេចក្តីគោលហលឡើង ។ កិក្ខុចាំនិទ្ធាយក្រាប
 បន្តិទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត
 ថា ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ អថាគអនុញ្ញាតឲ្យសធុសធុកិក្ខុដែលប្រកប
 ដោយអង្គ ៥ ឲ្យជាអ្នកចែកចិវិបាទ គឺ កិក្ខុដែលមិនលុះឆ្មាគតិ ១
 មិនលុះពាសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះកយាគតិ ១ ដឹងឲ្យ
 បេសដែលខ្លួនបានចែកហើយ នឹងមិនបានចែក ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ចាំនិទ្ធាយ សធុត្រូវសធុយានីនេះ ។ សធុត្រូវអធិការកិក្ខុជាមុន លុះ
 អធិការចេះហើយ កិក្ខុអ្នកទ្វាសប្រតិពលត្រូវញ៉ាំងសធុឲ្យដឹងថា បពិត្រ
 ព្រះសធុដ៏ចម្រើន សូមព្រះសធុស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលសមគួរដល់
 សធុហើយ សធុគួរសធុកិក្ខុឈ្នាមនេះឲ្យជាអ្នកចែកចិវិ ។ នេះជាពាក្យ
 ឡើងសធុឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសធុដ៏ចម្រើន សូមព្រះសធុស្តាប់ខ្ញុំ

១ បានដល់សង្ឃដែលនៅរាជព្រះបរមរាជវាំង (អង្គរ) ។

សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ បីវត្តភ្នំ បីវត្តជន សម្បត្តិ ។
 យស្សាយស្សនោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុយោ បីវត្តភ្នំ-
 តស្ស សម្មតិ សោ ឥត្តន្ទាស្ស យស្ស ខត្តមតិ សោ
 កាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ បីវត្ត-
 ភាជនោ ។ ខមតិ សម្មស្ស តស្ស ឥត្តន្ទិ ។ ឋវមេតំ
 នារយាមិទិ ។ មថទោ បីវត្តភ្នំ ឋវមេតំ ឋវមេតំ ឋវមេតំ
 យោសំ តេជំ ធុ ទោ បីវត្តភ្នំ ឋវមេតំ ឋវមេតំ ឋវមេតំ
 មត្តំ អាណេសំ ។ មនុស្សានាមិ ភិក្ខុវេ បឋមំ ឧត្តិមំ ឫ
 តុលយិត្តា វណ្ណវណ្ណំ តត្តា ភិក្ខុ តណោត្តា វត្តំ វត្តំ ត្តា
 បីវត្តជនសំ ឋវមេតំ ។ មថទោ បីវត្តភ្នំ ឋវមេតំ ឋវមេតំ
 ឋវមេតំ យោសំ តេជំ ធុ ទោ សាមណេរាជំ បីវត្តជនសា
 នាត្តាទិ ។ តតវិហោ ឋវមេតំ អាណេសំ ។ មនុ-
 សានាមិ ភិក្ខុវេ សាមណេរាជំ ឧបទ្ទ្រយ្យជិវសំ នាត្តន្ទិ ។

សង្ឃសម្មតិកុណ្ណារោនេឱវត្តិអ្នកនៃបីវត្ត ។ ការសង្កត់កិច្ចស្តាប់នេះ
 ឱវត្តិអ្នកនៃបីវត្តដល់លោកជំទាវអាយុអង្គណា លោកជំទាវអាយុអង្គ
 នោះឱវត្តិស្រៀម មិនត្រូវដល់លោកជំទាវអាយុអង្គណា លោកជំទាវ
 អាយុអង្គនោះឱវត្តិពេលទៀត ។ ភិក្ខុស្តាប់នេះសង្ឃបាទសម្មតិឱវត្តិ
 អ្នកនៃបីវត្តហើយ ។ ការសង្កត់នេះត្រូវដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុ
 នោះបាទសង្ឃស្រៀមទៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកឱវត្តិនេះ ដោយភា-
 ពាស្រៀមទៅយ៉ាងនេះ ។ វេលានោះ ពួកភិក្ខុអ្នកនៃបីវត្ត មានសេចក្តី
 រិះគិតដូច្នោះថា យើងអ្នកនៃបីវត្តដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាបបង្ខំ
 ទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគម្ពុញ្ញភិក្ខុស្រៀមរើស (បីវត្ត) ជាមុខ
 ហើយស្នង់មើល (ដើម្បី) ហើយវេលានៃបីវត្តដែលមានសណ្តានត្រូវដឹង
 ច្រើនភិច (ឱវត្តិមានចំណែកស្និទ្ធភាព) ហើយព្រះភិក្ខុ ហើយបទីបីឱវត្តិ
 ពួក ។ រួច សឹមដកលំទុកឱវត្តិចំណែកនៃបីវត្ត ។ វេលានោះ ពួកភិក្ខុអ្នក
 នៃបីវត្តមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា យើងត្រូវឱវត្តិចំណែកនៃបីវត្តដល់ពួកសាម-
 ណេរដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាបបង្ខំទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏-
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគម-
 បុញ្ញភិក្ខុទាំងឡាយឱវត្តិចំណែកនៃបីវត្តពេលដល់ពួកសាមណេរ ។

តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញានោ កិក្ខុ សកេន
 ភាគេន ឧត្តវត្តកាមោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អា-
 រោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ ឧត្តវត្តស្ស សតំ កាតំ
 ធាតុន្តំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញានោ កិក្ខុ
 អតិវេកភាគេន ឧត្តវត្តកាមោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯត-
 មត្តំ អារោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ អនុត្តោមេ និរុទ្ធ
 អតិវេកភាគំ ធាតុន្តំ ។ អដំទោ ចិវរោជនាមំ កិក្ខុនំ
 ឯតនយោសិ កថំ នុ ទោ ចិវរាប្បដំវសោ ធាតុវា
 អាតតប្បដំនាជិយា នុ ទោ ឧត្តាហុ យជាវត្តន្តំ ។
 ភគវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ
 វិគលកេ តោសេត្វា កុសធាតំ កាតុន្តំ ។

[៥៣] តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ ចកលោ-
 នមិ ចណ្ណមត្តិកាយមិ ចិវំ វជន្តំ ។ ចិវំ ឧត្តណំ

សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រព្វមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងធូស្មើធូន្តផ្លូវត្រូវយោង
 ចង់បានចំណែករបស់ខ្លួន (ជាប់ទៅផង) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទ្រព្វចំណែករបស់ខ្លួន (គឺរបស់ភិក្ខុ
 អ្នកធូស្មើ) ដល់ភិក្ខុអ្នកធូស្មើ (ស្មើធូន្តផ្លូវត្រូវយោង) ចុះ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រព្វ
 មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងធូស្មើធូន្តផ្លូវត្រូវយោងចង់បានចំណែកថ្មីច្រើនជាង
 គេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកប្បិយភណ្ឌគេបាន
 ឱ្យហើយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទ្រព្វចំណែកដ៏ច្រើនចុះ ។ ត្រាងោះ
 ពួកភិក្ខុអ្នកចែកចំរែ មានសេចក្តីរកគេដូច្នោះថា យើងត្រូវឱ្យចំណែកចំរែ
 ដូចម្តេចហ្ន៎ យើងត្រូវឱ្យចំណែកចំរែដោយលំដាប់ភិក្ខុដែលមក ។ នឹង
 ត្រូវឱ្យចំណែកចំរែតាមលំដាប់ភិក្ខុចាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើចិវរោជនហើយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទាំងឡាយ
 ញ្ជូនភិក្ខុឱ្យក្រកមសើន ហើយសម្តែងការបោះស្ងាត ។

[៥៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយជ្រលក់ចិវរដោយអាចម៍
 តោចុះ ដោយដីស្អិតមានពណ៌លឿងខ្លះ ។ ចិវរនោះក៏មានពណ៌មិនល្អ ។

ចែកចាយ រាជសាសន៍

ហោតិ ។ ភតវតោ ឯតមត្តំ អាណេសុំ ។ អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ ធរ រាជានិ មូលរាជំ ទន្ធរាជំ ឧបរាជំ
 បន្តរាជំ បុប្ផរាជំ ជលរាជានុត្តិ ។ តេជ ទោ បទ
 សមយេន ភិក្ខុ សិក្ខុនកាយ^(១)ចិវំ រាជេត្តិ ។ ចិវំ ឧត្តត្តិ
 ហោតិ ។ ភតវតោ ឯតមត្តំ អាណេសុំ ។ អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ រាជំ បទិកុ ចូណ្យរាជេត្តិ ។ រាជំ ឧត្តកិ
 យតិ ។ ភតវតោ ឯតមត្តំ អាណេសុំ ។ អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ ឧត្តកិ ឧត្តកិ^(២) ត្តិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 ភិក្ខុ ធរ ជាតន្តិ រាជំ បត្តំ វា អបត្តំ វា ។ ភតវតោ
 ឯតមត្តំ អាណេសុំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្តកោ

១ ។ សិក្ខុនកាយ ។ ២ ។ ឧត្តកិ ។

ចែកចាយ ការប្រើប្រាស់ទឹកជ្រលក់ (២ ឃ្លាំង)

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គរអនុញ្ញាតទឹកជ្រលក់
 ៦ យ៉ាង គឺ ទឹកជ្រលក់កើតពីមើម ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីមើម ១ ទឹក
 ជ្រលក់កើតពីសម្បក ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីស្លឹក ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីផ្កា ១
 ទឹកជ្រលក់កើតពីផ្លែ ១ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយជ្រលក់ចំរ
 ដោយទឹកត្រជាក់ ។ ចំរនោះក៏មានក្នុងមិនល្អ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គរអនុញ្ញាតទឹកជ្រលក់តូច ដើម្បីដាំទឹក
 ជ្រលក់ ។ ទឹកជ្រលក់ក៏ផុលរហ័ស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គរអនុញ្ញាតឲ្យចង់ប្រទាន^(១) ។ សម័យនោះឯង
 ភិក្ខុទាំងឡាយមិនដឹងទឹកជ្រលក់ផ្តុះហើយទូលដាំមិនទាន់ផ្តុះ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គរអនុញ្ញាតឲ្យបន្តក់^(២) ដំណាក់ទឹក

១ ដំណាក់ឈើពាក្យនៅមានផ្លែ ដើម្បីកុំឲ្យត្រៀមជ្រលក់មានចំណុះឈើជាដើមសុទ្ធ
 ច្រើនបាន ។ ២ ដើម្បីកុំឲ្យស្រោចទឹកដោយយកទៅបន្តក់ឈើពាក្យនេះ (ដីទ) ក៏មិនសាយ
 ចេញហើស ឬបន្តក់ស្រែក្រាបក្នុងឆ្នោះដី (អន្តរាថា) ។

ក ឧទម្ពិដ្ឋិកាយ ក ថេរកំ ឆានុត្តិ ។ តេជ ទោ
 ថជ សមយេន កិក្ខុ រជំ ឱរោយេត្តា ក្សត្តិ អាវុត្តិ
 ក្សត្តិ កិក្ខុតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អនុ-
 ជាតាមិ កិក្ខុវេ រជំឧទ្ធក្សត្តិ ឧណ្ណានជាលិកត្តិ ។ តេជ
 ទោ ថជ សមយេន កិក្ខុ រជំ ឧទ្ធកាជំ ឧ សិវិដ្ឋតិ ។
 ភគវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ
 រជំឧកាលត្តិ រជំឧយេដត្តិ ។ តេជ ទោ ថជ សមយេ-
 ន កិក្ខុ ទាតិយាមិ បត្តេបំ ចិវំ មន្ត្រិ(១) ។ ចិវំ បរិកិក្ខុ-
 តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អនុជាតាមិ
 កិក្ខុវេ រជំឧនាលិកត្តិ ។ តេជ ទោ ថជ សមយេន
 កិក្ខុ ចមាយំ ចិវំ មន្ត្រិ ចិវំ មិសុតិកំ ហោតិ ។
 ភគវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ តិ-
 ណសញ្ញាភត្តិ ។ តិណសញ្ញាភតោ ឧបចិកាយិ ឧដ្ឋតិ ។
 ភគវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ

១. ឧ. សម្មត្តិ ។

លើទឹកកំបោម លើទឹកក្រចកកំបោម ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយកាល
 ដាក់ទឹកដែលកំបោមទឹកដ្ឋាន ។ ក៏បែរទៅ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រោយម្តងទៀត
 សេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះជីវិតព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យបោយសម្រាប់ជនទឹកដែលកំបោម
 ជន ។ សម័យនោះឯង ភាជនសម្រាប់ដាក់ទឹកដែលកំបោមភិក្ខុទាំងឡាយ
 មុនពេលនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រោយម្តងទៀតសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះមាតាព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យ
 ដាក់សម្រាប់ដាក់ទឹកដែលកំបោមសម្រាប់ដាក់ទឹកដែលកំ ។ សម័យ
 នោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយគត់ចំរើក្នុងសិទ្ធិសុខុមាលត្រូវ ។ ចំរើកំដាច់ដាច់
 អស់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រោយម្តងទៀតសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យ
 សម្រាប់ដែលកំ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយត្រង់និហាលចិវលើ
 ផែនដី ចិវកំច្រឡក់ដោយកាចម័ដី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រោយម្តងទៀតសេចក្តី
 ខ្ចីចំពោះព្រះជីវិតព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យក្រោយស្មៅ ។ ក្រោយស្មៅពួកសត្វ
 ករណ្យ្យកោអស់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រោយម្តងទៀតសេចក្តីខ្ចីចំពោះ
 ព្រះជីវិតព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

បិរក្ខត្រ កណ្តសុត្តនិកាយ

បិរក្ខត្រ បិរក្ខត្រ ។ មជ្ឈិម លក្ខណ៍ រដង ឧត្តរា
 គលតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជា-
 យមិ កិក្ខុវេ កណ្តោ តត្ថុត្ថុ ។ កណ្តោ ជីវតិ ។
 ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាយមិ កិក្ខុវេ
 កណ្តសុត្តនិកាយ ។ រដង ឯកតោ គលតិ ។ ភគវតោ
 ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាយមិ កិក្ខុវេ សម្បវត្តតិ
 សម្បវត្តតិ រដង ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ។
 តេជ ទោ មន សមយេន បិរ បត្តិ ហោតិ ។ ភគ-
 វតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាយមិ កិក្ខុវេ ឧត្តរា
 ឧសានេត្ថុ ។ តេជ ទោ មន សមយេន បិរ ឧសុ
 ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជា-
 យមិ កិក្ខុវេ ចាណិយា អាគោដេត្ថុ ។

បិរក្ខត្រ: ការព្រឹត្តិការណ៍សម្រាប់ជំងឺជាដើម

គឺជាគម្ពីរកណ្តសុត្តនិកាយសម្រាប់បាលបិរក្ខត្រ ។ កិក្ខុវេ
 ឡាយពាក់ពីរដំបូងកណ្តាល ទឹកជ្រលក់ក៏ហៅចុះទៅតាមដោយទាំង
 ពីរ ។ កិក្ខុវេនោះគ្រាប់បង្កិច្ចលសេចក្តីខ្ពស់បំពេញព្រះជីវិតព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវេឡាយ គឺជាគម្ពីរកណ្តសុត្តនិកាយ
 ត្រង់ដោយបិរ ។ ដោយបិរក៏ទត ។ កិក្ខុវេនោះគ្រាប់បង្កិច្ចលសេចក្តី
 ខ្ពស់បំពេញព្រះជីវិតព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវេ
 ឡាយ គឺជាគម្ពីរកណ្តសុត្តនិកាយសម្រាប់ជំងឺជាដើម ។ ទឹកជ្រលក់ក៏ហៅ
 ទៅតាមដោយម្លូង ។ កិក្ខុវេនោះគ្រាប់បង្កិច្ចលសេចក្តីខ្ពស់បំពេញព្រះជីវិត
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវេឡាយ គឺជាគម្ពីរកណ្តសុត្តនិកាយ
 ច្រើនបំពេញព្រះជីវិតព្រះភាគស្រប ម្យ៉ាងទៀត ពាលបើដំណាក់នឹង
 ទាំងដប់អស់ទេ កិក្ខុវេពាលបើទេញទៀយ ។ សម័យនោះឯង បិរក្ខត្រ
 ទាំងទេក ។ កិក្ខុវេនោះគ្រាប់បង្កិច្ចលសេចក្តីខ្ពស់បំពេញព្រះជីវិតព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវេឡាយ គឺជាគម្ពីរកណ្តសុត្តនិកាយ
 បិរក្ខត្រទឹក (១១) ។ សម័យនោះឯង បិរក្ខត្រសាច់រឹង ។ កិក្ខុវេ
 ឡាយគ្រាប់បង្កិច្ចលសេចក្តីខ្ពស់បំពេញព្រះជីវិតព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវេឡាយ គឺជាគម្ពីរកណ្តសុត្តនិកាយសម្រាប់ជំងឺជាដើម ។

[៥៤] តេជ ទោ បទ សមយេន ចតុត្ថិយោ កិក្ខុ
 អច្ឆិទ្ធតានិ ជីវរាជំ ជាវេន្តិ ទុក្កកសារាវិជំ ជាវេន្តិ ។
 មនុស្ស ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ(*) ។ កិក្ខុ(២) កតា-
 តោ ឯតមន្តំ អាវារេសុំ ។ ន កិក្ខុវេ អច្ឆិទ្ធតានិ
 ជីវរាជំ ជាវេតត្វានិ យោ ជាវេយ្យ អាមន្តំ ទុក្កដស្សាតិ ។

[៥៥] អុជទោ ភគវា វាជេហោ យថាភិរុត្តិ វិហារិត្វា
 យេន ធម្មិណាភិរ តេន ទារិកំ បត្តាមិ ។ អនុសា
 ទោ កតវា មាតេន្តេន្តិ(៣) អច្ឆិទ្ធតំ ចាលិទ្ធតំ មរិ-
 យោនទ្ធតំ សិដ្ឋាដកតទ្ធតំ(៤) ធិស្វាន អាយស្មន្តំ អាទ្ធតំ
 អាមន្តេសិ បស្សសិ តោ ត្វំ អាទ្ធតំ មាតេន្តេន្តិ
 អច្ឆិទ្ធតំ ចាលិទ្ធតំ មរិយោនទ្ធតំ សិដ្ឋាដកតទ្ធតំ ។

១ ធម្មិណា ឬ ឧបេយ្យោន្តេ វេយ្យោចិត្តិ តាម ធិបិ កាមភោជិតោភិ ទិស្សាតិ ។ ២
 កតាវេ បាលេ ១ យោភិ ។ ៣ ១. ឧបេយ្យោន្តិ ។ ៤ អច្ឆិទ្ធតំ បាលិទ្ធតំ មរិយោនទ្ធតំ
 សិដ្ឋាដកតទ្ធតំ ។

[៥៦] សម័យោនោចិវ ពួកធម្មតិយភិក្ខុប្រិប្រាសចិវិមិទបាទ
 កាភិ ទ្រទ្រងិចិវិវិលកំដោយទិកតតំមានពណិដូតុក ។ មនុស្សចំវ
 ព្យាយភិកោលទោស តិះដៀល បន្តិចន្តិវ ភិក្ខុភំនិព្យាយប្រាបមន្តិវល
 សេចក្តីនិវិចិវោពោព្រះដំមានព្រះភាគ ។ ព្រះកន្តិទ្រងិស្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចំនិព្យាយ អ្នកភំនិព្យាយមិទត្រូវប្រិប្រាសចិវិវិលមិទបាទកាភំទ ភិក្ខុ
 ណាប្រិប្រាស ត្រូវតាបត្តិទក្កដ ។

[៥៧] ត្រាវោ ព្រះមោនព្រះភាគនិវេនកុនិក្រិណដត្រិះដោយ
 សមគ្រុដសំពុទ្ធអព្វស្រិយ ហើយភិទ្រងិយាចិវចេញទៅ កាន់ចារិកកុនិ
 ទិក្ខុណាភិវេនបទ ។ ព្រះមោនព្រះភាគទ្រងិយើញវិស្រមុកវិវេនមគតៈ
 មានសណ្ឋានជាវិស្រមានជ្រងំបូន មានសណ្ឋានជាវិស្រមានភិវិវេនដោយ
 បណ្ណាយដងទ្រងិដង មានសណ្ឋានជាវិស្រមានភិវិវេនចាខ្លះ ។ មាន
 សណ្ឋានជាបូនជ្រងំដោយមានភិវិវេនចាខ្លះ លុះទ្រងិទតៈយើញហើយ
 ក៏ត្រាស់ហៅព្រះភាគទ្រងិមានតាយថា វៃពានទ្ធី អ្នកយើញវិស្រមុក
 វេនមគតៈ មានសណ្ឋានជាវិស្រមានជ្រងំបូន មានសណ្ឋានជាវិស្រ
 មានភិវិវេនដោយបណ្ណាយដងទ្រងិដង មានសណ្ឋានជាវិស្រមានភិវិវេន
 ចាខ្លះ ។ មានសណ្ឋានជាបូនជ្រងំដោយមានភិវិវេនចាខ្លះ ។

ឃី កន្ត្រៃតិ ។ ឧស្សហសិ ត្វំ អាណន្ត កិក្កុចំ
 ឃីវុនាចិ ចិវកចិ សំវិទហំតុន្តំ ។ ឧស្សហាមិ កកវតិ ។
 អដទោ កកវ ធក្កិណាតិវិស្សិ យជាតិវន្តំ វិហារិក្ខា
 បុណនេវ រាជកហំ បទ្វាកច្ឆិ ។ អដទោ អាយស្មា
 អាណន្តោ សម្ពហុលាចំ កិក្កុចំ ចិវកចំ សំវិទហំត្វា
 យេន កកវ គេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា កកវន្តំ
 ឃីតនេវេន បស្សតុ^(១) បេ កន្ត្រៃ កកវ ចិវកចំ សំវិទ-
 ហំត្វាចិតិ ។ អដទោ កកវ ឃីតស្មិ ចំនាទេ ឃីតស្មិ
 បតរណេ ធម្មិ តដំ តត្វា កិក្កុ អាណន្តសិ បណ្ឌិ-
 តោ កិក្កុវេ អាណន្តោ មហាបញ្ញោ កិក្កុវេ អាណន្តោ
 យត្រ ហិ ធាម បយា សន្តិក្កេន កាសិកស្ស វិគ្គារេន
 អត្ថំ អាជាជិស្សតិ កុសិម្បិ ធាម ករិស្សតិ អន្សកុ-
 សិម្បិ ធាម ករិស្សតិ មណ្ឌាលម្បិ ធាម ករិស្សតិ
 អន្សមណ្ឌាលម្បិ ធាម ករិស្សតិ វិដ្ឋម្បិ ធាម ករិស្សតិ

១ បស្សចំ កន្ត្រៃតិ វិស្សតិ ។

ព្រះអាណន្តក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ខែអាណន្ត អ្នកអាចចាត់ចែងចិវក្កេយនេះដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយបានឬទេ ។ ព្រះអាណន្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចធ្វើបាន ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 គន់គ្រងទុក្ខណាតិដល់បេ គូរដល់ពុទ្ធអច្យាស្រ័យហើយក៏ទ្រង់យាងត្រ-
 ឡប់មកត្រង់រាជទ្រិវិញ ។ វេលានោះ ព្រះអាណន្តដ៏មានសាយុក្តីបាន
 ចាត់ចែងចិវក្កេយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដាច់ច្រើនរូប ចូរហើយចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ត្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទត
 ចិវក្កេយខ្ញុំព្រះអង្គបានចាត់ចែងហើយចុះ ។ ព្រោះទំនាននេះ ដំណើរ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ធ្វើទូរចម្លឹកទាំងឡាយនោះ ចូរទ្រង់ត្រាស់ហៅ
 ភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាណន្តជាបណ្ឌិត ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អាណន្តមានប្រាជ្ញាច្រើន ព្រោះទំនាននេះដែលគេថាគន្ធាតាល
 ហើយដោយសន្តិម អាណន្តអាចដឹងសេចក្តីដោយភិស្តារបាន ហើយនេះ
 ធ្វើសំពត់ឈ្មោះកុសិផល ធ្វើសំពត់ឈ្មោះអន្សកុសិផល ធ្វើសំពត់ឈ្មោះ
 មណ្ឌលៈផល ធ្វើសំពត់ឈ្មោះអន្សមណ្ឌលៈផល ធ្វើសំពត់ឈ្មោះវិដ្ឋៈផល

អនុវិជ្ជាធម៌ ជាម ករិស្សតិ កិវេយ្យកម្ម ជាម ករិស្សតិ,
 ជន្មេយ្យកម្ម ជាម ករិស្សតិ ពាហន្តម្ប ជាម ករិស្ស-
 តិ ជំនួសត្ថា ករិស្សតិ សត្តល្ងំ សមណសារុច្ចំ
 បច្ចុត្តិកានត្ថា អនកិជ្ជិតំ អនុជាជាម កិក្ខុវេ ជំនួស
 សង្ខដិ ជំនួស ឧត្តរសង្ខំ ជំនួស អន្តរសក្ខំ ។

[៥៦] អដថោ ភគវា រាជគមោ យថាភិវន្តំ វិហរិត្តា
 យេន វេសាលី តេន ចារិតំ បក្កាមិ ។ អនុសា ថោ
 ភគវា អន្តរ ច រាជគមំ អន្តរ ច វេសាលី វទ្ធាន-
 មក្កុល្យឋបន្នោ សម្ពហុលេ កិក្ខុ ជីវិវហំ ឧត្តល្ងិតតេ^(១)
 សិរិសមំ ជីវិតិសិ ករិត្តា ទន្ទេមិ ជីវិតិសិ ករិត្តា ត-
 ជំយាមិ ជីវិតិសិ ករិត្តា អាគច្ឆន្តេ ជិស្វាន ភគវតោ
 ឯតនបេរាសិ អតិលហំ ថោ នំមេ មោយធុរិសា ជីវិវ
 ពាហុល្ងាយ អាវដ្ឋា យន្តុនាមា កិក្ខុនំ ជីវេ សមិម
 ពន្ទេយ្យំ មរិយានំ វិវេយ្យន្តិ ។ អដថោ ភគវា អនុ-
 ប្បត្តេ ចារិតំ ចរណាថោ យេន វេសាលី តេនវសរិ ។

• 1. ឧត្តល្ងិត ។

ធ្វើសំពត់ឈ្មោះអនុវិជ្ជាធម៌ ធ្វើសំពត់ឈ្មោះកិវេយ្យក្រមៈផល ធ្វើសំពត់
 ឈ្មោះជន្មេយ្យក្រមៈផល ធ្វើសំពត់ឈ្មោះពាហន្ត.ផល ហើយសំពត់នោះ
 នាខន្តក៏បានកាត់ដាច់ឲ្យវេសហ្មឺនដោយមុខកាំបិតឲ្យសមគួរដល់សមណៈ
 ឲ្យដាច់សម័ន្ធប្រាថ្នា ដល់ពួកចោរជាសត្រូវ ហ្មឺនក៏កុំចាំនិទ្យាយ
 អថភគអនុញ្ញាតសន្យាដីកាត់ ឧត្តរសង្ខៈកាត់ អន្តរសក្ខៈកាត់ ។

(៥៦) គ្រាពោះ ព្រះមានព្រះភាគភ័ក្ត្រក្រិក្រដក្រិះគួរដល់
 ពុទ្ធសព្វស្រីយ ហើយក៏ទ្រង់ចៀសទៅកាន់ចារិតក្រិក្រវេសាលី ។ ព្រះ
 មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ថ្ងៃព្រាយ ដាច់ខ្លះក្រិក្រដក្រិះខឹងចាខ្លះ
 ក្រិក្រវេសាលី ក៏បានទុកឃើញកុំចាំនិទ្យាយច្រើនប្រ មានចិវិវេច
 ជាសំពាយ បានដាក់ផ្នត់ចិវិវេសាលីក្បាលខ្លះ ដាក់ផ្នត់ចិវិវេសាលី កខ្លះ ដាក់
 ផ្នត់ចិវិវេសាលីចង្កើនខ្លះដើមក លុះទុកឃើញហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់រិះគិតយ៉ាងនេះថា ពួកមាយមុសេតាំងទេវិលមកកសេតគិលោក
 ក្នុងចិវិវេសាលីហើយសណាស់ បើផ្សំឈ្មោះគួរជាភគវិសិមាភាគិទុកនូវខន្ត
 វែនក្នុងចិវិវេសាលីកុំចាំនិទ្យាយ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 យាងទៅកាន់ចារិតដោយលំដាប់ ទើបបានដល់ទៅក្រិក្រវេសាលី ។

កត្រិ សុខំ កកវា វេសាលិយំ វិហារតិ តោតមៈតេ យេតិ-
 យេ ។ ភេន ទោ បន សមយេន កកវា សីតាសុ ហោ-
 មន្តិកាសុ រត្តិសុ អន្តរដ្ឋកាសុ ហិមយាតសមយេ រត្តិ
 អន្ត្រិកាសេ ឯកចំរោ ធិសិដំ ន កកវន្តំ សីតំ
 អហោសិ^(១) ធិត្តរន្តំ បវមេ យាមេ សីតំ កកវន្តំ អហោសិ
 ធិតិយំ កកវា ចំរំ ចារុបំ ន កកវន្តំ សីតំ អហោសិ
 ធិត្តរន្តំ មន្ត្រិមេ យាមេ សីតំ កកវន្តំ អហោសិ តិយំ
 កកវា ចំរំ ចារុបំ ន កកវន្តំ សីតំ អហោសិ ធិត្តរន្តំ
 បន្តិមេ យាមេ ធិត្តរេ អរុណេ ធិត្តិមុទិយា រត្តិយា សីតំ
 កកវន្តំ អហោសិ ធិត្តិ កកវា ចំរំ ចារុបំ ន កកវន្តំ
 សីតំ អហោសិ ។ អថ ទោ កកវតោ ឯតនយោសិ យេមិ
 ទោ តេ កុលបុត្តា ឥមស្មិ ធិត្តិយេ សីតាលុកា
 សីតតិកុកា តេមិ សុត្តាន្តំ តិចិវេន យាបេតុ យន្តុចា-
 ហំ ភិក្ខុនំ ចិវេ សីមំ ពទ្ធយេយ្យំ មវិហានិ វេយេយ្យំ
 និចិវំ អនុជានេយ្យន្តំ ។ អថ ទោ កកវា ឯតនយោសិ ធិតាន

១ ១ កកវន្តំ សីតំ អហោសិ កកវតោ សីតំ អហោសិ (ឧទ្ទិស្តវិញ្ញាណ) ។

បាទពូថា ព្រះដំរោព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងគោតមចេតិយទៀបក្រុងវិសា-
 លីនោះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដំរោព្រះភាគទ្រង់ចិវេនមួយ គង់នៅ
 ក្នុងទឹកព្រាសាលវលក្នុងវេលាយប់ ក្នុងសម័យមានទឹកស្រទ្រីម្នាក់ចុះ ក្នុង
 ពត្រិចាំងឡាយដែលគ្រិជាត់នៅក្នុងហេមន្តរដ្ឋ ប៉ុន្តែនៅជាចន្លោះនៃវេ
 ហយនីវេនលុណ^(១) ព្រះអង្គក៏មិនសោះឡើយ លុះបឋមយាមកន្តង
 ទៅហើយទើបព្រះអង្គស្និ ហើយព្រះអង្គទ្រង់ចិវេជាតំរេចិវេ ព្រះអង្គក៏
 បាត់ទៅទៅ លុះមន្ត្រិមយាមកន្តងទៅហើយទើបព្រះអង្គស្និ ហើយព្រះ
 អង្គទ្រង់វណ្ណបំចិវេជាតំរេចិវេ ព្រះអង្គក៏បាត់ទៅទៅ លុះបច្ចិមយាមកន្តង
 ទៅហើយ កាលអរុណេទ្រង់ ពត្រិកិក្ខុត្រាង ។ ទើបព្រះអង្គស្និ ព្រះ
 អង្គទ្រង់វណ្ណបំចិវេជាតំរេចិវេ ព្រះអង្គក៏បាត់ទៅទៅ ។ គ្រានោះ ព្រះ
 មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងចន្លោះ ក្នុងធម៌វិទ្យានេះ កុលបុត្តចាំងឡាយ
 ណាដែលជាអ្នកគង់ជាប្រិក្ខុ ជាអ្នកទូចរោ កុលបុត្តចាំងនោះ
 ក៏មានច្បាប់អក្ខតាពទ្រប្រិក្ខុទៅហើយចិវេ ពូ បាទ បើដូច្នោះនូវគេជាគ
 ចងសីមាហើយតាំងទុកនូវទ្រង់គង់ក្នុងចិវេ ហើយអនុញ្ញាតចិវេ ពូ ដល់
 ភិក្ខុចាំងឡាយ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដំរោព្រះភាគ
 ទ្រង់ម្នាក់ធម៌ក្នុងក្នុងវេលានោះ រូបទ្រង់ត្រាសំហៅភិក្ខុចាំងឡាយមកថា

១ ធិតិវេហេនធិតិកថា កត្រិ ៧ ធិតានុចនៃវេហយនិវេនលុណ ២ ពត្រិ ហេតុ
 ជាពត្រិគោតមចេតិយនៃវេហយនិវេនលុណ ។

ឯតស្មី បតវណ ធម្មិ កថំ កត្តា កិក្ខុ អាមទ្កេសិ
 ឥនាហំ កិក្ខុវេ អន្តរា ច វាជនហំ អន្តរា ច វេសាលិ
 អន្តរាមគ្គយ្យនិបទ្ទោ អន្តរា សប្បហុលេ កិក្ខុ ជីវេហំ
 ទុត្តន្តិកតេ សិសេមំ ចិវភិសិ កវិក្ខា ទទ្ទេមំ ចិវភិ-
 សិ កវិក្ខា កតិយាបំ ចិវភិសិ កវិក្ខា អាគន្ធន្ត ទិ-
 ស្វាន មេ ឯតទយោសិ អតិលហំ ទោ ឥមេ មោយមុ-
 វិសា ចិវេ ពាហុស្វាយ អាវដ្ឋា យទ្ធតាហំ កិក្ខុចំ ចិវេ
 សិមំ ទទ្ទេយ្យំ មវិយាទំ វេយយ្យន្តិ ។ ឥនាហំ កិក្ខុវេ
 សិកាសុ ហេមទ្កិកាសុ រត្តិសុ អន្តរដ្ឋកាសុ ហិមទ្កាត-
 សមយេ រត្តិ អន្តរកាសេ ឯកចិវេ ទិសិទំ ទ មំ
 សិភំ អយោសិ ទិក្ខុន្ត បវេម យាមេ សិភំ មំ អយោ-
 សិ ទុតិយាហំ ចិវំ ចារុបំ ទ មំ សិភំ អយោសិ ទិក្ខុន្ត
 មជ្ឈិមេ យាមេ សិភំ មំ អយោសិ តតិយាហំ ចិវំ
 ចារុបំ ទ មំ សិភំ អយោសិ ទិក្ខុន្ត បជ្ជិមេ យាមេ
 ទុទ្ធតេ អរុណេ ទទ្ធមុទិយោ រត្តិយោ សិភំ មំ អយោសិ
 ទត្តតាហំ ចិវំ ចារុបំ ទ មំ សិភំ អយោសិ តស្ស
 មយ្ហំ កិក្ខុវេ ឯតទយោសិ យេមំ ទោ តេ ក្សលប្បត្តា

ម្នាលកិក្ខុចំនិទ្ធាយ ក្នុងកាលនេះគេជាគត បានដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ជា
 ចន្លោះក្រុងក្រុងគ្រឹះនិងចន្លោះក្រុងវេសាលិហើយឃើញកិក្ខុចំនិទ្ធាយ ហេ
 ចិវេវេចជាសំពាវដាក់ផ្គត់ផ្គង់វិលេក្សលនេះ ដាក់ផ្គត់ផ្គង់វិលេក្សលនេះ ដាក់
 ផ្គត់ផ្គង់វិលេក្សលនេះនេះនេះនេះនេះ លុះឃើញហើយ គេជាគតក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដូច្នោះជា ត្រូវតែយល់ថាសំពាវនេះវិលេក្សលនេះសេចក្តីលាភក្នុងវិលេក្សលនេះ
 ណាស់ បើដូច្នោះគួរតែជាគតចង់សំពាវនេះនេះនេះនេះនេះនេះនេះនេះ
 ចំនិទ្ធាយ ។ ម្នាលកិក្ខុចំនិទ្ធាយ ក្នុងកាលនេះគេជាគតច្រើនវិលេក្សល
 អង្គុយនៅក្នុងទីកណ្តាលក្នុងវេសាលិយប់ក្នុងសម័យនោះទឹកស្រទ្រីមធ្លាក់
 បុកក្នុងគ្រឹះចំនិទ្ធាយដែលគ្រជាក់ នៅក្នុងហេមនេះដូច្នោះ បើគេនៅចន្លោះវែង
 វែងមាយនិងវែងវែង គេជាគតក៏មិនទៅឡើយ លុះបើមាយមកនឹង
 ទៅហើយ ទើបគេជាគតទៅ គេជាគតបានដល់ចំនិទ្ធាយដាក់ចំនិទ្ធាយ គេជាគត
 ក៏បានទៅទៅ លុះមជ្ឈិមយាមកនឹងទៅហើយ ទើបគេជាគតទៅ គេជាគត
 បានដល់ចំនិទ្ធាយដាក់ចំនិទ្ធាយ លុះបច្ច័យយាមកនឹង
 ទៅហើយ អរុណារឡើងក្រិក្ខុត្រាង ទើបគេជាគតទៅ គេជាគតបាន
 ដល់ចំនិទ្ធាយដាក់ចំនិទ្ធាយ គេជាគតក៏បានទៅទៅ ម្នាលកិក្ខុចំនិទ្ធាយ គេជា-
 គតក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ ក្នុងមជ្ឈិមយាម ក្នុងមជ្ឈិមយាម ក្នុងមជ្ឈិមយាម

សម្បត្តិ ចម្រើនយេ សីតា លុកា សិគតិកា គេដិ
 សាស្ត្រាង្គី តំដីវេន យាមេតុំ យេន្ទ្រាមា ភិក្ខុតំ ចីវរ
 សីមំ តាទ្រុយ្យំ មរិយាតំ មេយ្យំ តិចីវរ អនុជានេយ្យង្គី
 អនុជានាមំ ភិក្ខុវេ តិចីវរ ទ្ធិតុណំ^(១) សង្ឃាជិ ឯតត្ថិយំ
 ទត្តកសង្កិ ឯតត្ថិយំ អន្តរាសតត្ថិ ។

[១៧] គេន ទោ បទ សមយេន ចត្វក្កិយា ភិក្ខុ
 ភតវតា តិចីវរ អនុញ្ញាតត្ថិ អញ្ញាទេវ តិចីវរេន តាម
 បរិសន្តិ អញ្ញាទេវ តិចីវរេន អាវាមេ មន្ត្រិ អញ្ញាទេវ
 តិចីវរេន នហាតំ ទ្ធិតុណំ ។ យេ គេ ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។
 បេ ។ គេ ទត្ត្យាយង្គិ ទីយង្គិ វិហារង្គិ តាដំ ហំ ជាម
 ចត្វក្កិយា ភិក្ខុ អតិវេតិចីវរ ជាវេស្សង្គិតិ ។ អថទោ គេ
 ភិក្ខុ ភតវតា ឯតមតុំ អាណេចេសុំ ។ អថទោ ភតវា
 ឯតស្មី ចំនាល ឯតស្មី បតករណេ ចង្កី តាដំ តត្វា
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ អតិវេតិចីវរ ជាវេតតុំ យេ
 ជាវេយ្យ យថាធាន្តា តាវេតត្វាតិ ។ គេន ទោ បទ

១ ១. ទីតុណំ ។

ដែលជាអ្នកសាងជាប្រព្រឹត្តិ ជាអ្នកប្រារព្ធិ កុលបុគ្គលំនិរោទៈភាពញ្ញាតិ
 អនុភាពទ្រូច្រិត្តិទេវេដាយចីវរេន យេដុះប្រារព្ធិជាគតនិសីតាតិទិក
 ទ្រុវេតុដៃទត្តិចីវរ ក្នុងអនុញ្ញាតចីវរេន ឯតភិក្ខុតំនិទ្រុយ ម្ចាស់ភិក្ខុតំនិ
 ទ្រុយ គថាគតអនុញ្ញាតចីវរេន គិ សង្ឃាដិចីវរេន កត្តកសង្កិ (ចីវរ) ១
 ជាដំ សូន្និ ១ ជាដំ ។

[១៨] សម័យនាវេន ក្នុងកត្តិយភិក្ខុតំនិថា ចីវរេន ព្រះដីមាន
 ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតចុបោយ ។ កំតំអាច្ចុលវេតាមស្រុកដោយចីវរេន ព្រ
 ដិទ្រៀត ទៅក្នុងក្រុងដោយចីវរេនដិទ្រៀត ចុបទៅភាគកំតំដំដាចិស្រង់
 ទិកដោយចីវរេនដិទ្រៀត ។ ភិក្ខុតំនិទ្រុយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិប
 ប បេ ។ ភិក្ខុតំនិរោទៈភិក្ខុភាវេនាស តិរេដិល បទុបេដ្ឋិបថា ក្នុងកត្ត
 ក្តិយភិក្ខុមិសមបើទិទ្រង់អតិវេតិចីវរេន ។ ភិក្ខុតំនិរោទៈក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីចុះចំរោះព្រះដីមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ
 នេះ ព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើម្នាក់ក្នុងពេលនោះច្រង់ត្រាស់ទៅ
 ភិក្ខុតំនិទ្រុយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុតំនិទ្រុយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រង់អតិវេ
 ចីវរេន ភិក្ខុណាទ្រង់ ភិក្ខុនោះត្រូវនិយមទ្រង់ធ្វើតាមធម៌ ។ សម័យនោះ

សមយេន អាយស្មតោ អាណទុស្ស អតិរកចិវំ ឧប្បន្នំ
 ហោតិ ។ អាយស្មា ច អាណតោ តំ ចិវំ អាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស នាតុកាមោ ហោតិ ។ អាយស្មា ច
 សារីបុត្តោ សាគេតេ វិហារតិ ។ អថទោ អាយស្មតោ
 អាណទុស្ស ឯតនហោសិ កកវតា បញ្ញតំ ច អតិរក
 ចិវំ ធារតត្ថន្តំ ឥនត្ថ មេ អតិរកចិវំ ឧប្បន្នំ
 អហក្កំមំ ចិវំ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស នាតុកាមោ
 អាយស្មា ច សារីបុត្តោ សាគេតេ វិហារតិ តតិ ទុ ចោ
 មយា បដិបទ្ធិតត្ថន្តំ ។ អថទោ អាយស្មា អាណតោ
 កកវតោ ឯតមត្ថំ អាណតេសិ ។ តិវចំ មធាណទុ
 សារីបុត្តោ អាណទុស្សតិ ។ ធរមំ វា កកវា ជិវសំ
 ធសមំ វាតិ ។ អថទោ កកវា ឯតស្មី ចិណនេ ឯតស្មី
 បតារណេ ចម្មំ តតិ តត្ថា កិក្ខុ អាមាណ្ណសិ អនុណា
 លាមិ កិក្ខុវេ ធសាហាបរមិ អតិរកចិវំ ធារតត្ថន្តំ ។
 តេន ទោ បន សមយេន កិក្ខុនំ អតិរកចិវំ ឧប្បន្នំ
 ហោតិ ។ អថទោ កិក្ខុនំ ឯតនហោសិ តតិ

អតិរកចិវំ ធារតត្ថន្តំ ឧប្បន្នំ ព្រះភានន្តំ ដំមានកាយ ។ ឯព្រះភានន្ត
 ដំមានកាយ ត្រាថ្នា ប្រគេនចិវំ ទោះទៅ ព្រះសារីបុត្តដំមានកាយ ។ ព្រះ
 សារីបុត្តដំមានកាយ ក៏គង់នៅឯក្រុងសារកេត ។ វេណាទោះ ព្រះភានន្ត
 ដំមានកាយ មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា ព្រះមានព្រះភាគ បានបញ្ញត្តិថា
 កិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់អតិរកចិវំ ទេ ក៏ឯអតិរកចិវំ ទេ មិនត្រូវទ្រទ្រង់អតិរក
 អញ្ញាហើយ តែថា កាយអញ្ញបង្ក ប្រគេនចិវំ ទោះទៅ ព្រះសារីបុត្តដំមាន
 កាយ ឥឡូវ ព្រះសារីបុត្តដំមានកាយ គង់នៅឯក្រុងសារកេត កើតគ្នា
 អញ្ញត្រូវប្រកបក្តីដូចម្តេច ។ វេណាទោះ ព្រះភានន្តដំមានកាយ គ្រាប
 ចន្តិទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរ
 ថា វៃភានន្ត ចុះសារីបុត្តនៅយូរប៉ុន្មានថ្ងៃ ទៀត ទើបបាត់មក ។ ព្រះ
 ភានន្ត ត្រាបបន្តិទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះសារីបុត្តមុខជាទីនឹម
 មកក្នុងថ្ងៃ ដំបូកដំបូក ថ្ងៃទី ១០ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំ ហើរទៅ ព្រះដំមានព្រះ
 ភាគ ទ្រង់ធ្វើដំបូកថា ក្នុងវេលាទោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយ មក
 ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រទ្រង់អតិ
 រកចិវំ កំណត់ត្រឹម ១០ ថ្ងៃ ។ សម័យនោះ អតិរកចិវំ កើតឡើងដល់
 កិក្ខុទាំងឡាយ ។ វេណាទោះ កិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីគិតដូច្នោះថា

ជីវិតក្នុងអន្តរាយក្នុង

ឧ ទោ អន្តរាយក្នុង^(១) អតិវេកាចិវា បដិបត្តិកត្តិ ។ កត-
វិកា ឯកមត្តំ អាណេចេស្យំ ។ អនុណិយាមិ ភិក្ខុវេ
អតិវេកាចិវំ វិកាយ្យេត្តិ ។

(៥៥) អថទោ កតវា វេសាលិយំ យថាភិក្ខុំ វិចា-
វិត្តា យេន ពារណសី ភេន ចារិតំ បញ្ញាមិ អនុបុត្រេន
ចារិតំ បរមាដោ យេន ពារណសី តទេសវិ ។ តត្រ
សុទំ កតវា ពារណសិយំ វិហារតំ ឥសិបតទេ មិគទា-
យេ ។ ភេន ទោ បន សមយេន អន្តរាយស្ស ភិក្ខុ-
ទោ អន្តរាយស្ថានោ ជំនោ ហោតិ ។ អថទោ តស្ស
ភិក្ខុទោ ឯតទហោសិ កតវិកា តិច័មំ អនុញ្ញាតំ ទ្វិ-
កុលា សង្កាតិ ឯកត្វិយោ ឧត្តរាសន្តោ ឯកត្វិយោ
អន្តរាយស្ថានោ អយញ្ច មេ អន្តរាយស្ថានោ ជំនោ យទ្ធ-
ទាហំ អត្តន្យំ អនុបេយ្យំ សមន្តរោ ធុបត្តំ កវិស្សតិ
មជ្ឈេ ឯកត្វិយត្តិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ អត្តន្យំ
អនុបេសិ ។ អនុសា ទោ កតវា សេចាសនចារិតំ
អាហិណ្ណាញ តិ ភិក្ខុំ អត្តន្យំ អនុបេត្តិ ទិស្សាន

១ ទោយិយោក្នុង អយំ ចារិ ឥ យោតិ ។

ជីវិតក្នុង ប្រិវាត្ត ១២

យេនិទ្ធិប្រតិបត្តិក្នុងអតិវេកាចិវេស្សោម្ហប្ហ ។ ភិក្ខុទំនិរោចេត្តិ
សេចក្តីទុំចំពោះព្រះដំមានព្រះកត ។ ព្រះអន្ត្រ្រៃន្រ្រៃត្រាស់ថា ម្ហល
ភិក្ខុទំនិទ្ធិយ ភវិកតអន្តរាយក្នុងវិកាយអតិវេកាចិវេស្សោម្ហប្ហ ។

(៥៨) ត្រាទោ ព្រះដំមានព្រះកតក្នុងក្រុងវេសាលីក្នុងស្រុក
កុទ្ធអន្តរាយស្រីយោហិយកិទ្រងយានិវេកាចំចារិកក្រុងពារណសី កាល
ទ្រងយានិវេកាចំចារិកាយសំដាប់ គឺបានដល់នៅក្រុងពារណសី ។
បានព្រមថា ព្រះដំមានព្រះកតទ្រងនឹកក្នុងឥសិបតទេមិគទាយិទ្រៀប
ក្រុងពារណសីនោះ ។ សម័យនោះ ភិក្ខុ ១ រូបមានស្បូន្ត្រះ ។ វេលានោះ
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីគ្រិះរិះដូច្នោះថា ពីរ ព្វ គឺ សត្វ១៧ ជាង ១ ក្នុង
ស្បូន្ត្រះ ១ ជាង ស្បូន្ត្រះ ១ ជាង ព្រះដំមានព្រះកតបានអន្តរាយក្នុងយោ ឯ
ស្បូន្ត្រះរបស់អាក្ខអញ្ចុះ បើដូច្នោះក្នុងអញ្ចុះប៉ុន្មាន កាលបើដូច្នោះ
ស្បូន្ត្រះនោះនឹងវេតា ២ ជាងដោយដំរិញ កណ្តាល ១ ជាង ។ វេលា
នោះ ភិក្ខុនោះគឺបានប៉ុន្មាន ។ ព្រះដំមានព្រះកតបានយានិវេកាចំ
សេចាសនចារិកបានទុកយើងភិក្ខុនោះភិក្ខុនិរិះដូច្នោះ លុះទុកយើង

យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបស្សនំ ឧបស្សនំ តំ ភិក្ខុ
 ឯតទេវេច ភី ភិក្ខុ ករោសីតិ ។ អន្តរា ភតវ
 អន្តរេមីតិ ។ សាទុ សាទុ ភិក្ខុ សាទុ ទោ ភិក្ខុ
 អន្តរា អន្តរេសីតិ ។ អដទោ ភតវ ឯតស្មី ចិណេ
 ឯតស្មី ធករណោ ធម្មី កាដំ កត្វា ភិក្ខុ អាម ភ្នសំ
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អហតានំ ធុស្សានំ អហតតហ្វានំ
 ទ្ធិតុណំ សង្ខារំ ឯតទ្ធិយំ ឧត្តរសង្ខំ ឯតទ្ធិយំ អន្ត-
 រាសតំ ឧត្តរាណំ ធុស្សានំ ចតុតុណំ សង្ខារំ ទ្ធិតុ-
 ណំ ឧត្តរសង្ខំ ទ្ធិតុណំ អន្តរាសតំ ចំសុត្តរេ យា-
 វធម្មំ ចាបណិក ឧស្សារហា ករណីយោ អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ អន្តរា តុដំ ធុស្សានំ ករណីយោ ធម្មំ កត្វា ។

ហើយក៏ទ្រង់យាងចូលទៅកេតុនាខាង លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់ត្រាស់
 នឹងភិក្ខុនោះដូច្នោះថា ឯភិក្ខុ អ្នកធ្វើអ្វី ។ ភិក្ខុនោះក្រាបចង្អុលថា ចតិក្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គបិទបិទ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ភបថា ច្រៃពហើយ ។ ភិក្ខុ ច្រៃពហើយភិក្ខុ អ្នកបានបិទបិទ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ធ្វើដូចម្នាក់ថា ក្នុង
 វេលានោះ ដូចទ្រង់ត្រាស់ទៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើសំពត់នៅថ្ងៃដូចសំពត់ដែលគេបោកលាងម្តងហើយ ភថាភត
 អនុញ្ញាត (ឲ្យអ្នកទាំងឡាយធ្វើ) សង្ខារំ ២ ជាប់ ឧត្តរសង្ខំ ១ ជាប់
 សង្ខំ ១ ជាប់ (បើ) សំពត់ដែលគេបោកលាងម្តង (គឺសំពត់ចាស់) ភថា-
 ភតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយធ្វើសង្ខារំ ២ ជាប់ ឧត្តរសង្ខំ ២ ជាប់ សង្ខំ
 ២ ជាប់ អ្នកទាំងឡាយគួរធ្វើដូច្នោះសព្វគ្រប់ប្រសិនបើសំពត់បង្កកូល
 សំពត់ធ្លាក់ចុះក្នុងកន្លែងព្រៃព្រៃ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាភតអ-
 នុញ្ញាតត្រូវបិទបិទ^(១) ខ្ញុំការដុល ខ្ញុំក្រិលកណ្តិ ខ្ញុំកណ្តិ ខ្ញុំការធ្វើទ្វិមា^(២)

១ បានដល់សំពត់ដែលក៏បិទបិទក្នុងកន្លែងដែលខ្លួនកាន់ពេញ ។ ២ បាន
 ដល់សំពត់ដែលក៏បិទបិទក្នុងកន្លែងដែលមិនបានកាន់ពេញ ។

[២៧] អថេចា កកវា តាកណសិយំ យថាភិវ្គុ
 វិហារិត្វា យេន សាវត្ថិ ខេន ចារិតំ បក្កាមិ អនុប្បទេន
 ចារិតំ ចាមាដោ យេន សាវត្ថិ ករវសិ ។ តត្រិ សុនំ
 កកវា សាវត្ថិយំ វិហារិតិ ជេតវនេ អមាដថំណ្ហិកស្ស
 អាវាមេ ។ អថេចា វិសាខា មិការាមាតា យេន កកវា
 តេនុបស្ក័មិ ឧបស្ក័មិត្វា កកវនំ អភិវនេត្វា ឯតមនំ
 ចិសិទិ ។ ឯតមនំ ចិសិទំ ចោ វិសាខំ មិការាមាតិ
 កកវា ធម្មិយា កថាយ សទ្ធស្សសិ សមាទាមសិ
 សមុត្តេជសិ សម្បហំសេសិ ។ អថេចា វិសាខា
 មិការាមាតា កកវតា ធម្មិយា កថាយ សទ្ធស្សតា
 សមាទមិទា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា កកវនំ ឯត-
 ណវេន អភិវសេទុ មេ កន្ត កកវា ស្វាតតាយ កត្តំ
 សទ្ធិ កំត្តុសម្បោតិ ។ អភិវសសំ កកវំ ត្តុណ្ហិកា-
 ជេន ។ អថេចា វិសាខា មិការាមាតា កកវតា អភិវសទំ

[២៨] ត្រាភោ ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់គង់ទៅក្រុងពាកណសិវ្គុ
 ដល់ពុទ្ធអន្ស្រយហើយ គំទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិតក្រុងសាវត្ថិ កាល
 ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិតដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថិខោះ ។
 បានពួកថា ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់គង់ទៅក្នុងព្រះជេតពារមល់អនា-
 ថមិណ្ហិកសេដ្ឋិទៀចក្រុងសាវត្ថិខោះ ។ វេលាខោះ ខាងវិសាខាមិការា-
 មាតាបានចូលទៅគាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ សុះចូលទៅដល់ហើយគំគ្រាប
 ដោយបង្គំព្រះដំមានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កាល
 ខាងវិសាខាមិការាមាតាអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដំមានព្រះ
 ភាគទ្រង់ពន្យល់ខាងវិសាខាមិការាមាតាដែលអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ
 ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យតាមយកកាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរឹករយដោយធម្មិក-
 ថា ។ លំដាប់ខោះ ខាងវិសាខាមិការាមាតា សុះព្រះដំមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យតាមយកកាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរឹករយ
 ដោយធម្មិកថាហើយ គំគ្រាបបង្គំចូលពាក្យនេះទំនីព្រះដំមានព្រះភាគ
 ថា ចតិក្រព្រះអង្គដំបើន សូមព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ចូលកត្តរបស់
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីនាទំកុនិវិច្ឆិស្តកជាមួយទំនិតុស្សិ ។ ព្រះដំមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ចូលខំបន្តដោយកុណ្ហិកា ។ លំដាប់ខោះ ខាងវិសា-
 ខាមិការាមាតាបានដឹងច្បាស់ថា ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ចូលខំបន្តហើយ

វិធីត្រា ធម្មាយាសនា កតវន្តំ អភិវាទេត្រា បទកុំណិ
 កត្រា បញ្ញាមិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន តស្ស
 វត្តិយា អច្ចយេន ទានុទ្ធិបិកោ បហាមេយោ ទាវស្សិ ។
 អថទោ កតវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ យថា ភិក្ខុវេ ជេតវន
 វស្សតិ វិ ចត្វសុ ធិមេសុ វស្សតិ ឱវស្ស្ហៈបថ ភិក្ខុ
 វេ តាយំ អយំ បច្ឆិមេតោ ទានុទ្ធិបិកោ បហាមេ
 យោតិ ។ វិ កន្តេតិ ទោ តេ ភិក្ខុ កតវនា បដិស្ស្ហាណិត្រា
 ធិក្ខិត្តិយេវ តាយំ ឱវស្ស្ហៈបច្ឆិ ។ អថទោ វិសាទា
 មិការមាត បណិកំ ទានធិយំ តោជធិយំ បដិយោនា
 មេត្រា នាសិ អាណាបេសិ កច្ច ជេ អាណមំ កត្រា
 តាលំ អាណេចេហិ តាលោ កន្តេ ធិដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។ វិ
 អយ្យតិ ទោ សា នាសិ វិសាទាយ មិការមាតុយា
 បដិស្ស្ហាណិត្រា អាណមំ កត្រា អន្តស ភិក្ខុ ធិក្ខិត្តិយេវ

កំត្រាកោតកតាសនៈថាយបន្តិព្រះមាតាព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សណាហើយ
 ចៀសចេញទៅ ។ សម័យនោះឯង លុះក្រីទោះកន្លងទៅហើយមានភ្លេង
 ធំបាក់ចុះសព្វទ្វីបទាំង៤ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ហៅពួកភិក្ខុមកថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្លេងបាក់ចុះក្នុងវត្តជេតវន
 យ៉ាងណា ភ្លេងបាក់ចុះក្នុងទ្វីបទាំង៤ គឺយ៉ាងនោះដែរ ខ្ញាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរផ្លូវដំរើកាយស្រប ។ គ្នាទៅចុះ (ព្រះ) ភ្លេង
 ធំដែលបាក់សព្វទ្វីបទាំង៤ នេះជាប់ផុតត្រឹមនេះហើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលស្តាប់ព្រះគុណ្ឌិការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយតាក្យថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏នាំគ្នាដាក់ចីវារចេញស្លឹកទឹក
 ភ្លេងដំរើកាយ^(១) ។ ត្រាពោះ នាវិវិសាភាមិការមាតាបានឱ្យដទៃតាក់
 តែងទានម្ភយកោដន៍ណា ហោរដ៏ទុក្ខមហើយបន្លាប់ទាសីថា វៃហនិ ហនិ
 ចូរទៅកាន់ភាគមហើយត្រាបចង្កំទូលកត្តកាយ^(២) ថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន កាលនេះវាកាលអ្នកហើយ កត្តកិសាទ្រចរហើយ ។ ទាសី
 នោះទទួលស្តាប់តាក្យរបស់នាវិវិសាភាមិការមាតាដោយតាក្យថា បារម្ភ
 ជាទូលំ ហើយទៅកាន់ភាគមកដ៏បានឃើញពួកភិក្ខុដែលដាក់ចីវារចេញ

១ ភិក្ខុទាំងនោះចូរដំរើភ្លេងត្រាសំរាប់ក្នុង (សៀវភៅ) ។ ២ ពេលព្រះធម៌ចង្កាន់ ។

ចំរើនព្រះ វិសាខាមិត្តភាព

តាយ ឱវស្សន្តបេដ្ឋិកំ និស្សាន ធម្មំ អាណមេ ភិក្ខុ អាដិ-
 វត្តា តាយ ឱវស្សន្តបេដ្ឋិកំ យេន វិសាខា មិត្តភាពា
 តេនុបស្ក័យំ ឧបស្ក័យិត្វា វិសាខំ មិត្តភាពាតំ ឯតន-
 រោច ធម្មយ្យេ អាណមេ ភិក្ខុ អាដិវត្តា តាយ
 ឱវស្សន្តបេដ្ឋិកំ ។ អដថោ វិសាខាយ មិត្តភាពាធម្មយា
 បណ្ឌិតាយ វិយត្តាយ មេតាវិចិយា ឯតនហោសិ និស្សន្ត-
 សយំ ចោ អយ្យា និក្ខត្តចិវិវា តាយ ឱវស្សន្តបេដ្ឋិ-
 សាយំ ពាលា មញ្ញត្ត ធម្មំ អាណមេ ភិក្ខុ អាដិវត្តា
 តាយ ឱវស្សន្តបេដ្ឋិកំ ។ នាសិ អាណាបេសិ កង្ក រដ
 អាណមំ កង្កា តាលំ អាណេចេហំ តាលោ កង្កេ និដ្ឋិតំ
 កង្កុំ ។ អដថោ តេ ភិក្ខុ កង្កានិ សីតិករិត្វា កល្យ-
 តាយា ចិវិវាចិ ករោត្តា យថាវិហារំ ចរិសីសុ ។ អដថោ
 សា នាសិ អាណមំ កង្កា ភិក្ខុ អបស្សន្តំ ធម្មំ អាណមេ
 ភិក្ខុ សុត្តោ អាណាមាតិ យេន វិសាខា មិត្តភាពា
 តេនុបស្ក័យំ ឧបស្ក័យិត្វា វិសាខំ មិត្តភាពាតំ ឯតន-

ចំរើនព្រះ ឱវស្សន្តបេដ្ឋិកំ វិសាខាមិត្តភាពា

ភិក្ខុនិវ្វត្តទំក្សេនិជំនេកាយ លុះឃើញហើយក៏គិតថា ក្នុងភាពមនោរម្យ
 ពួកភិក្ខុទេ មានតែពួកអាដិវត្តភិក្ខុនិវ្វត្តទំក្សេនិជំនេកាយ រួចហើយក៏
 ត្រឡប់ចូលទៅកាន់សំណាក់នាវិសាខាមិត្តភាពាវិញ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះទ័ន្ធនាវិសាខាមិត្តភាពាថា បពិត្រអ្នក
 ម្ចាស់ ក្នុងភាពមនោរម្យពួកភិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាដិវត្តភិក្ខុនិវ្វត្ត
 ទំក្សេនិជំនេកាយ ។ លំដាប់នោះ នាវិសាខាមិត្តភាពាជាបណ្ឌិត
 ជាស្រឡាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ បាននិយាយនេះថា ច្បាស់ជាលោក
 ម្ចាស់បានឡាយដាច់ចិវិវាចេញហើយនាំគ្នាភិក្ខុនិវ្វត្តទំក្សេនិជំនេកាយ តែនា-
 សិទេជាស្រីល្ងង់សំគាល់ថាក្នុងភាពមនោរម្យពួកភិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាដិវត្ត
 ភិក្ខុនិវ្វត្តទំក្សេនិជំនេកាយ ។ នាវិសាខាមិត្តភាពាបង្គាប់នាសិថា
 ខែហនិ ហនិច្ចរទៅកាន់ភាពមហើយក្រាបបង្គំទូលកត្តកាលថា បពិត្រព្រះ
 អង្គីដ៏ចម្រើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ កត្តកិសាម្រិចហើយ ។ កាលនោះ
 ភិក្ខុនាំនោះភិក្ខុនិវ្វត្តទំក្សេនិជំនេកាយ មានកាយដ៏ស្រួល ហើយក៏នាំគ្នាយក
 ចិវិវាចំឡាយចូលទៅកាន់សំណាក់ដូចដែលវិញ ។ ឯនាសិទេនោះទៅកាន់
 ភាពមនោរម្យពួកភិក្ខុក៏គិតថា ក្នុងភាពមនោរម្យពួកភិក្ខុនោះ មានតែភា-
 ពមនោរម្យ ហើយក៏ត្រឡប់ចូលទៅកាន់សំណាក់នាវិសាខាមិត្តភាពាវិញ
 លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះទ័ន្ធនាវិសាខាមិត្តភាពាថា

ក្រែង ឧត្តយ្យ អាណមេ កិក្ខុ សុត្តន្ត អាណមេតិ ។
 អដទោ វិសាទាយ មិការាមាតុយា ចល្ហិតាយ វិយត្តាយ
 មេតាវិចិយា ឯតនយោសិ ឯស្ស័សយំ ទោ អយ្យ
 កត្តានិ សីតិករិញ្ច កល្យកាយា ជីវាណំ កមេត្តា
 យជាវិហារំ បិដ្ឋា សាយំ ពាលា មញ្ញិត្ត ឧត្តិ អាណមេ
 កិក្ខុ សុត្តន្ត អាណមេតិ ។ ឌុន ធាសី អាណារមសិ
 តទ្ធិ ដេ អាណមំ កត្តា. កាលំ អាណេចេហំ កាលោ កន្ថេ
 ឯដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។ អដទោ ភគវំ កិក្ខុ អាមន្តេសិ សន្នហេថ
 កិក្ខុវេ បត្តិជីវំ កាលោ កត្តស្សន្តិ ។ ឯវំ កន្ថេតំ ទោ ភ
 កិក្ខុ ភគវតោ បទ្ធស្សោសុំ ។ អដទោ ភគវំ បុត្តន្តា-
 សមយំ ឯវំសេត្តា បត្តិជីវំមាទាយ សេយ្យជាបិ ធាម
 តលកំ បុរិសា សម្មិត្តិតំ កំ ពាហំ បសារយ្យ បសាវិតំ
 កំ ពាហំ សម្មិត្តេយ្យ ឯវំមេវ ដេតវដេ អន្តរហិតោ វិសា-
 ទាយ មិការាមាតុយា កោដ្ឋកេ ចាត្តរយោសិ ។ ឯសីឯ
 ភគវំ បញ្ញត្តេ អាសនេ សម្មិ កិក្ខុសន្នេន ។ អដទោ

បពិត្រភិក្ខុម្ចាស់ ក្នុងភាគមន្តានិក្ខុសារ មានតែភាគមទេ ។ លំដាប់នោះ
 នាវិសាទាមិការាមាតុយា ជាស្រីប្រាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ប្រាជ្ញនេះគិតយ៉ាង
 នេះថា ច្បាស់ជាអលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដឹងច្បាស់ត្រូវដាក់ខ្លួនមានកាយដ៏
 ស្រួល ហើយនាំយកចិវ៌ទាំងឡាយចូលទៅកាន់លំនៅដូចដែល ពាសិ
 នេះជាស្រីល្អដ៏សំខាន់ជាងគ្រប់ភាគមន្តានិក្ខុសារ មានតែភាគមទេ ។
 នាវិសាទាមិការាមាតុយា ទៀតថា ខែហង ហងចូរទៅកាន់ភាគមហើយ
 ក្រាបបង្គំទូលកត្តាលាវ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលនេះកាលគួរ ហើយ
 កត្តក៏សម្រេចហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគ្រាន់ហោរក្នុងភិក្ខុមហ
 ជា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ចូរក្រាបលំដាប់ទៀតបពិត្រទ្រង់ចិវ៌ព្រះ(ព្រះ)ដល់
 ពេលចង្អាន់ហើយ ។ កិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគដោយនាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ លុះវេលាព្រឹកឡើង
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់ដោយពុទ្ធិចិវ៌ហើយទ្រង់
 បំបាត់ព្រះអង្គអំពីភ្នំដ៏គន្ធាទៅប្រាកដទៀតក្នុងព្រះបរមសំនាវិសាទា
 មិការាមាតុ (ហើយនាវាហើយ) ប្រៀបដូចបុរសមានកំប្លែងលាវដៃដែល
 ខ្ទប់ដៃចូល បូកដៃដៃលទ្ធកាលចេញ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់
 លើកាលនេះដែលគេកាន់តែវិជ្ជាយុជាមួយនឹងព្រះកិក្ខុសង្ឃ ។ គ្រានោះ

កម័កកត្តំ ធាតុំ គិលានកត្តំ ធាតុំ គិលានុបដ្ឋានកត្តំ
 ធាតុំ គិលានភេសជ្ជៈ ធាតុំ ធុរ្យោតុំ ធាតុំ កិក្ខុធិសធុរ្យស្ស
 ទុនកសាដិកំ ធាតុន្តំ ។ តិ ២៦ ត្វំ វិសាទេ អត្តវសំ
 សធុរ្យស្សនាថា តថាតតំ អដ្ឋ វិកតិ យោចសិទិ ។ ឥតាហំ
 កន្ត ធាសី អាលាមេសី កត្ត ដេ អារាមំ កត្តា កាលំ
 អារោចេហំ កាលោ កន្ត ចិដ្ឋិតំ កត្តន្តំ អថទោ សា
 កន្ត ធាសី អារាមំ កត្តា អន្តស កិក្ខុ ចិក្ខុន្តិចិវេ កា-
 យំ ឱវស្សមេន្ត ធិស្វាទ ចត្តិ អារាមេ កិក្ខុ អាដិ-
 វកា កាយំ ឱវស្សមេន្តិ យេនាហំ តេនុបស្សន្តិមិ
 ធុបសន្តិមិត្វា មិ ឯនទរោច ឧត្តុយ្យ វិវាមេ កិក្ខុ

ចន្តិប្រគេនមិកកត្ត (កត្តដែលប្រគេនដល់កិក្ខុអ្នកមានវេលារពេល) ចន្តិ
 ប្រគេនគិលានកត្ត (កត្តដែលប្រគេនដល់កិក្ខុមានជម្ងឺ) ចន្តិប្រគេនគិលា-
 នុបដ្ឋានកត្ត (កត្តដែលប្រគេនដល់កិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ) ចន្តិប្រគេនគិលា-
 ភេសជ្ជៈ (ថ្នាំដែលប្រគេនដល់កិក្ខុមានជម្ងឺ) ចន្តិប្រគេនធុរ្យោត្ត (ធុរ្យ
 ដែលត្រូវប្រគេនជំនិញ) ដល់ព្រះសិវ្វ ទីនិចន្តិប្រគេនទុកសាមិក
 (សំពត់សម្រាប់ជួសជុំ) ដល់កិក្ខុធិសធុរ្យដល់ដល់អស់ជីវិត ។ ព្រះមាន
 គ្រោតត្រាស់ថា ម្ចាស់នាវិសាទា នាវិយេញ្ញាអំណាចប្រយោជន៍
 ដូចម្តេច បានជាសូមទាដប្រការអំពីភាពភក ។ នាវិវិសាទាគ្រាប
 បង្គំខ្ញុំលថា បពិត្រព្រះអង្គនិចរោ ក្នុងវេលាព្រឹកមិញនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ចង្អុលនាសីថា ខែហនិ បានចូរទៅកាន់អាម ហើយគ្រាបចង្អុល
 កត្តាលថា បពិត្រព្រះអង្គនិចរោ កាលនេះជាកាលគួរហើយ កត្ត
 ក៏សម្រេចហើយ បពិត្រព្រះអង្គនិចរោ នាសីនោះទៅកាន់អាម
 ហើយបានឃើញតួកិក្ខុ ដាក់បិវាចេញហើយ កំពុងនាំគ្នាភ្នំភ្នំក្រឡា
 ជំរះកាយ លុះឃើញហើយក៏សំគាល់ថា ក្នុងអាមគ្មានតួកិក្ខុទេ
 មានស្មៅតែតួអាជីវេ កំពុងភ្នំភ្នំក្រឡាជំរះកាយ រួចក៏ត្រឡប់ចូល
 មកកាន់សំណាក់ខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ហើយ បាននិយាយ
 ពាក្យនេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ក្នុងអាមគ្មានតួកិក្ខុទេ

រាជវាំង កាយ ឱវស្ស្យបេត្តិកំ អស្សុជំ កន្ត ទត្តិយំ
 ដេតុត្ថំ បដិក្កលំ ឥមាហំ កន្ត អត្តវសំ សម្មស្ស្យមាណ
 ឥន្ទាមិ សធម្មស្ស្យ យាវជីវំ វស្សិកាសាធិកំ ធាតុំ ។
 បុទ ចបំ កន្ត អាគន្ធកា កិក្ខុ ទ វិជិត្យសាលា
 ទ ភោចវក្កសាលា កិលាវន្តា បិណ្ណាយ ចាតិ សោ
 មេ អាគន្ធកកត្តំ កុញ្ញត្វា វិជិត្យសាលា ភោចវក្ក-
 សាលា អកិលាវន្តា បិណ្ណាយ ចាវស្សតិ ឥមាហំ កន្ត
 អត្តវសំ សម្មស្ស្យមាណ ឥន្ទាមិ សធម្មស្ស្យ យាវជីវំ
 អាគន្ធកកត្តំ ធាតុំ ។ បុទ ចបំ កន្ត គមិកា កិក្ខុ
 អត្តវសំ កត្តំ ចរិយេសមាណេ សត្វា វា វិហាយិស្សតិ
 យត្ត វា វសំ គន្ធកាមោ កវិស្សតិ តត្ត វិកាលេ
 ឧបកត្តិស្សតិ កិលាវន្តា អន្ទាធំ គមិស្សតិ សោ មេ
 គមិកកត្តំ កុញ្ញត្វា សត្វា ទ វិហាយិស្សតិ យត្ត
 វសំ គន្ធកាមោ កវិស្សតិ តត្ត វិកាលេ ទ ឧប-
 កត្តិស្សតិ អកិលាវន្តា អន្ទាធំ គមិស្សតិ ឥមាហំ កន្ត
 អត្តវសំ សម្មស្ស្យមាណ ឥន្ទាមិ សធម្មស្ស្យ យាវជីវំ

មានសុខភាពក្នុងការងារ គ្រប់ជំនាញ បតិគ្រិព្វះអង្គជំពូកទី៣ កិរិយា
 ភាគីភាគីការមិនស្អាត គួរខ្លួនមេតិម បតិគ្រិព្វះអង្គជំពូកទី៣ ឡំព្រះអង្គ
 យើងអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រកាន់ស្រុកសាធិកដល់
 សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បតិគ្រិព្វះអង្គជំពូកទី៣ ពរផ្សំមានគោរពទៀត
 កិក្ខុជាភាគកុក្ក (ទើបមកដល់ថ្មី) មិនទាន់បានសក្តិផ្លូវ មិនទាន់បានសក្តិ
 ទិវាចា លំបាកនឹងគ្រាប់ទៅបិណ្ណបាត កិក្ខុជាភាគកុក្កនោះនឹងទាន់ភា-
 គុកកក្ករបស់ឡំព្រះអង្គហើយ មុនជាមិនបានសក្តិផ្លូវ បានសក្តិទិវាចា
 មិនលំបាកនឹងគ្រាប់ទៅបិណ្ណបាត បតិគ្រិព្វះអង្គជំពូកទី៣ ឡំព្រះអង្គយើង
 អំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រកាន់ភាគកុក្ក ដល់សង្ឃ
 អស់មួយជីវិត ។ បតិគ្រិព្វះអង្គជំពូកទី៣ ពរផ្សំមានគោរពទៀត កិក្ខុអ្នក
 ដំណើរ មើរលំអែស្រុកកេត្តសម្រាប់ខ្លួន មុនជាមិនចែកខ្វែកចាកគ្នា
 ប្រមើចង់ទៅកាន់លំនៅក្នុងប្រទេសណា នឹងចូលទៅដល់ប្រទេសនោះទុស
 កាលវេលា ធំទូលំបាកនឹងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ កាលបើកិក្ខុអ្នកដំណើរនោះ
 បានទាន់នឹកកក្ករបស់ឡំព្រះអង្គហើយ មុនជាមិនចែកខ្វែកចាកគ្នាទេ
 ប្រមើចង់ទៅកាន់លំនៅក្នុងប្រទេសណា នឹងចូលទៅដល់ប្រទេសនោះ
 មិនទុសកាលវេលា យើងជាមិនលំបាកនឹងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ បតិគ្រិព្វះ
 អង្គជំពូកទី៣ ឡំព្រះអង្គយើងអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់

កម្មិតកត្តំ ធាតុំ ។ បុគ្គ ចបំ កន្ត តិលានស្ស ភិក្ខុ-
 នោ សម្មាយាធំ ភោជនាធំ អលកន្តស្ស អាពាណ
 ធំ អភិវឌ្ឍិស្សតិ កាលកិរិយា វំ ភវិស្សតិ តស្ស មេ
 តិលានកត្តំ កុត្តស្ស អាពាណ ធាតុវឌ្ឍិស្សតិ កា-
 លកិរិយា ធំ ភវិស្សតិ ឥមាហំ កន្ត អត្តវសំ
 សម្មស្សនាថា ឥច្ឆាមិ សធម្មស្ស យាវដិវំ តិលានកត្តំ
 ធាតុំ ។ បុគ្គ ចបំ កន្ត តិលានុបដ្ឋាកោ ភិក្ខុ អត្ត-
 នោ កត្តំ បរិយសមាទោ តិលានស្ស ទុស្សរេ កត្តំ ធំ-
 ហវិស្សតិ ភត្តច្នៃធំ ភវិស្សតិ សោ មេ តិលានុបដ្ឋាក-
 កត្តំ កុញ្ញត្វា តិលានស្ស កាលេធំ កត្តំ ធំហវិស្សតិ
 ភត្តច្នៃធំ ធំ ភវិស្សតិ ឥមាហំ កន្ត អត្តវសំ សម្មស្ស-
 នាថា ឥច្ឆាមិ សធម្មស្ស យាវដិវំ តិលានុបដ្ឋាកកត្តំ
 ធាតុំ ។ បុគ្គ ចបំ កន្ត តិលានស្ស ភិក្ខុនោ សម្មាយា-
 ធំ ភេសដ្ឋាធំ អលកន្តស្ស អាពាណ វំ អភិវឌ្ឍិស្សតិ
 កាលកិរិយា វំ ភវិស្សតិ តស្ស មេ តិលានភេសដ្ឋិ
 បរិកុត្តស្ស អាពាណ ធាតុវឌ្ឍិស្សតិ កាល កិរិយា

ប្រគេនគម្ពកក្កដល់សិទ្ធិអស់មួយជីវិត ។ ចតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពរ
 ជ័រខានតទៅទៀត ភិក្ខុមានជម្ងឺកាលបើមិនបានភោជនជាវិសហ្សយទេ
 អាពាចកិរិវិកវៃចំរើនឡើង ឬនឹងធ្វើមរណភាពទៅតំសឹមមាន កាលបើ
 ភិក្ខុមានជម្ងឺខានបាននាខំតិលានកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ អាពាចកិមិន
 ចំរើនឡើង មរណភាពភិក្ខុន ចតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញ
 អំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនតិលានកក្កដល់ព្រះសិទ្ធិ
 អស់មួយជីវិត ។ ចតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពរជ័រខានតទៅទៀត ភិក្ខុអ្នក
 ចម្រើភិក្ខុឈឺកាលបើរាល់តែខំវិស្សនិភេកក្កសម្រាប់ខ្លួនហើយ មុនជា
 នឹងនាំយកកក្កមកច្រូកក្កឈឺក្នុងវេលាវិច្ឆារក ហើយក៏ខំធ្វើភិក្ខុឈឺទូរជាចំ
 ចង្អាត បើភិក្ខុអ្នកចម្រើភិក្ខុឈឺខានបាននាខំតិលានុបដ្ឋាកកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះ
 អង្គហើយនឹងបាននាំយកកក្កមកច្រូកក្កឈឺក្នុងកាលនូវ ហើយនឹងមិនធ្វើភិក្ខុ
 ឈឺទូរជាចំចង្អាតឡើយ ចតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាច
 ប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនតិលានុបដ្ឋាកកក្កដល់សិទ្ធិអស់
 មួយជីវិត ។ ចតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពរជ័រខានតទៅទៀត ភិក្ខុមានជម្ងឺ
 កាលបើមិនបានភោជនជាវិសហ្សយទេ អាពាចកិរិវិកវៃចំរើនឡើង ឬ
 នឹងធ្វើមរណភាពទៅតំសឹមមាន កាលបើភិក្ខុមានជម្ងឺខានបាននាខំតិលាន-
 ភេសដ្ឋរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ អាពាចកិមិនចំរើនឡើង មិនធ្វើមរណភាពទេ

ជីវិតក្នុង វិសាមញ្ញភាពនៃការស្រឡាត់

ន កវិស្សតិ ឥសាហំ កន្តេ អគ្គវសំ សឡស្សមាណ
 ឥត្តាមិ សឡស្ស យាវជីវំ កិលានិវេសន្តំ នាគុំ ។ មុន
 ចម្រ កន្តេ កកវតា អន្តកវិទូ ធសាចិសំសេ សឡស្ស-
 មាណេន យាតុ អនុញ្ញាតា ត្យាហំ កន្តេ អាចិសំសេ
 សឡស្សមាណ ឥត្តាមិ សឡស្ស យាវជីវំ ធុវយាតុំ តា-
 តុំ ។ ឥន កន្តេ កិក្ខុនិយោ អចិវតិយោ ននិយោ វេសិ-
 យាហំ សន្តិ នក្កា ឯកតិក្ខេ ធម្មយន្តំ នា កន្តេ វេសិ-
 យោ កិក្ខុនិយោ ឧច្យណ្ហសុំ កិក្ខុ ទោ លាម ឥត្តាតំ
 អយេ ធម្មាណំ ព្រហ្មចរិយំ ជិណ្ហា ននុ នាម កាមា
 បរិកុញ្ញត្តា យនា ជិណ្ហា កវិស្សត តនា ព្រហ្មចរិយំ
 ចរិស្សត ឯវំ ឥត្តាតំ ឧតោ អត្តា^(១) បរិកុញ្ញតា ក-
 វិស្សតិ នា កន្តេ កិក្ខុនិយោ វេសិបរាហំ ឧច្យណ្ហាយ-
 ណា មន្ត្រ អហោសុំ អសុចិ កន្តេ មាតុតាមស្ស នក្ខិយំ

១ ហោ អនុចិ ធម្មា ។

ជីវិតក្នុង វិសាមញ្ញភាពនៃការស្រឡាត់ ២ ប្រការ

មតិក្រិច្រះអន្តជីវិត ខ្ញុំក្រិច្រះអន្តឃើញកំណាចប្រយោជន៍នេះហើយបាន
 ជាចង់ប្រគេនគំណាមកសង្គ្រោះដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ មតិក្រិច្រះអន្ត
 ជីវិត ករណីខ្លះមានក្រៅទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យល់ឃើញ
 អាចិស្សតំ ១០ យ៉ាងហើយ បានជាទ្រង់អនុញ្ញាតបបរកេនិក្ខុនិទ្ធ
 ប្រទេស មតិក្រិច្រះអន្តជីវិត ខ្ញុំក្រិច្រះអន្តបានឃើញអាចិស្សតំទាំងនោះ
 ដែរ បានជាចង់ប្រគេនតុវាយាតដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ មតិក្រិច្រះអន្ត
 ជីវិត ពួកកិក្ខុនិយោសាសនានេះ មានកាយកាក្រិច្រះអន្តកិក្ខុនិយោ
 ជាមួយនឹងពួកស្រីពេស្សា(ម៉ាមាស)តាស្ត្រីអចិវតិ មតិក្រិច្រះអន្តជីវិត
 ពួកស្រីពេស្សាទាំងនោះទាំងអស់អង្គពួកកិក្ខុនិយោ មតិក្រិច្រះអន្ត
 លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនៅក្នុងទៅឡើយ ប្រញាប់អ្វីប្រតិក្ខត្រហូចរយ-
 ធម៌ គួរតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយទៅបរិភោគកាមតុណ្ណសិវ បើលោកម្ចាស់
 ទាំងឡាយចាស់ជរាវេលាលាសម័យនោះប្រតិក្ខត្រហូចរយធម៌វេលានោះ
 ចុះ យ៉ាងនេះទៀត ឈ្មោះថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយបានរក្សាប្រយោជន៍
 ទាំងពីរទុក មតិក្រិច្រះអន្តជីវិត កាលបើពួកស្រីពេស្សានិយាយចំអក
 ចំអន់ (ឲ្យដូច្នោះ) ហើយ កិក្ខុនិយោទាំងនោះសេចក្តីអៀនខ្មាស
 មតិក្រិច្រះអន្តជីវិត មាតុតាមនាយកក្រិច្រះអន្ត ជាការមិនស្អាត ។

ដើម្បី បដិសេធសំណាម កន្លែង អន្តរាសំ សម្បស្សនាថា
 ឥត្រាមី កិក្ខុមិស្សន្តស្ស យាវិវិ ឧទកសាមិកំ ធា-
 តុន្តំ ។ កំ ចន ភ្នំ វិសាទេ អាទិសំសំ សម្បស្សនាថា
 តថាភកំ អដ្ឋ វាចិ យាចសិទិ ។ ឥន កន្លែ ធិសាស្ស
 វស្សំ វត្តា កិក្ខុ សាវត្តិ អាគន្ធិស្សន្តំ កកវន្តំ ធិស្សនា-
 យ តេ កកវន្តំ ឧបសន្តមិត្តា បុន្តិស្សន្តំ ឥត្តនាមោ កន្លែ
 កិក្ខុ កាលកតោ តស្ស កា តតិ កោ អភិសម្បា-
 យោតិ កំ កតវា ព្យាករិស្សនិ សោតាបត្តិដលេ កំ
 សកតាតមិដលេ កំ អនាតាមិដលេ កំ អាហារន្តេ^(*) កំ
 ត្រាហំ ឧបសន្តមិត្តា បុន្តិស្សន្តិ អាគតបុត្តា ធុ ចោ
 កន្លែ តេន អយ្យេន សាវត្តិកំ សចេ តេ វត្តន្តំ អាគ-
 តបុត្តា តេន កិក្ខុនា សាវត្តិកំ ធិដ្ឋមេត្ត កន្តិស្សន្តិ
 ធិស្សន្តិសយំ បរិកុត្តា តេន អយ្យេន វស្សំស្សសាមិកា កំ

១ ១. អាហារន្តេ ។

ឧបស្សនាភិវេកណាសំ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាច
 ច្របោងខំខ្លះហើយ បានដំបូងប្រគេនទេសានិកៈ^(*) ដល់ភិក្ខុដ៏សង្ឃ
 អស់មួយថ្ងៃ ។ ព្រំដីមានព្រៃកោតទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលនាវិសាមា
 ចុះនាងយល់ឃើញនាងសង្ឃដូចម្តេច បានដំបូងសូមព្រះ ៨ ច្រកា
 កំពិតចំគង ។ នាវិសាមាព្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួក
 ភិក្ខុក៏សាសនានេះទៅចាំស្រុកក្នុងទិសទាំងឡាយ ចូរហើយនឹងមកកាន់
 ក្រុងសាវត្តិដើម្បីគាល់ព្រះអង្គ ភិក្ខុទាំងនោះនឹងចូលមកគាល់ព្រះអង្គហើយ
 សួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុឈ្មោះនេះធ្វើមរណកាលហើយ ភិក្ខុ
 នោះបានគតិដូចម្តេច មានបរលោកដូចម្តេច ព្រំដីមានព្រៃកោតមុខជាដំបូង
 ទ្រង់ព្យាគាល់ចញ្ជាខោក្នុងសោតាបត្តិដលក្តី សកទាតាមិដលក្តី ឥតា-
 តាមិដលក្តី អហោក្នុងលក្តី ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះហើយ
 នឹងសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់នោះច្បាប់
 នឹងមន្តមកក្រុងសាវត្តិដែរឬ ចើច្រសិនជាពួកភិក្ខុនិយាយប្រាប់ខ្ញុំព្រះអង្គថា
 ភិក្ខុនោះច្បាប់មកក្រុងសាវត្តិដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងដល់ទូរសេចក្តីចូលចិត្តក្នុង
 ហេតុនេះថា ច្បាស់ជាលោកម្ចាស់នោះច្បាប់បានបរិភោគវិស្សិកសាមិកក្តី

១ សំនឹងសម្រាប់ប្រើ ចូរស្រាវជ្រាវព្រះបាទព្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណស្រី ។

វាតត្ថុកកត្តំ វា តមិកកត្តំ វា តិលាទកត្តំ វា តិលាទុ-
 បដ្ឋាកកត្តំ វា តិលាទកេសដ្ឋំ វា ទុវយាតុ វាតិ ភស្សា
 ទេ ភទទុស្សវដ្ឋិយា ចាធុដ្ឋំ ជាយិស្សតិ បធុនិទាយ មិតិ
 ជាយិស្សតិ មិទិមទាយ កាយោ បស្សម្ហិស្សតិ បស្សទុ-
 កាយា សុទំ វេទយិស្សមិ សុទិចិយា ចិត្តំ សមាទិ-
 យិស្សតិ សា មេ កវិស្សតិ វគ្គិយការវា ពលការវា
 កោដ្ឋិក្កការវា ឥមាហំ កន្តេ អាមិសំសំ សម្បស្សមាតា
 តថាកតំ អដ្ឋ វាចិ យាចាមិទិ ។ សាទុ សាទុ វិសាទេ
 សាទុ ទោ ភ្នំ វិសាទេ ឥមំ អាមិសំសំ សម្បស្សមាតា
 តថាកតំ អដ្ឋ វាចិ យាចសិ អទុទាទាមិ តេ វិសាទេ
 អដ្ឋ វាចិទិ ។ អថទោ កកវា វិសាទំ មិការមាតា
 ឥមាហំ តាថាហំ អទុមោទិ

ភាគទុកកត្តិ តមិកកត្តិ តិលាទកត្តិ តិលាទុបដ្ឋាកកត្តិ តិលាទក-
 សដ្ឋិក្កិ ទុវយាតុក្កិ (ទិទទាទ) កាលខ្ញុំព្រះអង្គនោះលើកទាននោះឃើញ
 ហើយសេចក្តីត្រេកអរទេចំនឹងកើតឡើង កាលបើសេចក្តីត្រេកអរទេចំនឹង
 ឡើងហើយ ចិត្តប្រកបដោយបំរើទិវិតកើតឡើង កាលបើចិត្តប្រកបដោយ
 បំរើកើតឡើងហើយ កាយក៏នឹងស្ងប់រម្ងាប់ លុះខ្ញុំព្រះអង្គមានកាយស្ងប់
 រម្ងាប់ហើយ ទិវិតទទួលសេចក្តីសុខ កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គបានទទួល
 សេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏នឹងដក់លំអំ វគ្គិយការវា ពលការវា កោដ្ឋិក្ក-
 ការវានោះ ទិវិតមានផលខ្ញុំព្រះអង្គ ចតិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
 បានយល់ឃើញអាមិសិទ្ធិនេះហើយ បានជាសូមពរ ៨ ប្រការអំពីព្រះ
 គថាគត ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់នាវិសោកា ល្អហើយ
 ល្អហើយ ម្ចាស់នាវិសោកា នាវិបានយល់ឃើញអាមិសិទ្ធិនេះ ហើយ
 បានសូមពរ ៨ ប្រការអំពីគថាគតជាភារប្រពៃពិត ម្ចាស់នាវិសោកា (បើ
 ដូច្នោះ) គថាគតអនុញ្ញាតពរ ៨ ប្រការដល់នាវិ ។ ព្រះនោះ ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់អនុវត្តទានចំពោះនាវិវិសោកាដោយគាថាទាំងទូយានេះថា

[៦០] យំ អន្តោចានំ ធនតិ ចរោទិតា
 សីលុបបន្ទា សុគតស្ស សាវិតា
 ធនាតិ នាធំ អតិកុយ្យ មច្ឆំ
 សោវត្ថុកំ សោកនុនំ សុខាវហំ
 ទិព្វំ ពលំ សា លកតេ ច កាយំ
 វាគ្គ មត្តំ វិជំ អនុស្ណំ
 សា បុត្តា កាមា សុទិវំ អនាមយា
 សត្តមំ កាយម្ហំ ចំ ចរោទតិ ។

[៦០] អថៈខា កតវំ វិសាទំ មំតារោតវំ ឥមាហំ
 តាថាហំ អនុមោទិតា ឧដ្ឋាយាសនា ចក្កាមំ ។ អថ-
 ខោ កតវំ វិសស្មិ ទិណេ វិសស្មិ មតារោ ធម្មិ
 កាធំ កត្វា វិក្កុ អាមន្តសំ អនុជាតាមិ វិក្កុវ
 វស្សិតសាដិកំ វាគ្គុកកត្តំ តមិកកត្តំ វិលាទកត្តំ
 វិលាទុបដ្ឋាកកត្តំ វិលាទេសដ្ឋំ ធុវយាភំ វិក្កុវិ-
 សដ្ឋស្ស ឧទកសាដិកដ្ឋំ ។

[៦០] ស្រីណេ ជា អ្នកឱ្យបាយទំនំទឹក មានចិត្តិករយោម
 សីលបរិបូណ៌ ជាសាវិតារេសំព្រះសុគត ស្របសន្តិកំផ្លូវ
 សេចក្តីកំណាញ់បាទ ហើយឱ្យផ្លូវបាទ ស្រីនោះឯង
 តែងបានខ្លួនផល ដ៏តារម្មណ៍ដ៏ប្រសើរដោយប្រពៃ មានរូប
 ជាដើម បានបរមោបន៍ផ្លូវសេចក្តីសោក តាំងកន្លះសេចក្តីសុខ
 មានកំលាំងទំនំកាយុជាដើម ស្រីនោះជាស្រីបាទសេចក្តី
 ប្រាថ្នាផ្លូវបុណ្យមានសេចក្តីសុខ ឥតមានទុក្ខ តែងតែករយ
 ក្នុងស្ថានសួគ៌អស់កាលជាអន្លើង ព្រោះក៏ស្រីយន្តមន្តចិត្ត
 ដ៏ប្រាស្រ័យកុសល មិនមានគំរេស (នោះឯង) ។

[៦១] កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភោគទ្រង់អនុមោទនាចំពោះ
 នាវិវាទាមំតារោតា ដោយគាថាទាំងនេះហើយ ទ្រង់ព្រាតបាត
 កាសនៈយាទិច្យសៈចក្កាវេ ។ ព្រោះទំបាទនេះ ដំណើរនេះ ព្រះ
 មានព្រះភោគទ្រង់ធ្វើម្នាក់ហើយគ្រាសំហែវិកុទាំងឡាយមកក្នុងវេលា
 នោះជាម្ចាស់កុទាំងឡាយ ឥតមានអនុញ្ញាតវស្សិតសាដិកៈ កាតនុកកត្ត
 វិកកកត្ត វិលាទកត្ត វិលាទុបដ្ឋាកកត្ត វិលាទេសដ្ឋៈ ចុវយាភូ ខីវិ
 ឧទកសាដិកៈជាមេសំភ័កុមិសន្ស ។

[៦៦] ភោជនោ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ចណ័តានិ
 ភោជនានិ កុញ្ញត្វា ធម្មស្សនី អសម្មជាតា និទ្ធុ
 ធិក្កមន្តិ ។ តេសំ ធម្មស្សនីនំ អសម្មជាតានំ និទ្ធុ
 ធិក្កមន្តានំ សុបិណន្តេន អសុចិ ធម្មតិ សេនាសនំ
 អសុចិថា មត្តិយតិ ។ អថេវា ភកវា អាយស្សតា
 អាណន្តេន ចត្វាសមណេន សេនាសនេនាវិកំ អា-
 ហិណ្ណាវត្តា អន្តស សេនាសនំ អសុចិថា មត្តិយតិ និស្វាន
 អាយស្សន្តំ អាណន្តំ អាមន្តេសិ តិមេតំ អាណន្ត សេនា-
 សនំ ចត្តិកន្តិ ។ ឯតាហិ ភន្តេ ភិក្ខុ ចណ័តានិ
 ភោជនានិ កុញ្ញត្វា ធម្មស្សនី អសម្មជាតា និទ្ធុ ធិក្ក-
 មន្តិ តេសំ ធម្មស្សនីនំ អសម្មជាតានំ និទ្ធុ ធិក្កមន្តា-
 នំ សុបិណន្តេន អសុចិ ធម្មតិ តយិនំ ភកវា សេនា-
 សនំ អសុចិថា មត្តិយតិ ។ ឯតេតំ អាណន្ត ឯតេតំ
 អាណន្ត ធម្មតិ ហិ អាណន្ត តេសំ ធម្មស្សនីនំ អសម្ម-
 ជាតានំ និទ្ធុ ធិក្កមន្តានំ សុបិណន្តេន អសុចិ យេ តេ
 អាណន្ត ភិក្ខុ ធម្មស្សនី សម្មជាតា និទ្ធុ ធិក្កមន្តិ
 តេសំ អសុចិ ន ធម្មតិ យេថិ តេ អាណន្ត ធម្មស្សនី

[៦៦] សម័យេនាឯន ភកវិកុបុត្តកោ ភោជនានិ កុញ្ញត្វា ធម្មស្សនី
 ភិក្ខុចណ្ឌេតិមិនីនិទ្ធុន សិលកថេ ។ កាលេថិភិក្ខុតាំងនោះ ភក្ខុចណ្ឌេតិ
 មិនីនិទ្ធុន កំពុងសិលកថា អសុចិក្ខ័យាទេ ដោយយល់សប្តិ សេនា-
 សនៈក៏ច្រឡំដោយអសុចិ ។ កាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគបានព្រះ
 អាណន្តមិមានអាយុជាបច្ចុប្បន្នសមណៈ(១) ទ្រង់តុល្យមិលើទៅកាន់សេនាសន-
 ចាន ហើយទស្សន៍សេនាសនៈច្រឡំដោយអសុចិ លុះទស្សន៍
 ច្បាស់គឺត្រាស់ហៅព្រះអាណន្តមិមានអាយុមកថា ខ្ញុំលកានន្ត សេនាសនៈ
 នេះច្រឡំដោយភក្ខុ ។ អាណន្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ក្នុងរាជនេះ ភក្ខុកុបុត្តកោ ភោជនានិ កុញ្ញត្វា ធម្មស្សនី ភិក្ខុចណ្ឌេតិមិនី
 និទ្ធុនហើយសិលកថា កាលេថិភិក្ខុតាំងនោះ ភក្ខុចណ្ឌេតិមិនីនិទ្ធុន
 កំពុងសិលកថា អសុចិក្ខ័យាទេ ដោយយល់សប្តិ បពិត្រព្រះមាន
 ព្រះភាគ សេនាសនៈនោះច្រឡំដោយអសុចិ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ខ្ញុំលកានន្ត យ៉ាងហ្នឹងហើយ ខ្ញុំលកានន្ត យ៉ាងហ្នឹងហើយ
 ខ្ញុំលកានន្ត ព្រោះភក្ខុកុបុត្តកោ ភោជនានិ កុញ្ញត្វា ធម្មស្សនីមិនីនិទ្ធុន បានជាដេក
 លក់ទៅ អសុចិក្ខ័យាទេ ដោយយល់សប្តិ ខ្ញុំលកានន្ត ភក្ខុកុបុត្តកោ
 ភិក្ខុចណ្ឌេតិមិនីនិទ្ធុនហើយដេកលក់ទៅ អសុចិយេសំភិក្ខុតាំងនោះមិន
 យូរទេ ខ្ញុំលកានន្ត ម្យ៉ាងទៀត ភក្ខុកុបុត្តកោ ជាបុគ្គលមិន

• ឯសមណៈនេះតាមប្រយោជន៍ ។

ការមេស្ស វិភាគតា តេស៍ អសុច្ឆិ ឧ មុច្ឆតិ អដ្ឋា-
 ធម៌ អាណន្ត អនាមិកាសោ យំ អរហនោ អសុច្ឆិ
 មុច្ឆយ្យតិ ។ អថទោ ភក្កា ឯតស្មី ធិនាទេ ឯតស្មី
 បក្ការោ ធម្មំ កងំ កក្កា ភិក្កុ អាមាណ្តសិ ឥនាមាំ
 ភិក្កុ អាណន្ត បញ្ចសមណោ ធម្មោសធម្មោ វិភា-
 ហិណ្ណោ អន្តសំ ធម្មោសធម្មំ អសុច្ឆិ បក្កិកំ ធិស្វា
 អាណន្តំ អាមាណ្តសិ តិមេតំ អាណន្ត ធម្មោសធម្មំ មក្កិ-
 តន្តិ ឯតស្មី កន្ត ភិក្កុ បណ៍កា កោដលា កុញ្ញត្វា
 មុជ្ឈស្សតិ អសម្បជានា ធិន្តំ ឧត្តមន្តំ តេសំ មុជ្ឈស្ស-
 តិ អសម្បជានា ធិន្តំ ឧត្តមន្តំ កុម្មិណន្ត ធម្មោ
 អសុច្ឆិ មុច្ឆតិ ធម្មំ កក្កា ធម្មោសធម្មំ អសុច្ឆិ បា
 មក្កិកន្តិ ឯតស្មី អាណន្ត ឯតស្មី អាណន្ត មុច្ឆតិ ហិ
 អាណន្ត តេសំ មុជ្ឈស្សតិ អសម្បជានា ធិន្តំ ឧត្ត-
 មន្តំ សុបិណន្ត អសុច្ឆិ យេ តេ អាណន្ត ភិក្កុ
 ឧបម្ព័តស្សតិ សម្បជានា ធិន្តំ ឧត្តមន្តំ តេសំ អសុច្ឆិ
 ធម្មំ មុច្ឆតិ យេ តេ អាណន្ត មុជ្ឈស្សតិ ការមេស្ស វិភាគតា

ត្រៃត្ថានកម្រិត ក្នុងកម្រិតទាំងឡាយ អសុច្ឆិ បេសំ ភិក្កុ ភិក្កុ ភិក្កុ ភិក្កុ ភិក្កុ ភិក្កុ
 បេញ្ញា ធម្មំ មាណស្ក ឯតស្មី អសុច្ឆិ បេសំ ភិក្កុ ភិក្កុ ភិក្កុ ភិក្កុ ភិក្កុ ភិក្កុ
 មិនសមហេតុ មិនសមវេលា ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រម
 បានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម៌កង់ហើយ គ្រាន់ហៅកូនក្រុមក្នុងគោលនោះថា
 មាណស្ក ក្នុងកម្រិតទាំងឡាយ ភក្កា ភក្កា ភក្កា ភក្កា ភក្កា ភក្កា ដើរទៅកាន់
 រសេនាសនា ក្នុងកម្រិតនេះ បានឃើញសេនាសនា ប្រឡាក់ដោយអសុច្ឆិ
 លុះឃើញហើយក៏ហៅកាន់មកសួរថា មាណស្ក រសេនាសនានេះ
 ប្រឡាក់ដោយអសុច្ឆិ កាន់ទុក្ខយថា ចត្តិព្រះអង្គដំបូង ក្នុងគោល
 នេះ ក្នុងកម្រិតនោះកាន់កាន់ទាំងឡាយដ៏ទុក្ខហើយ ក្រុមស្មារតីមិនដឹងខ្លួន
 ផេកលក់ទៅ កាលបើក្នុងកម្រិតនោះក្រុមស្មារតីមិនដឹងខ្លួន កំពុងផេកលក់
 អសុច្ឆិ ក្រុមស្មារតី ប្រឡាក់ដោយយល់សម្លឹង ចត្តិព្រះអង្គព្រះភាគ រសេនាសនា
 នោះប្រឡាក់ដោយអសុច្ឆិ ភក្កា ភក្កា ភក្កា ភក្កា ភក្កា ភក្កា យ៉ាងហ្នឹង
 ហើយ មាណស្ក យ៉ាងហ្នឹងហើយ មាណស្ក ព្រោះភក្កុ ភក្កុ ភក្កុ ភក្កុ
 ក្រុមស្មារតីមិនដឹងខ្លួន បានផេកលក់ទៅ អសុច្ឆិ ក្រុមស្មារតី ប្រឡាក់ដោយយល់
 សម្លឹង មាណស្ក ភក្កុ ភក្កុ ភក្កុ ភក្កុ ភក្កុ ភក្កុ ភក្កុ ភក្កុ ភក្កុ ភក្កុ ភក្កុ ភក្កុ
 ផេកលក់ទៅ អសុច្ឆិ បេសំ ភិក្កុ ភិក្កុ ភិក្កុ ភិក្កុ ភិក្កុ ភិក្កុ មាណស្ក មុច្ឆតិ
 ទៀត ក្នុងកម្រិតនោះ ត្រៃត្ថានកម្រិត ក្នុងកម្រិតទាំងឡាយ

ចិវត្តន្តៈ ករុណាសុត្តន្តបិដក (សំគត់ប្រាប់អង្គុយ)

ភេស អសុចំ ឧ មុច្ឆតិ អដ្ឋាធមតំ អាទន្ទ អនាគា-
 សោ យំ អរហនោ អសុចំ មុច្ឆយ្យតិ ។ បញ្ចមេ
 ភិក្ខុវេ អាទិទតំ មុច្ឆស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស ធិន្ទំ
 ឧត្តមតោ ធុត្តំ សុបតិ ធុត្តំ បដិពុជ្ឈតិ ចាបតំ
 សុចំ បស្សតិ ទេវតា ឧ រក្ខន្តិ អសុចំ មុច្ឆតិ ឥមេ
 ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាទិទតំ មុច្ឆស្សតិស្ស អសម្បជាន-
 ធស្ស ធិន្ទំ ឧត្តមតោ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាទិសំសា
 ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្បជានស្ស ធិន្ទំ ឧត្តមតោ សុទំ
 សុបតិ សុទំ បដិពុជ្ឈតិ ឧ ចាបតំ សុចំ បស្សតិ
 ទេវតា រក្ខន្តិ អសុចំ ឧ មុច្ឆតិ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 អាទិសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្បជានស្ស ធិន្ទំ ឧត្ត-
 មតោ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កាយកុត្តិយា ចិវត្តន្ត-
 យា សេនាសនកុត្តិយា ធិសីននន្តិ ។ ភេន ទោ បន
 សមយេន អតិទុទ្ទតំ ធិសីននំ ឧ សត្វំ សេនា-
 សនំ គោបេតិ ។ ភក្ខវតោ ឯតមន្តំ អាណេចេសុំ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ យាវមហន្តំ បច្ឆត្តាណំ អាត្តន្តិ
 តាវមហន្តំ បច្ឆត្តាណំ កាត្តន្តិ ។

អសុចិរបស់ក្នុងកិច្ចការនេះមិនយូរឡើយ ឬលក្ខណៈ ឯពាក្យថា
 អសុចិរបស់ក្រែកហេតុឡើយនោះ មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់កិច្ចការនេះមិនដឹងខ្លួនដេកលក់ទៅ
 នេះ មាន៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុនោះលក់សំបុក ១ ភ្នាក់សំបុក ១ ឃើញ
 សុបិនកាត្រក់ ១ ទៅភាមិទារក្ស ១ អសុចិយូនាចេញ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ទោសរបស់កិច្ចការនេះមិនដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅមាន ៥
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាទិសិទ្ធិរបស់កិច្ចការនេះដេកលក់
 ស្មារតីភ្ជាប់ដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅនេះមាន៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុនោះដេកលក់
 ស្រួល ១ ភ្នាក់ស្រួល ១ មិនឃើញសុបិនកាត្រក់ ១ ទៅភាមិទារក្ស ១ អសុចិ
 មិនយូរឡើយ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាទិសិទ្ធិរបស់កិច្ចការនេះដេកលក់ស្មារ-
 តីភ្ជាប់ដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅមាន៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អថភក្តអនុញ្ញាតនិសីទៈ (សំគត់ប្រាប់អង្គុយ) ដើម្បីក្សកាយ
 ដើម្បីក្សចិវ ដើម្បីក្សសេនាសនៈ ។ សម័យនោះឯង ធិសីទៈតូច
 ពេក ក្សសេនាសនៈទាំងអស់មិនបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ
 ចំពោះព្រះនាមព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុបដិទានកម្រាលទំហំប៉ុន្មាន អថភក្តអនុញ្ញាតទិវត្តន្តិ ហំបុរ្តោ ។

(៦៣) កេត ទោ ចទ សមយេន អាយស្មិតា
 ភានន្តស្ស ឧបជ្ឈាយស្ស អាយស្មិតា វេលជ្ជសីសស្ស
 ឌុល្ហកត្តាពាណោ ហោតិ ។ តស្ស លសីកាយ ចីវរាជ
 កាយេ លក្ខន្តិ ។ តាជំ ភិក្ខុ ឧទកេន ភេមត្តា
 ភេមត្តា អបកឡន្តិ ។ អថទោ ភកវា សេយាសទចារិកំ
 អាហិណ្ណាត្តោ ភេ ភិក្ខុ តាជំ ចីវរាជំ ឧទកេន ភេ-
 មត្តា ភេមត្តា អបកឡន្តិ និស្វាទ យេន ភេ ភិក្ខុ
 ភេធុបស្ក័មិ ឧបស្ក័មិត្តា ភេ ភិក្ខុ ឯតទរាវច កំ
 ឥមស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុយោ អាពាណោតិ ។ ឥមស្ស កន្តេ
 អាយស្មិតា ឌុល្ហកត្តាពាណោ លសីកាយ ចីវរាជ
 កាយេ លក្ខន្តិ តាជំ មយំ ឧទកេន ភេមត្តា ភេមត្តា
 អបកឡនាតិ ។ អថទោ ភកវា ឯតស្មី ចិណានេ ឯតស្មី
 បករណេ នធម្មិ ភថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អទុជានាមិ
 ភិក្ខុវេ យស្ស កណ្ណា វា បិណ្ឌកា វា អស្សាវា វា
 ឌុល្ហកត្តា វា អាពាណោ កណ្ណាបដិច្ឆានិច្ឆិ ។

(៦៤) អថទោ វិសាទា មិការមាតា ធុទ មុញ្ញនោលំ
 អាណាយ យេន ភកវា ភេធុបស្ក័មិ ឧបស្ក័មិត្តា

(៦៥) សមយេនាធិនំ ព្រះវេលជ្ជសីសៈជំពាធសយុជា បដ្ឋាយ
 របស់ព្រះអាធិន្តិពាធសយុកើតចូសធំ ។ ចីវរាជំឡាយរបស់ព្រះវេលជ្ជ-
 សីសៈនោះជាប់ស្តួនធំនឹងកាយដោយទឹកអិល ។ ពួកភិក្ខុយកទឹកទៅផ្សែម
 ចីវរាជំនោះឱ្យជាកាយហើយទើបបកចេញបាន ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះ
 ភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនចារិក ទ្រង់ទតឃើញភិក្ខុទាំងនោះ
 កំពុងយកទឹកទៅផ្សែមចីវរាជំនោះឱ្យជាកាយហើយបកចេញ គឺទ្រង់ពុទ្ធដំ-
 ណើរចូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់មាន
 ព្រះពុទ្ធដំការនេះទ្រង់ភិក្ខុទាំងនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះមាន
 អាពាធដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 រលាកដ៏មានអាយុនេះកើតចូសធំ ចីវរាជំឡាយជាប់ស្តួនធំនឹងកាយដោយ
 ទឹកអិល យើងខ្ញុំទាំងឡាយយកទឹកមកផ្សែមចីវរាជំនោះឱ្យជាកាយ
 បកចេញ ។ ព្រោះទំនាទនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើ
 ធម្មិកថាហើយត្រាស់ទៅពួកភិក្ខុមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុណាមានអាពាធ គឺគមបូរោសក្តិ បូសតូត្តិ ជីតវិនិក្តិ បូសឯក្តិ
 ភថាធនទុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម (ជាដើម) ដល់ភិក្ខុនោះ ។

(៦៦) គ្រានោះ ទានិវិសាទាមិការមាតាទាំងនោះសំពត់សម្រាប់
 ដួកមុខចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ

បីវត្តព្រះ ឬវត្តព្រះបាទសុទ្ធានុបាសន៍

កតវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ វិសិទ្ធិ ។ ឯកមន្តំ វិសិទ្ធិ ទោ វិសាទា ធិការមាតា កតវន្តំ ឯកមន្តំ បតិក្កណ្ណាតុ មេ កន្តេ មុទុបុញ្ញទោលំ យំ មម អស្ស ជំយរត្តំ ហិកាយ សុទាយាតិ ។ បតិក្កហោសិ កតវ មុទុបុញ្ញទោលំ ។ អដទោ កតវ វិសាទំ ធិការមាតា ធម្មិយា កតាយ សន្តស្សសិ សមាទមសិ សមុត្តេ ជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អដទោ វិសាទា ធិការមាតា កតវតា ធម្មិយា កតាយ សន្តស្សតា សមាទមតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ធម្មិយាសតា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា អនត្តិណំ កត្វា បត្តាមិ ។ អដទោ កតវ ឯកស្មី វិទានេ ឯកស្មី បករណេ ធម្មិ កមំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ មុទុបុញ្ញទោលន្តិ ។

(៦៥) តេន ទោ បទ សមយេន រោជោ មល្លោ អាយស្មតោ អាទន្តស្ស សហាយោ ហោតិ ។ រោជស្ស មល្លស្ស ទោមបិលោតិកា អាយស្មតោ អាទន្តស្ស ហេតុ ជិត្តុត្តា ហោតិ ។ អាយស្មតោ ច អាទន្តស្ស

ចំរើក្នុងព្រះ ពាក្យសំរាប់សម្រាប់ព្រះ

ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួមគ្នាដ៏សមគួរ ។ លុះនាវិសាទាមិ រោគាភក្កិយក្កិវិសមគួរហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគរួមគ្នាថា បតិក្កព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះអង្គទ្រង់ទទួលសំរាប់សម្រាប់ជូនមុខរបស់ ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីលុះអស់កាលជាអង្វែង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគធំបុណ្យទទួលសំរាប់សម្រាប់ជូនមុខ(នោះ) ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាវិសាទាធិការមាតាឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យ កាន់យកតាម ឲ្យកាចហោន ឲ្យរឹករយ ដោយធម្មិកថា ។ ឯនាវិសាទា ធិការមាតាកាលវែងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យ កាន់យកតាម ឲ្យកាចហោន ឲ្យរឹករយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រាប បាតកាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគធ្វើប្រក្សិណ្ឌ(១) ហើយទៀស ចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើ ធម្មិកថាហើយក្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាមុតអនុញ្ញាតសំរាប់សម្រាប់ជូនមុខ ។

(៦៥) សម័យនោះឯង មល្លក្សត្រិយ្យានរាជៈជាសំឡាញ់របស់ព្រះ ភាគទ្រង់នាវាយ ។ មល្លក្សត្រិយ្យានរាជៈ (នោះ) បានទុកដាក់សំរាប់ សម្បករណីលើកដៃវិទ្ធិព្រះភាគទ្រង់នាវាយ ។ ឯព្រះភាគទ្រង់នាវាយ

១ ដើរវិសាទាសុំ ។

ទោមបិលោតិកាយ អន្តោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ
 អាហោចេស្សំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ បក្កហន្ត្រេហិ សមម្ពា-
 តតស្ស វិស្សាសំ កហោតុំ សន្និដ្ឋោ ច ហោតិ សម្ពុត្តោ
 ច អាសបិតោ ច ជីវតិ ច ជាបាតិ ច កហិតេ មេ
 អត្តមនោ កវិស្សតិភិ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ឥមេហិ បក្ក-
 ហន្ត្រេហិ សមម្ពាតតស្ស វិស្សាសំ កហោតុត្តំ ។

[៦៦] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុនំ បរិបុណ្ណំ
 ហោតិ តិច័វំ អន្តោ ច ហោតិ បរិស្សាវនេហិបំ ជរិតា
 ហិបិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្សំ ។ អនុជាបាមិ
 ភិក្ខុវេ បរិក្ការោលន្តិ^(១) ។ អថទោ ភិក្ខុនំ ឯតមហោសិ
 យានិ តានិ ភគវតោ អនុញ្ញាតានិ តិច័វន្តិ ក វស្សិត្ត-
 សាដិកាតិ ក និសីទនន្តិ ក បច្ឆត្តវណន្តិ ក កណ្តា-
 បដិញ្ញាទិភិ ក មុទុបុញ្ញោលោលន្តិ^(២) ក បរិក្ការោលន្តិ ក

១ ។ បរិក្ការោលន្តិ ។ ២ មុទុបុញ្ញោលោលន្តិ ។

តិក្រិការនិសំនតសម្បករោយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគន្ធមុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុកាន់យកដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលរបស់មិត្តប្រកប
 ដោយអង្គ៤ គឺ មិត្តដែលគ្រាន់តែបានឃើញម្ចាស់មួយដ្ឋាន ១ មិត្តដែល
 ស្ម័គ្រស្មាលនឹងម្ចាស់មុន ១ មិត្តដែលបាននិយាយបើកឧកាសម្នាក់មកក្រែ
 កា ១ មិត្តនោះមានជីវិតរស់នៅ ១ ភិក្ខុដឹងថា បើជាគ្នាអញ្ញកាន់យកតុ
 ណាមួយហើយ មិត្តនោះមានសេចក្តីត្រេកអរ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគន្ធមុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុកាន់យកដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលរបស់មិត្តប្រកប
 ដោយអង្គទាំង ៥ នេះបាន ។

[៦៦] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានវិក្រិចិវបរិបូណិហើយ តែត្រូវ
 ការងារសំពត់កម្រិតទឹកដង ដោយបង់ប្រាក់ផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្ធមុញ្ញាតសំពត់បរិក្ការ ។ គង្វលោលនោះ
 ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា សំពត់ទាំងឡាយណា គឺ វិក្រិចិវភ្នើ
 សំពត់សម្រាប់បូកទឹកភ្លៀងភ្នើ សំពត់សម្រាប់ប្រាប់អង្គុយភ្នើ សំពត់កម្រាល
 ភ្នើ សំពត់សម្រាប់គ្របកម្ពុភ្នើ សំពត់សម្រាប់ផ្គុកមុខភ្នើ សំពត់បរិក្ការភ្នើ
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភោគទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ សំពត់ទាំងអស់នោះតើយើង

សព្វាធិ គាធិ អធិដ្ឋានព្វាធិ ទុ ទោ ទុណាហុ វិក្កេយ្យ-
 តព្វាធិតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជា-
 យមិ ភិក្ខុវេ តិច្ឆិវេ អធិដ្ឋានុំ ធន វិក្កេយ្យតុំ វស្សុកសា-
 ដិកំ វស្សាចំ ចានុម្ពាសំ អធិដ្ឋានុំ តតោ បវំ វិក្កេយ្យតុំ
 ធិសីនចំ អធិដ្ឋានុំ ធន វិក្កេយ្យតុំ បទុត្តរណំ អធិដ្ឋានុំ
 ធន វិក្កេយ្យតុំ កណ្តុបដិដ្ឋានិ យវំ អាពាណ អធិដ្ឋានុំ
 តតោ បវំ វិក្កេយ្យតុំ មុទបុញ្ញនយោលំ អធិដ្ឋានុំ ធន
 វិក្កេយ្យតុំ បវិក្ការយោលំ អធិដ្ឋានុំ ធន វិក្កេយ្យតុំ ។ អថ-
 ទោ ភិក្ខុវេ ឯតមយោសំ ភិក្ខុកំ បច្ឆិមំ ទុ ទោ ចិវំ
 វិក្កេយ្យតព្វតំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជា-
 យមិ ភិក្ខុវេ អាណាមន អដ្ឋង្គសំ សុតតត្ថលេន ចតុ-
 វដ្តលវិក្កតំ បច្ឆិមំ ចិវំ វិក្កេយ្យតព្វតំ ។ ភេន ទោ បច សម-
 យេន អាណស្ថតោ ថយាកសរ្មបស្ស បំសុត្តលិក-
 តោ^(១) តុកតោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោ-
 ចេសុំ ។ អនុជាយមិ ភិក្ខុវេ សុត្តល្ងំ កាតុត្តិ ។

១ ១. ចំស្តុកសាសនា ។

សុអធិដ្ឋានបុគ្គលិកប្បទុក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចុះចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអ-
 នុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអធិដ្ឋានត្រិច្ឆិមិមិឲ្យភិក្ខុប្បទេ ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់ដូត
 ទំកក្យ្រិសសំ ៤ ទ្រង់ទៅក្រៀម តតិកាល ៤ ទ្រង់ទៅត្រិវិកប្បទុក
 ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់ប្រាប់អង្គុយមិមិឲ្យភិក្ខុប្បទេ ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់
 កម្រាលមិមិឲ្យភិក្ខុប្បទេ ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់ត្របកមកំណត់ត្រិមមាន
 ភាពធម ហ្នូសំពត់ភាពធមទោះទៅត្រិវិកប្បទុក ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់
 ជូតមុខមិមិឲ្យភិក្ខុប្បទេ ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់បិក្ការមិមិឲ្យភិក្ខុប្បទេ ។ ក្នុងពេល
 នោះ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិវិវេច្ឆេថា ឧហ្មំ ចិវំយោនិក្ខុចបំផុតត្រិមបិមិ
 ណាទើបត្រិវិកប្បទុក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចុះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ
 ភិក្ខុភិក្ខុចិវំយោនិក្ខុចបំផុតចុះណាយត្រិមដលាបំ ទទិសត្រិម៤ បាបំ ដោយ
 ធ្លាប់ត្រិសុតត ។ សម័យនោះឯង ព្រះកស្សបដ៏មានអាយុជាអ្នកធ្វើសេចក្តី
 គោរពក្នុងសំពត់បង្គំទូលសេចក្តីខ្ចុះចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើចិវំឲ្យសេវហ្នូសំដោយចេស (តិដេវចេសដោយចេស) ។

១ អង្គកថា ថា ព្រះចម្រកស្សបណោកជាគ្រូគោរពក្នុងការិវិចិវំបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចុះចំពោះ
 ព្រះព្រះ ។

វិកាល្លោក ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចសុំ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ វិកាល្លោកំ ទុក្ខវិក្កតិ ។ សុត្តា ខុត្តិ-
 យន្តិ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចសុំ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ អនុវតំ បរិកល្លាមំ អាណេចត្ថន្តិ ។ តេន ទោ
 បទ សមយេន សង្កាដិយា បត្តា លុទ្ធន្តិ ។ កតវតោ
 ឯតមត្ថំ អាណេចសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អន្ធិបទតំ
 កាត្យន្តិ ។

[២៧] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតវស្ស ភិក្ខុ-
 វោ ចិវេ កតវិយមាទេ សត្វំ ជិន្ធុកំ ទច្ចហោតិ ។ កតវ-
 តោ ឯតមត្ថំ អាណេចសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ជិន្ធុ-
 កាចិ ឯតំ អន្ធិបទត្ថន្តិ ។ ទ្វេ ជិន្ធុកាចិ ឯតំ អន្ធិបទតំ
 ទច្ចហោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចសុំ ។

ចិវេ បានដោយមិនស្មើគ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុរក្សាចិវេវិវេលមានដោយមិនស្មើគ្នា (គិតតាមវេលវេល
 ជាងគោចេញ) ។ សរសេរគំហុនចាំនិទ្ស្សយក៏ចេះរកសាត់ចេញ ។
 ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុរក្សាចិវេ (គឺប៉ះ)
 អនុវត្តនាវិទ្ធិនិងអនុវត្តនាវិធាន ។ សម័យនោះឯង ជាប់ចាំនិទ្ស្សយខែ
 សិក្សាជិវាចាចេញភិក្ខុ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុធ្វើប្រវេទ្យមានសណ្ឋានដូចជាគ្រឿងច្រក្រី ។

[២៧] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុកំពុងធ្វើចិវេ (ឱ្យ) ភិក្ខុទ្រូប
 លុះភិក្ខុកាត់ចិវេចាំនិទ្ស្សយវេលាយក៏មិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំ
 ទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យកាត់ចិវេចិវេ ចិវេមួយមិនបាច់
 កាត់គឺបាច់ ។ ផលកាត់ចិវេចិវេ ចិវេមួយមិនកាត់ក៏ទៅតែមិនគ្រប់
 គ្រាន់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

អនុជាតាម កិក្ខុវេ ធ្វើ អង្គុត្តរកាច់ ឋិតិ ជំនួញត្តិ ។
ធ្វើ អង្គុត្តរកាច់ ឋិតិ ជំនួញត្តិ ឈ្មោះហោតិ ។ ភក្កវេតា
ឋិតិ អារោចស្ស ។ អនុជាតាម កិក្ខុវេ អន្តាជិតិ
អារោចស្ស ឈ ០ កិក្ខុវេ សត្វ អង្គុត្តរ ពាក្យ យោ
ពាក្យ អាមត្តិ ធុត្តិស្សតិ ។

[២៨] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតស្ស
កិក្ខុវេ តហំ ចិវំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ សោ ច តំ ចិ-
វំ មាសាមិទ្ធិនំ ធាតុតាមោ ហោតិ ។ ភក្កវេតា ឋិតិ-
មត្តំ អារោចស្ស ។ មាសាមិទ្ធិនំ ទោ កិក្ខុវេ ននា-
នេ តំ វិនយ្យមិ^(១) អនុជាតាម កិក្ខុវេ មាសាមិទ្ធិនំ
ធាតុ ឈ ០ កិក្ខុវេ សន្តានេយ្យំ វិចិត្តាតេតត្វំ យោ វិនិ-
ចារតយ្យ អាមត្តិ ធុត្តិស្សតិ ។

[២៩] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ កិក្ខុ-
អន្តរិទេ ចិវំ ចិត្តិមិត្តា សន្តានេន តាមំ មិណ្ហាយ
ចារិសំ ។ ចោរា តំ ចិវំ អវិហរិស្ស ។ សោ កិក្ខុ

១ វិនយ្យម ។

[ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតពីរើមិន
ប្រាប់គាត់ ឱ្យកាត់វិញយុទ្ធាន ។ ភិក្ខុមិនកាត់ពីរើរ កាត់តែពីរើមួយ
ក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់ទៀត ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបន្តិទូលសេចក្តីមុនចំពោះព្រះ
ជីមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
អនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុលើកឡើង (ភិវិវ) សំណត់ភាគខុក្កៈ (សំណត់ថ្ម) ទៀត
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រង់ចិវិវដែលមិនកាន់កាប់អស់នោះទេ
ភិក្ខុណាទ្រង់ (ស្ងៀកដណ្តប់) ត្រូវតាមត្តិទុក្កដ ។

[២៨] សមយេនោឯនិ ចិវិវកេតឡើងជាច្រើនដល់ភិក្ខុមួយមួយ ។
ឯភិក្ខុនោះដឹងឱ្យចិវិវនោះដល់មាតាមិទ្ធិនំ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបន្តិទូលសេចក្តី
មុនចំពោះព្រះជីមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ កាលបើភិក្ខុឱ្យចិវិវដោយភិក្ខុមាតាមិទ្ធិនំមិទ្ធិនំ គឺជាគតនឹងថា
ដូចម្តេចបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឱ្យចិវិវដល់មាតា
មិទ្ធិនំបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែជាភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើបានដែលគេឱ្យ
ដោយសន្តាឱ្យប្រាក់ចុះឡើយ ភិក្ខុណាឱ្យប្រាក់ចុះ ត្រូវតាមត្តិទុក្កដ ។

[២៩] សមយេនោឯនិ ភិក្ខុមួយមួយចុះចិវិវក្តីអន្តរិទេ (វិព្រិនីតិ)
ហើយមានតែស្សនីនិទុក្កលសន្តិះ (ចិត្ត) ចូលទៅស្រុកដើម្បីបំណុ-
បាត ។ ពួកគេចារកំលាំងយកពីវេទនាទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសំណត់តាមត្រក់

ធុន្តរាលោ យោតិ ល្អទចិវរោ ។ កិក្ខុ ឯវមាហំសុ
 កិស្ស ភ្នំ ធុន្តរាលោ ល្អទចិវរោតិ ។ ឥតាហំ អាវុសោ
 អន្តរេន ធីវំ ធិស្តុមិក្ខា សន្តរុត្តរេន តាមំ មិណ្ឌុកយ ចា-
 វិសិ យោក តិ ធីវំ អវហិសុ តេយាហំ ធុន្តរាលោ ល្អ-
 ទចិវរោតិ ។ ភគវតោ ឯតមភ្នំ អាហេថេសុំ ។ ន កិក្ខុ-
 វេ សន្តរុត្តរេន តាមោ ចរិសិកោតោ យោ ចរិសេយ្យ អា-
 បត្តិ ធុន្តរុត្តរេន ។ តេន ចោ បទ សមយេន អា-
 យស្មា អាទេវោ អសតិយា សន្តរុត្តរេន តាមំ មិណ្ឌុក-
 យ ចារិសិ ។ កិក្ខុ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯតន្តរិកិច្ចំ
 នធុ អាវុសោ អាទន្ត ភគវតោ មញ្ញត្តំ ន សន្តរុត្តរេន
 តាមោ ចរិសិកោតិ កិស្ស ភ្នំ អាវុសោ សន្តរុត្តរេន
 តាមំ ចរិដ្ឋោតិ ។ សន្តំ អាវុសោ ភគវតោ មញ្ញត្តំ ន
 សន្តរុត្តរេន តាមោ ចរិសិកោតិ អមិចាហំ អាវុសោ
 អសតិយា ចរិដ្ឋោតិ ។ ភគវតោ ឯតមភ្នំ អាហេថេសុំ ។

បានចិវរោសេហ្មតិ ។ ពួកកិក្ខុមិយាយេយ្យនិរេចោ ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វី
 ក៏អ្នកមានសំពត់អាត្រក់ មានចិវរោសេហ្មតិ ។ កិក្ខុនារមិយាយេនិកិក្ខុផង
 គ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំទុកចិវរោសេហ្មតិនេះ ហើយមានតែស្បង់នឹង
 ឧត្តសន្តិៈចូលទៅស្រុកដើម្បីមិណ្ឌុកុត ពួកចោលេចយកចិវរោសេហ្មតិ
 ត្រៃហេតុនោះ បានជាខ្ញុំមានសំពត់អាត្រក់ មានចិវរោសេហ្មតិ ។
 ពួកកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមានតែស្បង់នឹងឧត្តសន្តិៈមិនត្រូវចូល
 ទៅស្រុកទេ កិក្ខុណាចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ សម័យនោះនឹង ព្រះ
 ភានខ្ញុំនឹងមានអាយុ មានតែស្បង់នឹងឧត្តសន្តិៈចូលទៅស្រុកដើម្បីមិណ្ឌុ-
 កុតដោយរក្ខតស្មារតី ។ ពួកកិក្ខុបាននិយាយដូច្នោះ ចឹងព្រះភានខ្ញុំ
 នឹងមានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ ភានខ្ញុំ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិថា
 កិក្ខុមានតែស្បង់នឹងឧត្តសន្តិៈ មិនត្រូវចូលទៅស្រុក មិនមែនទេ
 ម្នាលអាវុសោ ចូលហេតុអ្វីបានជាអ្នកមានតែស្បង់នឹងឧត្តសន្តិៈចូលទៅ
 ស្រុក ។ ព្រះភានខ្ញុំឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 បញ្ញត្តិសិក្ខាបទថា កិក្ខុមានតែស្បង់នឹងឧត្តសន្តិៈមិនត្រូវចូលទៅស្រុក
 ទេ ក៏ពិតមែនហើយ ម្នាលអាវុសោ តែថាខ្ញុំចូលទៅហើយដោយរក្ខត
 ស្មារតី ។ ពួកកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

អត្តនិទ្ទេសក្នុងវិធានពោ កំ ហោតិ វស្សុកសាដិកា អតតា
កំ ហោតិ វិប្បកតា កំ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
បទ្ធកាយ វស្សុកសាដិកាយ ធិត្តេនាយាតិ ។

(៧០) គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ
ឯកោ វស្សុ វសិ ។ តត្ថ មទុស្សា សធម្មស្ស ទេមាតិ
ចីវរាធិ អនិសុ ។ អថទោ តស្ស កិក្ខុលោ ឯតទហោ-
សិ កតតា បញ្ញត្តំ ចតុវត្តោ បច្ចិមោ សធម្មតិ អហត្ថត្ថិ
ឯកកោ ឥមេ ច មទុស្សា សធម្មស្ស ទេមាតិ ចីវរាធិ
អនិសុ យទ្ធកាយា ឥមាធិ សធម្មកាធិ ចីវរាធិ សាវត្ថិ
ហរយ្យត្ថិ ។ អថទោ សោ កិក្ខុ តាធិ ចីវរាធិ អាធាយ
សាវត្ថិ តត្ថា កតតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ តុយ្យវ
កិក្ខុ តាធិ ចីវរាធិ យាវ តតិបិទស្ស ទុញ្ញាណយាតិ ។
ឥន បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ឯកោ វស្សុ វសតិ ។ តត្ថ
មទុស្សា សធម្មស្ស ទេមាតិ ចីវរាធិ ទេន្តិ ។ អទុជាធាមិ
កិក្ខុវេ តស្សវេ តាធិ ចីវរាធិ យាវ តតិបិទស្ស ទុញ្ញា-
ណយាតិ ។ គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ

វិហារនោការក្សត្រាតំបូន ច សំណវស្ស(ប្រាប់បូនចំពោះភ្នំ)និក្ខុមិទតាម
បានធ្វើធ្វើមិទតាមស្រប ច ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៥ យ៉ាងនេះ
ឯង ជាហេតុអនុវត្តជាក់ស្តែងស្រប(ប្រាប់បូនចំពោះភ្នំ)និទាន ។

(៧០) សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូបទៅចាំស្រូវតែម្នាក់ឯង ។
មនុស្សទាំងឡាយទាំងឡាយ(ប្រទេសចំពោះភ្នំ)នោះដោយពាក្យថា យើងទាំង
ឡាយ(ប្រទេសចំពោះសង្ឃ) ។ កិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះផ្សំចេញថា (ព្រះដ៏
មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តថា ដែលហៅថាសង្ឃ បើយ៉ាងតិចចំផុតត្រឹមកិក្ខុ
២ រូបផ្សេងគ្នាត្រូវតែម្នាក់ឯង ក៏មនុស្សទាំងនេះ(ប្រទេសចំពោះភ្នំ)ឡាយ
ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយ(ប្រទេសចំពោះសង្ឃ) បើផ្សំចេញ មានតែ
តាត្ថកញ្ចាំយកចំពោះសង្ឃទាំងនេះទៅកាន់គ្រឹះសាវត្ថិ ។ កិក្ខុនោះក៏
ទាំងយកចំពោះទៅកាន់គ្រឹះសាវត្ថិ ហើយត្រាបបង្គំទូលសេចក្តីចុះចំ-
ពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ ចំពោះទាំងនោះ
ជាចំពោះយកចំពោះតែត្រឹមកមិទតាមនោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
កិក្ខុទាំងឡាយ បើកិក្ខុនិសាសនានោះទៅចាំស្រូវតែម្នាក់ឯង ។ ក្នុងទីនោះ
ត្រូវមនុស្ស(ប្រទេសចំពោះភ្នំ)ឡាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយ(ប្រទេស
ចំពោះសង្ឃ) ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតចំពោះទាំងនោះ
ដល់កិក្ខុនោះឯង កំណត់ត្រឹមកមិទតាមនោះ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូប

ឧត្តមសាសនា ឯកោ វសិ ។ តត្ថ មនុស្សា សង្ឃស្ស
 ទេមាតិ ចំរើនិ អនិស្ស ។ អថេតា តស្ស ភិក្ខុនោ ឯក-
 ទយោសិ កតវតា បញ្ញត្តំ ចតុវត្តោ បដ្ឋិមោ សង្ឃោតិ
 អមាត្យុត្តិ ឯកោតោ វេទេ ច មនុស្សា សង្ឃស្ស ទេមាតិ
 ចំរើនិ អនិស្ស យទ្ធុនាហំ ឥមាទិ សង្ឃកាទិ ចំរើនិ
 សាវត្តិ ហាយ្យន្តិ ។ អថេតា សោ ភិក្ខុ តាទិ ចំរើនិ
 អាតាយ សាវត្តិ កត្តា ភិក្ខុទំ ឯកមត្តំ អាហោទេសិ ។
 ភិក្ខុ កតវតា ឯកមត្តំ អាហោទេសុ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
 សម្មទ័ក្ខតេទ សង្ឃេទ តាទេតុ ។ ឥទ បទ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ឧត្តមសាសនា ឯកោ វសតិ ។ តត្ថ មនុស្សា សង្ឃស្ស
 ទេមាតិ ចំរើនិ ទេន្តិ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ តេទ
 ភិក្ខុនា តាទិ ចំរើនិ អនិស្សាតុ មយ្ហិមាទិ ចំរើនិ ។

នៅក្នុងព្រះសង្ឃកាលនៃមុន^(១) ។ ក្នុងចំនោមពួកមនុស្សបានប្រកែកចំរើន
 ចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា យើងចាំឱ្យយល់ប្រកែកចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា ។
 ភិក្ខុនោះកំពុងសេចក្តីគ្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគបុណ្យបញ្ញត្តិ
 ដែលហៅសង្ឃ បើយ៉ាងអ្វីចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា រួច ក៏ឱ្យតាមអញ្ញត្តិម្នាក់
 ឯង ចំណែកទាំងពួកមនុស្សនោះបានប្រកែកចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា
 យើងចាំឱ្យយល់ប្រកែកចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា បើដូច្នោះគួរតែអញ្ញត្តិយក
 ចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនានោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្តិ ។ ភិក្ខុនោះកំពុងនាំយកចំរើន
 នោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្តិ ហើយបានប្រាប់សេចក្តីដល់ភិក្ខុចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា
 ភិក្ខុចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់ចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យសង្ឃដែលមាន
 ក្នុងចំនោមមុន^(២) ចែកគ្នាបាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា នេះបើ
 មានភិក្ខុនៅក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានៃមុន ។ ក្នុងចំនោមពួកមនុស្សប្រកែក
 ចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា យើងចាំឱ្យយល់ប្រកែកចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ
 នោះអំពីដំបូងចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា ចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនានោះ ។

១ សំដៅយកពាក្យនៃព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ២ អនុនុដោ ថា ព្រះសង្ឃដែលរស់នៅ
 ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានៃមុនពេលព្រះពុទ្ធសាសនា ។

តស្ស ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ តំ ចិវំ អនិច្ចតេ អញ្ញោ
 ភិក្ខុ អាគច្ឆតិ សមតោ ធានញោ កាលោ តេហំ
 ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហំ តំ ចិវំ កាដិយមាទេ^(១) អនា-
 តិគេ តុសេ អញ្ញោ ភិក្ខុ អាគច្ឆតិ សមតោ ធានញោ
 កាលោ តេហំ ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហំ តំ ចិវំ កាដិយមាទេ
 ធាតិគេ តុសេ អញ្ញោ ភិក្ខុ អាគច្ឆតិ ធានញោ ធានញោ
 កាលោតិ ។ តេឯ ទោ បទ សមយេន ទេ ភាតុកា
 ថេ។ អាយស្មា ច ឥសំនាសា អាយស្មា ច ឥសំភត្តា
 សាវត្ថិយំ វស្សំ វុត្តា អញ្ញាវំ តាបតាវាសំ អភមំសុ ។
 មទុស្សា ចិវស្សាបិ ថេវ អាតតាតិ សចិវាធិ កត្តាចិ
 អនំសុ ។ អាវាសិកា ភិក្ខុ ថេវ បុទ្ធិសុ ឥមាចិ កន្ត
 សង្ឃិកាចិ ចិវាធិ ថេវ អាគម្ម ទុប្បត្តាចិ សាធិយិ-
 ស្សត្តិ ថេវ ភាគត្ថិ ។ ថេវ វិវមាហំសុ យថា ទោ
 មយំ អាវុសោ ភត្តវតា ធម្មំ តេសិទំ អាជិយាប

១ កាដិយមាទេហិទំ ធារេ លោ យុត្តនា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនោះមិនបានអធិដ្ឋានចិវមនារទេ ទទួលបានភិក្ខុ
 ឯទៀតមកដល់ (ត្រូវភិក្ខុនោះចែកចំណែកស្មើ (ដល់ភិក្ខុដែលទើបមកដល់
 នោះ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះកំពុងចែកចិវមនារ ហើយស្លាក
 មិនបានបាក់អស់ ទទួលបានភិក្ខុឯទៀតមកដល់ (ត្រូវភិក្ខុនោះចែកចំណែក
 ស្មើ(ដល់ភិក្ខុដែលទើបមកដល់នោះ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុទាំង
 នោះចែកចិវមនារ ស្លាកបាក់អស់ទៅហើយ ទើបបានភិក្ខុឯទៀតមកដល់
 មិនបាច់ចែកឡើយ ។ សម័យនោះឯង មានព្រះថេរៈចំរុបជាបន្តបន្ទាប់នឹងគ្នា
 គឺព្រះថេរៈឈ្មោះឥសិទ្ធាសៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះឥសិទ្ធាសៈដ៏មាន
 អាយុ ១ ទៅចាំស្សក្នុងក្រុងសាវត្ថិ លុះចេញស្សក្រុងហើយក៏នាំគ្នាទៅកាន់
 ភាវសិស្សស្រុកកូធម្ម ។ ពួកមនុស្សនិយាយគ្នាថា ព្រះថេរៈទាំងឡាយ
 បាក់យូរណាស់ហើយទើបឃើញនិមន្តមក ជាដូច្នោះហើយក៏នាំគ្នាប្រកាន់
 ចង្កូនព្រៃទាំងចិវ ។ ពួកភិក្ខុមកទៅក្នុងភាវសិស្សព្រះថេរៈទាំងឡាយថា
 បត់គ្រឿងព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ចិវរបស់សង្ឃទាំងនេះក៏ទៀងទាត់ព្រៃព្រះ
 ថេរៈទាំងឡាយ តើព្រះថេរៈទាំងឡាយនឹងត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬទេ ។
 ព្រះថេរៈទាំងឡាយក៏និយាយឃើញនេះថា ម្នាលភាវសិស្ស ធម៌(១)ដែលព្រៃ
 ដ៏មានព្រៃភាគច្រើនសំរេងហើយយ៉ាងណា យើងទាំងឡាយក៏បាច់ដឹង

១ ច្បាប់ដែលព្រះដ៏មានព្រៃភាគច្រើនបញ្ជូន ។

តុម្ហាតំយេវ កាធិ បិរក្ខត្ត យាវ កម្មិទស្ស ទុក្ខាណយា-
 តិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន ឆយោ ភិក្ខុ រាជក-
 យោ វស្សំ វសន្តំ ។ តត្ថ មនុស្សា សង្ឃស្ស ទេខាតិ
 បិរក្ខត្ត ទេន្តំ ។ អថទោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯ ឯនទោសិ
 ភក្កតា បញ្ញត្តំ ចក្កវត្តោ បច្ឆិទោ សង្ឃោតិ មយក្ខត្ត
 កយោ ជនា ឥមេ ច មនុស្សា សង្ឃស្ស ទេខាតិ
 បិរក្ខត្ត ទេន្តំ កម្មំ ទុ ទោ អម្ពេហិ បដិបដ្ឋិតត្ថន្តំ ។ តេជ
 ទោ បទ សមយេន សម្ពហុណា វេក អាយស្មា ច ធិល-
 វាសិ អាយស្មា ច សាលាវាសិ អាយស្មា ច តោបកោ
 អាយស្មា ច កុក្ក អាយស្មា ច ផលិតសទ្ធានោ មាតសិ-
 បុត្ត វិហារន្តំ កុក្កជាវមេ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ ចាតសិ-
 បុត្តំ តត្ថា វេន បុត្តិសុ ។ វេន វិវាហាសុ យថា
 ទោ មយំ អាវុសោ កក្កតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាតាម
 តុម្ហាតំយេវ កាធិ បិរក្ខត្ត យាវ កម្មិទស្ស ទុក្ខាណយាតិ ។

ច្បាស់ហើយថា បិរក្ខត្តនោះជាបិរក្ខត្តរបស់លោកចាស់ទុក្ខយកំណត់តែត្រឹម
 កម្មនោះ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ចូលទៅបំបែកក្នុងគ្រូរាជត្រឹម ។ ពួក
 មនុស្សក្នុងនោះប្រគេនបិរក្ខត្តទុក្ខយោដោយពាក្យថា យើងចាំទុក្ខយ
 ប្រគេនបិរក្ខត្តនោះសិរិ ។ ភិក្ខុចាំនោះក៏មានសចក្ខុត្រិះរិះដូច្នោះថា
 ព្រះអ្នកព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាថា ដែលហៅថា សិរិយើងតែបដិសុត
 ត្រឹមភិក្ខុ ៤ ប្រ ឥឡូវយើងចាំទុក្ខយជាជន ចូល ក៏មនុស្សចាំនោះប្រ-
 គេនបិរក្ខត្តទុក្ខយដោយពាក្យថា យើងចាំទុក្ខយប្រគេនបិរក្ខត្តនោះ
 សិរិ តើយើងចាំទុក្ខយក្រប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 បរមព្រះធម្មត្ថ គឺព្រះបរមធម្មត្ថនៃបក្សសិវិមាតាម ១ ព្រះបរមធម្មត្ថ
 សាលាវាសិមាតាម ១ ព្រះបរមធម្មត្ថតាមក្រសួងមាតាម ១ ព្រះបរម
 ធម្មត្ថកុដិមាតាម ១ ព្រះបរមធម្មត្ថវេលិតសទ្ធានៈមាតាម ១
 ទៅក្នុងក្រុមនោះ រៀបត្រូវបុគ្គលិក ។ កាលនោះ ភិក្ខុចាំនោះ
 ចាំគ្នាទៅកាន់គ្រូរាជបុគ្គលិកហើយសួរព្រះបរមចាំទុក្ខយ ។ ព្រះបរម
 ចាំទុក្ខយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ចម្រើនព្រះអ្នកព្រះ
 ភាគទ្រង់សំដែងហើយយ៉ាងណា យើងចាំទុក្ខយក៏បានដឹងច្បាស់ថា
 បិរក្ខត្តទុក្ខយនោះជាបិរក្ខត្តរបស់អ្នកចាំទុក្ខយកំណត់តែត្រឹមកម្មនោះ ។

(៧១) គេធិ ទោ ថន សមយេន វាយស្នា ឧបទេត្តា
 សក្យបុត្តោ សាវត្ថិយេ វស្សំ វុត្តោ អញ្ញាតំ កាមតាវសំ
 អគមាសិ ។ ឧត្ថមំ ភិក្ខុ ចីវំ កាដេតុកាមា សន្និបតិសុ ។
 គេ ឃីមាមាសុ ឥមាធិ ទោ អាវុសោ សង្ឃិកាធិ ចីវរ-
 ធិ កាដិយិស្សន្តំ សាធិយិស្សសំ កាតន្តំ ។ អាមាវុសោ
 សាធិយិស្សមិគិ តតោ ចីវកាតំ តហេត្វា អញ្ញំ អាវុ-
 សំ អគមាសិ ។ ឧត្ថមំ ភិក្ខុ ចីវំ កាដេតុកាមា សន្និប-
 តិសុ ។ គេធិ ឃីមាមាសុ ឥមាធិ ទោ អាវុសោ សង្ឃិ-
 កាធិ ចីវរធិ កាដិយិស្សន្តំ សាធិយិស្សសំ កាតន្តំ ។
 អាមាវុសោ សាធិយិស្សមិគិ តតោធិ ចីវកាតំ តហេត្វា
 អញ្ញំ អាវុសំ អគមាសិ ។ ឧត្ថមំ ភិក្ខុ ចីវំ កាដេតុ-
 កាមា សន្និបតិសុ ។ គេធិ ឃីមាមាសុ ឥមាធិ ទោ
 អាវុសោ សង្ឃិកាធិ ចីវរធិ កាដិយិស្សន្តំ សាធិយិស្ស-
 សំ កាតន្តំ ។ អាមាវុសោ សាធិយិស្សមិគិ តតោធិ

(៧១) សម័យនោះឯង ព្រះបទទូសក្យបុត្តដ៏មានអាយុនៅចាំ
 វស្សក្នុងក្រុងសាវត្ថិ លុះចេញវស្សហើយគឺបានទៅកាន់អាវុសវិស្ស
 ស្រុកតូចមួយ ។ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាខំនិវ័យចិត្ត ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអា-
 វុសនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ចីវរបេស
 សន្សំទាំងនេះ យើងខំនិវ័យចិត្ត តើលោកគ្រែអមន៍ចំណែកដែរឬ ។
 ព្រះបទទូសក្យបុត្តឆ្លើយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រែអរវែង ថាផ្សំច្នោះហើយ
 ក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវុសនោះទៅកាន់អាវុសឯទៀត ។ ឯពួក
 ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាខំនិវ័យចិត្ត ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវុសនោះទៀត ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ចីវរបេសសន្សំទាំងនេះ យើង
 ខំនិវ័យចិត្ត តើលោកគ្រែអមន៍ចំណែកដែរឬ ។ ព្រះបទទូសក្យបុត្ត
 ឆ្លើយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រែអរវែង ថាផ្សំច្នោះហើយក៏ទទួលយកចំណែក
 ចីវរអំពីអាវុសនោះទៅកាន់អាវុសឯទៀត ។ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាខំ
 វិវេកចិត្ត ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវុសនោះទៀត ។ ភិក្ខុទាំងនោះបាននិយាយយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ចីវរបេសសន្សំទាំងនេះ យើងខំនិវ័យចិត្ត តើលោក
 គ្រែអមន៍ចំណែកដែរឬ ។ ព្រះបទទូសក្យបុត្តឆ្លើយថា អើអាវុសោ
 ខ្ញុំត្រែអរវែង ថាផ្សំច្នោះហើយក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវុសនោះ

ចំរើនកាត់ កមោត្តា មហន្តំ ចំរើនកណ្តុំកំ អាណាយ បុណ្យោ
សាវត្ថំ បច្ចុកត្ថំ ។ កិក្ខុ ឃុំមាហំសុ មហាបុត្តាសិ
ន្តំ អាវុសោ ឧបទទ្ធិ ធម៌ តេ ចំរើ ឧប្បន្នន្តំ ។
កុតោ មេ អាវុសោ បុត្តា ឥណហំ សាវត្ថិយំ វស្សំ វុត្តោ
អញ្ញាតំ តាមកាវាសំ អគមាសិ តត្ថិ កិក្ខុ ចំរើ កាដេ-
តុតាមា សន្និបតិសុ តេ មំ ឃុំមាហំសុ ឥមាធិ ទោ
អាវុសោ សង្ឃិកាធិ ចំរើធិ កាធិយំស្សន្តំ សាធិយំស្ស-
សិ កាតត្ថំ អាវុសោ សាធិយំស្សមិតិ តតោ ចំរើកា-
តំ កមោត្តា អញ្ញំ អាវាសំ អគមាសិ តត្ថិ កិក្ខុ ចំរើ
កាដេតុតាមា សន្និបតិសុ តេ មំ ឃុំមាហំសុ ឥមាធិ
ទោ អាវុសោ សង្ឃិកាធិ ចំរើធិ កាធិយំស្សន្តំ សាធិ-
យំស្សសិ កាតត្ថំ អាវុសោ សាធិយំស្សមិតិ តតោ មំ
ចំរើកាតំ កមោត្តា អញ្ញំ អាវាសំ អគមាសិ តត្ថិ កិក្ខុ
ចំរើ កាដេតុតាមា សន្និបតិសុ តេ មំ ឃុំមាហំសុ
ឥមាធិ ទោ អាវុសោ សង្ឃិកាធិ ចំរើធិ កាធិយំស្សន្តំ

ហើយក៏ស្តាយសំពាយចំរើ រួចត្រឡប់មកកាន់ក្រុងសាវត្ថិញដដែល ។
ពួកកិក្ខុនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោធម៌ លោកជាអ្នកមាន
បុណ្យធំ បានជាលោកបានចំរើច្រើន ។ ព្រះធម៌សុក្របុត្តាធីយ
ថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំមានបុណ្យមកពីណា ដោយសារតែខ្ញុំទៅចាំ
វស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថិនេះ លុះចេញវស្សាហើយខ្ញុំបានទៅកាន់អាវុសោក្បែរ
ស្រុកតូចមួយ ពួកកិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាខឹងចែកចំរើក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវុសោ
នោះ កិក្ខុទាំងនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្ចាស់អាវុសោ ចំរើ
លស់សង្ឃិកាធិនេះ យើងនឹងចែកគ្នា កើរលោកត្រេកអរនឹងចំណែកវិវាទ ខ្ញុំ
ខ្ញុំធីយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏
ទទួលយកចំណែកចំរើកំណត់សំនោះរួចបានទៅកាន់អាវុសោទៀត
ពួកកិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាខឹងចែកចំរើ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវុសោនោះទៀត
កិក្ខុទាំងនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្ចាស់អាវុសោ ចំរើលស់
សង្ឃិកាធិនេះ យើងនឹងចែកគ្នា កើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកវិវាទ ខ្ញុំ
បាននិយាយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏
ទទួលយកចំណែកចំរើកំណត់សំនោះទៅកាន់អាវុសោទៀត ពួកកិក្ខុមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាខឹងចែកចំរើ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវុសោនោះទៀត កិក្ខុទាំងនោះ
បាននិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្ចាស់អាវុសោ ចំរើលស់សង្ឃិកាធិនេះ

សាទិយំស្សសិ កាតត្ថំ អាហារុសោ សាទិយំស្សមិគ្គំ
 តតោបិ បិវតាតំ អត្តហោសិ វិ មេ តហំ បិវ ទុប្បន្តត្ថំ ។
 តី បទ ត្ថំ អាហារុសោ ទុបទទ្ធ អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្តោ
 អញ្ញត្រ បិវតាតំ សាទិយំតិ ។ វិវហារុសោតិ ។ យេ
 តេ ភិក្ខុ អប្បវិញ្ញា ។ មេ ។ តេ ទុប្បាយត្ថំ ទិយត្ថំ វិហា-
 ចេត្តំ គតំ ហិ ធាម អាយស្មា ទុបទទ្ធា សក្យបុត្តោ
 អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្តោ អញ្ញត្រ បិវតាតំ សាទិយំស្សតិ ។
 កតវពោ ឯតមត្ថំ អាណចេសំ ។ សត្ថំ តិវ ត្ថំ ទុបទទ្ធ
 អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្តោ អញ្ញត្រ បិវតាតំ សាទិយំតិ ។
 សត្ថំ កតវតិ ។ វិវហា ពុះន្ទា កតវ គតំ ហិ ធាម ត្ថំ
 មោឃបុរិស អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្តោ អញ្ញត្រ បិវតាតំ សាទិ-
 យំស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នាធំ វិ មសាធាយ
 ។ មេ ។ វិវហាត្វា ធម្មិ គតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ

យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដទៃ ឬនិយាយថា តើ
 អាហារុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏ទទួលយកចំណែកដទៃ
 អំពីអាហារុសោនោះមក, យ៉ាងនេះបានដទៃប៉ុន្តែច្រើន ។ ពួកភិក្ខុស្រូវថា
 ម្ចាស់អាហារុសោ បទទ្ធ លោកនៅចាំស្សក្នុងអាវសដទៃ ហើយលោក
 ត្រេកអរនឹងចំណែកដទៃក្នុងអាវសដទៃ មែនឬ ។ ព្រះបទទ្ធសក្យបុត្តដ្ឋេយ្យ
 ថា ម្ចាស់អាហារុសោ មែនហើយ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ បេរ
 ភិក្ខុចាំនិទោរកំណាលទោស តិះថ្ងៃល បទ្ធកម្រិតថា ព្រះបទទ្ធសក្យ-
 បុត្តនឹងមានតាយុមិនគួរមើលនឹងនៅចាំស្សក្នុងអាវសដទៃ ហើយត្រេកអរ
 នឹងចំណែកដទៃក្នុងអាវសដទៃនោះ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទទួលសេចក្តីខ្ញុំ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់បទទ្ធន
 ពួកអ្នកឯងនៅចាំស្សក្នុងអាវសដទៃ ហើយត្រេកអរនឹងចំណែកដទៃក្នុង
 អាវសដទៃ ពិតមែនឬ ។ ព្រះបទទ្ធសក្យបុត្តដ្ឋេយ្យថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះថ្ងៃលថា ម្ចាស់
 មោឃបុរិស អ្នកឯងមិនគួរមើលនឹងនៅចាំស្សក្នុងអាវសដទៃ ហើយ
 ត្រេកអរនឹងចំណែកដទៃក្នុងអាវសដទៃនោះ ខែមោឃបុរិស អំពីនេះ
 មិនមែនខំពួកដទៃវេលាមិនពាន់ព្រះថ្វាឲ្យជ្រះថ្វាឡើយទេ ។ មេ ។ លុះ
 ទ្រង់តិះថ្ងៃលហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុចាំនិទ្យាយមកថា

ន កិក្ខុវេ អញ្ញត្រិ វស្សុ វុត្តេន អញ្ញត្រិ ចិវរាគោ សាទិ-
 តត្វោ យោ សាទិយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។ តេន
 ទោ បទ សទយេន កាយស្មា ឧបទាត្តា សក្យបុត្តោ
 ឯកោ ភ្និសុ អាវាសេសុ វស្សុ វសិ ឯវំ មេ តហុំ ចិវំ
 ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។ អថទោ តេសំ កិក្ខុវេ ឯ ឯតទយោសិ
 កតំ ទុ ទោ កាយស្មតោ ឧបទទុស្សុ សក្យបុត្តស្ស
 ចិវប្បដ្ឋិវសោ ណគត្វោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោ-
 សុំ ។ ទេម កិក្ខុវេ ហោយបុវសស្ស ឯកាទិយ្យាយំ ។
 វទ បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ឯកោ ភ្និសុ អាវាសេសុ វស្សុ
 វសតិ ឯវំ មេ តហុំ ចិវំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។ សទេ អ-
 មុត្រិ ឧបទ្បំ អមុត្រិ ឧបទ្បំ វសតិ អមុត្រិ ឧបទ្បា
 អមុត្រិ ឧបទ្បា ចិវប្បដ្ឋិវសោ ណគត្វោ យត្ត វា បទ
 តហុតវំ វសតិ តតោ ចិវប្បដ្ឋិវសោ ណគត្វោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯទៀត មិនត្រូវត្រេកអរ
 ចំពោះវណ្ណចិវក្នុងអាវាសឯទៀតទេ ភិក្ខុណារត្រេកអរ ត្រូវតែបង្ខំខ្លួន ។
 សម័យនោះឯង ព្រះឧបទទុសក្យបុត្តដ៏មានអាយុនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសនិរ-
 វត្តក្នុងដំបៅយតិកថា ចិវមុខជាទីនិរតិរឡើងដល់អញ្ជាជានៃដូច្នោះ ។
 ក្នុងពេលនោះភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីព្រះវិស្វកថា យើងទាំងឡាយត្រូវ
 ឲ្យចំណែកចិវដល់ព្រះឧបទទុសក្យបុត្តដ៏មានអាយុវែង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ត្រាបចង្អិនសេចក្តីទុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គច្រក់ត្រាស់ថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យចិវវិស្វកថាដល់វាយបុ-
 រសចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុក្នុងអាវាសនោះនៅចាំវស្សាក្នុងអា-
 វាសនិរវត្តក្នុងដំបៅយតិកថា ចិវមុខជាទីនិរតិរឡើងដល់អញ្ជាជានៃដូច្នោះ
 ដូច្នោះ ។ បើភិក្ខុនោះនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសនិរវត្តក្នុងដំបៅយបុ-
 រសចុះ វស្សាក្នុងអាវាសនិរវត្តក្នុងដំបៅយបុរសចុះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវឲ្យចំណែក
 ចិវក្នុងអាវាសនិរវត្តក្នុងដំបៅយបុរសចុះ ក្នុងអាវាសនិរវត្តក្នុងដំបៅយបុរសចុះ
 ភិក្ខុនោះចុះ ប្រសិនបើភិក្ខុនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសនិរវត្តក្នុងដំបៅយបុរសចុះ
 ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវឲ្យចំណែកចិវវិស្វកថាភិក្ខុនោះកម្រិតចំពោះចិវនោះចុះ ។

[៧២] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតាស្ស ភិក្ខុនោ
 ក្បុច្ឆិកាភពាវោ ហោតិ ។ សោ សកេ មុត្តករិសេ
 បសិមេញា សេតិ ។ អដទោ ភគវា អាយស្សតា អាទទ្កេន
 បដ្ឋាសមណេន សេថាសនទាវកំ អាហិណ្ណានោ យេន
 ឥស្ស ភិក្ខុនោ វិហារេ តេនុបសង្កមិ ។ អន្តហ ទោ
 ភគវា តំ ភិក្ខុំ សកេ មុត្តករិសេ បពិបដ្ឋំ សយមាធំ
 ទិស្វាន យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 តំ ភិក្ខុំ ឯតទេវាថ តិទ្កេ ភិក្ខុ អាពាណោតិ ។ ក្បុច្ឆិកា-
 វេ វេ ភគវាតិ ។ អត្ថំ បទ វេ ភិក្ខុ ឧបដ្ឋាតោតិ ។
 ទត្ថំ ភគវាតិ ។ តិស្ស តំ ភិក្ខុ ទ ឧបដ្ឋេន្តិ ។ អហំ
 ទោ តទ្កេ ភិក្ខុំ អកោរកា តេន មំ ភិក្ខុ ទ ឧបដ្ឋេន្តិ-
 តិ ។ អដទោ ភគវា អាយស្សតំ អាទទ្កំ អាមទ្កេសិ កត្តា-
 ទទ្កំ ឧទតំ អាហរ ឥមំ ភិក្ខុំ ឧបវាមេស្សមាតិ ។ ឯវិ
 ភទ្កេតិ ទោ អាយស្ស អាទទ្កោ ភគវាវោ បដិស្សុណិត្វា

[៧២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានរកសយីពោះ ។ ភិក្ខុនោះ
 ដេកគ្រានៅលើម្លូត្ននឹងភិសេស្សៗ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 មានព្រះភាគខ្ពង់មានអាយុជាបញ្ចសមណៈទ្រង់តុនដំណើរទៅកាន់សេនា-
 សទារិក ហើយចូលទៅកាន់លំនៅនៃភិក្ខុនោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
 ទស្សឃើញភិក្ខុនោះដេកគ្រានៅលើម្លូត្ននឹងភិសេស្សៗ លុះទតច្បាស់
 ហើយក៏ទ្រង់ចូលទៅកាន់សិលាភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់
 មានព្រះតម្រាស់យ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានរកស៊ី ។ ភិក្ខុ
 នោះក្រាបបង្គំខ្លួនថា បតិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គយីពោះ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានភិក្ខុជាអ្នកបម្រើដែរឬទេ ។ ភិក្ខុ
 នោះក្រាបបង្គំខ្លួនថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស ខ្មានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ចុះពួកភិក្ខុហេតុអ្វីក៏មិនបម្រើអ្នក ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំខ្លួនថា សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស (ផ្សែង) ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដែលធ្វើ (ឧបការៈ) ដល់ពួក
 ភិក្ខុសោះ ព្រោះហេតុនោះបានជាពួកភិក្ខុមិនបម្រើខ្ញុំព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ទៅព្រះភាគខ្ពង់មានអាយុថា ម្ចាស់ភាគខ្ពង់
 អ្នកចូលទៅនាំយកទឹកមក យើងនឹងឲ្យភិក្ខុនោះឲ្យត្រូវ ។ ព្រះភាគខ្ពង់មានអាយុ
 ខ្លួនព្រះបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគវាយភាគៗថា ព្រះអរុណា ព្រះអង្គ

ឧទតិ អាហារី ។ ភគវា ឧទតិ អាសិក្ខុ អាយស្មា អា-
 នន្តោ បរិដារិ ភគវា សីសតោ អត្តិមាសិ អាយស្មា អា-
 នន្តោ ចានតោ ឧទ្ធារត្រា បញ្ចកោ ចិចារតសុំ ។ អដិទោ
 'ភគវា វិសស្មិ ចិចារេ វិសស្មិ បតារណា ភិក្ខុសង្ឃ
 សង្ឃិចារាបត្រា ភិក្ខុ បដិប្បដ្ឋិ អត្តិ ភិក្ខុវេ អមុតស្មិ
 វិហារេ ភិក្ខុ តិលាចោតិ ។ អត្តិ ភគវាតិ ។ តិទ្ធស្ស
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ អាណាចោតិ ។ តស្ស ករុ អាយស្មតោ
 ក្រុដិកាវាណាចោតិ ។ អត្តិ បទ ភិក្ខុវេ តស្ស ភិក្ខុវោ
 ឧបដ្ឋានតាតិ ។ ធម្មិ ភគវាតិ ។ តស្ស តំ ភិក្ខុ ធន ឧ-
 បដ្ឋានតិ ។ វិសោ ករុ ភិក្ខុ ភិក្ខុវេ អនារតោ តេធន
 តំ ភិក្ខុ ធន ឧបដ្ឋានតិ ។ ធម្មិ វោ ភិក្ខុវេ មាតា ធម្មិ
 ចិតា យេ វោ ឧបដ្ឋាយេយ្យំ ឧត្ត ចេ ភិក្ខុវេ អញ្ញ-
 បញ្ញំ ធន ឧបដ្ឋាយស្សដិ អដិ តោចរហិ ឧបដ្ឋាយស្សតិ

ហើយក៏នាំយកទឹកមក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្រែចង្វាក់ ព្រះអា-
 នខ្ពង់មានកាយុវស្សនា ព្រះដ៏មានព្រះភាគចាប់ទាំងក្បាល ព្រះអាទទុ
 ដ៏មានកាយុចាប់ទាំងជើង សែនឡើយក៏ទៅដាក់ទ្រង់លើគ្រែគូប ។
 ព្រះវិញ្ញាណនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ
 ហើយសូមបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្នុងវិញ្ញាណនេះ មានភិក្ខុឈរដៃថ្ម ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ទាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុនោះមានពេទ្ធ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
 ប្រោស លោកដ៏មានកាយុនោះមានពេទ្ធ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកបម្រើភិក្ខុនោះមានដៃថ្ម ។ ពួកភិក្ខុក្រាប
 បង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ទានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ចុះហេតុអ្វីបានជាពួកភិក្ខុមិនបម្រើភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
 ទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ផ្សំភិក្ខុនោះមិនដៃថ្ម (ឧបការៈ)
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាភិក្ខុទាំងឡាយមិនបម្រើ
 ភិក្ខុនោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 គ្មានអាហារបិទទេ បានអ្នកណាបម្រើអ្នករស់គ្នា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បើអ្នកទាំងឡាយមិនបម្រើគ្នាទ្រង់ត្រាស់ហើយ គេបានអ្នកណាទ្រង់បម្រើព្រា

យោ ភិក្ខុវេ មំ ឧបជ្ឈហោយ្យ សោ កំលានំ ឧបជ្ឈ-
 ហោយ្យ។ សទេ ឧបជ្ឈាយោ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន យាវជីវំ
 ឧបជ្ឈាតញ្ច វុដ្ឋានស្ស អាតមេតតំ ។ សទេ អាចរិយោ
 ហោតិ អាចរិយេន យាវជីវំ ឧបជ្ឈាតញ្ច វុដ្ឋានស្ស អា-
 តមេតតំ ។ សទេ សុទ្ធិហារិកោ ហោតិ សុទ្ធិហារិកេន
 យាវជីវំ ឧបជ្ឈាតញ្ច វុដ្ឋានស្ស អាតមេតតំ ។ សទេ
 អន្តរាសិកោ ហោតិ អន្តរាសិកេន យាវជីវំ ឧបជ្ឈា-
 មេតតញ្ច វុដ្ឋានស្ស អាតមេតតំ ។ សទេ សមាទុបជ្ឈា-
 យកោ ហោតិ សមាទុបជ្ឈាយកេន យាវជីវំ ឧបជ្ឈា-
 តញ្ច វុដ្ឋានស្ស អាតមេតតំ ។ សទេ សមាទាចរិយ-
 កោ ហោតិ សមាទាចរិយកេន យាវជីវំ ឧបជ្ឈាតញ្ច
 វុដ្ឋានស្ស អាតមេតតំ ។ សទេ ធម្មោតិ ឧបជ្ឈាយោ
 វំ អាចរិយោ វំ សុទ្ធិហារិកោ វំ អន្តរាសិកោ វំ
 សមាទុបជ្ឈាយកោ វំ សមាទាចរិយកោ វំ សង្ខេប
 ឧបជ្ឈាតញ្ច ។ ខោ ចេ ឧបជ្ឈហោយ្យ អាចត្តិ
 ទុក្ខានស្ស ។ បញ្ចបំ ភិក្ខុវេ អន្តរាសិកោ សមាទាតតោ
 កំលានំ ឧបជ្ឈាតោ ហោតិ អសម្បាយការី ហោតិ

ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភ្យេ អ្នកណាចម្រើនចាំគត អ្នកនោះឈ្មោះថាចម្រើនភិក្ខុ
 ណី ។ បើមានឧបជ្ឈាយំ ឧបជ្ឈាយំត្រូវចម្រើនភិក្ខុនោះអស់ ១ ជីវិត ឧប-
 ជ្ឈាយំត្រូវធំព័ន្ធភិក្ខុនោះសេដ្ឋី ។ បើមានអាចារ្យ អាចារ្យត្រូវចម្រើនភិក្ខុ
 នោះអស់ ១ ជីវិត អាចារ្យត្រូវធំព័ន្ធភិក្ខុនោះសេដ្ឋី ។ បើមានសុទ្ធិហា-
 រិកេ សុទ្ធិហារិកត្រូវចម្រើនភិក្ខុនោះអស់ ១ ជីវិត សុទ្ធិហារិកត្រូវធំព័ន្ធភិក្ខុ
 ភិក្ខុនោះសេដ្ឋី ។ បើមានអន្តរាសិក(កូនសិស្ស)អន្តរាសិកត្រូវចម្រើនភិក្ខុ
 នោះអស់ ១ ជីវិត អន្តរាសិកត្រូវធំព័ន្ធភិក្ខុនោះសេដ្ឋី ។ បើមានភិក្ខុ
 មានឧបជ្ឈាយំស្មើគ្នា ត្រូវភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយំស្មើគ្នាចម្រើនភិក្ខុនោះអស់ ១
 ជីវិត ភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយំស្មើគ្នាត្រូវធំព័ន្ធភិក្ខុនោះសេដ្ឋី ។ បើមានភិក្ខុ
 មានអាចារ្យស្មើគ្នា ភិក្ខុមានអាចារ្យស្មើគ្នាត្រូវចម្រើនភិក្ខុនោះអស់ ១ ជីវិត ភិក្ខុ
 មានអាចារ្យស្មើគ្នាត្រូវធំព័ន្ធភិក្ខុនោះសេដ្ឋី ។ បើឧបជ្ឈាយំភិក្ខុ អាចារ្យ
 ភិក្ខុ សុទ្ធិហារិកភិក្ខុ អន្តរាសិកភិក្ខុ ភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយំស្មើគ្នាភិក្ខុ ភិក្ខុមានអា-
 ចារ្យស្មើគ្នាភិក្ខុ មិនមានទេ សង្ខត្រូវចម្រើនភិក្ខុមានជម្ងឺចារ ។ បើសង្ខ
 មិនចម្រើន ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភ្យេ បុគ្គលមានជម្ងឺប្រកថ
 ដោយអង្គីថ ជាបុគ្គលលំបាកតេចម្រើ ភិបុគ្គលមិនចេះធ្វើខ្លួនឲ្យសប្បាយ ១

សប្បាយ មត៌ ធម៌ ជាតិ ភេសជ្ជៈ ធម៌ សេវិត
 ហោតិ អត្តកាមស្ស ភិលាទុបដ្ឋាកស្ស យជាត្វតំ
 អាតាធំ ហោតិ ភិក្ខុមន្តំ វា អភិក្ខុ-
 មត៌តិ ធម៌ក្ខមន្តំ វា ធម៌ក្ខមត៌តិ មត៌ វា
 ម៉ាតាតិ ឧប្បន្ទាធំ សារីកាធំ វេទនាធំ ធុត្តាធំ តិច្ឆាធំ
 ទរាធំ កដុកាធំ អសាតាធំ អមនាចាធំ ចាលាហរាធំ
 អនិវាសកជាតិកោ ហោតិ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច-
 ហ្មត្តិហំ សមន្តាគតោ ភិលាលោ ធុបដ្ឋាកោ ហោតិ ។
 បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ អង្កេហំ សមន្តាគតោ ភិលាលោ ស្ស-
 បដ្ឋាកោ ហោតិ សប្បាយការី ហោតិ សប្បាយ មត៌
 ជាតិ ភេសជ្ជៈ ធម៌ សេវិត ហោតិ អត្តកាមស្ស ភិ-
 លាទុបដ្ឋាកស្ស យជាត្វតំ អាតាធំ ហោតិ ភិក្ខុមន្តំ វា
 អភិក្ខុមន្តំ វា អភិក្ខុមត៌តិ ធម៌ក្ខមន្តំ វា ធម៌ក្ខមត៌តិ
 មត៌ វា ម៉ាតាតិ ឧប្បន្ទាធំ សារីកាធំ វេទនាធំ ធុត្តាធំ
 តិច្ឆាធំ ទរាធំ កដុកាធំ អសាតាធំ អមនាចាធំ
 ចាលាហរាធំ អនិវាសកជាតិកោ ហោតិ ឥមេហំ
 ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហ្មត្តិហំ សមន្តាគតោ ភិលាលោ

មិនដឹងប្រមាណក្នុងការសប្បាយ ១ មិនខ្មាសខ្មាសប្រិច្ចំ ១ មិនប្រាប់
 អាតាចរដែលចំរើនចំរើនក្តី មិនប្រាប់អាតាចរដែលចូរយថាចូរយក្តី
 មិនប្រាប់អាតាចរដែលនៅទីដដែលថាទៅទីដដែលក្តី ឲ្យច្បាស់តាម
 ពិតដល់បុគ្គលអ្នកប្រើជម្ងឺ ដែលជាអ្នកចង់ឲ្យសះជា ១ មិនអត់សន្តិក៍
 ឲ្យច្រកវេទនាជីវិតភ្នំក្បាល ដែលភិតភ័យក្នុងប្រជុំនៃសារីរៈមិនចាញ់
 ពិសា មិនតាប់ចិត្ត ជាទីនាំឲ្យខូចជីវិត ១ ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិច្ឆយ បុគ្គល
 មានជម្ងឺប្រកបដោយអង្គពាក់ ៥ រោង តែងលំបាកសេចក្តី ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុពិនិច្ឆយ បុគ្គលមានជម្ងឺប្រកបដោយអង្គ ៥ ដោយសេចក្តី
 គឺបុគ្គលចេះធ្វើខ្លួនឲ្យសប្បាយ ១ ដឹងប្រមាណក្នុងការសប្បាយ ១
 ខ្មាសខ្មាសប្រិច្ចំ ១ ប្រាប់អាតាចរដែលចំរើនចំរើនក្តី ប្រាប់អាតាចរដែល
 ចូរយថាចូរយក្តី ប្រាប់អាតាចរដែលនៅទីដដែល
 ថាទៅទីដដែលឲ្យច្បាស់តាមពិតដល់បុគ្គលអ្នកប្រើជម្ងឺ ដែលជាអ្នក
 ចង់ឲ្យសះជា ១ ជាអ្នកអត់សន្តិក៍ឲ្យច្រកវេទនាជីវិតភ្នំក្បាល ដែលភិត
 ភ័យក្នុងប្រជុំនៃសារីរៈមិនចាញ់ពិសា មិនតាប់ចិត្ត ជាទីនាំឲ្យខូចជីវិត ១
 ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិច្ឆយ បុគ្គលមានជម្ងឺប្រកបដោយអង្គពាក់ ៥ រោង

ស្វបដ្ឋានោ ហោតិ ។ បញ្ចាហិ កិក្ខុវេ អន្តេហិ សមន្តា-
 កតោ តិលានុបដ្ឋានោ បាលំ តិលានំ ឧបដ្ឋានុំ ។ បដិ-
 តលោ ហោតិ គេសដ្ឋំ សិវិទានុំ សម្មាយាសម្មាយំ ។
 ជាទាតិ អសម្មាយំ ឧបទាមេតិ សម្មាយំ អបទាមេតិ
 អាមិសន្តរោ តិលានំ ឧបដ្ឋេតិ ទោ មេត្តចិត្តោ ដេតុដ្ឋិ
 ហោតិ ឧទ្ធាវំ វា បស្សាវំ វា ទេឡំ វា វន្តំ វា ធិហានុំ
 ។ បដិតលោ ហោតិ តិលានំ កាលេន កាលំ ជម្ពុយា
 កថាយ សន្តស្សនុំ សមាទមេតុំ សមុត្តោជនុំ សម្ម-
 ហំសេតុំ វេមេហិ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចាហន្តេហិ សមន្តាក-
 តោ តិលានុបដ្ឋានោ បាលំ តិលានំ ឧបដ្ឋានុំ ។ បញ្ចា-
 ហិ កិក្ខុវេ អន្តេហិ សមន្តាកតោ តិលានុបដ្ឋានោ អលំ
 តិលានំ ឧបដ្ឋានុំ បដិតលោ ហោតិ គេសដ្ឋំ សិវិទានុំ
 សម្មាយាសម្មាយំ ជាទាតិ អសម្មាយំ អបទាមេតិ
 សម្មាយំ ឧបទាមេតិ មេត្តចិត្តោ តិលានំ ឧបដ្ឋេតិ ទោ
 អាមិសន្តរោ អដេតុដ្ឋិ ហោតិ ឧទ្ធាវំ វា បស្សាវំ វា

វេននិយនេបម្រិ ។ ម្នាលកិក្ខុវាជិទ្ធកាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដ៏ម្ល៉ៃប្រកប
 ដោយអង្គ៤ មិនគួរខឹងបម្រើដ៏ម្ល៉ៃទេ គឺបុគ្គលមិនប្រសប់ចាត់ចែងថ្នាំ ។
 មិនស្គាល់ហេតុសប្បាយខឹងមិនសប្បាយ ។ នាំរបស់ដែលមិនសប្បាយ
 ចូលទៅ នាំរបស់ដែលសប្បាយចេញមក ។ បម្រើអ្នកដ៏ម្ល៉ៃចង់បានវៃ
 កាប់សៈ ឥតមានចិត្តមេត្តា មានវៃភ្នំមរតើមនឹងការទាំងចេញខ្លះច្បារក្តី
 បស្សាវក្តី ទឹកមន់ក្តី កំអួកក្តី ។ មិនអាចខឹងពន្យល់អ្នកមានដ៏ម្ល៉ៃឲ្យឃើញ
 ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យភាពហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាសត្វ
 កាល ។ ម្នាលកិក្ខុវាជិទ្ធកាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដ៏ម្ល៉ៃប្រកបដោយអង្គ៤ នេះ
 ឯង មិនគួរបម្រើដ៏ម្ល៉ៃទេ ។ ម្នាលកិក្ខុវាជិទ្ធកាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដ៏ម្ល៉ៃ
 ប្រកបដោយអង្គ៤ ចើបគួរបម្រើដ៏ម្ល៉ៃបាន គឺបុគ្គលប្រសប់ចាត់ចែងថ្នាំ ។
 ស្គាល់ហេតុសប្បាយខឹងមិនសប្បាយ ។ នាំរបស់ដែលមិនសប្បាយ
 ចេញទៅ នាំរបស់ដែលសប្បាយចូលមក ។ មានចិត្តមេត្តា មិនប្រាថ្នា
 ពានិស ដោយបម្រើដ៏ម្ល៉ៃនៃភ្នំមរតើមនឹងការទាំងចេញខ្លះច្បារក្តី បស្សាវក្តី

ពីវត្តព្រៃ ពិលាទុបដ្ឋាការ កាលកន្លងពីរសតវត្ស

ទេវ្យំ វា វង្គំ វា ធិហារតុំ បដិពលោ យោតិ តំលាធំ
កាលលេខ កាលំ ធម្មិយោ កថាយ សន្តស្សតុំ សមា-
នយេតុំ សមុត្តេដេតុំ សម្បហំសេតុំ ឥមេហិ ទោ កិក្ខុវេ
បញ្ចហន្តេហិ សមដ្ឋាកតោ តំលាទុបដ្ឋាកោ អសំ តំ-
លាធំ ទុបដ្ឋាកុត្តំ ។

[៧៣] តេជ ទោ បទ សមយេទ ទ្រេ កិក្ខុ កោ-
សលេសុ ជនបទេសុ អន្ទាទមន្តរ្យដំបង្ហា យោត្តំ ។
តេ អន្ទាតវំ អាវាសំ ទុបត្តិសុ ។ តត្ត អន្ទាតវោ
កិក្ខុ តំលាលោ យោតិ ។ អដទោ តេសំ កិក្ខុធំ ឯត-
នយោសិ កតវតោ ទោ អាវុសោ តំលាទុបដ្ឋាធំ វណ្ណិកំ
ហន្ត មយំ អាវុសោ ឥមំ កិក្ខុំ ទុបដ្ឋេមាតិ ។ តេ តំ
ទុបដ្ឋេហិសុ ។ សោ តេហិ ទុបដ្ឋិយមាលោ កាលម-
កាលំ ។ អដទោ តេ កិក្ខុ តស្ស កិក្ខុលោ បន្តចិវ-
មាធាយ សាវត្តិ តត្តា កតវតោ ឯតមតុំ អាហេទេសុំ ។
កិក្ខុស្ស កិក្ខុវេ កាលកតោ សន្នេហ សាមី បន្តចិវ

ពីវត្តព្រៃ ពិលាទុបដ្ឋាការ កាលកន្លងពីរសតវត្ស ៧៧៧ ឆ្នាំ

ទឹកមានក្តី កំអួតក្តី ។ ភាពនឹងត្រូវស្រស់អ្នកមានជម្ងឺឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
យកតាម ឲ្យអាចបារន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិតថាសព្វៗ កាល ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលម្នាក់បម្រើជម្ងឺលុវិតប្រិសបត្រិមដោយគន្តិទាំង ៥ នោះ
ឯង រើបគ្រូបម្រើជម្ងឺទេ ។

[៧៣] សមីយោនារឯង មានភិក្ខុវិប្បដិវេរវោកាម្មវុត្តាយក្នុង
កោសលជនបទ ។ ភិក្ខុទាំងពីររូបនោះចូលទៅកាន់កាវស ១ ។ ក្នុងអា-
វាសនោះមានភិក្ខុមួយរូបឈឺ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះផ្សំរួចថា
ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភោគទ្រង់សរសើរកោបម្រើជម្ងឺពកណាស់
អាវុសោ បើផ្សំនោះមានតែយើងទាំងឡាយនឹងបម្រើភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏នាំគ្នាបម្រើភិក្ខុឈឺនោះ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងនោះកំពុងបម្រើ ភិក្ខុ
ឈឺក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ព្រោះនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំយកបាត្រនិង
ពីរបេសភិក្ខុឈឺនោះទៅឯក្រុងសាវត្តិ ហើយត្រាបបន្តិចូលសេចក្តីខ្ញុំចំ-
ពោះព្រះដ៏មានព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
រើមានភិក្ខុ(ណាមួយ)ធ្វើមរណកាលទៅហើយ ត្រូវសន្សំជាម្ចាស់លើបាត្រ

អប័ធ តំលាទុបដ្ឋានា តហ្មបតារា ។ អទុដាជាមិ
 ភិក្ខុវេ សធម្មេន តិច័វត្តា បត្តញ្ច តំលាទុបដ្ឋានា
 ធាតុ ។ ឃវត្ត ថង ភិក្ខុវេ ធាតុ ។ តេន តំលាទុ-
 បដ្ឋានេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា ឃវស្ស វចនិ-
 យោ ឥត្តន្ទាមោ ករុណ ភិក្ខុ កាលកតោ ឥនំ ឥស្ស
 តិច័វត្តា បត្តា ធាតុ ។ ឡត្តេន ភិក្ខុនា បដិគាល-
 ន សធម្មេ ញាបេតញោ សុណាតុ មេ ករុណ សធម្មេ
 ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ កាលកតោ ឥនំ ឥស្ស តិច័វត្តា បត្តា
 ថ ។ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សធម្មេ ឥមំ តិច័វត្តា
 បត្តញ្ច តំលាទុបដ្ឋានា ធាតុ ។ ឃសា ញត្តិ ។
 សុណាតុ មេ ករុណ សធម្មេ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ កាល-
 កតោ ឥនំ ឥស្ស តិច័វត្តា បត្តា ថ ។ សធម្មេ ឥមំ
 តិច័វត្តា បត្តញ្ច តំលាទុបដ្ឋានា ធាតុ ។ យស្សា-
 បស្សតោ ឧមតិ ឥមស្ស តិច័វស្ស ថ បត្តស្ស ថ
 តំលាទុបដ្ឋានា ធាតុ សោ ឧត្តាស្ស យស្ស ឧត្ត-
 មតិ សោ កាលេយ្យ ។ ធាតុ ឥនំ សធម្មេន តិច័វត្តា

និច័វត្តា (របស់ភិក្ខុនោះ) តែចាំពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើដំបូង ឧបការៈ ច្រើនជន
 នេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ គឺជាអត្តសញ្ញាតឱ្យសង្ឃឱ្យត្រិច័វនិច័វត្តា
 ដល់ភិក្ខុអ្នកបម្រើដំបូង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ សង្ឃត្រិច្ចយាមនេះ ។
 ភិក្ខុអ្នកបម្រើដំបូងត្រិច្ចយាមរកសង្ឃហើយនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃ
 ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ភិក្ខុឈ្មោះនេះធ្វើមណេភាពទៅហើយ ត្រិ-
 ច័វនិច័វត្តានេះជារបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុដែលទូសច្រតិគាលត្រិច្ចយាមនឹងសង្ឃ
 ឱ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ផ្សំភិក្ខុឈ្មោះ
 នេះធ្វើមណេភាពទៅហើយ ត្រិច័វនិច័វត្តានេះ ជារបស់ភិក្ខុនោះ ។ បើ
 ការឱ្យត្រិច័វនិច័វត្តាមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រិច្ចយាម
 ត្រិច័វនិច័វត្តានេះដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើដំបូង ។ នេះជាពាក្យផ្សំនិច្ចយាម ។
 បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ផ្សំភិក្ខុឈ្មោះនេះធ្វើ
 មណេភាពទៅហើយ ត្រិច័វនិច័វត្តានេះ ជារបស់ភិក្ខុនោះ ។
 ឥឡូវសង្ឃបានឱ្យត្រិច័វនិច័វត្តានេះដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើដំបូងហើយ ។
 ការឱ្យត្រិច័វនិច័វត្តាដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើដំបូងនេះ (បើ) គាប់ចិត្តដល់
 លោកដ៏មានអាយុអន្តិណា លោកដ៏មានអាយុអន្តិនោះត្រិច្ចយាម (បើ)
 មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអន្តិណាទេ ត្រិច្ចយាមនោះអាយុអន្តិ
 នោះនិយាយឡើង ។ សង្ឃបានឱ្យត្រិច័វនិច័វត្តានេះ ដល់ពួកភិក្ខុ

បរិក្ខេបនៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃ ពលករណ៍ប្រទេសកម្ពុជា

បន្ត ៦ គំណាទុបដ្ឋាការនៃ ៗ ទម្រង់ សង្គមស្ស តស៊ូ
 កុណី ៗ ឯវមេត៌ តារាយមីតិ ៗ គេង ទោ ចង សម-
 យេង អញ្ញតរោ សាមណេរោ កាលករោ យោតិ ៗ
 កតរោ ឯវមេត៌ អារោចេស្យំ ៗ សាមណេរស្ស កិក្ខុវ
 កាលករោ សង្ខេប សាមី បត្តិវិវា អមិច គំណាទុ-
 បដ្ឋាការ ពហុបការ ៗ អនុដោយនី កិក្ខុវ សង្ខេប
 បរិក្ខេប បត្តិក្ខ គំណាទុបដ្ឋាការនៃ ធាតុ ៗ ឯវត្ថុ ចង
 កិក្ខុវ ធាតុ ៗ គេង គំណាទុបដ្ឋាការនៃ កិក្ខុវ
 សង្ខេប ឧបសង្កមិត្តា ឯវមស្ស វិចនីយោ កត្តនាមោ
 កន្តេ សាមណេរោ កាលករោ ឯវ តស្ស បរិក្ខេប
 បន្តា ចាតិ ៗ ព្យាគ្គង កិក្ខុវ បដិពាលេង សង្ខេប
 ញាមេត្តោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ខេប កត្តនាមោ
 សាមណេរោ កាលករោ ឯវ តស្ស បរិក្ខេប បន្តា
 ៦ ៗ យនិ សង្គមស្ស បត្តិកល្យំ សង្ខេប ឯវ បរិក្ខេប
 បត្តិក្ខ គំណាទុបដ្ឋាការនៃ ធាតុយ្យ ៗ ឯវសា ញត្តិ ៗ

បរិក្ខេបនៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃ ពលករណ៍ប្រទេសកម្ពុជា

ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ៗ ការច្នៃប្រែប្រួលនៃគ្រួសារនៃកុម្មុយនិស្តប្រទេសកម្ពុជា
 វិបាកជាដាច់ខាតនៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃ ព្រះមហាក្សត្រនៃសិលាទុបដ្ឋាការ ៗ
 ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្លះសេចក្តីនេះដោយសារស្រ្តីមួយនេះ ៗ សម័យនោះ
 ឯង មានសាមណេរមួយច្រើនណាស់ ៗ ក្នុងកិក្ខុវប្រទេសកម្ពុជា
 សេចក្តីនេះចំពោះព្រះមហាក្សត្រនៃសិលាទុបដ្ឋាការ ៗ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 កិក្ខុវទាំងឡាយ កាលបើសាមណេរ (ណាមួយ) ធ្វើមហាក្សត្រនៃសិលាទុបដ្ឋាការ
 ត្រូវសិលាទុបដ្ឋាការលើប្រទេសកម្ពុជា (ចេសសាមណេរនោះ) តែថាកិក្ខុ
 ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ប្រការច្រើននេះ ៗ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 កុណីនៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការ ៗ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការ ៗ កិក្ខុក្នុងប្រទេសកម្ពុជា
 ទៅកេសិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការ ៗ បតិគ្រិលាទុបដ្ឋាការ
 នៃ សាមណេរណ្ណាននេះធ្វើមហាក្សត្រនៃសិលាទុបដ្ឋាការ ៗ បរិក្ខេបនៃសិលាទុបដ្ឋាការ
 ជាយេសសាមណេរនោះ ៗ កិក្ខុវដែលស្របគ្រប់គ្រងសិលាទុបដ្ឋាការ
 បតិគ្រិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការ ៗ សូមព្រះសិលាទុបដ្ឋាការ
 ធ្វើមហាក្សត្រនៃសិលាទុបដ្ឋាការ ៗ បរិក្ខេបនៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការ ៗ
 បើការច្នៃប្រែប្រួលនៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការ សិលាទុបដ្ឋាការ
 នៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការនៃសិលាទុបដ្ឋាការ ៗ នេះជាសាមណេរ ៗ

សុណតុ មេ កន្តេ សង្កេ ឥត្តិញ្ញាតោ សាមណេហោ
 កាលកតោ ឥនំ តស្ស ចិវត្តោ បត្តោ ច ។ សង្កេ
 ឥមំ ចិវត្តោ បត្តត្ថោ តិលានុបដ្ឋាកាចំ ទេតិ ។
 យស្សយស្សតោ មមតិ ឥមស្ស ចិវស្ស ច បត្តស្ស
 ច តិលានុបដ្ឋាកាចំ ឆានំ សោ តុណ្ណស្ស យស្ស
 ឧត្តមតិ សោ កាសយ្យ ។ ធិន្នំ ឥនំ សង្កេ
 ចិវត្តោ បត្តោ ច តិលានុបដ្ឋាកាចំ ។ មមតិ
 សង្ឃស្ស តស្សា តុណ្ណិ ។ ឯវមេតំ បារយាមីតិ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ច សា-
 មណេវោ ច តិលានំ ឧបដ្ឋហិស្ស ។ សោ តេហិ ឧ-
 បដ្ឋហិយមាណោ កាលមតាសិ ។ អថទោ តស្ស
 តិលានុបដ្ឋាកស្ស ភិក្ខុវោ ឯតនហោសិ កតំ ទុ ទោ
 តិលានុបដ្ឋាកស្ស សាមណោស្ស ចិវប្បដិវសោ ឆា-
 តត្វោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាណេស្ស ។ អទុ-
 បាឆាមិ ភិក្ខុវេ តិលានុបដ្ឋាកស្ស សាមណោស្ស
 សមតំ បដិវសំ ឆាត្តន្តំ ។ តេន ទោ បទ ស-
 មយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តហុកល្លោក តហុយិក្ខុតរោ

ចតិគ្រិទ្ធសេនិវដ្តិបំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតសាមណេវោ
 នេះធ្វើមរណភាពទៅហើយ ចិវនិវត្តិគ្រិទ្ធនេះជាចេសវាមណេវោនោះ ។
 ឥឡូវសង្ឃឲ្យចិវនិវត្តិគ្រិទ្ធនេះដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបរម្រិដម្លិហើយ ។ ការឲ្យ
 ចិវនិវត្តិគ្រិទ្ធដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបរម្រិដម្លិនេះ (បើ) ភាគចិត្តដល់លោកដ៏មាន
 អាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនភាគចិត្ត
 ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយ
 ឡើង ។ ចិវនិវត្តិគ្រិទ្ធសេនិវដ្តិបំរើនដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបរម្រិដម្លិហើយ ។
 ការឲ្យចិវនិវត្តិគ្រិទ្ធដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបរម្រិដម្លិ ប្រហែលជាភាគចិត្តដល់
 សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកឡើងទៅ
 ដោយការស្ងៀមទៅឯនេះ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទុរុបទិវិ
 សាមណេវទុរុបម្រិក្ខុណី ។ កាលបើភិក្ខុនិសាមណេវាឯងនោះ
 កំពុងបម្រើ ភិក្ខុណីនោះកំពុងមរណភាពទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកបរម្រិដម្លិនោះក៏
 មានសេចក្តីត្រិវិវាទ គាត់អញ្ជាត្រូវឲ្យចិវនិវត្តិទៅសាមណេវដល់
 ជាអកបម្រិដម្លិចេត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ត្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុវត្តនោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគុណសម្បត្តិភិក្ខុឲ្យចិវនិវត្តិទៅសាមណេវដល់ជាអកបម្រិ
 ដម្លិចេត ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទុរុបទាទ្រព្យច្រើន មានបរិការច្រើន

កាលកាល យោគី ។ កតវោ ឯតត្តំ អាណ-
 ទេសំ ។ ភិក្ខុស្ស ភិក្ខុវេ កាលកាលេ សង្ខេ-
 សាមី ចត្តវិវេ អបិច គិណទុបដ្ឋាកា ពហុមកាល ។
 អនុជាបាមី ភិក្ខុវេ សង្ខេទ ឥវិវេញ ចត្តញ គិណ-
 ទុបដ្ឋាកាមំ ធាតុំ យំ តត្ថ លហុកណ្ណំ លហុបរិក្ការំ
 តំ សម្មទិក្ខុភេទ សង្ខេទ កាលេតុំ យំ តត្ថ កុកណ្ណំ
 កុបរិក្ការំ តំ អាគតាធាតតស្ស ហតុដ្ឋិសស្ស សង្ខស្ស
 អវិស្សដ្ឋិតិ អវេកដ្ឋិតត្ថិ ។

[៧៤] គេន ទោ ចន សមយេន អញ្ញតកេ ភិក្ខុ
 ទក្ខេ ហុត្វា យេន កតវា គេនុបសន្តមិ ទុបសន្តមិញ
 កតវត្ថំ ឯតត្តកេច កតវា តទ្កេ អនេកបរិយាយេន
 អប្បវ្មស្ស សន្តវ្មស្ស សល្យទស្ស ទូកស្ស ទាហនិ-
 កស្ស អបចយេស្ស កិយារម្ពស្ស វណ្ណាភតិ ឥនិ តទ្កេ

ធ្វើរណភាពទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីចុះចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ។ ក្រែងច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុ
 (ណាមួយ) ធ្វើរណភាពទៅហើយ ត្រូវសង្ស័យម្ចាស់លើវា ត្រូវដំបិល
 (របស់ភិក្ខុនោះ) តែថា ពួកភិក្ខុអស់ប្រើដើម្បីមានបការប្រើជានិច្ច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យសង្ស័យត្រូវដំបិលបានក្នុង
 ភិក្ខុអស់ប្រើដើម្បី បើមានកុណាមួយជាគ្រឿងលហុកណ្ណជាគ្រឿង
 លហុបរិក្ការ^(១)នៅក្នុងទីនោះ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យសង្ស័យដែលមានក្នុងទី
 ចំពោះមុខ (ត្រូវត្រឡប់) ចែកគ្រឿងលហុកណ្ណនិងគ្រឿងលហុប-
 រិក្ការនោះបាន បើមានគ្រឿងកុណាមួយគ្រឿងណាមួយនៅក្នុងទីនោះ
 គ្រឿងកុណាមួយគ្រឿងណាមួយនោះត្រូវទុកសម្រាប់សង្ស័យដែលមក
 មិនបានបានមកពីទីសំខាន់ ភិក្ខុមិនត្រូវលះ មិនត្រូវចេតនាទេ ។

[៧៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ទុរុបមានកាយកាត្រាតហើយ
 ចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាប
 បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
 តែងច្រើនសេសសុណរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាឥត មានចិត្តសង្កេស មាន
 ចិត្តរូស្សី គំរាមបង្ខំកិលេស ឆាំឱ្យកើតរលចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្យាកិលេស-
 វដ្ត ប្រាព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

១០២ គឺចេតនាយាង ត្រូវដំបិលកុណាទាំង ២៨ ។

ឧត្តយំ អរណេតបរិវារោយេន អប្បន្តកាយ សន្តុដ្ឋកាយ
 យល្លោយ ធូតត្តាយ ចាសានិកកាយ អបចយាយ
 វិយាម្ពាយ សំភ្លក់ ស្រុត កន្ត កតក កិក្ខុធំ ឧត្តិ-
 យំ អនុជាតាត្ថតំ ។ វិកាចំ តុច្ឆា កតក អនុច្ឆាតំ
 មោយបុរិស ។ ថេ ។ កតំ ហិ ចាម ត្ថំ មោយបុរិស
 ឧត្តយំ ឧត្តយសាទានិ សមាទិយំស្សសិ ទេតំ មោ-
 យបុរិស អប្បសុដ្ឋាធំ ។ មសាទាយ ។ ថេ ។ វិកា-
 ហិក្ខា ឧម្មិ កតំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ឧ កិក្ខុវ
 ឧត្តយំ ឧត្តយសាទានិ សមាទិយំត្ថំ យោ សមា-
 ទិយេយ្យ អាមត្ថំ ធុល្លុម្ពុយស្សតិ ។ កេន ទោ បច
 សមាយេន អញ្ញតោ កិក្ខុ ភិសចិំ ធិកសេត្វា ។ ថេ ។
 កិក្ខុចិំ ធិកសេត្វា ។ ថេ ។ ជលកចិំ ធិកសេត្វា ។
 ថេ ។ កេសកម្ពុលំ ធិកសេត្វា ។ ថេ ។ កិលកម្ពុលំ
 ធិកសេត្វា ។ ថេ ។ ឧល្លុកយត្ថំ ធិកសេត្វា ។ ថេ ។

ការពាក្រព្រះនេះទាំងឡាយសេចក្តីប្រាថ្នាគឺថា សេចក្តីសន្តោស សេចក្តីរុ-
 ដន៍ គំនិតបង្កិតលេស ទាំងឡាយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្យាគិលេសវដ្តៈ ទី៦
 ទាំងឡាយសេចក្តីប្រាព្វព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បតិច្រព្រះ
 អង្គជំពាក់ ក្នុងព្រះវាចាព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតការពាក្រដល់ពួកកិក្ខុ
 ជាការស្រួលពេកណាស់ ។ ព្រះពុទ្ធបានព្រះភាគបរមោសថ ខែមោយ-
 បុរស អំពើនេះមិនទំនើទេ ។ ថេ ។ ម្ចាស់មោយបុរស អ្នកមិនសមបើទី៦
 សមាទាននូវការពាក្រដាក់តិក្ខុយសមាទាន^(១) (ដូច្នោះ) លោះ ម្ចាស់
 មោយបុរស អំពើនេះមិនមែនទាំងឡាយជ្រះថ្លាដល់ពួកដទៃដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ទេ ។ ថេ ។ ទ្រង់បរមោសថយើងទ្រង់ធ្វើធម៌កថាច្បាស់ហៅកិក្ខុចាត់ច្បាយ
 មកថា ម្ចាស់កិក្ខុចាត់ច្បាយ ការពាក្រដាក់តិក្ខុយសមាទាន កិក្ខុមិនត្រូវ
 សមាទានទេ កិក្ខុណាសមាទាន ត្រូវកេចក្តីស្តេចយ ។ សម័យទោធិ៍
 មានកិក្ខុ ១ ប្រស្រៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្បូវភ្នាំង ។ ថេ ។ ស្រៀកសំពត់
 ដែលគេធ្វើពីសម្បកឈើ ។ ថេ ។ ស្រៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីផ្លែក្តារ ។ ថេ ។
 ស្រៀកសំពត់កម្ពុលដែលគេធ្វើពីសក់ ។ ថេ ។ ស្រៀកសំពត់កម្ពុលដែលគេ
 ធ្វើពីពេមកុយសត្វ ។ ថេ ។ ស្រៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្នាមម្រៀម ។ ថេ ។

១ ទ្រង់យាត់មិនឲ្យកិក្ខុច្រើនពួកច្រើនពួកកិក្ខុ ព្រោះអំឡុងព្រះប្រាសាទមិនស្រៀកសំពត់
 មិនឲ្យស្តាប់សំពត់ ។

អដិទត្តិវំ ចិវិសេត្វា យេន ភគវំ ភេទុបសង្កមិ ឧ-
 បសង្កមិត្វា កកវុំ វេទនាវេច ភគវំ ករុន្ត អាទកម-
 វិយាយេន អប្បិទ្ធស្ស សុទ្ធស្ស សុទ្ធស្ស ទុតស្ស
 ចាសានិកស្ស អបចយស្ស វិយាម្ពស្ស វណ្ណវិទិ ឥធំ
 ករុន្ត អដិទត្តិវំ អាទកមវិយាយេន អប្បិទ្ធកាយ សុទ្ធ-
 ដ្ឋតាយ សុល្លទាយ ទុតត្តាយ ចាសានិកតាយ អប-
 ចយាយ វិយាម្ពតាយ សវត្តតិ សាទុ ករុន្ត ភគវំ ភិក្ខុវំ
 អដិទត្តិវំ អទុជាចាត្ថតិ ។ វិការហិ តុទ្ធោ ភគវំ អទ-
 ទុច្ឆវិកំ មោឃបុរិស ។ បេ ។ ភមំ ហិ ឆាម ភិ
 មោឃបុរិស អដិទត្តិវំ ភិក្ខុយទ្ធពំ ចារស្សសំ ទេតំ
 មោឃបុរិស អប្បសន្នាធំ វិ បសាតាយ ។ បេ ។
 វិការហិត្វា ធម្មិ ភមំ ភាត្វា ភិក្ខុ អាមរុន្តសំ ធម-
 ភិក្ខុវេ អដិទត្តិវំ ភិក្ខុយទ្ធពំ ចារតត្ថំ យោ ចារយ្យ
 អាមត្តិ ធម្មិច្ឆយស្សតិ ។ ភេន ចោ បន សម-
 យេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញចាលំ ចិវិសេត្វា ។ បេ ។

ស្ងៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្បែកគ្នា ហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដំរីមាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបចង្អុលសេចក្តីទុំចំពោះព្រះដំរីមាន
 ព្រះភាគថា ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គតែងទ្រង់សរសើរតុណារបស់
 បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាភិច មានចិត្តសាម្មាស មានចិត្តផ្លូវផង កំចាត់បដិកិលេស
 ទាំងឡាយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ប្រាណព្យាយាម ដោយ
 បំណាយជាច្រើន ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ស្បែកគ្នានេះទាំងឡាយសេចក្តី
 ប្រាថ្នាភិច សេចក្តីសាម្មាស សេចក្តីផ្លូវផង កំចាត់បដិកិលេស ទាំងឡាយ
 សេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ទាំងឡាយសេចក្តីប្រាណព្យាយាម
 ដោយបំណាយជាច្រើន ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត
 ឲ្យពួកគុណស្ងៀកសំពត់ស្បែកគ្នា ជាការស្រួលពេកណាស់ ។ ព្រះ
 ត្បូងដំរីមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ខែមោឃបុរិស អំពើនេះមិនទំនងទេ
 ។ បេ ។ ខែមោឃបុរិស អ្នកមិនសមរម្យទ្រង់សំពត់ស្បែកគ្នាជាទង់
 ដំរីនៃភិក្ខុយសោ ខែមោឃបុរិស អំពើនេះមិនមែនទាំងឡាយជ្រះថ្លាដល់ពួក
 ដទៃដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសព្រះទ្រង់ធ្វើឲ្យម្នាក់ហើយ
 ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រង់
 ស្បែកគ្នាជាទង់ដំរីរបស់ភិក្ខុយេ ភិក្ខុណាទ្រង់ ត្រូវកាបភិក្ខុល្អច្នៃ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ប្រាស្ងៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីដំរីមក ។ បេ ។

ចោត្តកំ ឯកសេត្វា យេន កត្តកំ គេត្តមស្ត្រីមិ
 ឧបសគ្គមិត្តា កត្តកំ ឯកសេត្វា កត្តកំ កត្ត អាណ-
 កមរិយាយេន អប្បិទ្ធស្ស ឧបសគ្គស្ស សាល្យឧស្ស ធុ-
 តស្ស ចាសានិកស្ស អមចយស្ស វិយាម្ពស្ស វិញ្ញាណនិ
 ធម៌ កត្ត ចោត្តកោ អាណកមរិយាយេន អប្បិទ្ធតាយ
 សឧដ្ឋតាយ សាល្យតាយ ធុតត្តាយ ចាសានិកតាយ
 អមចយាយ វិយាម្ពតាយ សវត្តតំ កត្ត កត្ត កត្ត កត្ត
 កត្ត ចោត្តកំ អនុជានាត្តតំ ។ វិកហិ តុច្ឆា
 កត្ត អនុច្ឆតិកំ មោយបុរិស ។ មេ ។ កត្ត ហិ
 មាម ភ្នំ មោយបុរិស ចោត្តកំ ឯកសេស្សសំ ទេតំ
 មោយបុរិស អប្បសម្ពាទំ វិ មសាតាយ ។ មេ ។
 វិកហិត្តា ធម្មំ កត្ត កត្ត កត្ត កត្ត អាមន្តេសំ ឧ កត្ត
 ចោត្តកោ ឯកសេត្វា យេ ឯកសេយ្យ អាមត្តិ
 ធុត្តស្សតិ ។

ស្រ្យកសំពតំដែលដើរសម្បក្រិចៅ ហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះ
 ដំបាងព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេវក្តីខ្ញុំវិញ
 ព្រះដំបាងព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គតែងទ្រង់សរសើរ
 គុណរបស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាចិត្ត មានចិត្តសង្គោស មានចិត្ត
 ជួរជំនំ កំចាត់បង្គំតិលេស ទាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្យាតិលេសវដ្តៈ
 ប្រាណ្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សំពត់
 សម្បក្រិចៅទេទាំឱ្យមានសេចក្តីប្រាថ្នាចិត្ត សេចក្តីសង្គោស សេចក្តី
 ជួរជំនំ កំចាត់បង្គំតិលេស ទាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្យាតិលេសវដ្តៈ
 ទំនំទាំឱ្យមានសេចក្តីប្រាណ្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យពួកភិក្ខុ (១១១) សំពត់
 សម្បក្រិចៅ ជាភារស្រួលពេកណាស់ ។ ព្រះត្រាស់ដំបាងព្រះភាគទ្រង់
 បន្ទាសថា ម្ចាស់មោយបុរិស អំពើនេះមិនទំនើទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់
 មោយបុរិស អ្នកមិនសម្រេចនិស្រ្យកសំពត់សម្បក្រិចៅសោះ ម្ចាស់
 មោយបុរិស អំពើនេះមិនមែនទាំងពួកផងដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាច្រើន
 ១២ ។ មេ ។ ទ្រង់បន្ទាសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាប្រាស្រ្តសំរាប់ភិក្ខុទាំង
 ពួកយកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងពួក ភិក្ខុមិនត្រូវស្រ្យកសំពត់សម្បក្រិចៅ
 ១៣ ភិក្ខុណាស្រ្យក ត្រូវក្រាបបង្គំទូល ។

[៧៥] ភេទ ទោ ចន សមយេន ចទ្ធកិយា ភិក្ខុ
 សត្វនីលកានិ ចិវកនិ ធារេន្តិ សត្វច័តកានិ ចិវកនិ
 ធារេន្តិ សត្វលោហិតកានិ ចិវកនិ ធារេន្តិ សត្វមេត្យា-
 ដ្ឋកានិ ចិវកនិ ធារេន្តិ សត្វកណ្តារនិ ចិវកនិ ធារេន្តិ
 សត្វមហារាជ្ជវត្តានិ ចិវកនិ ធារេន្តិ សត្វមហានាមវត្តានិ
 ចិវកនិ ធារេន្តិ អន្តិទ្ធនសានិ ចិវកនិ ធារេន្តិ ទិយនសានិ
 ចិវកនិ ធារេន្តិ បុប្ផនសានិ ចិវកនិ ធារេន្តិ ជលន-
 សានិ^(១) ចិវកនិ ធារេន្តិ កក្កុកំ ធារេន្តិ ភិវេតំ ធារេន្តិ
 វេវេនំ ធារេន្តិ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ មិយន្តិ វិចារេន្តិ
 សេយ្យជាមិ តិហិ កាមកោកិទោតិ ។ កកវតោ ឋកមត្តំ
 អាវរាទេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ សត្វនីលកានិ ចិវកនិ ធារេ-
 តព្វានិ ន សត្វច័តកានិ ចិវកនិ ធារេតព្វានិ ន សត្វ-
 លោហិតកានិ ចិវកនិ ធារេតព្វានិ ន សត្វមេត្យាដ្ឋកានិ
 ចិវកនិ ធារេតព្វានិ ន សត្វកណ្តារនិ ចិវកនិ ធារេ-
 តព្វានិ ន សត្វមហារាជ្ជវត្តានិ ចិវកនិ ធារេតព្វានិ

១ ឯកវេសានិ ។ វេត្តនេ វិស្សនំ ។

[៧៦] សមយេនោធនិ ពួកចេត្តិយភិក្ខុ^(១) ចិវកៀវស្ស
 ច្រឡំចិវកល្យាវស្ស ច្រឡំចិវកក្រហមស្ស ច្រឡំចិវកពណិហស្ស-
 បាទស្ស ច្រឡំចិវកឆ្នេស្ស ច្រឡំចិវកក្រហមក្រហមស្ស (ពណិឌ្ឍនិ
 វក្កេ) ច្រឡំចិវកល្យាវនិស្ស (ពណិដូចផ្កាឈូក) ច្រឡំចិវកមានជាយ
 មិនបានកាវចេត្តិ ច្រឡំចិវកមានជាយវេនិ ច្រឡំចិវកមានជាយជាង
 ឈើ ច្រឡំចិវកមានជាយជាវដ្ឋឈើ ច្រឡំកាវ ច្រឡំម្នក ច្រឡំ
 សំពត់ឈូក ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស ភិវេតិល បទុ-
 បដ្ឋាចំពោះ ដូចជាពួកគ្រហស្ថន្តកបរិសោភាម ។ ពួកភិក្ខុក្រាបចង្អុល
 សេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គច្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវច្រឡំចិវកៀវស្ស មិនត្រូវច្រឡំចិវកល្យាវ-
 ស្ស មិនត្រូវច្រឡំចិវកក្រហមស្ស មិនត្រូវច្រឡំចិវកពណិហស្សបាទ-
 ស្ស មិនត្រូវច្រឡំចិវកឆ្នេស្ស មិនត្រូវច្រឡំចិវកក្រហមក្រហមស្ស

១ នេះជាពាក្យសាធារណៈ ដឹងហៅថាស្លៀកឬហៅថាដំណូងឬហៅថា កាត់ដំណូងជាដើម
 កំពាម ហៅកាមសម្បទាដល់របស់ដែលត្រូវប្រាស ។

ន សត្វមហាជាតិមន្តានិ ចិវរាជិ ជាវេតញ្ចានិ ន អដ្ឋិទ្ធិ-
 ទសានិ ចិវរាជិ ជាវេតញ្ចានិ ន ទិយទសានិ ចិវរាជិ
 ជាវេតញ្ចានិ ន មុប្បទសានិ ចិវរាជិ ជាវេតញ្ចានិ ន ជល-
 ទសានិ ចិវរាជិ ជាវេតញ្ចានិ ន កក្កានុំ ជាវេតញ្ចានិ ន
 កិវដកំ ជាវេតញ្ចានិ ន វេសនំ ជាវេតញ្ចានិ យោ ជាវេយ្យ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្សានិ ។

[៧៦] គេន ទេវ បទ សមយេន វស្សុំ វុត្តា ភិក្ខុ
 អនុប្បន្ន ចិវរ បក្កមន្តិមិ វុត្តមន្តិមិ កាលិមិ ករោន្តិ
 សាមណោធមិ បដិជាទន្តិ សិក្ខុំ បច្ចុក្កាតកាមិ បដិ-
 ជាទន្តិ អន្តិមវត្ថុំ អន្តិបន្តកាមិ បដិជាទន្តិ ឧត្តត្តកា-
 មិ បដិជាទន្តិ ទិត្តតិក្កាមិ បដិជាទន្តិ វេទនដាមិ បដិ-
 ជាទន្តិ អាបត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តត្តកាមិ បដិជាទន្តិ
 អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧត្តត្តកាមិ បដិជាទន្តិ ចា-
 មិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិទិស្សនេ ឧត្តត្តកាមិ បដិជា-
 ទន្តិ បណ្ឌកាមិ បដិជាទន្តិ វេយ្យសិវិសកាមិ បដិ-
 ជាទន្តិ តិក្ខិយបក្កន្តកាមិ បដិជាទន្តិ តិវច្ឆានតកាមិ
 បដិជាទន្តិ មាតុយាតកាមិ បដិជាទន្តិ បិតុយាតកាមិ

មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចិវរល្បីនិមុនៗ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចិវរមានដោយមិនបានកាក់
 ចេញ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចិវរមានដោយវិស មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចិវរមានដោយជា
 ផ្ទះឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចិវរមានដោយជាផ្ទះឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ភាវ មិន
 ត្រូវទ្រទ្រង់ម្នុក មិនត្រូវទ្រទ្រង់សំពត់យួន ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់ត្រូវអាចត្តិ
 ទុកដ ។

[៧៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនៅចាំស្សានុចរឹយ គៃចិវរ
 មិនខាន់កើតឡើង^១ក៏នាំគ្នាចៀសចេញទៅខ្លះ សឹកចេញទៅខ្លះ ស្តាប់ទៅ
 ខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះជាសាមណេរខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះជាបុគ្គលពោលលាសិក្ខាខ្លះ ប្តេជ្ញា
 ខ្លះជាបុគ្គលត្រូវអន្តិមវត្ថុខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះជាបុគ្គលត្រូវទន្តិខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះជាបុគ្គល
 មានចិត្តអវិហារអក្ខន្ធិខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះជាបុគ្គលគិវេទនាត្របសន្តិក្ខន្ធិខ្លះ ប្តេជ្ញា
 ខ្លះជាបុគ្គលគិសិទ្ធិលើកវត្តត្រាមិនឃើញអាបត្តិខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះជាបុគ្គល
 គិសិទ្ធិលើកវត្តត្រាមិនបានសំដែងអាបត្តិខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះជាបុគ្គលគិសិទ្ធិ
 លើកវត្តត្រាមិនបានលបេនិទិដ្ឋិអក្ខន្ធិខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះជាធើយខ្លះ ប្តេជ្ញា
 ខ្លះជាបុគ្គលចំស្រីសខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះជាអក្ខន្ធិត្រិយខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះជាសត្វ
 តិវច្ឆានខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះជាបុគ្គលម្តាប់មាតាខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះជាអក្ខន្ធិបិទាខ្លះ

១ បានសេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងនោះនៅចាំស្សានុចរឹយ មិនខាន់បានចិវរកើតឡើង ។

បដិដាន្តិ អាហាន្តយាសកាមិ បដិដាន្តិ កិក្ខុទិក្ខុស-
 កាមិ បដិដាន្តិ សង្ក្រេនកាមិ បដិដាន្តិ លោហា-
 តុប្បន្តកាមិ បដិដាន្តិ ឧតតោត្យត្យនកាមិ បដិ-
 ដាន្តិ ។ កតវតោ ឯតទត្ថំ អាភេទេសុំ ។ ឥធន
 បទ កិក្ខុវេ វស្សំ វុត្តោ កិក្ខុ អនុប្បន្ត ចំវេ បក្កមតិ ។
 សន្តេ បដិវ្រេ តាហាកេ ធាតតំ ។ ឥធន បទ កិក្ខុវេ
 វស្សំ វុត្តោ កិក្ខុ អនុប្បន្ត ចំវេ វិក្កមតិ កាលំ តកេ-
 តិ សាមណោ បដិដាន្តិ សិក្ខុំ បច្ចុក្ខាតិកា ប-
 ដិដាន្តិ អន្តិមវត្ថុំ អន្តិបន្តកា បដិដាន្តិ ។ សង្កេ
 សាមិ ។ ឥធន បទ កិក្ខុវេ វស្សំ វុត្តោ កិក្ខុ អនុប្បន្ត
 ចំវេ ឧត្តតោ បដិដាន្តិ ទិក្ខុចិត្តោ បដិដាន្តិ
 វេទនន្តោ បដិដាន្តិ អាចត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តត-
 កោ បដិដាន្តិ អាចត្តិយា អប្បជិតាម្ម ឧត្តតកោ
 បដិដាន្តិ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បជិចិត្តស្សន្តេ
 ឧត្តតកោ បដិដាន្តិ ។ សន្តេ បដិវ្រេ តាហាកេ

ប្រដិដាន្តិ អាហាន្តយាសកាមិ ប្រដិដាន្តិ កិក្ខុទិក្ខុស-
 កាមិ ប្រដិដាន្តិ សង្ក្រេនកាមិ ប្រដិដាន្តិ លោហា-
 តុប្បន្តកាមិ ប្រដិដាន្តិ ឧតតោត្យត្យនកាមិ ប្រដិ-
 ដាន្តិ ។ កតវតោ ឯតទត្ថំ អាភេទេសុំ ។ ឥធន
 បទ កិក្ខុវេ វស្សំ វុត្តោ កិក្ខុ អនុប្បន្ត ចំវេ បក្កមតិ ។
 សន្តេ បដិវ្រេ តាហាកេ ធាតតំ ។ ឥធន បទ កិក្ខុវេ
 វស្សំ វុត្តោ កិក្ខុ អនុប្បន្ត ចំវេ វិក្កមតិ កាលំ តកេ-
 តិ សាមណោ បដិដាន្តិ សិក្ខុំ បច្ចុក្ខាតិកា ប-
 ដិដាន្តិ អន្តិមវត្ថុំ អន្តិបន្តកា បដិដាន្តិ ។ សង្កេ
 សាមិ ។ ឥធន បទ កិក្ខុវេ វស្សំ វុត្តោ កិក្ខុ អនុប្បន្ត
 ចំវេ ឧត្តតោ បដិដាន្តិ ទិក្ខុចិត្តោ បដិដាន្តិ
 វេទនន្តោ បដិដាន្តិ អាចត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តត-
 កោ បដិដាន្តិ អាចត្តិយា អប្បជិតាម្ម ឧត្តតកោ
 បដិដាន្តិ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បជិចិត្តស្សន្តេ
 ឧត្តតកោ បដិដាន្តិ ។ សន្តេ បដិវ្រេ តាហាកេ

នាគភ័ ។ ឥន បទ ភិក្ខុវេ វស្សុ វុត្តា ភិក្ខុ ឧប្បន្នេ
 ចិវេ មណ្ឌលោ បដិជាបាតិ ។ បេ ។ ឧកតោត្យភ្នាន-
 តោ បដិជាបាតិ ។ សាឡោ សាមី ។ ឥន បទ ភិក្ខុវេ
 វស្សុ វុត្តា ភិក្ខុ ឧប្បន្នេ ចិវេ អភាជិត បត្តមតិ ។
 សន្តេ បដិវេ តាហតេ នាគភ័ ។ ឥន បទ ភិក្ខុវេ
 វស្សុ វុត្តា ភិក្ខុ ឧប្បន្នេ ចិវេ អភាជិត វិត្តមតិ
 កាលំ តាហតិ សាមាលោ បដិជាបាតិ សិក្ខុ
 មន្ទិក្ខាតតោ បដិជាបាតិ អន្តិមវត្ថុ អន្តិបន្ទតោ
 បដិជាបាតិ ។ សាឡោ សាមី ។ ឥន បទ ភិក្ខុវេ
 វស្សុ វុត្តា ភិក្ខុ ឧប្បន្នេ ចិវេ អភាជិត ឧប្បន្តតោ
 បដិជាបាតិ វិត្តចិន្តោ បដិជាបាតិ វេទនា បដិជា-
 បាតិ អាបត្តិយា អនុស្សាទេ ឧត្តិក្ខតោ បដិជាបាតិ
 អាបត្តិយា អប្បនិសាដ្ឋ ឧត្តិក្ខតោ បដិជាបាតិ ចាចិ-
 តោយ ធិដ្ឋិយា អប្បនិស្សត្តេ ឧត្តិក្ខតោ បដិជាបាតិ ។

ត្រៃសង្ឃឲ្យចិវេ (នោះទៅ) ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុបាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើ
 មានភិក្ខុនៅចាំវស្សាចុះហើយ កាលបើចិវេមិនបានកើតឡើងក៏ប្តេជ្ញាខ្លួនជា
 មនុស្សទ្វេយ្យក្តី ។ បេ ។ ប្តេជ្ញាខ្លួនជា ឧកតោត្យភ្នានក្តី ។ សង្ឃត្រៃជា ម្ចាស់
 (ចិវេនោះឯង) ។ ម្នាលភិក្ខុបាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅ
 ចាំវស្សាចុះហើយ កាលបើចិវេកើតឡើងហើយ ត្រៃសង្ឃមិនបានបែក
 ខ្លួនក៏ចៀសចេញទៅ ។ កាលបើមានភិក្ខុជាអ្នកទទួលចិវេដ៏សមគួរ ត្រៃ
 សង្ឃឲ្យចិវេ (នោះទៅ) ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុបាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមាន
 ភិក្ខុនៅចាំវស្សាចុះហើយ កាលបើចិវេកើតឡើងហើយ ត្រៃសង្ឃមិនបាន
 បែក ខ្លួនក៏សឹកទៅក្តី ស្លាប់ទៅក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសាមាលោក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួន
 ជាអ្នកបាលលាសិក្ខាភ័ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលត្រៃអន្តិមវត្ថុ ។ សង្ឃត្រៃជា
 ម្ចាស់ (ចិវេនោះ) ។ ម្នាលភិក្ខុបាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុ
 នៅចាំវស្សាចុះហើយ កាលបើចិវេកើតឡើង ត្រៃសង្ឃមិនបានបែក ក៏
 ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សទ្វេយ្យក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលមានចិត្តអណ្តែតអណ្តូងក្តី ប្តេជ្ញា
 ខ្លួនជាបុគ្គលមានវេទនាត្រៃសង្ឃក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកត្តាព្រោះ
 មិនឃើញអាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកត្តាព្រោះមិនបានសំដែង
 អាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកត្តាព្រោះមិនលបេដ៏វិជ្ជាត្រៃក្តី ។

ដំរីក្នុងព្រៃ ស្បៀង គ្រាន់ អនុប្បន្ន

សង្កេត ចម្រើន មេ តាហោត ជាតិ ។ ឥត បទ កិច្ចវេ
 វស្ស៍ វុត្តា កិច្ច ឧប្បន្ន ចំរើ អភាជិតេ បណ្ណតោ
 បដិជាតិ ។ ២ ។ ឧកាតាព្យញ្ញតោ បដិជាតិ ។
 សង្កេត សាមី ។ ឥត បទ កិច្ចវេ វស្ស៍ វុត្តា
 កិច្ច អនុប្បន្ន ចំរើ សង្កេត កិច្ចតិ ។ ឧត្ត
 មនុស្ស ឯកស្មី បក្ខេ ទទេកំ ទេត្តិ ឯកស្មី បក្ខេ
 ចំរើ ទេត្តិ សង្កេត ទេមាតិ ។ សង្កេតស្បៀង ។ ឥត
 បទ កិច្ចវេ វស្ស៍ វុត្តា កិច្ច អនុប្បន្ន ចំរើ
 សង្កេត កិច្ចតិ ។ ឧត្ត មនុស្ស ឯកស្មី បក្ខេ
 ទទេកំ ទេត្តិ ឯកស្មី បក្ខេ ចំរើ ទេត្តិ សង្កេត
 ទេមាតិ ។ សង្កេតស្បៀង ។ ឥត បទ កិច្ចវេ វស្ស៍
 វុត្តា កិច្ច អនុប្បន្ន ចំរើ សង្កេត កិច្ចតិ ។

ដំរីក្នុងព្រៃ ចំរើយកំចំរើដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់កិច្ចវេស្ស៍នៅចាំវស្ស៍ច្រើន

កាលបើមានកិច្ចវេស្ស៍ច្រើនមក ក្នុងសាលាសារនេះ បើមានកិច្ចវេស្ស៍នៅចាំវស្ស៍ច្រើន ហើយ
 កាលបើចំរើកើតឡើងហើយ ក្នុងសង្កេតចំរើចំរើ ក៏ច្រើនខ្លះជា
 មនុស្សខ្លះក្តី ។ ២ ។ មនុស្សខ្លះជា ករោតព្យញ្ញតោ ។ សង្កេត
 ម្ចាស់ (ចំរើទោធន៍) ។ ម្ចាស់កិច្ចវេស្ស៍ ក្នុងសាលាសារនេះ បើមានកិច្ច
 វេស្ស៍នៅចាំវស្ស៍ច្រើន កាលបើចំរើមិនទាន់កើតឡើង សង្កេតកិច្ច
 វេស្ស៍ ។ មនុស្សខ្លះក្តី ក្នុងចំរើនោះកំចំរើ ប្រគេនចំរើ ពោលកិច្ចមួយពួក
 ប្រគេនចំរើ ពោលកិច្ចមួយពួក ដោយពាក្យថា យើងចំរើមួយប្រគេន
 ពោលសង្កេត ។ ចំរើចំរើនោះកំនៅជាបេសសង្កេតដែល ។ ម្ចាស់កិច្ចវេ
 វេស្ស៍ ក្នុងសាលាសារនេះ បើមានកិច្ចវេស្ស៍នៅចាំវស្ស៍ច្រើន កាលបើចំរើ
 មិនទាន់កើតឡើង សង្កេតកិច្ចវេស្ស៍ ។ មនុស្សខ្លះក្តី ក្នុងចំរើនោះកំ
 ចំរើប្រគេនចំរើ ពោលកិច្ចមួយពួក ប្រគេនចំរើ ពោលកិច្ចមួយពួក ដោយ
 ពាក្យថា យើងចំរើមួយប្រគេន ពោលសង្កេត ។ ចំរើចំរើនោះកំនៅជា
 បេសសង្កេតដែល ។ ម្ចាស់កិច្ចវេស្ស៍ ក្នុងសាលាសារនេះ បើមានកិច្ចវេ
 វេស្ស៍នៅចាំវស្ស៍ច្រើន កាលបើចំរើមិនទាន់កើតឡើង សង្កេតកិច្ចវេស្ស៍ ។

៤ សង្កេតស្បៀងកិច្ច ដូច្នោះកិច្ចនៅក្រុងពោធិ៍ (អនុប្ប) ។

តត្ថ មនុស្ស ឯកស្មី បាតុ ឧទកំ ទេត្តិ ឯកស្មី
 បាតុ ចិវំ ទេត្តិ បត្តស្ស ទេហតិ ។ បត្តស្ស-
 វតំ ។ ឥធម មន ភិក្ខុវេ វស្សំ វុត្តានំ ភិក្ខុវំ អនុប្បន្ន
 ចិវេ សង្កោ ភិក្ខុវំ ។ តត្ថ មនុស្ស ឯកស្មី បាតុ
 ឧទកំ ទេត្តិ តស្មីយេវ បាតុ ចិវំ ទេត្តិ បត្តស្ស
 ទេហតិ ។ បត្តស្សវតំ ។ ឥធម មន ភិក្ខុវេ វស្សំ
 វុត្តានំ ភិក្ខុវំ អប្បន្ន ចិវេ អភាណិក សង្កោ ភិក្ខុវំ ។
 សាធូសំ សមតំ ភាវេតត្ថន្តិ ។

[៧៧] តេជ ទោ មន សមយេន អាយស្មា វេតោ
 អប្បតស្ស ភិក្ខុវោ បាតុ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស
 ចិវំ ចាហេសិ ឥចំ ចិវំ វេស្ស ទេហតិ ។ អថទោ
 ហោ ភិក្ខុ អន្តរមត្តោ អាយស្មតោ វេស្ស វិស្សសា
 តំ ចិវំ អត្តហាសិ ។ អថទោ អាយស្មា វេតោ
 អាយស្មតោ សារីបុត្តេន សមាគត្ថា បុត្តិ អធាំ កត្តេ

មនុស្សទាំងឡាយក្នុងទីនោះក៏ទាំងគ្នាប្រគេនទំកំចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេន
 ចិវំចំពោះភិក្ខុមួយពួក ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំពោះ
 ពួក ។ ទំកំនឹងចំនោះក៏នៅជាថេស្សពួកដដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
 សាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចំវិស្សរូបហើយ កាលបើចិវំម៉ែនទាន់
 កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយក្នុងទីនោះក៏ទាំងគ្នាប្រគេន
 ទំកំចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេនចិវំចំពោះភិក្ខុមួយពួកនោះឯង ដោយពាក្យ
 ថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំពោះពួក ។ ទំកំនឹងចិវំនោះក៏នៅជាថេស្ស
 ពួកដដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចំ
 វិស្សរូបហើយ កាលបើចិវំកើតឡើងហើយ តែសង្ឃម៉ែនទាន់ចែក សង្ឃ
 ក៏បែកគ្នាទៅ ។ ចិវំនោះ សង្ឃត្រូវចែកដល់ពួកភិក្ខុទាំងអស់ឱ្យស្មើគ្នា ។

[៧៨] សម័យនោះឯង ព្រះវេតជំមានអាយុបុរាណដ៏ចិវំទៅប្រគេន
 ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនឹងដំភិក្ខុមួយ ដោយពាក្យថា ពួកលោកប្រគេន
 ចិវំនេះដល់ព្រះវេតជំចុះ ។ ព្រះនោះឯង សុះដល់ពាក់កណ្តាលដូរ ភិក្ខុ
 នោះក៏យកចិវំនោះ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយគន្លឹះសច្ច័
 ស្ម័គ្រហ្មលនឹងព្រះវេតជំមានអាយុ ។ ព្រះព្រាយ ព្រះវេតជំមានអាយុបុរាណ
 មកដួចនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុហើយសួរថា បពិត្រព្រះវេតជំចិវំនឹង

ដើរស្ស្ត ចំរើ ចារិយសិ សម្បត្តិ តំ ចំរើ ៗ ចាហ៍ តំ
 ភក្កុសា ចំរើ បស្ស្តបិទិ ។ អថ ខោ វាយស្សា ហិទា តំ
 ភិក្កុំ ឯតទកេច អហំ ភក្កុសា អាយស្សតោ ហត្ថេ ថេ-
 រស្ស្ត ចំរើ ចារិយសិ តតហ៍ ចំរើ ៗ អហំ ភក្កុ អាយ-
 ស្សតោ វិស្សាសា តំ ចំរើ អក្កុហេសិ ៗ ភក្កុតោ ឯតទត្ថំ
 ភក្កុសេសុំ ។ ឥទ បទ ភិក្កុវេ ភិក្កុ ភិក្កុស្ស ហត្ថេ
 ចំរើ បហិណ្ឌតិ ឥមំ ចំរើ ឥត្តុទ្ធាមស្ស ទេហិទិ ។ សោ
 អន្តរមត្តេ យោ បហិណ្ឌតិ ឥស្ស វិស្សាសា តត្តាភិ
 ស្សតហិទំ ។ យស្ស បហិយតិ តស្ស វិស្សាសា តត្តា-
 ភិ ទ្ធត្តហិទំ ។ ឥទ បទ ភិក្កុវេ ភិក្កុ ភិក្កុស្ស
 ហត្ថេ ចំរើ បហិណ្ឌតិ ឥមំ ចំរើ ឥត្តុទ្ធាមស្ស ទេហិទិ ។

ខ្ញុំកុណាបានធ្វើចំរើមកប្រគេនព្រះថេរៈ តើចំរើនោះបានដល់មកហើយ
 ឬ ។ ព្រះសាវ័ច្ឆក្កន្ទិយថា ម្ចាស់ភក្កុសា ខ្ញុំមិនឃើញចំរើនោះទេ ។
 ទើបព្រះវេរត៍មានអាយុបាននិយាយទៅនឹងភិក្កុនោះថា ម្ចាស់ភក្កុសា
 ខ្ញុំបានធ្វើចំរើមកប្រគេនព្រះថេរៈនឹងវិដលោកដ៏មានអាយុ តើចំរើនោះ
 នៅឯណា ។ ភិក្កុនោះឆ្លើយថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏បរិវិទ ខ្ញុំបានយកចំរើ
 នោះ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងទៅហើយ) ដោយការសេចក្តីស្ម័គ្រ
 ស្មាលនឹងលោកដ៏មានអាយុ ។ ភិក្កុទាំងឡាយក៏ត្រាបបង្គំរូបសេចក្តីនុះ
 ចំរើនោះព្រះមោទិត្រភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្កុទាំង
 ឡាយ កុសិសាសនានេះ បើមានភិក្កុធ្វើចំរើទៅនឹងវិដកុសិសាដោយ
 ពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចំរើនេះដល់ភិក្កុឈ្មោះនេះផងចុះ ។ លុះដល់
 ពាក់កណ្តាលថ្ងៃ ភិក្កុអកទទួលបញ្ជីនោះក៏យកចំរើ (មកប្រើប្រាស់
 ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយការសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងភិក្កុអកនោះ (យ៉ាង
 នេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ បើភិក្កុអកទទួលបញ្ជីយកចំរើ (មកប្រើ
 ប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយការសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងភិក្កុអកទាំង
 ទទួលយកចំរើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្កុទាំងឡាយ កុសិសាសនានេះបើមានភិក្កុធ្វើចំរើទៅនឹងវិដកុសិសា
 ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចំរើនេះដល់ភិក្កុឈ្មោះនេះផងចុះ ។

សោ អន្តរាមត្តេ យស្ស បហ័យតិ តស្ស វិស្សាសា
 កណ្ណាតិ ធុត្តហិតំ ។ យោ បហំណាតិ តស្ស វិស្សាសា
 កណ្ណាតិ សុត្តហិតំ ។ ឥធម បធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស
 ហត្ថេ ចិវំ បហំណាតិ ឥមំ ចិវំ ឥត្ថន្ទាមស្ស ទេហិតំ ។

សោ អន្តរាមត្តេ សុណាតិ យោ បហំណាតិ សោ
 កាលត្ថតោតិ តស្ស មត្តតចិវំ អធិដ្ឋាតិ សូចិដ្ឋិតំ ។
 យស្ស បហ័យតិ តស្ស វិស្សាសា កណ្ណាតិ ធុត្តហិតំ ។
 ឥធម បធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ហត្ថេ ចិវំ បហំណាតិ
 ឥមំ ចិវំ ឥត្ថន្ទាមស្ស ទេហិតំ ។ សោ អន្តរាមត្តេ
 សុណាតិ យស្ស បហ័យតិ សោ កាលត្ថតោតិ តស្ស
 មត្តតចិវំ អធិដ្ឋាតិ ធុត្តដ្ឋិតំ ។ យោ បហំណាតិ តស្ស

លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីនោះគឺយកដំរី (មកប្រើ
 ប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាណិតសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអ្នកចាំទទួល
 យកដំរីនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា តាមយកមិនល្អទេ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួល
 បញ្ជីយកដំរី (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាណិតសេចក្តី
 ស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអ្នកដើរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា តាមយកល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុធ្វើចិវំនៅនឹងវិជ្ជាភិក្ខុ
 ឥដ្ឋិតា ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រទេសចិវំនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះឥដ្ឋិចុះ ។
 លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីនោះពុំដំណឹងថា ភិក្ខុដែល
 ធ្វើចិវំមាននោះស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមត្តតចិវំរបស់ភិក្ខុនោះដើរនោះ
 (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីយកដំរី
 (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាណិតសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអ្នក
 ចាំទទួលយកដំរីនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា តាមយកមិនល្អទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុធ្វើចិវំនៅនឹងវិជ្ជាភិក្ខុឥដ្ឋិតា ដោយ
 ពាក្យថា ចូរលោកប្រទេសចិវំនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះឥដ្ឋិចុះ ។ លុះដល់
 ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីនោះពុំដំណឹងថា ភិក្ខុដែលចាំទទួល
 ចិវំនោះស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមត្តតចិវំរបស់ភិក្ខុនោះ (យ៉ាងនេះ)
 ហៅថា អធិដ្ឋានមិនល្អ (អធិដ្ឋានមិនទៀង) ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជី

១ ដំរីរបស់ភិក្ខុដែលស្លាប់ ។

ចិវិត្តក្កត បរិក្ខេបវិស្សនៈត្ថបិដក

វិស្សនៈសា កណ្ណាតិ សុត្តន្តបិដក ។ ឥទ បទ កិក្កុវេ កិក្កុ
 កិក្កុស្ស ហត្ថេ ចិវិ បហិណ្ឌិ ឥមំ ចិវិ ឥត្តន្តាមស្ស
 ទេហិតិ ។ សោ អន្តរមក្កេ សុណាតិ ទោ កាលក-
 កាតិ យោ បហិណ្ឌិ កស្ស មគកចិវិ អទិដ្ឋាតិ
 ស្វទិដ្ឋិតំ ។ យស្ស បហិយតិ កស្ស មគកចិវិ អទិដ្ឋា-
 តិ ទ្ធនិដ្ឋិតំ ។ ឥទ បទ កិក្កុវេ កិក្កុ កិក្កុស្ស ហត្ថេ
 ចិវិ បហិណ្ឌិ ឥមំ ចិវិ ឥត្តន្តាមស្ស ទម្មិតិ ។ សោ
 អន្តរមក្កេ យោ បហិណ្ឌិ កស្ស វិស្សនៈសា កណ្ណាតិ
 ទុត្តបិដក ។ យស្ស បហិយតិ កស្ស វិស្សនៈសា កណ្ណាតិ
 សុត្តន្តបិដក ។ ឥទ បទ កិក្កុវេ កិក្កុ កិក្កុស្ស ហត្ថេ

ចិវិត្តក្កតៈ ប្រៀងព្រះវេទនោ ឱណាយអំនិករកាតម្បយាចិវិវេសិយសេចក្តីស្មិទ្ធស្នាល

យកចិវិ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយការសេចក្តីស្មិទ្ធស្នាល
 នឹងភិក្ខុអ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុម្នីចិវិទៅនឹងវិជ្ជកុផ្សន្ត
 ដោយពាក្យថា ខ្ញុំកុណាប្រគេចចិវិទៅដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះ
 ដល់ដាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបានបញ្ជីនោះ ឮដំណឹងថា ភិក្ខុទាំងពីរ
 ប្រស្នាបំពេញហើយ ។ ក៏អង្គជួរមកចិវិរបស់ភិក្ខុអ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាង
 នេះ) ហៅថា អចិដ្ឋានល្អ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបានបញ្ជីអចិដ្ឋានមកចិវិ
 របស់ភិក្ខុដែលចាំទទួលចិវិវិញ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អចិដ្ឋានមិនល្អទេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុម្នីចិវិទៅនឹងវិជ្ជកុ
 ផ្សន្ត ដោយពាក្យថា ខ្ញុំកុណាប្រគេចចិវិទៅដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។
 លុះដល់ដាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបានបញ្ជីយកចិវិ (មកប្រើប្រាស់
 ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយការសេចក្តីស្មិទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាង
 នេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបានបញ្ជីយកចិវិ (មក
 ប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយការសេចក្តីស្មិទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអ្នក
 ចាំទទួលចិវិវិញ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុម្នីចិវិទៅនឹងវិជ្ជកុផ្សន្ត

• សំដៅយកភិក្ខុទៅផ្ញើចិវិ • រូប ភិក្ខុអ្នកចាំទទួលយកចិវិ • រូប ។

ចិវំ បហំណាតិ ឥមំ ចិវំ ឥត្តញ្ញាមស្ស ធម្មំតិ ។ សោ
 អន្តរាមត្តេ យស្ស បហំយតិ តស្ស វិស្សាសា គណ្ណាតិ
 សុត្តហំតំ ។ យោ បហំណាតិ តស្ស វិស្សាសា គណ្ណាតិ
 នុត្តហំតំ ។ ឥធិ បទ កិក្ការេ កិក្កុ កិក្កុស្ស ហត្ថេ
 ចិវំ បហំណាតិ ឥមំ ចិវំ ឥត្តញ្ញាមស្ស ធម្មំតិ ។ សោ
 អន្តរាមត្តេ សុណាតិ យោ បហំណាតិ សោ កាលក្ក-
 តោតិ តស្ស មត្តកចិវំ អធិដ្ឋាតិ ទ្ធិដ្ឋំតំ ។ យស្ស
 បហំយតិ តស្ស វិស្សាសា គណ្ណាតិ សុត្តហំតំ ។ ឥធិ
 បទ កិក្ការេ កិក្កុ កិក្កុស្ស ហត្ថេ ចិវំ បហំណាតិ ឥមំ
 ចិវំ ឥត្តញ្ញាមស្ស ធម្មំតិ ។ សោ អន្តរាមត្តេ សុណាតិ
 យស្ស បហំយតិ សោ កាលក្កតោតិ តស្ស មត្តកចិវំ

ដោយពាក្យថា ខ្ញុំគុណាប្រគេនចិវំនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់
 ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីនោះក៏យកចិវំ (មកប្រើប្រាស់ដោយ
 ខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាណិតសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអ្នកចាំទទួលយកចិវំនោះ
 (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីយកចិវំ
 (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាណិតសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុ
 អ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំផ្លូវ
 ឡាយ គួរសាសនានេះ បើមានភិក្ខុធ្វើចិវំនឹងផ្លូវភិក្ខុផងគ្នា ដោយ
 ពាក្យថា ខ្ញុំគុណាប្រគេនចិវំនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់
 កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីក៏ព្យាបាលដឹងថា ភិក្ខុដែលធ្វើចិវំមកនោះ
 ស្លាប់ទៅហើយ ហើយក៏អធិដ្ឋាមត្តកចិវំរបស់ភិក្ខុអ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ)
 ហៅថា អធិដ្ឋាមមិនល្អទេ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីយកចិវំ (មកប្រើ-
 ប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាណិតសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអ្នកចាំទទួល
 យកចិវំនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំផ្លូវ
 ឡាយ គួរសាសនានេះ បើមានភិក្ខុធ្វើចិវំនឹងផ្លូវភិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា
 ខ្ញុំគុណាប្រគេនចិវំនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាល
 ផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីនោះព្យាបាលដឹងថា ភិក្ខុអ្នកចាំទទួលយកចិវំនោះ
 ស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋាមមត្តកចិវំរបស់ភិក្ខុអ្នកចាំទទួលយកចិវំនោះ

អដ្ឋដ្ឋានិ ស្វដ្ឋដ្ឋានិ ។ យោ បហំណាតិ ភស្ស វស្សា-
 សា តណ្ហាតិ ធុត្តហំតំ ។ ឥទ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុស្ស ហត្ថេ ចិវំ បហំណាតិ ឥមំ ចិវំ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ធម្មំតំ ។ សោ អន្តរាមត្តេ សុណាតិ ធុតោ តាលកា-
 តាតិ យោ បហំណាតិ ភស្ស មតតចិវំ អដ្ឋដ្ឋានិ ធុ-
 ដ្ឋដ្ឋានិ ។ យស្ស បហំយតំ ភស្ស មតតចិវំ អដ្ឋដ្ឋានិ
 ស្វដ្ឋដ្ឋានិ ។

[៧៨] អដ្ឋដ្ឋានិ ភិក្ខុវេ មាតិកា ចិវិត្តស្ស ឧប្បកាយ-
 យ សីមាយ ទេតិ កតិកាយ ទេតិ ភិក្ខុមញ្ញត្តិយា
 ទេតិ សង្ឃស្ស ទេតិ ឧតតោសង្ឃស្ស ទេតិ វស្ស
 វត្តស្ស សង្ឃស្ស ទេតិ អាតិស្ស ទេតិ ឫត្តលស្ស ទេតិ ។
 សីមាយ ទេតិ យាវតិកា ភិក្ខុ អន្តោសីមតតា គេហំ
 កាទេតតំ ។ កតិកាយ ទេតិ សម្ពហុលា ភាវិសា

(យ៉ាងនេះ) ហៅថា អដ្ឋដ្ឋានស្ស ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបានបញ្ជីយកចិវិត
 (បក្សប្រឹក្សាសំដៅយុទ្ធជនវិញ) ដោយមានសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអ្នក
 ធ្វើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាមយកមិនល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុចិវិតនឹងដក់កុដនិទា ដោយពាក្យថា
 ភិក្ខុណាប្រែអន់ចិវិតនេះដល់ភិក្ខុណាមនៈ ។ លុះដល់ពាក្យកណ្តាលដូច
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបានបញ្ជីនោះព្រមទាំងនិយម ភិក្ខុទាំងពីរចូលរួមទៅហើយ ។
 ក៏អដ្ឋដ្ឋានមតតចិវិតរបស់ភិក្ខុអ្នកធ្វើទៅនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អដ្ឋដ្ឋាន
 មិនល្អ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបានបញ្ជីអដ្ឋដ្ឋានមតតចិវិតរបស់ភិក្ខុអ្នកចាំទទួល
 ចិវិតនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អដ្ឋដ្ឋានស្ស ។

[៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាតិកា (ហេតុ) ដែលនាំឲ្យកើតចិវិត
 ឡើងមាន៨យ៉ាងគឺ គេឲ្យចិវិតក្នុងសីមាទ គេឲ្យចិវិតដោយសេចក្តីប្តេជ្ញាទ
 គេឲ្យចិវិតដោយសេចក្តីបញ្ជាក់នៃភិក្ខុ (ចិវិតចូលគ្នាទល់ស្ម័គ្រ) គេឲ្យចិវិត
 ចំពោះសង្ឃទ គេឲ្យចិវិតចំពោះកោតាសង្ឃទ គេឲ្យចិវិតចំពោះសង្ឃដែល
 នៅចាំវស្សាទ គេចំពោះវត្តកុណាតំកុហើយចិវិតចិវិត ១ គេឲ្យចិវិត
 ចំពោះបុគ្គលទ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចិវិតក្នុងសីមាទ (សំដៅយក) ភិក្ខុ
 មានចំនួនប៉ុន្មានចុះដែលនៅទាញក្នុងសីមា (គ្រប់ភិក្ខុទាំងនោះតែម្នាក់តែម្នាក់
 ដែលហៅថា គេឲ្យចិវិតដោយសេចក្តីប្តេជ្ញាគឺ (សំដៅយក) ពាសប្រិទ

សមាណណកា ហោត្តិ ឯកស្មី អាវសេ ធិន្ទ សព្វត្ថ
 ធិន្ទ ហោតិ ។ ភិក្ខុាបញ្ញត្តិយោ ទេតិ យត្ថ សង្ឃស្ស
 បុរោហ ករិយន្តិ តត្ថ ទេតិ^១ ។ សង្ឃស្ស ទេតិ
 សម្មទិក្ខុតេន សង្ឃេន កាជេតត្ថំ ។ ឧកតោសង្ឃស្ស
 ទេតិ តហុកាបិ ភិក្ខុ ហោត្តិ ឯកា ភិក្ខុធិ ហោតិ
 ឧបន្សំ ធាតត្ថំ ។ តហុកាបិ ភិក្ខុធិយោ ហោត្តិ ឯកោ
 ភិក្ខុ ហោតិ ឧបន្សំ ធាតត្ថំ ។ វស្ស វុត្តស្ស សង្ឃស្ស
 ទេតិ យាវតិកា ភិក្ខុ តស្មី អាវសេ វស្ស វុត្តា តេហិ
 កាជេតត្ថំ ។ អាទិស្ស ទេតិ យាកុយា វា កាត្ថ វា
 ទានធិយេ វា ចិវេ វា សេនាសទេ វា គេសដ្ឋេ វា ។
 បុគ្គលស្ស ទេតិ ឥមំ ធម៌ំ ឥត្ថន្តាមស្ស ទដ្ឋិតិ ។

ចិវេពុទ្ធកំ ធិន្តំ អដ្ឋមំ ។
 ឥន្ធិ វុត្តេ វុត្ត ធីន្តិ ។

១ ន. ហោតិ ។

ជាតាវសមាណកស្មីត្ថា កាលាចិគេទ្យចិវក្កុសិកាវសិត ១ ទុកដូចជា
 បាទទ្យចិវក្កុសិកាវសិតំអសំ ។ ដែលហៅថា គេទ្យចិវដោយសេចក្តី
 បញ្ញត្តិវិភិក្ខុតិ (សំដៅយក) ការបូជាជាទិដ្ឋិដែលគេធ្វើចំពោះសង្ឃក្នុង
 ទិណ គេធ្វើចិវក្កុសិកាវសិតំ ។ ដែលហៅថា គេទ្យចិវចំពោះសង្ឃតិ (សំ-
 ដៅយក) សង្ឃដែលមកដូចដំបូងគ្នាហើយ (ត្រូវចែកចិវចុះ ។ ដែលហៅថា
 គេទ្យចិវចំពោះគោតាសង្ឃ (សំដៅយក) ភិក្ខុសូម្បីច្រើនរូប ភិក្ខុធិតៃ ១
 រូប សង្ឃតិ (ត្រូវធ្វើចិវកាតកណ្តាល (ស្មីត្ថា) ។ ភិក្ខុធិសូម្បីច្រើនរូប ភិក្ខុ
 តៃ ១ រូប សង្ឃតិ (ត្រូវធ្វើចិវកាតកណ្តាល (ស្មីត្ថា) ។ ដែលហៅថា គេទ្យ
 ចិវចំពោះសង្ឃដែលនៅចាំវស្ស (សំដៅយក) ភិក្ខុមានកំណត់ប៉ុន្មានរូប
 នៅចាំវស្សក្នុងអាវសនាខ្លះ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវចែកចិវត្ថាចុះ ។ ដែលហៅ
 ថា ចំពោះភិក្ខុកំណត់ភិក្ខុហើយ ទើបគេទ្យចិវតិ (សំដៅយក (តនិវេហុ)
 ដែលគេទ្យបរហើយ គេទ្យចិវផង ដូចកាលគេទ្យត្រូវហើយគេទ្យចិវ
 ផង ដូចកាលគេទ្យទានធិយេហើយគេទ្យចិវផង ដូចកាលគេទ្យចិវតែម្តង
 ដូចកាលគេទ្យសេវាសនៈហើយគេទ្យចិវផង ពុំខ្លះសាគរគេទ្យក-
 សដ្ឋៈ (ត្រូវភិក្ខុចិវផង ។ ដែលហៅថា គេទ្យចិវចំពោះបុគ្គលតិ (សំដៅយក
 (តនិវេហុ) ដែលគេទ្យដោយពាក្យថា ធ្វើទ្យចិវនេះចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

ចង់ ចិវេពុទ្ធកំ ទិ ៨ ។
 ពុតិវុត្តករេនេហាន ៩ ៦ វិទិ ។

បិរក្ខន្ធភាគ ១ ទ្រង់តាង

តស្សន្តានំ

(៧៧) រាជគហាកោ លេកោ
 ធិស្វា វេសាលំយំ គណំ
 មុន រាជគហំ គន្ធា
 រក្ខោ តំ បដិវេនយំ ។
 បុត្តោ សាលវតីកាយ
 អកយស្ស ហិ អត្រិដោ
 ជីវតីតិ កុមារេន
 សង្ខារោ ជីវិតោ ឥតំ ។
 សោ ហិ តក្កសិលំ គន្ធា
 ឧត្តហេត្វា មហាកំសោ
 សត្តវស្ស័កអាពាធំ
 នត្តុកខ្មេន ណាសយំ ។
 រក្ខោ ភក្ខន្ធលាពាធំ
 អាណេមន អចាតសិ ។
 មមត្វា ឥត្តាការត្វា
 តុទ្ធសង្សត្តុបដ្ឋហ ។

បិរក្ខន្ធភាគ ១ ទ្រង់តាង

១ ទ្រង់តាង បេសចិវក្ខន្ធភាគៈ មោទិ

(៧៧) រឿនិទ្ធកុកុដ្ឋម្ហិកៈ ខៅកុនិក្រិក្រិក្រិ យើញត្រក្រិ
 ថ្កាសកុនិក្រិក្រិសាលិ យើយេវក្រិក្រិក្រិក្រិ គិបាម
 ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ពំដល់ស្តេច ។ រឿនិទ្ធកុក្រិស្រិក្រិ
 មាសឃ្លោះសាលវតី ត្រឡប់បាមមកថា កុនិក្រិក្រិក្រិ
 វិញ ព្រះរាជកុមារបានចិញ្ចឹមទុកឲ្យឃ្លោះថា ជីវិតៈ ព្រោះ
 ហេតុវិភាគស្សរថា កុនិក្រិក្រិក្រិក្រិ ខៅកុនិក្រិក្រិ ។
 រឿនិជីវិតកោមារក្សៈ ខៅកុនិក្រិក្រិក្រិ រឿនិធ្វើពេទ្យបាម
 ជាមហាពេទ្យ ហើយមើលជម្ងឺកុនិក្រិក្រិ កុនិក្រិក្រិ យោបស្សសេដ្ឋិ
 វេយយិ ៧៧ ឲ្យសេដ្ឋិដោយឧកុកម្ម គិការបត្រាភ្នំ ខៅ
 តាមច្រមុះ ។ រឿនិជីវិតកោមារក្សៈ ខៅកុនិក្រិក្រិក្រិ (មើលថា)
 អាពាធសម្ពុនិបាតវៃ ព្រះបាទចិញ្ចឹមសា ដោយថ្នាំលាប ។
 ព្រះរាជទ្រង់មានបទូលនិមិត្តកោមារក្សៈ កុនិក្រិក្រិក្រិ មើល
 ត្រាងនិ កុក្រិក្រិក្រិក្រិ ព្រះកុនិក្រិក្រិ ព្រះសង្ឃវេន ។

រាជគមាគោ ច សេដ្ឋី
 អន្តរាស្ស័យកំច្នៃតំ
 ចន្ទោតស្ស មហាភេតំ
 យដទានេន បាសយំ ។
 អធិការតូ សិវេយ្យំ
 អភិសន្នំ សិវេយ្យំ^(១)
 តិហំ ឧប្បលហត្ថេហំ
 សមត្ថិសវិរេយំ
 ចតតត្ថំ ភំ យាចិ
 សិវេយ្យតូ បដិក្ខហិ
 ចិវត្ត តិហំនាតំ
 អនុក្ខាសិ តថាគតោ ។
 រាជគមា ជនបទេ
 តហំ ឧប្បន្នំ ចិវំ ។
 ចាតិហ គោសិយេក្សរ
 គោជរិកំ អន្តរាសិកំ

១ ៥ សិវេយ្យំ ។

រឿងសេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងរាជគ្រិះ ១ រឿងជីវិតភោគមារក្ស
 មើលភាពាធាតុក្នុងពោះរៀន ១ រឿងជីវិតភោគមារក្សញ៉ាំង
 មហាភេតំនៃព្រះបាទបរមោក្សសុខជាទេវ ព្រះរាសាយទិក
 ដោរោ ។ ជីវិតភោគមារក្សត្រាចចូលថា សូមឲ្យព្រះបាទ
 បរមោក្សសុខជាទេវសំខ្លួនច្រើនប្រាថ្នាធ្វើសំពត់សិវេយ្យកៈ
 មួយគូមកជីវិតភោគមារក្ស ១ រឿងជីវិតភោគមារក្សញ៉ាំង
 កាយព្រះមានព្រះភាគដែលមានកេតសំឡស្រួល ហើយ
 ប្រាថ្នាថ្វាយថ្នាំចក្កៈ ៣១ ដំណើយដ្ឋង ១ ប្បល ៣ ក្តាប់ ព្រះ
 មានព្រះភាគកំមានព្រះកាយជាប្រគ្រី ទើបច្រើនចូល
 សំពត់សិវេយ្យកៈដែលជីវិតភោគមារក្សសុំព្រះហើយថ្វាយព្រះ
 គន្ធិ ១ រឿងព្រះកថាធាតុអន្តរាស្ស័យកំច្នៃតំ ១ ។ រឿងជីវិត
 កើតឡើងជាច្រើនក្នុងក្រុងរាជគ្រិះ ១ ក្នុងជនបទ ១ រឿងព្រះ
 មានព្រះភាគអន្តរាស្ស័យកំច្នៃតំឈ្មោះបាណៈធ្វើដោយស្រិត ១
 សំពត់កោដិវៈធ្វើដោយរោម ១ រឿងស្តេចក្នុងវេទកាសិ
 បញ្ជូនសំពត់ក្នុងមានជំរុំក្នុងព្រះរាជបរមជីវិតភោគមារក្ស ១

បិរុញ្ញាត ៖ ត្រៃធាតុ

ឧប្បាស ៣ ០ សុត្តន្ត

បាវនាសាគរោស្យ ៣

បឋមំ បច្ឆា សនិសា

តតិកា ៣ ០ បដិហារំ

គណ្ណាតារំ អត្តត្តញ្ញ

វុដ្ឋាបេន្តំ តថេវ ៣

ឧស្សន្តំ គោលាហាលញ្ច

តតំ ភារេ តតំ ធនេ

ស តានិបតកាគេន

បិរុញ្ញាត ៖ ត្រៃធាតុ

រឿងចិវរុស្តនិទាយកំតោរ្យនិដលំសច្ច្រហើយព្រះអង្គច្រងំ
 សរសើរសចក្កសន្តាស ១ រឿងព្រះដំរោងព្រះគោត្រងំ
 អនុញ្ញាតកុំឱ្យភិក្ខុឱ្យចំណែកចិវរដល់ភិក្ខុដែលមិនបានឈប់ចាំ
 គ្នា ១ រឿងព្រះដំរោងព្រះគោត្រអនុញ្ញាតកុំឱ្យចំណែកចិវរ
 ដល់ភិក្ខុដែលឈប់ចាំគ្នា ១ រឿងភិក្ខុចូលទៅកាន់ព្រៃស្នសាន
 មុន នឹងចូលទៅកាន់ព្រៃស្នសានក្រោយ ១ រឿងភិក្ខុចូលទៅ
 ក្នុងព្រៃស្នសានដំណាលគ្នា ១ រឿងភិក្ខុធ្វើសេចក្តីប្រាថ្នានឹង
 គ្នាហើយចូលទៅក្នុងព្រៃស្នសានដើម្បីបង្កកូល ១ រឿងពួក
 មនុស្សតាំយកចិវរមកកាន់ភារម លុះគេភិក្ខុអ្នកទទួលមិនបាន
 កំតាំត្រឡប់ទៅវិញ ១ រឿងព្រះសាស្ត្រអនុញ្ញាតកុំឱ្យភិក្ខុសន្មត
 យ៉ាងដាក់ចិវរ ១ រឿងចិវរក្នុងយ៉ាងឥតមានអ្នកណាថែរក្សា ១
 រឿងចេត្តិយភិក្ខុបណ្តេញភិក្ខុអ្នករក្សាយ៉ាង ១ រឿងចិវរ
 កើតឡើងត្រាស់ក្រែល ១ រឿងសច្ច្រចែកចិវរធ្វើឱ្យគោលា-
 ហាល ១ រឿងភិក្ខុអ្នកចែកចិវរធាតុថា យើងត្រូវចែកចិវរដូច
 ម្តេច ១ រឿងភិក្ខុអ្នកចែកចិវរធាតុថា យើងត្រូវចែកចិវរ
 ដល់សាមណេរដូចម្តេច ១ រឿងភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹង
 ភ្នំបីឬដូរលំបាកយកតាំងចំណែកចិវរលេសខ្លួនទៅផង ១

វិធីបិណ្ឌ បរាជ័យ

បដិវេសា តាម ធន

ធនាណាម សិទ្ធិស្តាំ ច

ឧត្តរិក្ខុ ច ជានេរ

ឧរោចេត្តា ភាជនត្ថ

ចាតិយា ច ធមាយ ច

ឧបចិត្តា មន្តោ បិណ្ឌ

ឧបតា បត្តិទេព ច

ឧសាចិទ្ធិត្ថា

អនុសាសិ ឧកណ្ឌតេ

វិមសិក្ខា សក្កុឌុដិ

អនុញ្ញាសិ តិចិវិ

វិធីបិណ្ឌ បរាជ័យ

រឿនភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាជ្ញាសិនធួនស្តុនិប្បដ្ឋវិលំបាកយកតាំងចំ-
 ណែកចំវែវដែលមានដំឡូងច្រើនជាងគេ រឿនភិក្ខុអ្នកចែកចំវែវ
 រឹតតែយើងត្រូវចំណែកចំវែវចំប្រមាណ ១ រឿនភិក្ខុដែលកំ
 ចំវែវដោយគាត់ ១ រឿនភិក្ខុដែលកំចំវែវដោយទឹកត្រជាក់នឹង
 ទំកត្តា ១ រឿនទឹកដែលកំពុះផលកំបប់ ១ រឿនភិក្ខុមិនដឹងថា
 ទឹកដែលកំព្នូប្បមិនដឹង ១ រឿនភិក្ខុសិរទឹកដែលកំ ធ្លាក់ពីបែក
 ទៅ ១ រឿនភិក្ខុគ្មានភាពសម្រាប់ដាក់ទឹកដែលកំ រឿនភិក្ខុ
 ដែលកំអក្ខន្ធនឹង ១ រឿនភិក្ខុហាលចំវែវលើផែនដី រឿនសត្វ
 ករណ៍រកតំម្រាលស្មៅ ១ រឿនភិក្ខុហាលចំវែវបត់ចំពាក់
 កណ្តាល ១ រឿនចំវែវចេញ រឿនទឹកដែលកំហូរទៅតែម្ខាង ១
 រឿនភិក្ខុដែលកំចំវែវដំណេក រឿនចំវែវក្រក់ រឿនចំវែវក្តុយ
 ភិក្ខុទ្រទ្រង់ចំវែវមិនកាត់ ១ រឿនវិស្វអ្នកមន្តៈមានសណ្ឋាន
 ជាប្អូនជ្រីង ១ រឿនព្រះមាតាព្រះភាពទទេកឃើញភិក្ខុចាំជ
 ទ្រូង រេចចំវែវធ្លាក់បង្កើត ១ រឿនព្រះសក្យមុនិទ្រង់ល្បង
 មើលផ្លូវត្រជាក់ក្នុងវាល យប់យើងទ្រង់អនុញ្ញាតត្រចិវិ ១

ជំពូកទី១៖ ទ្រង់ស្រី

អន្លាច អត់រោគធ
 ឧប្បដ្ឋិ ជំនួសេវ ច
 ចាតុដ្ឋិទោ វំ យាចិ
 ធាតុ វស្សតសាដំភំ
 អាតុកុកមិតិលាដំ
 ឧបដ្ឋាភក្សា ភេសដ្ឋិ
 ចុវ ឧទកសាដិ ច
 ចណីតំ អតិទុកុកំ
 ដុល្លតុដ្ឋ មុខំ ទោមំ
 បរិបុណ្ណំ អតិដ្ឋដំ
 បដ្ឋិមំ កកោ កុកោ
 វិកល្លោ កុកុទោភិ
 លុដ្ឋដ្ឋិ ឧប្បហោដ្ឋិ ច
 អន្លាតិកំ តហ្មដំ ច

ជំពូកទី១៖ ទ្រង់ស្រី

រឿងឧក្រិយកិច្ចទ្រង់ស្រីរោគចិវេវ ១ រឿងព្រះកាខន្ត
 បានអតិរោចិវ ១ រឿងភិក្ខុស្សន៍ពុះ ១ រឿងភ្លៀងធ្លាក់សត្វខ្ញុំប
 តាំងបួន ១ រឿងនាងទិសាទាសុំពរដើម្បីប្រគេនវស្សតសាដំព្រះ
 កាតុកុកុកុ កមិតិកុកុ កិលាខកុកុ ឧបដ្ឋាកកុកុ ភេសដ្ឋិ ចុវយាតុ
 ទិដ្ឋិទេកសាដិព្រះ ១ រឿងភិក្ខុនាម័បណីភោជន ១ រឿង
 សំពត់និសំខន្តចរោក ១ រឿងព្រះវេលស្នសិសៈតិកបូស្ន ១
 រឿងព្រះដំរោងព្រះកាតុទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់ដូកមុខ ១ រឿង
 រោជមល្យក្សត្រដ្ឋិសំពត់សម្បកឈើទុកនិដិព្រះកាខន្ត ១ រឿង
 វិគ្រិចិវបិប្បណិក៍តទ្រង់សំពត់រឿងព្រះអន្លិទ្រង់អនុញ្ញាត
 ឲ្យភិក្ខុអតិដ្ឋានវិគ្រិចិវដោដើម ១ រឿងព្រះអន្លិទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យ
 វិកច្ឆិចិវយោដំកុចបំផុត ១ រឿងព្រះកស្សបដ្ឋិសេចក្តីគោរព
 ក្នុងការដេរបំសំពត់បន្សិក្ខុល ១ រឿងចិវរោគដោយមិនស្មើ
 គ្នា ១ រឿងចេសរសាត់ចេញ ១ រឿងស្រវាចំសន្សំដំដាច់
 ចេញពីគ្នា ១ រឿងភិក្ខុកាត់ចិវសំពត់មិនគ្រាន់ ព្រះអន្លិទ្រង់
 អនុញ្ញាតឲ្យលើកទ្រង់ខ្លួនវិកាតុកុកុ ១ រឿងចិវរោចិវក៍ត

វិធីបិណ្ឌ បរាវត្ត

អន្ទវ័ង អសតិយា

ឋានោ វស្សំ ឧត្តម្ហិ ច

ទ្វេ កាតុកា ពជគហោ

ឧចទន្តោ មុន ទ្វិសុ

ត្បុរិកាហោ តិលាយោ

ឧកោ ចៅ តិលាយោ

ឧត្ត ត្បុសា វាតិចិ

ឋលតំ^(១) ភេសតម្ពលំ

វាល ឧល្លតតត្តត្ត

អនិចំ អត្តាលតំ

ចោម្ពតំ ចិលបិតត្ត

វិធីបិណ្ឌ បរាវត្ត

ខៀងដល់ភ្នំ ១ រឿងភ្នំពុកចំរក្រុងអន្ទវ័ង (វត្តនិមិត) ១
 រឿងព្រះអាទន្ទមានវត្តស្បង់ទីនី ១ ក្នុងសង្កាត់ ចូលទៅចំណុចក
 ក្នុងស្រុកដោយរក្សាភ្នំ ១ រឿងភ្នំចំរក្រុងត្រពាំង ១
 រឿងភ្នំនៅត្រពាំងសំបូយរម្ង ១ រឿងព្រះចៅត្រពាំង
 ចង្កូនទីនីនៅចំរក្រុងក្រុងសាវត្ត ១ រឿងភ្នំចំរក្រុង
 ចំរក្រុងក្រុងក្រុង ១ រឿងព្រះបទន្ទនៅចំរក្រុង
 ក្រុងសាវត្ត ១ រឿងព្រះបទន្ទនៅចំរក្រុងត្រពាំង
 អាសាវត្ត ១ រឿងភ្នំមានភាពពិការក្នុងពោះ ១ រឿង
 ភ្នំមួយរូបមានដើម្បី ១ រឿងដទៃទៀត គឺភ្នំមួយរូបសាម-
 ណារម្ងមួយប្រើភ្នំមានដើម្បី ១ រឿងភ្នំតាត្រាត ១
 រឿងភ្នំស្រៀកសំពត់ធ្វើពីស្បង់ភ្នំ ១ រឿងភ្នំស្រៀកសំ-
 ពត់ធ្វើពីសម្បកឈើ ១ រឿងភ្នំស្រៀកសំពត់ធ្វើពីផ្លែឧត្តា ១
 រឿងភ្នំស្រៀកសំពត់ធ្វើពីស្បង់ ១ រឿងភ្នំស្រៀក
 សំពត់ធ្វើពីរោមកន្ទុយសត្វ ១ រឿងភ្នំស្រៀកសំពត់ធ្វើពី
 ស្នូលម្រឹម ១ រឿងភ្នំស្រៀកសំពត់ធ្វើពីស្បង់ ១ រឿងភ្នំ
 ស្រៀកសំពត់ធ្វើពីដើមកាត់ ១ រឿងភ្នំស្រៀកសំពត់ធ្វើពីសម្បក
 ក្រៅ ១ រឿងភ្នំភ្នំយក្សប្រើចំរក្រុងមានពណ៌ទៀតណាស្បង់

១ ១. បរាវត្ត ៧

ចំរុះត្រៃ ខ្លាសពាច

លោហិតំ មន្វេដ្ឋេ ០

តណ្ហា មហាវន្ត្តាត-

អន្តិទ្ធនសិកា តថា

និយម្មដលនសា^(១)

តត្ថុតិវិជវេសំ

អនុប្បន្ន បញ្ញាមតិ

សន្និដ្ឋាន តិវិជ តាវេ

បត្តេ ធនន្តិ សន្និស្ស

អាយស្ស វេតនា បហិ

វិស្សាសតាហានិដ្ឋានិ

អដ្ឋ ចំរុះមាតិកាតិ ។

ចំរុះត្រៃ ខ្លាសពាច

ពណ៌ត្រៃវេ ពណ៌បាវិទ្យុដា ពណ៌វេ ពណ៌

ត្រៃវេត្រៃវេដ្ឋុទ្ធនិក្ខេម ពណ៌ល្បិទ្ធិដ្ឋុដ្ឋុក្សេត បាន

ជាយមិកាតំ មានជាយវៃទំ មានជាយមានដ្ឋុដ្ឋុក្សេត បាន

ជាយមានដ្ឋុដ្ឋុក្សេត ពាវ ម្នុក និវិសំពន់ឈ្មួត ១ រឿនចំរុះ

មិនពន់កើតរឿន ភិក្ខុច្រៀសចេញទៅ ១ រឿនសន្និវិចកន្តា ១

រឿនពួកដទៃចេតទឹកមួយចំរុះណាគនិវិចមួយចំរុះណាចំរុះពោះ

សន្និ ១ រឿនព្រះវេតនិមានអាយុដ្ឋេចិវេ ១ រឿនភិក្ខុកាន់យក

ចំរុះដោយសេចក្តីស្មិទ្ធស្នាល ១ រឿនភិក្ខុអចិដ្ឋុមសកចិវេ ១

រឿនមាតិកាវិច្ឆារកិចចិវេមានប្រាម្បិយានិ ១ ។

១ វិលវសាតំ ២. វេតនា វិស្សានិ ។

បម្រែបម្រាញ់

[៨០] តេជ សមយេន តុដ្ឋោ គតវា ធម្មយំ
វិហរតិ តត្តវាយ មោក្ខរណំយា ភិវេ ។ តេជ ទោ បទ
សមយេន កាសីសុ ជិចមនេសុ វាសកតាមោ ធាម
យោតិ ។ តត្ត តស្សបតោត្តោ ធាម ភិក្ខុ អាវាសិកោ
យោតិ តន្តិវំដោ ឧស្សុក្កំ អាបទ្ធោ កំន្តិ អធាតតា
ច បេសលា ភិក្ខុ អាតទ្ធកយ្យំ អាតតា ច បេសលា
ភិក្ខុ ជាសុំ វិហរយ្យំ អយេតុ អាវាសោ វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេ-
បុស្សំ អាបទ្ធកយ្យតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
សម្ពុហុលា ភិក្ខុ កាសីសុ ចារិកំ ធរមាធា យេន វាស-
កតាមោ តនេវសវីសុ^(១) ។ អន្ទសា ទោ តស្សបតោត្តោ
ភិក្ខុ នេ ភិក្ខុ ទ្ធរតោ ។ អាតទ្ធកេ ជិស្វាន អាសវំ
បត្តាបេសិ ចាធានកំ ចាធមិបំ ចាធកតថលិកំ ឧប-
ចំកុំថំ បទុក្ខត្តា បត្តចំវំ បដិក្កហេសិ ចាជីយេន
អាថុច្ឆិ ធម្មានេ ឧស្សុក្កំ អកាសិ ឧស្សុក្កំថំ អ-
កាសិ យាគុយា ចាធាជីយេ ភត្តស្មិ ។ អថទោ តេសំ

• ១. តវេន្យំ ។

បម្រែបម្រាញ់

[៨០] សម័យោនា ព្រះកុដ្ឋមានព្រះភាគ គន្លំនាធាស្រែ
ទោក្ខណេវឈ្មោះតត្តវាទៀបត្រីនិចម្យា ។ សម័យោនាធិន្ទ កុដិកាសិធម្មបរ
បទស្រុក ១ ឈ្មោះវេសកៈ ។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបតោត្តោជាតាស្រីកាសិ
កុដិស្រុកឈ្មោះវេសកៈនោះ មានចិត្តជាប់ចំភាគដោយការរៀបចំកុដិកា-
សិសោនា គល់ប្តូរសេចក្តីរូលំរូយផ្សេងៗ ធ្វើដូចម្តេច ភិក្ខុភាន់ឡាយទាន
សិលជាទីស្រឡាញ់ដែលមិនទាន់មកដល់កំណត់រួមក្នុង ភិក្ខុមានសិល
ជាទីស្រឡាញ់ដែលមកដល់ហើយក៏គប្បីទៅជាសុខផង ម្យ៉ាងទៀតតា-
វេសនេធម្មិថលំនូវសេចក្តីចំរើនសេចក្តីលូតលាស់និងការទ្រូលំទ្រាយ ។
សម័យោនាធិន្ទ កុដិកុដិជាច្រើនរូប គ្រាប់ទៅកាន់ចារិក កុដិកាសិ
ធម្មបរ គឺទានទៅដល់ស្រុកឈ្មោះវេសកៈ ។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបតោត្ត
បានឃើញកុដិកុដិទាន់កំណត់រួមកំណត់ចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ត្រាល
ភាសនៈ ដំកល់ទឹកសម្រាប់លាន់ជើង តាំងសម្រាប់កល់ជើង នឹងវត្ត
សម្រាប់ជួតជើង ហើយក្រែកទទួលបាននឹងចំរើ អើបើដោយទឹកនាវ
ធ្វើសេចក្តីរូលំរូយកុដិការន្ទ ធ្វើសេចក្តីរូលំរូយកុដិបរនឹងទាន់យៈ
នឹងតត្តវាទៀត ។ កុដិកុដិជាភាគនុកភាន់នោះបានប្រែក្រាបផ្សេងៗ

យាតុយា ទាននិយ ភត្តស្មី ធុដ្ឋោនាតាយំ អាវុសោ
 អាវុសំកោ ភិក្ខុ បាទ មយំ អាវុសោ វង្សំ^(១) អាវុ
 សំកំ ភិក្ខុំ ឧត្តិយាមាតិ ។ អដទោ តេ អាគន្ធកា
 ភិក្ខុ សន្និបត្តិកា កស្សបតោត្តំ ភិក្ខុំ ឯតនរាវតំ ឬត្វេ
 ទោ ភ្នំ អាវុសោ ធម្មានេ ឧស្សុក្កំ ករោសិ ឧស្សុក្កំ
 មិ ករោសិ យាតុយា ទាននិយ ភត្តស្មី សោតានិ ភ្នំ
 ធុ ឧស្សុក្កំ ករោសិ យាតុយា ទាននិយ ភត្តស្មី
 អាមត្តិ ភ្នំ អាវុសោ អាមត្តិ មស្សសេតំ អាមត្តិ ។
 ធុ មេ អាវុសោ អាមត្តិ យមហំ បស្សយ្យន្តិ ។ អដទោ
 តេ អាគន្ធកា ភិក្ខុ កស្សបតោត្តំ ភិក្ខុំ អាមត្តិយា អ
 នស្សនេ ឧត្តិមិសុ ។ អដទោ កស្សបតោត្តស្ស ភិក្ខុនោ
 ឯតនរោសិ អហំ ទោ ឯតំ ធុ ជាតាមិ អាមត្តិ វា ឯសា
 អនាមត្តិ វា អាមត្តោ ធុ អនាមត្តោ វា ឧត្តិកោ ធុ
 អនុត្តិកា វា ធុ អនេ ធុ អនេ ធុ កុប្បន វា
 អកុប្បន វា ហិ ជាវហេន វា អត្តា ជាវហេន វា យន្ត ជាវ

* ១. ពេទ្យនេ អយំ យាតុ ១ ហេតិ ។

ក្នុងបរទិន្ធភាវនិយ ភិក្ខុភិក្ខុយិយ ម្ចាស់ភាវុសោ តាំងឡាយ ឧប្បវនេ
 ភិក្ខុជាម្ចាស់ភាវុសោនៈ ត្រឡប់ទៅជាភាវុសោយិយ ម្ចាស់ភាវុសោ តាំង
 ឡាយ បើដូច្នោះគួរយើងតាំងឡាយលើកត្តភិក្ខុជាម្ចាស់ភាវុសោនៈ ។
 ត្រាចារ្យន ពួកភិក្ខុជាតាគន្ធការប្រជុំនាវាយបាទនិយាយពាក្យនៈ
 និក្ខុណ្ណោកស្សបតោត្តំ ម្ចាស់ភាវុសោ ពិធីមលោកធ្វើសេចក្តីរូប
 មួយក្នុងការស្និទ្ធ ធ្វើសេចក្តីរូបមួយក្នុងបរទិន្ធភាវនិយ ភិក្ខុ ឧប្ប
 នេរោកលើធ្វើសេចក្តីរូបមួយ ក្នុងបរទិន្ធភាវនិយ ភិក្ខុ ម្ចាស់
 ភាវុសោ លោកត្រូវតែហើយ លោកឃើញតាមត្តិខ្លះប្តូរ ។ ភិក្ខុ
 ជាម្ចាស់ភាវុសោនៈធ្វើយថា ម្ចាស់ភាវុសោ អាមត្តិវេលាខ្លះប្តូរយើង
 នោះខ្លះនោះ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាតាគន្ធការលើកត្តភិក្ខុ
 ណ្ណោកស្សបតោត្ត ព្រោះមិនឃើញអាមត្តិ ។ ភិក្ខុណ្ណោកស្សបតោត្ត
 មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងលោកនោះថា ភាគអញមិនដឹងទូរហេតុទេថា នេះ
 ជាអាមត្តិមិនមែនជាអាមត្តិ ម្យ៉ាងទៀត អញត្រូវតែហើយប្តូរមិនទាន់
 ត្រូវ សិទ្ធិ(ក្នុង)លើកត្តអញមិន(ក្នុង)លើកត្តទេ ដោយកម្ម
 ត្រឹមត្រូវយមមិមិនប្រកចរាយមិន ដោយកម្មដ៏កម្រិក ម្តងកម្រិក
 ទេ ដោយកម្មគួរដល់ហេតុម្តងគួរដល់ហេតុទេ បើដូច្នោះមានតែអញ

ចម្លើយប្រឆាំង កសិករភ្នំពេញ

ចម្បី គន្ធា កកវង្គំ ឯកមត្តំ បុត្រយុទ្ធិ ។ អថទោ
 កសិករភ្នំពេញ ភិក្ខុ សេនាសនំ សំសារមត្តា បន្តិក-
 មាណយ យេន ចម្បា គេន បន្តិកមិ អនុបុត្រេន យេន
 ចម្បា យេន កកវង្គំ គេន បុត្រយុទ្ធិ ឧបសន្តិកមិ ភិក្ខុ
 វង្គំ អភិវង្គំ ឯកមត្តំ ធិសិទិ ។ អាចិណ្ណំ ទោ ប-
 ទេតំ ពុទ្ធានំ កកវង្គំ អាតណ្ណតោ ភិក្ខុ វា សន្តិ បដិ-
 សន្តិ វង្គំ ។ អថទោ កកវង្គំ កសិករភ្នំពេញ ភិក្ខុ ឯកម-
 ភិក្ខុ ភិក្ខុ ឧបសន្តិ កកវង្គំ យាបដិយំ កកវង្គំ
 អប្បកិលមថេន អន្តានំ អាតតោ កុតោ ច ភិក្ខុ
 អាតតសិទិ ។ ឧបសន្តិ កកវង្គំ យាបដិយំ កកវង្គំ
 អប្បកិលមថេន បាហំ កន្តេ អន្តានំ អាតតោ អន្តិ
 កន្តេ កាសិសុ ជនចរេសុ វិសកតាមោ យម គន្ធា
 ហំ អាភិសិកោ តន្តិកន្តោ ឧបសន្តិ អាបន្តោ កន្តិ

ចម្លើយប្រឆាំង ភិក្ខុភ្នំពេញ

ចម្បី ទៅកាន់គ្រងចម្បា ហើយគ្រាបបង្គំចូលសួរសេចក្តីនេះ ខ្ញុំនឹងព្រះដំមាន
 ព្រះភាគ ។ ត្រាពោះឯង ភិក្ខុ ឈ្មោះកសិករភ្នំពេញ បដិកដាក់
 សេនាសនៈ ហើយកាន់យកទុក្រនិងចិវៈ ទៀសចេញទៅកាន់គ្រងចម្បា
 ហើយចូលទៅកាន់ព្រះដំមានព្រះភាគ ឯគ្រងចម្បា ដោយលំដាប់ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដំមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដំ
 សមគួរ ។ ការពាក់ពាក់មួយអង្គ ដោយភិក្ខុ ទាំងឡាយ ជាអាឡូក ទោះជាប-
 រោណិយេស៍ ព្រះពុទ្ធានុញ្ញាយដំមានព្រះភាគ ។ ត្រាពោះឯង ព្រះដំ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូល នេះនឹងភិក្ខុ ឈ្មោះកសិករភ្នំពេញ ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ អ្នកឯង អាចអត់ប្រាសេចក្តីចូលបាន ឬទេ តាចញ្ចាំនិអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅបាន ឬទេ អ្នកឯង មកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ មិនលំបាក ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
 ទៀត អ្នកមកពីណា ។ ភិក្ខុ ឈ្មោះកសិករភ្នំពេញ គ្រាបបង្គំចូលថា បតិគ្រ
 ព្រះដំមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ អាចអត់ប្រាសេចក្តីចូលបាន បតិគ្រ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ អាចញ្ចាំនិអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្ត ទៅបាន បតិគ្រ
 ព្រះអង្គ ដំចិវៈ ខ្ញុំព្រះអង្គ មកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ដោយមិនមានសេចក្តីលំបាក
 ទេ បតិគ្រ ព្រះអង្គ ដំចិវៈ ប្រុក ឈ្មោះវិសកៈ មានក្នុងកាល ជនចរ
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាម្ចាស់ អាភិសិករ ប្រុក ឈ្មោះវិសកៈ ទោះ ជាបដិកដាក់ ដោយ
 ការរៀបចំក្នុង ភាវិសនោះ ដល់ទូរសេចក្តីចូល ទៅ ដើម្បីចម្រេច

អនាគតា ច វេសាលា ភិក្ខុ អាតច្ឆយ្យំ វេសតា ច យេ
 សលា ភិក្ខុ ជាសុំ វិហារយ្យំ អយត្ត អាវាសោ វុឌ្ឍិ
 វុឌ្ឍិវេយ្យំ អាចច្ឆយ្យតិ អថទោ កន្តេ សម្មុទ្ធាលា ភិក្ខុ
 កាសិស្ម ចារិកំ ចាខាណ យេន វិសកតាទោ កន្តវស-
 វិស្ម អន្តសំ ទោ អហំ កន្តេ តេ ភិក្ខុ ទ្វារតោ វ អា-
 តច្ឆន្តេ ទិស្វាន អាសនំ ចញ្ញាវេសិ ទាណោកកំ ចាទម្មិវ
 ចាទកតលំកំ ទមចិត្តិមី បច្ឆុត្តន្តា បត្តិចិវ ចមិត្តិហោសិ
 ចាធិយេន អាប្បដ្ឋិ ឈរាទេ ទស្សក្កំ អកាសិ ទស្សក្កំមី
 អកាសិ យាគុយា ទានធិយេ កត្តស្មី អថទោ តេសំ
 កន្តេ អាត្តកាទំ ភិក្ខុនំ ឯននយោសិ កន្តេនោ ទោ
 អយំ អាវុសោ អាវាសិទោ ភិក្ខុ ឈរាទេ ទស្សក្កំ
 ករោតិ ទស្សក្កំមី ករោតិ យាគុយា ទានធិយេ កត្ត-
 ស្មី ហន្ត មយំ អាវុសោ វិទេវ វិសកតាមេ ធិវាសំ
 ករោតិ អថទោ តេ កន្តេ អាត្តកា ភិក្ខុ កន្តេវ
 វិសកតាមេ ធិវាសំ ករោតិ វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ មយំ កន្តេ

ភិក្ខុជាវិទ្យា យវេសនាសិល ជាច្រើន ព្រំដែលមិនចាត់មក កប្បវិទ្យមក
 ធន ភិក្ខុដែលមានសិល ជាច្រើន ព្រំមកដល់ ហើយកប្បវេស ច្បាយ
 ធន ប្បវិទ្យា ភាវសារទេ កប្បវេស ព្រំសេចក្តីចំរើន ល្អកលាសំខ្ពស់-
 ខ្ពស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពេលនោះមានពួកភិក្ខុ ជា ច្រើន ប្រ
 ត្រិចារៅកាន់ចារិកក្នុងកាសិ ដំបូងកំប៉ាន ទៅដល់វិសកតាម បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ បានឃើញពួកភិក្ខុ ទារមកពីចម្ងាយ ល្អ ឃើញ
 ហើយគិតក្រាលកាសនេះ ដំកល់ទឹកលាងជើង តាំងសម្រាប់ច្រើន ទឹកវត្ត
 សម្រាប់ផ្គុំជើង ហើយគ្រាន់ទទួលខ្ញុំ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កើតដោយទឹក
 តាន់ បានធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ ខ្ពស់ ក្នុងការងារ បានធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ ខ្ពស់ ក្នុង
 បរទេស ទានធិយេ ទឹកក្តៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីប្រក្សដូច្នោះ
 បានដល់ភិក្ខុជាវិទ្យា ជាអាត្តកន្តេ ពេលនោះថា ម្ចាស់ កាវុសោ
 ជាវិទ្យា ភិក្ខុជាម្ចាស់ អាវុសោ ល្អណាស់ ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ ខ្ពស់ ក្នុង
 ការងារ ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ ខ្ពស់ បរទេស ទានធិយេ ទឹកក្តៅ ម្ចាស់
 កាវុសោ ជាវិទ្យា ចេះប្រារព្ធនៃយើង ជាវិទ្យា ទាំងសម្រេចការនៅ
 ក្នុងវិសកតាមនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ត្រាវនោះឯង ពួកភិក្ខុ ជា
 អាត្តកន្តេ សម្រេចការនៅក្នុងវិសកតាមនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

បច្ចេយ្យបុគ្គល កស្សបរោគកំណត់

ឯកនិយោសិ យោ ទោ ឥមេសំ អាគន្ធកាចំ ភិក្ខុនំ អា-
 គន្ធកកលមដោ សោ បដិប្បស្សន្តោ យេបិមេ តោចរ
 អប្បកកត្តាដោ តេននិមេ តោចរ ឧកកត្តាដោ ទុក្ខំ
 ទោ បន បរាសោ យាវជីវំ ទស្សន្តំ កាភំ វិញ្ញត្តិ
 ច បទុស្សនំ អមនាចា យន្តនាចា ឧ ទស្សន្តំ ក-
 រយ្យំ យាគុយា ទាននិយេ កត្តស្មី សោ ទោ អមំ កន្ត
 ឧ ទស្សន្តំ ករោតិ យាគុយា ទាននិយេ កត្តស្មី
 អដទោ តេសំ កន្ត អាគន្ធកាចំ ភិក្ខុនំ ឯកនិយោសិ
 បុត្រោ ទាយំ អរុសោ អារសិកោ ភិក្ខុ ឧហារេ ទស្ស-
 ន្តំ ករោតិ ទស្សន្តំ ករោតិ យាគុយា ទាននិយេ
 កត្តស្មី សោនាចាយំ ឧ ទស្សន្តំ ករោតិ យាគុយា
 ទាននិយេ កត្តស្មី ទុដ្ឋោនាចាយំ អារុសោ អារសិកោ
 ភិក្ខុ ហន្ត មយំ អារុសោ ឥមំ អារសិកំ ភិក្ខុ ទុត្តិ-
 តាណតំ អដទោ តេ កន្ត អាគន្ធកា ភិក្ខុ សន្តិបតិទា
 មំ ឯកនិយោសិ បុត្រោ ទោ ភំ អារុសោ ឧហារេ ទស្សន្តំ
 ករោសិ ទស្សន្តំ ករោសិ យាគុយា ទាននិយេ
 កត្តស្មី សោនាចំ ភំ ឧ ទស្សន្តំ ករោសិ

បច្ចេយ្យបុគ្គល ភិក្ខុកស្សបរោគ

សេចក្តីត្រិះរិះរន្តរោមស្ម័គ្រអង្គីថា ការលំបាករបាយអាគន្ធកកលមសំ
 អាគន្ធកកលមដោ តេននិមេ តោចរ ឧកកត្តាដោ ទុក្ខំ ទោ បន បរាសោ
 យាវជីវំ ទស្សន្តំ កាភំ វិញ្ញត្តិ ច បទុស្សនំ អមនាចា យន្តនាចា ឧ ទស្សន្តំ ក-
 រយ្យំ យាគុយា ទាននិយេ កត្តស្មី សោ ទោ អមំ កន្ត ឧ ទស្សន្តំ ករោតិ
 យាគុយា ទាននិយេ កត្តស្មី អដទោ តេសំ កន្ត អាគន្ធកាចំ ភិក្ខុនំ ឯកនិយោសិ
 បុត្រោ ទាយំ អរុសោ អារសិកោ ភិក្ខុ ឧហារេ ទស្សន្តំ ករោតិ ទស្សន្តំ ករោតិ
 យាគុយា ទាននិយេ កត្តស្មី សោនាចាយំ ឧ ទស្សន្តំ ករោតិ យាគុយា
 ទាននិយេ កត្តស្មី ទុដ្ឋោនាចាយំ អារុសោ អារសិកោ ភិក្ខុ ហន្ត មយំ
 អារុសោ ឥមំ អារសិកំ ភិក្ខុ ទុត្តិតាណតំ អដទោ តេ កន្ត អាគន្ធកា
 ភិក្ខុ សន្តិបតិទាមំ ឯកនិយោសិ បុត្រោ ទោ ភំ អារុសោ ឧហារេ ទស្សន្តំ
 ករោសិ ទស្សន្តំ ករោសិ យាគុយា ទាននិយេ កត្តស្មី សោនាចំ ភំ ឧ ទស្សន្តំ
 ករោសិ

យាតុយា ទាននិយេ កត្តស្មី អាចត្តិ ភ្នំ អាវុសា អាចន្ទោ
 បស្ស្រតំ អាចត្តិភ្នំ ធម្មិ មេ អាវុសា អាចត្តិ យាមចាំ
 បស្ស្រយ្យត្តិ អថេវា តេ កន្ត អាគន្ត ភិក្ខុ មំ អាចត្តិ
 យា អនស្សនេ ឧត្តមីសុ តស្ស មឃ្មំ កន្ត ឯតនយោសិ
 អហំ ចោ ឯតំ ធម្មិ ជាយមិ អាចត្តិ វា ឯសា
 អនាចត្តិ វា អាចន្ទោ ធម្មិ អនាចន្ទោ វា ឧត្តត្ថោ
 ធម្មិ អនុត្តត្ថោ វា ធម្មិកេន វា អធម្មិកេន វា
 កុម្មោន វា អកុម្មោន វា ហិណារោន វា អដ្ឋាតា
 រោន វា យទ្ធាតា ចម្បំ កត្តា ភិក្ខុ ឯតមត្តំ
 ឬទ្ធស្សត្តិ តតោ អហំ ភក្ខវា អាគន្ធមិកិ ។ អនា
 ចត្តិ ឯសា ភិក្ខុ លេសា អាចត្តិ អនាចន្ទោសិ ធម្មិ
 អាចន្ទោ អនុត្តត្ថោសិ ធម្មិ ឧត្តត្ថោ អធម្មិកេនាសិ
 កន្តេន ឧត្តត្ថោ កុម្មោន អដ្ឋាតារោន កត្ត ភ្នំ ភិក្ខុ

សេចក្តីខ្លះខ្លះយក្នុងបទនិងទាយៈនឹងកត្តហើយ ម្ចាស់អាវុសា អ្នក
 ត្រូវតាមក្តីហើយ អ្នកឃើញតាមក្តីឬទេ ខ្ញុំព្រះអង្គឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសា
 តាមក្តីដែលខ្ញុំតប្បិយើញនាម៉ែនមានទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកភិក្ខុ
 ជាតាគន្ធករនោះលើកក្តីខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះម៉ែនយើញតាមក្តីភិក្ខុកាលនោះ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ពាក្យអញមិន
 ដឹងហេតុនេះថា នេះជាអាចត្តិឬមិនមែនជាអាចត្តិ ម្យ៉ាងទៀតអញត្រូវ
 តាមក្តីហើយឬមិនទាន់ត្រូវទេ ម្យ៉ាងទៀតសង្ឃ (គួរ) លើកក្តីអញឬមិន
 (គួរ) លើកក្តីទេ ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ឬមិនប្រកបដោយធម៌ទេ
 ដោយកម្មដ៏កម្រិក ឬមិនកម្រិកទេ ដោយកម្មគួរដល់ហេតុ ឬមិនគួរដល់
 ហេតុទេ បើដូច្នោះទាន់តែអញតប្បិយើញកាន់ត្រង់បម្រា ហើយគ្រាបង្គំទូល
 សូរសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រោះ
 ហេតុនោះទាន់ខ្ញុំព្រះអង្គមក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ នេះជា
 អនាចត្តិ នេះមិនមែនជាអាចត្តិទេ អ្នកជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវតាមក្តី អ្នកជាភិក្ខុ
 មិនត្រូវតាមក្តី (អ្វីទេ) អ្នកជាភិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកក្តី ជាភិក្ខុដែលសង្ឃ
 លើកក្តីមិនបានទេ អ្នកសង្ឃបានលើកក្តីហើយដោយកម្មមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ ដោយកម្មដ៏កម្រិក ដោយកម្មមិនគួរតាមហេតុទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរ

ចង្កៀយ្យក្នុងក អានុក្កតិក្នុង

តន្ត្រី ភស្តុតាង ធិវិសិ តន្ត្រីយ៉ាង ។ ឯ កន្លែង
 ទោ តន្ត្រីស្របតោត្តោ ភិក្ខុ ភតវតោ បដិស្សុណិក្ខា
 ឧត្តាយាសនា ភតវត្ថុ អភិវាទេត្តា បដក្កុណំ តន្ត្រា
 យេន វាសភតាមោ តេន បក្កាមំ ។ អថ តោ តេសំ
 អាគន្ធកាចំ កំត្រាចំ អប្បុរេន កុក្កុច្ចំ អហុ វិប្បដិសារោ
 អណាភា វត លោ ឧ វត លោ លាភា ធិល្លច្ចំ វត លោ
 ឧ វត លោ សុលច្ចំ យេ មយំ សុច្ចំ ភិក្ខុ អនាបត្តិ-
 កំ អវុត្តិ អតោលោ ឧត្តិច្ចំ ហន្ត មយំ អវុត្តោ
 ចម្បំ តន្ត្រា ភតវតោ វត្តិកោ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទេស-
 យាតិ ។ អថ តោ តេ អាគន្ធកា ភិក្ខុ សេនាសមំ សំ-
 សាមេត្តា បត្តិច្ចិវោនាយ យេន ចម្បា តេន បក្កាមិសុ
 អធិប្បាទន យេន ចម្បា យេន ភតវិ តេន បស្ក័មិសុ
 ឧបស្ក័មិក្ខា ភតវត្ថុ អភិវាទេត្តា ឯកមច្ចំ ធិសិធិសុ ។
 អាច្ចិយំ ទោ បដេតំ ត្បន្ទាចំ ភតវត្ថាចំ អាគន្ធការិ
 ភិក្ខុយំ សុច្ចំ បដិសម្មោធិតុំ ។ អថ ទា ភតវិ តេ
 ភិក្ខុ ឯតនកោច កាច្ចំ ភិក្ខុវេ ទមធិយំ កាច្ចំ

ចង្កៀយ្យក្នុងក រឿងអនុក្កតិក្នុង

ទៅសម្រេចការនៅក្នុងវិសកត្រាមនោវិញ្ញចុះ ។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបោត្ត
 ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ហើយក៏គ្រោតចាកភាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះទានព្រះភាគ ធ្វើ
 ច្រក្សណហើយចៀសចេញទៅកាន់វិសកត្រាមនោ ។ ក្នុងសំដាប់
 នោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកនោះគឺសេចក្តីរឿសក្តៅត្រហាយថា មិន
 មែនជាលាភរបស់យើងហើយ យើងឈ្មោះថាឥតលាភហើយ អត្តភាព
 ជាមនុស្សយើងបាទដោយគ្រ មិនមែនយើងបាទដោយនិយម (ព្រោះ)
 យើងលើកវត្តភិក្ខុបរិសុទ្ធមិនមានពេបក្តី ដោយឥតរឿងឥតហេតុ ម្ចាស់
 ពារុសាទាំងឡាយ បើអ្វីល្អមានតែយើងទាំងឡាយនឹងទៅក្រីក្រចម្បូរ
 ហើយសំដីនិទ្ទវេសតាមពោស ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ត្រាមានឯង ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកនោះក៏រៀបចំរុកដាក់សេនាសនៈហើយ
 កាន់យកបាត្រនិងចីវារចៀសចេញទៅកាន់ក្រីក្រចម្បូរ ចូលទៅកាន់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគឯក្រីក្រចម្បូរដោយសំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏
 ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ សេចក្តី
 រីករាយនឹងភិក្ខុជាអាគន្ធកនោះដ៏ប្រក្រតិល្អរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយមាន
 ព្រះភាគ ។ ត្រាមានឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបទូលរទេះ
 នឹងពួកភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយអាចអត់ប្រា

យាបដ៏យំ កង្ខ័ត្ត អប្បកិលមរោទ អន្ទាធំ អាគតា
 កុរោ ច កុរោ កិក្ខុវ អាគត្តជាតិ ។ មមដ៏យំ
 កកវា យាបដ៏យំ កកវា អប្បកិលមរោទ ច មយំ
 កន្ត អន្ទាធំ អាគតា អត្ថំ កន្ត កាសីសុ ជនបរា-
 សុ ពិសកតាលោ លាម ឆតោ មយំ កកវា អាគត្ត-
 មាតិ ។ កុរោ កិក្ខុវ អាភិសិកំ កិក្ខុំ កិក្ខុំបិដ្ឋាតិ ។
 ឃិ កន្តេតិ ។ កិស្មិ កិក្ខុវ កិក្ខុស្មិ កិស្មិ^(១) កាវណេតិ ។
 អវត្ថុស្មិ កកវា អកាវណេតិ ។ វិសាហិ កុរោ កកវា
 អនុត្តរិកំ កិក្ខុវ អនុត្តរោមិកំ អប្បនិរុយំ អស្សា-
 មណេកំ អកាប្បិយំ អកាណិយំ កង្ខំ ហិ បាម
 កុរោ មោយ បុរិសា សុត្ថំ កិក្ខុំ អលាបត្ថិកំ អវត្ថុស្មិ

• ១. ពេត្តកេ អយំ ពាលិ ១ ពោធិ ។

សេចក្តីទុក្ខបុរោ កាចញ្ញំនិស្កតាពទ្យប្រព្រឹត្តទៅបានបុរោ អ្នក
 ចាំនិទ្យាយមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយការមិនលំបាកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ម្យ៉ាងទៀត អ្នកចាំនិទ្យាយមកអំពីទីណា ។ ពួកភិក្ខុចាំនិទ្យាយត្រាបបន្តិទូល
 ថា បពិត្រព្រះវិហារព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចគត់ត្រាបាន បពិត្រព្រះ
 មាតព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចញ្ញានិស្កតាពទ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ម្យ៉ាងទៀត យើងខ្ញុំចាំនិទ្យាយមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយ
 ការមិនលំបាកទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មានស្រុកមួយឈ្មោះវាសក-
 ទៅក្នុងកាសិដ៏ធម៌ បពិត្រព្រះមាតព្រះភាគ យើងខ្ញុំចាំនិទ្យាយ មកអំពី
 ស្រុកឈ្មោះវាសកនោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 អ្នកចាំនិទ្យាយលើកវត្តភិក្ខុចាំនិទ្យាយ បែបនេះ ។ ពួកភិក្ខុត្រាបបន្តិទូល
 ថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 អ្នកចាំនិទ្យាយលើកវត្តព្រះវត្តដូចប្តេជ្ញា ព្រះហេតុដូចប្តេជ្ញា ។ ពួកភិក្ខុ
 ត្រាបបន្តិទូលថា បពិត្រព្រះវិហារព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គចាំនិទ្យាយលើក
 វត្តដោយគ្មានវត្ត គ្មានហេតុទេ ។ ព្រះពុទ្ធមាតព្រះភាគទ្រង់តែងដៀលថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ការនេះមិនសប្បុរស មិនទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែន
 ជាចេតសមណៈ មិនគប្បី មិនត្រូវធ្វើទេ ម្ចាស់មោឃបុរសចាំនិទ្យាយ
 អ្នកចាំនិទ្យាយ មិនគួរនឹងលើកវត្តភិក្ខុដ៏ស្អាតគ្មានកាបត្តិ ដោយគ្មានវត្ត

អតារណោ ទុក្ខំបិស្សុដ ខេតំ មោឃបុរិសា អប្ប-
 សន្តាមំ វា បសាណាយ ។ មេ ។ វិភិយោត្វា ធម្មំ ភេតំ
 ភក្ខុ ភិក្ខុ អាមទ្កេសិ ធម ភិក្ខុវេ សុវា ភិក្ខុ អនា-
 បត្តិកោ អវត្តស្មី អតារណោ ទុក្ខំបិក្ខោ យោ ទុក្ខំ-
 ចេយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខដស្សានិ ។ អថទោ ទោ ភិក្ខុ
 ទុដ្ឋាយោសនា ឯតំសំ ទុក្ខាសន្តំ ភកិក្ខា ភក្ខវោ
 ទោទេសុ សំសា ធម្មតិក្ខា ភក្ខវត្តំ ឯតទោទុំ អទូយោ
 ទោ កាត្ត អទុក្ខា យថាពាលេ យថាម្ពុធូ យថា-
 អត្តសាលេ យេ មយំ សុត្តំ ភិក្ខុំ អនាបត្តិកំ អវត្តស្មី
 អតារណោ ទុក្ខំបិក្ខោ ទេសំ ទោ កាត្ត ភក្ខវា អទូយំ
 អទូយេតា បដិក្ខុធូវាតុ អាមតិ សំវាយាតិ ។ ភក្ខ
 តុដ្ឋេ ភិក្ខុវេ អទូយោ អទុក្ខា យថាពាលេ យថា-
 ម្ពុធូ យថាអត្តសាលេ យេ តុដ្ឋេ សុត្តំ ភិក្ខុំ អនាបត្តិកំ
 អវត្តស្មី អតារណោ ទុក្ខំបិក្ខោ យោ ធម ទោ តុដ្ឋេ
 ភិក្ខុវេ អទូយំ អទូយេតា ទិស្ថា យថាធម្មំ វដិករោជ

គ្មានហេតុទេ ម្ចាស់មោឃបុរិសា ទាំងឡាយ ការនេះជាមិនឲ្យជ្រះថ្លាដល់
 ភ្នែកនៃផលមិនបានជ្រះថ្លា ។ មេ ។ ទ្រង់និរៀលហើយទ្រង់ធ្វើមិត្ត-
 ជាច្រើនត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
 លើកក្នុងភិក្ខុដ៏បរិសុទ្ធគ្មានអាមត្តិដោយគ្មានវត្ថុគ្មានហេតុមេ ភិក្ខុណា លើក
 ត្រូវ ភិក្ខុនោះត្រូវតែបង្ខំខ្លួន ។ ត្រាោះ ភ្នែកភិក្ខុនោះត្រាក្រាបសាសនៈ
 ហើយធ្វើសំពត់ខ្លួនសង្ក្រាន្តលើស្មាម្ខាង ហើយត្រាបចុះទៀបព្រៃទៅទាំង
 ឡាយនៃព្រះជំនាន់ព្រះភាគដោយសិរសា ហើយទូលពាក្យនេះនឹងព្រះ
 ជំនាន់ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយត្រូវទោស
 ព្រោះជាបុគ្គលពាលយ៉ាងណា ជាបុគ្គលវង្វេងយ៉ាងណា ជាបុគ្គលមិន
 គ្រាន់យ៉ាងណា (ដោយហេតុ) យើងខ្ញុំទាំងឡាយលើកក្នុងភិក្ខុដ៏ស្អាត
 មិនមានអាមត្តិដោយគ្មានវត្ថុគ្មានហេតុ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះជំ
 នាន់ព្រះភាគទទួលអត់ទោសភាមាទោសនៃយើងខ្ញុំទាំងឡាយដើម្បីសង្រួម
 ភាវ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវ
 ទោសព្រោះជាបុគ្គលពាល ជាបុគ្គលវង្វេង ជាបុគ្គលមិនគ្រាន់យ៉ាងណា
 (ដោយហេតុ) អ្នកទាំងឡាយទោះលើកក្នុងភិក្ខុដ៏ស្អាតមិនមានអាមត្តិដោយ
 គ្មានវត្ថុគ្មានហេតុ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាលើអ្នកទាំងឡាយ
 លើកទោសភាមាទោសហើយចូរធ្វើតប (សំដែង) ឲ្យទោសភាមាទោសចុះ

តិ វោ ឧយំ បដិគ្គណាម វុឡិ ហោសា ភិក្ខុវេ
អរិយស្ស វិទយេ យោ អទ្ទយំ អទ្ទយនោ ទិស្វា
យថាធម្មំ បទិកោតិ ភាយតិ សំវំ រាមជ្ជតីតំ ។

[៨០] តេន ចោ បទ សមយេន ចម្បាយំ ភិក្ខុ
វិវុទាទិ កាត្វាទិ កាណេទិ អនម្មេន វុឡុកម្មំ^(១) កាណេទិ
អនម្មេន សមគ្គកម្មំ^(២) កាណេទិ ចម្បាយំ វុឡុកម្មំ កាណេទិ
ចម្បាយំ វិវុទាកេន វុឡុកម្មំ កាណេទិ ចម្បាយំ វិវុទាកេន ស-
មគ្គកម្មំ កាណេទិ វិកោតិ វិកតំ ទុក្ខំបតិ វិកោតិ ធ្វេ
ទុក្ខំបតិ វិកោតិ សម្ពហុលេ ទុក្ខំបតិ វិកោតិ សង្ឃំ
ទុក្ខំបតិ ធ្វេចំ វិកតំ ទុក្ខំបតិ ធ្វេចំ ធ្វេ ទុក្ខំបតិ ធ្វេចំ
សម្ពហុលេ ទុក្ខំបតិ ធ្វេចំ សង្ឃំ ទុក្ខំបតិ សម្ពហុ-
លាចំ វិកតំ ទុក្ខំបតិ សម្ពហុលាចំ ធ្វេ ទុក្ខំបតិ
សម្ពហុលាចំ សម្ពហុលេ ទុក្ខំបតិ សម្ពហុលាចំ សង្ឃំ
ទុក្ខំបតិ សង្ឃាយិ សង្ឃំ ទុក្ខំបតិ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ

១-២ សព្វុត វុឡុកម្មំ ឬ សមគ្គកម្មំ ឬ ទិស្សតំ ។ កមិ ៨៦ ឧបាលបិដកកោ
ចលិយា ៩ សមេតំ ។ កត្ត ហិ ចក្កាវិមាទិ វិក្កុវេ ឧបាលបិដកកោ អនម្មេន វុឡុ ឧបាល-
បិដកកោ ចាលិ ទិស្សតំ ។

កថាគតទទួលអត់ទោសនោះរបស់អ្នកទាំងឡាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីគិតថា ភិក្ខុណាឃើញទោសភាពទោសហើយធ្វើតថាទោសនោះ
ភាគធម៌ ដល់ខ្លួនសេចក្តីសង្ឃឹមក៏ដោយ នេះជាសេចក្តីចំរើនរបស់ភិក្ខុនោះ
ក្នុងអរិយវិទ្យា ។

[៨១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនៅក្នុងក្រុងចម្បាយធ្វើកម្ម
ទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ ធ្វើកម្មជាតួក្រែមទាំងមិនប្រកបដោយ
ធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មត្រូវត្រៃវិកតំប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាតួក្រែមប្រកប
ដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាតួក្រែមទាំងប្រកបដោយធម៌បួនខ្លះ ធ្វើកម្មត្រូវ
ត្រៃវិកតំប្រកបដោយធម៌បួនខ្លះ ភិក្ខុមួយប្រលើកវត្តភិក្ខុមួយប្រតិមាន
ភិក្ខុមួយប្រលើកវត្តភិក្ខុពីរប្រតិមាន ភិក្ខុមួយប្រលើកវត្តភិក្ខុច្រើនប្រតិមាន
ភិក្ខុមួយប្រលើកវត្តសិទ្ធិក៏មាន ភិក្ខុពីរប្រលើកវត្តភិក្ខុមួយប្រតិមាន ភិក្ខុពីរ
ប្រលើកវត្តភិក្ខុពីរប្រតិមាន ភិក្ខុពីរប្រលើកវត្តភិក្ខុច្រើនប្រតិមាន ភិក្ខុពីរ
ប្រលើកវត្តសិទ្ធិក៏មាន ភិក្ខុច្រើនប្រលើកវត្តភិក្ខុមួយប្រតិមាន ភិក្ខុច្រើនប្រ
លើកវត្តភិក្ខុពីរប្រតិមាន ភិក្ខុច្រើនប្រលើកវត្តភិក្ខុច្រើនប្រតិមាន ភិក្ខុច្រើន
ប្រលើកវត្តសិទ្ធិក៏មាន សិទ្ធិប្រលើកវត្តសិទ្ធិក៏មាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា

(៨៣) ចន្តរិយាទិ ភិក្ខុវេ កម្មាទិ អនិច្ចេន វត្ត-
 កម្មំ អនិច្ចេន សមត្តកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មេន
 សមត្តកម្មំ ។ តត្រិ ភិក្ខុវេ យនិទំ^(១) អនិច្ចេន វត្ត-
 កម្មំ វនំ ភិក្ខុវេ កម្មំ អនិច្ចេន វត្តកម្មំ កុប្បំ អដ្ឋាបារហំ
 ន ភិក្ខុវេ វវរុបំ កម្មំ កាតតំ ន ច មយា វវរុបំ
 កម្មំ អនុញ្ញាតំ ។ តត្រិ ភិក្ខុវេ យនិទំ អនិច្ចេន សមត្ត-
 កម្មំ វនំ ភិក្ខុវេ កម្មំ អនិច្ចេន កុប្បំ អដ្ឋាបារហំ ន
 ភិក្ខុវេ វវរុបំ កម្មំ កាតតំ ន ច មយា វវរុបំ កម្មំ
 អនុញ្ញាតំ ។ តត្រិ ភិក្ខុវេ យនិទំ ធម្មេន វត្តកម្មំ វនំ
 ភិក្ខុវេ កម្មំ វត្តកម្មំ កុប្បំ អដ្ឋាបារហំ ន ភិក្ខុវេ វវរុ-
 បំ កម្មំ កាតតំ ន ច មយា វវរុបំ កម្មំ អនុញ្ញាតំ ។

១ ន. យនិទំ ។

(៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកម្មនេះមាន ៤ យ៉ាង គឺ កម្មជាតិ
 ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មត្រូវត្រៀមមិនប្រកបដោយធម៌ ១ កម្ម
 ជាតូកែប្រែប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មត្រូវត្រៀមទាំងប្រកបដោយធម៌ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំង ៤ យ៉ាងនោះ កម្មណា ជាតូកែប្រែ
 មិនប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះឯងគឺជា កម្មកំរើក (ទូច) មិន
 គួរដល់ហេតុ ព្រោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌នឹង ជាតូកែប្រែ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ កម្មមានសភាព
 យ៉ាងនេះគឺជា កម្មមិនបានអនុញ្ញាតទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្ម
 ទាំងឡាយនោះ កម្មណា ត្រូវត្រៀមមិនប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កម្មនេះគឺជា កម្មកំរើក មិនគួរដល់ហេតុ ព្រោះថាកម្មនោះមិន
 ប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ ភិក្ខុមិន
 ត្រូវធ្វើទេ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះគឺជា កម្មមិនបានអនុញ្ញាតទេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំងឡាយនោះ កម្មណា ជាតូកែប្រែ
 ដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះឯងគឺជា កម្មកំរើក មិនគួរដល់ហេតុ
 ព្រោះថាកម្មនោះជាតូកែ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះភិក្ខុ
 មិនត្រូវធ្វើទេ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះគឺជា កម្មមិនបានអនុញ្ញាតទេ ។

តត្រិ កិច្ចាវ យទំនំ ធាត្ថេន សមត្ថកត្តំ ផនំ កិច្ចាវ
 កត្តំ ធម្មត្ថា សមត្ថត្ថា អត្តប្បំ ហំ ធារហំ ឯវរូបំ កិច្ចាវ
 កត្តំ កាតតំ ឯវរូបត្ថ មយា កត្តំ អនុញ្ញាតំ ។ តស្មា-
 តិហា កិច្ចាវ ឯវរូបំ កត្តំ តវិស្សាម យទំនំ ធាត្ថេន
 សមត្ថត្ថំ ឯវរូបំ ហេ កិច្ចាវ សិក្ខិតត្ថំ ។

[៨២] នេះ គេ ថា ថា សមយេន ធម្មត្ថយា កិច្ចា
 ឯវរូបានំ កត្តានំ ករោនំ អធាត្ថេន វត្ថុកត្តំ ករោនំ
 អធាត្ថេន សមត្ថកត្តំ ករោនំ ធាត្ថេន វត្ថុកត្តំ ករោនំ
 ធម្មប្បដ្ឋរូបតោន វត្ថុ កត្តំ ករោនំ ធម្មប្បដ្ឋរូបតោន
 សមត្ថកត្តំ ករោនំ ញត្តិវិបត្តិមិ កត្តំ ករោនំ អ-
 នុស្សាវនសឃ្មន្តំ^(១) អនុស្សាវនវិបត្តិមិ កត្តំ ករោនំ
 ញត្តិសឃ្មន្តំ ញត្តិវិបត្តិមិ អនុស្សាវនវិបត្តិមិ កត្តំ ករោនំ
 អញ្ញត្រាមិ ធម្មា កត្តំ ករោនំ អញ្ញត្រាមិ វិធីយា

១ អនុសាវនេឃ្មន្តំ ថាថេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បញ្ជាក់ម្នាក់ទៀតនោះ កម្មណាត្រូវត្រូវទាំង
 ប្រកបដោយធម៌ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះឯង ជាម្នាក់មិនកំរើក ជាម្នាក់
 គួរដល់ហេតុ ព្រោះថាកម្មនោះប្រកបដោយធម៌ផង ត្រូវត្រូវផង ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ កិច្ចាវរូបំ កម្មមានសភាព
 យ៉ាងនេះថា អនុញ្ញាត ។ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាក្នុងសាស្ត្រានេះថា យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើកម្ម
 មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺកម្មត្រូវត្រូវទាំងប្រកបដោយធម៌ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាដោយប្រកាសដូច្នោះឯង ។

[៨២] សម័យនោះឯង ភូតត្ថក្នុងភិក្ខុភិក្ខុទាំងឡាយមាន
 សភាពយ៉ាងនេះ គឺ ធ្វើកម្មជាភូតទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មត្រូវ-
 ត្រូវតែមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាភូតតែប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្ម
 ជាភូតទាំងប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មត្រូវត្រូវតែប្រកបដោយធម៌
 ខ្លះ ធ្វើកម្មវិបត្តិដោយញត្តិ តែបរិបូណ៌ដោយអនុស្សាវនាខ្លះ ធ្វើកម្មវិបត្តិ
 ដោយអនុស្សាវនា តែបរិបូណ៌ដោយញត្តិខ្លះ ធ្វើកម្មវិបត្តិដោយញត្តិទាំង
 វិបត្តិដោយអនុស្សាវនាខ្លះ ធ្វើកម្មសុចរិតខ្លះ ធ្វើកម្មសុចរិតវិន័យខ្លះ

ឧប្បយុទ្ធកថំ ធម្មត្ថយភិក្ខុវិទូ អារម្មណ៍

កង្កំ ករោង្គំ អញ្ញាត្រាបិ សត្តុ សាសនា កង្កំ ករោង្គំ
 បដិក្កដ្ឋកតំបិ កង្កំ ករោង្គំ អធម្មតំ ក្យម្បំ អដ្ឋាបា-
 រហំ ។ បេ ទេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ ទេ ឧដ្ឋាយន្តិ
 ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កេបំ ហិ ធាម ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ
 វរុចាចិ កង្កាចិ ករិស្សន្តិ អធម្មេន វត្តកង្កំ ក-
 រិស្សន្តិ ។ បេ ។ បដិក្កដ្ឋកតំបិ កង្កំ ករិស្សន្តិ អធម្ម-
 តំ ក្យម្បំ អដ្ឋាបារហន្តិ ។ អធមោ ទេ កិក្ខុ ករោង្គា
 ឯធម្មត្ថិ ករោង្គេសុំ ។ សត្តុំ កិក កិក្ខុវេ ធម្មត្ថិយា
 កិក្ខុ វរុចាចិ កង្កាចិ ករោង្គំ អធម្មេន វត្តកង្កំ
 ករោង្គំ ។ បេ ។ បដិក្កដ្ឋកតំបិ កង្កំ ករោង្គំ អធម្មតំ
 ក្យម្បំ អដ្ឋាបារហន្តិ ។ សត្តុំ ករោង្គំ ។ វិចារហិ
 កុត្តោ កតិ ។ បេ ។ វិចារហិត្វា ធម្មត្ថិ កេបំ កត្វា កិក្ខុ
 កាមន្តេសុំ ។

(៥២) អធម្មេន បេ កិក្ខុវេ វត្តកង្កំ អកង្កំ ឈ ច
 ករោង្គាយំ ។ អធម្មេន បេ កិក្ខុវេ សមត្តកង្កំ អកង្កំ

ឧប្បយុទ្ធកថំ ជឿតទេន្ទយភិក្ខុ ឧបាយភិក្ខុច្ឆានមនៃមនោកម្ម

ផ្អែកម្មនុស្សកសក្កុ ។ សទទុះ ផ្អែកម្មវិជ្ជេន ព្រះពុទ្ធតំរះជឿលហើយ ជាម្ម
 មិនប្រកបដោយធម៌ ជាម្មកំរើក មិនគួរដល់ហេតុខ្លះ ។ ពួកភិក្ខុណាមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះពាលហោស តំរះជឿល បន្ទុះ
 ចង្អាប់ថា ពួកពុទ្ធត្ថិយភិក្ខុមិនគួរនឹងផ្អែកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ
 សោះ គឺផ្អែកម្មជាពួកទាំងនឹងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ។ បេ ។ ផ្អែកម្មវិជ្ជេន
 ព្រះពុទ្ធតំរះជឿលហើយ ជាម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាម្មកំរើក ជា
 ម្មមិនគួរដល់ហេតុខ្លះ ។ ព្រោះនោះ ពួកភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំខ្លួនសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ត្រូវពួកពុទ្ធត្ថិយភិក្ខុផ្អែកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺផ្អែកម្មជាពួក
 ទាំងនឹងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ។ បេ ។ ផ្អែកម្មវិជ្ជេន ព្រះពុទ្ធតំរះជឿល
 ជាម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាម្មកំរើក ជាម្មមិនគួរដល់ហេតុខ្លះ ចំន
 មែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំខ្លួនថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស ពិភវមេ ។
 ព្រះពុទ្ធតំរះមានព្រះភាគទ្រង់តំរះជឿល ។ បេ ។ លុះទ្រង់តំរះជឿលហើយ
 ទ្រង់ធ្វើធម៌កថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកជា ។

(៥៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកទាំងនឹងមិនប្រកបដោយធម៌
 ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវផ្អែក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្ម
 ព្រមព្រៀងមិនប្រកបដោយធម៌ ក៏រឃ្លោះថាមិនមែនជាកម្ម មិន

១ ០ កាលាយំ ។ ធម្មេ ១ ០ កំភូរេ វត្តកម្មំ អកម្មំ
 ១ ០ កាលាយំ ។ ធម្មវ្យាប្បទេសេ ១ ០ កំភូរេ វត្តកម្មំ
 អកម្មំ ១ ០ កាលាយំ ។ ធម្មវ្យាប្បទេសេ ១ ០ កំភូរេ
 សមម្ពកម្មំ អកម្មំ ១ ០ កាលាយំ ។ ញត្តិវិបទ្ធកោ
 កំភូរេ កម្មំ អនុស្សាវរិយម្បង្គំ អកម្មំ ១ ០ កាលាយំ ។
 អនុស្សាវរិយទ្ធកោ កំភូរេ កម្មំ ញត្តិសម្បង្គំ អកម្មំ ១
 ០ កាលាយំ ។ ញត្តិវិបទ្ធកោ កំភូរេ កម្មំ អនុស្សា-
 វរិយទ្ធគំ អកម្មំ ១ ០ កាលាយំ ។ អញ្ញាត្រាថិ កំភូ-
 រេ ធម្មា កម្មំ អកម្មំ ១ ០ កាលាយំ ។ អញ្ញាត្រាថិ
 កំភូរេ វិទយា កម្មំ អកម្មំ ១ ០ កាលាយំ ។ អញ្ញា-
 ត្រាថិ កំភូរេ សន្តុ សាសនា កម្មំ អកម្មំ ១ ០ កា-
 លាយំ ។ ចន្តិក្កដ្ឋករិ ១ ០ កំភូរេ កម្មំ អនម្មំ កំ កុប្ប
 អដ្ឋាទារហំ អកម្មំ ១ ០ កាលាយំ ។

ត្រៃវិជ្ជេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាតួនៃប្រកបដោយធម៌
 កំណោះជាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 កម្មជាតួកតាំងប្រកបដោយធម៌បូម កំណោះជាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើ
 ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មត្រូវត្រៀមនៃប្រកបដោយធម៌បូម
 កំណោះជាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មវិបត្តិ
 ដោយញត្តិ នៃចំបូណ៌វាយមនុស្សានា កំណោះជាមិនមែនជាកម្ម
 មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មវិបត្តិដោយមនុស្សានា
 នៃចំបូណ៌វាយញត្តិ កំណោះជាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មវិបត្តិដោយញត្តិផង វិបត្តិដោយមនុស្សានាផង
 កំណោះជាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កម្មទុស្សាភវមិត្តិ កំណោះជាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទុស្សាភវិទិយ កំណោះជាមិនមែនជាកម្ម មិន
 ត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទុស្សាភវសក្កសាសនៈ កំណោះ
 ជាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មដែល
 ព្រះពុទ្ធទ្រង់តិះដៀល ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជា
 កម្មមិនគួរដល់ហេតុ កំណោះជាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។

ញត្តិចនុត្តេ ធម៌ ភិក្ខុវេ កម្មេ ឯកាយ កម្មវាចាយ
 កម្មំ ករោតំ ទ ទ ញត្តិ វេយ្យាតំ អនុត្តកម្មំ ។ ញត្តិច-
 នុត្តេ ធម៌ ភិក្ខុវេ កម្មេ ដ្ឋិហំ កម្មវាចាយំ តិហំ កម្ម-
 វាចាយំ ចតុហំ កម្មវាចាយំ កម្មំ ករោតំ ទ ទ ញត្តិ
 វេយ្យាតំ អនុត្តកម្មំ ។ កំណំ វិច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អនុត្តកម្មំ ។

(៨៦) កតិកាញ ភិក្ខុវេ វត្តកម្មំ ។ ញត្តិចនុត្តេយេ

ធម៌ ភិក្ខុវេ កម្មេ យោវិទិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាននា
 យោវុទ្ធិ ចន្ទារហានំ ធម្មោ អនាហានោ យោវិទិ សម្ម-
 ទិក្ខុតា បដិក្កាសន្តិ វត្តកម្មំ ។ ញត្តិចនុត្តេយេ ធម៌ ភិក្ខុវេ
 កម្មេ យោវិទិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាននា យោវុទ្ធិ
 ចន្ទារហានំ ធម្មោ អនាហានោ យោវិទិ សម្មទិក្ខុតា
 បដិក្កាសន្តិ វត្តកម្មំ ។ ញត្តិចនុត្តេយេ ធម៌ ភិក្ខុវេ
 កម្មេ យោវិទិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាននា
 យោវុទ្ធិ ចន្ទារហានំ ធម្មោ អនាហានោ យោវិទិ សម្មទិក្ខុតា

ប្រាសភិក្ខុវេ ធម៌ ភិក្ខុវេ កម្មេ ឯកាយ កម្មវាចាយ
 កម្មំ ករោតំ ទ ទ ញត្តិ វេយ្យាតំ អនុត្តកម្មំ ។ ញត្តិច-
 នុត្តេ ធម៌ ភិក្ខុវេ កម្មេ ដ្ឋិហំ កម្មវាចាយំ តិហំ កម្ម-
 វាចាយំ ចតុហំ កម្មវាចាយំ កម្មំ ករោតំ ទ ទ ញត្តិ
 វេយ្យាតំ អនុត្តកម្មំ ។ កំណំ វិច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អនុត្តកម្មំ ។

(៨៧) ប្រាសភិក្ខុវេ កម្មេ ឯកាយ កម្មវាចាយ ធម៌ ភិក្ខុវេ កម្មេ

ធម៌ ភិក្ខុវេ កម្មេ យោវិទិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាននា
 យោវុទ្ធិ ចន្ទារហានំ ធម្មោ អនាហានោ យោវិទិ សម្ម-
 ទិក្ខុតា បដិក្កាសន្តិ វត្តកម្មំ ។ ញត្តិចនុត្តេយេ ធម៌ ភិក្ខុវេ
 កម្មេ យោវិទិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាននា យោវុទ្ធិ
 ចន្ទារហានំ ធម្មោ អនាហានោ យោវិទិ សម្មទិក្ខុតា
 បដិក្កាសន្តិ វត្តកម្មំ ។ ញត្តិចនុត្តេយេ ធម៌ ភិក្ខុវេ
 កម្មេ យោវិទិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាននា យោវុទ្ធិ
 ចន្ទារហានំ ធម្មោ អនាហានោ យោវិទិ សម្មទិក្ខុតា

បដិញ្ញាសន្តិ វត្តកម្មំ ។ ប្រតិទតុត្ត ១០ ភិក្ខុវេ
 កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា ទេ អាគតា
 ហោត្តិ ទន្ធាហានំ ទន្ធា អាហារោ ហោតិ សម្ម-
 ទិក្ខតា បដិញ្ញាសន្តិ វត្តកម្មំ ។ ប្រតិទតុត្ត ១០
 ភិក្ខុវេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា ទេ អាគតា
 ហោត្តិ ទន្ធាហានំ ទន្ធា អាហារោ ហោតិ សម្ម-
 ទិក្ខតា បដិញ្ញាសន្តិ វត្តកម្មំ ។ ប្រតិទតុត្ត ១០
 ភិក្ខុវេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា ទេ អាគតា
 ហោត្តិ ទន្ធាហានំ ទន្ធា អាហារោ ហោតិ សម្ម-
 ទិក្ខតា បដិញ្ញាសន្តិ វត្តកម្មំ ។ បដិ វត្តកិ ភិក្ខុវេ វត្តកម្មំ ។

[៨៧] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សមត្តកម្មំ ។ ប្រតិទតុត្ត-

យេ ១០ ភិក្ខុវេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា ទេ
 អាគតា ហោត្តិ ទន្ធាហានំ ទន្ធា អាហារោ ហោតិ

កំហោយាភកម្ម ហៅថាកម្មជាត្រក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្ម
 មានញត្តិជាគំរប់ ៤ ភិក្ខុដែលគូរផលកម្មទាំងបីប្រភេទ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មិន
 បានមកជួបជុំគ្នា ធួនរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគូរផលធួន ភិក្ខុមិនបាន
 នាំមក ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានក្នុងទីចំពោះមុខ កំហោយាភកម្ម
 ហៅថាកម្មជាត្រក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤
 ភិក្ខុដែលគូរផលកម្មទាំងបីប្រភេទ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមកជួបជុំគ្នាហើយ តែ
 ធួនរបស់ភិក្ខុដែលគូរផលធួន ភិក្ខុមិនបាននាំមក ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមាន
 ក្នុងទីចំពោះមុខ កំហោយាភកម្ម ហៅថាកម្មជាត្រក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤ ភិក្ខុដែលគូរផលកម្មទាំងបីប្រភេទ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏បានមកជួបជុំគ្នាហើយ ធួនរបស់ភិក្ខុដែលគូរផលធួន ភិក្ខុបាន
 នាំមកហើយ តែភិក្ខុដែលមានក្នុងទីចំពោះមុខ ហោយាភកម្ម ហៅថាកម្ម
 ជាត្រក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទេនថាគតហៅថា កម្មជាត្រក ។

[៨៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មព្រមព្រៀង (នោះ) តើជួបធួន ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤ ភិក្ខុទាំងឡាយមាន
 ប្រភេទប្រភេទដែលគូរផលកម្ម ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយផង
 ធួនរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគូរផលធួន ភិក្ខុបាននាំមកហើយផង ភិក្ខុ

សម្ព័ន្ធក្នុង ចម្បងក្រោយសង្គម សម្ព័ន្ធក្នុង ។ ព្រះបិតា
 ១៦ ភិក្ខុវេ គម្ម យោវិតីតា ភិក្ខុ គម្មប្បដ្ឋាន គេ
 អាគនា ហោង្គិ ធនាហានំ ធនា អាណាដោ យោវិ
 សម្ព័ន្ធក្នុង ចម្បងក្រោយសង្គម សម្ព័ន្ធក្នុង ។ ភិក្ខុ
 វុទ្ធាតិ ភិក្ខុវេ សម្ព័ន្ធក្នុង ។

(៧០) ភិក្ខុវេ គម្មប្បដ្ឋាន គេ ។
 ព្រះបិតា ១៦ ភិក្ខុវេ គម្ម យោវិតីតា ភិក្ខុ គម្មប្បដ្ឋាន គេ
 អាគនា ហោង្គិ ធនាហានំ ធនា អាណាដោ យោវិ
 សម្ព័ន្ធក្នុង ចម្បងក្រោយសង្គម សម្ព័ន្ធក្នុង ។
 ព្រះបិតា ១៦ ភិក្ខុវេ គម្ម យោវិតីតា ភិក្ខុ គម្មប្បដ្ឋាន គេ
 អាគនា ហោង្គិ ធនាហានំ ធនា អាណាដោ យោវិ

តាំងឡាយដែលមានក្នុងចំពោះមុខ មិនហាមឃាត់កម្មផង ហៅថា កម្ម
 ព្រមព្រៀង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញក្តិជាតំរប់ ៤ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយបានប្តឹងឲ្យបដិសេធកម្មផលកម្ម ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបានមកជួបជុំគ្នា
 ហើយផង ខ្លះរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលកម្មផលខ្លះ ភិក្ខុបាននាំមក
 ហើយផង ភិក្ខុទាំងឡាយមានក្នុងចំពោះមុខ មិនហាមឃាត់កម្មផង
 ហៅថា កម្មព្រមព្រៀង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះគឺជាគតហោ
 ថា កម្មព្រមព្រៀង ។

(៧១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មជាពួកព្រមទាំងប្រកបដោយផល
 មម តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញក្តិជាតំរប់ពីរ (ភិក្ខុ)
 សុត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញក្តិជាទានិក្រាយវិញ ភិក្ខុទាំងឡាយមាន
 ប្តឹងឲ្យបដិសេធកម្មផលកម្ម ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបានមកជួបជុំគ្នា ខ្លះរបស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយដែលកម្មផលខ្លះ ភិក្ខុមិនបាននាំមកហើយក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដែលមានក្នុងចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថា កម្មជាពួកព្រមទាំង
 ប្រកបដោយផលមម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញក្តិជាតំរប់ពីរ
 ភិក្ខុសុត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញក្តិជាទានិក្រាយវិញ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បានប្តឹងឲ្យបដិសេធកម្មផលកម្ម ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបានមកជួបជុំគ្នា ហើយ វែនខ្លះ
 របស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលកម្មផលខ្លះ ភិក្ខុមិនបាននាំមកក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយ

យោតិ សម្មុទ្ធក្ខតា បដិក្កោសន្តិ ធម្មប្បវត្តន៍ រាគោ
 វត្តកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ ភិក្ខុវេ កម្មេ បឋមំ
 កម្មវាចំ អនុស្សវេតិ មន្ទា ញត្តិ វេយតិ យោតិកា
 ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ ធម្មារហាចំ ធម្មោ
 អនាហោ យោតិ សម្មុទ្ធក្ខតា បដិក្កោសន្តិ ធម្មប្បវត្តន៍
 រាគោ វត្តកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ ភិក្ខុវេ កម្មេ ប
 ឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សវេតិ មន្ទា ញត្តិ វេយតិ យោតិកា
 ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ ធម្មារហាចំ
 ធម្មោ អនាហោ យោតិ សម្មុទ្ធក្ខតា បដិក្កោសន្តិ
 ធម្មប្បវត្តន៍ រាគោ វត្តកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ ភិក្ខុវេ
 កម្មេ បឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សវេតិ មន្ទា ញត្តិ វេយតិ
 យោតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ ធម្មា
 រហាចំ ធម្មោ អនាហោ យោតិ សម្មុទ្ធក្ខតា បដិក្កោ
 សន្តិ ធម្មប្បវត្តន៍ រាគោ វត្តកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ ភិក្ខុវេ

ដែលមានក្នុងចំណោមមុខ ហាមយាត់កម្មក្តី ហៅជាកម្មជាតូកព្រមទាំង
 ប្រកបដោយធម៌បូម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញក្តីជាកំរប់តែ
 ភិក្ខុស្រីកម្មវាចាជាមុខ ទើបតាំងញក្តីជាទានិក្រាយវិញ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានប៉ុន្មានប្រវេណីដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយក្តី នេះ
 របស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់នេះ ភិក្ខុបានទាំងករហើយក្តី តែភិក្ខុទាំង
 ឡាយដែលមានក្នុងចំណោមមុខ ហាមយាត់កម្ម ហៅជាកម្មជាតូកព្រម
 ទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញក្តីជា
 កំរប់ ភិក្ខុស្រីកម្មវាចាជាមុខ ទើបតាំងញក្តីជាទានិក្រាយវិញ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយមានប៉ុន្មានប្រវេណីដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះបានមកជួបជុំគ្នា
 ក្តី នេះរបស់ភិក្ខុទាំង ឡាយដែលគួរដល់នេះ ភិក្ខុមិនបានទាំងករ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយដែលមានក្នុងចំណោមមុខ ហាមយាត់កម្មក្តី ហៅជាកម្មជាតូកព្រម
 ទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញក្តីជាកំរប់
 ភិក្ខុស្រីកម្មវាចាជាមុខ ទើបតាំងញក្តីជាទានិក្រាយវិញ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានប៉ុន្មានប្រវេណីដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះមកជួបជុំគ្នាហើយ តែនេះ
 របស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់នេះ ភិក្ខុមិនបានទាំងករហើយក្តី ភិក្ខុទាំង
 ឡាយដែលមានក្នុងចំណោមមុខ ហាមយាត់កម្មក្តី ហៅជាកម្មជាតូកព្រម
 ទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញក្តីជាកំរប់

កម្ម បឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សាវេនិ បច្ឆា ញត្តិ
 ឋមេតិ យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា នេ អាគតា ហោរិ
 ធម្មាហានំ ធម្មោ អាហារោ ហោតិ សម្មទិក្ខតា ប-
 ដិក្ខោសន្តិ ធម្មប្បដិវ្រយកេន វត្តកម្មំ ។ ធម្មំ វត្តកំ
 ភិក្ខុវេ ធម្មប្បដិវ្រយកេន វត្តកម្មំ ។

(៧១) ពាក្យកម្ម ភិក្ខុវេ ធម្មប្បដិវ្រយកេន សមត្ថ-
 កម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ ភិក្ខុវេ កម្ម បឋមំ កម្មវាចំ
 អនុស្សាវេនិ បច្ឆា ញត្តិ ឋមេតិ យាវតិកា ភិក្ខុ កម្ម-
 ប្បត្តា នេ អាគតា ហោរិ ធម្មាហានំ ធម្មោ អាហារោ
 ហោតិ សម្មទិក្ខតា ធម្មដិក្ខោសន្តិ ធម្មប្បដិវ្រយកេន
 សមត្ថកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ ភិក្ខុវេ កម្ម បឋមំ
 កម្មវាចំ អនុស្សាវេនិ បច្ឆា ញត្តិ ឋមេតិ យាវតិ-
 កា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា នេ អាគតា ហោរិ ធម្មាហានំ
 ធម្មោ អាហារោ ហោតិ សម្មទិក្ខតា ធម្មដិក្ខោសន្តិ

ភិក្ខុស្មិតកម្មវាចាជាមុន ហើយតាំងញត្តិជាទានិក្រាយវិញ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានបុគ្គលខ្លះដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយក្តី ឆន្ទៈ
 របស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុបានទាំងនោះហើយក្តី តែភិក្ខុទាំង
 ឡាយដែលមានគំនិតនោះមុន ហាមឃាត់កម្ម ហោរិកម្មជាត្រឹម
 ព្រមព្រាងដោយធម៌បូម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនោះគឺជាគម្រោ
 ងកម្មជាត្រឹមព្រមព្រាងដោយធម៌បូម ។

(៧២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកម្មរបស់ភិក្ខុ(ព្រមព្រាង)និគ្នា តែ
 ប្រកបដោយធម៌បូម (នោះ) ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយ
 មានញត្តិជាតំរប់ពី ភិក្ខុស្មិតកម្មវាចាជាមុន ហើយទើបតាំងស្មិតញត្តិជា
 ទានិក្រាយ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានបុគ្គលខ្លះ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ក៏បានមកហើយទាំងបានទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈមក
 ហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមកជួបជុំគ្នាហើយ ក៏មិនឃាត់ហាម កម្មនោះឈ្មោះ
 ថាកម្មរបស់ភិក្ខុដែលព្រមព្រាងនិគ្នាដែរ តែប្រកបដោយធម៌បូម ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយមានញត្តិជាតំរប់ពី ភិក្ខុស្មិតកម្មវាចាជាមុន ហើយ
 ទើបតាំងញត្តិជាទានិក្រាយ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានបុគ្គល
 ខ្លះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមកហើយ ទាំងបានទាំងឆន្ទៈ របស់ភិក្ខុដែលគួរ
 ដល់ឆន្ទៈមកហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមកជួបជុំគ្នាហើយ ក៏មិនឃាត់ហាម

[៧៣] ចញ្ច បដ្ឋា ចតុរត្តា ភិក្ខុសង្កេត ចញ្ចវត្តោ
 ភិក្ខុសង្កេត ធនាវត្តា ភិក្ខុបដ្ឋោ វិសតិវត្តា ភិក្ខុ-
 សង្កេត អនិរោធិវិសតិវត្តោ ភិក្ខុសង្កេតិ^(១) ។ តត្រ
 ភិក្ខុវេ យោយំ ចតុរត្តា ភិក្ខុសង្កេត បរេត្វា វិណិ
 តម្ពានំ ឧបសម្ពនំ អវារណំ អញ្ញំ ធម្មេន សមត្តោ
 សត្វករម្មសុ កម្មប្បត្តោ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យោយំ ចញ្ច-
 វត្តា ភិក្ខុសង្កេត បរេត្វា វេ កម្មានំ មជ្ឈិមេសុ វិ-
 ណយនេសុ ឧបសម្ពនំ អញ្ញំ ធម្មេន សមត្តោ សត្វ-
 ករម្មសុ កម្មប្បត្តោ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យោយំ ធនាវត្តោ
 ភិក្ខុសង្កេត បរេត្វា វិណិ កម្មំ អញ្ញំ ធម្មេន សមត្តោ
 សត្វករម្មសុ កម្មប្បត្តោ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យោយំ វិស-
 តិវត្តោ ភិក្ខុសង្កេត ធម្មេន សមត្តោ សត្វករម្មសុ
 កម្មប្បត្តោ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យោយំ អនិរោធិវិសតិវត្តោ
 ភិក្ខុសង្កេត ធម្មេន សមត្តោ សត្វករម្មសុ កម្មប្បត្តោ ។

១ ៣. វិចិត្រ សត្វ ១ វិស្សតិ ។

[៧៣] ធិនុសង្ឃិយោ ៥ ពួក គឺ ភិក្ខុសង្ឃិយោវត្ត (សង្ឃិយោភិក្ខុ
 ៤ ប្រ) ១ ភិក្ខុសង្ឃិយោវត្ត (សង្ឃិយោភិក្ខុ ៥ ប្រ) ១ ភិក្ខុសង្ឃិយោស-
 វត្ត (សង្ឃិយោភិក្ខុ ១០ ប្រ) ១ ភិក្ខុសង្ឃិយោវិសតិវត្ត (សង្ឃិយោភិក្ខុ ២០
 ប្រ) ១ ភិក្ខុសង្ឃិយោអនិរោធិវិសតិវត្ត (សង្ឃិយោភិក្ខុ ៤០ ប្រ) ១ ។
 ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ ចណ្តាភិក្ខុសង្ឃិយោចាំនិ ៥ ពួកនោះ ៦ ភិក្ខុសង្ឃិយោវត្តនោះ
 បើព្រមព្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគូដល់កម្មក្នុងកម្មចាំនិទ្ធក
 វៀវេលានិវតកម្ម ៤ យ៉ាងគឺ ១ បសប្បនាម្ម ១ បវារណាម្ម ១ អញ្ញាម-
 កម្ម ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ ចណ្តាភិក្ខុសង្ឃិយោចាំនិ ៥ ពួកនោះ ៦ ភិក្ខុសង្ឃិ-
 យោវត្តនោះបើព្រមព្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគូដល់កម្ម
 ក្នុងកម្មចាំនិទ្ធក វៀវេលានិវតកម្ម ៦ យ៉ាងគឺ ១ បសប្បនាម្មក្នុងកម្មចាំនិទ្ធក ១
 អញ្ញាមកម្ម ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ ចណ្តាភិក្ខុសង្ឃិយោចាំនិ ៥ ពួកនោះ ៦ ភិក្ខុ-
 សង្ឃិយោសវត្តនោះបើព្រមព្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគូដល់កម្ម
 ក្នុងកម្មចាំនិទ្ធក វៀវេលានិវតកម្ម ១ គឺ អញ្ញាមកម្ម ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ
 ចណ្តាភិក្ខុសង្ឃិយោចាំនិ ៥ ពួកនោះ ៦ ភិក្ខុសង្ឃិយោវិសតិវត្តនោះបើព្រមព្រៀងគ្នា
 ដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគូដល់កម្មក្នុងកម្មចាំនិទ្ធក ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិ-
 ទ្ធកាយ ចណ្តាភិក្ខុសង្ឃិយោចាំនិ ៥ ពួកនោះ ៦ ភិក្ខុសង្ឃិយោអនិរោធិវិសតិវត្តនោះ
 បើព្រមព្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគូដល់កម្មក្នុងកម្មចាំនិទ្ធក ។

ប្រែយុទ្ធសាស្ត្រ បញ្ជាក់នូវការសម្រេចបាន

យាតកម្មត្រូវបាន កំណត់ដោយសកម្មភាព សុទ្ធតែ
 កម្មត្រូវបាន លាហិតុប្បន្តកម្មត្រូវបាន ទុកតាមព្រឹត្តិ
 កម្មត្រូវបាន ទាញសំរាប់សកម្មភាព ទាញសំរាប់
 បំណងត្រូវបាន ឥទ្ធិពល វេហារសេ វេហារត្រូវបាន យស្ស
 សង្ខេប កង្កែប កំណត់ តំបន់ត្រូវបាន កង្កែប កំណត់ កង្កែប
 ១ ២ កំណត់ ។

បញ្ជាក់នូវការសម្រេចបាន ។

[៧៦] ទស្សន៍កំណត់ព្រឹត្តិ កំណត់ កង្កែប កំណត់ ទស្សន៍
 កង្កែប កំណត់ កង្កែប ១ ២ កំណត់ ។ ទស្សន៍
 កំណត់ កំណត់ កង្កែប សំរាប់ទាញទស្សន៍ ។ ២ ។
 សាមណ្ឌកម្ម កំណត់ សាមណ្ឌកម្ម កំណត់ បញ្ជាក់
 កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់
 កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់
 កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់
 កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់
 កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់ កំណត់

ប្រែយុទ្ធសាស្ត្រ វិធានកំណត់ដោយសុទ្ធតែ ២ ៣ កំណត់សម្រាប់ធ្វើដោយសុទ្ធតែ

ព្រះហស្តកំណត់ មានបុគ្គលដែល ទ្រទ្រង់កុំឱ្យដាច់ដាច់ មានកំណត់
 បំណងសុទ្ធតែ មានបុគ្គលដែលធ្វើព្រះហស្ត (ព្រះហស្ត) ឲ្យ
 ពុលទៅឲ្យដាច់ដាច់ មានទុកតាមព្រឹត្តិកំណត់ដាច់ដាច់ មានកំណត់ដែលមាន
 សំរាប់សេដ្ឋី ។ គ្មានកំណត់ មានកំណត់ដែលស្ថិតនៅក្នុងសីមាសេដ្ឋី ។ គ្មាន
 កំណត់ មានកំណត់ដែលស្ថិតនៅលើកាសាដោយឥតកំណត់ ។ សុទ្ធតែកម្ម
 ជល់បុគ្គលណា សុទ្ធតែមានបុគ្គលនោះដាច់ដាច់ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ)
 មិនហៅថាកម្មផង សុទ្ធតែមិនត្រូវធ្វើផង ។

បញ្ជាក់នូវវិធានសុទ្ធតែ ។

[៧៦] មានកំណត់ដោយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសុទ្ធតែ
 សុទ្ធតែមានកំណត់ដាច់ដាច់ ១០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្ម
 ផង សុទ្ធតែមិនត្រូវធ្វើផង ។ មានកំណត់ដោយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយ
 សុទ្ធតែ សុទ្ធតែមានកំណត់ដាច់ដាច់ ១០ ។ ២ ។ មានសាមណ្ឌ
 ដាច់ដាច់ ១០ មានសាមណ្ឌដាច់ដាច់ ១០ មានកំណត់ដែលបានលាសិក្ខា
 ដាច់ដាច់ ១០ មានកំណត់ដែលត្រូវធ្វើមកដាច់ដាច់ ១០ មានកំណត់ដែលសុទ្ធតែ
 ត្រូវព្រះមិនបញ្ជាក់កំណត់ដាច់ដាច់ ១០ មានកំណត់ដែលសុទ្ធតែត្រូវ
 មិនសំដែងអាចកំណត់ដាច់ដាច់ ១០ មានកំណត់ដែលសុទ្ធតែត្រូវព្រះមិនបញ្ជាក់

ឧត្តិកកណ្តសមោ ធម្មាណកណ្តសមោ វេយ្យសំវិសកណ
 សមោ ភិក្ខុយប្បក្កន្តកណ្តសមោ វិវាចាធម្មកណ្តសមោ
 មាតុយាធកណ្តសមោ បិទ្យយាធកណ្តសមោ អាហាន្តយា
 តកណ្តសមោ ភិក្ខុមិទ្ធិសកណ្តសមោ សង្ឃកណ្តកណ
 សមោ លាហិត្យកណ្តកណ្តសមោ ឧកាតាព្យញ្ញកណ្ត-
 សមោ បាបាសំវិសកណ្តសមោ បាបាសីមាយ មិទ្ធកណ
 សមោ វេទ្យយា វេហាសេ មិទ្ធកណ្តសមោ យស្ស យស្ស
 កក្កំ កោលតិ កំណសមោ កក្កំ កោលយ្យ កក្កំ ធម ធម
 កោណិយ ។

ឧសទ្ធិកណ្ត ។

(៧៧) វិសតិវត្តកោណាព្វ ភិក្ខុវេ កក្កំ ភិក្ខុមិវិសា
 កក្កំ កោលយ្យ កក្កំ ធម ធម កោណិយ ។ វិសតិវត្ត-
 កោណាព្វ ភិក្ខុវេ កក្កំ សិក្ខុមាណាវិសោ ។ បេ ។

ចំរិតក្រិតជាតិរមៀ ១០ មានបុគ្គលមួយជាតិរមៀ ១០ មានបុគ្គលដែលល្អ
 សំវិសជាតិរមៀ ១០ មានភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ភ្នកនិយជាតិរមៀ ១០ មាន
 សត្វតិព្វជាតិរមៀ ១០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតាជាតិរមៀ ១០ មាន
 បុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាតិរមៀ ១០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត
 ជាតិរមៀ ១០ មានបុគ្គលដែលធ្វើស្ត្រីស្តីកុមារជាតិរមៀ ១០ មានភិក្ខុដែល
 បំបែកសង្ឃជាតិរមៀ ១០ មានបុគ្គលដែលធ្វើព្រះហោហិត (ព្រះសាស្តា) ឱ្យ
 ពូរពន្លឺជាតិរមៀ ១០ មានគោតាព្វក្ខន្ធកជាតិរមៀ ១០ មានភិក្ខុដែល
 មានសំវិសវដ្ឋ ។ គ្នាជាតិរមៀ ១០ មានភិក្ខុដែលស្តីតទៅក្នុងសីមាៈឱ្យ
 គ្នាជាតិរមៀ ១០ មានភិក្ខុដែលស្តីតទៅលើភាសាសាដោយប្តូរជាតិរមៀ ១០
 សង្ឃធ្វើកម្មរបស់បុគ្គលណា សង្ឃមានបុគ្គលៈខានជាតិរមៀ ១០ ហើយធ្វើ
 កម្ម (កម្មខាន) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចំរិតក្រិតជាតិរមៀ ១០ ។

(៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំវិទ្យាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវិសតិ-
 វត្ត សង្ឃមានភិក្ខុជាតិរមៀ ២០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មខាន) មិនហៅថា
 កម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំវិទ្យាយ បើកម្ម
 សម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវិសតិវត្ត សង្ឃមានសិក្ខុមាណាជាតិរមៀ ២០ ។ បេ ។

សាមណេរិកេសោ សាមណេរិកេសោ សិក្ខុំ បច្ចុប្បាត-
 កាវិសោ អច្ឆិមាវត្ថុំ អច្ឆិមាវត្ថុំ អច្ឆិមាវត្ថុំ អច្ឆិមាវត្ថុំ អច្ឆិមាវត្ថុំ
 អនុស្សនេ ឧត្តិក្កកាវិសោ អាបត្តិយោ អប្បដិកាម្ម
 ឧត្តិក្កកាវិសោ ទាមិកាយ ធិដ្ឋិយោ អប្បដិកាម្ម
 ឧត្តិក្កកាវិសោ បណ្ណកាវិសោ ថេយ្យសំវាសកាវិសោ
 តិដ្ឋិយេ ប្បក្កត្តិកាវិសោ អិវាប្បាបកកាវិសោ មាតុយាតកា-
 វិសោ មិទុយាតកាវិសោ អាហាន្តយាតកាវិសោ កិក្កុដិ-
 ទុសកាវិសោ សធិ្ឋកេធិកាវិសោ លោមិទុប្បាធិកាវិសោ
 ឧកាតាព្យញ្ញធិកាវិសោ ធានាសំវាសកាវិសោ ធានា-
 សំមាយ មិទុវិសោ យស្សៈ សាធិ្ឋោ កាម្មំ ករោតិ
 កាវិសោ កាម្មំ ករោយ្យ ករោម្មំ ធិ ធិ ករោតិយំ ។

មានសាមណេរិកេសោ ២០ មានសាមណេរិកេសោ ២០ មានភិក្ខុវេល
 ចោលលាសិក្ខុជាតិ ២០ មានភិក្ខុវេលត្រូវអង្គុមវត្តជាតិ ២០ មាន
 ភិក្ខុវេលសន្និបាតវត្តត្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាតិ ២០ មានភិក្ខុវេល
 សន្និបាតវត្តត្រោះមិនសំដែងអាបត្តិជាតិ ២០ មានភិក្ខុវេលសន្និ
 បាតវត្តត្រោះមិនលេបដំបូងអាបត្តិជាតិ ២០ មានបុគ្គលវិជ្ជា
 តាមភិក្ខុវេល ២០ មានបុគ្គលវេល ២០ មានភិក្ខុវេលចូលរា
 តាមភិក្ខុវេល ២០ មានភិក្ខុវេលចូលរា ២០ មានបុគ្គលវេល
 សម្រាប់មាតាជាតិ ២០ មានបុគ្គលវេលសម្រាប់មាតាជាតិ ២០ មាន
 បុគ្គលវេលសម្រាប់ព្រះអរហន្តជាតិ ២០ មានបុគ្គលវេលទ្រុឌភិក្ខុ
 ជាតិ ២០ មានភិក្ខុវេលបំបែកសង្ឃជាតិ ២០ មានភិក្ខុវេលធ្វើព្រះ
 លោយោតិ (ព្រះសាស្តា) ឧប្បាសនៈឡើងជាតិ ២០ មានភិក្ខុវេល
 ជាតិ ២០ មានភិក្ខុវេលមានសំវាសផ្សេង ៗ គ្នាជាតិ ២០ មានភិក្ខុ
 វេលស្មើគ្នាវេលសំវាសផ្សេង ៗ គ្នាជាតិ ២០ សង្ឃវេលសម្រាប់បុគ្គល
 សង្ឃមានបុគ្គលខាងត្រង់ ២០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅជា
 កម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

[៧៨] ចារិកសិក្ខាបទត្ថោ ទេ ភិក្ខុវេ ចារិកសំ ន-
 ទេយ្យ ឥណ្ឌាយ បដិកស្សេយ្យ មាណស្ថំ នទេយ្យ តំវិសា
 អន្តេយ្យ អន្តម្មំ ទ ច កាលំយំ ។ ឥណ្ឌាយ បដិ-
 កស្សនាវហាបទត្ថោ ទេ ភិក្ខុវេ ចារិកសំ នទេយ្យ ឫ-
 ណាយ បដិកស្សេយ្យ មាណស្ថំ នទេយ្យ តំវិសា អន្តេយ្យ
 អន្តម្មំ ទ ច កាលំយំ ។ មាណស្ថាវហាបទត្ថោ ទេ ភិក្ខុវេ
 ចារិកសំ នទេយ្យ ឥណ្ឌាយ បដិកស្សេយ្យ មាណស្ថំ ន-
 ទេយ្យ តំវិសា អន្តេយ្យ អន្តម្មំ ទ ច កាលំយំ ។ មា-
 នត្ថចារិកបទត្ថោ ទេ ភិក្ខុវេ ចារិកសំ នទេយ្យ ឥណ្ឌា-
 យ បដិកស្សេយ្យ មាណស្ថំ នទេយ្យ តំវិសា អន្តេយ្យ
 អន្តម្មំ ទ ច កាលំយំ ។ អន្តាវហាបទត្ថោ ទេ ភិក្ខុវេ

[៧៨] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បើសន្សំមានភិក្ខុអ្នកនៅបរិវេសជា
 តំរប់២ ហើយឱ្យបរិវេស ទាញអន្តបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ហើយឱ្យ
 មានត្ថ (បើ) សន្សំមានភិក្ខុអ្នកនៅបរិវេសនោះជាតំរប់២០ ហើយឱ្យអញ្ជា
 (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សន្សំក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំនិទ្ធាយ បើសន្សំមានភិក្ខុដែលគូរដល់ការទាញអន្តបត្តិមកដាក់ក្នុង
 មូលាបត្តិជាតំរប់២ ហើយឱ្យបរិវេស ទាញអន្តបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ
 ហើយឱ្យមានត្ថ (បើ) សន្សំមានភិក្ខុនោះជាតំរប់២០ ហើយឱ្យអញ្ជា
 (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សន្សំក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំនិទ្ធាយ បើសន្សំមានភិក្ខុដែលគូរដល់មានត្ថជាតំរប់២ ហើយឱ្យបរិ-
 វេស ទាញអន្តបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ហើយឱ្យមានត្ថ (បើ) សន្សំ
 មានភិក្ខុដែលគូរដល់មានត្ថនោះជាតំរប់២០ ហើយឱ្យអញ្ជា (យ៉ាងនេះ)
 មិនហៅថាកម្មផង សន្សំក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បើសន្សំ
 មានភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តមានត្ថជាតំរប់២ ហើយឱ្យបរិវេស ទាញអន្តបត្តិមក
 ដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ហើយឱ្យមានត្ថ បើសន្សំមានភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តមានត្ថនោះ
 ជាតំរប់២០ ហើយឱ្យអញ្ជា (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សន្សំក៏មិន
 ត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បើសន្សំមានភិក្ខុដែលគូរដល់អញ្ជា

បង្ហាញឲ្យឃើញ ឯកចក្ខុស្ស បដិក្ខេបសា រូបាទិ ១ រូបាទិ

បរិកសំ ននេយ្យ មូលាយ បដិក្ខេបស្សយ្យ មាណស្តំ ន-
នេយ្យ តំភិសា អន្តេយ្យ អកត្តំ ០ ០ កាលាយំ ។

(៧៧) ឯកចក្ខុស្ស ភិក្ខុវេ សង្ឃមជ្ឈេ ។ បដិក្ខេបសា

រូបាទិ ឯកចក្ខុស្ស ០ រូបាទិ ។ ឧស្ស ០ ភិក្ខុវេ សង្ឃមជ្ឈេ

បដិក្ខេបសា ០ រូបាទិ ។ ភិក្ខុវេយា ភិក្ខុវេ សង្ឃមជ្ឈេ

បដិក្ខេបសា ០ រូបាទិ ។ សំ ភិក្ខុវេយាយ ភិក្ខុវេ ០ បេ ។

សាមាណាស្ស ភិក្ខុវេ សាមាណេវាយា ភិក្ខុវេ តំភិក្ខុវេ

បច្ចុក្ខាតកស្ស ភិក្ខុវេ អត្ថិបវត្តំ ។ បដិក្ខេបសា ០ ឧស្ស ភិក្ខុវេ

ឧប្បត្តកស្ស ភិក្ខុវេ មិគ្គិមិគ្គិស្ស ភិក្ខុវេ វេននដ្ឋស្ស ភិក្ខុវេ

អាមត្តិយា អមស្ស ០ ឧត្តិក្ខតកស្ស ភិក្ខុវេ វេននដ្ឋស្ស ភិក្ខុវេ

អប្បដិក្ខេ ឧត្តិក្ខតកស្ស ភិក្ខុវេ ចាចិកាយ មិដ្ឋិយា

អប្បដិមិស្សត្តេ ឧត្តិក្ខតកស្ស ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតស្ស ភិក្ខុវេ

បង្ហាញឲ្យឃើញ ការហាមឃាត់ (កណ្តាលជំនុំសង្ឃ) របស់បុគ្គលខ្លះទៀត ខ្លះទៀត

ជាតំរម្រ ហើយឲ្យបរិកស ភាព្រាអន្តបត្តិមកដាក់ក្នុងបូណ្ណបត្តិ ហើយឲ្យ

មានក្ត បើសិន្យមានក្តីកែវេលក្តីដល់កណ្តាលនោះជាតំរម្រ ២០ ហើយឲ្យ

អន្ត (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាភិក្ខុវេ សិន្យក៏មិនត្រូវប្តឹង ។

(៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ

របស់បុគ្គលខ្លះទៀត របស់បុគ្គលខ្លះមិនទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ០

ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃរបស់ខណោ ដែលមិនទៀត ។ ម្ចាស់

ភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃរបស់ភិក្ខុមិនទៀត

១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុមិនទៀត ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

របស់សាមាណោ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សាមាណោ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង

ឡាយ របស់ភិក្ខុអនាមិកោ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុអន

ត្រៃមិគ្គិកោ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលអន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង

ឡាយ របស់ភិក្ខុដែលមានចិត្តរើវាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់

ភិក្ខុដែលមានវេទនាគ្រប់សន្តត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃ

លើកវត្តាព្រោះមិនឃើញតាបត្តិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃ

លើកវត្តាព្រោះមិនសំដែងតាបត្តិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃ

លើកវត្តាព្រោះមិនលះបង់នូវបដិក្ខេបក្រត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បណ្ឌិត

ធម្មសំណុំសកស្ស កិច្ចវេ តិច្ឆិយេ ធម្មត្តន្តកស្ស កិច្ចវេ
 តិច្ឆិយេ ធម្មត្តន្តកស្ស កិច្ចវេ មាតុយោ ធម្មត្តន្តកស្ស កិច្ចវេ វិច្ឆិ-
 យោ ធម្មត្តន្តកស្ស កិច្ចវេ អាហារន្តយោ ធម្មត្តន្តកស្ស កិច្ចវេ កិច្ច-
 ជំនុំសកស្ស កិច្ចវេ សង្ឃរោ ធម្មត្តន្តកស្ស កិច្ចវេ លោហិ-
 តុប្បាធម្មត្តន្តកស្ស កិច្ចវេ ឧត្តរោ ធម្មត្តន្តកស្ស កិច្ចវេ ជា-
 លាសំណុំសកស្ស កិច្ចវេ ជាលាសំណុំសកស្ស កិច្ចវេ បិទស្ស កិច្ចវេ
 សន្តិយោ វេហាសេ បិទស្ស កិច្ចវេ យស្ស សាម្មោ តម្ក
 តា ធម្មត្តន្តកស្ស កិច្ចវេ សង្ឃបដ្ឋេ ធម្មត្តន្តកស្ស ធម្មត្តន្តកស្ស ធម្មត្តន្តកស្ស
 រូបាតិ ។ សមេសំ ចោ កិច្ចវេ សង្ឃបដ្ឋេ ធម្មត្តន្តកស្ស
 សាធា ធម្មត្តន្តកស្ស ធម្មត្តន្តកស្ស ធម្មត្តន្តកស្ស ធម្មត្តន្តកស្ស
 ធម្មត្តន្តកស្ស ធម្មត្តន្តកស្ស ធម្មត្តន្តកស្ស ធម្មត្តន្តកស្ស
 សាធាសំណុំសកស្ស សមាធម្មតិមាយ បិទស្ស

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលល្អសំណើស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 របស់ភិក្ខុដែលល្អទៅកាន់ក្នុងភិក្ខុយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សត្វ
 កំបោម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលសម្រាប់មាតា ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ របស់បុគ្គលដែលសម្រាប់បិតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គល
 ដែលសម្រាប់ព្រះអាចារ្យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលទ្រុស្ត
 ភិក្ខុទី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 របស់បុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យក្រពើទៀន ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ របស់គេកោត្យគួរខកៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែល
 មានសំណើស្វែងវត្ថុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលស្ម័គ្រទៅក្នុង
 សីមាស្វែងវត្ថុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលស្ម័គ្រទៅលើគាតាស
 ដោយប្អូន ជំនុំសន្សំធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការ
 ហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្សំ របស់បុគ្គលទោះមិនទៀនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្សំ របស់បុគ្គលទាំងអម្បាល
 ទេវធម៌មិនទៀនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាល
 ជំនុំសន្សំ របស់ទារុណាទើបទៀនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាម
 ឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសន្សំ របស់ភិក្ខុជាបកត្តមានសំណើស្ម័គ្រ ស្ម័គ្រ

អង្គការសហប្រតិបត្តិការស្រុក ក៏ដូចជា វិស្វកម្មស្រុក
សង្ឃមណ្ឌល បដិស្តានសាលា រូបាភិ ។ ឥតស្មើ ទេ
ក៏ដូច សង្ឃមណ្ឌល បដិស្តានសាលា រូបាភិ ។

(១០០) ទ្រព្យ ក៏ដូច វិស្វកម្ម អង្គ ក៏ដូច បុគ្គល
ណា អម្បត្តោ វិស្វកម្ម ឯ ទេ សង្ឃ វិស្វកម្ម ឯ បុគ្គល
ណា សុខស្រូវតោ ឯ ទេ ធុន្ត វិស្វកម្ម ។ ឥតហេ
ច ក៏ដូច បុគ្គល អម្បត្តោ វិស្វកម្ម ឯ ទេ សង្ឃ
វិស្វកម្ម ឯ ធុន្ត វិស្វកម្ម ។ ឥត ក៏ដូច ក៏ដូច សុទ្ធា
ហោតិ អនាបត្តិកោ ឯ ទេ សង្ឃ វិស្វកម្ម ឯ ធុន្ត វិស្វកម្ម
តោ ។ អយំ វុទ្ធិកំ ក៏ដូច បុគ្គល អម្បត្តោ វិស្វកម្ម
ឯ ទេ សង្ឃ វិស្វកម្ម ឯ ធុន្ត វិស្វកម្ម ។ ឥតហេ
ច ក៏ដូច បុគ្គល អម្បត្តោ វិស្វកម្ម ឯ ទេ
សង្ឃ វិស្វកម្ម សុខស្រូវតោ ។ ឥត (១) ក៏ដូច ក៏ដូច

១ ១. ៨៨ ០៩ ។

ទៅក្នុងសីលធម៌ ដោយហោចទៅ សូម្បីក៏ក្នុងសីលធម៌ ទៅជា
លំដាប់ ដែលញុំនសិទ្ធិឱ្យដឹង ក៏ឡើងដែរ ។ ម្ចាស់ក៏កុំចាំឱ្យយ
ការណាមួយកំណត់លក្ខណៈដ៏ធំសង្ឃរបស់ក៏កុំខានឯច ទើបឡើង ។

(១០០) ម្ចាស់ក៏កុំចាំឱ្យយ វិស្វកម្ម (ការបណ្តេញចេញ)
នេះមាន ២ យ៉ាង ម្ចាស់ក៏កុំចាំឱ្យយ មានបុគ្គលក៏ក្នុងសីលធម៌ ទាំងស្រុង
ឱ្យវិស្វកម្មនៅឡើយ បើសិទ្ធិបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ បុគ្គល
ក្នុងខ្លះ ឈ្មោះថា សិទ្ធិបណ្តេញចេញដោយល្អ (ត្រូវ) បុគ្គលក្នុងខ្លះ ឈ្មោះ
ថា សិទ្ធិបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ (ខុស) ។ ម្ចាស់ក៏កុំចាំឱ្យយ បុគ្គល
ដូចម្តេចដែលមិនទាន់ដល់ឱ្យវិស្វកម្ម បើសិទ្ធិបណ្តេញបុគ្គលនោះ
ចេញ ឈ្មោះថា សិទ្ធិបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ។ ម្ចាស់ក៏កុំ
ចាំឱ្យយ ក៏ក្នុងសីលធម៌ ទាំងស្រុង ឬក៏ក្នុងសីលធម៌ បើសិទ្ធិ
បណ្តេញក៏កុំនោះចេញ ឈ្មោះថា សិទ្ធិបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ។
ម្ចាស់ក៏កុំចាំឱ្យយ បុគ្គលនេះកំណត់យ៉ាង បុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់
ឱ្យវិស្វកម្ម បើសិទ្ធិបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា សិទ្ធិ
បណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ។ ម្ចាស់ក៏កុំចាំឱ្យយ បុគ្គលដូចម្តេច
ដែលមិនទាន់ដល់ឱ្យវិស្វកម្ម បើសិទ្ធិបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ
ឈ្មោះថា សិទ្ធិបណ្តេញចេញដោយល្អ ។ ម្ចាស់ក៏កុំចាំឱ្យយ ក៏កុំ

ពាលោ យោតិ អប្បត្តោ អាមត្តិទហុលោ អនបដាដោ
 តិហិសំសាដោ វិហាតិ អនុលោមិកេហិ តិហិសំ-
 សាត្តហិ តំ ថេ សាដ្ឋុ ធិស្សារតិ សុធិស្សារិសា ។
 អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ បុត្តលោ អប្បត្តោ ធិស្សារណំ តំ
 ថេ សាដ្ឋុ ធិស្សារតិ សុធិស្សារិសា ។

(១១១) ដោតិ ភិក្ខុវេ ធិស្សារណំ អត្តំ ភិក្ខុវេ
 បុត្តលោ អប្បត្តោ ធិស្សារណំ តំ ថេ សាដ្ឋុ ធិស្សារតិ
 ឯតោ ធាសារិសា ឯតោ ធាសារិសា ។ កកត-
 យោ ថ ភិក្ខុវេ បុត្តលោ អប្បត្តោ ធិស្សារណំ តំ
 ថេ សាដ្ឋុ ធិស្សារតិ ធាសារិសា ។ បណ្ណុនតោ
 ភិក្ខុវេ អប្បត្តោ ធិស្សារណំ ឧញេ សាដ្ឋុ ធិស្សារតិ
 ធាសារិសា ។ វេយ្យសំវិសតោ ភិក្ខុវេ ។ ថេ ។

ក្នុងសាលានោះ ល្ងង់មិនបាន មានការបង្កើត មិនមានការកំណត់ការបង្កើត
 ដោយច្របូកច្របូរដោយគ្រិយស្ត ដោយការច្របូកច្របូរមិនសមគួរ បើ
 សង្ឃបណ្ណញ្ញកុំពុំទាន់ចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្ណញ្ញចេញដោយល្អ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនោះគឺជាគណបាលី បុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់
 ទូរធិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្ណញ្ញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា បណ្ណញ្ញ
 ចេញដោយល្អ ។

(១១១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧសារណាកម្ម^(១) បាន ២ យ៉ាង
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានបុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់ទូរធិស្សារណាកម្មដោយ
 ច្រើន បើសង្ឃបណ្ណញ្ញបុគ្គលនោះបញ្ចូល បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃ
 បណ្ណាលដោយល្អ បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្ណាលដោយ
 អត្រិត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេចដែលមិនទាន់ដល់ទូរ
 ធិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្ណញ្ញបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្ណាល
 បញ្ចូលដោយអត្រិត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណករមិនដល់ទូរធិស្សារ-
 ណាកម្មទេ បើសង្ឃបណ្ណញ្ញបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្ណាល
 ដោយអត្រិត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលល្អចំណេះ ។ ថេ ។

១ ការយោចស្តាប់គ្នា ដោយកំណត់តែមួយ មានរបស់ឧទាហរណ៍ដាក់ចូលវះដោះដើម
 ហៅថា ឧសារណាកម្ម ។

វិធីបំបាត់ មហារាជ

គន្លងច្រើន ក៏គ្រប់ យាសច្រើន ក៏គ្រប់ គន្លងយាសច្រើន

ក៏គ្រប់ រាជ្យវិច្ឆិកា ក៏គ្រប់ អន្តរាគមន៍ ក៏គ្រប់ គន្លង-

រាជ្យ ក៏គ្រប់ ធនាគារក្រុង ក៏គ្រប់ ខ្សែ ក៏គ្រប់

នា រោង ក៏គ្រប់ គណនា ក៏គ្រប់ លក្ខណៈ ហិរញ្ញ

ក៏គ្រប់ គណនា ក៏គ្រប់ លិខិត ក៏គ្រប់ សំបុត្រ

ក៏គ្រប់ បាយក្រវាញ ក៏គ្រប់ បរិសុទ្ធសភា ក៏គ្រប់ ការ

លោក ក៏គ្រប់ កុណី ក៏គ្រប់ ខ្សែ ក៏គ្រប់ បក្ស ហិរញ្ញ

វិធីបំបាត់ មហារាជ

ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្សកំបុត(ខ្មៅ) ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្ស
 កំបុត(ខ្មៅ) ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្សកំបុត(ខ្មៅ) ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា
 មនុស្សកំបុត(ខ្មៅ) មនុស្សកំបុត(ខ្មៅ) ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្សកំបុត
 មេដំបូង ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្សជាប់សាវ័ស (សាវ័ស ក្រុងស៊ី) ម្ចាស់
 ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្សមានវ័យច្រើន (មានប្រាមវ័យច្រើន មនុស្ស
 ប្រចាំ) ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្សគម ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្ស
 ភ្នំ ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្សឯកស្រុក(គ្រប់អាយុវ័យ) មនុស្ស ម្ចាស់
 ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្សដែលគេប្រើប្រាស់ មនុស្សស្នាក់នៅ ម្ចាស់ក្រុម
 ប្រឹក្សា មនុស្សដែលគេប្រើប្រាស់ មនុស្សស្នាក់នៅ ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា
 មនុស្សដែលគេប្រើប្រាស់ មនុស្សស្នាក់នៅ ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា
 មនុស្សដែលគេប្រើប្រាស់ (ក្រុងស្រុក) ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា
 មនុស្សដែលគេប្រើប្រាស់ មនុស្សដែលគេប្រើប្រាស់ មនុស្សដែល
 មានពេទ្យគ្រប់ (មានមនុស្សមនុស្សគ្រប់) ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្ស
 ដែលមានប្រព្រឹត្តិបរិសុទ្ធ (គឺមានប្រព្រឹត្តិបរិសុទ្ធ មានខ្ពស់ពេទ្យ
 ពេទ្យជាដើម) ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្សដែលគេប្រើប្រាស់ មនុស្ស
 ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្សដែលគេប្រើប្រាស់ មនុស្សដែលគេប្រើប្រាស់
 មនុស្សខ្ពស់ ម្ចាស់ក្រុមប្រឹក្សា មនុស្សដែលគេប្រើប្រាស់ មនុស្ស

អាចត្តិ យមហំ ចាស្សយ្យន្តំ ។ តំ សាឝ្យោ អាចត្តិយា
អនស្សនេ ទុត្តិបតិ អនម្មកម្មំ ។ ឥធិ បធិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុស្ស ធិ លោភិ អាចត្តិ បដិកាតត្វា ។ តមេធំ ចោ-
ទេតិ សាឝ្យោ ភ សម្មហុលា ភ ឃីកបុត្តលោ ភ អាចត្តិ
ត្ថំ អាវុសោ អាចាញោ បដិកាភោ តំ អាចត្តិន្តំ ។
សោ ឃីវំ វទេតិ ធិត្ថំ មេ អាវុសោ អាចត្តិ យមហំ
បដិកាមយ្យន្តំ ។ តំ សាឝ្យោ អាចត្តិយា អប្បដិ-
កម្មេ ទុត្តិបតិ អនម្មកម្មំ ។ ឥធិ បធិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុស្ស ធិ លោភិ ចាចិកា ធិត្ថំ បដិចិស្សន្តេតា ។
តមេធំ ចោទេតិ សាឝ្យោ ភ សម្មហុលា ភ ឃីកបុត្តលោ
ភ ចាចិកា តេ អាវុសោ ធិត្ថំ បដិចិស្សន្តេតំ ចាចិកំ
ធិត្ថំ ។ សោ ឃីវំ វទេតិ ធិត្ថំ មេ អាវុសោ
ចាចិកា ធិត្ថំ យមហំ បដិចិស្សន្តេយ្យន្តំ ។ តំ
សាឝ្យោ ចាចិកាយ ធិត្ថិយា អប្បដិចិស្សន្តេ ទុត្តិបតិ
អនម្មកម្មំ ។ ឥធិ បធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ធិ លោភិ
អាចត្តិ ធិត្ថំ ធិ លោភិ អាចត្តិ បដិកាតត្វា ។ តមេ-
ធំ ចោទេតិ សាឝ្យោ ភ សម្មហុលា ភ ឃីកបុត្តលោ ភ

អាចត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញនោះ មិនមានផលខ្ញុំទេ ។ សន្សឹកលើកតែភិក្ខុ
នោះ ព្រោះមិនឃើញអាចត្តិ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកប
ដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត អាចត្តិដែលភិក្ខុត្រូវ
សំដែងមិនមានផលភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ។ សន្សឹក ភិក្ខុច្រើនបូក
បុគ្គល ទុប្បត្តិ ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកត្រូវអាចត្តិហើយ
ចូរលោកសំដែងអាចត្តិទោរចេញ ។ ភិក្ខុនោះភោលកបរិញ្ញយ៉ាងនេះ
ថា ម្ចាស់អាវុសោ អាចត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងនោះមិនមានផលខ្ញុំទេ ។
សន្សឹកលើកតែភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនសំដែងអាចត្តិចេញ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះ
ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ចំផ្លូវ
កាត្រូវដែលត្រូវលះបង់មិនមានផលភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ។ សន្សឹក ភិក្ខុ
ច្រើនបូក បុគ្គល ទុប្បត្តិ ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកមាន
ទិដ្ឋិកាត្រូវហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិកាត្រូវនោះចេញ ។ ភិក្ខុនោះ
ភោលកបរិញ្ញយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ទិដ្ឋិកាត្រូវដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់
មិនមានផលខ្ញុំទេ ។ សន្សឹកលើកតែភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិកាត្រូវ
ចេញ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ម្យ៉ាងទៀត អាចត្តិដែលត្រូវឃើញមិនមាន អាចត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មិន
មានផលភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ។ សន្សឹក ភិក្ខុច្រើនបូក បុគ្គល ទុប្បត្តិ

អាចត្តិ ត្រូវ អាវុសោ អាមន្ទោ បស្សសេតិ អាចត្តិ
 បដិករោហំ តំ អាចត្តិដ្ឋំ ។ សោ ឃិវំ វិទេតិ នត្តិ
 មេ អាវុសោ អាចត្តិ យមហំ បស្សយ្យំ នត្តិ មេ
 អាវុសោ អាចត្តិ យមហំ បដិករោយ្យដ្ឋំ ។ តំ សុដ្ឋោ
 អនស្សនេ វា កប្បជីកម្មេ វា ឧត្តិបតិ អនម្មតម្មំ ។
 វេទ បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុស្ស ទ ហោតិ អាចត្តិ ធម្មត្វា
 ទ ហោតិ ចាបិកា ធិដ្ឋំ បដិទំស្សន្ទតា ។ តមេទំ
 ចោទេតិ សុដ្ឋោ វា សម្ពហុលា វា ឯកម្មត្តលោ
 វា អាចត្តិ ត្រូវ អាវុសោ អាមន្ទោ បស្សសេតិ
 អាចត្តិ ចាបិកា តេ ធិដ្ឋំ បដិទំស្សន្ទតំ ចាបិកំ
 ធិដ្ឋំដ្ឋំ ។ សោ ឃិវំ វិទេតិ នត្តិ មេ អាវុសោ អាចត្តិ
 យមហំ បស្សយ្យំ នត្តិ មេ ចាបិកា ធិដ្ឋំ យមហំ
 បដិទំស្សន្ទយ្យដ្ឋំ ។ តំ សុដ្ឋោ អនស្សនេ វា កប្ប-
 ជិទំស្សន្ទេ វា ឧត្តិបតិ អនម្មតម្មំ ។ វេទ បទ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុស្ស ទ ហោតិ អាចត្តិ បដិកាតត្វា ទ ហោតិ ចា-
 បិកា ធិដ្ឋំ បដិទំស្សន្ទតា ។ តមេទំ ចោទេតិ សុដ្ឋោ
 វា សម្ពហុលា វា ឯកម្មត្តលោ វា អាចត្តិ ត្រូវ អាវុសោ

ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកត្រូវអាចត្តិហើយ លោកឃើញ
 អាចត្តិខ្លះទេ ចូរលោកសិរិវេនិអាចត្តិទោះបេញ ។ ភិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អាចត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ម្ចាស់
 អាវុសោ អាចត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសិរិវេនិក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សន្សំលើកត្រូវភិក្ខុ
 នោះ ព្រោះមិនឃើញ (អាចត្តិ) ក្តី ព្រោះមិនសិរិវេនិក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះ
 ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុជាធិប្បាយ មួយវិញ្ញាទៀត អាចត្តិ
 ដែលត្រូវឃើញក៏មិនមាន ទិដ្ឋិភាគីក្រវេនិក៏មិនមានដល់ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះទេ ។ សន្សំក្តី ភិក្ខុច្រើនប្រក្តី បុគ្គលមួយប្រក្តី ចោទភិក្ខុ
 នោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកត្រូវអាចត្តិហើយ លោកឃើញអាចត្តិខ្លះទេ
 លោកមានទិដ្ឋិភាគីក្រវេនិយ ចូរលោកលេបនិទិដ្ឋិភាគីក្រវេនិចេញ ។
 ភិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អាចត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញ
 មិនមានដល់ខ្ញុំទេ ទិដ្ឋិភាគីក្រវេនិក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។
 សន្សំលើកត្រូវភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញ (អាចត្តិ) ក្តី ព្រោះមិនលេ-
 បនិទិដ្ឋិភាគីក្រវេនិក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុជាធិប្បាយ ម្យ៉ាងទៀត អាចត្តិដែលត្រូវសិរិវេនិក៏មិនមាន ទិដ្ឋិ
 ភាគីក្រវេនិក៏មិនមានដល់ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះទេ ។ សន្សំក្តី
 ភិក្ខុច្រើនប្រក្តី បុគ្គលមួយប្រក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ

អាចាញ បដិករោម តំ អាបត្តិ ចាបិកា គេ ទិដ្ឋិ
 បដិចិស្សន្តេតំ ចាបិកំ ទិដ្ឋិច្ចំ ។ សេ ឃី វេនតំ ទត្ថំ
 មេ អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ បដិករោយ្យំ ទត្ថំ មេ
 អាវុសោ ចាបិកា ទិដ្ឋិ យមហំ បដិចិស្សន្តេយ្យុច្ចំ ។
 តំ សាធូ្វ មច្យដិកម្មេ វ មច្យដិចិស្សន្តេ វ ទត្ថំ បតំ
 អទត្ថុកម្មំ ។ ឆទ បទ វិកុម វិកុស្ស ទ យោធិ
 អាបត្តិ ទត្ថុកា ទ យោធិ អាបត្តិ បដិករោកា ទ យោធិ
 ចាបិកា ទិដ្ឋិ បដិចិស្សន្តេតា ។ តាមទំ វោ ធិ
 សាធូ្វ វ កាត្តុកុលា វ បិកា បុត្តលោ វ អាបត្តិ
 តំ អាវុសោ អាចាញ បស្សសេតំ អាបត្តិ បដិករោ
 ហំ តំ អាបត្តិ ចាបិកា គេ ទិដ្ឋិ បដិចិស្សន្តេតំ ចាបិកំ
 ទិដ្ឋិច្ចំ ។ សេ ឃី វេនតំ ទត្ថំ មេ អាវុសោ អាបត្តិ
 យមហំ បស្សយ្យំ ទត្ថំ មេ អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ
 បដិករោយ្យំ ទត្ថំ មេ អាវុសោ ចាបិកា ទិដ្ឋិ យមហំ
 បដិចិស្សន្តេយ្យុច្ចំ ។ តំ សាធូ្វ មច្យដិកម្មេ វ មច្យដិ
 កម្មេ វ មច្យដិចិស្សន្តេ វ ទត្ថំ បតំ អទត្ថុកម្មំ ។

លោកត្រៃកាបត្តិហើយ ចូរលោកសំវែនកាបត្តិទារទេញ លោកមេវ័ជ្ជិកា
 កាត្រៃហើយ ចូរលោកលេបដិចិដ្ឋិកាត្រៃនុះទេញ ។ ភិក្ខុនារោពាល
 តទវិញយ៉ាងនេះថា ខ្មាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំវែនកិមិទមាន
 ផលខ្ញុំទេ ខ្មាលអាវុសោ ខ្ញុំដ្ឋិកាត្រៃដែលខ្ញុំត្រូវលេបដិចិមិទមានផលខ្ញុំ
 ដែរ ។ សទ្ធិរលឹកវត្តភិក្ខុនារោ ព្រោះមិនសំវែនកាបត្តិ ព្រោះមិនលេ
 បដិចិដ្ឋិកាត្រៃទេញក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។
 ខ្មាលភិក្ខុចាំទិទ្យាយ ម្យ៉ាងទៀត លោកដែលត្រូវយំញកិមិទមាន
 អាបត្តិដែលត្រូវសំវែនកិមិទមាន ខ្ញុំដ្ឋិកាត្រៃដែលត្រូវលេបដិចិមិទមាន
 ផលភិក្ខុកសិស្សនារោទេ ។ សទ្ធិក្តី ភិក្ខុច្រើនច្រើន បុគ្គលមួយច្រើន
 ខោទភិក្ខុនារោ ខ្មាលអាវុសោ លោកត្រៃកាបត្តិហើយ លោកយើញ
 កាបត្តិនុះ ចូរលោកសំវែនកាបត្តិទារទេញ លោកមេវ័ជ្ជិកាត្រៃ
 ហើយ ចូរលោកលេបដិចិដ្ឋិកាត្រៃនារទេញ ។ ភិក្ខុនារោពាលកប
 យ៉ាងនេះថា ខ្មាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវយំញមិទមានផលខ្ញុំទេ
 ខ្មាលអាវុសោ លោកដែលខ្ញុំត្រូវសំវែនកិមិទមានផលខ្ញុំដែរ ខ្មាលអាវុសោ
 ចាំដិចិដ្ឋិកាត្រៃដែលខ្ញុំត្រូវលេបដិចិមិទមានផលខ្ញុំដែរ ។ សទ្ធិរលឹក
 វត្តភិក្ខុនារោ ព្រោះមិនយំញកាបត្តិ ព្រោះមិនសំវែនក្តី ព្រោះមិន
 លេបដិចិដ្ឋិកាត្រៃក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។

(១១៣) ឥត បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាមត្តិ
 ធម្មតា ។ តមេធំ ចោទេតិ សរដ្ឋោ វា សម្មហុលា វា
 វិកបុត្តលោ វា អាមត្តិ ភ្នំ អាវុសា អាមត្តោ មស្ស-
 សេតំ អាមត្តិ ។ សោ វិវំ វិទេតិ អាមាវុសា មស្ស-
 មីតិ ។ តំ សរដ្ឋោ អាមត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តមតិ
 អនុគម្ព ។ ឥត បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាមត្តិ
 មដិកាតតា ។ តមេធំ ចោទេតិ សរដ្ឋោ វា មម្ពហុលា
 វា វិកបុត្តលោ វា អាមត្តិ ភ្នំ អាវុសា អាមត្តោ មដិ-
 កាហោ តំ អាមត្តិ ។ សោ វិវំ វិទេតិ អាមាវុសា
 មដិកាស្សមីតិ ។ តំ សរដ្ឋោ អាមត្តិយា អប្បដិកាត្រេ
 ឧត្តមតិ អនុគម្ព ។ ឥត បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ហោតិ
 ចាមិកា ធម្មិ មដិស្សន្តតា ។ តមេធំ ចោទេតិ
 សរដ្ឋោ វា សម្មហុលា វា វិកបុត្តលោ វា ចាមិកា
 ។ អាវុសា ធម្មិ មដិស្សន្តតំ ចាមិកំ ធម្មិ ។
 សោ វិវំ វិទេតិ អាមាវុសា មដិស្សន្តិ បន្តមីតិ ។ តំ
 សរដ្ឋោ ចាមិកាយ ធម្មិយា អប្បដិស្សន្ត ឧត្តមតិ

(១១៣) ម្នាលភិក្ខុវេ មួយទៀត អាមត្តិដែលត្រូវ
 ឃើញ មានផលភិក្ខុភិក្ខុសាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុ
 ច្រើនប្រក្តី បុគ្គល មួយប្រក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសា លោកត្រូវ
 អាមត្តិហើយ លោក ឃើញអាមត្តិខ្លះទេ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា អើអាវុសា ខ្ញុំ
 ឃើញដែរ ។ សង្ឃលើកភ្នំភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាមត្តិ (យ៉ាងនេះ)
 ឈ្មោះថាកម្មមិនច្រកចរដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុវេ មួយទៀត
 អាមត្តិដែលត្រូវសំដែងមានផលភិក្ខុ ភិក្ខុសាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុ
 ច្រើនប្រក្តី បុគ្គល មួយប្រក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសា លោកត្រូវ
 អាមត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាមត្តិនោះចេញ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតប
 យ៉ាងនេះថា អើអាវុសា ចាំខ្ញុំសំដែង ។ សង្ឃលើកភ្នំភិក្ខុនោះ ព្រោះ
 មិនសំដែងអាមត្តិ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនច្រកចរដោយធម៌ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុវេ មួយទៀត ទិដ្ឋិកាត្រក់ដែលត្រូវលះបង់ មានផលភិក្ខុ
 ភិក្ខុសាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនប្រក្តី បុគ្គល មួយប្រក្តី ចោទភិក្ខុ
 នោះថា ម្នាលអាវុសា លោកមានទិដ្ឋិកាត្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់
 ទិដ្ឋិកាត្រក់ចេញ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា អើអាវុសា ចាំ
 ខ្ញុំលះបង់ ។ សង្ឃលើកភ្នំភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិកាត្រក់ចេញ

អនុប្បកម្មំ ។ ឥត បទ កិច្ចាវ កិច្ចាស្ស ហោតិ អាមត្តិ
 នដ្ឋត្វា ហោតិ អាមត្តិ បដិកាតត្វា ។ ហោតិ អាមត្តិ
 នដ្ឋត្វា ហោតិ ចាមិកា ធិដ្ឋិ បដិធិស្សន្នេតា ។ ហោតិ
 អាមត្តិ បដិកាតត្វា ហោតិ ចាមិកា ធិដ្ឋិ បដិធិស្សន្នេ-
 តា ។ ហោតិ អាមត្តិ នដ្ឋត្វា ហោតិ អាមត្តិ បដិកាតត្វា
 ហោតិ ចាមិកា ធិដ្ឋិ បដិធិស្សន្នេតា ។ ឥមេចំ ចោ-
 ទេតិ សង្កេ វា សម្ពហុលា វា មិកបុត្តលោ វា អា-
 មត្តិ វុំ អាវុសោ អាមន្តោ បស្សសេតំ អាមត្តិ បដិកាត-
 ហំ តំ អាមត្តិ ចាមិកា តេ ធិដ្ឋិ បដិធិស្សន្នេតំ ចាមិកំ
 ធិដ្ឋិដ្ឋំ ។ សោ ឃំ វា ធាតំ អាវុសោ បស្សនំ អាម
 បដិកាស្សនំ អាម បដិធិស្សន្នេស្សនំ ។ វំ សង្កេ
 អនុស្សនំ វា អប្បដិកម្មេ វា អប្បដិធិស្សន្នេ វា
 ធីតំ បតិ អនុប្បកម្មំ ។

[១០៤] ឥត បទ កិច្ចាវ កិច្ចាស្ស ហោតិ អាមត្តិ
 នដ្ឋត្វា ។ ឥមេចំ ចោទេតិ សង្កេ វា សម្ពហុលា វា
 មិកបុត្តលោ វា អាមត្តិ វុំ អាវុសោ អាមន្តោ បស្សសេតំ
 អាមត្តិដ្ឋំ ។ សោ ឃំ វា ធាតំ ធីតំ មេ អាវុសោ អាមត្តិ

(យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ម្យ៉ាងទៀត អាមត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន អាមត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន
 ដល់ភិក្ខុកុសិលាសនាទេ ។ អាមត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន ទិដ្ឋិកាត្រក់
 ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ អាមត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ទិដ្ឋិកាត្រក់ដែល
 ត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ អាមត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន អាមត្តិដែលត្រូវ
 សំដែងក៏មាន (ទាំង) ទិដ្ឋិកាត្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ សង្ឃភ្នំ
 ភិក្ខុច្រើនប្រក្ខំ បុគ្គលមួយប្រក្ខំ ចោទកិច្ចានោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោក
 ត្រូវអាមត្តិហើយ លោកឃើញអាមត្តិទុះទុះ ចូរលោកសំដែងអាមត្តិទោះ
 ចេញ លោកមានទិដ្ឋិកាត្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិកាត្រក់នោះចេញ ។
 ភិក្ខុទោះនិយាយកបយ៉ាងនេះថា អើអាវុសោ ខ្ញុំឃើញដែរ អើចាំខ្ញុំ
 សំដែងចេញ អើចាំខ្ញុំលះបង់ចេញ ។ សង្ឃលើកភ្នំភិក្ខុទោះ ព្រោះមិន
 ឃើញអាមត្តិ ព្រោះមិនសំដែងភ្នំ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិកាត្រក់ចេញភ្នំ
 (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។

[១០៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាមត្តិដែលត្រូវឃើញ មានដល់
 ភិក្ខុកុសិលាសនាទេ ។ សង្ឃភ្នំ ភិក្ខុច្រើនប្រក្ខំ បុគ្គលមួយប្រក្ខំ ចោទ
 កិច្ចានោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកត្រូវអាមត្តិហើយ លោកឃើញអាមត្តិ
 ទុះទុះ ។ ភិក្ខុទោះនិយាយកបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អាមត្តិដែល

យមហា បស្សយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ អាមត្តិយោ អនស្សនេ
 ឧត្តិបតិ ធម្មកម្មំ ។ ឥធម បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ហោតិ
 អាមត្តិ បដិកាតញ្ចា ។ ឥមេធំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ម-
 ហុលា វា ឯកមុត្តលា វា អាមត្តិ ភ្នំ អាវុសោ អាមាណ្ណា
 បដិករោហិ តំ អាមត្តិ ។ សោ ឃី វិនេតិ ធម្មំ មេ អាវុ-
 សោ អាមត្តិ យមហា បដិករយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ អាមត្តិ-
 យោ អប្បដិកាម្មេ ឧត្តិបតិ ធម្មកម្មំ ។ ឥធម បទ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុស្ស ហោតិ ចាបិកា ធិដ្ឋំ បដិវិស្សន្តេតា ។ ឥមេធំ
 ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្មហុលា វា ឯកមុត្តលា វា
 ចាបិកា មេ អាវុសោ ធិដ្ឋំ បដិវិស្សន្តេតំ ចាបិកំ
 ធិដ្ឋិន្តិ ។ សោ ឃី វិនេតិ ធម្មំ មេ អាវុសោ ចាបិកា ធិដ្ឋំ
 យមហា បដិវិស្សន្តេយ្យន្តំ ។ តំ សង្ឃោ ចាបិកាយ
 ធិដ្ឋិយោ អប្បដិវិស្សន្តេ ឧត្តិបតិ ធម្មកម្មំ ។ ឥធម បទ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាមត្តិ ធម្មញ្ចា ហោតិ អាមត្តិ បដិ-
 កាតញ្ចា ។ ហោតិ អាមត្តិ ធម្មញ្ចា ហោតិ ចាបិកា ធិដ្ឋំ
 បដិវិស្សន្តេតា ។ ហោតិ អាមត្តិ បដិកាតញ្ចា ហោតិ
 ចាបិកា ធិដ្ឋំ បដិវិស្សន្តេតា ។ ហោតិ អាមត្តិ

ភ្នំត្រូវយំញឹមមិនមានដល់ខ្ញុំ ។ សង្ឃលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនយំញឹម
 អាមត្តិ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ខ្លួនភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
 ម្យ៉ាងទៀត អាមត្តិដែលត្រូវសំដែង មានដល់ភិក្ខុក្នុងសាលានោះ ។ សង្ឃ
 ក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្លួនអាវុសោ លោក
 ត្រូវអាមត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាមត្តិខ្ញុំចេញ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយ
 តបយ៉ាងនេះថា ខ្លួនអាវុសោ អាមត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងមិនមានដល់ខ្ញុំ
 ទេ ។ សង្ឃលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនសំដែងអាមត្តិ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា
 កម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ខ្លួនភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ មួយវិញ្ញាទៀត ទំដឹកគ្រក់
 ដែលត្រូវលេបនី មានដល់ភិក្ខុក្នុងសាលានោះ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើន
 រូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្លួនអាវុសោ លោកមានទំដឹក
 គ្រក់ហើយ ចូរលោកលេបនីទំដឹកគ្រក់ខ្ញុំចេញ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតប
 យ៉ាងនេះថា ខ្លួនអាវុសោ ទំដឹកគ្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលេបនីមិនមានដល់ខ្ញុំ
 ទេ ។ សង្ឃលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនលេបនីទំដឹកគ្រក់ចេញ (យ៉ាងនេះ)
 ហៅថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ខ្លួនភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ម្យ៉ាងទៀត អាមត្តិដែល
 ត្រូវយំញឹមមិន អាមត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ដល់ភិក្ខុក្នុងសាលានោះ ។
 អាមត្តិដែលត្រូវយំញឹមមិន ទំដឹកគ្រក់ដែលត្រូវលេបនីក៏មាន ។ អាមត្តិ
 ដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ទំដឹកគ្រក់ដែលត្រូវលេបនីក៏មាន ។ អាមត្តិដែល

នដ្ឋត្វា ហោតំ អាមត្តិ បដិកាតត្វា ហោតំ ចាបិកា ដំដុំ
 បដិបិស្សុដ្ឋត្វា ។ តមេនំ ហោនេនិ សាដ្ឋេវា វា សម្ពុហុ-
 ហា វា ឯកម្ពុត្តណោ វា អាមត្តិ ត្វំ អាវុសា អាចន្តោ
 មស្សុសេនិ អាមត្តិ បដិកាពហិ តំ អាមត្តិ ចាបិកា កេ
 អាវុសា វិដ្ឋិ បដិបិស្សុដ្ឋតំ ចាបិកំ វិដ្ឋិ ។ សោ
 ឃី វា នេនិ មត្តិ មេ អាវុសា អាមត្តិ យមហំ មសេដ្ឋយ្យំ
 នត្តិ មេ អាមត្តិ យមហំ បដិកាយ្យំ នត្តិ មេ ចា-
 បិកា វិដ្ឋិ យមហំ បដិបិស្សុដ្ឋយ្យំ ។ តំ សាដ្ឋេវា
 អនិស្សុន វា អប្បដិកាត្ត វា អប្បដិបិស្សុត្ត វា ទុក្ខំ បដិ
 នដ្ឋត្តិ ។

(១២៧) វដទោ អាយស្មា ទុចាលិ យេន ភកវា
 នេនុបស្សន្តិមំ ឧបស្សន្តិមិត្វា ភកវំ អភិវាទេត្វា ឯកមត្តំ
 វិដិទិ ។ ឯកមត្តំ វិសិទ្ធា ទោ អាយស្មា ទុចាលិ
 ភកវំ ឯកនកោច យោ ទុ ទោ កន្ត សមត្តោ សាដ្ឋេវា
 សដ្ឋតាភកវាយំ កាម្មំ អសម្មតា ភកវានិ នដ្ឋត្តិ
 ទុ ទោ តំ កន្ត វិទយតិ ។ អនប្បកម្មំ តំ ទុចាលិ

ត្រូវឃើញក៏មាន ភាពក្តីដែលត្រូវសំដែងក៏មានចាំបាច់ដ្ឋិតាត្រូវដែលត្រូវ
 លះបង់ក៏មាន ។ សន្សំក្តី ភក្តីច្រើនក្តី ឬក្តីលម្អយូរក្តីចោទភក្តីនោះថា
 ម្ចាស់អាវុសា លោកត្រូវអាមត្តិហើយ លោកឃើញអាមត្តិខ្លះទេ ចូរលោក
 សំដែងអាមត្តិនោះចេញ ម្ចាស់អាវុសា លោកមានទិដ្ឋិតាត្រូវហើយ
 ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិតាត្រូវនោះចេញ ។ ភក្តីនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អាវុសា អាមត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ អាមត្តិដែលខ្ញុំត្រូវ
 សំដែងក៏មិនមានដល់ខ្ញុំ ចាំបាច់ដ្ឋិតាត្រូវដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់
 ខ្ញុំដែរ ។ សន្សំលើភក្តីភក្តីនោះ ព្រោះមិនឃើញអាមត្តិ ព្រោះមិន
 សំដែងក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិតាត្រូវចេញក្តី (ប្រាណិទេ) ហៅថាកម្ម
 ប្រកបដោយធម៌ ។

(១២៧) ត្រា នោះឯង ព្រះទុចាលិដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគលុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយ
 នៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះទុចាលិដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏ត្រាបបង្គំទូលសួរពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បតិគ្រិព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន កម្មវិជ្ជាត្រូវធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខ សន្សំលាមួយព្រមព្រៀងគ្នា
 ធ្វើក្នុងទីកំពុងមុខទៅវិញ បតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាមួយត្រូវតាម
 ចង់ ជាមួយត្រូវតាមវិទយវិជ្ជា ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុចាលិ

អវិជយកម្ម ១ យោ ទុ ទោ គាត្ត សមត្តោ សង្ខោ
 បដិប្បត្តាការណីយំ កម្មំ អប្បដិប្បត្តា ករោតិ បដិញ្ញាយ
 ការណីយំ កម្មំ អប្បដិញ្ញាយ ករោតិ សតិវិទយោ-
 ហស្ស អម្ពុឡវិទយំ ទេតិ ម្ពុឡវិទយោហស្ស តស្ស-
 វាជិយសិកាកម្មំ ករោតិ តស្ស វាជិយសិកាកម្មា-
 រហស្ស តដ្ឋជិយកម្មំ ករោតិ តដ្ឋជិយកម្មារហស្ស
 ជិយស្សកម្មំ ករោតិ ជិយស្សកម្មារហស្ស បញ្ចាជិ-
 យកម្មំ ករោតិ បញ្ចាជិយកម្មារហស្ស បដិសារណី-
 យកម្មំ ករោតិ បដិសារណីយកម្មារហស្ស ឧត្តេច-
 ជិយកម្មំ ករោតិ ឧត្តេចជិយកម្មារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ
 បរិវាសារហំ មូលាយ បដិកស្សតិ មូលាយ បដិកស្ស-
 នារហស្ស វាជត្តំ ទេតិ វាជត្តារហំ អត្តេតិ អត្តេនារហំ
 កុបសម្មុទ្ធនតិ ឧប្បកម្មំ ទុ ទោ តំ កន្តេ វិជយកម្ម ១
 អធម្មកម្មំ តំ ឧចាលិ អវិជយកម្មំ យោ ទោ ឧចាលិ
 សមត្តោ សង្ខោ សម្មុទ្ធាការណីយំ កម្មំ អសម្មុទ្ធា

កម្មានោះជាកម្មមិនត្រូវតាមព្រម ជាកម្មមិនត្រូវតាមវិន័យ ១ ព្រះបាទបរម
 ហធាកយ្យ គ្រាបដិប្បត្តិស្តេច ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មដែលត្រូវធ្វើ
 ដោយការសាសន៍ សុទ្ធសុខកម្មយ្យព្រះព្រាហ្មណ៍ដោយការមិនសាសន៍
 ស្តេច កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការច្នៃដោយសុទ្ធត្រូវដោយមិនបានប្តេជ្ញាវិញ
 ឲ្យអម្ពុឡវិទយដែលកំណត់ដែលគួរដល់សតិវិទយវិញ ធ្វើកស្សប្រាបិយសិកាកម្ម
 ដល់កំណត់ដែលគួរដល់អម្ពុឡវិទយវិញ ធ្វើកដ្ឋជិយកម្មដល់កំណត់ដែលគួរដល់
 តស្សប្រាបិយសិកាកម្មវិញ ធ្វើជិយស្សកម្មដល់កំណត់ដែលគួរដល់កដ្ឋជិយកម្ម
 វិញ ធ្វើបញ្ចាជិយកម្មដល់កំណត់ដែលគួរដល់ជិយស្សកម្មវិញ ធ្វើបដិសារ-
 ណីយកម្មដល់កំណត់ដែលគួរដល់បញ្ចាជិយកម្មវិញ ធ្វើកុបសម្មុទ្ធកម្មដល់
 កំណត់ដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្មវិញ ឲ្យបរិវាសដល់កំណត់ដែលគួរដល់
 កុបសម្មុទ្ធកម្មវិញ ឲ្យមូលាយបដិកស្សនដល់កំណត់ដែលគួរដល់បរិវាសវិញ ឲ្យ
 វាជត្តដល់កំណត់ដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនវិញ ឲ្យអត្តេនដល់កំណត់ដែល
 គួរដល់វាជត្តវិញ ឲ្យកុបសម្មុទ្ធដល់កំណត់ដែលគួរដល់អត្តេនវិញ ចតិក្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាកម្មត្រូវតាមព្រម ជាកម្មត្រូវតាមវិន័យដៃប្តេ ១
 ព្រះអង្គដ៏ត្រាស់ដឹង ហួសបាទ កម្មនោះចំរើនជាកម្មត្រូវតាមព្រម
 មិនមែនជាកម្មត្រូវតាមវិន័យទេ ហួសបាទ សុទ្ធសុខកម្មយ្យព្រះព្រាហ្មណ៍
 គ្មានកម្មដែលត្រូវធ្វើកុំឱ្យចំរើនពោះមុខ (ត្រូវបំបៅធ្វើ) កុំឱ្យចំរើនមុខវិញ

ករោតិ ឃុំ ចោ ទុចាលិ អនុម្ពកម្ម យោតិ អវិទយកម្ម
 ឃុំ បទ សុវណ្ណ សាតិសារោ យោតិ យោ ចោ ទុចាលិ
 សមាគ្គ សុវណ្ណ បដិបុត្តាភារណីយំ កម្ម អប្បជំបុត្តា
 ករោតិ បដិស្វាយ ករណីយំ កម្ម អប្បជំបុត្តាយ
 ករោតិ សនិវិទយាវហស្ស អម្ពុត្តវិទយំ ទេតិ អម្ពុត្ត-
 វិទយាវហស្ស កស្ស ទាចិយ សិកាភាគម្ម ករោតិ កស្ស
 ទាចិយ សិកាភាគម្ម វហស្ស កម្ម វិទយ កម្ម ករោតិ កម្ម-
 វិទយ កម្ម វហស្ស វិទយ កម្ម ករោតិ វិទយ កម្ម វហស្ស
 វហស្ស វហស្ស វិទយ កម្ម ករោតិ វហស្ស វិទយ កម្ម វហស្ស
 បដិសារណីយកម្ម ករោតិ បដិសារណីយ កម្ម វហស្ស
 បដិសារណីយកម្ម ករោតិ បដិសារណីយ កម្ម វហស្ស
 ទតេបដិយកម្ម ករោតិ ទតេបដិយ កម្ម វហស្ស
 បរិវាសំ ទេតិ បរិវាសារហំ មូលាយ បដិកស្សកិ
 មូលាយ បដិកស្សនាវហស្ស មាទតិ ទេតិ មាទតារហំ
 អន្តតិ អត្តនាវហំ ទុចសម្មាទតិ ឃុំ ចោ ទុចាលិ
 អនុម្ពកម្ម យោតិ អវិទយកម្ម ឃុំ បទ សុវណ្ណ
 សាតិសារោ យោតិ ។

មាសទុចាលិ កម្មយានិទេវេន ឈ្មោះជាអនុម្ពកម្ម (កម្មមិនត្រូវតាម
 ចម្លើយ) ឈ្មោះជាអវិទយកម្ម (កម្មមិនត្រូវតាមវិទ្យា) ឯសិទ្ធិសោតកិជា
 សិទ្ធិប្រកបដោយទាន ដោយប្រការច្រើន មាសទុចាលិ កម្មវិទល
 ត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សិទ្ធិណាមួយព្រមព្រៀងធ្វើដោយទំន
 បាទសាកសួរ កម្មវិទលត្រូវធ្វើដោយសេចក្តីច្បាស់ សិទ្ធិធ្វើដោយមិនបាទ
 ធ្វើដោយឱ្យកម្មវិទយដល់ភិក្ខុវិទលក្នុងសក្តិវិទយ ធ្វើសុទ្ធជាចំយ-
 សិកាកម្មដល់ភិក្ខុវិទលក្នុងសក្តិវិទយ ធ្វើផ្តន្ទិយកម្មដល់ភិក្ខុវិទលក្នុង
 ដល់សុទ្ធជាចំយសិកាកម្ម ធ្វើវិទយសុកម្មដល់ភិក្ខុវិទលក្នុងសក្តិវិទយកម្ម
 ធ្វើបត្តាជិយកម្មដល់ភិក្ខុវិទលក្នុងសក្តិវិទយសុកម្ម ធ្វើវិទយសារណីយកម្ម
 ដល់ភិក្ខុវិទលក្នុងសក្តិវិទយកម្ម ធ្វើទុក្ខបទិយកម្មដល់ភិក្ខុវិទលក្នុងសក្តិវិទយ
 បដិសារណីយកម្ម ឱ្យចារិកសដល់ភិក្ខុវិទលក្នុងសក្តិវិទយកម្ម ឱ្យ
 មូលាយបទិកសុទ្ធាដល់ភិក្ខុវិទលក្នុងសក្តិវិទយ ឱ្យទានក្នុងសក្តិវិទយ
 ក្នុងសម្ពុទ្ធជាបដិកសុទ្ធា ឱ្យអត្តានដល់ភិក្ខុវិទលក្នុងសក្តិវិទយ ឱ្យ
 ទុចសម្មាដល់ភិក្ខុវិទលក្នុងសក្តិវិទយ មាសទុចាលិ កម្មយានិទេវេន
 ឈ្មោះជាអនុម្ពកម្ម ជាអវិទយកម្ម ឯសិទ្ធិសោតកិជាសិទ្ធិប្រកប
 ដោយទាន ដោយប្រការយានិទេវេ ។

[១០៦] យោ នុ ទោ កន្តេ សមត្តោ សរដ្ឋោ
 សម្មតាការណីយំ កក្កំ សម្មតា កកោតិ ធម្មកក្កំ នុ
 ទោ តំ កន្តេ វិទយកក្កន្តំ ។ ធម្មកក្កំ តំ ទុចាលិ
 វិទយកក្កន្តំ ។ យោ នុ ទោ កន្តេ សមត្តោ សរដ្ឋោ
 បដិប្បត្តាការណីយំ កក្កំ បដិប្បត្តាកកោតិ បដិញ្ញាយ
 កកោតិយំ កក្កំ បដិញ្ញាយ កកោតិ សតិវិទយារោស្ស
 សតិវិទយំ ទេតិ អម្ពធុវិទយារោស្ស អម្ពធុវិទយំ ទេតិ
 កស្សចាបិយ សិកា កក្ការោស្ស កស្ស ចាបិយ សិកា-
 កក្កំ កកោតិ កក្កនិយ កក្ការោស្ស កក្កនិយ កក្កំ
 កកោតិ វិទយស្សកក្ការោស្ស វិទយស្សកក្កំ កកោតិ
 បញ្ញាជនិយ កក្ការោស្ស បញ្ញាជនិយ កក្កំ កកោតិ
 បដិសារណីយ កក្ការោស្ស បដិសារណីយ កក្កំ កកោតិ
 ទុក្ខបដិយ កក្ការោស្ស ទុក្ខបដិយ កក្កំ កកោតិ
 បរិវាសារោស្ស បរិវាសិ ទេតិ បូណាយ បដិកស្សនាវា
 បូណាយ បដិកស្សនិ មាណស្សោស្ស មាណស្តំ ទេតិ
 អញ្ញាណាវា អន្តតិ ទុបសម្បណាវា ទុបសម្បទេតិ

[១០៦] ព្រះទោលីគ្គោក្រាបបន្តិទូលស្សថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 កម្មវិសេសត្រូវធ្វើ ក្នុងទីចំរើនពោះមុខ សន្សំណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើក្នុងទី
 ចំរើនពោះមុខ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មរបស់សន្សំពោះភតិ ហៅថាធម្មកម្ម
 (កម្មត្រូវតាមធម៌) ជាវិទយកម្ម (កម្មត្រូវតាមវិន័យ) ដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់*បាលី កម្មពោះហៅថាធម្មកម្ម ជាវិទយកម្ម ។ ព្រះ
 ទោលីគ្គោក្រាបបន្តិទូលស្សថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មវិសេសត្រូវធ្វើ
 ដោយការសោកស្ត រសន្សំណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយការសោកស្ត
 កម្មវិសេសត្រូវធ្វើដោយសេចក្តីច្បង រសន្សំធ្វើដោយសេចក្តីច្បង ឲ្យសក្តិ-
 វិទយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សក្តិវិទយ ឲ្យអម្ពធុវិទយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 អម្ពធុវិទយ ធ្វើស្សបុណិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់កស្សបុណិយ-
 សិកាកម្ម ធ្វើកក្កនិយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់កក្កនិយកម្ម ធ្វើវិទយស្ស-
 កម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់វិទយស្សកម្ម ធ្វើបញ្ញាជនិយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែល
 គួរដល់បញ្ញាជនិយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារ-
 ណីយកម្ម ធ្វើទុក្ខបដិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ទុក្ខបដិយកម្ម ឲ្យបរិវាស
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូណាយបដិកស្សនៈដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 មូណាយបដិកស្សនៈឲ្យមាណស្តដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មាណស្ត ឲ្យកក្កាទដល់ភិក្ខុ
 ដែលគួរដល់កក្កាទ ឲ្យទុបសម្បទាដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ទុបសម្បទា

ធម្មកម្មំ ទុ ទោ តំ កន្តេ វិទយកម្មត្ថំ ។ ធម្មកម្មំ
 តំ ទុចាលំ វិទយកម្មំ យោ ទោ ទុចាលំ សមត្តោ
 សង្ឃោ សម្មុទាសារណីយំ កម្មំ សម្មុទា ករោតិ
 ឃិ ទោ ទុចាលំ ធម្មកម្មំ ហោតិ វិទយកម្មំ ឃិវា
 បទ សង្ឃោ អនតិសារោ ហោតិ យោ ទោ ទុចាលំ
 សមត្តោ សង្ឃោ បដិប្បត្តាសារណីយំ កម្មំ បដិប្បត្តា
 ករោតិ បដិញ្ញាយ ករណីយំ កម្មំ បដិញ្ញាយ ក-
 រោតិ សតិវិទយាហស្ស ភិក្ខុវិទយំ ទេតិ អម្ពុជ្ឈវិទយា-
 ហស្ស អម្ពុជ្ឈវិទយំ ទេតិ ភិក្ខុ ហិចិយ សំភាកកម្មា-
 ហស្ស ភិក្ខុ កាបិយ សំភាកកម្មំ ករោតិ ភិក្ខុវិទយ-
 កម្មាហស្ស ភិក្ខុវិទយកម្មំ ករោតិ វិទយស្សកម្មា-
 ហស្ស វិទយស្សកម្មំ ករោតិ បក្ខាជិយកម្មាហស្ស
 បក្ខាជិយកម្មំ ករោតិ បដិសារណីយកម្មាហស្ស
 បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ ទុក្ខបទិយកម្មាហស្ស
 ទុក្ខបទិយកម្មំ ករោតិ បរិវាសារហស្ស បរិវាស
 ទេតិ ប្បណយ បដិកស្សនាហំ ប្បណយ បដិកស្សនំ

បដិក្រិត្រះអន្តិដំបំរិទ កម្មុបសំសន្សិទោះ ជាធម្មកម្ម ជាវិទយកម្ម
 វិទេវ ។ ក្រិត្រះអន្តិដំបំរិទ ម្ចាស់ទុចាលំ កម្មុនោះ ជាធម្មកម្ម
 ជាវិទយកម្ម ម្ចាស់ទុចាលំ កម្មុដែលត្រូវធ្វើកុសិទ្ធិចំពោះមុខ សន្សិណា
 មួយត្រឹមត្រូវនឹងធ្វើកុសិទ្ធិចំពោះមុខ ម្ចាស់ទុចាលំ កម្មុយ៉ាងនេះឯង
 ហេតុនេះជាធម្មកម្ម ជាវិទយកម្ម ឯសន្សិណាតកិណ្ណោះថាជាសន្សិមន
 ប្រកបដោយភាស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ម្ចាស់ទុចាលំ កម្មុដែល
 ត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សន្សិណាមួយត្រឹមត្រូវនឹងធ្វើដោយការ
 សាកសួរ កម្មុដែលត្រូវធ្វើដោយសេចក្តីចង់ កម្មុធ្វើដោយសេចក្តី
 ប្តេជ្ញា ឱ្យសតិវិទយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិទយ ឱ្យម្ស្បវិទយដល់
 ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្ពុជ្ឈវិទយ ធ្វើភិក្ខុបាបិយសំភាកកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរ
 ដល់ភិក្ខុបាបិយសំភាកកម្ម ធ្វើភិក្ខុវិទយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ភិក្ខុវិទយ-
 កម្ម ធ្វើវិទយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់វិទយស្សកម្ម ធ្វើបក្ខាជិយកម្ម
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បក្ខាជិយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែល
 គួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើទុក្ខបទិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ទុក្ខបទិ-
 យកម្ម ឱ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឱ្យម្ស្បវិទយបដិកស្សនៈ

មានគ្នាហាស្ស មានភ្នំ ទេតិ អណ្តាណាហំ អណ្តតិ
ឧបសម្ពុណាហំ ឧបសម្ពុណេតិ ឃុំ ទោ ឧបាលិ
ធម្មកម្មំ យោតិ វិទយកម្មំ ។ ឃុំវារ បទ សង្ឃោ
អនតិសារោ យោតិ ។

[១១៧] យោ ធុ ទោ កន្តេ សមត្តោ សង្ឃោ សតិវិទ-
យាហស្ស អម្ពុន្តវិទយំ ទេតិ អម្ពុន្តវិទយាហស្ស ស-
តិវិទយំ ទេតិ ធម្មកម្មំ ធុ ទោ តំ កន្តេ វិទយកម្មំ ។
អធម្មកម្មំ តំ ឧបាលិ អវិទយកម្មំ ។ យោ ធុ ទោ កន្តេ
សមត្តោ សង្ឃោ អម្ពុន្តវិទយាហស្ស តស្ស ចាមិយ-
សំកាតកម្មំ តកោតិ តស្ស ចាមិយសំកាតកម្មាហស្ស
អម្ពុន្តវិទយំ ទេតិ តស្ស ចាមិយសំកាតកម្មាហស្ស
តត្ថវិទយកម្មំ តកោតិ តត្ថវិទយកម្មាហស្ស តស្ស
ចាមិយសំកាតកម្មំ តកោតិ តត្ថវិទយកម្មាហស្ស
វិទយស្សកម្មំ តកោតិ វិទយស្សកម្មាហស្ស តត្ថវិ-
ទយកម្មំ តកោតិ វិទយស្សកម្មាហស្ស បព្វាជវិទយកម្មំ
តកោតិ បព្វាជវិទយកម្មាហស្ស វិទយស្សកម្មំ តកោតិ

ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយចង់កសិកម្ម ឲ្យមានក្នុងសភិក្ខុដែលគួរដល់
មានក្នុង ឲ្យអណ្តាចដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អណ្តាច ឲ្យចសម្បទាដល់កុលបុត្ត
ដែលគួរដល់ចសម្បទា ម្ចាស់ទុណ្ឌំ កម្មយោនិទេវេនិ រោធារោជា
ធម្មកម្ម ជាវិទយកម្ម ។ ឯសិទ្ធិសាតកិហោជាជាសិទ្ធិមិនប្រកបដោយ
ទោស ដោយប្រការយោនិទេវេ ។

[១១៧] ព្រះបាទសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី បដិស្រែចព្រះអង្គជំពាក់
សិទ្ធិលាមួយព្រមព្រៀង ឲ្យអម្ពុន្តវិទយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិ-
វិទយ ឲ្យសតិវិទយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្ពុន្តវិទយ បដិស្រែចព្រះអង្គជំពាក់
កម្មទោះជាអម្ពុន្តវិទយកម្មវេទ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ទុណ្ឌំ កម្មទោះជាអម្ពុន្តវិទយ ជាវិទយកម្ម ។ ព្រះបាទសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
បដិស្រែចព្រះអង្គជំពាក់ សិទ្ធិលាមួយព្រមព្រៀង ឲ្យ
តស្សបាចយសំកាតកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្ពុន្តវិទយ ឲ្យអម្ពុន្តវិទយ
ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាចយសំកាតកម្ម ធ្វើតត្ថវិទយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរ
ដល់តស្សបាចយសំកាតកម្ម ធ្វើតស្សបាចយសំកាតកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
តត្ថវិទយកម្ម ធ្វើវិទយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តត្ថវិទយកម្ម ធ្វើតត្ថ-
វិទយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់វិទយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជវិទយកម្មដល់ភិក្ខុដែល
គួរដល់វិទយស្សកម្ម ធ្វើវិទយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បព្វាជវិទយកម្ម

ឯវំ ទោ ឧបាលី អនុកម្មំ ហោតិ អវិទយកម្មំ ។
ឯវត្ថុ ធន សន្យោ សាតិសារោ ហោតិ ។

[១០៩] យោ ធុ ទោ កន្តេ សមន្តោ សរស្មេន
សតិវិទយារហស្ស សតិវិទយំ ទេតិ អម្ពន្តវិទយារហស្ស
អម្ពន្តវិទយំ ទេតិ ធម្មកម្មំ ធុ ទោ តំ កន្តេ វិទយ-
កម្មន្តំ ។ ធម្មកម្មំ តំ ឧបាលី វិទយកម្មន្តំ ។ យោ
ធុ ទោ កន្តេ សមន្តោ សរស្មេន អម្ពន្តវិទយារហស្ស
អម្ពន្តវិទយំ ទេតិ តស្ស ឆាប័យសំភាកកម្មារហស្ស
តស្ស ឆាប័យសំភាកកម្មំ ករោតិ តន្តវិទយកម្មារហស្ស
តន្តវិទយកម្មំ ករោតិ វិទយស្សកម្មារហស្ស វិទយស្ស-
កម្មំ ករោតិ បញ្ចវិទយកម្មារហស្ស បញ្ចវិទយកម្មំ
ករោតិ បដិសារាណីយកម្មារហស្ស បដិសារាណីយ-
កម្មំ ករោតិ ឧត្តេបវិទយកម្មារហស្ស ឧត្តេបវិទយកម្មំ
ករោតិ បរិវាសារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ មូលាយ បដិ-
កាស្សនារហំ មូលាយ បដិកាស្សនិំ វាធម្មារហស្ស
វាធម្មំ ទេតិ អញ្ញានារហំ អន្តតិ ឧបសម្បារហំ
ឧបសម្បទេតិ ធម្មកម្មំ ធុ ទោ តំ កន្តេ វិទយកម្មន្តំ ។

ឯវំ បសម្បត ម្នាល ទុបាលី កម្មយាវិទនៈ ឯវិទយកម្មកម្ម ជាអវិទយ-
កម្ម ។ ឯសន្យសោត កិច្ចសន្យប្រកថោយទោសោយោប្រការផ្សេងៗ ។

[១០៩] ព្រះទុបាលីក្រាបចង្អុលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សព្វលាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យសតិវិទយ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិទយ
ឲ្យអម្ពន្តវិទយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្ពន្តវិទយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្ម-
នោះជាធម្មកម្មដ៏វិទយកម្មវិទយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល ទុបាលី
កម្មនោះជាធម្មកម្ម ជាវិទយកម្មហើយ ។ ព្រះទុបាលីក្រាបចង្អុលសួរថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សន្យសោត មួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យអម្ពន្តវិទយ
ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្ពន្តវិទយ ធ្វើតស្សប្រាប័យសំភាកកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
តស្សប្រាប័យសំភាកកម្ម ធ្វើតន្តវិទយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តន្តវិទយកម្ម
ធ្វើវិទយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់វិទយស្សកម្ម ធ្វើបញ្ចវិទយកម្មដល់ភិក្ខុ
ដែលគួរដល់បញ្ចវិទយកម្ម ធ្វើបដិសារាណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
បដិសារាណីយកម្ម ធ្វើឧត្តេបវិទយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧត្តេបវិទយកម្ម
ឲ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សន ដល់ភិក្ខុដែល
គួរដល់មូលាយបដិកស្សន ឲ្យវាធម្មកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់វាធម្ម ឲ្យអញ្ញាន
ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អញ្ញាន ឲ្យឧបសម្បតដល់កុលបុត្រដែលគួរដល់ឧប-
សម្បត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មនោះជាធម្មកម្មដ៏វិទយកម្មវិទយ ។

ធម្មកម្ម តំ ឧបាសិ វិទយកម្ម ។ យោ ទោ ឧបាសិ
 សមត្តោ សាដ្ឋោ សតិវិទយារហស្សុ សតិវិទយំ ទេតិ
 អម្ពុទ្ធកិរិយារហស្សុ អម្ពុទ្ធកិរិយំ ទេតិ ឃី ទោ ឧបាសិ
 ធម្មកម្មំ ហោតិ វិទយកម្មំ ។ ឃីវត្ស ចទ សាដ្ឋោ អន-
 តិសារោ ហោតិ ។ យោ ទោ ឧបាសិ សមត្តោ សាដ្ឋោ
 អម្ពុទ្ធកិរិយារហស្សុ អម្ពុទ្ធកិរិយំ ទេតិ ភស្សុ ចាបិយ-
 សិកាភិក្ខុវារហស្សុ ភិក្ខុវារហស្សុ ចាបិយសិកាភិក្ខុ ករោតិ
 តន្តិយកម្មារហស្សុ តន្តិយកម្មំ ករោតិ ធិយស្សុ
 កម្មារហស្សុ ធិយស្សុកម្មំ ករោតិ បញ្ចជិយកម្មា-
 រហស្សុ បញ្ចជិយកម្មំ ករោតិ បដិសារណីយកម្មា-
 រហស្សុ បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ ឧត្តេបជិយកម្មា-
 រហស្សុ ឧត្តេបជិយកម្មំ ករោតិ បរិវិសារហស្សុ
 បរិវាសំ ទេតិ ម្ពុលាយ បដិកស្សុវារហស្សុ ម្ពុលាយ
 បដិកស្សុតិ មាទត្តារហស្សុ មាទត្តំ ទេតិ អត្តាវារហស្សុ
 អត្តេតិ ឧបសម្បទារហស្សុ ឧបសម្បទេតិ ឃី ទោ ឧបាសិ
 ធម្មកម្មំ ហោតិ វិទយកម្មំ ។ ឃីវត្ស ចទ សាដ្ឋោ
 អនតិសារោ ហោតិ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្លាចទុណ្ឌិ កម្មានាវាធម្មកម្ម ជាវិទយកម្ម
 ហើយ ។ ខ្លាចទុណ្ឌិ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឱ្យសតិវិទយដល់ភិក្ខុ
 ដែលគួរដល់សតិវិទយ ឱ្យអម្ពុទ្ធកិរិយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្ពុទ្ធកិរិយ
 ខ្លាចទុណ្ឌិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិទយកម្ម ។ ឯសង្ឃ
 សោភកិរិយាសង្ឃមិនប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ខ្លាច
 ទុណ្ឌិ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឱ្យអម្ពុទ្ធកិរិយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 អម្ពុទ្ធកិរិយ ធ្វើភស្សុបិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ភស្សុបិយ-
 សិកាកម្ម ធ្វើតន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តន្តិយកម្ម ធ្វើធិយស្សុកម្ម
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ធិយស្សុកម្ម ធ្វើបញ្ចជិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 បញ្ចជិយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយ-
 កម្ម ធ្វើឧត្តេបជិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧត្តេបជិយកម្ម ឱ្យបរិវាសដល់
 ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឱ្យម្ពុលាយដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ម្ពុលា-
 យដល់ភិក្ខុ ឱ្យមាទត្តដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មាទត្ត ឱ្យអត្តាវារដល់ភិក្ខុដែល
 គួរដល់អត្តាវារ ឱ្យឧបសម្បទាដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ខ្លាច
 ទុណ្ឌិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិទយកម្ម ។ ឯសង្ឃ
 សោភកិរិយាសង្ឃមិនប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

(១០៧) អដ្ឋាទា កតកា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ យោ
 ទោ ភិក្ខុវេ សមត្តោ សង្ឃោ សតិវិទយារាហស្ស
 អម្ពុជ្ឈវិទយំ នេតិ ឃុំ ទោ ភិក្ខុវេ អធម្មតាម្មំ
 យោតិ អវិទយតម្មំ វវត្ស មុន សង្ឃោ សាតិសារោ
 យោតិ ។ យោ ទោ ភិក្ខុវេ សមត្តោ សង្ឃោ
 សតិវិទយារាហស្ស តស្ស ចារិយសិកាតម្មំ ករោតិ
 សតិវិទយារាហស្ស តន្តវិទយតម្មំ ករោតិ សតិវិទយារ-
 ហស្ស វិទយស្សតម្មំ ករោតិ សតិវិទយារាហស្ស
 បក្ខាជិទិយតម្មំ ករោតិ សតិវិទយារាហស្ស បដិសា-
 រណីយតម្មំ ករោតិ សតិវិទយារាហស្ស ទិក្ខុបដិ-
 យតម្មំ ករោតិ សតិវិទយារាហស្ស បរិវាសំ នេតិ
 សតិវិទយារាហំ ឫណាយ បដិសស្សតិ សតិវិទយារ-
 ហស្ស មាទត្ថំ នេតិ សតិវិទយារាហំ អត្តតិ សតិវិទ-
 យារាហំ ធូបសម្បុរនេតិ ឃុំ ទោ ភិក្ខុវេ អធម្មតាម្មំ
 យោតិ អវិទយតម្មំ វវត្ស មុន សង្ឃោ សាតិសារោ
 យោតិ ។ យោ ទោ ភិក្ខុវេ សមត្តោ សង្ឃោ
 អម្ពុជ្ឈវិទយារាហស្ស តស្ស ចារិយសិកាតម្មំ ករោតិ

[១០៧] [ត្រាតារាង៧ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
 មកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្សំណាមួយ(ព្រមព្រៀងគ្នាឱ្យអម្ពុជ្ឈវិទយ
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិទយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះ
 ជាអធម្មកម្ម ជាអវិទយកម្ម ឯសន្សំសោតក៏ជាសន្សំប្រកបដោយទោស
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្សំណាមួយ(ព្រម
 ព្រៀងគ្នាឱ្យតស្សុទារិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិទយ ធ្វើកម្ម-
 វិទយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិទយ ធ្វើវិទយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរ
 ដល់សតិវិទយ ធ្វើបក្ខាជិទិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិទយ ធ្វើ
 បដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិទយ ធ្វើទិក្ខុបដិយកម្មដល់
 ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិទយ ឱ្យបរិវាសនដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិទយ ឱ្យ
 មូលាធម្មជីកស្សន ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិទយ ឱ្យមានកម្មដល់ភិក្ខុដែល
 គួរដល់សតិវិទយ ឱ្យអត្តានដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិទយ ឱ្យទបសម្ប-
 តាដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិទយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះ
 ឯង ជាអធម្មកម្ម ជាអវិទយកម្ម ឯសន្សំសោតក៏ប្រកបដោយទោស
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្សំណាមួយ
 (ព្រមព្រៀងគ្នាឱ្យតស្សុទារិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្ពុជ្ឈវិទយ

ឯវំ ទោ ភិគ្គុវេ អនុញ្ញកម្មំ ហោតិ អវិទយកម្មំ ឯវំ ក្កា
 ចន សង្ខេព សាតិសារោ ហោតិ ។ យោ ទោ ភិគ្គុវេ
 សមត្តោ សង្ខេព អម្មទ្ធិវិទយារហស្ស តដ្ឋនិយកម្មំ
 ករោតិ អម្មទ្ធិវិទយារហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ
 អម្មទ្ធិវិទយារហស្ស បញ្ចជនិយកម្មំ ករោតិ អម្មទ្ធិវិទ-
 យារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ អម្មទ្ធិវិទយារ-
 ហស្ស ទានុបនិយកម្មំ ករោតិ អម្មទ្ធិវិទយារហស្ស
 បរិវាសំ ទេតិ អម្មទ្ធិវិទយារហស្ស អូណាយ បដិកស្សតិ
 អម្មទ្ធិវិទយារហស្ស ទានតំ ទេតិ អម្មទ្ធិវិទយារហស្ស
 អត្តោតិ អម្មទ្ធិវិទយារហស្ស ទុបសម្ពាទេតិ អម្មទ្ធិវិទយា-
 រហស្ស សនិវិទយំ ទេតិ ឯវំ ទោ ភិគ្គុវេ អនុញ្ញកម្មំ
 ហោតិ អវិទយកម្មំ ឯវំ ក្កា ចន សង្ខេព សាតិសារោ
 ហោតិ ។ យោ ទោ ភិគ្គុវេ សមត្តោ សង្ខេព តស្ស ចា-
 បិយសិកាកម្មារហស្ស តដ្ឋនិយកម្មំ ករោតិ តស្ស ចា-
 បិយសិកាកម្មារហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ តស្ស ចា-
 បិយសិកាកម្មារហស្ស បញ្ចជនិយកម្មំ ករោតិ តស្ស
 ចាបិយសិកាកម្មារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ

ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិទ្យាយ កម្មយ៉ាវិទយាវិទយ ជាអនុម្មកម្ម អវិទយកម្ម ឯសន្ស
 រោតក្រិបកថដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាវិទយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិ
 ទ្យាយ សន្សណាមួយ(ត្រូវត្រៀម) ធ្វើកម្មនិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគ្មាន
 អម្មទ្ធិវិទយ ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគ្មានអម្មទ្ធិវិទយ ធ្វើបញ្ចជ-
 និយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគ្មានអម្មទ្ធិវិទយ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុ
 ដែលគ្មានអម្មទ្ធិវិទយ ធ្វើទានុបនិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគ្មានអម្មទ្ធិ-
 វិទយ ទ្រុបរិកសដល់ភិក្ខុដែលគ្មានអម្មទ្ធិវិទយ ទ្រុបសាយបដិកស្សន
 ដល់ភិក្ខុដែលគ្មានអម្មទ្ធិវិទយ ទ្រុបទតដល់ភិក្ខុដែលគ្មានអម្មទ្ធិ-
 វិទយ ទ្រុបអត្តោដល់ភិក្ខុដែលគ្មានអម្មទ្ធិវិទយ ទ្រុបបសម្មទាដល់
 ភិក្ខុដែលគ្មានអម្មទ្ធិវិទយ ទ្រុបសិវិទយដល់ភិក្ខុដែលគ្មានអម្មទ្ធិវិទយ
 ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិទ្យាយ កម្មយ៉ាវិទយាវិទយ ជាអនុម្មកម្ម អវិទយកម្ម ឯសន្ស
 រោតក្រិបកថដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាវិទយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិ
 ទ្យាយ សន្សណាមួយ(ត្រូវត្រៀម) ធ្វើកម្មនិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគ្មាន
 អម្មទ្ធិវិទយសិកាកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគ្មានអម្មទ្ធិវិទយសិកា-
 កម្ម ធ្វើបញ្ចជនិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគ្មានអម្មទ្ធិវិទយសិកា-
 កម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគ្មានអម្មទ្ធិវិទយសិកាកម្ម

តស្ស ចាចិយ សំគាតកម្មារហស្ស ទុក្ខេបទិយកម្ម
 ករោតិ តស្ស ចាចិយសំគាតកម្មារហស្ស បរិកសំ ទេតិ
 ។ បេ ។ តស្ស ចាចិយសំគាតកម្មារហស្ស សតិវិធមំ
 ទេតិ តស្ស ចាចិយសំគាតកម្មារហស្ស អម្ពុជ្ឈវិធមំ
 ទេតិ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ អនម្ពុកម្មំ ហោតិ អវិធមកម្មំ
 ឯវត្ថុ បទ សង្កេ សាតិសារោ ហោតិ ។ យោ ទោ
 ភិក្ខុវេ សមត្តោ សង្កេ តទ្ធវិធមកម្មារហស្ស ។ បេ ។
 ចិយស្សតកម្មារហស្ស មគ្គាជិយកម្មារហស្ស បដិសា-
 រណិយកម្មារហស្ស ទុក្ខេបទិយកម្មារហស្ស បរិកសា-
 រហស្ស ត្វលាយ បដិកស្សនារហស្ស ខានត្តារហស្ស
 អត្តានារហស្ស ទុបសម្បទារហស្ស សតិវិធមំ ទេតិ
 ទុបសម្បទារហស្ស អម្ពុជ្ឈវិធមំ ទេតិ ទុបសម្បទា-
 រហស្ស តស្ស ចាចិយសំគាតកម្មំ ករោតិ ទុបសម្ប-
 ទារហស្ស តទ្ធវិធមកម្មំ ករោតិ ទុបសម្បទារហស្ស
 ចិយស្សកម្មំ ករោតិ ទុបសម្បទារហស្ស មគ្គាជិយ-
 កម្មំ ករោតិ ទុបសម្បទារហស្ស បដិសារណិយកម្មំ
 ករោតិ ទុបសម្បទារហស្ស ទុក្ខេបទិយកម្មំ ករោតិ

ធ្វើរក្ខេបទិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាចិយសំគាតកម្ម ធ្វើបរិកស
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាចិយសំគាតកម្ម ។ បេ ។ ធ្វើសតិវិធមដល់ភិក្ខុ
 ដែលគួរដល់តស្សបាចិយសំគាតកម្ម ធ្វើអម្ពុជ្ឈវិធមដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 តស្សបាចិយសំគាតកម្ម ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអនម្ពុកម្ម
 អវិធមកម្ម ឯសន្សំសាតិប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្សំណាមួយ(ព្រះត្រៃ)ឥត្តា ធ្វើសតិវិធមដល់ភិក្ខុ
 ដែលគួរដល់តទ្ធវិធមកម្ម ។ បេ ។ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ចិយស្សកម្ម ដល់ភិក្ខុ
 ដែលគួរដល់មគ្គាជិយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណិយកម្ម ដល់
 ភិក្ខុដែលគួរដល់ទុក្ខេបទិយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិកស ដល់ភិក្ខុដែល
 គួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ខានត្ត ដល់ភិក្ខុដែលគួរ
 ដល់អត្តាន ដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ទុបសម្បទា ធ្វើកស្សបាចិយសំគាតកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរ
 ដល់ទុបសម្បទា ធ្វើតទ្ធវិធមកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ទុបសម្បទា ធ្វើ
 ចិយស្សកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ទុបសម្បទា ធ្វើមគ្គាជិយកម្មដល់
 កុលបុត្តដែលគួរដល់ទុបសម្បទា ធ្វើបដិសារណិយកម្មដល់កុលបុត្តដែល
 គួរដល់ទុបសម្បទា ធ្វើទុក្ខេបទិយកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ទុបសម្បទា

ឧបសម្បទារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ ឧបសម្បទារហំ
មូលាយ បដិកស្សតិ ឧបសម្បទារហស្ស មាទត្ថំ
ទេតិ ឧបសម្បទារហំ អត្ថតិ ឃិ ទោ ភិក្ខុវេ
ឧបសម្បទារហំ ហោតិ អរិយកម្មំ ឃិក្ខុ បទ សង្ខេប
សាតិសារោ ហោតិ ។

របស់ឧត្តារណាវំ រុតិយំ ។

[១១១] ឥឡ បទ ភក្ខុវេ ភិក្ខុ ភណ្ណាទការកោ
ហោតិ កលហការកោ វិទនការកោ ភស្សការកោ
សង្ខេ អធិការណ ការកោ ។ ឥត្រ ចេ ភិក្ខុទំ ឃិ ហោតិ
អយំ ទោ អារុសោ ភិក្ខុ ភណ្ណាទការកោ កលហការ
កោ វិទនការកោ ភស្សការកោ សង្ខេ អធិការណ
ការកោ ហន្ទស្ស មយំ ឥន្ទ្រជ័យកម្មំ ករោមាតិ ។
តេ ភស្ស ឥន្ទ្រជ័យកម្មំ ករោមិ អធិម្មេទ វត្តា ។
សោ ភស្ស អារុសោ អញ្ញិយំ អារុសំ ឥន្ទ្រតិ ។ ភក្ខុវេ
ភិក្ខុទំ ឃិ ហោតិ អយំ ទោ អារុសោ ភិក្ខុ សង្ខេទ

ឧបសម្បទារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ ឧបសម្បទារហំ
មូលាយ បដិកស្សតិ ឧបសម្បទារហស្ស មាទត្ថំ
ទេតិ ឧបសម្បទារហំ អត្ថតិ ឃិ ទោ ភិក្ខុវេ
ឧបសម្បទារហំ ហោតិ អរិយកម្មំ ឃិក្ខុ បទ សង្ខេប
សាតិសារោ ហោតិ ។

របស់ឧត្តារណាវំ រុតិយំ ។

[១១១] ឥឡ បទ ភក្ខុវេ ភិក្ខុ ភណ្ណាទការកោ
ហោតិ កលហការកោ វិទនការកោ ភស្សការកោ
សង្ខេ អធិការណ ការកោ ។ ឥត្រ ចេ ភិក្ខុទំ ឃិ ហោតិ
អយំ ទោ អារុសោ ភិក្ខុ ភណ្ណាទការកោ កលហការ
កោ វិទនការកោ ភស្សការកោ សង្ខេ អធិការណ
ការកោ ហន្ទស្ស មយំ ឥន្ទ្រជ័យកម្មំ ករោមាតិ ។
តេ ភស្ស ឥន្ទ្រជ័យកម្មំ ករោមិ អធិម្មេទ វត្តា ។
សោ ភស្ស អារុសោ អញ្ញិយំ អារុសំ ឥន្ទ្រតិ ។ ភក្ខុវេ
ភិក្ខុទំ ឃិ ហោតិ អយំ ទោ អារុសោ ភិក្ខុ សង្ខេទ

ហទុស្ស មយំ តដ្ឋង្គិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស
តដ្ឋង្គិយកម្មំ ករោត្តំ ចម្មេយ្យដ៏រូបកោម សមត្តា ។

[១១១] ឥម មន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្ណា មនាមោ
យោតិ កលយា កាវកា វិវាទ កាវកា កស្ស កាវកា
សាដ្ឋុ អធិករណ៍ កាវកា ។ តត្រ ទេ ភិក្ខុវេ ឃី យោតិ
អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ កណ្ណា មនាមោ កលយា កា
វកា វិវាទ កាវកា កស្ស កាវកា សាដ្ឋុ អធិករណ៍
កាវកា ហទុស្ស មយំ តដ្ឋង្គិយកម្មំ ករោមាតិ ។
តេ តស្ស តដ្ឋង្គិយកម្មំ ករោត្តំ អធិម្មេយ សមត្តា ។
សោ តត្តា អាវុសោ តដ្ឋង្គិ អាវុសំ តត្តតិ ។ តត្តមិ
ភិក្ខុវេ ឃី យោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ សាដ្ឋេយ
តដ្ឋង្គិយកម្មកតោ អធិម្មេយ សមត្តតា ហទុស្ស
មយំ តដ្ឋង្គិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តដ្ឋង្គិយ
កម្មំ ករោត្តំ ចម្មេយ វត្តា ។ សោ តត្តា អាវុសោ

ចម បើដូច្នោះមានតែយើងឯងស្មោះត្រង់ផ្លូវនិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុចាំនិ
ឡាយនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែច្រកបរោយធម៌បួន ក៏ធ្វើកម្មនិយកម្មដល់
ភិក្ខុនោះ(១១)។

[១១១] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិឡាយ មួយវិញ្ញៀត ភិក្ខុក៏សាសនានេះ
ជាអ្នកធ្វើការបង្កើនហេតុ ជាអ្នកធ្វើការជំរុញ ជាអ្នកធ្វើការរីកចម្រើន ជាអ្នក
ធ្វើការត្រួតពិនិត្យ ជាអ្នកធ្វើការអធិការណ៍ក្នុងសិទ្ធិ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើ
ភិក្ខុចាំនិឡាយភិក្ខុម្នាក់នោះថា ម្ចាស់អាវុសោចាំនិឡាយ ភិក្ខុនេះឯង
ជាអ្នកធ្វើការបង្កើនហេតុ ជាអ្នកធ្វើការជំរុញ ជាអ្នកធ្វើការរីកចម្រើន ជាអ្នក
ធ្វើការត្រួតពិនិត្យ ជាអ្នកធ្វើការអធិការណ៍ក្នុងសិទ្ធិ បើដូច្នោះមានតែយើង
ចាំនិឡាយធ្វើកម្មនិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុចាំនិឡាយព្រមព្រៀងគ្នា
តែមិនច្រកបរោយធម៌ ធ្វើកម្មនិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពី
ភាវសនោមទៅកាន់ភាវសថា(១១)។ បើភិក្ខុចាំនិឡាយក្នុងភាវស
នោះ ក៏ភិក្ខុម្នាក់នោះថា ម្ចាស់អាវុសោចាំនិឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែល
សិទ្ធិបានធ្វើកម្មនិយកម្មចាំនិឡាយ ដោយភិក្ខុចាំនិឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា
តែមិនច្រកបរោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងចាំនិឡាយធ្វើកម្មនិយកម្ម
ដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុចាំនិឡាយនោះដេញ តែច្រកបរោយធម៌ ធ្វើកម្ម
និយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីភាវសនោមទៅកាន់ភាវស

អញ្ជើញ អាណិត កង្វះ ។ កង្វះ ក៏ក្នុង ឃុំ ហោត
 អយ ទៅ អាណិត ក៏ក្នុង សង្កាត់ កង្វះ យក ឬ កង្វះ
 ធន កង្វះ ហេតុ អយ កង្វះ យក ឬ កង្វះ កង្វះ
 ក៏ ។ គេ កសិករ កង្វះ យក ឬ កង្វះ ធន ឬ ធន កង្វះ
 ក៏ ។ សេ កង្វះ អាណិត អញ្ជើញ អាណិត កង្វះ ។
 កង្វះ ក៏ក្នុង ឃុំ ហោត អយ ទៅ អាណិត ក៏ក្នុង
 សង្កាត់ កង្វះ យក ឬ កង្វះ ធន ឬ ធន កង្វះ កង្វះ
 ហេតុ អយ កង្វះ យក ឬ កង្វះ កង្វះ ។ គេ កសិករ
 កង្វះ យក ឬ កង្វះ ធន ឬ ធន កង្វះ សង្កាត់ ។
 សេ កង្វះ អាណិត អញ្ជើញ អាណិត កង្វះ ។ កង្វះ
 ក៏ក្នុង ឃុំ ហោត អយ ទៅ អាណិត ក៏ក្នុង សង្កាត់
 កង្វះ យក ឬ កង្វះ ធន ឬ ធន កង្វះ សង្កាត់ ហេតុ អយ
 អយ កង្វះ យក ឬ កង្វះ កង្វះ ។ គេ កសិករ កង្វះ យក ឬ
 កង្វះ ធន ឬ ធន កង្វះ ។

ដទៃ (ទៀត) ។ ឯកិច្ចការទាំងឡាយក្នុងការសង្កេតនាមនិងការងារ
 ម្ចាស់អាណិតទាំងឡាយ ក៏ក្នុងនាមនិងដែលសង្កេតនាមនិងការងារ
 ដោយកិច្ចការទាំងឡាយដែលជាពួក ក្រប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមាន
 ក្រយើងទាំងឡាយក្នុងកិច្ចការទាំងឡាយនេះ ។ កិច្ចការនោះជាពួកទាំង
 ប្រកបដោយធម៌បូម ធ្វើកិច្ចការក្នុងកិច្ចការនោះ (ទៀត) ។ កិច្ចការនោះ
 ចេញពីការសង្កេតនាមនិងការងារដទៃ (ទៀត) ។ ឯកិច្ចការទាំងឡាយក្នុង
 ការសង្កេតនាមនិងការងារនេះ ម្ចាស់អាណិតទាំងឡាយ ក៏ក្នុងនាម
 ដែលសង្កេតនាមក្នុងកិច្ចការទាំងឡាយ ដោយកិច្ចការទាំងឡាយដែលជាពួក
 ទាំងប្រកបដោយធម៌បូម បើដូច្នោះមានក្រយើងទាំងឡាយក្នុងកិច្ចការ
 ផលកិច្ចការនេះ ។ កិច្ចការនោះត្រូវត្រៀម ក្រប្រកបដោយធម៌បូម ធ្វើ
 កិច្ចការក្នុងកិច្ចការនោះ (ទៀត) ។ កិច្ចការនោះចេញពីការសង្កេតនាម
 និងការងារ (ទៀត) ។ ឯកិច្ចការទាំងឡាយក្នុងការសង្កេតនាម
 នេះ ម្ចាស់អាណិតទាំងឡាយ ក៏ក្នុងនាមដែលសង្កេតនាមក្នុង
 កិច្ចការទាំងឡាយ ដោយកិច្ចការទាំងឡាយដែលត្រូវត្រៀម ក្រប្រកបដោយ
 ធម៌បូម បើដូច្នោះមានក្រយើងទាំងឡាយក្នុងកិច្ចការផលកិច្ចការ
 កិច្ចការនោះជាពួកទាំងឡាយប្រកបដោយធម៌ ធ្វើកិច្ចការក្នុងកិច្ច
 នោះ (ទៀត) ។

[១០២] ឥច មធ វិគ្គាវេ វិគ្គា កណ្ណាធនារណោ
 ហោតិ កលហនារណោ វិវាទនារណោ កស្សនារណោ
 សង្ខេ អនិករណនារណោ ។ តត្រិ ទេ វិគ្គាវេ ឃី
 ហោតិ អយំ ទោ អារុសោ វិគ្គា កណ្ណាធនារណោ កល-
 ហនារណោ វិវាទនារណោ កស្សនារណោ សង្ខេ អនិ-
 ករណនារណោ ហន្តស្ស មយំ គង្គវិទ្យកង្គំ ករណ-
 មាតិ ។ ភេ កស្ស គង្គវិទ្យកង្គំ ករណ្ណំ ធម្មេទ វត្តា ។
 សោ គត្តា អាវសា អញ្ញំមំ អាវសំ កត្តតិ ។ តត្តមំ
 វិគ្គាវេ ឃី ហោតិ អយំ ទោ អារុសោ វិគ្គា សង្ខេ
 គង្គវិទ្យកង្គំ ធម្មេទ វត្តមំ ហន្តស្ស មយំ
 គង្គវិទ្យកង្គំ ករណមាតិ ។ ភេ កស្ស គង្គវិទ្យកង្គំ
 ករណតិ ធម្មប្បដ្ឋវរកោ វត្តា ។ សោ គត្តា អាវសា
 អញ្ញំមំ អាវសំ កត្តតិ ។ តត្តមំ វិគ្គាវេ ឃី ហោតិ
 អយំ ទោ អារុសោ វិគ្គា សង្ខេ គង្គវិទ្យកង្គំ
 ធម្មប្បដ្ឋវរកោ វត្តមំ ហន្តស្ស មយំ គង្គវិទ្យកង្គំ

[១០២] ម្នាលភិក្ខុបំណងពាក្យ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុកុសិលាសនាខេ
 ជាអ្នកធ្វើខ្ញុំការបង្កើតហេតុ ជាអ្នកធ្វើខ្ញុំផ្លូវលោះ ជាអ្នកធ្វើខ្ញុំវិវាទ ជាអ្នក
 ធ្វើខ្ញុំកិច្ចាធិការ ជាអ្នកធ្វើខ្ញុំអធិការណ៍កុសិលាសិវ្យ ។ ភិក្ខុប្រើនិទាន បើ
 ភិក្ខុបំណងពាក្យភិក្ខុយាយិនិទាន ម្នាលអារុសោបំណងពាក្យ ភិក្ខុខេងឯង
 ជាអ្នកធ្វើខ្ញុំការបង្កើតហេតុ ជាអ្នកធ្វើខ្ញុំផ្លូវលោះ ជាអ្នកធ្វើខ្ញុំវិវាទ ជាអ្នក
 ធ្វើខ្ញុំកិច្ចាធិការ ជាអ្នកធ្វើខ្ញុំអធិការណ៍កុសិលាសិវ្យ បើដូច្នោះមានតែយើង
 បំណងពាក្យធ្វើគង្គវិទ្យកង្គំ ។ ភិក្ខុបំណងពាក្យ តែប្រកប
 ដោយធម៌ ធ្វើគង្គវិទ្យកង្គំ ។ ភិក្ខុខេងឯងចេញពីភាវសនាខេ
 ទៅកាន់ភាវសនាខេ (ទៀត) ។ ឯភិក្ខុបំណងពាក្យកុសិលាសនាខេភិក្ខុ
 យាយិនិទាន ម្នាលអារុសោបំណងពាក្យ ភិក្ខុខេងឯងដែលសិវ្យបានធ្វើ
 គង្គវិទ្យកង្គំ ដោយភិក្ខុបំណងពាក្យដែលជាពួក តែប្រកបដោយ
 ធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងបំណងពាក្យធ្វើគង្គវិទ្យកង្គំ ។ ភិក្ខុ
 បំណងពាក្យភិក្ខុបំណងពាក្យ តែប្រកបដោយធម៌ ធ្វើគង្គវិទ្យកង្គំ ។
 (ទៀត) ។ ភិក្ខុខេងឯងចេញពីភាវសនាខេទៅកាន់ភាវសនាខេ ។ ឯភិក្ខុ
 បំណងពាក្យកុសិលាសនាខេភិក្ខុយាយិនិទាន ម្នាលអារុសោបំណងពាក្យ
 ភិក្ខុខេងឯងដែលសិវ្យបានធ្វើគង្គវិទ្យកង្គំ ដោយភិក្ខុបំណងពាក្យ
 ដែលជាពួកបំណងពាក្យ តែប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងបំណងពាក្យ

កាលណា ។ គេ តស្ស តន្ត្រីនិយមកម្ម កាលណា ធម្ម-
 ច្បាប់ប្រកាន់ សមត្ថា ។ សោ តត្តា អាវាសា អន្ទិបិ
 អាវាសំ តន្ត្រី ។ តត្តិ ភិក្ខុនំ ឃី ហោតិ អយំ ទោ
 អាវុសោ ភិក្ខុ សុឡោ តន្ត្រីនិយមកម្មតោ ធម្ម-
 ច្បាប់ប្រកាន់ សមត្ថេវា ហានុស្ស មយំ តន្ត្រីនិយមកម្ម
 កាលណា ។ គេ តស្ស តន្ត្រីនិយមកម្ម កាលណា ធម្ម-
 ច្បាប់ ។ សោ តត្តា អាវាសា អន្ទិបិ អាវាសំ តន្ត្រី ។
 តត្តិ ភិក្ខុនំ ឃី ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ
 សុឡោ តន្ត្រីនិយមកម្មតោ ធម្ម-ច្បាប់ ហានុស្ស
 មយំ តន្ត្រីនិយមកម្ម កាលណា ។ គេ តស្ស តន្ត្រីនិយ-
 មកម្ម កាលណា ធម្ម-ច្បាប់ សមត្ថា ។

[១១៣] គេ ចង ភិក្ខុវ ភិក្ខុ កណ្តាលការកោ
 ហោតិ កាលយាការកោ វិវាទការកោ កស្សការកោ
 សុឡោ វាទិករយាការកោ ។ ត(្រ) ចេ ភិក្ខុនំ ឃី
 ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ កណ្តាលការកោ

ធ្វើកម្មនិយមកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា កែប្រែបដិសេធ
 ធម្មបូម ធ្វើកម្មនិយមកម្មដល់ភិក្ខុនោះ(ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏បញ្ជាក់អាវាស
 នាមទៅកាន់អាវាសវិទ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសន្សំប្រកាន់
 យកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា កែប្រែបដិសេធ
 ធម្មបូម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើកម្មនិយមកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើកម្មនិយមកម្មដល់ភិក្ខុនោះ
 (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏បញ្ជាក់អាវាសនាមទៅកាន់អាវាសវិទ ។ ឯភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនេះឯង ដែលសន្សំប្រកាន់យកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក៏ពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើកម្ម-
 និយមកម្មដល់ភិក្ខុនេះ(ទៀត) ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា កែមិនប្រកប
 ដោយធម៌ ធ្វើកម្មនិយមកម្មដល់ភិក្ខុនោះ(ទៀត) ។

[១១៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកធ្វើនូវការបន្តិហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវវិលាស ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នក
 ធ្វើនូវការប្រកាន់ ជាអ្នកធ្វើនូវវិធានការណ៍ក្នុងសន្សំ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុ
 ទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នក

ចម្លើយប្រជុំរាង កង្វះនិយកម្មកម្មវិធីប្រកាសនា

គុណបាណាណា វិវាទនារាណា ភស្តុតាណា សង្ខេប
 អង្គការណា ការណា ហេតុស្ស មយំ តន្ត្រីនិយកម្ម
 គរោមាតិ ។ ត ភស្តុ តន្ត្រីនិយកម្ម គរោមាតិ
 ទម្មប្បជ្ឈបកោ វត្តា ។ សោ តន្ត្រា អាវាសា អញ្ញិ
 អាវាសំ តន្ត្រិ ។ តត្ថបំ ភិក្ខុនំ ឃី ហោតិ អយំ
 ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ខេប តន្ត្រីនិយកម្មគរោ
 ទម្មប្បជ្ឈបកោ វត្តោ ហេតុស្ស មយំ តន្ត្រីនិយកម្ម
 គរោមាតិ ។ ត ភស្តុ តន្ត្រីនិយកម្ម គរោមាតិ ទម្ម
 ប្បជ្ឈបកោ សមត្តា ។ សោ តន្ត្រា អាវាសា អញ្ញិ
 អាវាសំ តន្ត្រិ ។ តត្ថបំ ភិក្ខុនំ ឃី ហោតិ អយំ
 ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ខេប តន្ត្រីនិយកម្មគរោ
 ទម្មប្បជ្ឈបកោ សមត្តោ ហេតុស្ស មយំ តន្ត្រីនិយកម្ម
 គរោមាតិ ។ ត ភស្តុ តន្ត្រីនិយកម្ម គរោមាតិ អនាម្ពា
 វត្តា ។ សោ តន្ត្រា អាវាសា អញ្ញិ អាវាសំ តន្ត្រិ ។
 តត្ថបំ ភិក្ខុនំ ឃី ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ

ចម្លើយប្រជុំរាង កំរិតនៃឧបាយនិក្ខេបនៃឧបាយនិក្ខេប

ធ្វើឱ្យគោរពនិយក ជាអ្នកធ្វើឱ្យដំរើលោះ ជាអ្នកធ្វើឱ្យវិវាទ ជាអ្នកធ្វើ
 ឱ្យវិវាទនា ជាអ្នកធ្វើឱ្យអង្គការណា ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើង
 ចាំនិទ្យាយធ្វើកង្វះនិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយនោះជាពួកចាំនិ
 ប្រកបដោយធម៌បូម ធ្វើកង្វះនិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពី
 អាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុចាំនិទ្យាយក្នុងអាវាសនោះគឺគត្តា
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើ
 កង្វះនិយកម្ម ដោយភិក្ខុចាំនិទ្យាយជាពួកចាំនិប្រកបដោយធម៌បូម បើដូច្នោះ
 មានតែយើងចាំនិទ្យាយធ្វើកង្វះនិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយនោះត្រឹម
 ព្រៀនត្តា តែប្រកបដោយធម៌បូម ធ្វើកង្វះនិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (១)ត) ។
 ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (១)ត) ។ ឯភិក្ខុចាំនិ
 ទ្យាយក្នុងអាវាសនោះគឺគត្តា យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុនេះ
 ឯងដែលសង្ឃបានធ្វើកង្វះនិយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុចាំនិទ្យាយត្រឹមព្រៀន
 ត្តា តែប្រកបដោយធម៌បូម បើដូច្នោះមានតែយើងចាំនិទ្យាយ ធ្វើកង្វះនិ
 យកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (២)ត) ។ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយជាពួកចាំនិទី១ប្រកបដោយធម៌
 ធ្វើកង្វះនិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (១)ត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅ
 កាន់អាវាសដទៃ (១)ត) ។ ឯភិក្ខុចាំនិទ្យាយក្នុងអាវាសនោះគឺគត្តា
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើ

សង្ខេប តន្ត្រីវិយកម្មករោ អនុស្សេន វិញ្ញាណំ ហន្តស្ស
 មយំ តន្ត្រីវិយកម្មំ ករោនាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីវិ-
 យកម្មំ ករោន្តំ អនុស្សេន សមត្តា ។ សោ តត្តា
 អាណសា អញ្ញិវិ អាណសំ តត្តិ ។ តត្តិ កំត្រូធំ
 វិ យោតិ អយំ ទោ អាណសោ ភិក្ខុ សង្ខេប តន្ត្រីវិ-
 យកម្មករោ អនុស្សេន សមត្តោ ហន្តស្ស មយំ
 តន្ត្រីវិយកម្មំ ករោនាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីវិយកម្មំ
 ករោន្តំ អនុស្សេន វត្តា ។

(១១៤) ឥឡូវ យើង កំចាត់ កំចាត់ កំចាត់ កំចាត់
 យោតិ ករោនាតិ ករោនាតិ ករោនាតិ ករោនាតិ
 សង្ខេប អនុស្សេន ករោនាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីវិ
 យោតិ អយំ ទោ អាណសោ ភិក្ខុ តន្ត្រីវិយកម្មករោ
 ករោនាតិ ករោនាតិ ករោនាតិ ករោនាតិ សង្ខេប
 អនុស្សេន ករោនាតិ ហន្តស្ស មយំ តន្ត្រីវិយកម្មំ
 ករោនាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីវិយកម្មំ ករោនាតិ
 អនុស្សេន ករោនាតិ សមត្តា ។ សោ តត្តា អាណសា

តន្ត្រីវិយកម្មករោ យោតិ ករោនាតិ ករោនាតិ ករោនាតិ ករោនាតិ
 មយំ តន្ត្រីវិយកម្មំ ករោនាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីវិ-
 យកម្មំ ករោន្តំ អនុស្សេន សមត្តា ។ សោ តត្តា
 អាណសា អញ្ញិវិ អាណសំ តត្តិ ។ តត្តិ កំត្រូធំ
 វិ យោតិ អយំ ទោ អាណសោ ភិក្ខុ សង្ខេប តន្ត្រីវិ-
 យកម្មករោ អនុស្សេន សមត្តោ ហន្តស្ស មយំ
 តន្ត្រីវិយកម្មំ ករោនាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីវិយកម្មំ
 ករោន្តំ អនុស្សេន វត្តា ។

(១១៥) ខ្ញុំ យើង យើង យើង យើង យើង យើង យើង
 ករោនាតិ ករោនាតិ ករោនាតិ ករោនាតិ ករោនាតិ
 សង្ខេប អនុស្សេន ករោនាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីវិ
 យោតិ អយំ ទោ អាណសោ ភិក្ខុ តន្ត្រីវិយកម្មករោ
 ករោនាតិ ករោនាតិ ករោនាតិ ករោនាតិ សង្ខេប
 អនុស្សេន ករោនាតិ ហន្តស្ស មយំ តន្ត្រីវិយកម្មំ
 ករោនាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីវិយកម្មំ ករោនាតិ
 អនុស្សេន ករោនាតិ សមត្តា ។ សោ តត្តា អាណសា

ពង្រៀនព្រះស្រី ធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់

អញ្ជាញ អារាម កង្កែប កង្កែប កង្កែប ឯង ហោតិ
អយ ទោ អាវុសោ កិក្ខុ សាវ្យោ ធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់
ធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់ ហេតុស្ស មយ ធម្មនិយម
កម្មវិធីសម្រាប់ ទេ ធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់ ករណ៍
អនុញ្ញាត វត្ត ។ សោ កម្មា អាវុសោ អញ្ជាញ អារាម
កង្កែប កង្កែប កង្កែប ឯង ហោតិ អយ ទោ អាវុសោ
កិក្ខុ សាវ្យោ ធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់ កង្កែប
ហេតុស្ស មយ ធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់ ទេ ធម្មនិយម
កម្មវិធីសម្រាប់ ករណ៍ អនុញ្ញាត សាវ្យោ ។ សោ កម្មា
អាវុសោ អញ្ជាញ អារាម កង្កែប កង្កែប កង្កែប ឯង
ហោតិ អយ ទោ អាវុសោ កិក្ខុ សាវ្យោ ធម្មនិយមកម្ម
វិធីសម្រាប់ កង្កែប ហេតុស្ស មយ ធម្មនិយមកម្ម
វិធីសម្រាប់ ទេ ធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់ ករណ៍
វត្ត ។ សោ កម្មា អាវុសោ អញ្ជាញ អារាម កង្កែប កង្កែប

ពង្រៀនព្រះស្រី ធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់

កាន់កាប់សេវាវិទ្យា ។ ឯកិក្ខុចំណែកយក្នុងការសម្រេចគិតគ្នាយ៉ាងនេះ
ថា ខ្លួនអាវុសោចំណែកយក្នុងការនេះឯងដែលសម្រេចបានធ្វើធម្មនិយម
កម្មវិធីសម្រាប់ ដោយកិក្ខុចំណែកយក្នុងការនេះឯង តែប្រកបដោយ
ធម្មនិយម បើដូច្នោះមានតែយើងចំណែកយក្នុងធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់
កិក្ខុចំណែកនោះជាពួកចំណែកប្រកបដោយធម្ម ធ្វើធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់
នោះ (ទៀត) ។ កិក្ខុនោះក៏ចេញពីការសម្រេចគិតគ្នាយ៉ាងនេះ ។
ឯកិក្ខុចំណែកយក្នុងការសម្រេចគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ខ្លួនអាវុសោចំណែក
យក្នុងការនេះឯង ដែលសម្រេចបានធ្វើធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់ ដោយកិក្ខុ
ចំណែកយក្នុងការនេះឯងប្រកបដោយធម្ម បើដូច្នោះមានតែយើងចំណែក
យក្នុងធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុចំណែកនោះត្រូវតែធ្វើ
ប្រកបដោយធម្ម ធ្វើធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់កិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ កិក្ខុនោះក៏
ចេញពីការសម្រេចគិតគ្នាយ៉ាងនេះ ។ ឯកិក្ខុចំណែកយក្នុងការសម្រេច
គិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ខ្លួនអាវុសោចំណែកយក្នុងការនេះឯងដែល
សម្រេចបានធ្វើធម្មនិយមកម្មវិធីសម្រាប់ ដោយកិក្ខុចំណែកយក្នុងការនេះឯង
តែប្រកបដោយធម្ម បើដូច្នោះមានតែយើងចំណែកយក្នុងធម្មនិយម
កម្មវិធីសម្រាប់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុចំណែកនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម្ម ធ្វើធម្មនិយម
កម្មវិធីសម្រាប់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះក៏ចេញពីការសម្រេចគិតគ្នាយ៉ាងនេះ ។

តត្ថបំ ភិក្ខុនំ វរំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ
សាធូរោ តត្ថនិយកាម្មតតោ អន្តោ វត្តោ ហិ ហន្តស្ស
មយំ តត្ថនិយកាម្មំ តតោមាតិ ។ តេ តស្ស តត្ថនិយ-
កាម្មំ តតោកំ ធម្មញ្ញិយ្យតោ វត្តា ។

[១១៤] ឥឡ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពារលា ហោតិ
អប្បត្តោ អាមត្តិវហុលោ អនបទាទោ ភិហិសំសរដ្ឋោ
វិហាតិ អនុលោមិតេហិ ភិហិសំសត្តោ ។ តត្ថ ធរ
ភិក្ខុនំ វរំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ ពារលា
អប្បត្តោ អាមត្តិវហុលោ អនបទាទោ ភិហិសំសរដ្ឋោ
វិហាតិ អនុលោមិតេហិ ភិហិសំសត្តោ ហន្តស្ស
មយំ និយស្សតត្ថំ តតោមាតិ ។ តេ តស្ស និយស្សតត្ថំ
តតោកំ អន្តោ វត្តា ។ តេ តត្តា អាវុសោ អតំបិ
អាវុសំ តត្ថតិ ។ តត្ថបិ ភិក្ខុនំ វរំ ហោតិ អយំ ទោ
អាវុសោ ភិក្ខុ សាធូរោ និយស្សតត្ថតតោ អន្តោ
វត្តោ ហិ ហន្តស្ស មយំ និយស្សតត្ថំ តតោមាតិ ។

ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវុសនោះគឺតត្ថយោនីនេះថា ម្ចាស់អាវុសទាំង
ឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសន្សំបានធ្វើតត្ថនិយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំង
ឡាយចាត្រូក តែប្រែកម្មហើយធម៌ បើដូច្នោះបានតែយើងទាំងឡាយធ្វើ
តត្ថនិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះចាត្រូកទាំងប្រែកម្មហើយធម៌ចូរ
ធ្វើតត្ថនិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។

[១១៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ល្អនិមិត្តស មានភាបត្តិច្រឹម មិនមានកំណត់អាបត្តិ នៅច្រឡកច្រឡំ
ដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រឡកច្រឡំមិនសមគួរ ។ ក្នុងរឿងនោះ
បើភិក្ខុទាំងឡាយគឺតត្ថយោនីនេះថា ម្ចាស់អាវុសទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ
ឯង ល្អនិមិត្តស មានភាបត្តិច្រឹម មិនមានកំណត់អាបត្តិ នៅច្រឡក
ច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រឡកច្រឡំមិនសមគួរ បើដូច្នោះបាន
តែយើងទាំងឡាយធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ
ចាត្រូកទាំងមិនប្រែកម្មហើយធម៌ ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
ក៏ចេញពីអាវុសនោះទៅកាន់ភាវុសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវុស
នោះគឺតត្ថយោនីនេះថា ម្ចាស់អាវុសទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសន្សំ
បានធ្វើនិយស្សកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយចាត្រូកទាំងមិនប្រែកម្មហើយ
ធម៌ បើដូច្នោះបានតែយើងទាំងឡាយធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនេះ (ទៀត) ។

បញ្ចវគ្គយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស បញ្ចវគ្គយ-
កម្មំ ករោម្ពំ អនម្មេន សមត្តា ។ មេ ។ ធម្មេន វត្តា ។
ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកេន សមត្តា ។
ចត្តំ កាតតំ ។

[១១៧] ឥធម បធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិមី អត្តោសតិ
បរិកាសតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុវំ ឃី ហោតិ អយំ ទោ
អាវុសោ ភិក្ខុ ភិមី អត្តោសតិ បរិកាសតិ ហិទ្ធស្ស
មយំ បដិសារណីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស
បដិសារណីយកម្មំ ករោម្ពំ អនម្មេន វត្តា ។ មេ ។
អនម្មេន សមត្តា ។ ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកេន
វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកេន សមត្តា ។ ចត្តំ កាតតំ ។

[១១៨] ឥធម បធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាថដ្ឋិតា
ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិ បស្សិតំ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុវំ ឃី
ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាថដ្ឋិតា
ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិ បស្សិតំ ហិទ្ធស្ស មយំ អាបត្តិយា

ធ្វើបញ្ចវគ្គយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវត្រង់ត្រូវ តែមិន
ប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបញ្ចវគ្គយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ មេ ។ ជាពួក
តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌មួយ ។ ត្រូវត្រង់
នា តែប្រកបដោយធម៌មួយ ។ បណ្ឌិតសប្បិធ្វើចក្ក (បំពេញសេចក្តីដូច
ខាងលើ) ។

[១១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀតក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុ
ដេប្រទេចក្នុងត្រហស្ថ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាង
នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដេប្រទេចក្នុងត្រហស្ថ
បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុ
នោះ ។ មេ ។ ត្រូវត្រង់នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកតែ
ប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌មួយ ។ ត្រូវត្រង់នាតែ
ប្រកបដោយធម៌មួយ ។ បណ្ឌិតសប្បិធ្វើចក្ក (បំពេញសេចក្តីដូចខាងលើ) ។

[១១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ក្នុងក្នុងសាសនានេះ
ត្រូវត្រង់ត្រូវតែមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងត្រូវត្រង់
ត្រូវតែមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ មេ ។ ជាពួកតែ
ប្រកបដោយធម៌មួយ ។ បណ្ឌិតសប្បិធ្វើចក្ក (បំពេញសេចក្តីដូចខាងលើ) ។

អនុស្សនេ ឧត្តបដិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ
 ភស្មុ អាបត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តបដិយកម្មំ ករោត្ត
 អនុម្ពន វត្តា ។ មេ ។ អនុម្ពន សមត្តា ។ ធម្មន
 វត្តា ។ ធម្មប្បដិវ្វបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដិវ្វបកេន
 សមត្តា ។ ចក្កំ កាតតំ ។ ឥន បន ភិក្ខុវ
 ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបដ្ឋិតា ន ឥន្ទតិ អាបត្តិ បដិ
 កាតតំ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ ឃី ហោតិ អយំ ទោ
 អាវុសោ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបដ្ឋិតា ន ឥន្ទតិ អាបត្តិ
 បដិកាតតំ ហនុស្ស មយំ អាបត្តិយា អប្បដិកាត្ត
 ឧត្តបដិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ ភស្មុ
 អាបត្តិយា អប្បដិកាត្ត ឧត្តបដិយកម្មំ ករោត្ត
 អនុម្ពន វត្តា ។ មេ ។ អនុម្ពន សមត្តា ។ ធម្មន
 វត្តា ។ ធម្មប្បដិវ្វបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដិវ្វបកេន
 សមត្តា ។ ចក្កំ កាតតំ ។ ឥន បន ភិក្ខុវ
 ភិក្ខុ ន ឥន្ទតិ ហបិកំ ធិដ្ឋិ បដិវិស្សដ្ឋិតំ ។ តត្រ
 ចេ ភិក្ខុនំ ឃី ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ

ធ្វើឧត្តបដិយកម្មវិញ្ញាណនេះ ព្រោះមិនឃើញភាបត្តិ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក
 ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើឧត្តបដិយកម្មវិញ្ញាណនេះ ព្រោះមិនឃើញ
 ភាបត្តិ ។ មេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
 តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ចម្រុះ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា
 តែប្រកបដោយធម៌ចម្រុះ ។ បណ្ឌិតសប្បវុទ្ធចក្ខុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយវិញ្ញាណ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ត្រូវភាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាទ័នសិវសី
 ភាបត្តិ ។ ក្នុងវៀងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយនិក្ខាយិក៍នោះជា ម្នាល
 ភាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងត្រូវភាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាទ័នសិវសី
 ភាបត្តិ បើដូច្នោះបាននិយមទាំងឡាយធ្វើឧត្តបដិយកម្មវិញ្ញាណនេះ
 ព្រោះមិនសិវសីភាបត្តិ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
 ធ្វើឧត្តបដិយកម្មវិញ្ញាណនេះ ព្រោះមិនសិវសីភាបត្តិ ។ មេ ។ ព្រមព្រៀង
 គ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជា
 ពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ចម្រុះ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ចម្រុះ ។
 បណ្ឌិតសប្បវុទ្ធចក្ខុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ្ញាណ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ មិនប្រាថ្នាទ័នសិវសីទ័នគ្រិក៍ចេញ ។ ក្នុងវៀងនោះ
 បើភិក្ខុទាំងឡាយនិក្ខាយិក៍នោះជា ម្នាលភាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង

ន ឥន្ទតំ ចាបិកំ ធិដ្ឋំ បដិច្ចស្សន្តិកុំ ហទូស្ស មយំ
 ចាបិកាយ ធិដ្ឋិយា អប្បដិច្ចស្សន្តេ ឧត្តបទ័យកម្ម
 ករោមាតិ ។ តេ តស្ស ចាបិកាយ ធិដ្ឋិយា អប្ប-
 ដិច្ចស្សន្តេ ឧត្តបទ័យកម្មំ ករោន្តំ អនម្មេន វត្តា
 ។ បេ ។ អនម្មេន សមត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មប្ប-
 ដិវ្យកេន វត្តា ។ ទម្មប្បដិវ្យកេន សមត្តា ។ ចត្តិ-
 កាតត្ថំ ។

[១០៧] ឥន បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សាធិន្ទន ឥន្ទតិ-
 យកម្មករោតា សម្មាវត្តតិ លោមិ ចារតតិ ទេត្តារិ វត្តតិ
 ឥន្ទតិយកម្មស្ស បដិច្ចស្សន្តិ យោចតិ ។ តត្រិ បេ
 ភិក្ខុចំ វិវំ ហោតិ អយំ ទេ អារុសោ ភិក្ខុ សាធិន្ទន
 ឥន្ទតិយកម្មករោតា សម្មា វត្តតិ លោមិ ចារតតិ ទេត្តារិ
 វត្តតិ ឥន្ទតិយកម្មស្ស បដិច្ចស្សន្តិ យោចតិ ហទូស្ស
 មយំ ឥន្ទតិយកម្មំ បដិច្ចស្សន្តិមាតិ ។ តេ តស្ស
 ឥន្ទតិយកម្មំ បដិច្ចស្សន្តិ អនម្មេន វត្តា ។ សោ តត្តា
 អារុសោ មញ្ញំ អារុសំ ឥន្ទតិ ។ តត្តិ ភិក្ខុចំ
 វិវំ ហោតិ ឥមស្ស ទេ អារុសោ ភិក្ខុនោ សាធិន្ទន

មិនប្រាជ្ញាទីនិលរបស់ខ្ញុំអត្រាចេញសោះ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំង
 ខ្លួនភ្នំក្របីយកម្មផលក៏គ្មានោះត្រូវមិនលះលេងខ្ញុំអត្រា ។ ភិក្ខុ
 ទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើក្របីយកម្មផលក៏
 គ្មានត្រូវមិនលះលេងខ្ញុំអត្រា ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកប
 ដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
 ម្តង ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ម្តង ។ បណ្ឌិតសប្បិវ្វិច្ចកុរុះ ។

[១០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្លួន ម្តងវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាលានោះ
 សន្សំបានធ្វើកម្មផលក្រុមហើយ គឺប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រៃស ទាំងសម្បូរពេញ
 ប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយាលោស៍ចេញទាកម្ម ហើយមកសូមការព្រប់
 កម្មផលកម្ម (ទិនិសន្សិ) ។ ក្នុងភ្នំនោះ បើភិក្ខុទាំងខ្លួននិក្ខាយានិរទេ
 ថា ម្នាលអារុសោទាំងខ្លួន ភិក្ខុនេះនឹង សន្សំបានធ្វើកម្មផលក្រុមហើយ
 គឺប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រៃស ទាំងសម្បូរពេញប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយាលោស៍
 ចេញទាកម្ម ឥឡូវនេះមកសូមការព្រប់កម្មផលកម្មនោះ បើដូច្នោះ
 មានតែយើងទាំងខ្លួនភ្នំក្របីយកម្មផលក៏គ្មានោះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាល
 នោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ព្រប់កម្មផលកម្មផលក៏គ្មានោះ ។
 ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអារុសោនោះទៅកាន់អារុសោនីទេ ។ ឯភិក្ខុទាំងខ្លួនក្នុង
 អារុសោនោះនិក្ខាយានិរទេថា ម្នាលអារុសោទាំងខ្លួន ភិក្ខុនេះនឹងសន្សំ

តដ្ឋង្គិយកម្មករោ សម្មា វត្តតំ លោមំ ចារោតំ ទេត្តារំ
 វត្តតំ តដ្ឋង្គិយកម្មស្ស បដិច្ចស្សន្តិ យាចតិ ។ តត្រ
 ទេ កំត្វងំ ឯវំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសា កំត្តុ សធម្មេន
 តដ្ឋង្គិយកម្មករោ សម្មា វត្តតំ លោមំ ចារោតំ ទេត្តារំ
 វត្តតំ តដ្ឋង្គិយកម្មស្ស បដិច្ចស្សន្តិ យាចតិ ហិម្មស្ស
 មយំ តដ្ឋង្គិយកម្មំ បដិច្ចស្សន្តិមាតិ ។ នេ តស្ស
 តដ្ឋង្គិយកម្មំ បដិច្ចស្សន្តិ ទម្មេន វត្តា ។ បេ ។
 ទម្មប្បន្តិបកេន វត្តា ។ ទម្មប្បន្តិបកេន សមត្តា ។
 អទម្មេន វត្តា ។ អទម្មេន សមត្តា ។ ឥន បន កំត្តុវេ
 កំត្តុ សធម្មេន តដ្ឋង្គិយកម្មករោ សម្មា វត្តតំ លោមំ
 ចារោតំ ទេត្តារំ វត្តតំ តដ្ឋង្គិយកម្មស្ស បដិច្ចស្សន្តិ
 យាចតិ ។ តត្រ ទេ កំត្វងំ ឯវំ ហោតិ អយំ ទោ
 អាវុសា កំត្តុ សធម្មេន តដ្ឋង្គិយកម្មករោ សម្មា វត្តតំ

កំត្តុកនិសាសនានេះ សន្សំបាទប្រើតដ្ឋង្គិយកម្មហើយ គឺប្រើត្រូវតែដោយ
 ប្រពៃ ទាំងសម្របសម្រួលប្រើត្រូវត្រូវផលកិរិយាលោសំចេញចាកកម្មហើយ
 សូមការព្យាបាលតដ្ឋង្គិយកម្ម ។ ក្នុងក្រឹត្យនោះ បើកំត្តុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ កំត្តុនេះឯងសន្សំបាទប្រើតដ្ឋង្គិយកម្មហើយ
 ក៏បានប្រើត្រូវតែដោយប្រពៃ ទាំងសម្របសម្រួលប្រើត្រូវត្រូវផលកិរិយា
 លោសំចេញចាកកម្ម ឥឡូវនេះមកសូមការព្យាបាលតដ្ឋង្គិយកម្ម បើដូច្នោះ
 មានកែយើងទាំងឡាយព្យាបាលតដ្ឋង្គិយកម្មផលកំត្តុនេះ ។ កំត្តុទាំងនោះជា
 ពួក តែប្រើកម្រដោយធម៌ ព្យាបាលតដ្ឋង្គិយកម្មផលកំត្តុនោះ ។ បេ ។ ជាពួកទាំង
 ប្រកបដោយធម៌បូម ។ ត្រមៈត្រៀមគ្នា តែប្រើកម្រដោយធម៌បូម ។ ជាពួក
 ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ត្រមៈត្រៀមគ្នា តែមិនប្រើកម្រដោយធម៌ ។ ម្ចាស់
 កំត្តុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងវិញទៀត កំត្តុកនិសាសនានេះសន្សំបាទប្រើតដ្ឋង្គិយ
 កម្មហើយ គឺប្រើត្រូវតែដោយប្រពៃទាំងសម្របសម្រួលប្រើត្រូវត្រូវផលកិរិ
 យាលោសំចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការព្យាបាលតដ្ឋង្គិយកម្ម ។ ក្នុងក្រឹត្យ
 នោះបើកំត្តុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ កំត្តុនេះ
 ឯង ដែលសន្សំបាទប្រើតដ្ឋង្គិយកម្មហើយ ក៏បានប្រើត្រូវតែដោយប្រពៃ

លោម ទានតិ ទេត្តាវ វត្តតិ តទ្ធិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ
 យាចតិ ហន្តស្ស មយំ តទ្ធិយកម្មំ បដិប្បស្សន្តិ
 មាតិ ។ តេ តស្ស តទ្ធិយកម្មំ បដិប្បស្សន្តិ ធម្ម-
 ប្បដ្ឋិបកេន វត្តា ។ បេ ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្តា ។
 អនម្មេន វត្តា ។ អនម្មេន សមត្តា ។ ធម្មេន វត្តា ។
 ឥន បន ភិក្ខុវ ភិក្ខុ សាម្មេន តទ្ធិយកម្មសាតា
 សម្មា វត្តតិ លោម ទានតិ ទេត្តាវ វត្តតិ តទ្ធិ-
 យកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ។ តត្រ ទេ
 ភិក្ខុវំ វិ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសា ភិក្ខុ សាម្មេន
 តទ្ធិយកម្មសាតា សម្មា វត្តតិ លោម ទានតិ
 ទេត្តាវ វត្តតិ តទ្ធិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ
 ហន្តស្ស មយំ តទ្ធិយកម្មំ បដិប្បស្សន្តិ មាតិ ។ តេ
 តស្ស តទ្ធិយកម្មំ បដិប្បស្សន្តិ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
 សមត្តា ។ បេ ។ អនម្មេន វត្តា ។ អនម្មេន សមត្តា ។
 ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្តា ។

តាំងសម្រាប់ប្រព្រឹត្តិកម្មសាតា កិរិយា លោស្គ ចេញចាកកម្ម ឥឡូវនេះ
 មកសូមការព្យាបាលកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងឡាយ រាប់
 តទ្ធិយកម្មសាតា ។ ភិក្ខុវា មានជាតិកម្មសាតា ប្រកបដោយធម៌បូម
 រាប់តទ្ធិយកម្មសាតា ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយ
 ធម៌បូម ។ ជាតិកម្មសាតា ប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិន
 ប្រកបដោយធម៌ ។ ជាតិកម្មសាតា តែប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវា ឥឡូវ
 ប្រព្រឹត្តិ ភិក្ខុវា ហសនា ទេ សន្សំបាន ក្នុងកម្មសាតា កិរិយា
 ព្រឹត្តិកម្មសាតា ប្រព្រឹត្តិ តាំងសម្រាប់ប្រព្រឹត្តិកម្មសាតា កិរិយា លោស្គ
 ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការព្យាបាលកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុវា
 ឡាយនិម្មិត មានជាតិកម្មសាតា ភិក្ខុវា ឯង ដែលសន្សំ
 បានក្នុងកម្មសាតា ក៏បានប្រព្រឹត្តិកម្មសាតា ប្រព្រឹត្តិ តាំងសម្រាប់
 ប្រព្រឹត្តិកម្មសាតា កិរិយា លោស្គ ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការព្យាបាល
 កម្មសាតា (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងឡាយ រាប់តទ្ធិយកម្ម
 សាតា ។ ភិក្ខុវា មានជាតិកម្មសាតា ប្រកបដោយធម៌បូម រាប់
 តទ្ធិយកម្មសាតា ។ បេ ។ ជាតិកម្មសាតា ប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រម-
 ព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាតិកម្មសាតា តែប្រកបដោយធម៌ ។
 ជាតិកម្មសាតា ប្រកបដោយធម៌បូម ។

(១២០) កង បង កិត្តុវេ កិត្តុ សង្ឃោ ជិយស្សុ-
 កម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ទេត្តារំ វត្តតិ ជិ-
 យស្សុកម្មស្ស បដិច្ចស្សន្ធិ យាចតិ ។ តត្រិ ទេ
 កិត្តុវេ ឃីរំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ កិត្តុ សង្ឃោ
 ជិយស្សុកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ទេត្តារំ
 វត្តតិ ជិយស្សុកម្មស្ស បដិច្ចស្សន្ធិ យាចតិ ចាត្រស្ស
 បយំ ជិយស្សុកម្មំ បដិច្ចស្សន្ធិមាតិ ។ តេ កស្ស
 ជិយស្សុកម្មំ បដិច្ចស្សន្ធិ អនម្មោ វត្តា ។ បេ ។
 អនម្មោ សមត្តា ។ ទម្មោ វត្តា ។ ទម្មច្បង្សបកេន
 វត្តា ។ ទម្មច្បង្សបកេន សមត្តា ។ ទត្តំ កាតត្ថំ ។

(១២១) កង បង កិត្តុវេ កិត្តុ សង្ឃោ
 បត្តាជជិយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ
 ទេត្តារំ វត្តតិ បត្តាជជិយកម្មស្ស បដិច្ចស្សន្ធិ យាចតិ ។
 តត្រិ ទេ កិត្តុវេ ឃីរំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ
 កិត្តុ សង្ឃោ បត្តាជជិយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ

[១២០] ខ្មាលកិត្តុវេវាជិយស្សុកម្មកតោ កិត្តុកុសិលាសនាខេ
 សន្និបាតាធ្វើជិយស្សុកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រៃស ទាំងសម្បបកេម
 ប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយាវេលាសំចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់
 ជិយស្សុកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើកិត្តុវេវាជិយស្សុកម្មកតោ ខ្មាលកាវុ-
 សោទាំងឡាយ កិត្តុវេវាជិយស្សុកម្មកតោធ្វើជិយស្សុកម្មហើយ ក៏បាត
 ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រៃស ទាំងសម្បបកេមប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយាវេលាសំ
 ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់ជិយស្សុកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែ
 យើងទាំងឡាយរម្ងាប់ជិយស្សុកម្មដល់កិត្តុវេវា ។ កិត្តុវេវាជិយស្សុកម្ម
 មិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់ជិយស្សុកម្មដល់កិត្តុវេវា ។ បេ ។ ត្រមាត្រិ
 តា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
 ទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ត្រមាត្រិ តា តែប្រកបដោយធម៌បូម ។
 បណ្ឌិតបរិវេណ្ឌកថា ។

[១២១] ខ្មាលកិត្តុវេវាជិយស្សុកម្មកតោ កិត្តុកុសិលាសនាខេ
 សន្និបាតាធ្វើបត្តាជជិយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រៃស ទាំងសម្បប
 កេមប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយាវេលាសំចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការ
 រម្ងាប់បត្តាជជិយកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើកិត្តុវេវាជិយស្សុកម្មកតោ
 ខ្មាលកាវុសោទាំងឡាយ កិត្តុវេវាជិយស្សុកម្មកតោធ្វើបត្តាជជិយកម្ម

បដិប្បស្សន្ត្រី អនុម្មេទ វត្តា ។ ប ។ អនុម្មេទ សមត្តា ។
អនុម្មេទ វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
សមត្តា ។ ចក្កំ កាតត្ថំ ។

[១២៦] នធិ បដ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សាវ្មេន អាចត្តិយា
អនុស្សនេ ។ ឧត្តេបដិយកម្មករោ សម្មា វត្តតិ លោបំ
ទាតេតិ ទេត្តារំ វត្តតិ អាចត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តេបដិ-
យកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ត្រី យាទតិ ។ តត្រ ទេ ភិក្ខុនំ
ឯវំ យោតិ អយំ ទោ ភក្កុសោ ភិក្ខុ សាវ្មេន អាចត្តិយា
អនុស្សនេ ឧត្តេបដិយកម្មករោ សម្មា វត្តតិ លោបំ
ទាតេតិ ទេត្តារំ វត្តតិ អាចត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តេបដិ-
យកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ត្រី យាទតិ ហន្តស្ស មយំ
អាចត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តេបដិយកម្មំ បដិប្បស្សន្ត្រី-
មាតិ ។ តេ តស្ស អាចត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តេបដិយកម្មំ
បដិប្បស្សន្ត្រី អនុម្មេទ វត្តា ។ ប ។ អនុម្មេទ សមត្តា ។
អនុម្មេទ វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
សមត្តា ។ ចក្កំ កាតត្ថំ ។ នធិ បដ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ប ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា
តែប្រកបដោយធម៌បួម ។ បណ្ឌិតធម្មវិជ្ជិតុក្កុរ ។

[១២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មវិញ្ញាណ ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានោះ
ដែលសន្សំបានធ្វើកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ព្រោះមិនឃើញភាបត្តិហើយ ក៏ប្រព្រឹត្ត
រក្ខត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្បទាមេប្រព្រឹត្តរក្ខត្តដល់កិរិយារលាស់ចេញចាក
កម្មហើយ មកសូមការម្សប់កេរ្តិ៍ឈ្មោះ ព្រោះមិនឃើញភាបត្តិ ។ គង
ភ្លឺនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយនិក្ខាយនឹងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
ភិក្ខុនេះឯង ដែលសន្សំបានធ្វើកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ព្រោះមិនឃើញភាបត្តិហើយ
ក៏ប្រព្រឹត្តរក្ខត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្បទាមេប្រព្រឹត្តរក្ខត្តដល់កិរិយារលាស់
ចេញចាកកម្ម អនុវត្តមកសូមការម្សប់កេរ្តិ៍ឈ្មោះ ព្រោះមិនឃើញ
ភាបត្តិ (នោះ) បើដូច្នោះនាវតែយើងទាំងឡាយម្សប់កេរ្តិ៍ឈ្មោះព្រោះ
មិនឃើញភាបត្តិដល់ភិក្ខុនេះចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយ
ធម៌ ម្សប់កេរ្តិ៍ឈ្មោះព្រោះមិនឃើញភាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។ ប ។
ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។
ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌
បួម ។ បណ្ឌិតធម្មវិជ្ជិតុក្កុរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មវិញ្ញាណ ភិក្ខុ

ឈ្មោះបុព្វត្ថ ឧប្បនិយមកម្មាធិការ

សាស្ត្រនៃ អាមត្តិយា អប្បនិយមកម្ម ឧប្បនិយមកម្មករោ
 សម្មា វត្តនំ លោមំ ពាកេនំ ទេត្តារំ វត្តនំ អាមត្តិយា
 អប្បនិយមកម្ម ឧប្បនិយមកម្មស្ស បដិច្ចស្សន្ធិ យាចតិ ។
 តត្រិ ១០ កំភូរំ ឃំ យោនំ អយំ ទោ អារុសោ កំភូ
 សាស្ត្រនៃ អាមត្តិយា អប្បនិយមកម្ម ឧប្បនិយមកម្មករោ
 សម្មា វត្តនំ លោមំ ពាកេនំ ទេត្តារំ វត្តនំ អាមត្តិយា
 អប្បនិយមកម្ម ឧប្បនិយមកម្មស្ស បដិច្ចស្សន្ធិ យាចតិ
 បាទុស្ស អយំ អាមត្តិយា អប្បនិយមកម្ម ឧប្បនិយមកម្ម
 បដិច្ចស្សន្ធិមាតំ ។ គេ តស្ស អាមត្តិយា អប្បនិយមកម្ម
 ឧប្បនិយមកម្ម បដិច្ចស្សន្ធិ មទម្មេន វត្តា ។ ម ។
 អទម្មេន សមត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។
 ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។
 ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។
 ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។
 ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។
 ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។
 ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។ ទម្មេន វត្តា ។

ឈ្មោះបុព្វត្ថ ឧប្បនិយមកម្មាធិការ

ក្នុងសាសនានេះ សិទ្ធិប្រាណិកៈក្នុងកម្មាធិការនៃប្រាណិកៈ
 ហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសម្របទេសប្រព្រឹត្តវត្ថុផល
 កិរិយាលោសៈចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការម្លប់ៗក្នុងកម្មាធិការ
 បំណងផលកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើក្នុងទ្រព្យនៃភិក្ខុនោះ មាន
 អាវុសៈទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ដែលសិទ្ធិប្រាណិកៈក្នុងកម្មាធិការ
 បំណងផលកម្ម ហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសម្រប
 ទេសប្រព្រឹត្តវត្ថុផលកិរិយាលោសៈចេញចាកកម្ម ឧប្បនិយមកម្ម
 ក្នុងកម្មាធិការនៃប្រាណិកៈ (នោះ) បើប្រាណិកៈនោះ មាន
 ទ្រព្យម្លប់ៗក្នុងកម្មាធិការនៃប្រាណិកៈផលកម្មនេះ ។ ក៏
 ទាំងនោះ ជាពួកទាំងនេះ ប្រកបដោយធម៌ ម្លប់ៗក្នុងកម្មាធិការ
 ដែលផលកម្មផលក្នុងនោះ ។ មេ ។ ប្រមាត្រនៃ ក្នុងប្រកបដោយធម៌ ។
 ជាពួក នៃប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌មួយ ។ ប្រម
 ត្រនៃ ប្រកបដោយធម៌មួយ ។ បណ្តែតបញ្ចេញចេញ ។ ម្លប់ៗក្នុង
 ទ្រព្យ ម្លប់ៗទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សិទ្ធិប្រាណិកៈក្នុងកម្មាធិការ
 ហើយ ព្រោះបំណងបដិច្ចកិរិយាចេញ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសម្រប
 ទេសប្រព្រឹត្តវត្ថុផលកិរិយាលោសៈចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការ
 ម្លប់ៗក្នុងកម្មាធិការនៃប្រាណិកៈបដិច្ចកិរិយាចេញ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើ

ភិក្ខុទាំង បី យោគី អយំ ចោ អាវុសោ ភិក្ខុ សាធូរ្យ
 ចាមីកាយ ធិដ្ឋយា អប្បដិទិស្សត្តេ ទុក្ខេបដិយកម្ម-
 កតោ សង្ខា វត្តតិ លោមំ ចារតតិ ធម្មាវ វត្តតិ ចាមី-
 កាយ ធិដ្ឋយា អប្បដិទិស្សត្តេ ទុក្ខេបដិយកម្មស្ស
 ចដិប្បស្សន្តិ យោគី ហន្តស្ស មយំ ចាមីកាយ
 ធិដ្ឋយា អប្បដិទិស្សត្តេ ទុក្ខេបដិយកម្ម ចដិប្បស្សត្តេ-
 មាតិ ។ តេ ភស្ស ចាមីកាយ ធិដ្ឋយា អប្បដិទិស្សត្តេ
 ទុក្ខេបដិយកម្ម ចដិប្បស្សន្តិ អនម្មេន វត្តា ។ មេ ។
 អនម្មេន សមត្តា ។ ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដិបកេន
 វត្តា ។ ធម្មប្បដិបកេន សមត្តា ។ ធម្មំ កោតតិ ។

(១២២) ឥធម បដ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឥណ្ឌាធមការកោ
 យោគី កលហការកោ វិវាធមការកោ ភស្សការកោ
 សធូរ្យ អនិករណា ការកោ ។ តតិ វេ ភិក្ខុទំ បដិយោគី
 អយំ ចោ អាវុសោ ភិក្ខុ ឥណ្ឌាធមការកោ កលហការ-
 កោ វិវាធមការកោ ភស្សការកោ សធូរ្យ អនិករណា-
 ការកោ ហន្តស្ស មយំ ធីដ្ឋយកម្មំ កលហមាតិ ។ តេ

ភិក្ខុទាំងឡាយនិកត្តាយាទីនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង
 ដែលសង្ឃបុរាណ្ឌិក្ខុបដិយកម្មហើយព្រោះបំណងបដិទិដ្ឋិកាគ្រប់ ក៏បាន
 ប្រព្រឹត្តិក្តីដោយប្រពៃ ទាំងសម្បហរមេប្រព្រឹត្តិក្តីគ្រប់លក្ខណៈយោស
 ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់ទុក្ខេបដិយកម្មព្រោះបំណងបដិទិដ្ឋិ
 កាគ្រប់ចេញ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់ទុក្ខេបដិយកម្មព្រោះ
 បំណងបដិទិដ្ឋិកាគ្រប់ចេញដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមុន
 ប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់ទុក្ខេបដិយកម្មព្រោះបំណងបដិទិដ្ឋិកាគ្រប់ចេញ
 ដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែអ្នកប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
 តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ចូម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា
 តែប្រកបដោយធម៌ចូម ។ បណ្ឌិតធម្មវិទូចក្កុទុះ ។

(១២២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទៀត ភិក្ខុនិសាសនានេះថា
 អ្នកធ្វើទូកាបន្តិហេតុ ជាអ្នកធ្វើទូរំដំលោះ ជាអ្នកធ្វើទូរំពេច ជាអ្នកធ្វើ
 ទូរំកិញ្ចាធម៌ ជាអ្នកធ្វើទូរំអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំង
 ឡាយនិកត្តាយាទីនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នកធ្វើ
 ទូកាបន្តិហេតុ ជាអ្នកធ្វើទូរំដំលោះ ជាអ្នកធ្វើទូរំពេច ជាអ្នកធ្វើទូរំកិញ្ចា-
 ធម៌ ជាអ្នកធ្វើទូរំអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយ
 ធ្វើកម្មបដិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមុនប្រកបដោយធម៌

ភស្តុ គន្ធីយកម្ម កាយោ ម ធម្មេន វត្តា ១ តត្រិដ្ឋា
 សាវ្យា វិវាទតំ អធម្មេន វត្តកម្មំ អធម្មេន សមត្តកម្មំ
 ចម្មត្តវិជ្ជាវេនេន វត្តកម្មំ ចម្មត្តវិជ្ជាវេនេន សមត្តកម្មំ
 អភាតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ បុទ កាតត្ថំ កម្មត្តំ ។ តត្រ
 ភិក្ខុវេ យេ ១ ភិក្ខុ វិវាទាហំ សុ មធម្មេន វត្តកម្មត្តំ
 យេ ២ ភិក្ខុ វិវាទាហំ សុ អភាតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ
 បុទ កាតត្ថំ កម្មត្តំ ។ ឧមេ កម្មំ ភិក្ខុ ចម្មតិវិទោ ១
 ។ ១២៥ ៖ ឥត បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មណ្ឌលការកោ
 យោតិ កលយា ការកោ វិវាទការកោ ភស្តុការកោ
 សាវ្យា អនិករណការកោ ។ តត្រ ១៦ ភិក្ខុចំ វិ
 យោតិ អយំ ចោ អារុសោ ភិក្ខុ មណ្ឌលការកោ
 កលយា ការកោ វិវាទការកោ ភស្តុការកោ សាវ្យា
 អនិករណការកោ ហន្តស្ស មយំ គន្ធីយកម្មំ
 កាយោ មាតិ ។ ១៧ ភស្តុ គន្ធីយកម្មំ កាយោ

ធ្វើគន្ធីយកម្មសមគ្គាវេនា ។ សន្សីវេសស្តីតោវេកនិវិទោវេនេនវេនេន
 កម្មេយសំភិក្ខុជាព្រាហ្មញ្ញប្រាជ្ញាវេនេន កម្មេយសំភិក្ខុវេស
 ត្រា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មេយសំភិក្ខុជាព្រាហ្មញ្ញប្រាជ្ញា
 កម្មេយសំភិក្ខុវេស តែប្រកបដោយធម៌ កម្មេយសំភិក្ខុ
 មិនបានធ្វើហើយ កម្មេយសំភិក្ខុវេស កម្មេយសំភិក្ខុ
 ទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មេយសំភិក្ខុជាព្រាហ្មញ្ញប្រាជ្ញាវេនេន កុំនោះ
 សោត ភិក្ខុណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មេយសំភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ
 កម្មេយសំភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មេយសំភិក្ខុទៀត ។ ភិក្ខុទាំង
 អម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាមម្ពវិទី (អ្នកពាលស្រីដើម) ក្នុងកម្មនោះ ។
 ។ ១២៥ ៖ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ និយម្យទៀត ភិក្ខុភិក្ខុសាសនា
 នេះ ជាអ្នកធ្វើការបង្កើនហេតុ ជាអ្នកធ្វើការដំណោះ ជាអ្នកធ្វើការវិវាទ
 ជាអ្នកធ្វើការត្រួតពិនិត្យ ជាអ្នកធ្វើការអនិករណក្នុងសន្សី ។ ក្នុងរឿងនោះ
 ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ
 គឺជាអ្នកធ្វើការបង្កើនហេតុ ជាអ្នកធ្វើការដំណោះ ជាអ្នកធ្វើការវិវាទ ជា
 អ្នកធ្វើការត្រួតពិនិត្យ ជាអ្នកធ្វើការអនិករណក្នុងសន្សី ចម្រើនប្រាជ្ញាវេនេន
 យើងទាំងឡាយធ្វើគន្ធីយកម្មសមគ្គាវេនា ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាហ្មញ្ញប្រាជ្ញា

អនុប្បត្តិ សមត្ថា ។ គតិដ្ឋោ សន្និដ្ឋោ វិបតិ អនុប្បត្តិ
 វត្តកម្មំ អនុប្បត្តិ សមត្តកម្មំ ធម្មនុប្បត្តិ វត្តកម្មំ ធម្មវត្ត
 ជ្រូចកេន វត្តកម្មំ ធម្មវត្តជ្រូចកេន សមត្តកម្មំ អកតំ
 កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មំ ។ គតិ
 ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ វិវាហាយសុ អនុប្បត្តិ
 កម្មំ យេ ច តេ ភិក្ខុ វិវាហាយសុ អកតំ កម្មំ
 ទុក្ខំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មំ ។ ឥមេ ភិក្ខុ
 ធម្មវិធិនោ ។

[១២៦] ឥច បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិសានការណោ
 ហោតិ ភិក្ខុនិសានការណោ វិវាហការណោ ភិក្ខុនិសានការណោ
 សន្និដ្ឋោ អនិក្ខរណការណោ ។ គតិ ទេ ភិក្ខុនំ វិ
 ហោតិ អយំ ទោ អានុសេន ភិក្ខុ ភិក្ខុនិសាន
 ការណោ ភិក្ខុនិសានការណោ វិវាហការណោ ភិក្ខុនិសាន
 ការណោ សន្និដ្ឋោ អនិក្ខរណការណោ ហានុស្ស អយំ

គតិប្រកបដោយធម៌ ធ្វើកម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធី ។ សុភិក្ខុវិសេ
 ស្ថិតនៅក្នុងវិធានដៃកម្មវិធី កម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធីប្រកបដោយធម៌
 កម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធី គតិប្រកប ដោយធម៌ កម្មវិធីកម្មវិធី
 គតិប្រកបដោយធម៌ កម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធីប្រកបដោយធម៌បូម កម្មវិធី
 ភិក្ខុវិធីកម្មវិធី គតិប្រកបដោយធម៌បូម កម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធី
 កម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធី កម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធី ។ ម្នាលភិក្ខុ
 វាទិទ្ធកាយ បណ្តាភិក្ខុវាទិទ្ធកាយ ភិក្ខុវាទិទ្ធកាយណា ខំយាយយាង
 នេះថា កម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធី គតិប្រកបដោយធម៌ កុំនោះ
 ហេតុ ភិក្ខុវាទិទ្ធកាយណា ខំយាយយាងនេះថា កម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធី
 ធ្វើហើយ កម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធី កម្មវិធីកម្មវិធីកម្មវិធី ។
 ភិក្ខុវាទិទ្ធកាយនេះ ឈ្មោះថា វិវាហកម្ម កម្មវិធីនោះ ។

[១២៦] ម្នាលភិក្ខុវាទិទ្ធកាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុនិសានការណោ
 ជាអ្នកធ្វើទូកាមេនិហេតុ ជាអ្នកធ្វើទូកាមេនិហេតុ ជាអ្នកធ្វើទូកាមេនិហេតុ ជាអ្នក
 ធ្វើទូកាមេនិហេតុ ជាអ្នកធ្វើទូកាមេនិហេតុ ។ ក្នុងប្រើវិធានោះ បើភិក្ខុ
 វាទិទ្ធកាយភិក្ខុនិសានការណោ ភិក្ខុនិសានការណោ ភិក្ខុនិសានការណោ
 ធ្វើទូកាមេនិហេតុ ជាអ្នកធ្វើទូកាមេនិហេតុ ជាអ្នកធ្វើទូកាមេនិហេតុ ជាអ្នកធ្វើទូកាមេនិហេតុ
 ទកថា ជាអ្នកធ្វើទូកាមេនិហេតុ បើដូច្នោះក្នុងវិធីវាទិទ្ធកាយ

សាស្ត្រ អធិការណ៍ការងារ ហេតុស្ស មយំ កង្កីយៈ
 កង្កី កង្កីមាតិ ។ តេ តស្ស កង្កីយៈកង្កី កង្កី
 ធម្មប្បដ្ឋបកោន វត្តា ។ តត្រិដ្ឋោ សាស្ត្រា វិជេតំ អធម្មេន
 វត្តកង្កី អធម្មេន សធម្មកង្កី ធម្មេន វត្តកង្កី ធម្មប្ប-
 ដ្ឋបកោន វត្តកង្កី ធម្មប្បដ្ឋបកោន សធម្មកង្កី អកតំ
 កង្កី ធម្មកង្កី កង្កី បុន កាតតំ កង្កី ។ តត្រិ កិក្ខុវេ
 យេ តេ កិក្ខុ វិវាហាសុ ធម្មប្បដ្ឋបកោន វត្តកង្កី
 យេ ធម តេ កិក្ខុ វិវាហាសុ អកតំ កង្កី ធម្មកង្កី
 កង្កី បុន កាតតំ កង្កី ។ ឥមេ តត្ថ កិក្ខុ ធម្មវាជំលោ ។

[១២៤] ឥធម បុន កិក្ខុវេ កិក្ខុ កណ្ណាធិការងារ

យោតិ កលហការងារ វិវាធិការងារ តស្សការងារ
 សាស្ត្រ អធិការណ៍ការងារ ។ តត្រិ តេ កិក្ខុវេ វិវា
 យោតិ អយំ ទេវ អវុសា កិក្ខុ កណ្ណាធិការងារ

កថា ជាអ្នកធ្វើឱ្យអធិការណ៍ក្នុងសិទ្ធិ បើដូច្នោះមានវិធីវិធានខ្សោយធ្វើ
 កង្កីយៈកង្កីស្ថិតិទេ ។ កិក្ខុវេតិទានេវាភូតវិវាធិប្រកបដោយធម៌បូម
 ធ្វើកង្កីយៈកង្កីស្ថិតិទេ ។ សិទ្ធិវិជេតំលោក្ខន្តិទិវាដេវតតា
 ថា កម្មរបស់កិក្ខុជាភូតវិវាធិប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុ(ព្រមព្រៀង
 គ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាភូត តែប្រកបដោយធម៌
 កម្មរបស់កិក្ខុជាភូតវិវាធិប្រកបដោយធម៌បូម កម្មរបស់កិក្ខុ(ព្រមព្រៀង)គ្នា
 តែប្រកបដោយធម៌បូម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបាទធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
 ថាកិក្ខុធ្វើតត្រវេហើយ កម្មកិក្ខុ(តត្រវេ)ត ។ ម្ចាស់កិក្ខុវិវាធិខ្សោយ
 បណ្តាកិក្ខុវិវាធិ កិក្ខុវិវាធិខ្សោយណាខ្លះយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់
 កិក្ខុជាភូតវិវាធិប្រកបដោយធម៌បូម វិវាធិសាត កិក្ខុវិវាធិខ្សោយណា
 ខ្លះយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបាទធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុ
 ធ្វើតត្រវេហើយ កម្មកិក្ខុ(តត្រវេ)ត ។ កិក្ខុវិវាធិអម្បាលទេ ឈ្មោះ
 ថាជាធម្មវិវាធិ ក្នុងកម្មនោះ ។

[១២៥] ម្ចាស់កិក្ខុវិវាធិខ្សោយ ម្យ៉ាងទៀត កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកធ្វើឱ្យការបង្កើត ជាអ្នកធ្វើឱ្យដំលោះ ជាអ្នកធ្វើឱ្យវិវាធិ ជាអ្នក
 ធ្វើឱ្យវិវាធិកថា ជាអ្នកធ្វើឱ្យអធិការណ៍ក្នុងសិទ្ធិ ។ ក្នុងវិវាធិនោះ
 បើកិក្ខុវិវាធិខ្សោយតែមួយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កិក្ខុវិវាធិខ្សោយ កិក្ខុនេះឯង

កលយាគារកោ វិវាហកោ កស្សកោ កោ សង្ឃ
 អនិកោណកោ ហន្តស្ស មយំ ឧត្តមិយកម្មំ
 ករោមាតិ ។ តេ កស្ស ឧត្តមិយកម្មំ ករោត្តំ ធម្ម-
 ប្បវត្តបកេន សមត្តា ។ តត្រដោ សង្ឃ វិវាហំ
 អនុម្មេន វត្តកម្មំ អនុម្មេន សមត្តកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ
 ធម្មប្បវត្តបកេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បវត្តបកេន សមត្តកម្មំ
 អកតំ កម្មំ ធុត្តាដំ កម្មំ បុន កាតត្ថំ កម្មំ ។ តត្រ
 កិក្ខុវេ យេ តេ កិក្ខុ វិវាហំសុ ធម្មប្បវត្តបកេន
 សមត្តកម្មំ យេ ច តេ កិក្ខុ វិវាហំសុ អកតំ
 កម្មំ ធុត្តាដំ កម្មំ បុន កាតត្ថំ កម្មំ ។ ឧមេ តត្ថ
 កិក្ខុ ធម្មននិយោ ។

(១២៧) ឥន មន កិក្ខុវេ កិក្ខុ កាលោ យោតិ
 អព្យតោ អាបត្តិធម្មោ អនុម្មេនោ តិហិសំសង្ឃា
 វិហាតិ អនុលោមិកេហិ តិហិ បំសន្តេហិ ។ តត្រ

ជាអ្នកធ្វើការចង្អុល ជាអ្នកធ្វើការចំណេះ ជាអ្នកធ្វើការវិវាហ ជាអ្នក
 ធ្វើការចែកចាយ ជាអ្នកធ្វើការអនុម្មេន កុសិសិ ។ បើដូច្នោះមានតែ
 យើងទាំងឡាយធ្វើការដ៏យកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា
 តែប្រកបដោយធម៌ចូប ធ្វើការដ៏យកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបំភ
 នៅក្នុងវិវាហនេះដែរគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
 កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក
 តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌បូម កម្មរបស់
 កិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនទាន់
 ធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើគ្រប់ហើយ កម្មកិក្ខុ(ត្រវិញ្ញា)ត ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ ចល្ហាកិក្ខុទាំងនោះ កិក្ខុទាំងឡាយណាមិនយាយយ៉ាងនេះ
 ថា កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម គុះនោះសោតកិក្ខុ
 ទាំងឡាយណាមិនយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនទាន់ធ្វើហើយ
 កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើគ្រប់ហើយ កម្មកិក្ខុ(ត្រវិញ្ញា)ត ។ កិក្ខុទាំងមហូល
 នេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវិកិក្ខុកម្មនោះ ។

(១២៨) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ម្សិទ្ធិវិញ្ញា កិក្ខុកុសិសាសនានេះ
 ជាអ្នកល្អដ៏មិនទាន់មានការច្រើន មិនមានការគំណត់អាបត្តិ នៅច្រ-
 ឡូកច្រឡំដោយត្រិយស្ថ ដោយការច្រឡំច្រវៀងមិនសមគួរ ។ កុសិវិញ្ញ

វិធីបិណ្ឌ មហានិទ្ទេស

១០ កិច្ចាចំ ឃុំហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ កិច្ចា ពាលោ
 អទ្យន្តោ អាមត្តិពហុលោ អនបដាយោ តិហិសំសុដ្ឋោ
 វិហាតិ អននុលោមិកេហិ តិហិសំសុដ្ឋោហិ ហន្តស្ស
 មយំ ចិយស្សកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស ចិយស្សកម្មំ
 ករោត្តំ អនន្ទេន វត្តា ។ មេ ។ អនន្ទេន សមត្តា ។
 អន្ទេន វត្តា ។ ធម្មច្យជ្ជិយកោន វត្តា ។ ធម្មច្យជ្ជិយកោន
 សមត្តា ។ តត្រិដ្ឋោ សន្និដ្ឋោ វិទតិ អនន្ទេន វត្តកម្មំ
 អនន្ទេន សមត្តកម្មំ អន្ទេន វត្តកម្មំ ធម្មច្យជ្ជិយកោន
 វត្តកម្មំ ធម្មច្យជ្ជិយកោន សមត្តកម្មំ អនតំ កម្មំ
 ទុត្តំ កម្មំ ធម្ម កាតតំ កម្មំ ។ តត្រិ កិច្ចា
 យេ តេ កិច្ចា ឃុំហោតិ សុ ធម្មច្យជ្ជិយកោន សមត្ត
 កម្មំ យេ ច តេ កិច្ចា ឃុំហោតិ សុ អនតំ កម្មំ

វិធីបិណ្ឌ មហានិទ្ទេស

នោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 នេះឯងជាអ្នកស្ម័គ្រចិត្តសម្រាប់អាមត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាចត្តិ ទៅ
 ច្រឡំច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រឡំច្រឡំទុំទុំសមគួរ បើដូច្នោះ
 មានកែយើងទាំងឡាយធ្វើទិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក
 ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើទិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀង
 គ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក ទាំងប្រ
 កបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។ សន្សំផល
 បិតនៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
 កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក
 តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់
 ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនទាន់ធ្វើ
 ហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើព្រះហឺយ កម្មភិក្ខុ(ស្រីធ្វើ)ក ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណាខំយាយយ៉ាងនេះ
 ថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ពុំនោះសេកភិក្ខុ
 ទាំងឡាយណាខំយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនទាន់ធ្វើហើយ

ឃុំមាហាសុ ធម្មប្បវិទូបកោន សមគុកាម្មន្តំ យេ ច ភេ
 កំភូ ឃុំមាហាសុ អគតំ កម្មំ ធុត្តន្តំ កម្មំ ធុត
 កាតត្បំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវិនិច្ឆោ ។
 ឥមេ បត្តា វាវ សុទ្ធិត្តា ។

[១៣០] ឥធម បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តិហិ អន្តោ
 សតិ បរិភាសតិ ។ តត្រិ ចេ ភិក្ខុនំ ឃុំ ហោតិ
 អយំ ចោ អាវុសោ ភិក្ខុ តិហិ អន្តោ សតិ បរិភាសតិ
 ហន្តស្ស មយំ បដិសារណីយកម្មំ ករោមាតិ ។ ភេ
 តស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោន្តំ អចម្មេន វត្តា ។ មេ ។
 អចម្មេន សមគុ ។ ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បវិទូបកោន
 វត្តា ។ ធម្មប្បវិទូបកោន សមគុ ។ តត្រិដ្ឋោ សង្ឃោ
 វិនតិ អចម្មេន វត្តកម្មំ អចម្មេន សមគុកម្មំ
 ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បវិទូបកោន វត្តកម្មំ ធម្មប្បវិទូ
 បកោន សមគុកម្មំ អគតំ កម្មំ ធុត្តន្តំ កម្មំ

និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម
 ពុំខានសោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថា
 ភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថា ភិក្ខុធ្វើតាមតំហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើ
 ខ្សឹត ។ ភិក្ខុទាំងអស់រួមគ្នា ឈ្មោះថាជាធម្មវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ខ្លួន ។ ព្រះ
 ទាំងប្រាំនោះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

[១៣១] ខ្លាញ់ភិក្ខុទាំងឡាយ និយម្មយុវៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានោះ
 ចេប្រទេសត្រក្រិហស្ថ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយនិក្ខាយានិ
 បេជា ខ្លាញ់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុខេងនិដេប្រទេសត្រក្រិហស្ថ បើ
 គួរចុះខាងតែយើងទាំងឡាយធ្វើបដិសារណីយកម្មរបស់ភិក្ខុខេង ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបដិសារណីយកម្មរបស់ភិក្ខុ
 នោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកប
 ដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកប
 ដោយធម៌បូម ។ សន្និដ្ឋានបដិសារណីយកម្មរបស់ភិក្ខុទាំងនោះ កម្មរបស់
 ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិន
 ប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជា
 ពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយ
 ធម៌បូម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើតាមតំ

បុណ្យ កាតត្ថំ កម្មត្ថំ ។ តត្រិ កិក្ខុវេ យេ តេ
 កិក្ខុ វិវាហាសុ ធម្មប្បដ្ឋិរកេន សមត្តកម្មត្ថំ
 យេ ច តេ កិក្ខុ វិវាហាសុ អកតំ កម្មត្ថំ ធុត្តំ
 កម្មត្ថំ បុណ្យ កាតត្ថំ កម្មត្ថំ ។ ឥមេ ធុត្ត កិក្ខុ
 ធម្មវនិយោ ។ ឥមេ បស្ចា វាវ សម្មិត្តា ។

[១៣២] ឥធម បដ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អាបត្តិ អាបត្តិ
 ន ឥត្ថតិ អាបត្តិ បស្សិត្តំ ។ តត្រិ ចេ កិក្ខុវេ វិវាហាសុ
 អយំ ទោ អាវសោ កិក្ខុ អាបត្តិ អាបត្តិ ធុត្តំ ន ឥត្ថតិ
 អាបត្តិ បស្សិត្តំ បាទុស្ស មយំ អាបត្តិយា អនស្សនេ
 ឧត្តបនិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា
 អនស្សនេ ឧត្តបនិយកម្មំ ករោម្កំ អនម្កេន វត្តា ។
 ថេ ។ អនម្កេន សមត្តា ។ ធុត្ថំ វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិ-
 រកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិរកេន សមត្តា ។ តត្រិ(ឆ្នាំ)

ហើយ កម្មកិក្ខុ(ត្រូវធ្វើទៀត) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណាខំយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរចសភិក្ខុ(ព្រម
 ព្រៀនគ្នា កែប្រែករដោយធម៌បូម កុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 ខំយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរណ្តោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មរណ្តោះថាភិក្ខុ
 ធ្វើកាតត្ថំហើយ កម្មកិក្ខុ(ត្រូវធ្វើទៀត) ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះ
 ថាជាធម្មវិក្ខុកម្មនោះ ។ វាវទាំងធ្វើនេះជាសេចក្តីសន្ធិប ។

[១៣២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាទីផ្ទះឃើញខ្លួនអាបត្តិ (នោះ) ។ ក្នុងរឿងនោះ
 បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង
 ត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាទីផ្ទះឃើញខ្លួនអាបត្តិ បើស្តីចោះទានវិញយើង
 ទាំងឡាយធ្វើកេរ្តិ៍ឈ្មោះកម្មត្រាម៉ែនឃើញខ្លួនអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើកេរ្តិ៍ឈ្មោះកម្មត្រាម៉ែនឃើញ
 ខ្លួនអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀនគ្នា កែមិនប្រកបដោយធម៌ ។
 ជាពួក កែប្រែករដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌បូម ។ ព្រម
 ព្រៀនគ្នា កែប្រែករដោយធម៌បូម ។ សន្ធិវិវាហាសុកិក្ខុទាំងនោះ

សង្ខារ វិនិច្ឆ័យ អនិច្ចេតន វត្ថុកម្ម អនិច្ចេតន សមគ្គកម្ម
 អនិច្ចេតន វត្ថុកម្ម ធម្មប្បដ្ឋិបកោន វត្ថុកម្ម ធម្មប្បដ្ឋិបកោន
 សមគ្គកម្ម អកតំ កម្មំ ធម្មតំ កម្មំ ឬន កាតតំ
 កម្មតំ ។ ឆត្រ ភិក្ខុវាយេ តេ ភិក្ខុ វិវាហាហំសុ ធម្មប្ប-
 ដ្ឋិបកោន សមគ្គកម្មតំ យេ ធម តេ ភិក្ខុ វិវាហាហំសុ
 អកតំ កម្មំ ធម្មតំ កម្មំ ឬន កាតតំ កម្មតំ ។ និម
 តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មតំនិយោ ។ និម បញ្ច វារា សុត្តំភ្នំ ។
 និម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបត្តិភ្នំ ធម ឥច្ឆតិ អាបត្តិ
 បដិកាតំ ។ ឆត្រ ចេ ភិក្ខុនំ វិវ យោនំ អយំ ទោ
 អាវុសោ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបត្តិភ្នំ ធម ឥច្ឆតិ អាបត្តិ បដិ-
 កាតំ ហិម្មស្ស មយំ អាបត្តិយា អប្បដិកាត្ថ ឧត្ត
 បដិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា
 អប្បដិកាត្ថ ឧត្តបដិយកម្មំ ករោត្តិ អនិច្ចេតន វត្ថុ

ធម៌វេទនាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុ
 ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយ
 ធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ចូម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀង
 គ្នា តែប្រកបដោយធម៌ចូម កម្មឈ្មោះជាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
 ជាភិក្ខុធ្វើតាតែរហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់
 ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ចូម ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះជាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
 ជាភិក្ខុធ្វើតាតែរហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ឯភិក្ខុទាំងមហាលនេះ
 ឈ្មោះជាធម្មតាទុក្ខនិកម្មនោះ ។ វាទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសន្សំ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ និយម្យទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ត្រូវតាមគ្នាហើយ
 មិនប្រាថ្នាទិសិវិជនិកាបត្តិចេញ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយភិក្ខុ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងត្រូវតាមគ្នាហើយ មិន
 ប្រាថ្នាទិសិវិជនិកាបត្តិ ចេញច្រានទានតែយើងទាំងឡាយធ្វើទុក្ខបដិយកម្ម
 ព្រោះមិនសិវិជនិកាបត្តិចេញច្រានលក្ខនៈ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក ទាំងមិនប្រ-
 កបដោយធម៌ ធ្វើទុក្ខបដិយកម្មព្រោះមិនសិវិជនិកាបត្តិចេញច្រានលក្ខនៈ

វិធីបំបាត់ ឃាត់ក្តា ..

មយំ ចាបំកាយ ធិដ្ឋិយា អប្បដិទិស្សត្តេ ឧត្តេបទិយា.
 កម្មំ កកោមាតំ ។ តេ តស្ស ចាបំកាយ ធិដ្ឋិយា
 អប្បដិទិស្សត្តេ ឧត្តេបទិយកម្មំ កកោត្តំ អនន្ទន វត្តា
 ។ ថេ ។ អនន្ទន សមត្តា ។ នន្ទន វត្តា ។ ធម្មប្បដិវ្យ-
 បកោន វត្តា ។ ធម្មប្បដិវ្យបកោន សមត្តា ។ តត្រឡោ
 សង្ឃោ វិទិតិ អនន្ទន វត្តកម្មំ អនន្ទន សមត្តកម្មំ
 នន្ទន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដិវ្យបកោន វត្តកម្មំ ធម្មប្ប-
 ដិវ្យបកោន សមត្តកម្មំ អកាតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ
 បុន កាតតំ កម្មំ ។ តត្រ កំក្កុវេ យេ តេ កំក្កុ ឯវា-
 ហំសុ ធម្មប្បដិវ្យបកោន សមត្តកម្មំ យេ ច តេ កំក្កុ
 ឯវាហំសុ អកាតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ បុន កាតតំ
 កម្មំ ។ ឥមេ តត្ត កំក្កុ ធម្មំ ធិនោ ។ ឥមេ បញ្ច
 កំក ។ សង្ឃីត្តា ។

វិធីបំបាត់ ឃាត់ក្តា

មានវិធីបំបាត់ទ្បាយអ្វីៗក្នុងនិយមន័យព្រះម៉ែលះបង្គំជំងឺក្រក់ចេញ
 ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើទារុ-
 ចនិយកម្មៈព្រះម៉ែលះបង្គំជំងឺក្រក់ចេញដល់ភិក្ខុនោះ ។ ថេ ។ ព្រម-
 ព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជា
 ពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌បូម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម ។
 សន្សំដែលបិតានៅក្នុងទីនោះជីវិតភាព កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រ-
 កបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌
 កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកប
 ដោយធម៌បូម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម កម្ម
 ឈ្មោះភិក្ខុមិនបាទអ្វីហើយ កម្មឈ្មោះភិក្ខុធ្វើក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុ
 ត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងទ្បាយ មណ្ឌកភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំង
 ទ្បាយណាខំយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកប
 ដោយធម៌បូម កុំនោះសោតភិក្ខុទាំងទ្បាយណាខំយាយយ៉ាងនេះថា កម្ម
 ឈ្មោះភិក្ខុមិនបាទអ្វីហើយ កម្មឈ្មោះភិក្ខុធ្វើក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុ
 ត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវិក្កុនកម្មនោះ ។
 លះទាំងប្រាំនោះជាសច្ចសិស្ស ។

យេ ច ភេ ភិក្ខុ ឃីវោហិស្ថ អគាតំ កម្មំ ធុត្តនំ
កម្មំ បទ កាតតំ កម្មនំ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ
ធម្មននិទោ ។

[១៣៤] ឥច បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សាធិ្នន តត្ថនិ-
យកម្មករោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចារតតំ ទេត្តារំ
វត្តតិ តត្ថនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាទតំ ។ តត្ថ ចេ
ភិក្ខុនំ ឃីវោហិស្ថ អយំ ទោ អារុសោ ភិក្ខុ សាធិ្នន
តត្ថនិយកម្មករោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចារតតំ ទេត្តារំ
វត្តតិ តត្ថនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាទតិ ហទុស្ស
មយំ តត្ថនិយកម្មំ បដិប្បស្សន្តិមាតំ ។ ភេ តស្ស
តត្ថនិយកម្មំ បដិប្បស្សន្តិ អនម្មេន សមត្តា ។
តត្ថិដ្ឋោ សាធិ្នន វិទតិ អនម្មេន វត្តកម្មំ អនម្មេន
សមត្តកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដិវបកោន វត្តកម្មំ
ធម្មប្បដិវបកោន សមត្តកម្មំ អគាតំ កម្មំ ធុត្តនំ កម្មំ

កុំនោះសេវា ភិក្ខុវាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មុណ្ណោះថាភិក្ខុ
មិនបានធ្វើហើយ កម្មុណ្ណោះថាភិក្ខុធ្វើកាត្រក់ហើយ កម្មុភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។
ភិក្ខុវាំងឡាយនេះឈ្មោះថាជនម្នាក់ភិក្ខុនោះ ។

(១៣៦) ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានេះ
សង្ឃបុរាណៗត្រូវដឹងកម្មុហើយ ច្រត់ត្រូវត្រូវដឹងច្រត់ ទាំងសម្របលេម
ច្រត់ត្រូវត្រូវដឹងកិរិយាសេវាសំបុត្រចាកកម្មុហើយ មកសូមការព្រម
ត្រូវដឹងកម្មុ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុវាំងឡាយភិក្ខុយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
កុំសោភ័ណភិក្ខុ ភិក្ខុនេះនឹងសង្ឃបុរាណៗត្រូវដឹងកម្មុហើយ ក៏បាត់
ច្រត់ត្រូវត្រូវដឹងច្រត់ ទាំងសម្របលេមច្រត់ត្រូវត្រូវដឹងកិរិយាសេវាសំ
បុត្រចាកកម្មុ ឥឡូវមកសូមការព្រមត្រូវដឹងកម្មុ (នោះ) បើដូច្នោះនោះកែ
យើងទាំងឡាយព្រមត្រូវដឹងកម្មុដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុវាំងឡាយនោះ
ព្រមព្រៀងគ្នា កែមិនច្រកចេញដោយធម៌ព្រមត្រូវដឹងកម្មុដល់ភិក្ខុនោះ ។
សង្ឃដែលបំពានខ្លះខ្លះនោះដល់កម្មុ កម្មុរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងនេះ
ច្រកចេញដោយធម៌ កម្មុរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា កែមិនច្រកចេញដោយ
ធម៌ កម្មុរបស់ភិក្ខុជាពួក កែច្រកចេញដោយធម៌ កម្មុរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំង
ច្រកចេញដោយធម៌ កម្មុរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា កែច្រកចេញដោយធម៌
ច្រក កម្មុណ្ណោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មុណ្ណោះថាភិក្ខុធ្វើកាត្រក់ហើយ

សម្បត្តិកម្ម អគាតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ បុណ្យំ កាតតំ
 កម្មំ ។ តត្រិ ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ ឃីវាហំសុ
 អនុទ្ធនំ វត្តកម្មំ យេ ធិ តេ ភិក្ខុ ឃីវាហំសុ
 អគាតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ បុណ្យំ កាតតំ កម្មំ ។
 ឥមេ ឥត្តំ ភិក្ខុ ធម្មវិនិច្ឆ័យំ ។

[១៣៦] ឥធិ បធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ខេប ធម្មវិនិច្ឆ័យ-
 កម្មករោ សម្មា វត្តតំ លោមំ ចារតតំ ទេត្តារំ វត្តតំ ធម្មវិនិ-
 យកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតំ ។ តត្រិ ធិ ភិក្ខុ ឃីវ-
 ហោតិ អយំ ចោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ខេប ធម្មវិនិ-
 យកម្មករោ សម្មា វត្តតំ លោមំ ចារតតំ ទេត្តារំ
 វត្តតំ ធម្មវិនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតំ ហន្តស្ស
 មយំ ធម្មវិនិយកម្មំ បដិប្បស្សន្តិ មាតិ ។ តេ
 ឥស្ស ធម្មវិនិយកម្មំ បដិប្បស្សន្តិ ធម្មវិជ្ជាបរោ ធិ
 វត្ត ។ តត្រិ ធម្មា សង្ខេប វិនិច្ឆ័យំ អនុទ្ធនំ វត្តកម្មំ

វិប្រកបដោយធម៌បូម កម្មុឈ្មោះថាភិក្ខុមិទ្ធានៈថ្វីហើយ កម្មុឈ្មោះ
 ថា ភិក្ខុធ្វើតាមក្រវ៉ាហើយ កម្មុភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណាខំយាយយ៉ាងនេះថា កម្មុរបស់
 ភិក្ខុជាពួកទាំងមិទ្ធានៈប្រកបដោយធម៌ គ្មាននោះសាតភិក្ខុទាំងឡាយណា
 ខំយាយយ៉ាងនេះថា កម្មុឈ្មោះថាភិក្ខុមិទ្ធានៈថ្វីហើយ កម្មុឈ្មោះថាភិក្ខុ
 ធ្វើតាមក្រវ៉ាហើយ កម្មុភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះឈ្មោះ
 ថាជាធម្មវិនិច្ឆ័យកម្មុនោះ ។

[១៣៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយច្រើនទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 សង្ឃបុទ្ធានៈធ្វើធម៌យកម្មុហើយ គឺប្រព្រឹត្តវត្តក្រវ៉ាហើយច្រើន ទាំងសម្បបរោម
 ប្រព្រឹត្តវត្តក្រវ៉ាដល់ភិយាយាលាសចេញចាកកម្មុ ហើយមកសូមការម្ចាស់
 ធម៌យកម្មុ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុខេងនិវេសសង្ឃបុទ្ធានៈធ្វើធម៌យកម្មុហើយ គឺ
 ប្រព្រឹត្តវត្តក្រវ៉ាហើយច្រើន ទាំងសម្បបរោម ប្រព្រឹត្តវត្តក្រវ៉ាដល់ភិយាយាលាស
 ចេញចាកកម្មុ ឥឡូវមកសូមការម្ចាស់ធម៌យកម្មុ (នោះ) បើដូច្នោះទាន់គេ
 យើងទាំងឡាយម្ចាស់ធម៌យកម្មុដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំង
 ប្រកបដោយធម៌បូមម្ចាស់ធម៌យកម្មុដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបិទ
 នៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មុរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិទ្ធានៈប្រកបដោយធម៌

មយំ តដ្ឋវិយកាម្មំ បដិច្ចស្សត្តេនាតិ ។ តេ តស្ស
 តដ្ឋវិយកាម្មំ បដិច្ចស្សត្តេនិ ធម្មច្បដ្ឋបកោន សមត្តា ។
 តត្រិដ្ឋា សន្នេហ វិទតិ អនម្មេន វត្តកាម្មំ អនម្មេន
 សមត្តកាម្មំ ធម្មេន វត្តកាម្មំ ធម្មច្បដ្ឋបកោន វត្តកាម្មំ
 ធម្មច្បដ្ឋបកោន សមត្តកាម្មំ អកតំ កាម្មំ ធុត្តដំ កាម្មំ
 បុន កាតតំ កាម្មនិ ។ តត្រ កិក្ករេ យេ ខេ កិក្ក
 វិវាហាសុ ធម្មច្បដ្ឋបកោន សមត្តកាម្មនិ យេ ច តេ
 កិក្ក វិវាហាសុ អកតំ កាម្មំ ធុត្តដំ កាម្មំ បុន កាតតំ
 កាម្មនិ ។ កមេ តត្ថ កិក្ក ធម្មវិនិយា ។

(១៣៧) ឥធម បន កិក្ករេ កិក្ក សន្នេហ វិយស្ស-
 កម្មកាតា សម្មា វត្តតិ លោមំ ខានតតិ ខេត្តា វត្តតិ
 វិយស្សកម្មស្ស បដិច្ចស្សត្តិ យោចតិ ។ តត្រ យេ កិក្កនំ
 វិវ យោតិ អយំ ខោ អាវុសន កិក្ក សន្នេហ វិយស្ស-

យេនី កំនិទ្បយ រាម្មចំ តដ្ឋវិយកម្មដល់ កិក្កនះ ។ កិក្កវាំងនោះ (ព្រមព្រី) ឥ
 ត្ថា តែ (ប្រកបដោយធម៌) ម្យាម្មចំ តដ្ឋវិយកម្មដល់ កិក្កនោះ ។ សន្និវ្រល
 បំភេទេនិ វិវាហេន ផែនត្ថាថា កម្មរបស់ កិក្កជា ពួកទាំងមិន (ប្រកបដោយ
 ធម៌) កម្មរបស់ កិក្ក (ព្រមព្រី) ឥត្ថា តែមិន (ប្រកបដោយធម៌) កម្មរបស់ កិក្ក
 ជា ពួក តែ (ប្រកបដោយធម៌) កម្មរបស់ កិក្កជា ពួកទាំង (ប្រកបដោយធម៌) ម្យ
 កម្មរបស់ កិក្ក (ព្រមព្រី) ឥត្ថា តែ (ប្រកបដោយធម៌) ម្យ កម្ម ឈ្មោះថា កិក្កមិន
 ទានៈ ថ្វីហើយ កម្ម ឈ្មោះថា កិក្កធ្វើតា (ក្រក់ហើយ កម្ម កិក្ក (ត្រូវធ្វើ) ឥត ។
 ម្យាម្ម កិក្កវាំងន្បយ បណ្តា កិក្កវាំងនោះ កិក្កវាំងន្បយ ណានិយាយ
 យានិ នេះថា កម្មរបស់ កិក្ក (ព្រមព្រី) ឥត្ថា តែ (ប្រកបដោយធម៌) ម្យ កុំនោះ
 លោក កិក្កវាំង រ្បយ ណានិយាយ យានិ នេះថា កម្ម ឈ្មោះថា កិក្កមិន ទាន
 ធ្វើហើយ កម្ម ឈ្មោះថា កិក្កធ្វើតា (ក្រក់ហើយ កម្ម កិក្ក (ត្រូវធ្វើ) ឥត ។
 កិក្កវាំង អប្បាលនេះ ឈ្មោះថា ជា ធម៌ វិក្កនិ កម្មនោះ ។

[១៣៨] ម្យាម្ម កិក្កវាំងន្បយ និយម្យយា ឥត កិក្កកុនិសា-
 សនា នេសន្និទ្បនិ វិយស្សកម្មហើយ កិ (ប្រព្រឹត្ត) ត្ថា ដោយ (ប្រព្រឹត) ទាំង
 សម្បលោម (ប្រព្រឹត្ត) ត្ថា ដល់ កិយារ លាស់ ចេញ ចាក កម្ម ហើយ មក ស្សប
 ការ រាម្មចំ វិយស្សកម្ម ។ កុនិវ្វីនិ នោះ បើ កិក្កវាំងន្បយ ឥត ត្ថា យានិ នេះថា
 ម្យាម្ម កាវុសា កំនិទ្បយ កិក្កនេះ ឯង ដែល សន្និទ្បនិ វិយស្សកម្មហើយ

ចម្លើយធម្មតា និយស្សកម្មវិធី

កម្មតាម ធម្មតា វត្តតំ លោម ចារតតិ ទេត្តាវ វត្តតំ
 និយស្សកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ហទ្ធស្ស មយំ
 និយស្សកម្មំ បដិប្បស្សន្តិ មទម្មេន វត្តា ។ បេ ។ អទម្មេន
 សមត្តា ។ អទម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកោន វត្តា ។ ធម្មប្ប-
 ដ្ឋបកោន សមត្តា ។ តត្រដ្ឋោ សង្ខេប វិទតិ អទម្មេន
 វត្តកម្មំ អទម្មេន សមត្តកម្មំ អទម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋប-
 កោន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋបកោន សមត្តកម្មំ អទម្មេន កម្មំ
 ទុក្ខដំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យេ
 តេ ភិក្ខុ វិវាហាសុ ធម្មប្បដ្ឋបកោន សមត្តកម្មន្តិ
 យេ ច តេ ភិក្ខុ វិវាហាសុ អទម្មេន កម្មំ ទុក្ខដំ កម្មំ
 បុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្រ ភិក្ខុ ធម្មវិនិយោ ។
 ឥមេ បញ្ច វាវ សង្ខត្តា ។

ចម្លើយធម្មតា: ភិក្ខុទាំងឡាយជាត្រា (វិកាមំ) និយស្សកម្មវិធីប្រកបដោយធម៌និវេទនា

ភិក្ខុទាំងឡាយប្រកប ព័ន្ធសម្មបទេម ប្រព្រឹត្តតត្តវដល់ភិយារសោស
 រេត្តាតាម ឥទ្ធរមកសម្មការប្រាប់និយស្សកម្ម (នោរ) បើដូច្នោះនោះ
 តែយើងទាំងឡាយប្រាប់និយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ
 ជាត្រាព័ន្ធប្រកបដោយធម៌ប្រាប់និយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។
 ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាត្រា តែប្រកបដោយធម៌ ។
 ជាត្រាព័ន្ធប្រកបដោយធម៌បូម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌
 បូម ។ សង្ឃដែលបរិវេណភិក្ខុទាំងនោះដដែលគ្នាជា កម្មរបស់ភិក្ខុជាត្រា
 ព័ន្ធប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាត្រា តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាត្រាព័ន្ធប្រកប
 ប្រកបដោយធម៌បូម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម
 កម្មឈ្មោះជាភិក្ខុមិនប្រកបដោយ កម្មឈ្មោះជាភិក្ខុធ្វើការក្រីក្រហើយ កម្ម
 ភិក្ខុ(ត្រូវធ្វើ) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយណាទំយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកប
 ដោយធម៌បូម គុំនោះនោះភិក្ខុទាំងឡាយណាទំយាយយ៉ាងនេះថា កម្ម
 ឈ្មោះជាភិក្ខុមិនប្រកបដោយ កម្មឈ្មោះជាភិក្ខុធ្វើការក្រីក្រហើយ កម្មភិក្ខុ
 (ត្រូវធ្វើ) ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ឈ្មោះថាជាធម្មវិនិយោកម្មនោះ ។
 ព័ន្ធប្រកបដោយធម៌បូម ។

(១៣៧) ឥត បដ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃោ បញ្ចាដ-
 ជ័យកម្មករោ សម្មា វត្តតំ លោមំ ចារុតិ ទេត្តារំ
 វត្តតំ បញ្ចាដជ័យកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាទតំ ។ គគ្រ
 បេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃោ
 បញ្ចាដជ័យកម្មករោ សម្មា វត្តតំ លោមំ ចារុតិ
 ទេត្តារំ វត្តតំ បញ្ចាដជ័យកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាទតំ
 ហន្តស្ស មយំ បញ្ចាដជ័យកម្មំ បដិប្បស្សន្តោតិ ។
 គេ តស្ស បញ្ចាដជ័យកម្មំ បដិប្បស្សន្តោ អនម្មោ
 វត្តា ។ បេ ។ អនម្មោ សមត្តា ។ ទម្មោ វត្តា ។
 ទម្មប្បដ្ឋិបកោទ វត្តា ។ ទម្មប្បដ្ឋិបកោទ សមត្តា ។
 គគ្រោ សង្ឃោ វិវេទនំ អនម្មោ វត្តកម្មំ អនម្មោ
 សមត្តកម្មំ ទម្មោ វត្តកម្មំ ទម្មប្បដ្ឋិបកោទ វត្ត-
 កម្មំ ទម្មប្បដ្ឋិបកោទ សមត្តកម្មំ អកតំ កម្មំ
 ទុក្ខំ កម្មំ បុណ្ណំ កាតតំ កម្មំ ។ គគ្រ ភិក្ខុវេ

(១៣៧) ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានោះ
 សន្សំបញ្ចាដជ័យកម្មហើយ គឺប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ប
 រោម ប្រព្រឹត្តវត្តដល់ភិក្ខុយាលោសំបញ្ចាដជ័យកម្ម ហើយមកសូមការ
 រៀបរយបញ្ចាដជ័យកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយនិក្ខាយនិក្ខាយ
 ហួសហួសទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះនឹងដែលសន្សំបញ្ចាដជ័យកម្ម
 ហើយគឺប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្បរោម ប្រព្រឹត្តវត្តដល់ភិក្ខុ
 យាលោសំបញ្ចាដជ័យកម្ម ឥឡូវមកសូមការរៀបរយបញ្ចាដជ័យកម្ម (នោះ) បើ
 ប្តូរនោះទៅយើងទាំងឡាយរៀបរយបញ្ចាដជ័យកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះជាតួភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ រៀបរយបញ្ចាដជ័យកម្មដល់ភិក្ខុនោះ
 ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាតួភិក្ខុ តែប្រកបដោយ
 ធម៌ ។ ជាតួភិក្ខុប្រកបដោយធម៌បូម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយ
 ធម៌បូម ។ សន្សំដែលនឹងទៅក្នុងវិធីនេះនឹងគ្មាន កម្មរបស់ភិក្ខុជា
 តួភិក្ខុមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកប
 ដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាតួភិក្ខុ តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាតួ
 ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌បូម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌
 បូម កម្មរយៈទាំងភិក្ខុមិនបញ្ចាដជ័យ កម្មរយៈទាំងភិក្ខុធ្វើអត្រាហើយ
 កម្មភិក្ខុ(ស្រះដ្ឋិ) ។ ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ

បទ្បយ្យក្នុងពេល បដិសារណីយកម្មនាម្បាញ្ចុះយោ

យេ ភេ ភិក្ខុ វិវាហាសុ ធម្មន្យជ្រុបកេន សមគុកម្មន្តិ
យេ ធន ភេ ភិក្ខុ វិវាហាសុ អគតំ កម្មំ ធុត្តន្តំ
កម្មំ ធុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ
ធម្មករិនោ ។ ឥមេ បញ្ច វិវា សន្តិក្កា ។

[១២០] ឥធម បដិសារណីយកម្មនាម្បាញ្ចុះយោ
យកម្មនាម្បាញ្ចុះយោ ឥមេ ភេ ភិក្ខុ វិវាហាសុ ធម្មន្យជ្រុបកេន
សមគុកម្មន្តិ យេ ធន ភេ ភិក្ខុ វិវាហាសុ អគតំ កម្មំ ធុត្តន្តំ
កម្មំ ធុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មករិនោ ។
ឥមេ បញ្ច វិវា សន្តិក្កា ។

បទ្បយ្យក្នុងពេល បដិសារណីយកម្មនាម្បាញ្ចុះយោ

ភិក្ខុ ភិក្ខុ វិវាហាសុ ធម្មន្យជ្រុបកេន សមគុកម្មន្តិ
យេ ធន ភេ ភិក្ខុ វិវាហាសុ អគតំ កម្មំ ធុត្តន្តំ
កម្មំ ធុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ
ធម្មករិនោ ។ ឥមេ បញ្ច វិវា សន្តិក្កា ។

[១២០] ឥធម បដិសារណីយកម្មនាម្បាញ្ចុះយោ
យកម្មនាម្បាញ្ចុះយោ ឥមេ ភេ ភិក្ខុ វិវាហាសុ ធម្មន្យជ្រុបកេន
សមគុកម្មន្តិ យេ ធន ភេ ភិក្ខុ វិវាហាសុ អគតំ កម្មំ ធុត្តន្តំ
កម្មំ ធុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មករិនោ ។
ឥមេ បញ្ច វិវា សន្តិក្កា ។

វិទ្យាបិដក បរាស្រ្ត

ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកោន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកោន
 សមត្តា ។ តត្រិដ្ឋោ សាដ្ឋោ វិវេកិ អធម្មេន វត្តកង្កំ
 អធម្មេន សមត្តកង្កំ ធម្មេន វត្តកង្កំ ធម្មប្បដ្ឋិបកោន
 វត្តកង្កំ ធម្មប្បដ្ឋិបកោន សមត្តកង្កំ អកតំ កង្កំ
 ធុក្កងំ កង្កំ បុន កាតត្ថំ កង្កង្កំ ។ តត្រិ កំត្តុវេ យេ
 តេ កំត្តុ វិវេហាហំសុ ធម្មប្បដ្ឋិបកោន សមត្តកង្កង្កំ
 យេ ច តេ កំត្តុ វិវេហាហំសុ អកតំ កង្កំ ធុក្កងំ
 កង្កំ បុន កាតត្ថំ កង្កង្កំ ។ ឥមេ តត្ត កំត្តុ ធម្មវា-
 និលោ ។ ឥមេ បញ្ច វាវ សុត្តិញ្ច ។

(១២១) ឥច មន កំត្តុវេ កំត្តុ សាដ្ឋ្យន អាមត្តិយា
 អនិស្សនេ ឧត្តេបដិយកម្មតតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ
 ចាតតិ ទេត្តាវ វត្តតិ អាមត្តិយា អនិស្សនេ ឧត្តេ-
 បដិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ។ តត្រិ ចេ
 កំត្តុនំ វិវំ យោតិ អយំ ទោ អារុសោ កំត្តុ សាដ្ឋ្យន

វិទ្យាបិដក បរាស្រ្ត

កំត្តុក តៃប្រកបដោយធម៌ ។ កំត្តុកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ត្រម
 ព្រៀនឆ្មា តៃប្រកបដោយធម៌បូម ។ សន្សំវេលស្តិកទៅក្នុងទីនោះ
 ដដែលគេដកចេញវិញកំត្តុកទាំងប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កំត្តុក្រម
 ព្រៀនឆ្មា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កំត្តុកកំត្តុក តៃប្រកបដោយ
 ធម៌ កម្មរបស់កំត្តុកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម កម្មរបស់កំត្តុក្រមព្រៀន
 ឆ្មា តៃប្រកបដោយធម៌បូម កម្មឈ្មោះជាកំត្តុមិនបាទដើម្បីហើយ កម្មឈ្មោះ
 ជាកំត្តុធ្វើតាមត្រក់ហើយ កម្មកំត្តុត្រក់ទៀត ។ ម្ចាស់កំត្តុទាំងឡាយ
 ចណ្តា កំត្តុទាំងនោះ កំត្តុទាំងឡាយ ណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់
 កំត្តុក្រមព្រៀនឆ្មា តៃប្រកបដោយធម៌បូម កុំនោះសាតកំត្តុទាំងឡាយ
 ណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះជាកំត្តុមិនបាទដើម្បីហើយ កម្មឈ្មោះ
 ជាកំត្តុធ្វើតាមត្រក់ហើយ កម្មកំត្តុត្រក់ទៀត ។ កំត្តុទាំងអម្បាលនេះ
 ឈ្មោះជាកំត្តុក្រមព្រៀនឆ្មា ។ កំត្តុទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសន្សំ ។

(១២២) ម្ចាស់កំត្តុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត កំត្តុក្នុងសាលានោះនេះ សន្សំ
 បាទធ្វើតាមធម៌កម្មព្រោះមិនឃើញកាបត្តិហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រ-
 ពៃ ទាំងអម្បាល ប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយាលោសចេញចាកស្ម ហើយ
 មកស្ទូតការងារកុបដិយកម្មព្រោះមិនឃើញកាបត្តិ ។ ក្នុងរឿងនោះ
 បើកំត្តុទាំងឡាយនឹកគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កំត្តុសាលាទាំងឡាយ កំត្តុនេះនឹង

អាចត្តិយោ អនុស្សាវរីយ ឧត្តមវិស័យកម្មករតា សម្មា
 វត្តតិ លោមំ ចានតិ ធម្មវិវត្តតិ អាចត្តិយោ អនុស្សាវរីយ
 ឧត្តមវិស័យកម្មស្ស បដិច្ចស្សតិ យោចតិ ហិណ្ឌូស្ស មយំ
 អាចត្តិយោ អនុស្សាវរីយ ឧត្តមវិស័យកម្មំ បដិច្ចស្សតិ
 មាតិ ។ តេ តស្ស អាចត្តិយោ អនុស្សាវរីយ ឧត្តមវិស័យ
 កម្មំ បដិច្ចស្សតិ អនុស្សាវរីយ វត្ត ។ យេ ។ អនុស្សាវរីយ
 សមត្តា ។ ធម្មា វត្ត ។ ធម្មប្បវត្តិយោ វត្ត ។
 ធម្មប្បវត្តិយោ សមត្តា ។ តត្រិ វត្ត សាវ្យា វិទតិ
 អនុស្សាវរីយ វត្តកម្មំ អនុស្សាវរីយ សមត្តកម្មំ ធម្មា វត្តកម្មំ
 ធម្មប្បវត្តិយោ វត្តកម្មំ ធម្មប្បវត្តិយោ សមត្តកម្មំ
 មតតិ តត្រិ តត្រិ តត្រិ តត្រិ តត្រិ តត្រិ ។ តត្រិ
 តត្រិ ។ យេ តេ តត្រិ វិទតិ ធម្មប្បវត្តិយោ ស
 មត្តកម្មំ យេ ច តេ តត្រិ វិទតិ អតតិ តត្រិ

ដែលសន្យាបានពីរក្នុងបទប្បញ្ញត្តិព្រះមហាក្សត្រ ក៏បានប្រ-
 ព្រឹត្តិការណ៍ប្រែប្រួល ទាំងសម្របសម្រួល ប្រព្រឹត្តិការណ៍សេដ្ឋកិច្ចសេដ្ឋកិច្ច
 បាតកម្ម ឥឡូវមកស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិព្រះមហាក្សត្រ បើ
 ដូច្នោះមានន័យនៃទិសដៅទូទៅរបស់បទប្បញ្ញត្តិព្រះមហាក្សត្រ
 ដល់កិច្ចការ ។ កិច្ចការសម្របសម្រួលនេះបានប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់
 របស់បទប្បញ្ញត្តិព្រះមហាក្សត្រដល់កិច្ចការ ។ យេ ។ ព្រះព្រឹទ្ធិស្ត
 តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកប
 ដោយធម៌ ។ ព្រះព្រឹទ្ធិស្ត តែប្រកបដោយធម៌ ។ សន្យាដែលបាន
 នៅក្នុងទិសដៅនៃកិច្ចការ កម្មរបស់កិច្ចការទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្ម
 របស់កិច្ចការព្រឹទ្ធិស្ត តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិច្ចការ តែ
 ប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិច្ចការទាំងប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិច្ច
 ព្រះព្រឹទ្ធិស្ត តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរយៈពេលវែងក៏មិនបានធ្វើហើយ
 កម្មរយៈពេលវែងក៏មិនបានធ្វើហើយ កម្មកិច្ចការព្រឹទ្ធិស្ត ។ ម្ចាស់កិច្ចការ
 ទូទៅ មណ្ឌលកិច្ចការនោះ បើកិច្ចការទូទៅណាមួយយ៉ាងនេះថា
 កម្មរបស់កិច្ចការព្រឹទ្ធិស្ត តែប្រកបដោយធម៌ កុំទោះសោតកិច្ច
 ទាំងទូទៅណាមួយយ៉ាងនេះថា កម្មរយៈពេលវែងក៏មិនបានធ្វើហើយ

ឧត្តរាជ កម្ម បុរ កាតត្ថំ កម្មត្ថំ ។ ឥមេ កត្ត កិក្ខ
 ឧត្តរាជិយោ ។ ឥមេ បញ្ច វិព សន្តិភ្នា ។ ឥន បន
 កិក្ខយ កិក្ខ សាដ្ឋិយ អាបត្តិយា អប្បជីកាម្ម ឧត្តេបជី-
 យកម្មកតោ សង្ហា វត្តតិ លោមំ ចានេតិ ទេត្តារំ វត្តតិ
 អាបត្តិយា អប្បជីកាម្ម ឧត្តេបជីយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ
 យាចតិ ។ គតិ ទេ កិក្ខ បរិ ហោតិ អយំ ទោ
 វាទុសា កិក្ខ សាដ្ឋិយ អាបត្តិយា អប្បជីកាម្ម ឧត្តេបជី-
 យកម្មកតោ សង្ហា វត្តតិ លោមំ ចានេតិ ទេត្តារំ វត្តតិ
 អាបត្តិយា អប្បជីកាម្ម ឧត្តេបជីយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ
 យាចតិ ហិទ្ធស្ស មយំ អាបត្តិយា អប្បជីកាម្ម ឧត្តេ-
 បជីយកម្ម បដិប្បស្សន្តិ ។ តេ ឧស្ស អាបត្តិយា
 អប្បជីកាម្ម ឧត្តេបជីយកម្ម បដិប្បស្សន្តិ អនាម្មន
 វត្តា ។ ថេ ។ អនម្មន សមត្តា ។ ឧម្មន វត្តា ។
 ឧម្មប្បជ្ជិបកេន វត្តា ។ ឧម្មប្បជ្ជិបកេន សមត្តា ។
 គតិភ្នា សាដ្ឋិ វិវធាតិ អនម្មន វត្តកម្មំ អនម្មន

កម្មនោះជាភិក្ខុធ្វើការតែហើយ កម្មភិក្ខុ(ត្រូវធ្វើ)ក ។ កិក្ខវាំង
 អប្បរាជោ ឈ្មោះជាឧបាសិក្ខុភិក្ខុនោះ ។ ពិវាទិវិប្រាមនោសេបក្ខ
 សាដ្ឋិយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀតភិក្ខុភិក្ខុសាសនានោះ សិក្សបាទ
 ធ្វើរក្សេបនិយកម្ម(ព្រះមិនសំដែងអាបត្តិចេញហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយ
 ប្រពៃ ទាំងសម្បូរពេញប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយារាលាស់ ចេញចាកកម្ម ហើយ
 មកសូមការទ្រប់រក្សេបនិយកម្ម(ព្រះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ ។ ក្នុងរឿង
 នោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ការសេ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ
 ឯង ដែលសិក្សបាទធ្វើរក្សេបនិយកម្ម(ព្រះមិនសំដែងអាបត្តិចេញហើយ
 ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្បូរពេញប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយារាលាស់
 ចេញចាកកម្ម កន្លះមកសូមការទ្រប់រក្សេបនិយកម្ម(ព្រះមិនសំដែង
 អាបត្តិចេញ បើដូច្នោះមានកិរិយាទាំងឡាយទ្រប់រក្សេបនិយកម្ម(ព្រះ
 មិនសំដែងអាបត្តិចេញដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុទាំងអប្បរាជានោះជាពួកទាំង
 មិនប្រកបដោយធម៌ ទ្រប់រក្សេបនិយកម្ម(ព្រះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ
 ដល់ភិក្ខុនោះ ។ យេ ។ ព្រិមា(ព្រ)និភ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
 តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ព្រិមា(ព្រ)និ
 ភ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម ។ សិក្សវិសេសិកាទៅក្នុងទីនោះបើផត្តាថា
 កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុ(ព្រិមា(ព្រ)និភ្នា

សមត្ថកម្មំ ធម្មោ វត្ថុកម្មំ ចម្បជ្ឈជ្ឈីរមគេន វត្ថុកម្មំ
 ចម្បជ្ឈជ្ឈីរមគេន សមត្ថកម្មំ អកតំ កម្មំ ធុត្តិយំ កម្មំ
 បុម កាតតំ កម្មត្ថំ ។ គត្រិ កំក្ការ យេ នេ កំក្ក
 វិវាហំសុ ចម្បជ្ឈជ្ឈីរមគេន សមត្ថកម្មត្ថំ យេ ច នេ
 កំក្ក វិវាហំសុ អកតំ កម្មំ ធុត្តិយំ កម្មំ បុម
 កាតតំ កម្មត្ថំ ។ នមេ កត្ត កំក្ក ចម្បវិវាហ ។ នមេ
 បញ្ច វិវ សុត្ថិញ្ា ។

[១២២] នេ បម កំក្ក វិវាហ សុត្ថិយោ ចាបិកាយ
 ធុត្ថិយា អប្បជិវិស្សត្តេ ទុក្ខេបដិយកម្មករោ សម្មា
 វត្ថុតិ លោមំ ចារេតិ នេត្តាវ វត្ថុតិ ចាបិកាយ ធុត្ថិយា
 អប្បជិវិស្សត្តេ ទុក្ខេបដិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យា-
 ចតិ ។ គត្រិ ចេ កំក្ក វិវាហំ អយំ ចោ អានុសា
 កំក្ក សុត្ថិយោ ចាបិកាយ ធុត្ថិយា អប្បជិវិស្សត្តេ
 ទុក្ខេបដិយកម្មករោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចារេតិ
 នេត្តាវ វត្ថុតិ ចាបិកាយ ធុត្ថិយា អប្បជិវិស្សត្តេ
 ទុក្ខេបដិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ បាណុស្ស

នៃដំប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាតិ ក្នុងប្រកបដោយធម៌ កម្ម
 របស់ភិក្ខុជាតិ ក្នុងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុ(ព្រះព្រៀនភ្នា នៃ
 ប្រកបដោយធម៌បួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបាទដ្ឋោហិយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុ
 ធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុ(ធ្វើទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិទ្បាយ ចណ្ណា
 ភិក្ខុជាតិទោះ ភិក្ខុជាតិទ្បាយណាមិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុ(ព្រះ
 ព្រៀនភ្នា នៃប្រកបដោយធម៌បួម ក្នុងនោះសាភិក្ខុជាតិទ្បាយណា
 មិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបាទដ្ឋោហិយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុ
 ធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុ(ធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុជាតិអម្បាលនោះឈ្មោះ
 ថាជាធម្មវិទ្ធិកុដិកម្មនោះ ។ វាជាតិ(ប្រា)នេះជាសេចក្តីសន្តិប ។

[១២២] ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិទ្បាយ មួយវិញ្ញៀត ភិក្ខុកុដិសាសនានេះ
 សន្សំបាទដ្ឋោក្សេបដិយកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់វិជ្ជិកា(ក្រក់ចេញ ក៏ប្រ-
 ព្រឹត្តវត្តដោយប្រៃត ទាំងសម្បទាមេប្រព្រឹត្តវត្តផលកិរិយាលាស្រវេចញ
 ចាកកម្ម ហើយអកស្សមការទាម្រង់ក្សេបដិយកម្មព្រោះមិនលះបង់វិជ្ជិកា(ក្រក់
 ចេញ ។ ក្នុងវិញ្ញៀននោះ បើភិក្ខុជាតិទ្បាយគិតត្រូវយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ជាតិទ្បាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសន្សំបាទដ្ឋោក្សេបដិយកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់
 វិជ្ជិកា(ក្រក់ចេញ ក៏បាទប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រៃត ទាំងសម្បទាមេប្រព្រឹត្តវត្ត
 ផលកិរិយាលាស្រវេចញចាកកម្ម វត្សរមកស្សមការទាម្រង់ក្សេបដិយកម្ម

អយំ នាមិកាយ ធិដ្ឋិយា អប្បនិច្ចិស្សន្ត ឧត្តមនិ.
 យកម្មំ មនិច្ចិស្សន្តនាមំ ។ តេ កស្ស ជាមិកាយ
 ធិដ្ឋិយា អប្បនិច្ចិស្សន្ត ឧត្តមនិយកម្មំ មនិច្ចិស្សន្តនិ
 អនម្មេន វត្តា ។ មេ ។ អនម្មេន សមត្ត ។ ធម្មេន
 វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
 សមត្ត ។ ឧត្តមនិយកម្មំ វិទនំ អនម្មេន វត្តកម្មំ
 អនម្មេន សមត្តកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
 វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្តកម្មំ អននំ កម្មំ
 ទុក្ខនំ កម្មំ មុន កាតតំ កម្មនំ ។ តតិ កិក្ខុ
 យេ តេ កិក្ខុ វិរាហាហំសុ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្ត
 កម្មនំ យេ ច តេ កិក្ខុ វិរាហាហំសុ អននំ កម្មំ
 ទុក្ខនំ កម្មំ មុន កាតតំ កម្មនំ ។ តេ កត្ត កិក្ខុ
 ធម្មវិនិច្ឆ័យំ ។ តេ មនិ មញ្ញ កា ក សុត្តន្ត ។

ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្តា ។
 ធម្មំ វត្តា វត្តំ វត្តំ ។

ព្រោះមិនលះលង់ទិដ្ឋិកាគ្រប់ចេញ បើដូច្នោះហេតុយើងទាំងឡាយគ្រប់
 ។ ក្នុងនិយកម្មៈព្រោះមិនលះលង់ទិដ្ឋិកាគ្រប់ចេញដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុទាំង
 អម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនច្រកបដោយធម៌ រៀបរយក្នុងនិយកម្មៈព្រោះមិន
 លះលង់ទិដ្ឋិកាគ្រប់ចេញដល់ភិក្ខុនោះ ។ ចេញ ព្រះត្រៃវិដ្ឋិ តែមិនច្រកប
 ដោយធម៌ ។ ជាពួក តែច្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងមិនច្រកបដោយ
 ធម៌បូម ។ ព្រះត្រៃវិដ្ឋិ តែច្រកបដោយធម៌បូម ។ បញ្ជីដែលបិទនៅ
 ក្នុងទីនោះដដែលគ្នាជា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនច្រកបដោយធម៌ ។ ឬ
 របស់ភិក្ខុព្រះត្រៃវិដ្ឋិ តែមិនច្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែ
 ច្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនច្រកបដោយធម៌បូម កម្មរបស់ភិក្ខុ
 ព្រះត្រៃវិដ្ឋិ តែច្រកបដោយធម៌បូម កម្មឈ្មោះជាភិក្ខុមិនទាន់ធ្វើហើយ
 អង្គឈ្មោះជាភិក្ខុធ្វើពាក្យហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ខ្លាញ់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មណ្ឌកភិក្ខុទាំងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយឯណាមិនយាយយ៉ាងនេះថា
 កម្មរបស់ភិក្ខុព្រះត្រៃវិដ្ឋិ តែច្រកបដោយធម៌បូម ពុំនោះសោតភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ណាមិនយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះជាភិក្ខុមិនទាន់ធ្វើហើយ កម្ម
 ឈ្មោះជាភិក្ខុធ្វើពាក្យហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាល
 នោះ ឈ្មោះជាដាច់ម្នាក់ក្នុងកម្មនោះ ។ វិរាហាហំសុ ជាសេចក្តីសន្តិប ។

ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្តា ។
 ក្នុងទុក្ខនោះមានប្រើ ២៦ ។

បញ្ញេយ្យក្នុងក ខ្លាចខ្លា

ភស្តុតាង

(១២៣) ចម្បាយ ពន្យល់ ពន្យល់
 វត្ត វិសាគកាមតោ
 ភាគទុក្ខកាង ទិស្សក្រី
 អតាលី ឥដ្ឋិតតោ
 មកតញ្ញាទោតិ ឬកា
 ទិស្សក្រី ឈ ករី ឥទា
 ទុក្ខតោ ឈ កាភេតិ
 អតតា ដិឈស្តិកេ ។
 អនេម្ម វត្តកង្ក្រី
 សម្ពុត្តិ អនេម្ម ច
 ធម្ម វត្តកង្ក្រី ច
 មជ្ឈិមគេន វត្តកង្ក្រី
 មជ្ឈិមគេន សម្ពុត្តិ
 ឯកោ ទុក្ខិមគេកកំ
 ឯកោ ច ម្លេ សម្ពុត្តិ

បញ្ញេយ្យក្នុងក ខ្លាចខ្លា

ខ្លាចខ្លាបញ្ញេយ្យក្នុងក ខ្លាចខ្លា គឺ

(១២៣) កាលព្រះមានព្រះភាគនឹងទៅក្នុងនគរម្យ (មាន
 ភិក្ខុឈ្មោះសម្បទាគត្តជាដើម) នៅក្នុងប្រទេស្នោះ
 វិសាគ បានធ្វើសេចក្តីខ្លាចខ្លាដល់ពួកភិក្ខុជាភាគទុក លុះ
 ដឹងថាពួកភិក្ខុជាភាគទុកស្គាល់ច្បាស់ក្នុងគោរពដែលភិក្ខុសម្ប
 ទាជាដើម ក៏លែងធ្វើសេចក្តីខ្លាចខ្លាដល់ពួកវា ព្រោះ
 ឈ្មោះសម្បទាគត្តនោះ ពួកភិក្ខុជាភាគទុកលើកវត្តជាដើម
 (សេចក្តីខ្លាចខ្លាដល់យើង) ហើយបានទៅកាន់សំណាត់
 ព្រះដំនើរ ។ (ពួកភិក្ខុក្នុងនគរម្យ) ធ្វើកម្មជាពួកពំនី
 មិនប្រកបដោយធម៌ផង ធ្វើកម្មព្រមព្រៀងគ្នា ក្រែងប្រកប
 ដោយធម៌ផង ធ្វើកម្មជាពួក ក្រែងប្រកបដោយធម៌ផង ធ្វើ
 កម្មជាពួកពំនីប្រកបដោយធម៌ផង ធ្វើកម្មព្រមព្រៀងគ្នា
 ក្រែងប្រកបដោយធម៌ផង ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្តភិក្ខុមួយរូប
 ផង ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្តភិក្ខុពីររូបផង លើកវត្តភិក្ខុច្រើនរូបផង

វិទយបិណ មហាវគ្គ

សង្ឃ ឧត្តមតេជោតោ
 ទុរវេ សុខ្ខហុលាបិ
 សង្ឃោ សង្ឃំ ច ឧត្តមំ ។
 សត្វោ បរិណេ សុត្តា
 អនុម្ពន្តំ បដិក្កិមំ ។
 ញត្តិវេបន្តំ យំ កម្មំ
 សម្បន្តំ អនុស្សាវនំ
 អនុស្សាវនវិបន្តំ
 សម្បន្តំ ញត្តិយា ច យំ
 ឧកាយេ ច វិបន្តត្ថា
 អញ្ញាត្រ ចម្មមេវ ច
 វិទយំ សត្តុ បដិក្កន្តំ
 កុម្មំ អញ្ញាទ្ធរូបកំ
 អនុម្ពន្តសុមត្តំ
 ចន្ទរូបេន យេ ទុរវេ
 ចម្មមេវ ច សាមត្តិ
 អនុញ្ញាសិ គថាគតោ ។

បើកត្តសង្ឃវេន កុំភ្នំវិបុល កុំកុំច្រើនរួច សង្ឃ យើងកត្ត
 សង្ឃវេន ។ ព្រះសព្វញ្ញាត្តម្មិច្ឆិសិវេច្រើនត្រាប (រឿងនោះ)
 ហើយច្រើនហាមថាជាកម្មមិនប្រកចដោយធម៌ ។ (ឧត្តមិយ-
 ភិក្ខុ) ធ្វើកម្មវិបត្តិទាកញ្ញត្តិ កែដល់ព្រះដោយអនុស្សាវនាផង
 ធ្វើកម្មវិបត្តិហាមអនុស្សាវនាផងលើព្រះដោយញត្តិផង ធ្វើកម្ម
 វិបត្តិហាមញត្តិផងអនុស្សាវនាផងតាំងពីផង ធ្វើកម្មវៀរចាកធម៌
 ផង ធ្វើកម្មវៀរចាកវិទយផង ធ្វើកម្មវៀរចាកសាសនវិទ្យាព្រះ
 សាស្តាផង ធ្វើកម្មវិបលព្រះដ៏មានព្រះភាគតិបដិលថាជាកម្ម
 កំរិត មានរូបម្មមគ្គផលវេហុផង កម្មមិនប្រកចដោយធម៌ផង
 កម្មជាពួកផង កម្មព្រះព្រៀនគ្នាផង កម្មពីរខៀសគឺ (កម្ម
 ជាពួក) តាំងប្រកចដោយធម៌បូមផង (កម្មព្រះព្រៀនគ្នា
 កែប្រកចដោយធម៌បូមផង) ម្យ៉ាងខៀសព្រះគម្ភាគ្រូនិមនុ-
 ញ្ញាកកម្មវិបលព្រះព្រៀនគ្នាតាំងប្រកចដោយធម៌ប៉ុណ្ណោះ ។

ប្រែប្រួល ឧទាហរណ៍

ចក្រវត្តា បញ្ចវត្តា
 ទិសវត្តា ច វិសិទ្ធិ
 អនិបេតវិសិទ្ធិវត្តា
 សង្ឃោ បញ្ចវត្តា តថា ។
 បេតិកភ័យ ឧបសម្ព័ន្ធ
 យេតុ កត្តំ បរិវារណំ
 អត្តានុកម្មេន សហ
 ចក្រវត្តា កត្តិកោ ។
 ធម្មតា កត្តិ បេតិកភ័យ
 បញ្ចវត្តា ឧបសម្ព័ន្ធ
 អត្តានុកម្មេន បញ្ចវត្តិកោ
 សត្វកម្មេន កត្តិកោ ។
 អត្តានុកម្មេន បេតិកភ័យ
 យេ កត្តិ ទិសវត្តិកោ ។
 សត្វកម្មេន សង្ឃោ
 វិសោ សត្វកម្មេន កត្តិកោ ។
 កត្តិកំ សិក្ខុវិសោ ច

ប្រែប្រួល ឧទាហរណ៍

សង្ឃោ ច កត្តិ សង្ឃោ បញ្ចវត្តិ ១ បញ្ចវត្តិ ១ ទស-
 វត្តិ ១ វិសិទ្ធិ ១ អនិបេតវិសិទ្ធិ ១ ។ សង្ឃោ បញ្ចវត្តិ
 កម្មវត្តិ (ទាំងស្រុង) វៀរលើក (កម្ម យោង) ធំ
 បេតិកភ័យ ១ បរិវារណ ១ អត្តានុកម្ម ១ ។ សង្ឃ
 បញ្ចវត្តិ កម្មវត្តិ (កម្ម យោង) វៀរលើក កម្មវត្តិ យោង
 ក៏ បេតិកភ័យ ១ បេតិកភ័យ ១ អត្តានុកម្ម ១ ។
 ក៏ បេតិកភ័យ ១ (កម្ម យោង) វៀរលើក អត្តានុ-
 កម្ម យោង ។ សង្ឃវិសិទ្ធិ កម្មវត្តិ (កម្ម យោង)
 យោង ១ កម្មវត្តិ ១ (កម្ម យោង) ។ ក៏ កត្តិ សិក្ខុវិសោ

សាមណេវោ សាមណេវិការា
 បច្ចុក្កាតន្តិវេត្ត
 ទុក្ខិក្កាថត្តន ស្សនេ
 អប្បដិក្ខន្ធនិដ្ឋិយា
 បណ្ណាការេយ្យសំវាសតិ
 វិត្តិយ និវត្តានតតំ
 មាតុ បិតុ ច យាតតំ
 អរហំ កិក្ខុនិទ្ធីសី
 កេនតំ លោហិតុប្បនតំ
 ឡាញ៉ង់ ចាតាសំវាសំ
 ចាតាសីមាយ វត្តិយា
 យស្ស សង្ខេព កមេ កក្ក្នុ
 រោតតំ តេ ចតុវិសតិ
 សម្មុទ្ធន បដិក្ខត្តា
 ន ហោតេ តណាប្បតារា
 ចារិកសិក្ខចតុត្តា
 បរិវាសំ ធនេយ្យ វ

សាមណេវោ សាមណេវិក្ខិ ភិក្ខុវេសនោលោសិក្ខុក្ខិ
 ភិក្ខុវេសនោលោសិក្ខុក្ខិ ភិក្ខុវេសនោលោសិក្ខុក្ខិ
 បិទិយេញអាបត្តិក្ខិ ព្រោះមិនសំវេសនោបត្តិក្ខិ ព្រោះមិនលះ
 បដិទិដ្ឋិចញ្ញក្ខិ មនុស្សទ្ធិយក្ខិ មនុស្សវេសនោលោសិក្ខុក្ខិ
 ភិក្ខុវេសនោលោសិក្ខុក្ខិ សត្វតិច្ឆានក្ខិ បុគ្គលវេសនោ
 ធ្វើមាតុយាតក្ខិ បិតុយាតក្ខិ អហោន្តយាតក្ខិ បុគ្គលវេសនោ
 ទ្រុស្តភិក្ខុក្ខិ បុគ្គលវេសនោធ្វើសន្សំភេទក្ខិ បុគ្គលវេសនោធ្វើលា-
 បាតុប្បទក្ខិ ទេវតាព្យញ្ញានក្ខិ ភិក្ខុមាតុសំវាសនេយ្យ ១ ភ្នា
 ក្ខិ ភិក្ខុនៅក្នុងសីមាស្រ្រា ១ ភ្នា (ភិក្ខុបិតុនៅលើអាភាស)
 ដោយប្តូក្ខិ (បណ្ណាបុគ្គលទាំងនេះ) ម៉ែដំខុសន្សំធ្វើកម្មផល
 បុគ្គលឯណាខ្ញុំមួយ ឯបុគ្គលទាំង ២២ ពួកនោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជ្រង
 ហាមថា បុគ្គលទាំងអម្បាលនេះដោយអណាប្បកេមិទេវានុវិទ្យ
 ម្យ៉ាងទៀត សន្សំហាមទុកសឹកភិក្ខុជាតំរេ ២ ឲ្យបរិវាស

មូលអាណត្តិមាតុយ្យ
 អភិម្ពំ ឧ ច កាណំ
 មូលអាណត្តិ
 អន្តរាយមាមេ ឧ
 អន្តរាយមាមេ ឧ
 សម្ពុទ្ធន បកាសិតា ។
 ភិក្ខុនិ សិក្ខាមាតា ឧ
 សាមណេវេ សាមណេវិកា
 ចត្តន្តប្បវេទន្តា
 ទិវ្គ្ឆន្តន្តស្សន្ត
 អប្បដិក្ខុនិម្ពិយា
 ចម្ពុត្តនេយ្យសិវសកំ
 ភិក្ខុយនិវត្តនកតំ
 មាតា បិទុ ច យាគកំ
 អរហំ ភិក្ខុនិម្ពិសី
 ភេទកំ លោហិត្តស្សនកំ
 ទុក្ខតាព្យញ្ញនេត្តវ

ឱមូលាយបដិកស្សនៈ ឱមាតុ ឱអញ្ញាម (កម្មុបសំ
 សន្សំនោះ) មិនឈ្មោះថាភិក្ខុនិ សន្សំមិនត្រូវធ្វើផង ម្យ៉ាង
 ទៀត សន្សំមានភិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈថា
 ដំរប់ ៤ ភ្នំ មានភិក្ខុដែលគួរដល់មាតុជាដំរប់ ៤ ភ្នំ មានភិក្ខុ
 ដែលប្រព្រឹត្តមានអង្គជាដំរប់ ៤ ភ្នំ មានភិក្ខុដែលគួរដល់អញ្ញាម
 ជាដំរប់ ៤ ភ្នំ ភិក្ខុទាំង ៥ ពួកនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធជ្រាវប្រកាសថា
 មិនមែនជាអ្នកភ្នំកម្មុឡើយ ។ ភិក្ខុនិក្ខុ សិក្ខុមាតាភិក្ខុ សាម-
 ណេវិក្ខុ សាមណេវិក្ខុ ភិក្ខុដែលរោលលាសិក្ខុភិក្ខុ ភិក្ខុដែល
 ត្រូវអន្តមកភិក្ខុ ភិក្ខុភិក្ខុភិក្ខុ ភិក្ខុមានចំនួនកើតយក្ខិ ភិក្ខុមានវេ-
 នាគ្របសន្តិភិក្ខុ ភិក្ខុដែលសន្សំលើកវត្តព្រះមិនឃើញភា-
 បក្ខិក្ខុ ព្រះមិនសំដែងភាបក្ខិក្ខុ ព្រះមិនលះបង់វិជ្ជាភិក្ខុ
 ចេញក្ខិ ឆ្វើយក្ខិ បុគ្គលដែលល្អសំរាប់សក្ខិ ភិក្ខុដែលចូលទៅ
 កាន់លទ្ធិភិក្ខុយក្ខិ សក្ខុភិក្ខុនិ បុគ្គលជាមាតុយាគក្ខិ បិក្ខុ-
 យាគក្ខិ អហេតុយាគក្ខិ បុគ្គលដែលទ្រុសភិក្ខុនិ ដែល
 ធ្វើសន្សំភេទក្ខិ ធ្វើលោហិត្តស្សនក្ខិ ទុក្ខតាព្យញ្ញនក្ខិ

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

បាណសិវាសតំបិច
 បាណសិមាយ បិគតំ
 វេយាសំ យេស្ស កម្ម ០
 សត្តវិសាទមេតេសំ
 មដិកោសំ ០ រូហតិ ។
 កិក្កុស្ស ចតុតត្ថុស្ស
 រូហតិ មដិកោសនា
 សុត្តស្ស ទុដ្ឋិសារិកា
 តាលោ មិ សុទិសារិកា
 ចណ្ណកោ យេយ្យសិវាសោ
 បុត្តេន្ទា តិច្ឆានតា
 អាតាមិវុអារវាទ្ធ
 ម្ភិសតា សង្ឃិកនតោ
 លោហិតុប្បាទតោ វេ
 ទុកោត្យញ្ញោ ០ យោ
 ឯកានសន្នមេតេសំ
 ទុសារណំ ០ យេន្ទតំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

កិក្កុវេសមាសិវាសេច្យនិ ១ ភ្នាក់ កិក្កុវេសបិណ្ឌោភិសិមា
 ច្យនិ ១ ភ្នាក់ កិក្កុវេសបិណ្ឌោលីកាភាសក្តិ (សង្ឃិក្ខេ)
 កម្មវេសបុត្តលណា បុត្តវេសោក្តិ ឯការពាយោតំ (ក្នុង
 កណ្តាលដំនុស្ស) វេសបុត្តលចំនី ២៧ ពួកនេះបិចឡើង
 ឡើយ ។ (ការពាយោតំក្នុងកណ្តាលដំនុស្ស) វេស
 កិក្កុជាបកកត្ត ទើបឡើង កិក្កុវេសុទ្ធ (បើសង្ឃិក្ខេបណ្តាញ
 ០៥) ឈ្មោះថា បណ្តាញចេញដោយព្រែក ឯកិក្កុ
 ល្ងី (បើសង្ឃិក្ខេបណ្តាញ០៥) ឈ្មោះថា បណ្តាញ
 ចេញដោយល្អ មនុស្សខ្លីយក្តិ បុត្តលល្អចំនីសក្តិ កិក្កុ
 ចូលទៅកាន់ល្អចំនីយក្តិ កិក្កុច្ឆក្តិ បុត្តលជាមាតុយោគកៈ
 ក្តិ បិកុយោគកៈក្តិ វាហន្តយោគកៈក្តិ កិក្កុនិទូសកៈក្តិ សង្ឃិ-
 កេតកៈក្តិ លោហិតុប្បាទកៈក្តិ ទុកោត្យញ្ញោកៈក្តិ ឯបុត្តល
 ចំនី ១១ ពួកនេះ មិនគួរវេសវេសណាមួយឡើយ ។

វិធីបដិសេធសមាស

និរុត្តនា បដិសេធាតុ
 បិស្សុដ្ឋេតា ធម៌វិទ្ធាតុ
 កស្ស ឧត្តោបថា កម្មា
 សត្ត ហោត្តិ អនិច្ចតា
 អាបន្តិ អនុវត្តន្តិ
 សត្ត តេមំ អនិច្ចតា
 អាបន្តិ អនុវត្តន្តិ
 សត្ត កម្មា សុទ្ធិតា
 សម្មតា បដិប្បត្តា ច
 បដិញ្ញាយ ច ការកា
 សតិអម្ពជ្ឈនាមិកា
 តន្ត្រីនិយមសេន ច
 បទ្ធានិយមបដិសារ
 ឧត្តោបបរិវាស ច
 មូលមានត្តអត្តនា
 តដេវ ឧបសម្បត្តា
 អត្តំ កាយេយ្យ អត្តស្ស

វិធីបដិសេធសមាស

ភាបត្តិដែលត្រូវយំញ ភាបត្តិដែលត្រូវសេចក្តីដឹងចំប៉ូតាត្រក
 ដែលត្រូវលុបបំបាត់ មិនមានផល (ភិក្ខុណា) ការលើកវត្ត
 ផលភិក្ខុនោះ ចាត់ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌មាន វេយ្យាសិ
 ភិក្ខុពិនិទ្ធករយោធម៌ភិក្ខុដែលត្រូវភាបត្តិ សូម្បីកម្មរបស់ភិក្ខុ
 ពិនិទ្ធករនោះ ក៏ចាត់ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌មាន វេយ្យាសិ ភិក្ខុ
 ពិនិទ្ធករយោធម៌ភិក្ខុដែលត្រូវភាបត្តិ (សូម្បី) កម្មរបស់
 ភិក្ខុពិនិទ្ធករនោះ ក៏ចាត់ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ល្អមាន វេយ្យាសិ
 ការសិទ្ធិធ្វើកម្មដែលត្រូវធ្វើក្នុងចំពោះមុខភិក្ខុ ធ្វើដោយការ
 សាកសួរភិក្ខុ ធ្វើដោយសេចក្តីប្រជុំភិក្ខុ ឱ្យសតិវិទ្យភិក្ខុ អម្ពជ្ឈ
 វិនិយមភិក្ខុ ធ្វើស្សបាបិយសិកាកម្មភិក្ខុ តន្ត្រីនិយមភិក្ខុ ជ័យស្ស
 កម្មភិក្ខុ បញ្ចានិយមភិក្ខុ បរិសារណិយកម្មភិក្ខុ ឧត្តោបនិយកម្មភិក្ខុ
 ឱ្យបរិវាសភិក្ខុ ឱ្យមូលាយបដិសន្ធិភិក្ខុ មានភិក្ខុ អត្តភិក្ខុ ឧប
 សម្បត្តិ ហើយសន្ធិត្រឡប់ធ្វើកម្មដទៃផលបុគ្គលដទៃវិញ

សោធន្យសោត អនិច្ចតា
 កង្កំ កងយ្យ កង្កស្ស
 សោធន្យសោត សុនិច្ចតា
 បន្ទាហេមេយ្យ អញ្ញាត្តំ
 សោធន្យសោត អនិច្ចតា
 ទ្វេ ទ្វេ ម្ពណ គតតា តស្ស
 តេមិ សោធន្យស អនិច្ចតា ។
 វិសេកម្ពលកំ ចក្កំ
 អនិច្ចតំ ជិវេន ត្រិ
 អនាសិ កង្កិយំ កង្កិ
 សម្លេង កង្កិយំ កង្កិ
 អនិច្ចតំ កង្កិ
 អញ្ញា កង្កិស កង្កិ សោ
 កង្កិ កង្កិ កង្កិ
 កស្ស កង្កិយំ កង្កិ
 អញ្ញា កង្កិ កង្កិ
 កស្ស កង្កិយំ កង្កិ

កម្មតាំងទប់នេះឈ្មោះថាមិនប្រកបដោយធម៌ សន្សំក្នុង
 នោះ ។ ដល់កិច្ចដែលគួរដល់កម្មនោះ ។ កម្មតាំង ទប់ នេះ
 ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ សន្សំលើកឡើងកម្មដទៃចំ-
 ពោះកិច្ចដែលគួរដល់កម្មដទៃវិញ កម្មតាំង ទប់ នេះឈ្មោះ
 ថាមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មមានបូលពីរ ។ ដែលសន្សំបាន
 ធ្វើដល់កិច្ចនោះ កម្មតាំងទប់នោះគឺឈ្មោះថាកម្មប្រកបដោយ
 ធម៌ដែរ ។ សូម្បីចក្កដែលមានមូលមួយ ។ ព្រះជំនំស្រី
 ទ្រង់ត្រាស់ថា មិនប្រកបដោយធម៌ សន្សំ (គិតភ្លាម)
 កិច្ចនេះគឺកម្មកិច្ចការបន្តិហេតុ ហើយទុក្ខនោះផ្ទុំផ្ទុំនិយមម្ត
 (ដល់កិច្ចនោះ) នៃផ្ទុំម្តងទៀតក៏មិនប្រកបដោយធម៌
 កិច្ចនោះក៏ចេញទៅកាន់អាសនដិវ ឯកិច្ចតាំងទ្បាយដែល
 នៅក្នុងអាសននោះក៏ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌
 ធ្វើផ្ទុំនិយមម្តដល់កិច្ចនោះទៀត (កិច្ចនោះ) ក៏ចេញ
 ទៅកាន់អាសនដិវ កិច្ចតាំងទ្បាយដែលនៅក្នុងអាសនដិវ
 (នោះ) គឺកម្ម តែប្រកបដោយធម៌ធ្វើផ្ទុំនិយមម្តដល់កិច្ចនោះ

បដិវេកេន វត្តាប័
 សមត្តាប័ តតា កត្ត
 អនេច្ឆេន សមត្តា ច
 នេច្ឆេន វត្តាមេវ ច
 បដិវេកេន វត្តា ច
 សមត្តា ច និមេ មនា
 ឃិកេតំ មូលេតំ កត្តា
 ចត្តំ ពាទុ វិចត្តាលោក ។
 ពាលាត្តស្ស ឱយស្ស
 បញ្ចាជេ កុលន្តសកំ
 មនំសារណិយំ កត្តំ
 តេវ អត្តោសកស្ស ច
 អនិស្សយាបដិក្កេច្ឆេ
 យោ ច ទិដ្ឋិ ច ឱស្សន្ត
 តេសំ ឧក្កេចចំ កត្តំ
 សត្តវាហោន កាសិកំ
 ។ បរិវេយ កត្តាជំ

ខៀវ ឯភិក្ខុទាំងឡាយខោជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌បូម
 ក៏មាន ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូមក៏មាន ទានធ្វើ
 តដ្ឋនិយកម្ម (ដល់ភិក្ខុខោ) ដូចគ្នា ច្បាប់ទាំងឡាយខេនក៏ កម្ម
 ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ក្តី កម្មជាពួក តែប្រកប
 ដោយធម៌ក្តី កម្មជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌បូមក្តី កម្មព្រម
 ព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូមក្តី (ច្បាប់និមន្តស្សនេន)
 អ្នកមានប្រាជ្ញាធម្មិធ្វើឱ្យមានមូលមួយ ។ ហើយចន្តិច្យជា
 ចក្ខុ ។ សន្សំធ្វើនិយស្សកម្ម ដល់ភិក្ខុល្ងន័ក្តី មិនគ្នាស្តី
 សន្សំធ្វើចក្ខុនិយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលទ្រុល្លត្រចូលក្តី សន្សំ
 ធ្វើចមិសារណិយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលជេត្រហស្តក្តី ភិក្ខុណា
 មិនឃើញភាចក្តី មិនសំដែងភាចក្តី មិនលះបដិទិដ្ឋិ
 កាត្រកំចញ្ញក្តី ព្រះបរមទ្រព្យសក្កហៈទ្រង់សំដែងឱ្យ
 ។ ក្នុងនិយកម្មដល់ភិក្ខុទាំងខោ អ្នកមានប្រាជ្ញាធម្មិធ្វើទាំង

បញ្ជា គន្លងយំ ឈរ
 តែសំយេវ អនុលោម
 សង្ហា វត្តភិ យាចតិ
 បស្សន្តិ តេសំ កម្មាចំ
 ហេតុ កម្មនាយ ធន ច
 តស្មី តស្មី ហំ កម្មេសុ
 តត្រៃដ្ឋា ច វិវាទតំ
 អគតំ ធុក្កដាញាវ
 មុន កាតតតត្ថំ ច
 កម្មេ បស្សន្តិយា ចាបំ
 តេ ភិក្ខុ ចម្មភានិលោ
 វិបត្តិព្យាដិគេ ធិស្វា
 កម្មប្បត្តេ បហាមុជិ
 បដំប្បស្សន្តិមត្តាសំ
 សល្លកតត្តាវ ឱសធាន្តិ^១ ។

១ គឺ ១១៧៧ ។ យោគូកោ យេកុប្បេន វិសទីសន្តិ ញាតត្ថំ ។

គឺជាអញ្ជីប្តីកង្កំទុយកម្មធរណីកុំចាំនិទ្យាយវេលក្នុងវេលាវិសយ-
 កម្ម ភិក្ខុវេលសង្ឃបុរាណប្តីកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ
 ចំពោះក្តីដ៏សមគួរដល់កម្មវាសិមម្យាលនោះ ហើយមកសូម
 ការម្យប់កម្មចាំនិទ្យាយ (ធិនិសង្ឃ) កាមនិយមកម្មត្រូវបាន
 ក្រោយ សង្ឃវេលបំភោស ក្នុងទីនោះដដែលគ្នា ក្នុងកម្ម
 នោះវាក្តី ចំពោះសាសនា ភិក្ខុចាំនិទ្យាយណាមួយដោយ កម្ម
 ឈ្មោះថា សង្ឃមុនបុរាណប្តីហើយ កម្មឈ្មោះថាសង្ឃប្តីអា-
 ក្រក់ហើយ កម្មសង្ឃត្រៃធើរៀកក្តី ភិក្ខុចាំនិទ្យាយឈ្មោះថា
 ចម្មភានិ ក្នុងការម្យប់កម្ម (នោះ) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ដ៏ប្រសើរទ្រង់ឃើញភិក្ខុចាំនិទ្យាយវេលនានាវិបត្តិបៀតបៀន
 ហើយជាភិក្ខុគួរដល់កម្ម ទើបទ្រង់សំដែងនូវវិធីម្យប់កម្មដូច
 ជាគេទ្រង់មើលឃើញសម្រាប់នូវសេចក្តីស្រឡាត់ ។

ពោសម្ពិក្ខុវិទ្យា

(១៤៤) គេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវំ គោសម្ពិយំ
វិហារតិ យោសំភារមេ ។ គេន ចោ បន សមយេន
អញ្ញាតោ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបន្នោ ហោតិ ។ សោ ឥស្សា
អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញា ភិក្ខុ ឥស្សា
អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ ។ សោ អបទេន
សមយេន ឥស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញា
ភិក្ខុ ឥស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ ។ អថ-
ទោ ភេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតនភេតុំ អាបត្តិ ភំ អរុសោ
អាបន្នោ បស្សសេតំ អាបត្តិ ។ ធនុំ មេ អរុសោ
អាបត្តិ យមហំ បស្សយ្យន្តិ ។ អថទោ ភេ ភិក្ខុ
សាមត្តិ លភិក្ខា តំ ភិក្ខុំ អាបត្តិយា អនិស្សនេ ធុត្តិ-
មិសុ ។ សោ ធិ ភិក្ខុ ហុស្សនោ ហោតិ អាគនាគមោ
នម្មនោ វិទយនោ មាតិកានោ បុណ្ណិនោ ព្យត្តោ មេ-
ហាវិ លន្តិ កុត្តាបុកោ សិទ្ធានោ ។ អថទោ
សោ ភិក្ខុ សមិដ្ឋេ សម្ពុត្ត ភិក្ខុ ធម្មសន្តិវត្តា

ពោសម្ពិក្ខុវិទ្យា

(១៤៤) សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់បានព្រះភារាច្រើនគង់
នៅក្នុងយោសំភារមេ ទៀបគ្រិសីតោសម្ពិ ។ វេលានោះឯង មានភិក្ខុមួយ
ប្រុសគ្រីអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថា ជាអាបត្តិមែន ពួក
ភិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថា មិនមែនជាអាបត្តិទៅវិញ ។ លុះកាល
ជាវាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា មិនមែនជា
អាបត្តិទៅវិញ ពួកភិក្ខុដទៃត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា ជាអាបត្តិ
ទៅវិញ ។ ត្រាងនោះ ភិក្ខុចាំវិនិច្ឆ័យបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា
ខែអារុសោ លោកគ្រីអាបត្តិហើយ តើលោកបានឃើញអាបត្តិខ្លះឬទេ ។
ភិក្ខុនោះចម្រើនថា ខែអារុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំគ្រីឃើញនោះមានទេ ។
វេលានោះ ភិក្ខុចាំវិនិច្ឆ័យបានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ក៏លើកភ្នកភ្នុ
នោះព្រះម៉ែនឃើញអាបត្តិ ។ ឯភិក្ខុនោះសោត គឺជាពហុស្សនេ(ជាអ្នកចេះ
ដឹងច្រើន) ស្ងាត់ក្នុងបិដក ជាអ្នកច្រឡំច្រើនមិ ច្រឡំនិវិនយ ច្រឡំវិទ្យា-
ភិកា ជាបណ្ឌិត ទៀតៗស មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនគ្នាស មានសេចក្តី
វេរីនិ ទឹកមានសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះក៏បាន
ចូលទៅរកពួកភិក្ខុដែលជាមិត្តត្រង់តែរុករឃើញគ្នា ដឹងជាមិត្តដ៏មាន

ឯគណនេយ្យ អនាចត្តិ ឯសា អាវុសា ទេសា អាចត្តិ
 អនាចត្តិ ធម្មិ អាចត្តិ អនុត្តិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ
 អនុត្តិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ
 ហោជ មេ អាយស្មន្តោ ធម្មតោ វិទយតោ បក្ខាតិ ។
 អសភិ ទោ សោ ភិក្ខុ សង្ខេ ធម្មតោ ភិក្ខុ បក្ខុ ។
 ជាធម្មតា ធម្មតា សង្ខេ ធម្មតា ភិក្ខុ ធម្មតា សង្ខេ ធម្មតា
 ធម្មតា ធម្មតា អនាចត្តិ ឯសា អាវុសា ទេសា អាចត្តិ
 អនាចត្តិ ធម្មិ អាចត្តិ អនុត្តិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ
 អនុត្តិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ
 ហោជ មេ អាយស្មន្តោ ធម្មតោ វិទយតោ បក្ខាតិ ។
 អសភិ ទោ សោ ភិក្ខុ ជាធម្មតា សង្ខេ ធម្មតោ
 ភិក្ខុ បក្ខុ ។ អថទោ តេ ធម្មតោ ធម្មតោ ភិក្ខុ
 យេន ធម្មតោ ភិក្ខុ តេន ធម្មតោ ធម្មតោ ធម្មតោ ធម្មតោ

ហើយនិយាយពាក្យនេះថា ឯសា ទេសា អាចត្តិ មេមិនមែនជា
 ភាគទី១ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវភាគទី ជាភិក្ខុអត្រូវភាគទី(អ្វីៗ) ខ្ញុំជា
 ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃ
 បានលើកវត្តខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរ
 ដល់ហេតុ មតិក្រលោកដ៏មានកាយុទ្ធានិទ្ធាយ សូមលោកទាំងឡាយមក
 ជាចក្ខុភូតរបស់ខ្ញុំតាមធម៌តាមវិន័យ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានភិក្ខុដែលជាមិត្ត
 ត្រានៃបុរាណយ័ញ្ញត្ថា នឹងមិត្តដ៏មាំមួនមកជាបក្ខុភូតឡើយ ។ មិនគ្រ
 ប៉ុណ្ណោះ ភិក្ខុនោះក៏បញ្ចូលប្រើទៅក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុដែលជាមិត្តត្រានៃ
 តែបុរាណយ័ញ្ញត្ថា នឹងមិត្តដ៏មាំមួនដែលនៅក្នុងជនបទថា ឯសា ទេសា
 ទេសា អាចត្តិ មេមិនមែនជាភាគទី១ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវភាគទី ជា
 ភិក្ខុអត្រូវភាគទី(អ្វីៗ) ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ជាភិក្ខុដែល
 សង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុឡើយ សូមលោកដ៏មានកាយុ
 ទ្ធានិទ្ធាយមកជាចក្ខុភូតនឹងខ្ញុំតាមធម៌តាមវិន័យ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានភិក្ខុដែលជា
 មិត្តត្រានៃបុរាណយ័ញ្ញត្ថា នឹងមិត្តដ៏មាំមួនដែលនៅក្នុងជនបទមកជាបក្ខុ
 ភូតឡើយ ។ ត្រានោះ ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ
 បានចូលទៅក្នុងពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បុរាណយ័ញ្ញត្ថា

ឧក្ខេបតោ ភិក្ខុ ឯតទភេទំ អនាថត្ថិ ឯសា អាវុសោ
 ខេសា អាថត្ថិ អនាថន្នោ ឯសោ ភិក្ខុ ខេសោ ភិក្ខុ
 អាថន្នោ អនុត្តន្តោ ឯសា ភិក្ខុ ខេសោ ភិក្ខុ ឧត្តន្តោ
 អនុត្តន្តោ កម្មេន ឧត្តន្តោ កុម្មេន អដ្ឋាទារហេ-
 ណតិ ។ ឯវំ វុត្ត ឧក្ខេបតោ ភិក្ខុ ឧត្តន្តាទុវត្តតោ
 ភិក្ខុ ឯតទភេទំ អាថត្ថិ ឯសា អាវុសោ ខេសា អនាថត្ថិ
 អាថន្នោ ឯសោ ភិក្ខុ ខេសោ ភិក្ខុ អនាថន្នោ ឧត្តន្តោ
 ឯសោ ភិក្ខុ ខេសោ ភិក្ខុ អនុត្តន្តោ ធម្មតោ កម្មេន
 ឧត្តន្តោ អកុម្មេន ហិទារហេន មា ទោ តុម្ព អយ-
 ស្មន្តោ ឯតំ ឧត្តន្តតំ ភិក្ខុំ អនុវត្តត្ថំ អនុបរិវារោតិ ។
 ឯវំចិ ទោ តេ ឧត្តន្តាទុវត្តកា ភិក្ខុ ឧក្ខេបតោហិ
 ភិក្ខុហិ វុច្ចមានា តថេវ តំ ឧត្តន្តតំ ភិក្ខុំ អនុវត្តិសុ
 អនុបរិវារសុំ ។

ពាក្យនេះនឹងពួកភិក្ខុលើកវត្តថា ខែអាវុសា នេះជាអនាថត្ថិ នេះមិនមែនជា
 អាថត្ថិទេ ភិក្ខុនេះមិនមែនម្រាសាបត្តិ ភិក្ខុនេះដងម្រាសាបត្តិ (អ៊ីទេ) ភិក្ខុនេះ
 សន្សំមិនគួរលើកវត្ត ភិក្ខុនេះសន្សំលើកវត្តមិនបានទេ សន្សំលើកវត្តភិក្ខុ
 នេះដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មតំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ
 ឡើយ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះខំយាយយ៉ាងនេះហើយ ពួកភិក្ខុអ្នកលើក
 វត្តបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសន្សំលើកវត្ត
 វិញថា ខែអាវុសា នេះជាអាថត្ថិ នេះមិនមែនជាអនាថត្ថិទេ ភិក្ខុនេះម្រា
 សាបត្តិហើយ ភិក្ខុនេះមិនមែនជាមិនម្រាសាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះសន្សំលើកវត្ត
 បានហើយ ភិក្ខុនេះមិនមែនជាភិក្ខុដែលសន្សំលើកវត្តមិនបានទេ ភិក្ខុនេះ
 សន្សំលើកវត្តដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនតំរើក ជាកម្មគួរដល់
 ហេតុហើយ ចង់ត្រឈោតនឹងអនាថត្ថិទាំងឡាយ អស់លោកកុំប្រព្រឹត្ត
 តាម កុំតាមទោមរាមភិក្ខុដែលសន្សំលើកវត្តនោះឡើយ ។ ឯពួកភិក្ខុ
 អ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសន្សំលើកវត្តនោះ កាលបើពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត
 និយាយយ៉ាងនេះហើយ ក៏ទៅតែប្រព្រឹត្តតាម ទៅតែតាមទោមរាមភិក្ខុ
 ដែលសន្សំលើកវត្តហើយនោះដដែល ។

ពោលប្តីពូកែ អាចង្គិច្នៃ

[១២៥] អដាទា អញ្ញាតពេ កំត្តុ យេន កតក
 តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិថា កតវន្តំ អភិវិទេត្តា វិកមមន្តំ
 ឯសិទិ ។ វិកមមន្តំ ឯសិទ្ធា ទោ សោ កំត្តុ កតវន្តំ
 វិកមមន្តំ ឯសិទ្ធា អញ្ញាតពេ កំត្តុ អាបត្តិ អាបន្តោ
 អហោសិ សោ តស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិធិដ្ឋិ អហោសិ
 អញ្ញា កំត្តុ តស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិធិដ្ឋិ អហោសិ
 សោ អបបេន សវយេន តស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិធិដ្ឋិ
 អហោសិ អញ្ញា កំត្តុ តស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិធិដ្ឋិ អហោសិ
 អបទោ តេ កន្តុ កំត្តុ តំ កំត្តុ វិកមមន្តំ
 អាបត្តិ តំ អាវុសោ អាបន្តោ បស្សសេតំ អាបត្តិធិ
 ធិដ្ឋិ មេ អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ បស្សយ្យន្តំ អបទោ
 តេ កន្តុ កំត្តុ សាមត្តិ លកិត្តា តំ កំត្តុ អាបត្តិយា
 អនស្សនេ ឧក្ខិមិសុ សោ ច កន្តុ កំត្តុ ពហុស្សនោ
 អាគតាតមោ ចម្មនពេ វិធមនពេ មាតិកាចពេ បស្និ
 តោ ត្យត្តោ មេធាវី លដ្ឋិ ត្រុក្កុច្ឆោតោ សិក្ខាតោមោ

ពោលប្តីពូកែ ការយល់ឃើញអាចង្គិច្នៃ

[១២៥] គ្រោះខាង មានកំត្តុច្បូច្បូលទៅដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបបូជាយថង្គិព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
 នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កំត្តុនោះលុះអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ គឺក្រាប
 បង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុង
 ទំនេះមានកំត្តុច្បូច្បូលក្រាបបូជាហើយ កំត្តុនោះបានយល់ឃើញអាចង្គិច្នៃ
 ថាជាអាបត្តិមែន តែពួកកំត្តុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាមិនមែនជាអាបត្តិ
 លុះតាមជាទាសក្រែយ កំត្តុនោះត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថាមិនមែន
 ជាអាបត្តិទៅវិញ ពួកកំត្តុដទៃត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិ
 ទៅវិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងវេលានោះឯង កំត្តុទាំងឡាយ
 នោះនិយាយពាក្យនេះនឹងកំត្តុនោះថា នៃអាវុសោ លោកក្រាបបូជាហើយ
 តើលោកឃើញអាបត្តិទុះឬទេ កំត្តុនោះឆ្លើយថា នៃអាវុសោ អាបត្តិដែល
 ខ្ញុំក្រាបបូជានោះគឺទេ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស គ្រោះខាង កំត្តុទាំង
 ពានោះបានសេចក្តីសាមគ្គីគ្នាហើយគឺលើកត្តុកំត្តុនាមព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯកំត្តុនោះលោកគឺជាពហុស្សន្តក្នុងក្នុងដង
 ទ្រទ្រង់មិ ទ្រទ្រង់វិមយ ទ្រទ្រង់មាតិកា ហើយជាចល្លាត ធ្វើទ្រោស
 មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីរៀនខ្មាស មានសេចក្តីវៃផង មានសេចក្តី

អថតោ សោ កន្តេ ភិក្ខុ សង្ខិដ្ឋេ សម្ពុត្ត ភិក្ខុ
 ឧបសង្កម្ពិត្វា ឯកនិកោម អនាមត្តំ ឯសា អាវុសោ
 ទេសា អាមត្តំ អនាមន្ទោម្ពំ ទម្ពំ អាមន្ទោ អនុត្តំតោម្ពំ
 ទម្ពំ ឧត្តំតោ អនម្មិកេទម្ពំ កម្មេទ ឧត្តំតោ កុរុប្បទ
 អដ្ឋាណរហោទ ហោម មេ អាយ សុន្តោ ធម្មតោ វិទយតោ
 បក្ខាតិ អលភិ ទោ សោ កន្តេ ភិក្ខុ សង្ខិដ្ឋេ សម្ពុត្ត
 ភិក្ខុ បក្ខេ ជាទមនាធម៌ សង្ខិដ្ឋានំ សម្ពុត្តានំ សង្ខិកេ
 ទុតំ តាហេសិ អនាមត្តំ ឯសា អាវុសោ ទេសា អាមត្តំ
 អនាមន្ទោម្ពំ ទម្ពំ អាមន្ទោ អនុត្តំតោម្ពំ ទម្ពំ ឧត្តំតោ
 អនម្មិកេទម្ពំ កម្មេទ ឧត្តំតោ កុរុប្បទ អដ្ឋាណរហោទ
 ហោន្ត មេ អាយ សុន្តោ ធម្មតោ វិទយតោ បក្ខាតិ អ-
 លភិ ទោ សោ កន្តេ ភិក្ខុ ជាទមនាធម៌ សង្ខិដ្ឋេ សម្ពុត្ត

ស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស គ្រោះនោះ ភិក្ខុនោះចូល
 ទៅកណ្តកភិក្ខុដែលជាមិត្តត្រាច់តែឃើញគ្នា ទ័ងជាមិត្តដ៏តម្លៃមួយហើយនិយាយ
 ពាក្យនេះថា ខែកុរុសោ នេះជាអនាមត្តំ នេះមិនមែនជាអនាមត្តិទេ ខ្ញុំជា
 ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាមត្តិ ជាភិក្ខុអតត្រូវអាមត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ស័យ
 មិនគួរលើកវត្ត ជាភិក្ខុដែលសង្ស័យលើកវត្តមិនបាទទេ សង្ស័យបាទលើកវត្ត
 ខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ
 បដិគ្រលោកដ៏មានភាពុំទុក្ខនឹងទុក្ខ សូមអស់លោកមកជាបក្ខពួកទ័ងខ្ញុំ
 កាមធម៌ កាមវិនិយ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស ភិក្ខុនោះភិក្ខុ
 ដែលជាមិត្តត្រាច់តែឃើញគ្នា ទ័ងជាមិត្តដ៏តម្លៃមួយជាបក្ខពួកទុក្ខដ៏ មិន
 តែប៉ុណ្ណោះ ភិក្ខុនោះបាទបញ្ចូលបរិទេសក្នុងសិលា កណ្តកភិក្ខុដែលជាមិត្ត
 ត្រាច់តែឃើញគ្នា ទ័ងជាមិត្តដ៏តម្លៃមួយដែលទៅក្នុងដួងបទថា ខែកុរុសោ
 នេះជាអនាមត្តំ នេះមិនមែនជាអនាមត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាមត្តិ ជាភិក្ខុ
 អតត្រូវអាមត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ស័យមិនគួរលើកវត្ត ជាភិក្ខុដែល
 សង្ស័យលើកវត្តមិនបាទទេ សង្ស័យបាទលើកវត្តខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ សូមអស់លោកដ៏មាន
 ភាពមកជាបក្ខពួកទ័ងខ្ញុំកាមធម៌ កាមវិនិយ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស
 ភិក្ខុនោះភិក្ខុដែលជាមិត្តត្រាច់តែឃើញគ្នា ទ័ងជាមិត្តដ៏តម្លៃ

ពោលប្តីច្បង ឧត្តមគុណ

កិច្ច បក្ស មនោ មនោ ភេ កន្លែ ឧត្តមគុណ កិច្ច
 យេន ឧត្តមគុណ កិច្ច កេតុបសន្តិមីសុ ឧបសន្តិ-
 មីសុ ឧត្តមគុណ កិច្ច ឯតនភេតុ មនោមន្តិ ឯសា
 អាវសោ ធនោ អាមន្តិ មនោមន្តិ ឯសោ កិច្ច
 ធនោ កិច្ច អាមន្តិ អាមន្តិ ឯសោ កិច្ច ធនោ
 កិច្ច ឧត្តមគុណ អាមន្តិ កេតុ កេតុ ឧត្តមគុណ កិច្ច
 មនោមន្តិ ឯសា កិច្ច ឧត្តមគុណ កិច្ច
 ឧត្តមគុណ កិច្ច ឯតនភេតុ មនោមន្តិ ឯសា អាវសោ
 ធនោ មនោមន្តិ អាមន្តិ ឯសោ កិច្ច ធនោ
 កិច្ច មនោមន្តិ ឧត្តមគុណ ឯសោ កិច្ច ធនោ
 កិច្ច អាមន្តិ កេតុ កេតុ ឧត្តមគុណ កិច្ច
 យេន មនោមន្តិ មនោ មនោ កេតុ អាមន្តិ
 ឯសា ឧត្តមគុណ កិច្ច អាមន្តិ អាមន្តិ មនោមន្តិ

ពោលប្តីច្បង ឧត្តមគុណ ប្រព្រឹត្តិការណ៍ កិច្ចសន្យា លើកទី១

ដែលនៅក្នុងផលបទមកជាបុគ្គលក្រីក្រ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលា
 នោះ ពួកកិច្ចសន្យាប្រព្រឹត្តិការណ៍ក្នុងសង្គមលើកទី១នោះបានចូលទៅក
 ក្នុងកិច្ចសន្យាលើកទី១ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួក
 កិច្ចសន្យាលើកទី១ ខែតុលា ទេវតាមន្តិ ទេវតាមន្តិ ទេវតាមន្តិ
 កិច្ចនេះមិនត្រូវបាន កិច្ចនេះមិនត្រូវបាន (អ្វីទេ) កិច្ចនេះសន្យាមិន
 គួរលើកទី១ កិច្ចនេះសន្យាលើកទី១មិនបានទេ សន្យាបានលើកទី១
 នេះដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលបើកិច្ចទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ
 ឯពួកកិច្ចសន្យាលើកទី១ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួកកិច្ចសន្យាប្រព្រឹត្តិការណ៍
 ដែលសន្យាលើកទី១នោះ ខែតុលា ទេវតាមន្តិ ទេវតាមន្តិ ទេវតាមន្តិ
 ជាអនាមន្តិ កិច្ចនេះត្រូវបានហើយ កិច្ចនេះមិនមែនជាមិនត្រូវ
 បានទេ កិច្ចនេះសន្យាលើកទី១ហើយ កិច្ចនេះមិនមែនជាកិច្ចដែលសន្យា
 លើកទី១មិនបានទេ សន្យាបានលើកទី១ក៏នេះដោយកម្មប្រកបដោយធម៌
 ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុហើយ ចព្រះលោកដ៏មានពេញ
 វាំងឡាយ អស់លោកកុំប្រព្រឹត្តិការណ៍ កុំតាមចោមពេញកិច្ចដែលសន្យា

ឃុំបិ ទោ គេ កន្ល ឧត្តិស្ថានុប្បត្តិកា កិក្ខុ ឧត្តេយ-
 គោហិ កិក្ខុហិ វុទ្ធមាណា និវេជ តំ ឧត្តិស្ថានំ កិក្ខុ
 អនុវត្តន្តិ អនុបិកិវេទ្តិ ។ អនិទោ កតកំ កិក្ខុ កិក្ខុ-
 សង្ការ កិក្ខុ កិក្ខុសង្ការំ ឧត្តាយកសនា យេន
 ឧត្តេយកា កិក្ខុ គេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ
 អាសនេ ជិសិទិ ។ ជិសង្ក ទោ កតកំ ឧត្តេយគេ
 កិក្ខុ ឯតនកេច មា ទោ ឧត្តេ កិក្ខុវេ បដិភាតិ ទោ
 បដិភាតិ ទោតំ យស្មិ កំ តស្មិ កំ កិក្ខុ ឧត្តិមិត្វំ
 មញ្ញត្តិ ។ ឥន បន កិក្ខុវេ កិក្ខុ អាបត្តិ អាបត្តិ ទោតិ ។
 សោ កស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិ យោតិ មញ្ញ
 កិក្ខុ កស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិទោ យោតិ ។ គេ
 ចេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ តំ កិក្ខុ ឃិ ទានន្តិ អយំ ទោ អា-
 យស្មា តហុស្សតោ ។ មេ ។ សិក្ខុកាភាមា សាច មយំ
 ឥមំ កិក្ខុ អាបត្តិយា អនស្សនេ ឧត្តិមិស្សាម ន មយំ

បានលើកគ្រោះទេវ័យ សូមទ្រង់ព្រះមន្តាប្រោស កំពុងភិក្ខុអង្គប្រព្រឹត្ត
 តាមភិក្ខុដែលសន្សំលើកគ្រោះនោះ កាលបើពួកភិក្ខុអង្គលើកគ្រោះនោះ
 យ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រព្រឹត្តតាម នៅតែតាមរបបភិក្ខុដែល
 សន្សំបានលើកគ្រោះនោះដែរ ។ ត្រាោះនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ដ្រាបថា ភិក្ខុសន្សំបែកគ្នាហើយ ភិក្ខុសន្សំបែកគ្នាហើយ ទើបទ្រង់
 ព្រោកចាកភាសនាហើយ យាងចូលទៅកេត្តភិក្ខុអង្គលើកគ្រោះ លុះយាង
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គន្លឹះលើកសន្សំដែលគេរៀបចំក្រាលថ្វាយ ។
 លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គន្លឹះហើយក៏មានព្រះពុទ្ធដ៏កាន់ភិក្ខុអង្គ
 លើកគ្រោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំសំគាល់ភិក្ខុ
 ដែលសន្សំសប្បុរសភ័ក្ត្រព្រោះហេតុណាមួយថា ការនៃប្រាកដដល់យើង
 ហើយ ការនៃប្រាកដដល់យើងហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ ។ ភិក្ខុនោះដល់យើងអាបត្តិនោះថា
 បាអនាបត្តិ ឯពួកភិក្ខុដទៃដល់យើងអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិមែន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះស្គាល់ភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោក
 ដ៏មានអាយុ៖ទះដាងហុស្សត ។ មេ ។ មានសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា
 បើយើងទ្រង់លើកគ្រោះនោះព្រោះមុនឃើញពេទ្តិ យើងទ្រង់មិនប្តី

ឥមំនា កិក្កុនា សទ្ធិ ឧទោសថំ កវិស្សាម វិទា ឥ-
 មំនា កិក្កុនា ឧទោសថំ កវិស្សាម កវិស្សាម សធម្មស្ស
 គោតិដានំ កណ្តំ កាលយោ វិក្កុយោ វិវិដោ សធម្ម-
 កោនា សធម្មរាជិ សធម្មវត្តានំ សធម្មនាទា កវណ្ណិ ។
 កេនត្រុកេហិ កិក្កុវេ កិក្កុហិ ធិ សោ កិក្កុ អាចត្តិយា
 អនស្សនេ ឧក្កិមិតតោ ។ ឥធិ មយំ កិក្កុវេ កិក្កុ
 អាចត្តិ អាចន្ទោ ហោតិ ។ សោ ឧស្សា អាចត្តិយា
 វេនាចត្តិមិដ្ឋិ ហោតិ អនោ កិក្កុ ឧស្សា អាចត្តិយា អា-
 ចត្តិមិដ្ឋិវេនា ហោតិ ។ កេ ចេ កិក្កុវេ កិក្កុ ឥ កិក្កុ វិ
 យមន្តិ មយំ ទេវ អាយស្មា ពហុស្សតោ ។ ម ។
 សិក្កាភាយោ សរេ មយំ ឥមំ កិក្កុ អាចត្តិយា អ-
 នស្សនេ ឧក្កិមិតស្សាម ធិ មយំ ឥមំនា កិក្កុនា សទ្ធិ
 បរាវស្សាម វិទា ឥមំនា កិក្កុនា បរាវស្សាម ធិ មយំ
 ឥមំនា កិក្កុនា សទ្ធិ សធម្មកម្មំ កវិស្សាម វិទា ឥមំ-
 នា កិក្កុនា សធម្មកម្មំ កវិស្សាម ធិ មយំ ឥមំនា
 កិក្កុនា សទ្ធិ អាសនេ ធិសិទ្ធិស្សាម វិទា ឥមំនា កិក្កុនា
 អាសនេ ធិសិទ្ធិស្សាម ធិ មយំ ឥមំនា កិក្កុនា សទ្ធិ

ឧបាសដជាមួយនឹងកិក្កុនេះ យើងរៀនលើកិក្កុនេះចេញហើយបើឧបាសដ
 (នោះ) ភាសដ្ឋិតុទ្ធកេ ការព្រោះ ការច្រកាន់ផ្សេង ។ សេចក្តីរំពេច សេចក្តី
 រំពេចព្រួយនៃសិទ្ធិ សេចក្តីច្រកាន់នៃសិទ្ធិ សេចក្តីកំណត់របស់សិទ្ធិ នឹង
 កំណើផ្សេង ។ របស់សិទ្ធិ មុនជាមិនមានផលសិទ្ធិ ព្រោះការលើកកិក្កុ
 នោះជាហេតុមិនមាន ។ ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ ពួកកិក្កុដែលមានចិត្តដូច
 ក្នុងការចំបែកសិទ្ធិ មិនគួរនឹងលើកកិក្កុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។
 ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ កិក្កុសាសនានេះ មានកិក្កុត្រូវអាបត្តិហើយ ។ កិក្កុ
 នោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះជាអនាបត្តិ ឯពួកកិក្កុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិ
 នោះជាអាបត្តិ ។ ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ បើកិក្កុទាំងនោះស្គាល់កិក្កុនោះ
 យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានតម្លៃនេះជាពហុស្សត ។ មេ ។ មានសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ក្នុងសិក្កា បើយើងនឹងលើកកិក្កុនេះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ
 ហើយ យើងមុនជាមិនបរិយោកជាមួយនឹងកិក្កុនេះ តែយើងរៀនលើកិក្កុ
 នេះចេញហើយបរិយោក យើងមុនជាមិនមិនធ្វើសិទ្ធិកម្មជាមួយនឹងកិក្កុនេះ
 ដែរ តែយើងរៀនលើកិក្កុនេះចេញហើយធ្វើសិទ្ធិកម្ម យើងមុនជាមិនមិន
 អង្គុយលើភាសន ជាមួយនឹងកិក្កុនេះដែរ តែយើង រៀនលើកិក្កុនេះចេញ
 ហើយអង្គុយលើភាសន យើងមុនជាមិនមិនអង្គុយក្នុងទីនាត់បបរជាមួយនឹង

ឧត្តរាយសនា យេន ឧត្តរាយសនា ភិក្ខុ តេជុប-
 សន្តិមិ ឧបសន្តិមិក្ខា បញ្ញត្តេ ពលនេ មិសិមិ ។
 មិសន្តិ ទេ កតវា ឧត្តរាយសនា ភិក្ខុ ឯតនេវេច មា-
 ទោ តុប្បេ ភិក្ខុវេ អាមត្តិ អាមត្តិក្ខា ឧប្ប អាមត្តា ឧប្ប
 អាមត្តានិ អាមត្តិ ឧ បដិកាភវំ មញ្ញត្ត ។ នេ បដ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាមត្តិ អាមត្តោ ហោតិ ។ សោ តស្សា
 អាមត្តិយា អនាមិក្ខិមិ ហោតិ មញ្ញេ ភិក្ខុ តស្សា អា-
 មត្តិយា អាមត្តិមិ ហោតិ ។ សោ មេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 តេ ភិក្ខុ ឯវំ ជាតាតិ នមេ ទោ អាមត្តិយា^(១)
 មាស្សតា ។ មេ ។ សិក្ខាតាមា ពាលំ មមំ កំ កា-
 ណា អញ្ញេសំ កំ កាណា ឧត្តា តោសា មោហា កយា
 អតតិ កតំ សាចេ មំ នមេ ភិក្ខុ អាមត្តិយា អនស្សាចេ
 ឧត្តមិ ប្បត្តិ ឧ មយា សន្តិ ឧចោសមំ ករិស្សតិ
 វិទា ឧយា ឧចោសមំ ករិស្សតិ ករិស្សតិ សន្តិស្ស
 តតោ ឧចាតំ កត្តាតំ កលហោ វិក្ខុហោ វិវាទោ សន្តិកេ-
 តោ សន្តិកេ សន្តិកេ តាតំ សន្តិយា តាតាណតិ ។

១ ៤ អនាមិក្ខិ ។

កាយលំយេញអាមត្តិជាអនាមិក្ខិ កាយលំយេញអាមត្តិជាអនាមិក្ខិ
 ហើយ ទ្រង់នឹងលើកកាយលំយេញអាមត្តិជាអនាមិក្ខិ ។ លុះព្រះមាតាព្រះភាគ
 ទ្រង់នឹងហើយ ក៏មានព្រះពុទ្ធជីកាទៅនឹងព្រះពុទ្ធក្នុងក្រុងយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវតាមត្រូវហើយ កុំសំភាល់អាមត្តិជា
 ម្ចាស់មិនត្រូវសំដែង ដោយគិតថា យើងមិនត្រូវតាមត្រូវ យើងមិនត្រូវតាមត្រូវ
 ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវតាមត្រូវហើយ ។ ភិក្ខុនោះ
 យល់ឃើញអាមត្តិនោះថាជាអនាមិក្ខិ តែភិក្ខុក្នុងខែយល់ឃើញអាមត្តិ
 នោះថាជាអាមត្តិមែន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មើលកុំនោះស្គាល់ភិក្ខុទាំង
 នោះយ៉ាងនេះថា អស់លោកដ៏មានអាយុនេះជាតហុស្ត ។ មេ ។ មានការ
 ប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា មិនគួរនឹងលុះអតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្តាប់
 សេចក្តីរំភ័យ សេចក្តីខ្លាច ព្រោះហេតុតាមអញ ឬព្រោះហេតុពួកបុគ្គល
 ដទៃទៀត មើលកុំទាំងនេះនឹងលើកក្នុងអញព្រោះមិនឃើញអាមត្តិ
 ហើយ មុនជាមិនមិនចុះទោសថាមួយនឹងតាមអញទេ តែភិក្ខុទាំងនោះ
 រៀនលើកក្នុងអញហើយធ្វើទោសថ (នោះ) ការបង្ហាត់ ការល្មោះ
 ការប្រកាន់ផ្សេង ។ សេចក្តីរំភ័យ សេចក្តីខ្លាច ។ សេចក្តីប្រកាន់
 ខែសិក្ស សេចក្តីកំណត់របស់សិក្ស នឹងអំពីផ្សេង ។ របស់សិក្ស មុន
 ជាមិនមានរបស់សិក្ស ព្រោះការលើកក្នុងអញនោះជាហេតុមិនខាន ។

កេនត្តុក្កន្ត កិក្កុយ កិក្កុយ ចាស័យ សន្តាយ^(១)
 សា អាចន្តិ ធីសេនត្តា ។ ឥត បទ កិក្កុយ កិក្កុ
 អាចន្តិ អាចន្តិ ហោតិ ។ សោ ឥស្សា អាចន្តិយា
 អនាបន្តិធីដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញ កិក្កុ ឥស្សា អាចន្តិយា
 អាចន្តិធីដ្ឋិ ហោតិ ។ សោ ធម កិក្កុយ កិក្កុ ធម កិក្កុ
 ឃិ ជាតាតិ ឥម ទោ អាយ ស្មន្តោ ធម្មស្មន្តា ។ បេ ។
 សិក្កាតាមា ទាលំ មមំ វា កាវណា អញ្ញាសំ វា
 កាវណា ធម្មា នោសា មោហា កយា មតតិ កន្តិ សាធម
 មំ ឥមេ កិក្កុ អាចន្តិយា អនស្សាធម ឧត្តិធីស្សន្តិ ឧ
 មយា សន្តិ បរាស្សន្តិ វិថា មយា បរាស្សន្តិ ឧ មយា
 សន្តិ សង្កតម្មំ ករិស្សន្តិ វិថា មយា សង្កតម្មំ ករ
 ិស្សន្តិ ឧ មយា សន្តិ អាសធម ធីសិធីស្សន្តិ វិថា មយា
 អាសធម ធីសិធីស្សន្តិ ឧ មយា សន្តិ យាតុចារធម ធីសិ
 ធីស្សន្តិ វិថា មយា យាតុចារធម ធីសិធីស្សន្តិ ឧ មយា សន្តិ
 កត្តាតុ ធីសិធីស្សន្តិ វិថា មយា កត្តាតុ ធីសិធីស្សន្តិ ឧ
 មយា សន្តិ ឯកត្តន្តិ វសិស្សន្តិ វិថា មយា ឯកត្តន្តិ

១ សន្តាយ ។

ប្រាសកិក្កុចាំនិទ្ធាយ កិក្កុវេលមានចិត្តចម្រើនការបំបែកសន្សំអ្នកដែលដែល
 អាចក្តីនោះបេញ តាមសេចក្តីជឿជាក្សរបស់កិក្កុផង ។ ម្នាលកិក្កុចាំនិ
 ទ្ធាយ កិក្កុក្តីសាសនានេះត្រូវអាចក្តីហើយ ។ កិក្កុនោះយល់ឃើញ
 អាចក្តីនោះថាជាអនាបក្តី នៃពួកកិក្កុផង យល់ឃើញអាចក្តីនោះថាជា
 អាចក្តីមែន ។ ម្នាលកិក្កុចាំនិទ្ធាយ បើកិក្កុនោះស្គាល់កិក្កុចាំនិនោះ
 យ៉ាងនេះថា លោកបីមាមតយុចាំនិទ្ធាជាពហុស្សុត ។ បេ ។ ធានការ
 ត្រាថ្នក្តីសិក្ខា មិនគួរនឹងសុះអតតំ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តី
 ស្តាប់ សេចក្តីរំលឹនិ សេចក្តីគ្រាច ព្រោះហេតុអាក្រក់ ឬព្រោះហេតុពួក
 កិក្កុផងឡើយ បើកិក្កុចាំនិទ្ធានឹងសិក្ខាអាក្រក់ ព្រោះមិនឃើញ
 អាចក្តីហើយ មុខជាមិនមែនបរិណេជាមួយនឹងអាក្រក់ដែរ តែរៀរ
 ចាកអាក្រក់ហើយបរិណេ មុខជាមិនមែនម្ចាស់ស្សុកមួយមួយនឹងអាក្រ
 ក់ដែរ តែរៀរចាកអាក្រក់ហើយទ្វិស្សុកមួយ មុខជាមិនមែនអង្គុយ
 លើអាសនៈជាមួយនឹងអាក្រក់ដែរ តែរៀរចាកអាក្រក់ហើយអង្គុយ
 នៅលើអាសនៈ មុខជាមិនមែនអង្គុយក្នុងទីតាំងបរាជាមួយនឹងអាក្រក់
 ដែរ តែរៀរចាកអាក្រក់ហើយអង្គុយក្នុងទីតាំងបរា មុខជាមិនមែន
 អង្គុយក្នុងកេនិកក្តីជាមួយនឹងអាក្រក់ដែរ តែរៀរចាកអាក្រក់ហើយ
 អង្គុយក្នុងកេនិកក្តី មុខជាមិនមែននៅក្នុងទីតាំងបរាមួយ ជាមួយនឹង
 អាក្រក់ដែរ តែរៀរចាកអាក្រក់ហើយអង្គុយក្នុងទីតាំងបរាមួយ

វសិស្សន្តិ ០ មយា សន្តិ យថាវុឡិ អភិវាទនំ បទុដ្ឋានំ
 អញ្ញាលំកង្កំ សាមិចិកង្កំ កវិស្សន្តិ វិទា មយា យថាវុឡិ
 អភិវាទនំ បទុដ្ឋានំ អញ្ញាលំកង្កំ សាមិចិកង្កំ កវិស្សន្តិ
 កវិស្សន្តិ សង្ឃស្ស កកោទិទានំ កណ្តាលំ កល-
 យោ វិគ្គយោ វិវាទោ សង្ឃកេនោ សង្ឃរាជំ សង្ឃ-
 វត្តានំ សង្ឃវោទោកវណ្ណន្តិ ។ បទុដ្ឋានំ កិក្ខុវ
 កិក្ខុវា បទុដ្ឋានំ សង្ឃាយ សា អាយត្តំ ទេសេកញ្ចានំ ។
 អថទោ ភកវា ធុត្តិក្កាបុត្តកាមំ កិក្ខុវំ ឯសិទំ
 កាសិក្កា ឧដ្ឋាយាសនា បញ្ញាមិ ។

[១៤២] នេះ ទោ បទុ សមយោ ធុត្តិក្កាបុត្តកា
 កិក្ខុ ឧត្តេបកោ អញ្ញាល័យ ធុត្តេសថ កកោន្តិ សង្ឃ-
 កង្កំ កកោន្តិ ។ ធុត្តេបកោ បទុ កិក្ខុ ឯសិទំ កញ្ចា
 ធុត្តេសថ កកោន្តិ សង្ឃកង្កំ កកោន្តិ ។ អថទោ អញ្ញា-
 កោ ធុត្តេបកោ កិក្ខុ យេន ភកវា ធុត្តេបសង្កមិ
 ធុបសង្កមិកា កកោន្តិ អភិវាទេត្វា ឯសិទំ ឯសិទំ ។
 ឯសិទំ ឯសិទ្ធា ទោ សោ កិក្ខុ ភកវា ឯសិទំ ឯសិទំ

មុខជាដឹងមិនធ្វើអភិវាទនកម្ម បទុដ្ឋានកម្ម អញ្ញាលកម្ម និវសាមិចិកម្ម កាម
 លំដាប់បាវិកាជាមួយនឹងភាគាអញ្ញវេទ តែរៀនពេលភាគាអញ្ញវេទហើយធ្វើវា
 អភិវាទនកម្ម បទុដ្ឋានកម្ម អញ្ញាលកម្ម និវសាមិចិកម្ម កាមលំដាប់បាវិកា
 (នោះ) សេចក្តីបង្កិច្ចេក សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗ សេចក្តីវិវាទ
 សេចក្តីបែកប្រយោជន៍សង្ឃ សេចក្តីប្រែប្រួលសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់
 សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ព្រោះហេតុនៃភាគាអញ្ញវេទមុខជា
 នឹងមានផលសង្ឃមិនទាន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុំកុំដែលអ្នក
 មានចិត្តដូចក្តីការបែបកសង្ឃហើយ ត្រូវតែសំដែងអាបត្តិទោរពញាកាម
 សេចក្តីធ្វើពាក្យរបស់ភិក្ខុផ្សេងៗ វេលានោះ ព្រះដំរីមានព្រះភាគ
 ទ្រង់សំដែងសេចក្តីទំនងដល់ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តភាមិភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត
 ហើយក៏ទ្រង់គ្រោកចាកភាសនៈយោធិៈពញាទៅ ។

[១៤៦] សម័យនោះដឹង ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តភាមិភិក្ខុដែលសង្ឃលើក
 ត្រូវតែទៅដើរចោលថ ធ្វើសង្ឃកម្មទានិក្តិសម្ភារនាវាផល ។ ចំណែក
 ទានិក្តិពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត ពីរដើរចោលថ ធ្វើសង្ឃកម្មក្រសីមាវិញ ។
 វេលានោះ មានភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត ១ ប្រមូលទៅទាល់ព្រះដំរីមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយដោយបង្ខំព្រះដំរីមានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទំងន់
 សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយនៅក្នុងទំងន់សមគួរហើយបានប្រាប់បង្ខំចូល

១២ កន្លែង ឧត្តរត្ថាធុរត្តកា ភិក្ខុ តត្ថោ វាស្តោសីមាយ
 ឧទោសថំ កកោន្តំ សធម្មកម្មំ កកោន្តំ មយំ បទ កន្លែ
 ឧត្តេយកា ភិក្ខុ ធិស្ស័នំ កត្ថា ឧទោសថំ កកោម សធម្ម-
 កម្មំ កកោមាតំ ។ តេ ថេ ភិក្ខុ ឧត្តរត្ថាធុរត្តកា ភិក្ខុ
 តត្ថោ វាស្តោសីមាយ ឧទោសថំ កកោស្សន្តំ សធម្មកម្មំ
 កកោស្សន្តំ យថា មយា ញត្ថំ ច អនុស្សាវនា ច បញ្ញត្តា
 តេសំ តាទិ កម្មានំ ធម្មតានំ កកោស្សន្តំ អកុប្បានំ
 ហិទារហានំ ។ តុម្ពេ ថេ ភិក្ខុ ឧត្តេយកា ភិក្ខុ
 តត្ថោ វាស្តោសីមាយ ឧទោសថំ កកោស្សន្តំ សធម្មកម្មំ
 កកោស្សន្តំ យថា មយា ញត្ថំ ច អនុស្សាវនា ច បញ្ញត្តា
 តុម្ពា កម្មំ តានំ កម្មានំ ធម្មតានំ កកោស្សន្តំ អកុប្បានំ
 ហិទារហានំ ។ តំ កកោស្សន្តំ វោតុ ។ បាបាសំវាសកា
 តេ ភិក្ខុ តុម្ពេហំ តុម្ពេ ច តេហំ បាបាសំវាសកា ។
 ធ្វេហា ភិក្ខុ បាបាសំវាសកក្ខមេយោ អត្តនា វា អត្តានំ
 បាបាសំវាសកំ កកោនំ សមត្តោ វា ធិ សមត្តោ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងខ្លាំង ឬម្យ៉ាងព្រះមហាក្សត្រ ឬស្រី
 ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះធ្វើឧបាសថធ្វើសង្ឃកម្ម
 ខាងក្នុងសីមាខោរដដែល ឬម្យ៉ាងព្រះមហាក្សត្រ ឬស្រី ចំណែកខាងលើ
 ធ្វើព្រះអង្គដែលជា ក្រុមភិក្ខុក៏ដោយធ្វើឧបាសថធ្វើសង្ឃកម្មត្រាស់ហិរញ្ញ
 ហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើភិក្ខុអ្នក
 ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះធ្វើឧបាសថ ធ្វើសង្ឃ
 កម្មខាងក្នុងសីមាខោរដដែល ត្រូវដូចជាញត្ថំនឹងអនុស្សាវនាដែលគេ
 អនុបាសញ្ញត្តហើយ កម្មរបស់ភិក្ខុនោះក៏ឈ្លោះថាប្រកបដោយធម៌
 ឥតមានកំរើក ហើយជាកម្មសមគួរដល់ហេតុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើអស់អ្នក
 ក្រុមភិក្ខុ (ភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត) នឹងធ្វើឧបាសថ ធ្វើសង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមា
 ខោរដដែល ត្រូវដូចជាញត្ថំនឹងអនុស្សាវនាដែលគេ អនុបាសញ្ញត្ត
 ហើយ កម្មរបស់អ្នកនាំទ្រុយនោះសោតក៏ឈ្លោះថាប្រកបដោយធម៌ ឥត
 មានកំរើក ហើយជាកម្មសមគួរដល់ហេតុ ។ ហេតុអ្វីបានជាគេថាឥតតាស
 យ៉ាងនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រោះភិក្ខុនាំនិទានខាងសំវាសវ័ន្តិគ្នាអំពីភិក្ខុ
 នាំទ្រុយ ចំណែកខាងក្នុងនាំទ្រុយក៏មានសំវាសវ័ន្តិគ្នាអំពីភិក្ខុនាំ
 ខោរដេរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ឯកម្មរបស់ភិក្ខុមានសំវាសវ័ន្តិគ្នានេះមាន២២យ៉ាង
 គឺភិក្ខុធ្វើខ្លួនឱ្យមានសំវាសវ័ន្តិគ្នាដោយខ្លួន២៦៦ ១ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា

ឧត្តិបតិ អនុស្សនេ វា អប្បជិក្ខេត្តេ វា អប្បជិទិស្សត្តេ
 វា ឥមា ទោ ភិក្ខុ ធ្វេ ចានាសំវាសកក្ខមិយោ ។ ធ្វេតា
 ភិក្ខុ សមាទសំវាសកក្ខមិយោ អត្តនា វា អត្តានំ សមា-
 ទសំវាសុកំ ករោតិ សមត្តោ វា ចំ សង្កេត្ត ឧត្តិក្ខំ
 ឧសាបតិ អនុស្សនេ វា អប្បជិក្ខេត្តេ វា អប្បជិទិស្សត្តេ
 វា ឥមា ទោ ភិក្ខុ ធ្វេ សមាទសំវាសកក្ខមិយោតិ ។

[១៤៧] ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ កត្តត្តេ
 អន្តរយេ កណ្ឌទជាតា កលហជាតា វិវាទបដ្ឋា អត្ត-
 មញ្ញំ អនុលោមិតំ កាយកម្មំ វចិកម្មំ ឧបទិសេន្តំ
 ហត្ថបរាមាសំ ករោត្តំ ។ មទុស្សនំ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ
 វិចារេន្តំ កតំ ហំ យម សមណា សក្យបុត្តិយា
 ភិក្ខុត្តិ អន្តរយេ កណ្ឌទជាតា កលហជាតា វិវាទ-
 បដ្ឋា អត្តមញ្ញំ អនុលោមិតំ កាយកម្មំ វចិកម្មំ
 ឧបទិសេស្សន្តំ ហត្ថបរាមាសំ ករិស្សន្តិតំ ។ អស្សនំ
 ទោ ភិក្ខុ ភេសំ មទុស្សនំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ
 វិចារេន្តានំ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ យេ

លើកត្តិត្តនោះព្រោះមិនឃើញតាមភ្នំ ឬមិនបានសំដែងតាមភ្នំ ឬមិន
 បានលេចនិទ្ទិកាព្រក់ចេញទ ម្ចាស់ភិក្ខុ ក្នុងរបស់ភិក្ខុដែលមានសំវាស
 ជ្រូងឆ្មាទាន់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ក្នុងរបស់ភិក្ខុដែលមានសំវាសស្មើ
 គ្នានេះទាន់ យ៉ាង គឺភិក្ខុធ្វើទូទូរមានសំវាសស្មើគ្នាដោយខ្លួនឯង ទ
 សន្សំត្រឹមត្រូវនិងធ្វើសារណា កម្ម (លើកលែងតែស) ភិក្ខុដែលសន្សំ
 បានលើកត្តិហើយ ព្រោះមិនឃើញតាមភ្នំ ឬមិនសំដែងតាមភ្នំ ឬមិន
 បានលេចនិទ្ទិកាព្រក់ចេញនោះទ ម្ចាស់ភិក្ខុ ក្នុងរបស់ភិក្ខុដែលមាន
 សំវាសស្មើគ្នាទាន់ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៤៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយកើតសេចក្តីបង្កើតហេតុ ឈ្មោះ
 ទាសវិទីត្តា សំដែងកាយកម្មនិងវចិកម្មធ្វើការប៉ះពាល់ដោយដៃមិន
 សមគួរដល់គ្នានិងគ្នាក្នុងរោងភ្នកនិងចន្លោះជុះ ។ មទុស្សនំទាំងឡាយកំពាល
 ពោស គិះដៀល បន្តបង្ហាញថា ភ្នកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនសមបើនឹង
 កើតសេចក្តីបង្កើតហេតុ ឈ្មោះ ទាសវិទីត្តា សំដែងកាយកម្មនិងវចិកម្មធ្វើ
 អាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយដៃ មិនសមគួរដល់គ្នានិងគ្នាក្នុងរោងភ្នកនិងចន្លោះជុះ
 រលោះភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮសំដីមទុស្សនំនិរទានពាលពោស គិះដៀល
 បន្តបង្ហាញ ។ ភ្នកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ

ឧដ្ឋាយន្តំ វិទ្យន្តំ វិភាគន្តំ កតំ ហំ ធាម ភិក្ខុ
 ភត្តត្ថេ អន្តរាយវេ កណ្ណាណិយាតា ។ ថេ ។ ហត្ថបរាមាសំ
 ករិស្សន្តិកំ ។ អដទោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯតថន្តំ
 អាណិចស្សំ ។ សន្នំ កិរិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភត្តត្ថេ
 អន្តរាយវេ កណ្ណាណិយាតា ។ ថេ ។ ហត្ថបរាមាសំ ករោន្តិ-
 កំ ។ សន្នំ ភក្កវតំ ។ វិភាហិ ពុទ្ធា ភក្កវ ។ ថេ ។
 វិភាហិត្វា ធម្មិ កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ភិក្ខុ ភិក្ខុវេ
 សន្នំ អន្តរាយវេ អសម្មោទិកាយ វត្តមាធាយ
 ឯត្តារតា ធម្មាមត្តំ អនុណោមិកំ កាយកម្មំ វិទ្យ-
 កម្មំ ឧបទំសេស្សន្តម ហត្ថបរាមាសំ ករិស្សន្តិកំ អាស-
 រេ ឯសិទិកន្តំ ភិក្ខុវេ សន្នំ ធម្មិយមារេ សម្មោទិ-
 កាយ វត្តមាធាយ អាសន្តិកាយ ឯសិទិកន្តំ ។

កំពាលោទោស កិរិយិល បទ្កុបទ្កិយំ ភិក្ខុវេ ឧបទំសេស្សន្តមិ
 សេចក្តីច្បងហេតុ ។ ថេ ។ ធ្វើការការបំបាត់ដោយដៃក្នុងក្រុងក្នុងខ្លះ
 ផ្ទះសោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុវេ ឧបទំសេស្សន្តមិ ចំពោះព្រះ
 ជំនាន់ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុវេ ឧបទំ
 មានភ្នកភិក្ខុភិក្ខុសេចក្តីច្បងហេតុ ។ ថេ ។ ធ្វើការការបំបាត់ដោយដៃក្នុង
 ក្រុងក្នុងខ្លះផ្ទះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុវេ ឧបទំសេស្សន្តមិ ការនោះ
 ពិតមែនព្រះអង្គ ។ ព្រះពុទ្ធច្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
 បន្ទោសចូលហើយទ្រង់ធ្វើដូចម្តេចត្រាស់ហៅភិក្ខុវេ ឧបទំ
 ភិក្ខុវេ កាលបើសន្សំបែកន្ទាហើយកំពុងធ្វើកិច្ចមិនប្រកបដោយធម៌
 កំពុងតែពាលវាចាមិនជាទីរកយកគ្នា អ្នកវេ ឧបទំសេស្សន្តមិ
 កាលនេះដោយតិចតា យើងសំដែងខ្ញុំកាយកម្មនិវតិកម្មធ្វើការបំបាត់
 ដោយដៃ មិនសមគួរដល់នាទីនិទ្ទេ ដោយហេតុពានប្រមាណប្តី ល្អនេះ
 ម្ចាស់ភិក្ខុវេ កាលបើសន្សំបែកន្ទាហើយកំពុងធ្វើកិច្ចប្រកបដោយ
 ធម៌ កំពុងតែពាលវាចាមិនជាទីរកយកគ្នា អ្នកវេ ឧបទំសេស្សន្តមិ
 កាលនេះព្រះភិក្ខុ ។

[១៤៨] គេ ទោ ចន សមយេន កំភ្នុ សង្ក្រ
 មជ្ឈេ កណ្តាលជាតា កណ្តាលជាតា វិវាទាម្បា អដ្ឋាមង្គ
 មុខសត្តិហិ វិគុទត្តា វិហារង្គំ ។ គេ ន សុត្តន្តិ កំ
 អដិករណំ រូបសមេត្តំ ។ អដិទោ អញ្ញត្តោ កំភ្នុ យេន
 កតតិ គេទុបសង្កមិ ធម្មសង្កមិត្តា កតត្តំ មតិវាទត្តា
 ឯកមង្គំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមង្គំ បិកោ ទោ សោ កំភ្នុ
 កតត្តំ ឯកទារោច កំ កង្ក កំភ្នុ សង្ក្រមជ្ឈេ
 កណ្តាលជាតា កណ្តាលជាតា វិវាទាម្បា អដ្ឋាមង្គ មុខ
 សត្តិហិ វិគុទត្តា វិហារង្គំ គេ ន សុត្តន្តិ កំ អដិករណំ
 រូបសមេត្តំ សាទុ កង្ក កតតិ យេន គេ កំភ្នុ គេទុ
 បសង្កមត្ត អនុកម្មំ ធម្មាណយោតិ ។ អដិវិសេសិ
 កតតិ គុម្ពិកាវេន ។ អដិទោ កតតិ យេន គេ កំភ្នុ
 គេទុបសង្កមិ ធម្មសង្កមិត្តា បញ្ញត្តោ អាសារេ និសីទំ ។
 ឯសង្ក ទោ មតតិ គេ កំភ្នុ ឯកទារោច អសិ កំភ្នុវេ
 ទា កណ្តាលំ មា កណ្តាលំ មា វិគុហំ មា វិវាទង្គំ ។ ឯ

[១៤៨] សមយេនោះនឹង កំភ្នុចំនិទ្បយោកិកសេចក្តីបង្កើត
 ហេតុ ពាសវៃនិក្ខ ពាក់ដោយគ្នានឹងគ្នាដោយសំវៃនិមាត់កុដិកណ្តាល
 ដំនុស្ស ។ កំភ្នុចំនិទ្បនោះមិនអាចនឹងរួមបំពេញនោះបានឡើយ ។
 ត្រាោះ មានកំភ្នុ ទ្រូបបានចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយក៏ត្រាបថ្វាយចង្កំព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិទនៅក្នុងទីដ៏សម
 គួរ ។ លុះកំភ្នុនោះបិទនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយក៏ត្រាបចង្កំចូលព្រះមាន
 ព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាគ្រុស ក្នុងទីនេះខាងត្បូងកំភ្នុក៏គ
 សេចក្តីបង្កើតហេតុ ហេតុ ពាសវៃនិក្ខ ពាក់ដោយគ្នានឹងគ្នាដោយសំវៃនិ
 មាត់កុដិកណ្តាលដំនុស្ស កំភ្នុចំនិទ្បនោះមិនអាចនឹងរួមបំពេញនោះ
 បានឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាគ្រុស សូមព្រះមានព្រះភាគយាងទៅ
 ជួបនឹងកំភ្នុចំនិទ្បនោះដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់
 ទទួលខំមន្តដោយកវិស្សៀមទៅ ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគក៏យាង
 ទៅជួបនឹងកំភ្នុចំនិទ្បនោះ លុះយាងចូលទៅដល់ហើយក៏ស្រែកស្រែកថា
 គេរៀបចំបាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឆឹងហើយក៏ត្រាស់ទៅនឹង
 កំភ្នុចំនិទ្បនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កំភ្នុចំនិទ្បយោ កុះឡើយ អ្នកចំនិទ្បយោកុ
 ធ្វើសេចក្តីបង្កើតហេតុ កុះធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា កុះធ្វើសេចក្តីប្រកាន់ផ្សំផ្សេងគ្នា កុ
 ធ្វើសេចក្តីរីកទុក្ខ ។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

អហំ បទដ្ឋិ ទលិទ្ធោ អប្បទទោ អប្បកោតោ អប្បតលោ
 អប្បភិហោ អប្បវិជិហោ អប្បវិបុល្លោកោ ឧបសោ ឆ្នាតាហោ
 ធាហំ បដិពលោ ត្រិឡាទត្តេម កោសិកញ្ញា ឯកស ឡានំបិ
 សហិតំ យទ្ធកាហំ បដិកាច្ឆេវ^១ ទសាញា បិប្បុតយ្យន្តិ ។
 អដទោ ភិក្ខុវេ ទីយិទំ កោសលរាជា មហេសី អនាយ
 បដិកាច្ឆេវ ទសាញា ឯប្បតិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ ត្រិឡាទត្តា
 កោសិកាជា ទីយិទំស្ស កោសលរាញា ពលត្ថុ ភិហា-
 ទត្ថុ ជទបទត្ថុ កោសត្ថុ កោឡាភារត្ថុ អភិវិធម្ម
 អដ្ឋវសតិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ ទីយិទំ កោសលរាជា
 សបដាបតិកោ យេន ពារណសី តេន បញ្ញាមិ អនុ-
 បុត្តេន យេន ពារណសី តទវសិ ។ តត្រិ សុទិ ភិក្ខុវេ
 ទីយិទំ កោសលរាជា សបដាបតិកោ ពារណសីយំ
 អញ្ញាភាស្មី បច្ឆន្តិមេ ទិកោសេ កុដ្ឋការាទិវសនេ អញ្ញា
 តកវេសនេ បរិញ្ញាជកត្ថុទ្ធនេ បដិវសតិ ។ អដទោ
 ភិក្ខុវេ ទីយិទំស្ស កោសលរាញា មហេសី ទទិវសេវេ
 តត្ថិទី អហាសិ ។ តស្ស ឯវិរាទា គោមាធម្មេ ចោតិ

១ ១ ជិដ្ឋេវ ។

ឯភាគ្នាសាសនំជាស្តេចកំសតំមានទ្រព្យកំច មានសម្បត្តិកំច មាន
 កលកំច មានភាពនៈកំច មានវិជ្ជាភិកំច មានយុទ្ធនិទ្ធិជំនឿកមិទបិប្បណិ
 ភាគ្នាសញ្ញនិទ្ធិអាចារ្យម្យិក វសនិទៈស្តេចក្នុងវិជ្ជាកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
 សូម្បីតែម្តងក៏មិនបាទ បើប្តេជ្ញាខ្លួនតែគ្នាអញ្ញាបរតៈចញ្ញាទៅត្រីក្រិ
 ជាមុនទ្រហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរោហេនៈ ស្តេចក្នុង
 វិជ្ជាកាសលព្រះនាមទីយិទំកំដាមហេសីបរតៈចញ្ញាទៅត្រីក្រិជាមុន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាពោះ ស្តេចក្នុងវិជ្ជាកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
 ជំនឿមយកត្តកល ភាពនៈ ជទបទ យុទ្ធនិ ជំនឿក របស់ស្តេចក្នុង
 វិជ្ជាកាសលព្រះនាមទីយិទំហើយគ្រីបត្រិកិក្សេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឯស្តេចក្នុងវិជ្ជាកាសលព្រះនាមទីយិទំព្រមទាំងមហេសីយាទិចញ្ញាទៅឯ
 ក្រិកិពារណសី កំបាទាទៅជលក្រិកិពារណសីដោយលំដាប់ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បានត្រូវមកជាស្តេចក្នុងវិជ្ជាកាសលព្រះនាមទីយិទំព្រម
 ទាំងមហេសីក្នុងកេរ្តិ៍របស់ខ្លួនមិនទ្រប្បក្នុងដទៃស្តេចក្នុង ទ្រិះស្យិក
 បណ្តប់ជាបរិញ្ញាជកហើយកំនាំពាស្រីយក្នុងផ្ទះសុទ្ធនាំង ក្នុងឧកាសមួយ
 ជាទីបំផុតក្រិកិពារណសីខាងនិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលា
 នោះ មហេសីរបស់ស្តេចក្នុងវិជ្ជាកាសលព្រះនាមទីយិទំបិប្បប្រាម
 កំទ្រិកិកិ ។ ឯព្រះមហេសីនោះក៏កំភានចំណងមានសភាពយ៉ាងនេះ

ឥច្ឆាមិ សុរិយស្ស ឧត្តមនិកាយេ ចន្ទម្ពិលំ សេនំ សច្ឆន្តិ
 វម្មិកំ សុត្តមិយំ មិគំ ចស្ស័ត្តំ ទត្តានត្វ លោកំ ហត្ថំ ។
 អដលោ ភិក្ខុវេ ទិយិកំស្ស កោសលរាត្នោ យោហិសំ
 ទិយិកំ កោសលរាត្នោ ឯតនកេច កត្តំឯត្តំ ទេវ តស្សា
 មេ ឯវុទ្ធា ទោហិស្សោ ឧប្បន្នោ ឥច្ឆាមិ សុរិយស្ស
 ឧត្តមនិកាយេ ចន្ទម្ពិលំ សេនំ សច្ឆន្តិ វម្មិកំ សុត្តមិយំ
 មិគំ ចស្ស័ត្តំ ទត្តានត្វ លោកំ ហត្ថំ ។ តុតា ទេវ
 អត្តាភំ ឧត្តនាមំ ចន្ទម្ពិលំ សេនា សច្ឆន្តិ វម្មិកា
 សុត្តមិយំ មិគា ទត្តានត្វ លោកម្ពិ ។ សទាហំ ទេវ
 ច លភិស្សនំ មវស្សនិកំ ។ ទេន ទោ មទ វិក្ខុវេ
 សមាយេ ត្រិហ្មនត្តស្ស កាសិរាត្នោ បុរោហិតោ
 ត្រិហ្មនោ ទិយិកំស្ស កោសលរាត្នោ សមាយោ
 ហោតិ ។ អដលោ ភិក្ខុវេ ទិយិកំ កោសលរាត្នោ យោ

គិព្រះនាទិចនំ យេញព្វកសោតាច្រកចេវោយអន្តិ ឬស្កិស្កាទិគ្រីវិច្រដាបំ
 ពាក់ការៈត្រាវេហិយឈរទេវក្នុនិទានវិទមនិចបស្កាត កុនិរោវិជលព្រះ
 ភាទិក្សរេវ្យនិ ច ចនំសោយទិកិវលេគេលានិព្រះនាទិ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាវោរ មហេសីរបស់ស្តេចក្នុងវិជនាកាសលព្រះ
 នាមទិយិកំបាទក្រាបខ្លួន ស្តេចក្នុងវិជនាកាសលព្រះនាមទិយិកំយានិទេ
 ថា បពិត្រព្រះសម្មគិទេព ខ្ញុំម្ចាស់មានគំហើយ ឯខ្ញុំម្ចាស់ភើត
 ទានចំលានំមានសភាវយានិទេ គឺខ្ញុំម្ចាស់ចង់ឃើញសោតាច្រកចេវោយ
 អន្តិ ឬស្កិស្កាទិគ្រីវិច្រដាបំពាក់ការៈត្រាវេហិយឈរទេវក្នុនិទានវិទម
 និចបស្កាតកុនិរោវិជលព្រះភាទិក្សរេវ្យនិ ច ចនំសោយទិកិវលេគេលានិ
 ព្រះនាទិ ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់ចៅវិញថា វិទនាទិទេវ យើយិក
 ជាអ្នកកិសត់ម្ល៉េះគឺទិវទេវកសោតាច្រកចេវោយអន្តិ ឬស្កិស្កាទិគ្រីវិច្រ
 ដាបំពាក់ការៈត្រាវេហិយឈរទេវក្នុនិទានវិទមនិចបស្កាតនិទិកិវលេ
 គេលានិព្រះនាទិបាទមកពីទិលា ។ ព្រះនាទិទេវខ្លួនគបថា បពិត្រព្រះ
 សម្មគិទេព បើខ្ញុំម្ចាស់មិនបាទៈគ្រីវិច្រដាបំនិទានទេ ខ្ញុំម្ចាស់មុខជាទិវិស្តាច
 មិនទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះឯង ទានត្រាហ្មណំជាបុរោ
 ហិតរបស់ស្តេចក្នុងវិជនាកាសិព្រះនាមព្រិហ្មនត្ត ជាសំរាញ់ទិវិស្តេចក្នុ
 វិជនាកាសលរយ្យៈទិយិកិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាវោរ ស្តេចក្នុ

ត្រៃឫទ្ធិស្ស កាសិរត្នា បុរោហិតោ ព្រាហ្មណោ
 តេជុបសន្តិមំ ឧបសន្តិមំ ត្រៃឫទ្ធិស្ស កាសិរត្នា
 បុរោហិតំ ព្រាហ្មណំ ឯតទភេទ សទំ តេ សឌ្ឍ កន្លំ
 តស្ស ឯវរុតោ តោហិរោ ឧប្បន្នោ ភត្តិ ករិយស្ស
 ឧត្តមទកាលេ ទតុន្តិមំ សេនំ សន្តិមំ វន្តិកំ សុភូមិយំ
 បិតំ បស្សិតុំ ទត្តានត្ថំ តោវំ ទតុន្តិ ។ តេជុបំ តេ
 មយំបំ ទេវី បស្សមាតិ ។ អជទោ តិក្ខុវេ ទិយិតិស្ស
 តោសលរត្នា មហេសី យេន ត្រៃឫទ្ធិស្ស កាសិ-
 រត្នា បុរោហិតោ ព្រាហ្មណោ តេជុបសន្តិមំ ។ អត្ថសា-
 ទោ តិក្ខុវេ ត្រៃឫទ្ធិស្ស កាសិរត្នា បុរោហិតោ
 ព្រាហ្មណោ ទិយិតិស្ស តោសលរត្នា មហេសី ទ្វិ-
 ភោវ អាត្មប្តិ ទិស្វាឧ ឧដ្ឋាយាសនា ឯតំសំ ឧត្តរាសន្តិ-
 ករិក្ខា យេន ទិយិតិស្ស តោសលរត្នា មហេសី
 តេជុន្ទលីវរុហាវេក្ខា តិក្ខុត្ថំ ឧទានំ ឧទានេសិ

វិទេកោសលព្រះនាមទិយិតិយានិច្ចលទៅរកព្រាហ្មណំជាបុរោហិតរបស់
 ស្តេចក្នុងវិទេកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់ត្រាស់
 ទៅនឹងព្រាហ្មណំជាបុរោហិតរបស់ស្តេចក្នុងវិទេកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
 យ៉ាងនេះថា ខែសំខ្សាញ់ ឥឡូវស្រីជាសំខ្សាញ់របស់អ្នកមានភរិយា
 ឯចំណង់របស់នាងនោះកើតឡើងវិបធនេ គឺនាងនោះចង់កែយំញាត្ត
 សេនាប្រកចងាយអង្គ ៤ ស្តីតស្តានគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវក្រែងហើយ
 ឈរនៅក្នុងទីមានវិទេកស្តេច ក្នុងវេលាព្រះអាទិត្យរះឡើង នឹងចង់ទឹក
 ទឹកដែលគេហង្សព្រះនាម ។ ឯព្រាហ្មណំបុរោហិតចូលភរិយាថា សូម
 ទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស ចើម្លូបោះ យើងខ្ញុំចង់ឃើញព្រះនាងទៅវិញ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ មហេសីរបស់ស្តេចក្នុងវិទេកោសល
 ព្រះនាមទិយិតិបានចូលទៅរកព្រាហ្មណំជាបុរោហិតរបស់ស្តេច ក្នុង
 វិទេកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯព្រាហ្មណំ
 ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចក្នុងវិទេកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ត បានឃើញ
 មហេសីរបស់ស្តេចក្នុងវិទេកោសលព្រះនាមទិយិតិយានិមកអំពីចម្ងាយ
 លុះឃើញហើយក៏ក្រែកទោកសន្តិ ហើយធ្វើសំនត់សម្រាប់បង្កើលើ
 ស្នាម្នាចុះប្រណម្យអញ្ជូលឡើងចំពោះមហេសីរបស់ស្តេចក្នុងវិទេកោ-
 សលព្រះនាមទិយិតិហើយបង្កើឡើងខ្ញុំទុកខាង ៣ ផងថា អើប្តី

[១៤០] តេជោ ទោ បធម៌ ភិក្ខុវេទី សមយោជ ធីយិ
 តិស្ស កោសលវណ្ណា កុម្មារោ ព្រហ្មទត្តោ កាសិវណ្ណា
 បដិវសតិ ។ អនុសា ទោ ភិក្ខុវេទី ធីយិ តិស្ស កោសល-
 វណ្ណា កុម្មារោ ធីយិ តិ កោសលវណ្ណា ធីយិ តិ កោសលវណ្ណា ធីយិ តិ
 តតំ ពាកណសិយំ អញ្ញាតស្មី បច្ឆន្តិមេ ឧកាសេ
 កុម្មារាវេសេ អញ្ញាតករេសេ បរិព្វាជកច្ឆន្តិមេ
 បដិវសន្តំ ឧកាសេ យេន ព្រហ្មទត្តោ កាសិវណ្ណា តេ-
 ជុបសន្តិមេ ឧបសន្តិមេត្វា ព្រហ្មទត្តំ កាសិវណ្ណា ឧប-
 នេន ធីយិ តិ ទេវ កោសលវណ្ណា សមជាបតិកោ
 ពាកណសិយំ អញ្ញាតស្មី បច្ឆន្តិមេ ឧកាសេ កុម្មារា-
 វេសេ អញ្ញាតករេសេ បរិព្វាជកច្ឆន្តិមេ បដិវស-
 តិ ។ អថ ទោ ភិក្ខុវេទី ព្រហ្មទត្តោ កាសិវណ្ណា ឧបស្ស
 អាណាបេសិ តេជោ ភណោ ធីយិ តិ កោសលវណ្ណា ធីយិ
 សមជាបតិកំ អាណេតិ ។ បរិ ទេវ ទោ ភិក្ខុវេទី តេ
 មនុស្សា ព្រហ្មទត្តស្ស កាសិវណ្ណា បដិវសន្តិមេត្វា

[១៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះឯង នាយខ្មាន់ព្រះ
 កេសរបស់ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមធីយិកិទៅអាស្រ័យក្នុងសិរាភក់
 ស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាយខ្មាន់
 ព្រះកេសរបស់ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមធីយិកិបានឃើញស្តេចក្នុង
 ដែនកោសលព្រះនាមធីយិកិព្រមទាំងមហេសី ធ្វើកេសរបស់ខ្លួនមិនឲ្យ
 បុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់ស្ងៀមដក់ដាច់បរិព្វាជកហើយនៅអាស្រ័យ
 ក្នុងផ្ទះសុខភ្នំក្នុងទីកោសមួយជាទីបំផុតក្រុងពាកណសិ លុះបានឃើញ
 ហើយ ក៏បានចូលទៅគាល់ស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ត លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាបចូលស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តយ៉ាង
 នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស ឥឡូវស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាម
 ធីយិកិព្រមទាំងមហេសីធ្វើកេសរបស់ខ្លួនមិនឲ្យបុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់
 ស្ងៀមដក់ដាច់បរិព្វាជកហើយនៅអាស្រ័យក្នុងផ្ទះសុខភ្នំ ក្នុងទីកោស
 មួយជាទីបំផុតក្រុងពាកណសិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាពោះ ស្តេច
 ក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តក៏ទ្រង់បង្គាប់ពួកមនុស្សទាំងឡាយថា ខែ
 នាយទាំងឡាយ មើម្តុំចេះអ្នករាល់គ្នាចូរទៅនាំយកស្តេចក្នុងដែនកោសល
 ព្រះនាមធីយិកិព្រមទាំងមហេសីមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមនុស្ស
 ទាំងនោះបានចូលព្រះទន្តិករបស់ស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ត

ដំរើនី កោសលរាជានំ សុបដាបតិកំ អាណេសុំ ។
 អថទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មនត្តស្ស កាសិរាជានំ មនុស្ស
 អាណារាមសិ តេនហិ កាលោ ដំរើនី កោសលរាជានំ
 សុបដាបតិកំ មន្តាយ វជ្ជយា បញ្ញាពាហំ តាណ្ហតទ្ធនំ
 តទ្ធិត្វា ទុម្ពណ្ណំ កាវិត្វា ទេស្សវេន មណវេន វជ្ជយាយ
 វជ្ជយំ សិទ្ធិរាជកេន សិទ្ធិរាជកំ បរិទេត្វា ទត្តិណោន
 ទ្វារេន វិក្វាមេត្វា ទត្តិណាតោ ទត្តស្ស ចតុបា ទិទ្ធិត្វា
 ចតុទ្ធិសា តំលាទិ ទិទ្ធិបដាតិ ។ បរិ ទេតិទិ ទោ
 ភិក្ខុវេ ភិ មនុស្ស ព្រហ្មនត្តស្ស កាសិរាជានំ ប-
 ដិស្សណ្ណំត្វា ដំរើនី កោសលរាជានំ សុបដាបតិកំ
 មន្តាយ វជ្ជយា បញ្ញាពាហំ តាណ្ហតទ្ធនំ តទ្ធិត្វា ទុ-
 ម្ពណ្ណំ កាវិត្វា ទេស្សវេន មណវេន វជ្ជយាយ វជ្ជយំ
 សិទ្ធិរាជកេន សិទ្ធិរាជកំ បរិទេត្តិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ
 ដំរើនីស្ស កុសារស្ស ឯតទយោសិ ចិវ ទិដ្ឋា^(១)ទោ
 មេ មាតាបិតកេ យទ្ធាហំ មាតាបិតកេ មស្សយ្យន្តិ ។

១ ទិ. ពិដ្ឋា ។

ដោយពាក្យថា ព្រះករុណារិសេសព្រះអង្គ ហើយក៏ទៅនាំយកស្តេចក្នុង
 វេទកោសលព្រះនាមទ័យិកិព្រមទាំងមហេសីមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ត្រាោះ ស្តេចក្នុងវេទកោសលព្រះនាមព្រហ្មទត្តជ្រំបន្តិហំទៅត្រូវមនុស្ស
 ព័ន្ធជាមួយ ខែនាយទាំងឡាយ បើដូច្នោះក្នុងកាលនោះគ្នាចាប់
 ស្តេចក្នុងវេទកោសល ឈ្មោះទ័យិកិព្រមទាំងមហេសីចង្វែងទៅដល់
 ទៅទានក្រែយ^(១) ឲ្យគ្នាបំរើយវិទ្ធីទាំង ហើយកោក្យលឲ្យស្រីនិ
 ចេញ ឬ(ត្រៃច្នៃ)ស្ត្រ ដែលមានសំឡេងឮទូរៗ ហើយនាំបណ្តើរដើរ
 សព្វច្រកសព្វច្រកត្រៃច្នៃកែន រួចនាំចេញតាមទ្វារទានឲ្យនិហើយកាប់
 ដំ ២ កំណត់កប់ទៅក្នុងរណ្តៅគ្រប់ទិសទាំង ២ ដាទានឲ្យនិទែក្រែន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមនុស្សទាំងនោះបានទទួលព្រះទង្គិរស្តេចក្នុងវេទ
 កោសលព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណារិសេស ហើយក៏នាំ
 គ្នាចាប់ស្តេចក្នុងវេទកោសលព្រះនាមទ័យិកិព្រមទាំងមហេសីទូទាទាដើម
 វេទទៅទានក្រែយឲ្យគ្នាបំរើយវិទ្ធីទាំងហើយកោក្យលឲ្យស្រីនិចេញ
 ហើយ (ទូន) ស្ត្រដែលមានសំឡេងឮទូរៗ រួចនាំបណ្តើរដើរសព្វច្រក
 សព្វច្រកត្រៃច្នៃកែន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាោះ ទ័យាវុត្តមា
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កត្តាសញ្ញាទានយើងមាតាបិតាយុណេស
 ហើយ បើដូច្នោះក្នុងកាលនោះទៅមើលមាតាបិតាបានម្តងសិន ។

១ ទិ. ពិស្សាបសេត ចណ្តើរក្រែន ។

ពោសន្តិក្កន្តរោ ជំយាវុក្កមារេន្ត

អថទោ កិក្កុវេ ធីយាវុ កុមារោ ពារណសី បវិសិក្កា
 អន្តស មាតាបិតារោ នន្តិយេ រដ្ឋយា បន្ទាតាមា កាណ្ណ
 កន្ធនំ កន្ធិក្កា ទុម្ពុន្តំ កវិក្កា ទរស្សរេន បណារេន
 រមិយោយ រមិយំ សិដ្ឋាដកេន សិដ្ឋាដកំ បរិទេន្ត
 ធីស្វាន យេន មាតាបិតារោ តេនុបសម្ព័តិ ។ អន្តសា
 ទោ កិក្កុវេ ធីយិកំ កោសលរាជា ធីយាវុ កុមារំ
 ប្រាតា ។ មាតកន្ធនំ ធីស្វាន ធីយាវុ កុមារំ ឯតនរោច
 មា ទោ ភ្នំ តាត ធីយាវុ ធីយំ បស្ស មា រស្សំ ន ហំ
 តាត ធីយាវុ វេរេន វេរា សម្ព័តិ អរេរេន ហំ តាត
 ធីយាវុ វេរា សម្ព័តិ ។ ឯវិ វុត្ត កិក្កុវេ តេ មនុស្សា
 ធីយិកំ កោសលរាជា ឯ ឯតនរោចំ ឧត្តត្តកោ អយំ
 ធីយិកំ កោសលរាជា វិច្ឆាលចតិ កោ ឥមស្ស ធី
 យាវុ កំ អយំ ឯវាមា មា ទោ ភ្នំ តាត ធីយាវុ
 ធីយំ បស្ស មា រស្សំ ន ហំ តាត ធីយាវុ វេរេន វេរា
 សម្ព័តិ អរេរេន ហំ តាត ធីយាវុ វេរា សម្ព័តិ ។

ពោសន្តិក្កន្តរោ ជ្រុនិយាវុក្កមារេន្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទីយាវុក្កមារេន្តរាជ្យ គ្រងពាក្យសរសើរដោយ
 កិច្ចាមិយ្យមាតាបិតាដែលទេតុនិទេចនិស្សហសេកដាវង្សដោយខ្សែដីតំ
 កោក្យាលឲ្យលើនិទេញ (ទូនី) ស្តេចដែលមានសិទ្ធិនិព្វន្ធនំ ហើយនាំ
 យក្តីដើរត្រូវសព្វគ្រក សព្វថ្ងៃត្រឡែនិកនិ លុះឃើញហើយក៏ចូល
 ទៅក្រោមភាគីតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯស្តេចក្នុងវេលាកោសលព្រះនាម
 ទីយិកំទ្រង់ទៅឃើញទីយាវុក្កមារេន្តកំពិចម្ខាម លុះឃើញហើយក៏
 មានព្រះទន្តិការទេវទីយាវុក្កមារេន្តនេះថា នៃទីយាវុក្កន អ្នកឯងកុំ
 ឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នៃទីយាវុក្កន ធម្មការៀម៉ែនដែលម្លប់
 ដោយការចង្រៀម នៃទីយាវុក្កន ឯគ្រឿងនិម្លប់ដោយការម៉ែនចង
 គ្រឿម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលឃើញនោះមានព្រះទន្តិ យេនិទេន
 ហើយ លូកមនុស្សទាំងនោះក៏ពាលពាក្យទេវទីនិស្សហសេកដាវង្ស
 ព្រះនាមទីយិកំថា ស្តេចក្នុងវេលាកោសលព្រះនាមទីយិកំនេះគួរនិយាយ
 ផ្តេសថ្កាសទេតិ នរោណរោធាទីយាវុ (ជាត្រូវ) បស់ស្តេចនេះ ស្តេចនេះ
 និយាយទៅទីនិទេណ យ៉ាងនេះថា នៃទីយាវុក្កន អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង
 កុំឃើញកាលខ្លី នៃទីយាវុក្កន ធម្មការៀម៉ែនដែលម្លប់ដោយការចង
 គ្រឿម នៃទីយាវុក្កន ឯគ្រឿងនិម្លប់ដោយការម៉ែនចងគ្រឿម ។

នាហ៍ កាល ឧប្បត្តិកា វិប្បលចាមិ អចិច យោ
 វិញ សោ វិការស្សត្តិ ។ ធុត្តយម្បិ ទោ ភិក្ខុវេ ។ មេ ។
 តត្តយម្បិ ទោ ភិក្ខុវេ ធិយតិ កោសលរាជា ធិយាវុ
 កុមារំ ឯតទរោច មា ទោ ភ្នំ តាត ធិយាវុ ធិយំ
 បស្ស មា វស្សំ ទ ហំ តាត ធិយាវុ វេរេន វេរា
 សម្មត្តិ អវេរេន ហំ តាត ធិយាវុ វេរា សម្មត្តិ ។
 តត្តយម្បិ ទោ ភិក្ខុវេ តេ បទុស្សា ធិយតិ កោស-
 លរាជា ឯ ឯតទរោចំ ឧប្បត្តិកា អយំ ធិយតិ កោស-
 លរាជា វិប្បលចតិ កោ សមស្ស ធិយាវុ តំ អយំ
 ឯវមាហា មា ទោ ភ្នំ តាត ធិយាវុ ធិយំ បស្ស មា
 វស្សំ ទ ហំ តាត ធិយាវុ វេរេន វេរា សម្មត្តិ អវេរេន
 ហំ តាត ធិយាវុ វេរា សម្មត្តិ ។ នាហ៍ កាល
 ឧប្បត្តិកា វិប្បលចាមិ អចិច យោ វិញ សោ

ស្តេចទ័យិកៈនោះគ្រប់វិញថា ខែនាយ យើងមិនមែនចូលមេឃស្រុក
 ផ្កាសារ បើទេវណាជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកនោះទើបចូលមេឃស្រុក ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ព័ន្ធភ្យាយ ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទ័យិកៈមានព្រះឡើងទៅនឹង
 ទីយាវុកុមារជាតំបំបំផង ។ ចេ ។ ម្នាលភិក្ខុព័ន្ធភ្យាយ ស្តេចក្នុងដែន
 កោសលព្រះនាមទ័យិកៈមានព្រះឡើងទៅនឹងទីយាវុកុមារជាតំបំបំផង
 ផង យ៉ាងនេះថា ខែទីយាវុកុម អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញ
 កាលខ្លី ខែទីយាវុកុម ធម្មការព្រៀមនៃដែលរម្ងាប់ដោយការចងព្រៀម ខែ
 ទីយាវុកុម ឯព្រៀមតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងព្រៀម ។ ម្នាលភិក្ខុព័ន្ធភ្យាយ
 មនុស្សទាំងនោះក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះ
 នាមទ័យិកៈជាតំបំបំផងទៀតថា ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទ័យិកៈ
 នេះចូលមេឃស្រុកផ្កាសារទេ ទេវណា ឈ្មោះទីយាវុ (ជាភូមិ) របស់ស្តេច
 នេះ ស្តេចនេះនិយាយទៅនឹងទេវណា យ៉ាងនេះថា ខែទីយាវុកុម អ្នកកុំ
 ឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី ខែទីយាវុកុម ធម្មការព្រៀមនៃដែល
 រម្ងាប់ដោយការចងព្រៀម ខែទីយាវុកុម ឯព្រៀមតែងរម្ងាប់ដោយការ
 មិនចងព្រៀម ។ ស្តេចនោះទ្រង់គប្បទៅវិញថា ខែនាយ យើងមិនមែន
 ជាមនុស្សចូលមេឃស្រុកផ្កាសារ ប៉ុន្តែបើទេវណាជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកនោះ

វិការវស្សតិកំ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ តេ មទុស្សា ទីយិកំ
 កោសលភជាធំ សមជាបតិកំ រទិយាយ រទិយំ សិដ្ឋា-
 ដានេន សិដ្ឋាដកំ បរិទេត្វា ធម្មិណោន ធាវេន ធម្មិកា-
 មេត្វា ធម្មិណោតោ ធម្មស្ស ចតុតោ ធម្មិកា ចតុតិសា
 តិណាធម៌ ធម្មិកំ កុម្មំ បមេត្វា បក្កតិសុ ។ អថទោ
 ភិក្ខុវេ ទិយាវុ កុមារោ ពាកណាសិ បរិសិក្ខា សុវិ-
 ទីហរិក្ខា កុម្មិយេ តាយេសិ ។ យនា តេ មត្តា អហេ-
 សុំ បតិកា អថ កត្វាធម៌ សង្កម្មិត្វា មាតាបិត្វាធំ សរិ-
 ភិក្ខុកំ អាពេចេត្វា អត្តំ ធម្មា បញ្ចលិកោ តិក្ខុត្តំ ចិត្តកំ
 បទត្តិណំ អកាសិ ។ តេន ទោ បទ ភិក្ខុវេ សមយេន
 ព្រហ្មធម្មោ កាសិភជា ឧបវប្បសាធរតតោ បោតំ ។
 អទុសា ទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មធម្មោ កាសិភជា ទិយាវុ
 កុមារំ បញ្ចលិកំ ភិក្ខុត្តំ ចិត្តកំ មទត្តិណំ ករោត្តំ
 ទិស្វាឧស្ស ឯតទយោសិ ទិស្សុសយំ ទោ សោ មទុស្សា
 ទីយិកំស្ស កោសលញ្ញោ ឡាតិ ភិ សាលោបរិតោ
 ភិ អហោ មេ អទត្តតោ^(១) ន ហិ ធាម មេ កោចិ

១ អទត្តតោ ភិក្ខុធំ ពាក្យ ទិស្សតិ ។

ទើបថ្ងៃសេចក្តីបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាតោះ មនុស្សទាំងនោះក៏
 ទាំងស្រុង ។ ស្តេចក្នុងវិជនាកោសលព្រះនាមទីយិកំ ត្រាតាំងមហេសីទៅសព្វ
 ច្រកសព្វគ្រប់គ្រាន់តែង ហើយចេញទៅតាមទ្វារទាំងស្រុង ហើយកាត់
 ច្នួនជា ៤ គំណាត់ រួចកប់ក្នុងក្រណាត់ប្រប់ទិសទាំង ៤ ជាទាំងស្រុងនៃព្រះ
 មគរហើយទុកពួកពល (ឲ្យទៅវែចាំ) រួចយាចេញទៅ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ រលាតោះ ទិយាវុក្កមារចូលទៅកាន់ក្រុងពាកណា-
 សិ ហើយក៏ទាំងយកសុកមកបំបើកពួកពល (ទាំងនោះ) ។ ពួកពល
 ទាំងនោះស្រវឹងផ្សារផេរទៅកាលណា ទិយាវុក្កមារក៏ប្រមូលកំណត់រឿង
 ហើយលើកសរិ មាតាបិតាដាក់សំលីជំនិញរួចប្តូរជុំ ហើយផ្តងអញ្ជើ
 ធ្វើប្រទត្តិណាធម៌ផ្តរ ៣ ដុំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ច្នួនជាពល
 នោះ ស្តេចក្នុងវិជនាកោសលព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់នឹងទៅប្រើប្រាស់
 ប្រសើរធ្វើទាំងលើ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចក្នុងវិជនាកោសលព្រះនាម
 ព្រហ្មទត្ត បានទះទៅឃើញទិយាវុក្កមារក៏ពុទ្ធិអញ្ជើធ្វើប្រទត្តិណា
 ធម៌ផ្តរ ៣ ដុំ លុបឃើញហើយក៏ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា មនុស្សនោះច្បាស់
 ជាញាតិ ឬជាសាលោ ហើយបរស្តេចក្នុងវិជនាកោសល ឈ្មោះទីយិកំ ហើយ
 ទុញ្ញសេចក្តីនាស(ព្រោះបុរសនេះគឺនឹងនាំទៅ) ដល់កត្តាអញ មិនសមរម្យ

អាហារេស្សតិទិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ទីយោវុ គុណារោ អរាគ្គ
 កត្តា យាវទត្តំ កត្តិកា រោទិកា វិប្បំ បុក្ខិកា^(១) ពា-
 រណាសី បរិសីតា អន្តេបុរស្ស សាមន្តា ហត្ថិសាលំ
 កត្តា ហត្តាចរិយំ ឯតទរោច ឥត្តាមហំ អាចរិយ សិប្បំ
 សិក្ខុត្តំ ។ តេជហិ កលោ មាណាវកា សិក្ខុស្សតិ ។
 អថទោ ភិក្ខុវេ ទីយោវុ គុណារោ ភត្តិយា បច្ចុសសមយំ
 បច្ចុដ្ឋាយ ហត្ថិសាលាយំ មត្តុនា សវេន តាយិ វិណាត្តុ
 វាទេសិ ។ អស្សាសំ ទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្តោ តា-
 សិវតា ភត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ហត្ថិសាលាយំ
 មត្តុនា សវេន តិកិ វិណាត្តុ វាទិកំ សុត្តាន មនុស្ស
 បុត្តំ កោ កលោ ភត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ
 ហត្ថិសាលាយំ មត្តុនា សវេន តាយិ វិណាត្តុ វាទេសិ-
 ទិ ។ អមុកស្ស ទេវ ហត្តា ចរិយស្ស អន្តេវាសំ មាណាវកា
 ភត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ហត្ថិសាលាយំ មត្តុនា
 សវេន តាយិ វិណាត្តុ វាទេសិទិ ។ តេជហិ កលោ

១ បរិសីតុត្តិ កត្តិ ពោល ទិស្សតិ ។

គ្មាននរណាមួយប្រាប់គាត់អញ្ច្រាះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រា
 រោះ ទីយាវុកុមារទៅឯព្រះហឺយទ្រុកទ្រុលច្បាយសសចំក្នុងចម្លាក់ភិក្ខុ
 ហើយត្រឡប់ចូលទៅក្នុងគ្រងពារណសិវិញ គំរោះឯពេនដីវិទ្រៀបព្រះ
 កងកំរោះហើយនិយាយភាសាខ្មែរដ៏ដ៏ថា ខែអ្នកហ្មឺវី ខ្ញុំចង់រៀនសូត្រ
 (អំពីអ្នកភិក្ខុទទេ) ។ ឯហ្មឺវីរោះនិយាយតបថា ខែនាយមាណា
 បើដូច្នោះចូរអ្នករៀនចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រលោះនោះ ទីយាវុកុមារ
 ក្រោកឡើងក្នុងច្បុសសម័យខែក្រិ កំប្រៀនដោយសំឡេងដ៏តិ
 ពោះ ហើយដេញពិណាធន ក្នុងពេនដី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯស្តេច
 ក្នុងវេទកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តុនាទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ចម្រៀននឹងពិណ
 វេនទីយាវុកុមារក្រោកឡើងក្នុងច្បុសសម័យខែក្រិហើយប្រៀនច្រកប
 ដោយសំឡេងយ៉ាងតិពោះក្នុងពេនដី សុះទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ចម្រៀនហើយ
 ក៏ទ្រង់ត្រាស់សួរមនុស្សទាំងឡាយថា ខែនាយ នរណាប្រាកដឡើងក្នុង
 ច្បុសសម័យខែក្រិ កំប្រៀនដោយសំឡេងដ៏តិពោះ ហើយដេញ
 ពិណាធន ក្នុងពេនដី ។ មនុស្សទាំងនោះត្រាចម្លេងថា សូមទ្រង់
 ព្រះមគ្គាប្រាស មាណាតាជាម្ចាស់សួរថេស្តុដ៏ឯនោះ ក្រោកឡើង
 ក្នុងច្បុសសម័យខែក្រិ កំប្រៀនដោយសំឡេងដ៏តិពោះ ហើយដេញ
 ពិណាធន ក្នុងពេនដី ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់ថា ខែនាយ បើដូច្នោះ

ក៏ការបដិស្សាវ៍ មនាមនាវ៍ ចំយកនី ។ អដថោ
 កិក្ខុវេ ត្រិហ្មនត្តោ កាសិវដា ធីយាវុំ កុមារំ ធម៌សេស្ថ
 អត្តន្តរិកេ វិស្សសិកត្តាធម បេសេសិ ។ អដថោ កិក្ខុវេ
 ត្រិហ្មនត្តោ កាសិវដា ធីយាវុំ កុមារំ ឯតទកេច
 តេទហិ កលោ មាលាវកេ វេ យោដេហិ មិកវំ តមិស្សា-
 មាតិ ។ ឯវំ ធម៌នី ថោ កិក្ខុវេ ធីយាវុំ កុមារេ
 ត្រិហ្មនត្តស្ស កាសិវត្តោ បដិស្សណិក្ខោ វេ យោដេត្វា
 ត្រិហ្មនត្តំ កាសិវដា ឯ ឯតទកេច យុត្តោ ថោ តេ
 ទេវ វថា យស្សនាធិ កាលំ មត្តាសិទំ ។
 អដថោ កិក្ខុវេ ត្រិហ្មនត្តោ កាសិវដា វេ អភិរូហិ
 ធីយាវុំ កុមារេ វេ បេសេសិ ។ តថា តថា វេ បេ-
 សេសិ យថា យថា អត្តាទេវ សេថា អតមាសិ អត្តា-
 ទេវ វថា ។ អដថោ កិក្ខុវេ ត្រិហ្មនត្តោ កាសិវដា
 ទុវំ តត្វា ធីយាវុំ កុមារំ ឯតទកេច តេទហិ កលោ

បន្តិបំការាវុំ ។ ប្រតិក្កន្តរាវិទាបំចិក្ក គោលពាក្យថាទីស្រឡាញ់ដល់
 ស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រោះនោះ
 ស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តមិនយូរឬខ្លាចកំឡាមតាំងទីយាវុំកុមារ
 ក្នុងទីជាអស្ចារ្យស្មារភាវិក្ខុនី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រោះនោះ ស្តេចក្នុង
 ដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះឧត្តារវេទនិទីយាវុំកុមារយ៉ាង
 នេះថា នៃនាយមាណា បើដូច្នោះចូរអ្នកទាំងអស់រួមគ្នា យើងនឹងទៅ
 កាន់ទីប្រពាជម្រឹម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីយាវុំកុមារទទួលស្តាប់
 ព្រះឧត្តារវេស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តជាយកាក្សត្រ ព្រះករុណា
 វិសេស ហើយក៏រៀបចំមកដល់ចូលគ្រាបទូលស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាម
 ព្រហ្មទត្តយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯករាជរបស់ព្រះអង្គ
 ខ្ញុំព្រះអង្គទ្រង់ច្រើនស្រែចម្រើន សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបកាលក្នុងឧទ្ធរន្ត
 ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាម
 ព្រហ្មទត្តទ្រង់ទៀងឆន់លើកដល់ ទីយាវុំកុមារកំហែងដល់ ។ ចូរ
 សេនាដីរទៅតាមផ្លូវដៃទៀត ទីយាវុំកុមារជាអ្នកបរាជ័យដល់កំហែង
 តាមផ្លូវដៃទៀតបែកផ្លូវតិក្ខុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រោះនោះ ស្តេច
 ក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តយាងទៅដល់ទីដូច្នោះ ហើយទ្រង់មាន
 ព្រះឧត្តារវេទនិទីយាវុំកុមារយ៉ាងនេះថា នៃនាយមាណា បើដូច្នោះ

វិទ្យាបិដក បញ្ចវគ្គ

កោសិយា ទត្តំ បរិសេសំ ។ ធុត្តិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ។ បេ ។ ធុត្តិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ ធិយានុស្ស កុមារស្ស
 ឯតនហោសិ អយំ ទោ ព្រិយ្យនត្តោ កោសិកជា តហុទោ
 អម្ពាតំ អនត្តស្ស កាវកោ សមិទា អម្ពាតំ តលញ្ច
 វាហនញ្ច ជនបនោ ច កោសោ ច កោដ្ឋាតាញ្ច មច្ឆិដ្ឋំ
 សមិទា ច មេ មាតាបិទារា ហតា អយំ ទូស្ស កាលោ
 យោហំ វេរំ វេយ្យយ្យន្តិកំ កោសិយា ទត្តំ ចិត្តាហិ ។
 ធុត្តិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ ធិយានុស្ស កុមារស្ស ឯតន-
 ហោសិ ចិតា ទោ មំ មវណាកាលេ អវច មា ទោ ត្ថំ
 តាត ធិយានុ ធិយំ ថស្ស ហា វស្សំ ធន ហំ តាត
 ធិយានុ វេរេន វេរា សម្មន្តិ អវេរេន ហិ តាត ធិយានុ វេរា
 សម្មន្តិកំ ធន ទោ មេ តំ បដិវ្វមំ យោហំ បំតុ វចនំ
 អភិក្កុវេយ្យន្តិកំ មុននេវ កោសិយា ទត្តំ បរិសេសំ ។
 អថទោ ភិក្ខុវេ ព្រិយ្យនត្តោ កោសិកជា គិលោ ទុត្ថិក្កោ
 ទុស្សន្តិ ឧត្រិស្តោ សហសា វុដ្ឋាសិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ

វិទ្យាបិដក បញ្ចវគ្គ

អំពីនេះឈ្មោះថាមិនសមគួរដល់អាណាមញ្ញឡើយ ហើយក៏ស្រៀតព្រះខាន់
 ទៅក្នុងស្រែមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធិយានុកុមារមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ជាតំរប់ពីរផងទៀត ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធិយានុកុមារមានសេចក្តី
 ត្រិះរិះជាតំរប់ពីរផងទៀតយ៉ាងនេះថា ស្តេចក្នុងវេនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
 នេះបានធ្វើសេចក្តីវាសថាច្រើនដល់អាណាមញ្ញ ទាំងពល ពាហនៈ
 ជនបេ យ៉ាង ទាំងផ្តិតរបស់អាណាមញ្ញ ស្តេចនេះរើបង្គាប់យកអស់ មិន
 តែប៉ុណ្ណោះ ទាំងមាតាបិតារបស់អាណាមញ្ញ ស្តេចនេះក៏សម្លាប់ចោលអស់
 វេលានេះ គួរអាណាមញ្ញសង្ឃៀវដល់ស្តេចនេះវិញ ហើយក៏ហូតព្រះ
 ខាន់ចេញពីស្រែមិញ (ម្តងទៀត) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធិយានុកុមារ
 មានសេចក្តីត្រិះរិះជាតំរប់ពីរផងទៀតយ៉ាងនេះថា បិតាមុនផ្តា់អាណាមញ្ញ
 ក្នុងពេលដែលទៀបធ្វើមរណភាពថា វៃធិយានុក្កន អ្នកឯងកុំឃើញ
 កាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី វៃធិយានុក្កន ធម្មតាទៀបមិនដែលរម្ងាប់ដោយ
 ការចង់ទៀប វៃធិយានុក្កន ឯទៀតវែងរម្ងាប់ដោយការមិនចង់ទៀប
 បើអាណាមញ្ញកន្លងពាក្យបិទារាយន៍ អំពីនេះឈ្មោះថាមិនសមគួរដល់អា-
 ណាមញ្ញឡើយ ហើយក៏ស្រៀតព្រះខាន់ទៅក្នុងស្រែមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងវេនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់ភិតភ័យ
 ព្រាត់ផ្តើរស្វែងស្តុកត្រង់ស្តុកហើយក៏រត់ទៅជិតភ្នំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ទំយាវុកុមារោ ត្រៃហ្មឺនត្រៃ កាសិកដាច់ ឯគណៈកថ កំស្ម
 ត្រៃ លេ កំតោ ឧត្តិកោ ឧស្សន្តិ ឧត្រិស្នោ សហសា
 វុដ្ឋា បិវត ។ ឥធម៌ មំ កលោ មាលាវត្ត ទិយ័តិស្សុ កោ
 សលរញ្ញោ បុត្តោ ទិយាវុ កុមារោ សុបិទន្តោ ទត្តោ
 បិវតតេសិ កោសិ កំតោ ឧត្តិកោ ឧស្សន្តិ ឧត្រិស្នោ
 សហសា វុដ្ឋាសិទ្ធិ ។ អធិទោ កំត្រៃ ទិយាវុ កុមារោ
 វាទេន ហន្តោ ត្រៃហ្មឺនត្រៃ កាសិកញ្ញោ សិសំ
 បរមសិទ្ធិ ឧត្តិលោន ហន្តោ ទត្តំ ចំព្វាហេតុ
 ត្រៃហ្មឺនត្រៃ កាសិកដាច់ ឯគណៈកថ អហំ ទោ សោ លេ
 ទិយ័តិស្សុ កោសលរញ្ញោ បុត្តោ ទិយាវុ កុមារោ
 មហុយោ ត្រៃ អម្ពាតំ អធិត្រៃ កាសិក ឥយា អម្ពាតំ
 តលត្រៃ វាហន្តោ ជនមោ ច កោសោ ច កោដ្ឋា-
 តារត្រៃ អធិត្រៃ ឥយា ច មេ មាតាបិតារោ ហតា អយំ
 ទុស្សុ កាលោ យោហំ កំ អម្មេយ្យត្រៃ ។ អធិទោ កំត្រៃ
 ត្រៃហ្មឺនត្រៃ កាសិកដា ទិយាវុស្សុ កុមារស្សុ ហន្តោ
 សិសា ទិបតិទ្វា ទិយាវុ កុមារំ ឯគណៈកថ ទិវតំ មេ

ទណៈនោះ ទំយាវុកុមារោ កុមារស្ថិតិវេនកាសិក្រៃនាមត្រៃហ្មឺនត្រៃ
 យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ត្រៃមត្តាត្រៃស ហេតុអ្វីបានជាត្រៃអង្គច្រង់
 ភិក្ខុយក្រាវម្ពិលស្មិតស្មិតស្មិតហើយតើទេ ឡើយ ។ ស្តេច
 នោះក៏បញ្ជាក់ ខែនាយមាលា ត្រៃយេនិយល់ស្តី (ថាប្តូរជា)
 ទំយាវុកុមារោ កុមារស្ថិតិវេនកាសលរញ្ញោ ទិយិកិ លើកត្រៃទាន់
 ឡើយត្រៃមាយិកិកិទិវេន ត្រៃហេតុនោះបានជាយេនិកិភិក្ខុយក្រាវ
 ម្ពិលស្មិតស្មិតស្មិតហើយក្រៃក្រៃឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុបំណិទ្បយ
 លំដាប់នោះ ទំយាវុកុមារោ យកវេនកាស្ថិតិវេនកាសលរញ្ញោ កុមារស្ថិតិ
 វេនកាសិក្រៃនាមត្រៃហ្មឺនត្រៃ ហើយយកវេនកាស្ថិតិវេនកាសលរញ្ញោ
 ទិយាយក្រៃនោះទិវេនកុមារោ កុមារស្ថិតិវេនកាសលរញ្ញោ ត្រៃអង្គ
 ទុម្ពិកិហើយវេនកាស្ថិតិវេនកាសលរញ្ញោ កុមារស្ថិតិវេនកាសលរញ្ញោ
 នាមទិយិកិ ត្រៃអង្គបានធ្វើសេចក្តីវិទាសជាច្រើនដល់ខ្ញុំ បំណិទល
 កាពានៈ ជនបទ យ៉ាង ទិវេនកិវេនកាស្ថិតិវេនកាសលរញ្ញោ
 អស់ ម្យ៉ាងទៀត បំណិទាតាបិតារបស់ខ្ញុំ ត្រៃអង្គកិសម្ភាបំណិទលអស់
 វេលានេះ ក្នុងខ្ញុំសិទ្ធិវេនកាស្ថិតិវេនកាសលរញ្ញោ ។ ម្នាលភិក្ខុបំណិទ្បយ
 វេលានោះ ស្តេចកុមារវេនកាសិក្រៃនាមត្រៃហ្មឺនត្រៃ ទិវេនកាស្ថិតិវេន
 កាសលរញ្ញោ ក្រៃទៀត ហើយនាមត្រៃ ទិវេនកាស្ថិតិវេនកាសលរញ្ញោ

តាត ធីយាវុ ទេហំ ជីវិតំ មេ តាត ធីយាវុ ទេហំតិ ។
 ក្យាហំ ឧស្សហាមំ ទេវស្ស ជីវិតំ ខាតុំ ទេហំ ទោ មេ
 ជីវិតំ ទទេយ្យាតិ ។ តេទហំ តាត ធីយាវុ គ្វញ្ចវ មេ
 ជីវិតំ ទេហំ អមាត្វ តេ ជីវិតំ ទម្មិតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ
 ព្រហ្មទត្តោ ច កាសិរាជា ធីយាវុ ច កុមារោ មញ្ញ-
 មញ្ញស្ស ជីវិតំ អនំសុ ចាណំត្វ អត្តហេសុំ សមថត្វ
 អតំសុ អទ្ធកាយេ^(១) ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្តោ
 កាសិរាជា ធីយាវុ កុមារំ ឯតទរោច តេទហំ តាត
 ធីយាវុ រថំ យោទេហំ ភិក្ខុស្សាមាតំ ។ ឯវំ ទេហំតិ ទោ
 ភិក្ខុវេ ធីយាវុ កុមារោ ព្រហ្មទត្តស្ស កាសិរញ្ញោ ប-
 ដិស្សណំត្វ រថំ យោទេត្វា ព្រហ្មទត្តំ កាសិរាជាចំ ឯតទ-
 រោច យុត្តោ ទោ តេ ទេវ រាជា យស្សនាជំ កាលំ
 មញ្ញសីតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្តោ កាសិរាជា
 រថំ អភិរូហំ ធីយាវុ កុមារោ រថំ បេសេសិ ។ តថា
 តថា រថំ បេសេសិ យថា យថា ទតំរស្ស្កំ សេនាយ

១ ឧ. អទ្ធកាយ ។

យ៉ាងនេះថា វៃធីយាវុក្ខន សូមអ្នកកាលិតឱ្យជីវិតដល់យើងផង វៃធីយាវុ
 ក្ខន សូមអ្នកកាលិតឱ្យជីវិតដល់យើងផង ។ ធីយាវុកុមារាចេហិញថា ខ្ញុំទីត
 កាចថ្វាយជីវិតព្រះអង្គដូចម្តេចបាន ក្នុងព្រះអង្គច្រកាតជីវិតមកខ្ញុំវិញ ។
 ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់ថា វៃធីយាវុក្ខន បើដូច្នោះអ្នកឯងចូរឱ្យជីវិតដល់យើង
 ចុះ យើងក៏ឱ្យជីវិតដល់អ្នកឯងវិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាស់នោះស្តេចក្នុង
 វែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តនិងធីយាវុកុមារាបានឱ្យជីវិតគ្នាទៅវិញទៅមក
 ហើយបានទាំងបារមីវែនកាសិអ្វីសម្បូរផង ដើម្បីមិនឱ្យបានរឿងប្រព្វស្ត
 គ្នាទៅទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងវែនកាសិ
 ព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះទុក្ខារោទិនិងធីយាវុកុមារាយ៉ាងនេះថា វៃ
 ធីយាវុក្ខន បើដូច្នោះចូរអ្នកទាំងអស់ចុះ យើងទីតត្រឡប់ទៅវិញ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯធីយាវុកុមារាបានទទួលស្តាប់ព្រះទុក្ខារស្តេចក្នុងវែន
 កាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តជាយោក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយក៏ទម
 កងផ្តេចក្រាចខ្លួនស្តេចក្នុងវែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តយ៉ាងនេះថា សូម
 ទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស ឯកងវេរបស់ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះអង្គទម្ងន់ស្រេចហើយ
 សូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសគ្នាឱ្យរលាយចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទលោះ
 នោះ ស្តេចក្នុងវែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់យាងរឿងតង់លើកងវេរប
 ឯធីយាវុកុមារាស្រែកដេញទៅ ។ មិនយូរប៉ុន្មានធីយាវុកុមារាស្រែកដេញទៅ

កោសល្យក្នុង វិហារក្រុង

សមាគម ។ អង្គការ កិច្ចការ ត្រៃធានា កាសិករ
 ភាពស្រស់ បរិសុទ្ធ អមត្ម ចារិកសង្ខេប សង្ខេបភាគបេតិក
 ឯកទេស សុខ ករណី ដើម្បីសង្ឃ កោសល្យក្នុង
 ចុង ដើម្បី កុមារ បណ្ឌិត្យាន កិច្ចការ កិច្ចការ
 ភាគី ។ ឯកទេស អមត្ម បរិសុទ្ធ មួយ នៅ ហេតុ
 ចិន្តាយុម មួយ នៅ ភាគ ចិន្តាយុម មួយ នៅ
 ហេតុទាន ចិន្តាយុម មួយ នៅ កណ្តាល ចិន្តាយុម
 មួយ នៅ គាស់ ចិន្តាយុម មួយ នៅ កណ្តាលគាស់
 ចិន្តាយុម មួយ នៅ សីស ចិន្តាយុមភាគី ។ មួយ ទោ
 សោ ករណី ដើម្បីសង្ឃ កោសល្យក្នុង បុគ្គល ដើម្បី
 កុមារ ឈាម លក្ខណៈ កិច្ចការ កិច្ចការ ច មេ ដើម្បី
 ដើម្បី មួយ ច ឥតសង្ឃ ដើម្បី ដើម្បី ។ អង្គការ កិច្ចការ

កោសល្យក្នុង វិហារក្រុង

ដូចគ្នាក្នុងសមាគម ទៅតាមផ្លូវផ្សេងគ្នា នោះ ។ ម្នាក់ក្នុងចំណោម
 វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកសិព្រះភាគព្រហ្មទុក្ខទ្រង់យាងចូលទៅក្រុង
 ភាពស្រស់ហើយទ្រង់ប្រជុំក្នុង អមត្មជាប់សង្ឃៈចោលទ្រង់មានព្រះ
 ឥន្ទ្រយោជន៍នេះ ទេពាយ ច្រើនជាងអ្នកទាំងឡាយបានឃើញទីហោរុក្ខ
 មានក្នុងស្តេចក្នុងដែនកសិព្រះភាគព្រះភាគព្រះភាគព្រះភាគព្រះ
 នោះដូចម្តេច ។ អមត្មទាំងឡាយក៏ក្រាបចូលដោយពួក ។ យោជន៍នេះ
 សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស យើងខ្ញុំក្នុងកោតដំបូងចេញ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គ
 ប្រាស យើងខ្ញុំក្នុងកោតដំបូងចេញ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស យើងខ្ញុំក្នុង
 កោតដំបូងដំបូងដំបូងចេញ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស យើងខ្ញុំក្នុង
 កោតត្រឡប់ចេញ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស យើងខ្ញុំក្នុងកោតត្រឡប់
 ចេញ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស យើងខ្ញុំក្នុងកោតត្រឡប់ចេញ ។ ស្តេច
 នោះទ្រង់ប្រាប់ថា ទេពាយទាំងឡាយ បុរសនេះយើងហើយវេលានោះ
 ទីយុវកុមារជាមួយស្តេចក្នុងដែនកសិព្រះភាគព្រះភាគព្រះភាគព្រះភាគព្រះ
 ប៉ុន្តែគ្រូមេត្តាសុខុមាលៈនេះនឹងចូលទៅ ព្រោះកុមារនេះបានទិញពីយើង
 យើងក៏បានទិញពីយើងកុមារនេះដែរ ។ ម្នាក់ក្នុងចំណោម វេលានោះ

ត្រឡប់ទៅ កាសិវង្ស ទីយាវុំ កុមារ វិសេសោច យំ ទោ
 តេ ភាត ទីយាវុំ មិតា មរណកាលេ អវច មា ទោ ភ្នំ
 ភាត ទីយាវុំ ទីយំ មស្ស មា រស្ស ធម ហិ ភាត ទីយាវុំ
 វេរធម វេរ សម្មត្ថិ អវច ហិ ភាត ទីយាវុំ វេរ សម្មត្ថិ
 ភិវ្ណ មិតា សទ្ធាយ អវចាតំ ។ យំ ទោ មេ ទេវ មិតា
 មរណកាលេ អវច មា ទីយត្ថិ មា មិវ វេរ មកាសិវង្ស
 ភិវ្ណ ទោ មេ ទេវ មិតា មរណកាលេ អវច មា ទីយត្ថិ
 យំ ទោ មេ ទេវ មិតា មរណកាលេ អវច មា រស្សត្ថិ
 មា ភិវ្ណ មិតា ភិវ្ណត្ថាតំ ភិវ្ណ ទោ មេ ទេវ មិតា
 មរណកាលេ អវច មា រស្សត្ថិ យំ ទោ មេ ទេវ មិតា
 មរណកាលេ អវច ធម ហិ ភាត ទីយាវុំ វេរធម វេរ

ស្តេចក្នុងវេទកាសិវត្រៃ តាមព្រហ្មទត្តិទ្រង់មានព្រះធម្មារាជទិវិយាវុំកុ-
 មារយ៉ាងនេះថា ខែទីយាវុំក្នុង កាលដែលបិណ្ឌរបស់អ្នកដឹកនាំធ្វើមរណ-
 ភាពបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះអ្នកឯងថា ខែទីយាវុំក្នុង អ្នកឯងកុំឃើញ
 កាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី ខែទីយាវុំក្នុង ធម្មតារៀម៉ែដែលរម្ងាប់ដោយ
 ការចង្រៀម ខែទីយាវុំក្នុង ឯរៀម៉ែអង្គរម្ងាប់ដោយការមិនចង្រៀម តើ
 ចិត្តរបស់អ្នកសំរើយកហេតុត្រង់ណា បានជាផ្តាំ (ដូច្នោះ) ។ ទីយាវុំកុមារ
 ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិណ្ឌរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ដឹកនាំធ្វើមរណភាពបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គថា អ្នកកុំឃើញ
 កាលវែង គឺថាអ្នកឯងកុំច្រឡំឲ្យយូរអង្វែងឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
 ប្រោស កាលដែលបិណ្ឌរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដឹកនាំធ្វើមរណភាពបានផ្តាំបណ្តាំ
 ទេវឯង (ទេវហៅថា) កុំឃើញកាលវែង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាល
 ដែលបិណ្ឌរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ រៀមនឹងធ្វើមរណភាពបានផ្តាំបណ្តាំ ណាចំពោះ
 ខ្ញុំព្រះអង្គថា អ្នកឯងកុំឃើញកាលខ្លី គឺថាអ្នកឯងកុំប្រញាប់បែកចាកភ្នកមិត្ត
 សំឡាញ់ឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិណ្ឌរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ដឹកនាំធ្វើមរណភាពបានផ្តាំបណ្តាំទេវឯង (ទេវហៅថា) កុំឃើញកាល
 ខ្លី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិណ្ឌរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដឹកនាំធ្វើ
 មរណភាពបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គថា ខែទីយាវុំក្នុង ធម្មតារៀម

តោឆ្មាតារាញ បដិទានេសំ ភិក្ខុវារាណាម ។ តេសំ
 ហិ ពាម ភិក្ខុវេ វាជ្ជិមំ អាជិទ្ធនន្ទ្រាណំ អាជិទ្ធសន្ទាណំ
 ឯវុជំ ទន្ធសោវុជំ ភវិស្សតិភិ ។ វេ ទោ បទ ភំ
 ភិក្ខុវេ គោភេយ យំ គុម្ពេ ឯវំ ស្វាត្វាតេ ធម្មវិទេយេ
 បព្វជិតា សមាទា ទមា ច ភវយ្យាថ គោភេយ ចាតិ ។

[១៩០] ឆតិយេម្បិ ទោ ភកភំ តេ ភិក្ខុ ឯតទរោច
 អលំ ភិក្ខុវេ ហា ភន្ទ្រាណំ អា កេយយំ ហា វិក្កយំ ហា
 វិវាជន្តិ ។ ឆតិយេម្បិ ទោ គោ អនប្បវាទិ ភិក្ខុ កតវន្តំ
 ឯតទរោច អាតមេតុ ពន្ធកតវំ ធម្មស្សប្បិ អន្សោស្ស
 តោ កន្ធកតវំ ធម្មធម្មស្សប្បិហាវំ វាទុយន្តោ វិហារេតុ

និវេទន្តិក ជាបរិណាលចិការទេវិយារុក្កហារិញ បានចាំនិវេទននិកា ១
 វេមទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិវេទន្តិក គួរកោតថា យ៉ាងណាក៏ត្រូវចាំនិ
 វេនោះ (ច្បាប់តែ) កាន់ចំបង (ច្បាប់តែ) កាន់ត្រឡឹងស្រឡាហើយ
 បេះមានគំណាត់និវេសចក្កិប្រព្រឹត្តល្អវេមទេបោះ ។ ព្រោះចាកដូច្នោះ
 ម្នាលភិក្ខុចាំនិវេទន្តិក អ្នករាល់គ្នាបានមកប្រកួតប្រជែងនិវេទន្តិកយើងទេវិយេយកថាគត
 បានសិវិវេទន្តិកយើងនេះហើយ គួរតែទំអស់ផង គួរតែទំប្រព្រឹត្តល្អ
 ឱ្យល្អឡើង ។

[១៩១] ព្រះជំទាវព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធមិការទេវិយារុក្កចាំនិវេទន្តិក
 នោះជាតំរាប់ចំបងយ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុចាំនិវេទន្តិក កុំឡើយ អ្នកចាំនិ
 វេឡាយកុំធ្វើសេចក្តីចង្អុលហុ កុំធ្វើសេចក្តីឆ្ងោចគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីប្រកាន់
 ឡើង ។ គ្នា កុំធ្វើសេចក្តីវិវាទគ្នាឡើយ ។ ឯអធម្មវិចិត្តិកានោះក្រាប
 បង្គំទូលព្រះជំទាវព្រះភាគជាតំរាប់ចំបងយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
 ប្រោស សូមព្រះមានព្រះភាគជាធម្មស្សប្បិទ្រង់ឈប់ចង្អុលចុះ សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះជំទាវព្រះភាគមានសេចក្តីទូលំទូលាយតំរ
 សូមទ្រង់ប្រកបតែនឹងល្អវេមទេវិយារុក្កនេះទេវិយារុក្កនេះប្រកួតប្រជែងឡើយ ។ ចុះ

[១៩៣] បុត្តសុត្តោ សមជ្ជោ
 ន កាលោ កោចិ មត្តាម
 សង្កស្កី កំជ្ជនាទស្សី
 តាត្តំ កិយ្យោ អមត្តារុំ ។
 បរិទុដ្ឋា មណ្ឌីតាកាសា
 វិចារោ ចរកាលំ នោ
 យេវិច្ឆន្តិ បុត្តាយាមំ
 យេន ចិត្តា ន តំ វិទ្ធិ
 អក្កោច្ឆិមំ អវចំ មិ
 អនិចំ មិ អហាសំ មេ
 យេ ច តំ ទុបនយ្ហន្តិ
 វេរំ ភេសិ ន សម្មតំ ។
 អក្កោច្ឆិ មិ អវចំ មិ
 អនិចំ មិ អហាសំ មេ
 យេ ច តំ ទុបនយ្ហន្តិ
 វេរំ ភេសិចសម្មតិ ។
 ន ហិ វេរេន វេរចំ

[១៩៣] ដទនេះមានសំឡេងខ្លាំងផង ជាដទៃច្រវែលគ្នា
 ផង សូម្បីដទណាមួយដឹងខ្លួនថាជាបុគ្គលកាលក៏គ្មាន កាល
 បើសន្សំកំពុងកែបែកគ្នា ដទទាំងឡាយក៏មិនបានដឹងហេតុ
 ដទៃនូវក្រែលែង ។ ពួកដទដែលរក្ខតស្មារតី ហើយធ្វើបុក្ក-
 រាទូទដូចជាអ្នកប្រាជ្ញ មានសំដីជាភារម្មណ៍ ចង់ហារមាត់
 និយាយប៉ុន្មាន ក៏និយាយប៉ុណ្ណោះទៅ ទុកជាមានរកទាំងទៅ
 ប្រដល់ទ្វិរឈ្មោះគ្នា ក៏មិនដឹងសេចក្តីនោះថាជាសេចក្តីឈ្មោះ
 ឡើយ ។ ពួកដទណាចង់សេចក្តីគ្រាធនោះទុកដោយគិត
 ថា ដទឯណោះបានដទៃគ្នាអញ ដទឯណោះបានវាយតា-
 ត្នាអញ ដទឯណោះបានផ្គុំញ៉ាំងផ្គុំលាត្នាអញ ដទឯណោះ
 បានល្អច្រឡោត្នាអញ ព្រឺរបស់ដទទាំងទៃនោះមិនបាន
 ម្លាប់ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកដទណាមិនបានចង់សេចក្តី
 គ្រាធនោះទុកដោយគិតថា ដទឯណោះបានដទៃគ្នាអញ
 ដទឯណោះបានវាយតាត្នាអញ ដទឯណោះបានផ្គុំញ៉ាំងផ្គុំលា
 ត្នាអញ ដទឯណោះបានល្អច្រឡោត្នាអញ ព្រឺរបស់
 ដទទាំងទៃនោះរើបម្លាប់ទៅបាន ។ ក្នុងលោកនេះ ធម្មតាព្រឺ

វិធម៌បិណ្ឌ មហានិក្ខ

អភិស្សយ្យ សេដ្ឋានំ ធម៌ស្សយានំ
 ចរាយ្យ តេជន្តមនោ សាវ័ណ ។
 នោ ចេ លាភេជំ និច្ចកំ សហាយំ
 សម្មិក្ខាវំ សាជុវំហោវិធីវំ
 រាជេវ រុដ្ឋំ វិជ្ជនំ ចហាយ
 ឯសោ ធម៌ ភាគផ្គវត្តាវំ ធានេតិ ។
 ឯកស្ស ធម៌តំ សេយ្យេ
 ធម្មំ កាលេ សហាយតា ។
 ឯសោ ធម៌ ធម៌ ធានេតិ កាយិក
 អាស្សស្ស ក្ខា ភាគផ្គវត្តាវំ ធានេតិ ។

វិធម៌បិណ្ឌ-មហានិក្ខ

ចុក្កលនោះ ភាពគ្របសង្កត់ខ្លាំងសេចក្តីអន្តរាយទាំងឡាយបាន
 ហើយជាអ្នកមានសេចក្តីគ្រឿងអាហារស្មារតី គប្បីត្រាច់ទៅ
 ជាមួយនិងសំឡាញ់ទាំងនោះ ។ បើចុក្កលមិនបានសំឡាញ់
 ដែលមានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានចម្លើយ
 គ្រឿងទៅសច្ចៈ ត្រាច់ទៅជាមួយគ្នាទេ ចុក្កលនោះគួរ
 ត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ច្រើនដូចជាស្តេចលាចន៍ដែលខ្លួន
 ឈ្នះហើយត្រាច់ទៅម្នាក់ឯង (ពុំនោះសោត) ប្រើបដូចជា
 ដំរីជំប្រសើរត្រាច់ទៅម្នាក់ឯងក្នុងវិញ ។ ការដែលចុក្កល
 ត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ហៅពេញជាប្រសើរ ក្រែងចុក្កល
 កាលគ្មានសហាយភាគណ(១)ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចុក្កល
 គួរត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង មិនគួរធ្វើអំពើលាមករឿយ ប្រើប
 ដូចជាដំរីជំប្រសើរមានសេចក្តីទូលំទូលាយភិច ត្រាច់ទៅតែ
 ម្នាក់ឯងក្នុងវិញ ។

១ អន្តិកាជាធម្មបទដ៏ ធុន្យសីល ធុន្យមសីល ចហាសីល កថាវិទូ ១១ ធុន្យកុណ ១៣
 វិបស្សនាញាណ ធុន្យ ៤ ផល ៤ វិច្ឆា ៣ អនិច្ចា ២ អមតមហានិក្ខាន ដោយ សហាយ-
 ភាគណ ។

កតំ ធម្មំយោ កថាយ សទ្ធិស្មុត្តា សភាទមេត្តា សមុត្ត-
 រេត្តា សម្បហំសេត្តា ឧត្តាយាសំចា យេន ចាចីទំស-
 ងាយោ តេទុបសន្តិមិ ។ តេន ទោ មន សមយេន
 អាយស្មា ម អនុវត្តា អាយស្មា ម ធម្មំយោ អាយស្មា ម
 តិម្ហំលោ ចាចីទំសទាយេ វិហារន្តំ ។ អនុសា ទោ ធាយ-
 ចាលោ កតន្តំ ទ្ធករោ វ កតន្តន្តំ ទិស្វាន កតន្តំ
 ឯតទារេន មា សមលា ឯតំ ធាយំ ចារិសិ សន្តត្ត
 គយោ កុលបុត្តា អន្តកាមរុតា វិហារន្តំ មា តេសំ អជា-
 សុមកាសិទិ ។ អសេន្ធសិ ទោ អាយស្មា អនុវត្តា
 ធាយចាលស្ស កតវតា សទិ មន្តយមាទស្ស សុត្តាម
 ធាយចាលំ ឯតទារេន មា អនុសា ធាយចាល
 កតន្តំ វាវសិ សត្តា ទោ កតវា អនុប្បត្តាទិ ។
 អថទោ អាយស្មា អនុវត្តា យេធាយស្មា ម ធម្មំយោ
 អាយស្មា ម តិម្ហំលោ តេទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា
 អាយស្មុត្តា ធម្មំយំ អាយស្មុត្តា តិម្ហំលំ ឯតទារេន

ទ្រង់ឲ្យស្រីព្រះកតុដ៏មានអាយុឲ្យរយ័ញ្ញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យ
 ករណីនោះ ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ហើយទ្រង់ព្រះភាគអាសនៈ
 យាងទៅឯប្រទេសវិទៅព្រៃឈ្មោះបាចីទំវិញ ។ សម័យនោះឯង បូន
 ដាព្រះអនុវត្តដ៏មានអាយុ ព្រះនិម្ហិលៈ ដ៏មានអាយុ ព្រះកិម្ហិលៈ
 ដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងប្រទេសវិទៅព្រៃឈ្មោះបាចីទំវិញដែរ ។ មាន
 បុរសម្នាក់ជាអ្នកក្ស័រព្រៃ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងមកអំពី
 ចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងទេះថា
 បពិត្រព្រះសមណ ព្រះអង្គកុំយាងចូលទៅក្នុងព្រៃនេះឡើយ ដ្បិត
 មានពួកកុលបុត្ត ញបូ មានសភាពជាអ្នកស្រឡាញ់ខ្លួននៅក្នុងព្រៃនេះ
 ព្រះអង្គកុំធ្វើសេចក្តីកម្រៃក្នុងកុលបុត្តទាំងនោះឡើយ ។ ព្រះអនុវត្ត
 ដ៏មានអាយុក៏បានពួកក្ស័របុរសជាអ្នកក្ស័រព្រៃ កំពុងប្រែក្សាជាមួយនឹង
 ព្រះមានព្រះភាគដែរ លុះឮហើយក៏និយាយទៅនឹងបុរសជាអ្នកក្ស័រ
 ព្រៃយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកក្ស័រព្រៃដ៏មានអាយុ អ្នកឯងកុំយាងព្រះ
 មានព្រះភាគឡើយ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគជាគ្រូរបស់យើង ព្រះអង្គ
 ទ្រង់យាងមកដល់ហើយ ។ ទណៈនោះ ព្រះអនុវត្តដ៏មានអាយុ
 ចូលទៅព្រះនិម្ហិលៈដ៏មានអាយុ និងព្រះកិម្ហិលៈដ៏មានអាយុ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយនឹងព្រះនិម្ហិលៈដ៏មានអាយុនិងព្រះកិម្ហិលៈ

អភិក្កមថាយស្មញ្ញោ អភិក្កមថាយស្មញ្ញោ សុត្តា ។ ថា
 កកក អនុប្បត្តានំ ។ អថទោ អាយស្ម ច អនុប្បត្តា
 អាយស្ម ច ធម្មិយោ អាយស្ម ច តំម្ហិលោ កកក
 ធម្មក្កដា ឋិកោ កកកោ ធម្មតំ ធម្មិយោសំ ឋិកោ
 អសនំ ធម្មារមសំ ឋិកោ ថាទេនតំ ថាទម្មំ ថាទ-
 កកក ធម្មិយោ ។ ធម្មិយោ កកក ធម្មារត្ត
 អសារ ធម្មិយោ ថាទេ ធម្មារមសំ ។ តេ ថិ ទោ
 អាយស្មញ្ញោ^(១) កកក អភិក្កេតោ ឋិកម្មតំ ធម្មិយោ ។
 ឋិកម្មតំ ធម្មិយោ ទោ អាយស្មតំ អនុប្បត្តំ កកក ឋិក-
 កកក កកក ថា អនុប្បត្តា ធម្មិយោ កកក យាមនិយំ

១ ១ អាយស្មញ្ញោ ។

ដំនានអាយុយានិវេទនា ម្ចាស់លោកដំនានអាយុតាំងឡាយ ចូរលោកតាំង
 ឡាយនិមន្តទៅទទួល ម្ចាស់លោកដំនានអាយុតាំងឡាយ ចូរលោកតាំង
 ឡាយនិមន្តទៅទទួល ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគជាគ្រូរបស់យើង ព្រះអង្គ
 ទ្រង់យាងទៅដល់ហើយ ។ វេលាទោះ ព្រះអនុប្បត្តិដំនានអាយុ ព្រះទន្ទិយៈ
 ដំនានអាយុ ទិដ្ឋិព្រះកម្ពិលៈដំនានអាយុ កំក្រោកទៅទទួលព្រះមានព្រះ
 ភាគ មួយអង្គទទួលបានព្រះទិដ្ឋិព្រះមានព្រះភាគ មួយអង្គរៀបចំក្រាល
 កាសនៈ មួយអង្គដកលំទឹកសម្រាប់លាងព្រះបាទ តាំងសម្រាប់ដកលំព្រះ
 បាទវេលាលាងហើយ ទិដ្ឋិព្រះទិដ្ឋិសម្រាប់ដកលំព្រះបាទវេលាមិនទាន់បាទ
 លាង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់លើកាសនៈវេលាភិក្ខុនោះក្រាលហើយ
 លុះគង់ហើយទ្រង់លាងព្រះបាទ ។ ចំវេលាលោកដំនានអាយុតាំងទោះ
 កំនាំគ្នាគ្រាបង្ហាញដ្បិតព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់រួចហើយ អង្គុយនៅក្នុងទី
 សមគួរ ។ លុះព្រះអនុប្បត្តិដំនានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់សួរយានិវេទនា ម្ចាស់អនុប្បត្តិទាំងឡាយ^(១) អ្នកតាំង
 ឡាយល្មមអត់ចេះបាទឬទេ អ្នកតាំង ឡាយល្មមប្រព្រឹត្តទៅបាទស្រួលឬទេ

១ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរយានិវេទនាព្រះអនុប្បត្តិព្រះអង្គទេ ទ្រង់ត្រាស់សួរយានិវេទនាព្រះ
 ភាគព្រះយេន័យព្រះអង្គ ។

កត្តិ បំណុលកោល ឧ កិលមជាតិ ។ មមយំ កត្ត
 វិ យាមច័យំ កត្ត ឧ ច មយំ កត្ត បំណុលកោល
 កិលមជាតិ ។ កត្តិ បទ វេ អនុប្បា សមត្តា សង្ខា
 ធមាលា អវិធមាលា ទំរោធកំក្ខតា អត្តាមញ្ញំ បិយ-
 ចក្ខុហិ សម្មស្សត្តា វិហារជាតិ ។ កត្តា កេ^(១) មយំ កត្ត ស
 មត្តា សង្ខាធមាលា អវិធមាលា ទំរោធកំក្ខតា អត្តាមញ្ញំ
 បិយចក្ខុហិ សម្មស្សត្តា វិហារជាតិ ។ យថា កត្ត
 បទ កត្ត អនុប្បា សមត្តា សង្ខាធមាលា អវិធមាលា
 ទំរោធកំក្ខតា អត្តាមញ្ញំ បិយចក្ខុហិ សម្មស្សត្តា
 វិហារជាតិ ។ ឧ មយំ កត្ត វិ ហោតិ ណតា វគ
 មេ សុលត្ថំ វគ មេ យោចំ វិវត្តមចំ សត្រិយុតារិមំ

១ ឧ ម. យោធមេយ ធមតោ ឧ វិស្សតិ ។

អ្នកទាំងឡាយមិនលំបាកដោយចំណុចទុក្ខៗ ។ ព្រះវេទនាទាំងឡាយក្នុងក្រាប
 ចន្ទិទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំល្មមអនុប្បាសនា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាត្រាស ម្យ៉ាងទៀត យើងខ្ញុំមិនបានលំបាកដោយចំណុចទុក្ខៗ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរទៀតថា ម្ចាស់អនុប្បាទាំងឡាយ ចុះអ្នក
 ទាំងឡាយបានព្រមព្រៀងស្មោះស្មើទំរង់គ្នា ដូចជាទំរង់ដោះរោយទំរង់
 សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅមកដោយរក្ខតាវិស្សត្តា ដូចជាទំរង់ដោះរោយទំរង់
 ។ ព្រះ
 អនុប្បាសក្រាបចន្ទិទូលថា ព្រះករុណា យើងខ្ញុំទាំងនោះព្រមព្រៀងស្មោះស្មើ
 ទំរង់គ្នាមិនទំរង់គ្នា ដូចជាទំរង់ដោះរោយទំរង់ សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅ
 មកដោយរក្ខតាវិស្សត្តា ដូចជាទំរង់ដោះរោយទំរង់ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរ
 ទៀតថា ម្ចាស់អនុប្បាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយបានជាព្រមព្រៀងស្មោះ
 ស្មើទំរង់គ្នាមិនទំរង់គ្នា ដូចជាទំរង់ដោះរោយទំរង់ សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញ
 ទៅមកដោយរក្ខតាវិស្សត្តា ដូចជាទំរង់ដោះរោយទំរង់ ។ ព្រះអនុប្បាសក្រាបចន្ទិ
 ទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស ក្នុងទំរង់ព្រះអង្គទាំងសេចក្តីត្រិះរិះ
 ថា អាត្មាអញបានទៅជាមួយទំរង់ពួកបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តទង់បីព្រះសីលស្មើ
 គ្នាមែន ហៅពេញនាមសីលសីលសីល អាត្មាអញទៅជាពេញនាម

ពោលនិព្វានៈ លាមន្តិទម្ពវា

សន្តិ វិហារមីតិ ឥស្ស មយ្ហំ កន្ត វេសុ អាយស្មន្តិ-
 សុ មេត្តំ កាយកម្មំ បច្ចុប្បន្នំ អាវិ លេវ វេសុ ច
 មេត្តំ វចីកម្មំ មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុប្បន្នំ អាវិ លេវ
 វេសុ ច ឥស្ស មយ្ហំ កន្ត ឃិ ហោតិ យន្តិយាមំ
 សកំ ចិត្តំ ចិត្តិចិត្តា វេសុយេវ អាយស្មន្តិយំ ចិត្តស្ស
 វេសុ វត្តយ្យន្តិ ធម្មោ ទោ មហំ កន្ត សកំ ចិត្តំ
 ចិត្តិចិត្តា វេសុយេវ អាយស្មន្តិយំ ចិត្តស្ស វេសុ ឯ
 វត្តាមិ ហោ យំ ទោ មោ កន្ត កាយា ឯតត្តា ច
 មញ្ញ ចិត្តន្តិ ។ អាយស្មិយំ ទោ ទត្តិយោ អាយ
 ស្មិយំ ទោ តិម្ពិលោ កត្តន្តិ ឯតត្តាវេសុ មយ្ហិយំ ទោ
 កន្ត ឃិ ហោតិ លាភា វត មេ សុសន្តិ វត មេ
 យោមំ ឯវេសុយំ សត្រាញាចារិយំ សន្តិ វិហារមីតិ ឥស្ស
 មយ្ហំ កន្ត វេសុ អាយស្មន្តិសុ មេត្តំ កាយកម្មំ
 បច្ចុប្បន្នំ អាវិ លេវ វេសុ ច មេត្តំ វចីកម្មំ មេត្តំ
 មនោកម្មំ បច្ចុប្បន្នំ អាវិ លេវ វេសុ ច ឥស្ស

ពោលនិព្វានៈ លាមន្តិទម្ពវា

ពុទ្ធស្រែលពេកហើយ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គកែវង្សកល់
 កាយកម្មប្រកបដោយមេត្តាចំពោះលោកដ៏មានអាយុអម្បាលនេះ ទាំងទី
 ចំពោះមុខនិងទីកំពុង ខ្ញុំព្រះអង្គ កែវង្សកល់វិចិត្តនិងមនោកម្មប្រកប
 ដោយមេត្តា ទាំងទីចំពោះមុខនិងទីកំពុង សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស
 ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះអាត្មាអញគួរដាក់ចិត្ត
 លេសខ្លះចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះ
 វិញ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស (លុះតែម្តងហើយ) ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បាន
 ដាក់ចិត្តលេសខ្លះចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុ
 ទាំងនេះទៅ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស ឯកាយលេសយើងខ្ញុំផ្សេងគ្នា
 និងមែន ប៉ុន្តែចិត្តដូចគ្នាតែម្យ៉ាង ។ ឯព្រះនិរ្មយៈដ៏មានអាយុ និងព្រះ
 ភិម្ពិល ដ៏មានអាយុក៏បានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
 ទៀតថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
 ថា អាត្មាអញនៅជាមួយនឹងពួកមគ្គុលវេសុប្រព្រឹត្តទម្រង់ប្រសើរស្ម័គ្រ
 បែបនេះ ហៅពេញជាលោកលេសអាត្មាអញ អាត្មាអញហៅពេញជាពុទ្ធ
 ស្រែលពេកហើយ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គកែវង្សកល់កាយ-
 កម្មប្រកបដោយមេត្តាចំពោះលោកដ៏មានអាយុអម្បាលនេះ ទាំងទីចំពោះ
 មុខនិងទីកំពុង ខ្ញុំព្រះអង្គកែវង្សកល់វិចិត្តនិងមនោកម្មប្រកបដោយមេត្តា

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

មន្ត្រី កន្ត្រៃ ឃ្រី យោគី យន្ត្រាហា កសក់ ចិត្តំ ធិត្តិចិត្តា
 ក្រិមស្រីយេវ កាយស្មន្តានំ ចិត្តស្ស វសេន វត្តយ្យន្តិ
 សោ ទោ អហំ កន្ត្រៃ កសក់ ចិត្តំ ធិត្តិចិត្តា វសេស-
 យេវ កាយស្មន្តានំ ចិត្តស្ស វសេន វត្តានិ នាណា ហិ
 ទោ ទោ កន្ត្រៃ កាយា វគ្គញ បន មញ្ញោ ចិត្តន្តិ
 វិទ្យោ មយំ កន្ត្រៃ សមត្តា សម្ពោទយាម អវិទមាមា
 មិរោធកិញ្ចតា វត្តានត្តំ មិយចក្ខុហិ សម្មាស្សន្តា
 វិហារមាតិ ។ កត្តិ បន វេ អនុវត្តា អប្បមត្តា
 អាតាបិទោ បហិតត្តា វិហារមាតិ ។ កត្ត មយំ កន្ត្រៃ
 អប្បមត្តា អាតាបិទោ បហិតត្តា វិហារមាតិ ។ យថា-
 កតិ បន កុត្ត អនុវត្តា អប្បមត្តា អាតាបិទោ បហិ-
 តត្តា វិហារមាតិ ។ វន កន្ត្រៃ កត្តានំ យោ បមមំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

គំនិតចំពោះមុខនឹងចំពោះ សូមទ្រង់ព្រះមហាក្សត្រាស ខ្ញុំព្រះអង្គ បានមាន
 សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះពាក្យអញទូរជាប់ចិត្តរបស់ខ្លួនបញ្ញ
 ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុវាងទេវីត្រូវបាន សូមទ្រង់
 ព្រះមហាក្សត្រាស ខ្ញុំព្រះអង្គនោះបានជាប់ចិត្តរបស់ខ្លួនទេញហើយប្រព្រឹត្ត
 តាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុវាងទេវីត្រូវបាន សូមទ្រង់ព្រះមហាក្សត្រាស
 ឯកាយាចសំយើន្តិផ្សេងគ្នាពីមុន ប៉ុន្តែចិត្តដូចគ្នាតែម្យ៉ាង សូមទ្រង់
 ព្រះមហាក្សត្រាស ដោយហេតុយ៉ាងនេះហើយ បានជាយើងខ្ញុំព្រះគ្រីន
 រដ្ឋានសា មិនកែវត្តាដូចជាគំនិតនោះហើយទឹក សំឡឹងទើបនេះទៅត្រូវ
 ទៅមកដោយឥតជាទីស្រឡាញ់បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 សួរថា ម្ចាស់អនុវត្តចាត់ច្បាប់ អ្នកចាត់ច្បាប់បានត្រូវហេតុអ្វី
 មានព្យាយាមដុតកំលើស មានចិត្តបញ្ចុះទៅត្រង់ខ្លួនដរាប ។ ព្រះអនុវត្ត
 ត្រាបចង្អុលថា សូមទ្រង់ព្រះមហាក្សត្រាស យើងខ្ញុំមិនបានត្រូវហេតុ
 ធ្វើសទេ ហើយមានព្យាយាមដុតកំលើសនឹងមានចិត្តបញ្ចុះទៅត្រង់ ។
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អនុវត្តចាត់ច្បាប់ អ្នកចាត់
 ច្បាប់ដល់អត់បានត្រូវហេតុអ្វី មានតែព្យាយាមដុតកំលើស មានចិត្ត
 បញ្ចុះទៅត្រង់ តើយ៉ាងដូចម្តេច ។ ព្រះចៅចាត់ ឯអង្គត្រាបចង្អុលថា
 សូមទ្រង់ព្រះមហាក្សត្រាស បណ្តាយើងខ្ញុំដល់ទៅនិច្ចនេះ ចើលណាណា

វិយោហិក អារាហ្ម

ឱត្តាហត្ថា^(១) មេ ឱត្តិណ្ណស្ស ហត្ថំយោ កាយំ ឧបទំ-
 យំសង្កំយោ កត្តន្តំ យទ្ធាចាហំ ឯកោ ។ កណ្ណស្ស
 វុធករោ វិហារយទ្ធា ។ អថទោ សោ ហត្ថំនាតោ
 យូថា អបក្កុឌ យេន ចារិលយេកំ វក្កិវនស្សោ
 កត្តសាលម្ហំ យេន កកវំ ទេនុបសង្កមំ ធម្មសង្កមិត្តា
 សោណ្ណយេ កកវតោ ចាចិយំ បរិភោជនិយំ ធម្មដ្ឋាបេតិ
 អបហវិតត្ថ ករោតិ ។ អថទោ កស្ស ហត្ថំនាតស្ស
 ឯននហោសិ អហំ ទោ បុត្រេ អាគិណ្ណោ ឯ ជាស្ស
 វិហា សិ ហត្ថំហំ ហត្ថំធិហំ ហត្ថំកលកេហំ ហត្ថំច្ឆារេហំ
 ចិន្ទត្តាធិ ចេវ តំណាធិ ទាធិ ឱករត្ថាភក្កត្ថា មេ សា-
 ទាកង្កំ ទាធិស្ស អាវិលាធិ ច ចាចិយាធិ អចាយំ ឱត្តាហត្ថា
 មេ ឱត្តិណ្ណស្ស ហត្ថំយោ កាយំ ឧបទំយំសង្កំយោ
 អតម្មំសុ សោម្ហំ ឯតវហំ ឯកោ អនុតិយោ សុទំ ជាស្ស
 វិហាធិ អញ្ញត្រីវ ហត្ថំហំ ហត្ថំធិហំ ហត្ថំកលកេហំ

១ ឱត្តិណ្ណស្ស ។

វិយោហិក អារាហ្ម

កាលបើគាត់អញ្ជើញដើរចុះឡើងកំណត់ទឹក អស់ពួកមេដឹកនាំដើរគ្រឿងសកាយ
 បើដូច្នោះគួរគាត់អញ្ជើញយេនក្នុងពិហ្មនៈទៅនៅម្នាក់ឯទីវិញចុះ ។ ត្រាវនោះ
 ដើរចុះប្រសើរនោះដើរឯក្នុងពិហ្មនៈទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគដែលទ្រង់នឹងត្រាមម្ហូបកុសាលព្រឹក្សក្នុងដំរីព្រះឈ្មោះវត្ត ភាបុ-
 រិលយ្យកប្រទេស លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ដកលំទឹកតាន់នឹងទឹកប្រិ-
 ត្រាស់ដោយប្រមោយនៈព្រះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើទឹកខ្លែងនោះ
 មិនឱ្យមានស្មៅស្រស់ផង ។ លំដាប់ពីនោះមក ដើរចុះប្រសើរនោះក៏មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលពីដើមគាត់អញ្ជើញទៅច្រកច្រវ័ង្សនឹងពួក
 ដំរីឈ្មោះ ពួកមេដឹក ពួកដឹកស្មៅ ខឹងពួកកូនដឹកតូច ។ ហើយគាត់អញ
 បានស៊ីស្មៅដែលពួកដំរីទាំងនោះបោចផ្តាច់ចុះទៅ ចំណែកទាំងពួកដំរី
 ទាំងនោះក៏បានស៊ីមកឈឺបាក់ ។ ដែលគាត់អញ្ជើញបំបាក់ខ្លួនឱ្យវិញ
 មិនតែប៉ុណ្ណោះសាត គាត់អញ្ជើញបានទាំងដំរីក្នុងពួក កាលបើគាត់អញ
 ដើរចុះឡើងកំណត់ទឹក ពួកមេដឹកនាំដើរគ្រឿងសកាយ ក្នុងពេលនេះគាត់
 អញ្ជើញម្នាក់ឯទីនោះទៅលាងដំរី ហើយបានទៅដាក់ស្មៅស្រស់-
 បូល (ព្រោះទោះបី) ចាកពួកដំរីឈ្មោះ ពួកដឹកស្មៅ ពួកដឹកស្មៅ

ហត្ថិញ្ញាបយិតិ ។ អថទោ កកវំ អត្ថុនោ ច បរិវេសំ
 វិទិត្តា កស្ស ច ហត្ថិណកស្ស យេកសា ថេតោបរិ-
 កត្តមញ្ញាយ តាយំ វេលាយំ កមំ ខណំ ខុណំ ខុណំ ខុណំ
 ឯតំ ហកស្ស ទាភេទ
 ខ្លឹសាទុក្ខស្ស ហត្ថិទោ
 សមេតិ ចំត្តំ ចំត្តេទ
 យទេតោ រមតិ វិទតិ ។

[១៤៦] អថទោ កកវំ ចារិលយ្យក យថាវិវត្តំ
 វិហរិត្តា យេន សាវត្ថិ ភេទ ចារិតំ បញ្ញាមិ អនុបុត្តេន ចា-
 រិតំ ចាតោនា យេន សាវត្ថិ កុរាសិ ។ គត្រិ សុខំ កកវំ
 សាវត្ថិយំ វិហរិតិ យេតោ អថាដំណើកស្ស កាលមេ ។

[១៤៧] អថទោ កោសម្ពុត្តានំ^១ ខុណសកាខំ
 ឯតនយោសំ កមេ ទោ វាយ្យ កោសម្ពុត្តា កិក្ខុ
 តហុទោ មញ្ញតំ មនុស្ស កាវតា កមេហិ ឧត្តាឡោ
 កកវំ បញ្ញត្តោ ហត្ថ មយំ វាយ្យ កោសម្ពុត្តេ កិក្ខុ
 យេ អភិវឌ្ឍន៍យោច ន ចត្តឡោយ្យ ឧ អញ្ញលិកម្ពំ

១ ៖ វាយ្យ ពោសម្ពុត្ត វាយ្យ វិម វេតិ វិសុតិ ។

ខ្លឹកក្នុងដំណូង ។ វេលា ទោះ ព្រះដំណាច់ព្រះភាគច្រើនប្រាថ្នាសេចក្តីវេក
 របស់ព្រះអង្គផង ហើយច្រើនប្រាថ្នាសេចក្តីត្រូវបានចិត្តរបស់ដំណើប្រសើរ
 ទោះដោយព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គផង ហើយក៏ច្រើនបង្ខំព្រះភាគរះ
 ក្នុងវេលាទោះ ថា

ហត្ថិទោ (ដំណើប្រសើរ) វិមលិក្រអាក្ខន្ធវិព្រ តែខ្នាត
 ឯច ហេតុណា ហេតុខ្លះ ចិត្តរបស់ហត្ថិទោអានុក
 វិទេត្តាទេ ឆ្លើត្តាមិចិត្តរបស់ព្រះពុទ្ធានាវិជេ^១ ។

[១៤៨] ត្រា ទោះ ព្រះដំណាច់ព្រះភាគច្រើននៅក្នុងបុរិសេយ្យ-
 កប្រទេស ក្នុងលំហូរអញ្ញស្រីយេហើយ ច្រើនយាងទៅតាមចារិតិវិទ
 គ្រិសាវតិ កាលច្រើនយាងទៅតាមចារិតិយេយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅ
 គ្រិសាវតិ ទោះ ។ បានព្រមទាំង ព្រះដំណាច់ព្រះភាគច្រើននៅត្រូវដេក-
 ពនរបស់អនាចចំណុកសេដ្ឋីទៀបគ្រិសាវតិ ទោះ ។

[១៤៩] វេលា ទោះ ពួកវេលាសកដល់នៅក្នុងគ្រិសាសម្ពុត្តាន
 សេចក្តីត្រូវយាងទេថា ពួកវេលាជាម្ចាស់វិទ្យាទោះ ជាតិក្នុងក្រិស
 កោសម្ពុត្តានុវិទិត្តប្រយោជន៍ជាច្រើនដល់យើង ព្រះដំណាច់ព្រះភាគ
 សោត ក៏ពួកកិក្ខុវិទ្យាទោះប្រយោជន៍ជាច្រើនយាងចេញបាត់ទៅ បើ
 ដូច្នោះ យើងមិនគួរស្រេច មិនគួរគ្រាតទទួល មិនគួរធ្វើអញ្ញលិកម្ព

១ ៖ ពាក្យថា ពុទ្ធានា គឺព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ។

សាមីចក្កម្ភំ ករយ្យោម ឧ សន្តិយយ្យោម ឧ កុក្ករយ្យោម
 ម ឧ មារយ្យោម ឧ បូជយ្យោម ឧ មកតាធិបិ បិណ្ឌកំ ។
 ឧ ធម្មយ្យោម ឬវី ឥមេ អាម្ពហិ អសន្តិយមាណា អ-
 កុក្ករិយមាណា អមាធិយមាណា អបូជិយមាណា អសន្តិ-
 យកតា បន្តិមិស្សន្តិ វា វិភិមិស្សន្តិ វា កតវន្តិ វា មសា-
 ទេស្សន្តិ ។ អចចោ កោសម្ពិកា ឧ បាសតោ កោសម្ពិ-
 កេ កិក្ខុ ។ ឈ អភិវិទេសុ ឧ បទុវេសុ ឧ អញ្ញសិកម្ព
 សាមីចក្កម្ភំ អតំសុ ឧ សន្តិសុ ឧ កុក្ករិសុ ឧ មារេសុ
 ឧ បូជេសុ ឧ មកតាធិបិ បិណ្ឌកំ ឧ អធិសុ ។ អចចោ
 កោសម្ពិកា កិក្ខុ កោសម្ពិកេហិ ឧ បាសតេហិ អ-
 សន្តិយមាណា អកុក្ករិយមាណា អមាធិយមាណា អបូ-
 ជិយមាណា អសន្តិយកតា ឬវីមាហិសុ ហន្ត មយំ
 មាវសា សាវត្តិ កត្វា កតោតា សន្តិកេ ឥមំ អធិករណំ
 វ្យាសាមយ្យោមាតិ ។ អចចោ កោសម្ពិកា កិក្ខុ សេ-
 នាសុធិ សំសាមេត្វា បន្តិមិមាណាយ យេន សាវត្តិ
 កេតុមសន្តិមិសុ ។

១ ១. បិណ្ឌកំ ។

មិទ្ធក្ករិយសមីចក្កម្ភំ មិទ្ធក្ករិយសន្តិ មិទ្ធក្ករិយសេចក្តីភោគ មិទ្ធក្ករិ-
 យមំភាទ មិទ្ធក្ករិយុតំ ព្រាណាណម្ពាសំជាតិកុក្ករិយក្រិក្កិកោសម្ពិទេ ទុក
 ជាតិកុក្ករិយនោះចូលមកដឹក យើងក៏មិនគួរឱ្យបិណ្ឌបាតឡើយ កិក្ខុទាំង
 ទេវតាពួកយើង លែងធ្វើសក្ការៈ លែងធ្វើសេចក្តីភោគ លែងរាប់ភាទ
 លែងចូល យ៉ាងនេះហើយ ក៏ទៅជាអ្នកគ្មានគ្រឿងសក្ការៈហើយមុនជា
 ទីសំរេចញាចវ្វះ សីកចេញទៅវ្វះ ញ៉ាំងព្រះនាមព្រះភាគឱ្យប្រោស
 ប្រាណាទ្វះមិទ្ធិទាន ។ ត្រាងោះ ពួកឧបាសកគ្រឿងសក្ការៈលែង
 សំរេច លែងក្រោកចូល លែងធ្វើអញ្ញសិកម្ម ទីសមាមីចក្កម្ភំ លែង
 ធ្វើសក្ការៈ ភោគ រាប់ភាទ បូជាពួកកិក្ខុគ្រឿងសក្ការៈ ទុកជាតិកុ-
 ក្ករិយនោះចូលទៅបិណ្ឌបាត ក៏លែងឱ្យបិណ្ឌបាត ។ វេណានោះ
 ពួកកិក្ខុគ្រឿងសក្ការៈ កាលបើពួកឧបាសកគ្រឿងសក្ការៈលែងធ្វើសក្ការៈ
 ភោគ រាប់ភាទ ចូល ក៏ទៅជាអ្នកគ្មានគ្រឿងសក្ការៈ ហើយក៏
 ខំយាយទីវិទ្ធាយ៉ាងនេះថា ខែអារុសា បើចូលរោងទៅយើង ទៅ
 គ្រឿងសាវត្តិម្ចាប់អធិករណ៍នេះ ក្នុងសំណាត់ព្រះមោក្ខត្រះកាលចេញ ។
 យំជាប់នោះ ពួកកិក្ខុគ្រឿងសក្ការៈម្យ៉ាងចុកដាក់គ្រឿងសេនាសន្តិ
 តាយកបាត្រទីវិទ្ធាចូលទៅគ្រឿងសាវត្តិ ។

(១៥៨) អស្សេត្តសំ ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ តេ
 តំរ តោសម្ពុត្តោ កិក្ខុ កណ្ណាធការតា កលហការតា
 វិវាធការតា កស្សការតា សង្ឃេ អធិការណការតា
 សារីបុត្តោ អាតច្ឆន្តិកំ ។ អថទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ យេធន
 កកវំ តេធម្មសម្ពុត្តំ ធម្មសម្ពុត្តិទ្ធា កកវុំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ វិសិទ្ធិ ។ ឯកមន្តំ វិសិទ្ធា ទោ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ កកវុំ ឯកមន្តំ តេ តំរ កណ្ណ តោសម្ពុត្ត-
 តា កិក្ខុ កណ្ណាធការតា កលហការតា វិវាធកា-
 រតា កស្សការតា សង្ឃេ អធិការណការតា សារីបុត្ត
 អាតច្ឆន្តិ កតាហំ កន្តេ តេសុ កិក្ខុសុ បដិបដ្ឋានីតិ ។
 តេធម្មំ ភូ សារីបុត្ត យេជា ធម្មា កតា បតិដ្ឋាហិតិ ។
 កតាហំ កន្តេ ជាធម្មេ ធម្មំ វា អធម្មំ កតិ ។ អដ្ឋា-
 សហំ ទោ សារីបុត្ត វត្តហំ អធម្មកំ ជាតិកញ្ចោ ឥធន
 សារីបុត្ត កិក្ខុ អធម្មំ ធម្មានិ ធិបេតិ ធម្មំ អធម្មានិ
 ធិបេតិ អវិទយំ វិទយោតិ ធិបេតិ វិទយំ អវិទយោតិ

(១៥៨) ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុបុរាណដ៏លំអិត ពួកកិក្ខុត្រង
 កោសម្ពុត្តោនោះជាអ្នកធ្វើការចង្អុលហេតុ ឈ្មោះ វាស៌ខេនិក្ខា ធ្វើការប្រារព្ធបរិ
 វេណិករណ៍ក្នុងសិវ្យប្រាមកដល់ត្រង់សារី ។ ចំពោះព្រះសារីបុត្តដ៏មាន
 អាយុ ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាប
 បង្គំបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនយោគីក្នុងទ័សមគ្គ ។ លុះព្រះសារី-
 បុត្តដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទ័សមគ្គហើយ ក៏ក្រាបបង្គំចូលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពួកពួកកិក្ខុត្រង់កោសម្ពុត្ត
 នោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីចង្អុលហេតុ ឈ្មោះ វាស៌ខេនិក្ខា ធ្វើការប្រារព្ធបរិ
 វេណិករណ៍ក្នុងសិវ្យប្រាមកដល់ត្រង់សារី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 តើខ្ញុំព្រះអង្គមិនប្រកែកក្នុងពួកកិក្ខុនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់តបថា ខែសារីបុត្ត បើដូច្នោះអ្នកចូរតាំងនៅឱ្យសមគ្គតាមធម៌
 ចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំចូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើដូចម្តេច
 ខ្ញុំព្រះអង្គអាចស្តាប់ថាជាធម៌បូម៉ាន់មែនជាធម៌បុរាណ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់តបថា ខែសារីបុត្ត អ្នកត្រូវស្តាប់អធម្មកំច្បង្គល (បុគ្គលកោលទុស
 ធម៌) ដោយវត្ត១៨យ៉ាង ខែសារីបុត្ត ក្នុងសាសនានេះមានកិក្ខុសំដែង
 សភាវៈដែលមិនមែនធម៌ជាធម៌វិញ សំដែងចម្រើន មិនមែនធម៌វិញ
 សំដែងសភាវៈមិនមែនវិញថាជាវិញ សំដែងវិញ ធម៌មិនមែនវិញ

៣៦៦

កោសម្ព័ន្ធទ្រព៌ មហាបដិបត្តិកោតមីយ្យា

វត្ថុហំ អធិប្បវាទី ជាតិកោត ។ បេ ។ វត្ថុហំ ទោ
កហុល អដ្ឋាសហំ វត្ថុហំ អធិប្បវាទី ជាតិកោត អដ្ឋា-
សហំ ច ទោ កហុល វត្ថុហំ ធិប្បវាទី ជាតិកោត ។ បេ ។
វត្ថុហំ ទោ កហុល អដ្ឋាសហំ វត្ថុហំ ធិប្បវាទី
ជាតិកោត ។

(១៦៦) អស្សុសិ ទោ មហាបដិបត្តិ កោតមី តេ
តិវកោសម្ព័ន្ធកា ភិក្ខុ កណ្ណាណការណា កលយាណារណា
វិវាណការណា កស្សុណារណា សង្ខេ អធិការណាណារណា
សាវត្ថិ អាគត្តខ្ពំតិ ។ អដទោ មហាបដិបត្តិ កោតមី
យេន ភកា តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មត្វា ភកាវង្គំ អភិវា-
នេត្វា ឯកមង្គំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមង្គំ វិសា ទោ មហា-
បដិបត្តិ កោតមី ភកាវង្គំ ឯកនិកោត តេ តិវ កន្តេ កោ-
សម្ព័ន្ធកា ភិក្ខុ កណ្ណាណការណា កលយាណារណា វិវាណ-
ការណា កស្សុណារណា សង្ខេ អធិការណាណារណា
សាវត្ថិ អាគត្តខ្ពំ តេថាហំ កន្តេ តេសុ ភិក្ខុសុ បដិ-
បដ្ឋាមីតិ ។ តេនហិ វង្គំ កោតមី ឧបសង្កម្មំ ធម្មំ សុណ

ស្តាល់អធិប្បវាទីបុគ្គលរោយវត្ថុទ្ធដយ៉ាង ។ បេ ។ ខែកហុល អ្នកត្រូវ
ស្តាល់អធិប្បវាទីបុគ្គលរោយវត្ថុទ្ធដយ៉ាងខេងង ខែកហុល ចិវណភាទ
ធម្មាទិបុគ្គលអ្នកត្រូវស្តាល់រោយវត្ថុទ្ធដយ៉ាងវិសេ ។ បេ ។ ខែកហុល
អ្នកត្រូវស្តាល់ធម្មាទិបុគ្គលរោយវត្ថុទ្ធដយ៉ាងខេងង ។

(១៦៦) ព្រះនាងមហាបដិបត្តិភាគមីបានព្យាសន្តិកថា ពួកភិក្ខុត្រូវ
កោសម្ព័ន្ធជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កើតព្យាសន្តិកថា ព្យាសន្តិកថា ធ្វើតិវ្រាណកថា
ធ្វើអធិការណ៍ ក្នុងសិទ្ធិបុគ្គលក្រិសាវត្ថិហើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះនាងមហាបដិបត្តិភាគមី បានចូលទៅគាល់ព្រះមាតាព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ រៀបគ្រាបថ្កាបង្គំព្រះមាតាព្រះភាគ ហើយបិទខ្សែ
ក្នុងខ្នងសម្បុរ ។ លុះព្រះនាងមហាបដិបត្តិភាគមីបានបិទនៅក្នុងខ្នង
សម្បុរហើយ ក៏គ្រាបបង្គំចូលព្រះមាតាព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បង្គំព្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកភិក្ខុត្រូវកោសម្ព័ន្ធជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កើតព្យា-
សន្តិកថា ព្យាសន្តិកថា ធ្វើអធិការណ៍ ក្នុងសិទ្ធិបុគ្គល
បុគ្គលក្រិសាវត្ថិហើយ បង្គំព្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន តើខ្ញុំព្រះអង្គខ្លឹម
ប្រតិបត្តិក្នុងក្រិសាវត្ថិទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះមាតាព្រះភាគច្រើនសង្ខេ
ខែភាគមី បើម្តេច ព្រះនាងចូរស្តាប់ធម៌ក្នុងសីលាភសិទ្ធិកាំងតិវ្រាណ

ឧបាយត្ថ ចង្អុំ សុត្វា យេ តត្ថ ភិក្ខុ ចង្អុំ ធីតោ តេសំ
ធីត្ថំត្វា ឧត្ថំត្វា វុច្ចំត្វា អាណាយត្តា^៦ ។ រាជហំ យំ ច
តត្ថំ ភិក្ខុធីសង្ឃំ ភិក្ខុសង្ឃំតា បច្ចាសិសិក្ខត្ថំ
សត្វត្ថំ ឧប្បវធិតោ ។ បច្ចាសិសិក្ខត្ថំ ។

[១៦៦] អាស្សត្ថសិ ។ អាមាថបិណ្ឌិតោ តហមតិ
តេ ភិក្ខុ តោសម្ពុតោ ភិក្ខុ កណ្តុទណៈតោ តលហ-
តារាតោ វិវិទនារាតោ កស្សតារាតោ សង្ឃំ អធិតារណ-
តារាតោ សាវត្ថិ អាគច្ឆតិ ។ អាមាថា អាមាថបិណ្ឌិតោ
តហមតិ យេ ធម តតកំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា
តតវត្ថំ អភិវាទេត្វា ឯកមត្ថំ ធីសិធិ ។ ឯកមត្ថំ
ធីសិធិ ។ អាមាថបិណ្ឌិតោ តហមតិ តតវត្ថំ ឯក
ណាម តេ ភិក្ខុ តេនុ តោសម្ពុតោ ភិក្ខុ កណ្តុទណៈ-
តារាតោ តលហតារាតោ វិវិទនារាតោ កស្សតារាតោ
សង្ឃំ អធិតារណតារាតោ សាវត្ថិ អាគច្ឆតិ តហមំ
កន្តុ តេសុ ភិក្ខុសុ បដិបត្តាមិ ។ តេនហិ ភិ
តហមតិ ឧបាយត្ថ យាធិ តេហិ ឧបាយត្ថ យាធិ ធម្មា

៦ អាណាតិធិ ចាវេ វិស្សតិ ។

បើនាវិស្តាប្តធម៌ក្នុងសំណាក់សង្ឃំទាំងពួកហើយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ
ពួកភិក្ខុណាដែលជាធម្មវាទី ចូរព្រះនាវិកាឲ្យយកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីនាប្តចិត្ត
សេចក្តីពាក្យចិត្ត ដំរីលេច្ចុបសំពូកភិក្ខុនោះ ម្យ៉ាងទៀត យេសំឯណា
ធីមួយដែលភិក្ខុធីសង្ឃំប្រើប្រាស់អំពីសំណាក់ភិក្ខុសង្ឃំ យេសំទាំងអស់
នោះភិក្ខុធីត្រូវប្រាថ្នាអំពីធម្មវាទីមុនគេចុះ ។

[១៦៦] អាមាថបិណ្ឌិតោ តហមតិ តតវត្ថំ ឯក
ណាម តេ ភិក្ខុ តេនុ តោសម្ពុតោ ភិក្ខុ កណ្តុទណៈ-
តារាតោ តលហតារាតោ វិវិទនារាតោ កស្សតារាតោ សង្ឃំ អធិតារណ-
តារាតោ សាវត្ថិ អាគច្ឆតិ ។ អាមាថា អាមាថបិណ្ឌិតោ
តហមតិ យេ ធម តតកំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា
តតវត្ថំ អភិវាទេត្វា ឯកមត្ថំ ធីសិធិ ។ ឯកមត្ថំ
ធីសិធិ ។ អាមាថបិណ្ឌិតោ តហមតិ តតវត្ថំ ឯក
ណាម តេ ភិក្ខុ តេនុ តោសម្ពុតោ ភិក្ខុ កណ្តុទណៈ-
តារាតោ តលហតារាតោ វិវិទនារាតោ កស្សតារាតោ សង្ឃំ អធិតារណ-
តារាតោ សាវត្ថិ អាគច្ឆតិ តហមំ កន្តុ តេសុ ភិក្ខុសុ បដិបត្តាមិ ។ តេនហិ ភិ
តហមតិ ឧបាយត្ថ យាធិ តេហិ ឧបាយត្ថ យាធិ ធម្មា
បើនាវិស្តាប្តធម៌ក្នុងសំណាក់សង្ឃំទាំងពួកហើយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ
ពួកភិក្ខុណាដែលជាធម្មវាទី ចូរព្រះនាវិកាឲ្យយកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីនាប្តចិត្ត
សេចក្តីពាក្យចិត្ត ដំរីលេច្ចុបសំពូកភិក្ខុនោះ ម្យ៉ាងទៀត យេសំឯណា
ធីមួយដែលភិក្ខុធីសង្ឃំប្រើប្រាស់អំពីសំណាក់ភិក្ខុសង្ឃំ យេសំទាំងអស់
នោះភិក្ខុធីត្រូវប្រាថ្នាអំពីធម្មវាទីមុនគេចុះ ។
[១៦៦] អាមាថបិណ្ឌិតោ តហមតិ តតវត្ថំ ឯក
ណាម តេ ភិក្ខុ តេនុ តោសម្ពុតោ ភិក្ខុ កណ្តុទណៈ-
តារាតោ តលហតារាតោ វិវិទនារាតោ កស្សតារាតោ សង្ឃំ អធិតារណ-
តារាតោ សាវត្ថិ អាគច្ឆតិ ។ អាមាថា អាមាថបិណ្ឌិតោ
តហមតិ យេ ធម តតកំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា
តតវត្ថំ អភិវាទេត្វា ឯកមត្ថំ ធីសិធិ ។ ឯកមត្ថំ
ធីសិធិ ។ អាមាថបិណ្ឌិតោ តហមតិ តតវត្ថំ ឯក
ណាម តេ ភិក្ខុ តេនុ តោសម្ពុតោ ភិក្ខុ កណ្តុទណៈ-
តារាតោ តលហតារាតោ វិវិទនារាតោ កស្សតារាតោ សង្ឃំ អធិតារណ-
តារាតោ សាវត្ថិ អាគច្ឆតិ តហមំ កន្តុ តេសុ ភិក្ខុសុ បដិបត្តាមិ ។ តេនហិ ភិ
តហមតិ ឧបាយត្ថ យាធិ តេហិ ឧបាយត្ថ យាធិ ធម្មា
ពួកភិក្ខុត្រូវតោសម្ពុតោនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបន្តិហេតុ ឈ្មោះ ចាស់ទៃនិក្ខា ធ្វើតិប្បាធពកថា
ធ្វើអធិករណំ ក្នុងសង្ឃបុរាមកដល់ត្រីសិសាវត្តិ ។ វេណានោះ អាមាថ-
បិណ្ឌិតោ តហមតិ តតវត្ថំ ឯកណាម តេ ភិក្ខុ តេនុ តោសម្ពុតោ ភិក្ខុ កណ្តុទណៈ-
តារាតោ តលហតារាតោ វិវិទនារាតោ កស្សតារាតោ សង្ឃំ អធិតារណ-
តារាតោ សាវត្ថិ អាគច្ឆតិ ។ អាមាថា អាមាថបិណ្ឌិតោ តហមតិ យេ ធម តតកំ
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា តតវត្ថំ អភិវាទេត្វា ឯកមត្ថំ ធីសិធិ ។ ឯកមត្ថំ
ធីសិធិ ។ អាមាថបិណ្ឌិតោ តហមតិ តតវត្ថំ ឯកណាម តេ ភិក្ខុ តេនុ តោសម្ពុតោ
ភិក្ខុ កណ្តុទណៈតារាតោ តលហតារាតោ វិវិទនារាតោ កស្សតារាតោ សង្ឃំ អធិតារណ-
តារាតោ សាវត្ថិ អាគច្ឆតិ តហមំ កន្តុ តេសុ ភិក្ខុសុ បដិបត្តាមិ ។ តេនហិ ភិ
តហមតិ ឧបាយត្ថ យាធិ តេហិ ឧបាយត្ថ យាធិ ធម្មា
ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
លុះអាមាថបិណ្ឌិតោ តហមតិ តតវត្ថំ ឯកណាម តេ ភិក្ខុ តេនុ តោសម្ពុតោ ភិក្ខុ កណ្តុទណៈ-
តារាតោ តលហតារាតោ វិវិទនារាតោ កស្សតារាតោ សង្ឃំ អធិតារណ-
តារាតោ សាវត្ថិ អាគច្ឆតិ ។ អាមាថា អាមាថបិណ្ឌិតោ តហមតិ យេ ធម តតកំ
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា តតវត្ថំ អភិវាទេត្វា ឯកមត្ថំ ធីសិធិ ។ ឯកមត្ថំ
ធីសិធិ ។ អាមាថបិណ្ឌិតោ តហមតិ តតវត្ថំ ឯកណាម តេ ភិក្ខុ តេនុ តោសម្ពុតោ
ភិក្ខុ កណ្តុទណៈតារាតោ តលហតារាតោ វិវិទនារាតោ កស្សតារាតោ សង្ឃំ អធិតារណ-
តារាតោ សាវត្ថិ អាគច្ឆតិ តហមំ កន្តុ តេសុ ភិក្ខុសុ បដិបត្តាមិ ។ តេនហិ ភិ
តហមតិ ឧបាយត្ថ យាធិ តេហិ ឧបាយត្ថ យាធិ ធម្មា
ពួកភិក្ខុត្រូវតោសម្ពុតោនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបន្តិហេតុ ឈ្មោះ ចាស់ទៃនិក្ខា
ធ្វើតិប្បាធពកថា ធ្វើអធិករណំ ក្នុងសង្ឃបុរាមកដល់ត្រីសិសាវត្តិហើយ
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យព្រះអង្គទ្រង់ប្រតិបត្តិក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះដូច
ម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តបថា វៃអហមតិ បើចូរចោលអ្នកត្រូវឲ្យ
ចោលក្នុងសង្ឃំទាំងពួកចុះ លុះអ្នកឲ្យចោលក្នុងសង្ឃំទាំងពួកហើយ

ឧកយត្ត ធម្មំ សុត្វា យេ ភត្ត ភិក្ខុ ធម្មតិធីតា ទេសិ
ទិដ្ឋិត្តា ទិដ្ឋិត្តា ច្រើត្តា អាណាយត្ត ហេតេហិភំ ។

[១៦៧] អថទោ តោសម្មត្តា ភិក្ខុ អនុប្បត្តាន យេន
សាវត្តិ ឧទាសវិស្សំ^(១) ។ អថទោ អាយស្មា សាវិប្បត្តោ
យេន ភគវំ គេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា ភគវំ អភិកា-
នេត្វា ឯកមន្តំ ទិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ទិសិទ្ធា ទោ អ-
យស្មា សាវិប្បត្តោ ភគវំ ឯកនិវេស តេ តិវា ភន្ត
តោសម្មត្តា ភិក្ខុ ភណ្ឌានិកាយា កាលយា កាល-
តា វិវាទកាលា ភស្សកាលា សង្ឃ អធិការណ-
កាលា សាវត្តិ អនុប្បត្តា កថំ ទុ ទោ ភន្ត
តេសុ ភិក្ខុសុ សេហសទំ^(២) បដិបដ្ឋិតត្តំ ។
តេនហិ ឧយេ^(៣) សាវិប្បត្ត អីត្តំ សេហសទំ ធាតត្តំ ។
សាទេ បដ ភន្ត អីត្តំ ន យេកតិ កថំ បដិបដ្ឋិតត្តំ ។
តេនហិ សាវិប្បត្ត អីត្តំ កត្តាបិ ធាតត្តំ ន ត្វេវិហំ

១ ឧ កវវិស្ស ២ យេហសទេតិបិ ពាយោ ទិស្សតិ ។ ៣ ឧ ម យេត្តេសុ
កាលយេត្ត ៤ ទិស្សតិ ។

លុះតោសម្មត្តា ធម្មតិធីតា កំសង្ឃ ចំសិវិក្ខុ កាយ បណ្តា ភិក្ខុ ចំសិវិក្ខុ ទោ
ពួកភិក្ខុណា វេលា ធម្មតិធី ចូរតោសម្មត្តា ធម្មតិធី សេចក្តី ធម្មតិធី
សេចក្តី ពញចិត្តំ ទិសិទ្ធា បដិបដ្ឋិតត្តា ទោ ។

[១៦៧] ត្រាតោ ពួកភិក្ខុ គ្រិះ តោសម្មត្តា ធម្មតិធី គ្រិះ សាវត្តិ
ដោយ លំដាប់ ។ លំដាប់ ទោ ព្រះសាវិប្បត្ត ដ៏មាន អាយុ បាន ចូល ទៅ គាល់
ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ លុះ ចូល ទៅ ដល់ ហើយ ទើប ក្រាប ថ្គាម បង្គំ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ចូល អង្គុយ ទៅ ក្នុង ទី ដ៏ សម គួរ ។ លុះ ព្រះសាវិប្បត្ត ដ៏មាន អាយុ អង្គុយ
ទៅ ក្នុង ទី ដ៏ សម គួរ ហើយ ក៏ ក្រាប បង្គំ ចូល ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ យ៉ាង ទេ
ថា សូម ទ្រង់ ព្រះមេត្តា ព្រាស ពុំ ថា ពួកភិក្ខុ គ្រិះ តោសម្មត្តា ទោ ជា អ្នក ថ្មើ
សេចក្តី បង្គំ ហេតុ លោះ គាល់ ទ្រង់ គ្នា ធ្វើ តិវា បាន កថា ធ្វើ អធិការណ៍ ក្នុង
សង្ឃ បាន មក ដល់ គ្រិះ សាវត្តិ ហើយ សូម ទ្រង់ ព្រះមេត្តា ព្រាស គេ ខ្ញុំ ព្រះ
មន្តិ ទិសិទ្ធា បដិបដ្ឋិតត្តា ពួកភិក្ខុ ចំសិវិក្ខុ ដោយ សេចក្តី បដិបដ្ឋិត ។ ព្រះ
មាន ព្រះភាគ ទ្រង់ គបថា ខែ សាវិប្បត្ត បើ ផ្ទះ បោះ អ្នក ចូរ ទិវិសេ ធានា ទេ ដ៏
ស្ងាត់ ទៅ ភិក្ខុ ចំសិវិក្ខុ ទោ ។ ព្រះសាវិប្បត្ត ក្រាប បង្គំ ចូល ថា សូម ទ្រង់ ព្រះ
មេត្តា ព្រាស បើ គ្មាន ទិវិសេ ធានា ទេ ស្ងាត់ ទេ គេ ខ្ញុំ ព្រះមន្តិ ត្រូវ ប្រតិបត្តិ បដិ
បដ្ឋិត ។ ព្រះមាន ព្រះភាគ ទ្រង់ ត្រាស់ ថា ខែ សាវិប្បត្ត បើ ផ្ទះ បោះ អ្នក ត្រូវ
ធ្វើ ទិវិសេ ធានា ទេ ដ៏ ស្ងាត់ ទៅ ភិក្ខុ ចំសិវិក្ខុ ទោ ហើយ ប្រគល់ ទិវិក្ខុ ចំសិវិក្ខុ ទោ ទៅ

សារីបុត្ត កេនិចិ បរិយាយេន វន្តុនាម្ប ភិក្ខុនោ
 សេតាសនំ បដិពាហិតត្ថង្គំ វិទាមិ យោ បដិពាហយ្យ
 អាមត្តំ ធុត្តនិស្សាតិ ។ អាមិសេ បទ កាត្ត កថំ
 បដិបត្តិតត្ថង្គំ ។ អាមិសំ ចោ សារីបុត្ត សទ្ទេសំ
 សមគំ កាណតត្ថង្គំ ។

[១៦៤] អថាថា ភស្ស ឧត្តរគុណស្ស ភិក្ខុនោ ធម្មតា
 វិទយត្យ បច្ចុប្បត្តន្តស្ស ឯតនបេកសិ អាមត្តំ ឯសា ទេ-
 សា អនាបត្តិ អាមាញាម្ហិ ធម្មំ អនាបាញា ឧត្តរគុណម្ហិ ធម្មំ
 អនុត្តរគុណ ធម្មិកេនធម្មិ កាម្មេន ឧត្តរគុណ អកុប្បេន ហ
 នារហាតិ ។ អថាថា សោ ឧត្តរគុណោ ភិក្ខុ យេន
 ឧត្តរគុណាវុត្តនា ភិក្ខុ ភេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ឧ-
 ត្តរគុណាវុត្តនោ ភិក្ខុ ឯតនហេត អាមត្តំ ឯសា អាវុសោ
 ទេសា អនាបត្តិ អាមាញាម្ហិ ធម្មំ អនាបាញា ឧត្តរគុណម្ហិ
 ធម្មំ អនុត្តរគុណ ធម្មិកេនធម្មិ កាម្មេន ឧត្តរគុណ អកុប្បេន

នៃសារីបុត្ត គាត់គន់មិនបានពោលថា ភិក្ខុត្រូវហាមចិសេនាសខដល់ភិក្ខុ
 ដែលចាស់ជាងដោយបរិយាយមីមួយទេ ក៏កុណាហាមត្រូវលេបភ្នំទុក្ខផ ។
 ព្រះសារីបុត្តក្រាបមន្តិទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស ចំណែកខាង
 គ្រឿងតាមិសវិញ ក៏ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះមោនព្រះ
 ភគវ្រង់ត្រាស់ថា នៃសារីបុត្ត ចំណែកខាងគ្រឿងតាមិសនោះអ្នកត្រូវ
 បែកទៅភិក្ខុទាំងអស់ឱ្យស្មើគ្នា ។

[១៦៤] ត្រាខោះ ឧត្តរគុណនោះកាលពិចារណា ធម៌និវរិយេហិយ
 កំពានសេចក្តីត្រូវយោងវិទនេថា នេជាអាមត្តិ នេមិនមែនជាអនាបត្តិទេ
 អាត្មាអញជាភិក្ខុត្រូវអាមត្តិហើយ មិនមែនជាភិក្ខុមិនត្រូវអាមត្តិទេ អាត្មា
 អញជាភិក្ខុដែលសន្សំ(គួរ)លើកវត្តហើយ មិនមែនជាភិក្ខុដែលសន្សំលើក
 វត្តមិនបានទេ អាត្មាអញជាភិក្ខុដែលសន្សំលើកវត្តហើយដោយកម្មប្រកប
 ដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរិត ជាកម្មគួរដល់ហេតុ ។ វេលានោះ ឧត្តរគុណ-
 ភិក្ខុនោះបានចូលទៅកេតិកុក្កុត្តរគុណភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយទើប
 និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុឧត្តរគុណភិក្ខុថា នៃការសោ នេជាអាមត្តិ នេ
 មិនមែនជាអនាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុត្រូវអាមត្តិហើយ មិនមែនជាភិក្ខុមិនត្រូវអា-
 មត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសន្សំ(គួរ)លើកវត្តហើយ មិនមែនជាភិក្ខុដែលសន្សំ
 លើកវត្តមិនបានទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសន្សំលើកវត្តហើយដោយកម្មប្រកប

អក្កុយ្យោ ហិ ជា រោ ធន យោ ច ទោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 រោ មា មា ធន ឧត្តិក្កោ ច មស្សំ ច តេ ធន ហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ឧសារ ជា តិ ។ អដ ទោ តេ ឧត្តិក្កោ ធុត្តកា ភិក្ខុ ភិ
 ឧត្តិក្កោ ភិក្ខុ ឧសារ តោ យេ ធន ឧត្តបតា ភិក្ខុ
 តេ ធុ មស្សំ មីសុ ឧបស្សំ មីតា ឧត្តបតា ភិក្ខុ ឯ ម
 ហេ ធុ យស្សំ អាវុសោ វត្តស្សំ អយាសិ សង្ឃស្ស កណ្ណំ ធន
 កណ្ណោ វិក្កោ វិក្កោ សង្ឃកោ នា សង្ឃករណំ សង្ឃ
 វត្តានំ សង្ឃវត្តានំ កណ្ណំ ភិក្ខុ អាមា មា ធន ឧ
 ឧត្តិក្កោ ច មស្សំ ច ឧសារ តោ ច ហេ ធុ មយំ អាវុសោ
 តស្ស វត្តស្ស វុបស ហាយ សង្ឃសាមគ្គី ករណេ មា តិ ។
 អដ ទោ តេ ឧត្តបតា ភិក្ខុ យេ ធន កកា តេ ធុ មស្សំ
 មីសុ ឧបស្សំ មីតា កកា ធុ អកិ វា ធន ឯ មស្សំ ច ម
 សុ ។ ឯ មស្សំ ឯ មស្សំ ទោ តេ ឧត្តបតា ភិក្ខុ កកា ធុ
 ឯ មស្សំ តេ កកា ឧត្តិក្កោ ធុត្តកា ភិក្ខុ ឯ មស្សំ ឯ ម

ដោយ កម្មប្រកចៈ ដោយ ធម៌ ជា កម្ម មិន កំរិត ជា កម្ម គួរ ជល់ ហេតុ ម្ចាស់ ភិក្ខុ
 ព័ន្ធក្រម វេលា ណា ចិត្ត ខ្លាច គ្រា ក្រាប ក្នុង ផង សង្ឃ លើ ក្រាប ហើយ ផង
 ឃើញ កាប ក្នុង ផង គ្នា លក្ខណៈ ព័ន្ធក្រម ឃើញ ច្រើន អ្នក រាល់ គ្នា ចូរ ធ្វើ ឧសា
 ណោ កម្ម ភិក្ខុ ខ្លាច វេលា ខ្លាច ចុះ ។ វេលា ខ្លាច ឧត្តិក្កោ ធុត្តកា ភិក្ខុ ព័ន្ធក្រម
 ខ្លាច ចុះ ធ្វើ ឧសា ណោ កម្ម មិន កំរិត ខ្លាច ចុះ ហើយ ក៏ ចូល ទៅ
 រក ពួក ទុក្ខ បក ភិក្ខុ វិញ លុះ ចូល ទៅ ដល់ ហើយ ទើប ទិយាយ ពាក្យ នេះ
 ខឹង ចួក ទុក្ខ បក ភិក្ខុ ថា ខែ អាវុសោ សេចក្តី បង្កិញ ហេតុ សេចក្តី ល្អ ឆ្ងាយ សេចក្តី
 តាន់ យក ផ្សេង ។ ការ វិវាទ ការ ចែក កសិក្ខុ សេចក្តី ប្រទេស របស់ សង្ឃ
 សេចក្តី កំណត់ របស់ សង្ឃ ខឹង គំរើ ផ្សេង ។ របស់ សង្ឃ ក្រែក ផង លំ
 សង្ឃ ព្រោះ រឿង វិវាទ ភិក្ខុ មាន ឯង គ្រា ក្រាប ក្នុង ផង សង្ឃ បាន លើ ក្រាប
 ផង ឃើញ កាប ក្នុង ផង សង្ឃ បាន ធ្វើ ឧសា ណោ កម្ម ស្រេច ហើយ ខែ អាវុ
 សោ ក្រោយ ចុះ ឃើញ ធ្វើ សង្ឃ សាមគ្គី ដើម្បី ទិវា ម្ខាង រឿង វិវាទ មាន ចេញ ។
 វេលា ខ្លាច ទុក្ខ បក ភិក្ខុ ព័ន្ធក្រម ខ្លាច ចុះ ចូល ទៅ គាល់ ព្រះ ជំទាវ ព្រះ ភាគ
 លុះ ចូល ទៅ ដល់ ហើយ ទើប ក្រាប ថ្វាយ បង្គំ ព្រះ ដំទាវ ព្រះ ភាគ រួច ក្នុង យ
 ទៅ ក្នុង ទី ជីវិត មក ។ លុះ ពួក ទុក្ខ បក ភិក្ខុ ខ្លាច អង្គុយ នៅ ក្នុង ទី ជីវិត មក
 ហើយ ក៏ ក្រាប បង្គំ ចូល ព្រះ ជំទាវ ព្រះ ភាគ យ៉ាង នេះ ថា សូម ទ្រង់ ព្រះ មេត្តា
 ព្រៀម ពួក ឧត្តិក្កោ ធុត្តកា ភិក្ខុ ខ្លាច ចុះ ទិយាយ យ៉ាង នេះ ថា ខែ អាវុសោ

យស្មី អារុសា វត្តស្មី អយោសិ សធុស្ស កណ្តាចំ
 កលយោ វិគ្គហោ វិណោ សធុកោនោ សធុរាជិ សធុ-
 វត្តាចំ សធុនាណករណំ យោ ឃិសោ ភិក្ខុ អាមាញា
 ច ឧត្តត្តោ ច បស្សិ ច ឧសាវិតា ច ហទ្ធុ មយំ អារុសា
 ឧស្ស វត្តស្ស រូបសមាយ សធុសាមន្តិ ករោចាតិ កដំ
 ធុ ទោ កន្ត បដិបទ្ធិត្តន្តិ ។ យតោ ច យោ សោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អាមាញា ច ឧត្តត្តោ ច បស្សិ ច ឧសាវិតា
 ច រតនហំ ភិក្ខុវេ សធុ ឧស្ស វត្តស្ស រូបសមាយ
 សធុសាមន្តិ ករោត ។ ឃិវា ច ភិក្ខុវេ
 កាតត្តា ។ សាត្តោយេ ឃិកជ្ឈិ សន្តិបតិវត្តំ គិលា-
 ទេហំ ច អតិលាទេហំ ច ន រតហំចំ ច ទ្រោ
 ធានាត្តា ។ សន្តិបតិវត្តា ឡត្តន ភិក្ខុនា បដិសាលន
 សធុ ញាយេតទ្វោ សុណាតុមេ កន្ត សធុ យស្មី វត្ត-
 ស្មី អយោសិ សធុស្ស កណ្តាចំ កលយោ វិគ្គហោ វិណោ
 សធុកោនោ សធុរាជិ សធុវត្តាចំ សធុនាណករណំ

សេចក្តីចង្អុលពុ សេចក្តីល្បោះ សេចក្តីកាន់យកផ្សេងៗ ការវិវាទ
 ការបំបែកសិទ្ធិ សេចក្តីប្រែប្រួលរបស់សិទ្ធិ សេចក្តីកំណត់របស់សិទ្ធិនិង
 អំពើផ្សេងៗ របស់សិទ្ធិប្រាកដដល់សិទ្ធិប្រោះរឿងវិវាទ ភិក្ខុនោះឯង
 ដែលត្រូវអាចក្នុងនឹង សិទ្ធិបានលើកក្នុងនឹង បានឃើញតាមភិក្ខុនឹង សិទ្ធិ
 បានធ្វើសុខសោភ័ណស្របច្បាប់យថា ខែអារុសា ក្រោយចុះយំនិរដ្ឋ
 សិទ្ធិសាមគ្គីដើម្បីរៀនរៀនវិវាទនាចេញ សូមច្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស គឺ
 ពួកប្តីព្រះអង្គត្រូវប្រកបក្នុងដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះដំនាចព្រះភាគច្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលាណាបើភិក្ខុនោះត្រូវអាចក្នុងនឹង សិទ្ធិបាន
 លើកក្នុងនឹង ឃើញតាមភិក្ខុនឹង សិទ្ធិបានធ្វើសុខសោភ័ណស្របច្បាប់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះសិទ្ធិចូរធ្វើសិទ្ធិសាមគ្គីដើម្បីរៀនរៀនវិវាទ
 ចេញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សិទ្ធិត្រូវធ្វើបែបយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអស់
 ត្រូវប្រជុំគ្នាក្នុងទីតែមួយ ពួកភិក្ខុឯណាខំមួយពោះឈើក្តី មិនឈើក្តី មិន
 បាច់ទិវន្តទេ ។ លុះប្រជុំគ្នាចុះហើយត្រូវភិក្ខុដែលជាសម្រិតពលរៀន
 សិទ្ធិថា ចាំត្រូវព្រះសិទ្ធិដំបូង សូមព្រះសិទ្ធិស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ជូន
 សេចក្តីចង្អុលពុ សេចក្តីល្បោះ ។ សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការវិវាទ
 គ្នា ការបំបែកសិទ្ធិ សេចក្តីប្រែប្រួលរបស់សិទ្ធិ សេចក្តីកំណត់របស់
 សិទ្ធិ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សិទ្ធិ ប្រាកដដល់សិទ្ធិហើយ

សោ ឯសោ វិគុំ អាចន្តោ ច ឧត្តុំត្តោ ច បស្សំ ច
 ឧសារីតោ ច ។ យនិ សង្ឃស្ស ចត្តកល្យំ សង្កេត
 តស្ស វត្តស្ស វ្របសមាយ សង្ឃសាមគ្គី ករោយ្យ ។ ឯសា
 ញត្តំ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្កេត យស្មី វត្តស្មី
 អយោសិ សង្ឃស្ស កល្យានំ កលយោ វត្តុយោ
 វិវាទោ សង្ឃកេទោ សង្ឃកជិ សង្ឃវត្តានំ សង្ឃបាទា-
 ការណំ សោ ឯសោ វិគុំ អាចន្តោ ច ឧត្តុំត្តោ ច
 បស្សំ ច ឧសារីតោ ច ។ សង្កេត តស្ស វត្តស្ស
 វ្របសមាយ សង្ឃសាមគ្គី ករោតិ ។ យស្សាយស្សតោ
 ទមតិ តស្ស វត្តស្ស វ្របសមាយ សង្ឃសាមគ្គីយោ
 ករណំ សោ ឡត្តស្ស យស្ស ឧត្តមតិ សោ កា-
 សេយ្យ ។ កតា សង្កេត តស្ស វត្តស្ស វ្របសមាយ
 សង្ឃសាមគ្គី ជីហតោ សង្ឃុកេទោ ជីហតា សង្ឃកជិ
 ជីហតំ សង្ឃវត្តានំ ជីហតំ សង្ឃបាទាករណំ^(១) ។ ទមតិ

១ ឧ ៣៣ សង្កេត តស្ស វត្តស្ស វ្របសមាយ សង្ឃសាមគ្គី ជីហតា សង្ឃុកេ
 ជីហតោ សង្ឃុកេ ។

ព្រោះរឿងណា គិត្យនោះហើយដែលត្រូវតាមក្នុងនិង សង្ឃបាទាលើកក្នុង
 ផង ឃើញតាមក្នុងនិង សង្ឃបាទាធ្វើសង្ឃសាមគ្គីស្រេចហើយផង ។
 ចំកម្មទានកាលសមគ្គីដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បី
 រម្ងាប់រឿងនោះចេញ ។ នេះជាពាក្យផ្ទៀងសង្ឃ ។ បតិទ្រព្រះសង្ឃជំចំ-
 រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យផ្ទំ ផ្ទំគរសេចក្តីបន្តិហេតុ សេចក្តីណោះគ្នា
 សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការរើទេស្តា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រទាន
 របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ ទិវកំណែផ្សេងៗ របស់សង្ឃ
 ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា គិត្យនោះហើយដែលត្រូវ
 តាមក្នុងនិង សង្ឃបាទាលើកក្នុងនិង ឃើញតាមក្នុងនិង សង្ឃបាទាធ្វើសង្ឃ-
 សាមគ្គី ។ កម្មសង្ឃបាទាធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងនោះ
 ហើយ ។ ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងនោះ គាប់ចិត្តដល់លោក
 ដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្រៀម បើមិនគាប់
 ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយ
 ឡើង ។ ឯសង្ឃសាមគ្គី សង្ឃបាទាធ្វើហើយ ការបំបែកសង្ឃ សង្ឃ
 ក៏បាទផ្សេងៗហើយ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ សង្ឃក៏បាទផ្សេងៗហើយ
 ទាំងការរើផ្សេងៗរបស់សង្ឃ សង្ឃក៏បាទផ្សេងៗហើយ ដើម្បីរម្ងាប់រឿង
 រឿងនោះ ។ ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គីប្រហែលជាគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ

សង្ឃស្ស ភស្តា តុណ្ណំ ។ ឯវមេតំ ធារយាបិតំ ។ តាវិទេវ
ឧបោសថោ កាតតោ ចាដិមោក្ខំ ឧត្តិសិតតម្ពន្តំ ។

[១៦៩] អដិចោ អាយស្សា ឧបាលិ យេន ភគវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ភគវន្តំ អភវាទេត្តា ឯក-
មន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសីទ្តា ចោ អាយស្សា ឧបាលិ
ភគវន្តំ ឯកទរោច យស្មំ កន្តេ វត្តុស្មី យោនិ សង្ឃស្ស
ភណ្ណានំ កលរោហ វិក្កយោ វិវាដោ សង្ឃតេនោ សង្ឃ-
រាជិ សង្ឃវត្តានំ សង្ឃបាណករណំ សង្ឃោ មំ វត្តុ
អវិជ្ជិទ្ធិត្តា មម្ពលា ម្ពលំ តត្តា សង្ឃសាមក្ខី ករោតិ
ទម្ពតា ធុ ចោ សា កន្តេ សង្ឃសាមក្ខិតិ ។ យស្មំ
ឧបាលិ វត្តុស្មី យោនិ សង្ឃស្ស ភណ្ណានំ កលរោ
វិក្កយោ វិវាដោ សង្ឃតេនោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវត្តានំ
សង្ឃបាណករណំ សង្ឃោ មំ វត្តុ អវិជ្ជិទ្ធិត្តា មម្ពលា

ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្សីម ។ ខ្ញុំសូមចំពុកខ្លះសេចក្តីព្រម-
ព្រៀននេះដោយការស្រៀមទៅយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវធ្វើទេបោសថ
ត្រូវសំដែងបាតិមេក្ខក្នុងឧបោសថនោះឯង ។

[១៦៩] ព្រោះនោះ ព្រះបាលីដ៏មានអាយុបានចូលទៅកាលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាព លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ត្រាចថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគរួចអង្គុយក្នុងសមគួរ ។ លុះព្រះបាលីដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុង
សមគួរហើយ ក៏ត្រាចបង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់
ព្រះមេត្តាប្រោស សេចក្តីចង្អុលហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់
ផ្សេងៗ គ្នា ការរើរពេទ្ធគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រឆោតរបស់សង្ឃ
សេចក្តីគំណាត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃ
ហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនខាន់បាទដំរើនោះ មិនខាន់ដឹងដើម
ហេតុនាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយស្រាប់តែធ្វើសង្ឃសាមគ្គីកម្ពុជី សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីនោះប្រកបដោយធម៌ដៃល្អ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាពទ្រង់ត្រាស់ថា ខែទបាលី សេចក្តីចង្អុលហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ
សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗ គ្នា ការរើរពេទ្ធគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រឆោត
របស់សង្ឃ សេចក្តីគំណាត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាក-
ដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនខាន់បាទដំរើនោះ

ម្ចាស់ កន្លា សង្ឃសាមគ្គី ករោតិ ធម្មតា សា ទទាលី
 សង្ឃសាមគ្គីតិ ។ យស្មី បទ កន្លា វត្តស្មី យោតិ សង្ឃសា
 កណ្តាធំ កលយោ វត្តយោ វិវណោ សង្ឃសោ សង្ឃរាជ
 សង្ឃវត្តធំ សង្ឃនាណាករណំ សង្ឃ វត្ត វិជ្ជិច្ឆិ
 ចំម្លា ប្លណ ម្ចាស់ កន្លា សង្ឃសាមគ្គី ករោតិ ធម្មតា
 ទុ ទោ សា កន្លា សង្ឃសាមគ្គីតិ ។ យស្មី ទទាលី
 វត្តស្មី យោតិ សង្ឃសា កណ្តាធំ កលយោ វត្តយោ វិវណោ
 សង្ឃសោ សង្ឃរាជ សង្ឃវត្តធំ សង្ឃនាណាករណំ
 សង្ឃ វត្ត វិជ្ជិច្ឆិចំម្លា ប្លណ ម្ចាស់ កន្លា សង្ឃសា-
 មគ្គី ករោតិ ធម្មតា សា ទទាលី សង្ឃសាមគ្គីតិ ។
 កតិ ទុ ទោ កន្លា សង្ឃសាមគ្គីយោតិ ។ ទ្រ ទទាលី

មិនបានដឹងដើមហេតុតាមហេតុវារ្យ្យនោះ ហើយស្រាប់តែធ្វើសង្ឃ-
 សាមគ្គីកម្មន៍ ខែ១បាលី សង្ឃសាមគ្គីនោះមិនប្រកបដោយធម៌ទេ ។
 ព្រះទទាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ម្យ៉ាងទៀត
 ចុះដើមេចក្តីបង្គំហេតុ សេចក្តីឈ្មោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗ គ្នា ការ
 វិន័យ ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែប្រួលរបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់
 សង្ឃ ទំនំកំហែងផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រះវារ្យ្យ
 ណា សង្ឃបានជំរឿននោះ បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុវារ្យ្យនោះ
 ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៅ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីនោះ
 ប្រកបដោយធម៌ដែរឬ ។ ព្រះដំបាចព្រះភោគទ្រង់ត្រាស់ថា ខែ១បាលី
 សេចក្តីបង្គំហេតុ សេចក្តីឈ្មោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗ គ្នា ការវិន័យ
 គ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែប្រួលរបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់
 សង្ឃ ទំនំកំហែងផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រះវារ្យ្យ
 ណា សង្ឃបានជំរឿននោះចេញ បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុវារ្យ្យ
 វារ្យ្យនោះ ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៅ ខែ១បាលី សង្ឃសាមគ្គីនោះហៅ
 ថា ប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រះទទាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីតិមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

សង្ឃសាមគ្គីយោ អន្តិ ឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គី អន្តិយេតា
 ព្យញ្ញនុបេតា អន្តិ ឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គី អន្តិយេតា ច
 ព្យញ្ញនុបេតា ច ។ កតតា ច ឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គី
 អន្តិយេតា ព្យញ្ញនុបេតា ។ យស្មី ឧបាលិ វត្តស្មី ហោតិ
 សង្ឃស្ស កណ្តាប់ កាលហោ វិក្កហោ វិក្កោ សង្ឃ-
 កោនោ សង្ឃរាជិ សង្ឃកម្ពាចំ សង្ឃបាណករណំ សង្ឃោ
 ចំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ សង្ឃ-
 សាមគ្គី ករោតិ អយំ វត្តំ ឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គី អន្តិ-
 យេតា ច ព្យញ្ញនុបេតា ។ កតតា ច ឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គី អន្តិ-
 យេតា ច ព្យញ្ញនុបេតា ច ។ យស្មី ឧបាលិ វត្តស្មី
 ហោតិ សង្ឃស្ស កណ្តាប់ កាលហោ វិក្កហោ វិក្កោ
 សង្ឃកោនោ សង្ឃរាជិ សង្ឃកម្ពាចំ សង្ឃបាណករណំ
 សង្ឃោ ចំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ វត្តំ សង្ឃ-
 សាមគ្គី ករោតិ អយំ វត្តំ ឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គី អន្តិ-
 យេតា ច ព្យញ្ញនុបេតា ច ។ កតតា ច ឧបាលិ

នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីមានភិយោនិ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីប្រាសចាក
 អន្តិ កែប្រែកថាដោយព្យញ្ញនុៈ ១ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីប្រកបទាំងអន្ត
 ទាំងព្យញ្ញនុៈ ១ ។ នៃឧបាលិ ឯសង្ឃសាមគ្គីដែលប្រាសចាកអន្ត កែប្រែកថា
 ដោយព្យញ្ញនុៈ ក៏ដូចម្តេច ។ នៃឧបាលិ សេចក្តីចង្អុលហេតុ សេចក្តីល្បោះ
 គ្នា ដោយប្រកាន់ផ្សេងៗ គ្នា ការវិវាទ ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែប្រួល
 របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ ទិដ្ឋិអំពីផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រា-
 កដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានដឹងរឿងនោះមិន
 បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយស្រាប់តែធ្វើសង្ឃសាមគ្គី
 ទៅ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនេះ កតតាហោតា ប្រាសចាកអន្ត កែ
 ប្រែកថាដោយព្យញ្ញនុៈ ។ នៃឧបាលិ ចំពោះកតតាសង្ឃសាមគ្គីដែលប្រ-
 កបទាំងអន្តទាំងព្យញ្ញនុៈ ក៏ដូចម្តេច ។ នៃឧបាលិ សេចក្តីចង្អុលហេតុ សេចក្តី
 ល្បោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗ គ្នា ការវិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តី
 ប្រែប្រួលរបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ ទិដ្ឋិអំពីផ្សេងៗ របស់
 សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនបានដឹងរឿង
 នោះ បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៅ
 នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនេះ កតតាហោតា ប្រកបទាំងអន្តទាំងព្យញ្ញនុៈ ។
 នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីមានភិយោនិទេវទិដ្ឋិ ។ វេលានោះ ព្រះឧបាលិ

ឲ្យ សង្ឃសាមគ្គិយោតិ ។ អថទោ អាយស្ស ឧចាលិ
ឧដ្ឋាយោសយា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ កកំត្វា យេន ភគវា
តេនញ្ញាលិម្បណាមេត្តា ភគវង្គំ តាថាយ អដ្ឋកាសិ

(១៦៦) សង្ឃស្ស កកំចូសុ ច មន្តោសុ ច
អត្តេសុ ជាតេសុ វិជិត្តយសុ ច
តតម្បតារោទ ឧរោ មហាត្ថុកោ
ភិក្ខុ កងំ ហោតិទ មត្តហារហោតិ ។
អនាទុវដ្ឋោ ចរិយេន សីលតោ
អវត្តិតាចារសុសុតិ ត្រិយោ
មច្ចុតិកា នោបវេន្តិ ធម្មតោ
ឧហំស្ស តំ ហោតិ វេនយ្យ យេន ចំ ។
សោ តាធិសោ សីលវិសុត្តិយា មំរោ
វិសារោ នោតិ វិសយ្ហ ភាសតិ
ឧច្ឆម្ពតំ បរិសុគតោ ន វេនតិ
អត្ថំ ន ហារេតិ អនុយ្យតំ គលំ

ជំនាន់តាម្បត្រាបថាភាសនៈធ្វើក្បាលសង្កៈ (ចំពោះ) ធ្វើនិស្សាម្ពាន រួច
ប្រណម្បកញ្ញាសិចារោះព្រះជំនាន់ព្រះភោគ ហើយត្រាបបង្គំទូលព្រះជំ-
នានព្រះភោគដោយព្រះគាថា ថា

(១៦៦) កាលបើកិច្ចក្តី ការច្រក្សវិន័យក្តី សេចក្តីអនិច្ចរយ
វិន័យក្តី សេចក្តីវិន័យវិន័យក្តី តើគប់ដោះសង្វ័រហើយ តើ
ជនគំភិតមានប្រការដូចម្តេច ទើបហៅថាមានមហារៈច្រើន
ក្នុងសាសនានេះ មិនដូចម្តេចដែលគួររើកងម្តីក្នុងសាសនា
នេះ ។ ព្រះជំនាន់ព្រះភោគទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុនារដែល
គេមិនគួរតែធ្វើលាដោយសីលជាបឋម បាននិចារណាមើល
ការយោឧទ្ធច បានសង្រួមផ្លូវឆ្ងាយដោយល្អហើយ ពួកសង្រួម
ក៏មិនបានគំរង្រើរដោយធម៌ឡើយ អ្នកដទៃគួរនិយាយ
(បរាគ្គាស) ភិក្ខុដោយហេតុណា ហេតុនោះមិនមានផល
ភិក្ខុនោះឡើយ ។ ភិក្ខុបែបនោះឯងគាំទ្រនាគុណសីលវិសុទ្ធិធ្វើ
គ្នាអង្វរកាចម៉ាយត្របសង្កឹតទុក ទៅក្នុងកណ្តាលប-
រិសឡក៏គ្មានកត់ស្តុកគ្មានទេឡើយ ភិក្ខុនារម៉េចបាននិយាយ
ពាក្យម៉េចគួរ ដែលញ៉ាំងប្រយោជន៍ឲ្យសាចសុខឡើយ

តាងវិ បញ្ចំ បរិសោសុ បុត្តំតា
 ន ចាបិ បញ្ច្យាយនំ ន មន្ត្ត ហោតិ ។
 សោ កោលាភតំ ឡាតោលាវហំ វិទោ
 វស្សតិ វិញ្ញាបរិសំ វិចត្តុលោក
 សតាវោ វុឡ្ហតវសុ ភិក្ខុសុ
 អាចេតតម្ពិ ច សកេ វិសាវនា
 អលំ ចមេតុំ មតុលោ កមេតវ
 បច្ចុតិកាមន្ត វិទ្ធិតោវិទោ
 បច្ចុតិកា ឃេន វិទ្ធិ ទិក្ខុហំ
 បហាវិទោ បញ្ញាបមន្ត កត្តតិ
 សកត្ត អាតាយមយំ ន វិញ្ញតិ
 វយ្យាតវំ បញ្ញាមន្តបយាតិតំ
 ទូតេយ្យកម្មេសុ អលំ សមុត្តុហោ
 សន្សស្ស តិវេតុសុ ច អាហុតំ យេវ
 តវិវិទោ ភិក្ខុតលោក មេសិទោ
 អហំ ករោមិនំ ន តេន បញ្ញតិ

(បើមាន) គេសូមប្រសូត្តិពួកបរិសោសយ៉ាងនោះ ក៏គេជ្រាប
 ស្រពោន ឥតគ្រឿងអន់ឡើយ ។ ក៏កុំនោះមានប្រាជ្ញ
 ញ៉ាំងចរិសុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញឱ្យត្រេកអរ ទ័និភាគ្យដែលមាន
 មកក្នុងកាលក្ស ទ័និក្សជាទីដោះស្រាយប្រសូត្តាន ទាំងមាន
 សេចក្តីនោះពេលក៏ចាស់ជាង ទ័និភាគ្យវិញក្នុងពាក្យពាក្យ
 របស់ខ្លួន ហើយកាចកំណែរណាខ្លះហេតុនោះ ។ ទ័និស្តក៏ក្នុង
 ពាក្យដែលគួរនិយាយ គួសក្នុងហេតុដែលគ្រាន់ខុសរបស់ពួក
 សត្រូវ ពួកសត្រូវសន្តិសន្តិភ័យ មហាជនក៏និពន្ធស្រឹក្ស
 ដោយពាក្យណា ក៏កុំទេមិនលះចង់ខ្លះពាក្យពាក្យរបស់
 ខ្លួន ដោយពាក្យនោះឡើយ កាលទ័និដោះស្រាយប្រសូ
 ជាប្រសូមិនបានប្រើគ្រឿងឡើយ ហើយកាចក្នុងទូកយ្យ-
 កម្មផង ទទួលរើទាំងក៏ចូករ របស់សន្សផង ដូចជា
 ផែនអ្នកទទួលយកទូកស្រ្តីដូចជា ក៏កុំនោះ កាលពួកក៏កុ
 ចក្សុទៅ (ដើម្បី) ធ្វើទូកពាក្យជាតិចូកររបស់សន្ស ក៏មិន
 បានមើលទាយ ដោយអំពើនោះថា កត្តាអញធ្វើឡើយ

ពោសម្ពិទ្ធក្រឹត្យ ១ បាលីទាថា

អាបជ្ជតិ យោវិគតេសុ វុត្តុសុ
 អាបត្តិយា យោវិគ យថា ច វុត្តិភិ
 ឯតេ វិកម្ពិ ឧគយស្ស សាគតា
 អាបត្តិវុត្តា មថនស្ស កោវិទោ
 ធិស្សាលោ ភត្តតិ យោវិ ចាថវ
 ធិស្សាលោ យោវិ យថា ច វុត្តុតា
 ធិស្សាលោ វុត្តុសិគស្ស ផល្លោ
 ឯតំធិ ជាតាវិ វិកម្ពិកោវិទោ
 សតារវេ វុត្តុតេសុ ភិក្ខុសុ
 មថេសុ ថេវេសុ ច មជ្ឈិវេសុ ច
 មហាជនស្សត្ថតរោ ចល្លាវិកោ
 កេណ តាធិសោ ភិក្ខុ វេជ ចក្កហរយោវិ ។

ពោសម្ពិទ្ធក្រឹត្យ ១ បាលីទាថា

ចេត្រវិសាបត្តិ ក្នុងវិក្កានប្រមាណណា កំចេញចាកតាបត្តិ
 ដោយសមត្ថភាព (វិក្កានប្រមាណចុះឈ្មោះ) ភិក្ខុនោះចេះចាំ
 ស្ងាត់ខ្ញុំវិក្កន់ចាំពីរនេះ ហើយកំណើត្រូវចេញចាកវិសាបត្តិ
 ចាកតាបត្តិ ប្រសិនបើភិក្ខុដទៃប្រព្រឹត្តខ្ញុំវិក្កន់ចាំពីរខ្យល
 ណា មានសេចក្តីបង្គំហេតុជាដើម ហើយគួរនឹងធ្វើនិស្សរា
 ណកម្ម (កម្មវិសាលសំរួនចេញ) ភិក្ខុនោះបានជួយធ្វើ
 និស្សរណកម្មដោយសមត្ថភាពរឿង (វិទ្យាបិដក) ឧទាហ
 ណាកម្ម (កម្មវិសាលសំរួនចេញ) ណាវិសាលសំរួន
 ត្រូវធ្វើចំពោះដេនភិក្ខុវិសាលប្រព្រឹត្តភាពវិក្កាន ភិក្ខុនោះ
 គ្មានក្នុងវិក្កន់ អាចស្គាល់ឧទាហណកម្មខ្លះៗ ភិក្ខុនោះប្រ
 កបដោយសេចក្តីគោរពក្នុងភិក្ខុវិសាលចាស់ជាងខ្លួន ម្យ៉ាង
 ទៀត ប្រកបដោយសេចក្តីគោរពក្នុងភិក្ខុវិសាល ភិក្ខុចាស់ជាង
 ភិក្ខុជាគណ្តាលផង ជាបណ្តែតប្រព្រឹត្តខ្ញុំវិក្កន់ចាំពីរខ្យល
 មហាជនក្នុងលោកនេះ ភិក្ខុបែបនោះៗ គួរនឹងផ្តល់
 ផល្លិតក្នុងសាសនានេះ ។

កោសិក្ខុប្បទេ ១ ភូមិភាពា

សេនាសងំ កីត្តត្ថុ
 ភាមិសំ សម្មកំមិ ច
 ធម្មតោ ធម្មោ ធម្មតោ
 ទុច្ចារិ បរិបុត្តិភោ
 អនុបរាជ្ជោ សីលេន
 សាមគ្គី ដិទសាសនេតិ ។

ធម្មវិញ្ញា សមាញា ។

កោសិក្ខុប្បទេ ១ ភូមិភាពា

រឿងព្រះសាវ័ច្ឆក្កក្រាបបង្គំទូលព្រះអង្គថា យើងខ្ញុំត្រូវប្រតិបត្តិ
 ភិក្ខុទាំងនោះដោយសេនាសង្ខារប្រដូចម្តេច ១ រឿងសេនាសង្ខារ
 ស្ងាត់ ១ រឿងចែកគ្រឿងភាមិសៈស្មីគ្នា ១ រឿងភិក្ខុណា
 មួយមិនត្រូវឲ្យឆេះ ១ រឿងព្រះបាទក្រាបបង្គំទូលសួរ ១
 រឿងបុគ្គលដែលគេមិនខ្សឹមខ្សែដោយសីល ១ រឿងសិក្សា
 សាមគ្គីក្នុងសាសនាព្រះពុទ្ធសាសនា ១ ។

ចប់ មហាវគ្គ ។

លេខទំព័រ

ចំណែកទី១

រៀនចូលរៀននៅក្រុងភ្នំពេញ.....	៦៣
រៀនដំរើរកោសលកម្ម.....	៦៥
រៀនដំរើរកោសលកម្ម និងរៀនអរិយសន្តិសុខ.....	៦៧
និយាយពីរឿងព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទ.....	៧៥
និយាយពីសេដ្ឋីក្រុងភ្នំពេញនិងគ្រឹះកើតឡើងវិញ.....	៧៧
និយាយពីរឿងព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទ.....	៧៩
និយាយពីរឿងព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទ.....	៨១
រៀនព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទ.....	៨៣
រៀនព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទ.....	៨៥
និយាយពីព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទព្រះបាទ.....	៨៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាតឯកសារចំរើរ.....	៨៩
សំណុំឯកសារនិងឯកសារនៃព្រះបាទព្រះបាទ.....	៩១
និយាយពី (ការទ្រង់អនុញ្ញាត) ចំរើរ ៦ ឃើងនិងឯកសារចំរើរ.....	៩៣
និយាយពីភារកិច្ចរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច.....	៩៥
ការសន្មត់ភារកិច្ចរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច.....	៩៧
ការសន្មត់ភារកិច្ចរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច.....	៩៩
ការសន្មត់ភារកិច្ចរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច.....	១០១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតទឹកជ្រលក់ (៦ ឃើង).....	១០៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតទិញសម្រាប់ចំណាយចំរើរជាដើម.....	១០៥
រៀនព្រះបាទព្រះបាទ.....	១០៧
និយាយពីកម្រិតចំណាយចំរើរនិងចំណាយ.....	១០៩
សេចក្តីបញ្ជាក់អំពីចំរើរ.....	១១១
រៀនភារកិច្ច ទំរង់ (មានស្លាកស្នាម).....	១១៣

លេខទំព័រ

រៀននិងវិសោធនកម្មនៃមាតិកា.....	១១៥
រៀននិងវិសោធនកម្មនៃមាតិកា និងយោបល់ពីការ ៨ ក្រែង.....	១១៧
និយាយពីភារកិច្ចរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច.....	១១៩
ការទ្រង់អនុញ្ញាតនិងសំណុំសម្រាប់ចំរើរ.....	១២១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតនៃការអនុញ្ញាតព្រះបាទព្រះបាទ.....	១២៣
ភារកិច្ចនិងតួនាទីនៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច.....	១២៥
ហេតុផលនៃការអនុញ្ញាតព្រះបាទ.....	១២៧
និយាយពីចំរើរនិងចំរើរសង្ស័យ.....	១២៩
រៀនចំរើរ និងយោបល់ពីចំរើរនិងចំរើរ.....	១៣១
រៀនភារកិច្ចនិងហេតុផលនៃព្រះបាទ.....	១៣៣
និយាយអំពីភារកិច្ចនិងចំរើរ.....	១៣៥
និយាយអំពីភារកិច្ចនិងចំរើរនិងចំរើរ.....	១៣៧
និយាយអំពីភារកិច្ចនិងចំរើរនិងចំរើរ.....	១៣៩
រៀនចំរើរនិងភារកិច្ចនិងចំរើរនិងចំរើរ.....	១៤១
និយាយអំពីភារកិច្ចនិងចំរើរនិងចំរើរ.....	១៤៣
រៀនព្រះបាទព្រះបាទ និងយោបល់ពីការទ្រង់អនុញ្ញាតព្រះបាទ.....	១៤៥
និយាយអំពីភារកិច្ចនិងចំរើរនិងចំរើរ.....	១៤៧
រៀនព្រះបាទព្រះបាទ និងយោបល់ពីការទ្រង់អនុញ្ញាតព្រះបាទ.....	១៤៩
មាតិកា ៨ ឃើងនិងវិសោធនកម្មនៃមាតិកា.....	១៥១
ទំនួលខុសត្រូវ.....	១៥៣

ចំណែកទី២

រៀននិងវិសោធនកម្មនៃមាតិកា.....	១៥៥
រៀននិងវិសោធនកម្មនៃមាតិកា.....	១៥៧
កិច្ចប្រយោជន៍ និងយោបល់អំពីភារកិច្ចនិងចំរើរនិងចំរើរ.....	១៥៩
និយាយអំពីភារកិច្ចនិងចំរើរនិងចំរើរ.....	១៦១

លេខទំព័រ

សាមគ្គីធម្មកថា	៣២៩
រឿងគីរីដ៏ត្រសើរល្បីនោះយូរយារ	៣២៩
ព្រះឧបាសកក្នុងក្រុងកោសល្យ៍ទំនើកគុណនៃភិក្ខុនារត្ននាម	៣២៨
បុគ្គលគោលទុស្តធីនោះយូរ ១៨ ឆ្នាំ	៣២៩
បុគ្គលគោលគ្រិក្ខធីនោះយូរ ១៨ ឆ្នាំ	៣២៩
ការស្រាវជ្រាវរបស់មហាបាទពិណោមី	៣២៣
ការស្រាវជ្រាវរបស់វិសោធនិករមោក	៣២៤
(ការធ្វើ) សោយណកម្មបំពោះឧត្តមភិក្ខុ	៣២៨
ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គី	៣២៩
សង្ឃសាមគ្គី មានពីរយ៉ាង	៣៨៣
ឧបាសកថា	៣៧៥
ឧបាសកថា	៣៧៥